BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Augustus,
September, October en November

I

April 1926

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

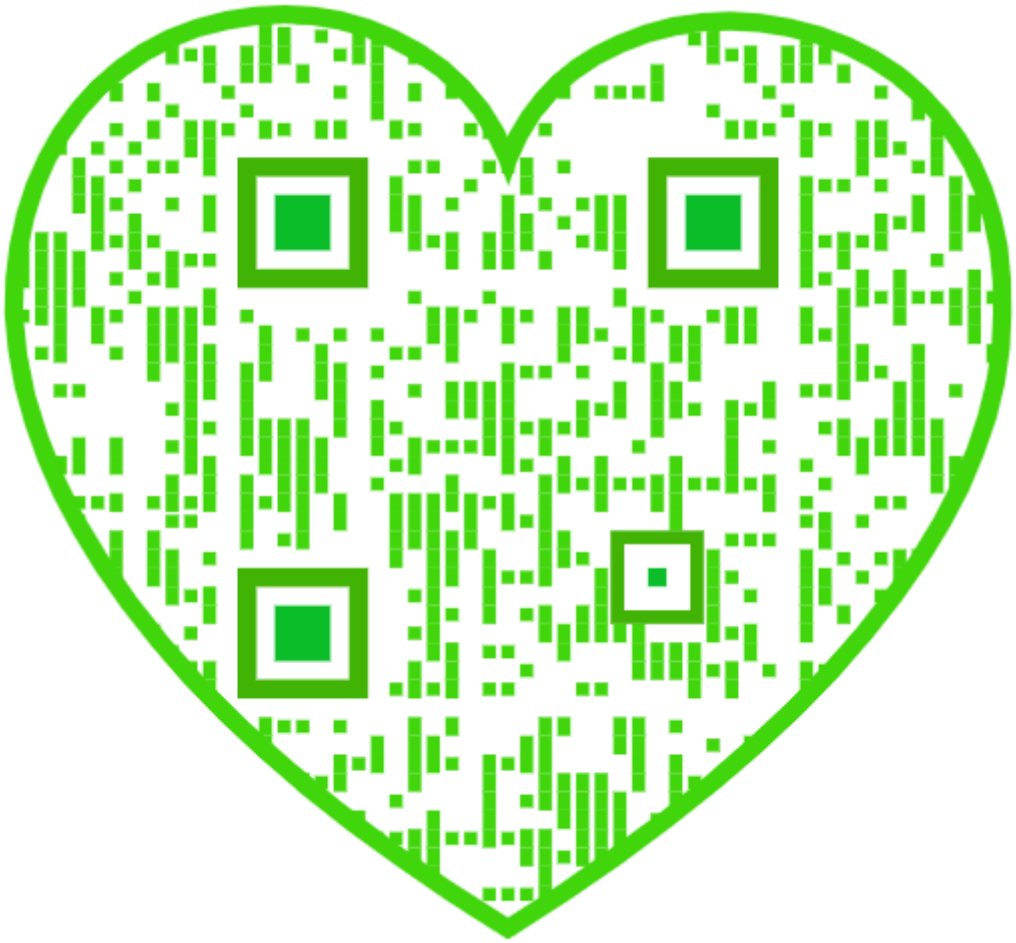

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 20 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : n^{r} **241.02** Telefoon : n^{r} **216.74**

UITGAVEN VAN HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

M. E. BELPAIRE — *August Cuppens*. 26 jaar Vlaamsche Vriendschap . . fr. 7.00
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen* . . fr. 8.50

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) . . . . . fr. 1.50
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder . . . . . fr. 2.75
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen . . . . . fr, 2.75

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 16.00
Uitleenregister		fr. 4.00
Steekkaarten (onbedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 20.00
	de 500 stuks	fr. 10.50
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 32.00
	de 500 stuks	fr. 16.50
	de 250 stuks	fr. 8.50
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

Uitgaven GUST JANSSENS

9, Kerkstraat, 9, ANTWERPEN

Den HH. Leeraars bijzonder aanbevolen :

Het NATUURWETENSCHAPPELIJK ONDERRICHT door ERNEST VAN DEN BOSCH, Doctorandus in de wetenschappen, Leeraar aan de Normaal- en Nijverheidsscholen van Antwerpen.

ONTLEEDKUNDE EN LEVENSLEER v^r Normaal en Mid. Onderwijs Prijs fr. 8,50

BOEK VAN LEVENSLEER EN GEZONDHEIDSLEER voor lagere scholen, voorbereidende afdeelingen van Middelbaar Onderwijs en Scholen voor Volwassenen fr. 2,50

BOEK VAN NATUURKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

BOEK VAN DIERKUNDE, voor lagere scholen fr. 2,50

Deze studieboekjes bekwamen de vleiendste bespreking en beoordeeling van wege de dokters E. Moons, A. Delhaye, heer Boonroy en andere.

GRATIS KATALOOG OP AANVRAAG

Het Vlaamsche Land

Algemeen Weekblad

PER HALF JAAR 13.00 Fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE

87, Naamschestraat, 87, LEUVEN

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAKBOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

BOEKENGIDS

4e JAARGANG

1926

Bijvoegsel BOEKENGIDS V, 1

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT

VIERDE JAARGANG
1926

Orgaan van het Algemeen Verbond
— van Katholieke Boekerijen —

Lijst der Schrijversnamen

voorkomende in den 4n Jaargang van BOEKENGIDS

De getallen in Araabsche cijfers, aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recensies aan

A

AARTS
Roomsche adel (V) 2298
ADAMA VAN SCHELTEMA
Tors (II) 2090
ALDERS
Jongens van Duindorp (VIA-B) 2412
ALLINSON
Longziekten, Maagkwalen, Rheumatiek (IV) 2472
AMTER, A.
Nieuwjaar (IV) 2361
AMTER, E.
Nieuwe mensch (IV) 2094
ANDRÉ
Nederlandsch leesboek voor de christelijke scholen (1, 2, 3, 4, 5 en 6 deel (VI) 1960
ANKER
Vermoord (II) 2222
ARENS
Laatste overwinning van den zwartrok (V-VIA) 2522
Zoon van den Mufti (V-VI) 2675
ARENTS
Geheimzinnige kastje (IV) 2373
ARIËNS KAPPERS
Zielsinzicht en levensopbouw (I) 2307
ASSCHER
Jeugdherinneringen (IV*) 2616
ASTAES
Kindervriendjes (VIC) 1948
Lenteweelde (V) 2523
Wonderlijke dwerg (VIA) 1935
AUCTOR
Beatuskluis (V) 2676
AUGUSTIN
Dans in zijn sociale en artistieke beteekenis (II) 2640
AYRES
Bruine suiker (IV) 2226

B

BACKX
Ideale onderwijzer (IV) 2185
BADOUX
Roomsch-Nederland (VI) 1966
BAEKELMANS, LODE
Mannen van « Elck wat Wils » (IV) 2103
Marieke van Nijmegen (I) 1904
Ongerepte heide (III) 2366
BAEKELMANS, W.
Ons volk tegen den Duitsch (V) 2281
BAELEN
Tooverland (VIA-B) 2688
BAERS
Bihliothecaris als opvoeder (V) 1860
Catalogen (V) 2048
BAKER
Shasta het wolvenkind (V) 2677
BALIEUS
Algemeene atlas voor België (V) 2432
BANFIELD
Bekentenissen van een strandvonder (V) 2294
BARENTZ-SCHÖNBERG
Goudland (V) 2687
BARTELS
Geschiedenis der Katholieke Kerk (V) 2173
BASTIAENSE
Overzicht van de ontwikkeling der Nederl. letterkunde (IV*) 2705
BAS-VAN KESTEREN
Friedrich Wilhelm Förster (IV) 2166
BAZIN
Davida Birot (IV) 2227
BEEN
Vedertje talisman (V) 2392
BEISHUIZEN
Reklame (V) 2200
BELPAIRE
Constance Teichmann (V) 2564

Landleven in de letterkunde der XIXe eeuw (V) 2706
Wonderland, 8^e deel (VIA-B) 2271
BENSON, E. F.
Geheimzinnige talisman (IV) 2500
BENSON, R. H.
Doodgewoon mensch (IV) 2501
Hooge weg (IV*) 2374
Lafaard (IV) 2104
Paradoxen van het Katholicisme (IV) 1865
BERCILLO
Africhting van den hond (V) 2349
Hoe beleef ik het meeste genoegen van mijn hond? (V) 2349
Hondenrassen en rashonden (V) 2349
BEREND
Laura Hempel (IV) 2664
BERLAGE
Bouwkunst in Holland (V) 1888
BERNADOT
Weg naar omhoog (V*) 2174
BERTIJN
Sterren — Vier jaargetijden — Vulkanen en geisers — Zon (V) 2630
BEYSENS
Algemeene zielkunde (1, 2 deel) (IV*) 1862
Algemeene zielkunde (3^e deel) (IV*) 2171
Dualistische teleologie als wijsgeerige theorie (IV*) 2600
Hoofdstukken uit de bijzondere ethiek. I. Eigendomsrecht. II. Wijsgeerige staatsleer. III. Het verbod : gij zult niet doodslaan en verwante vraagstukken. IV. Wijsbegeerte van het strafrecht. (IV*) 2049-52
Natuurphilosophie of cosmologie (IV*) 2441
Theodicee of natuurlijke godsleer (IV*) 2308
BIERBAUM
Paus Pius XI (V*) 2434
BLACHON
Waarom ik Vlaanderen liefheb (IV) 2295
BLESSING
Beloofde land (V) 2310
BLOK
Eigen kluisters (IV) 2231
BOEKEN
Goddelijke komedie (III*) 1894
BOER
Fotocritiekjes (V) 1889
Vergrooten (V) 2086
BOERS
Draadloos ontvangstation voor den amateur (V) 2201
BOETHIUS
Vertroosting der wijsbegeerte (IV*) 2442
BOK
Geheim (IV) 2619
Raadsel van een nacht (III) 2657
BOKHORST
Dalton-stelsel (V*) 2617
BOON, JOZEF
Tocht naar de liefde (IV) 2492
Van een nonnetje dat wonderen balsem wou koopen (V) 2218
Zwarte hostiën (V) 2491
BOONEN
Davida Birot (IV) 2227
Veenland (IV) 1914
BOOT
Styleeren en toepassen van natuurvormen in vlakornamenten (V) 1890
BORCK
Bij roovers en kabouters (VIA-B) 2689
BORRMANN
Soenda (IV) 2717
BORST
Horn of plenty (V) 2624
BOS
Schoolatlas der geheele aarde (V) 1967
BOLTEMA
Doove Jabik en de betooverde vogelschrik (VIB) 1942
BOUDENS
Uit onze letterkunde (V*) 2709
BOUMAN VAN TERTHOLEN
Van vier kleuters (VIc) 1949
Vlieger (VIC) 1949
BOVÉE
Parzival (VIA-B) 2690
Siegfried (VIA-B) 2691
BRENNINKMEYER
St. Benedictus van Nursia (V) 2566
BREYNE
Zwart en goud (IV) 2091
BROCHET
St. Franciscus en de venijnige vent (V) 2650
BROERS
Selections from the Pre-Raphaelites (IV) 1874
BROEDERS DER ONBEVL. ONTVANGENIS
Bruin en blank in zonneland (VIA) 2558
BROM, E.
Opgang (V) 2354

BROM, GERARD
Romantiek en katholicisme in Nederland. 1. Kunst. 2. Wetenschap en Staatkunde (IV*) 2551
BROUWER
Evangelie en klassenstrijd (IV) 2618
BRUGGEMAN
Brankardiers (IV) 2282
Derde peloton (IV) 2502
BRUNA
Brinio (VIA) 2256
BRUYN
Langs opwaartsche wegen (1, 2e deel) (VIA) 1962-3
Langs opwaartsche wegen (3e deel) (I) 2287
BRUYN, COR.
Vonkende vuur (V) 2524
BUCKINX
Mijn gevangenissen (V) 2303
BUKOWSKY
Vaders en zonen (III) 1910
BURG
Martha's wraak (VIA) 2540
BUYS
Franciskaansche legenden (V) 2435
BUYSSE
Emile Claus (V*) 2719
Plus-que-parfait (V) 2393
Typen (IV) 2375
Uleken (IV) 2503

C

CALAND
Boeddhistische verhalen (III) 2656
CALKOEN
Bloemen en insekten (V) 2334
CARBONEL
Kleine Theresia (VI) 2299
CARLEE
Hoe kweek ik lathyrus odoratus of sweet peas? (V) 2473
CASIMIR
Benneke (VIb-c) 2421
CAZIN
Alouette de Pâques (V) 2328
CECILIA
Aranka, de kleine tooneelspeelster (VIa) 2257
Erfgenaam (VIa) 2258
Lotgevallen van Kees Paf (VIa) 2137
CELEN
Onze mirakelspelen (V) 2275
CELIS
Beschrijving van Gent (V) 1964
Onze Lieve Vrouwkapellekens te Gent (V) 2322
CHESTERTON
Bijgeloof der echtscheiding (IV) 1864
CICERO
Pleitrede voor Milo (V) 2708
CLAES, A.
Jeugd en vreugd (V) 2646
CLAES, E.
Kiki (V) 1923
Oorlogsnovellen (IV) 2105
Uit mijn werk (V) 2394
CLAES, JEF
Meesters der Kempen (IV) 2228
CLAES-VETTER
Stil leven (IV) 2504
Verholen Krachten (V) 2678
CLEERDIN
Paasch-fantasiëen (V) 2395
CLIFTON
Lucy Ward (V) 2164
COHEN, J. B.
Hoofdlijnen der staathuishoudkunde (V) 2061
COHEN, JOSEF
Ons mooi en nijver Nederlond (VIa) 1968
COHEN-DE VRIES
Druivenjurkje (VIb-m) 1943
COLENBRANDER
Historie en leven (IV) 2714
COLOMBAN
Raoul de Vertfaucon (V) 2329
CONSCIENCE
Volledige werken 1977
COOLEN
Peerke, dat manneke (III) 2495
COOPMAN
Jordaens (IV) 2641
CORNELIS
Aloysius (V) 2443
CORVUS
Krabbels. Eerste serie (V) 2123
COUCKE
Bij de waschkuip (V-VIa) 2474
Keuken op flesschen (V-VIa) 2475
Vlaanderens nijverheid : Het vlas (V-VIa) 2476
COURTHS-MAHLER
Amulet van de Rani (IV) 2505
Door smart tot geluk (III) 2099
Fiere zwijgen (IV) 1912
Geheim van Dora Lind (IV) 2665

Leugen om bestwil (IV) 2106
Moed om gelukkig te zijn (IV) 2506
Mooie Californische (IV) 2666
O gij koningsdochter (IV) 2376
U behoort mijn hart (IV) 2229
COURTMANS
Hoogmoedige (IV) 2230
Livina (V) 2525
Plan van Heintje Barbier (IV) 2667
Roza van den Boschkant (V) 2124
Zwarte hoeve (V) 2396
CRICK
Fra Angelico (IV) 2362
CROMPTON
Op en top William (V) 2679
CROS
Hebt Maria lief (V) 2241
CULLUM
Ontmaskerd (V) 2526
CUNNINGTON
Verhalen uit Dante (IV*) 1913

D

DAELS
Operatieve verloskunde (II) 2339
DANNENBERG
Kroonprins van Zevenland (VIB) 2422
DAUTZENBERG
Horatius'oden (III-IV) 2647
DANTE
Goddelijke komedie (III*) 1894
DE AMICIS
Jongensleven (V-VA-J) 2125
DEBAST
Goddelijke Vriend (V*) 2180
Mijne Moeder! (V) 2608
DE BEIJL
Henk Halbers (V) 2718
Klaas Hamer (VIA-J) 1936
DE BOER
Beknopte Italiaansche spraakkunst voor Nederland (V) 2625
DE BOM
Nieuw Vlaanderen (IV) 2427
DE BONT
Schoolatlas der algemeene en vaderlandsche geschiedenis (V) 2155
DE BROUWER
Grieksche leergang voor gymnasia en lycea : II. Syntaxis 2188
DE BYSER
Mijn gevangenissen (V) 2303
DE CEUSTER
Zonnezegen (V) 2318
DE CHATEAUBRIANT
Veenland (IV) 1914
DE CLERCQ, R.
Meidoorn (III-IV) 2356
DE CLERCQ, G.
Electriciteitsleer (V) 1882
DE COCK, J. C.
Laatste bekentenis (IV) 2112
DE COCK, JOS.
XV Preeken (IV) 2450
DECOENE
Inleiding tot de opvoedkunde (V*) 2323
Persoonlijkheid van den opvoeder (V) 2324
Vraagstuk van de tucht (V) 2452
DE CRAENE, B.
Evangeliebeelden (V) 2311
DE CRAENE, FL.
Hoe word ik man? (V) 2064
Staatsburgerlijke opvoeding (VI) 2325
DE ESCOFET-BUIJS
Op en top William (V) 2679
DE GRAAF
Om het hoogste goed (I2) 2183
DE GRAAFF
Onderstroom (III) 2372
Menschen (III) 2663
DE GRIECK
Drie Brusselsche kluchten uit de zestiende eeuw (III) 2219
DE HAAN
Shasta het wolvenkind (V) 2677
DE JONG
Waarom de Jood niet? (V) 2175
DE KINDER
Drie verhalen (VIB) 2272
Ivo Buren (VIA) 2259
Op de villa (VIB) 2273
Vreeselijk jachtavontuur (VIA) 2260
DEKKER
Invloed van Keats en Shelley in Nederland gedurende die negentiende eeu (IV*) 2276
DE KONING
Voor eigen kring (V-VIA-M) 2710
DE LEON
Volmaakte gehuwde vrouw (IV*) 1870
DELOBEL
Algemeene en bijzondere methodiek voor het lager onderwijs (V) 2062
DELPORT
Relativiteitstheorie (V) 2071
DE MAAR
English passages for translation (V) 2626

DE MAN
Rijshout en rozen (III) 1907
DE MEESTER
Avontuur van David Zangvogel (III) 2496
DE MEYERE
Gierty (V) 2242
Jaakske met zijn fluitje e. a. verhalen — Jan Pikkedang e. a. v. — Drie gebroeders met de gouden lokken e. a. v. (V°) 2126
Razernij (V) 2377
Roode schavak (IV) 2378
DE MINCK, J.
Tuin der eenzaamheid (III) 2497
DE MINK, J.
Wulpen roepen (V) 2073
DE MONT
Reinaert de Vos (III) 1901
DE PILLECIJN
Pieter Fardé (V*) 2680
Hugo Verriest (V) 2436
DE PREST
Wat het volk weten moet over borstziekten, bestrijding der tering, enz. (V) 2478
DE RAET.
Over Vlaamsche volkskracht : II (IV*) 1869
DE ROUW
Afdekkingen van deur-en raamopeningen (V*) 1883
Houtverbindingen en steenverbanden (V) 2076
DE RIDDER
Oud-Vlaamsche liederen voor de school (VI) 1891
DE RIMAC
Francisco (VIA) 2460
DE SINCLAIR
Griffier van Peewijk (IV) 2668
DESTOOP
Synoptische tabellen betreffende de vaderlandsche geschiedenis (IV) 2557
DESTRÉE
Van der Weyden (V) 2642
DE TOCQUEVILLE
Mijn herinneringen aan de omwenteling van 1848 (IV) 2288
DE TREGA
Ramp en misdaad (III) 2100
DE VLETTER
Jongenshuis (IVA-J) 2261
Witte huis (VIA-B) 2625
DE VOOYS
Verzamelde taalkundige opstellen. (2e bundel) (V*) 2069
DE VRIES
Volksverhalen uit Oost-Indië (V-VIA) 2527
DE WAAL
Uit grootmoeders portefeuille (VIB-A) 2423
DE WINTER
Pan; II. Avond I (II) 1895
DE WIT
Natuur en menschen in Indië (IV) 2559
DE ZEINE
In grooten nood (V) 2127
DE ZOETEN
Horn of plenty (V) 2624
D'HAESE
Speurder en Fijnoog (VIA-J) 2262
D'HOOGE
Liefde van Jezus (V*) 2444
DICKENS
Christmas-carol (V*) 1875
Cricket on the hearth (V*) 2068
Dickens's posthumous papers of the Pickwick club (V) 2461
DIERS
Eigen kluisters (IV) 2231
Tuin der eenzaamheid (III) 2497
DIETZ
Twee bengels (VIB-C) 2148
Arme Hans (VIB-C) 2424
Kampeeren (VIB-C) 2425
Op stap met groote zus (VIC) 2550
DIJKSTERHUIS
Kleine Duitsche spraakkunst (V) 2330
DIJKSTRA, D.
Vijf en twintig driestemmige liederen VIA) 2350
DIJKSTRA, J.
Nijver Nederland (VIA) 1969
DOES
Naar 't licht (V) 2493
DOMINICUS, PATER, C. P.
Leven van den eerbiedwaardigen Pater Dominicus, Passionist (V) 2720
DOODKORTE
Katholiek beginsel en ons geschiedenis-onderwijs (V) 2063
DORSMAN
Vijf vroolijke jongens van Zeedorp (VIAJ) 1937
DOUMEN
Ik lees al (VIc) 1952
DOUWES
Moderne paedagogiek (IV) 2453
DOYLE
Kloosterroeping (V) 2176
Priesterroeping (V) 2053

DRENTH
Vijf en twintig driestemmige liederen (VIA) 2350
DRIEGHE
Spiritisme in zijn hoofdlijnen (IV) 2601
DUIJNSTEE
Maarten Luther en zijn orde (1e dl) (IV) 2054
DU MESNIL DE MARICOURT
Lucia (V) 2243
DU PERRON
Bij gebrek aan ernst (I) 2359
DUSE
Geheim (IV) 2669
Raadsel van een nacht (III) 2657
DUYKERS
Wonderland : 8e deel (VIA-B) 2271

E

EECKELS
Ruikertje voor de Lieve-Vrouw (V) 1896
EECKHOUT
Mannen van beetekenis II : Karel Van de Woestijne (V*) 2152
Proza van Vlaamsche priesters : II. Schouwend proza. 1e deel (V) 2711
EIKENDAL
Electrische aanzet- en verlichtingsinstallaties voor automobielen (V) 2077
Gebruik en onderhoud van de electrische uitrusting van het motorrijwiel (V) 2340
ELAUT
Hoe word ik man? (V*) 2064
Staatsburgerlijke opvoeding (IV) 2325
ELBERTS
Zijn gezin (III) 2659
ELEBAERS
Lief en leed (V) 2713
ELEUTHEER
Eigen met God (V) 2320
ELIOT
Mill on the floss (V) 2627
EMMERICH
Leven der H. Maagd Maria (IV) 2054
EMONTS
Geest der verschrikking (V) 2397
ENGELEN
Mee met den foorwagen (VIA-B) 2692
ENK
Latijnsche letterkunde 2153
ERENS
Tongerloo en 's Hetogenbosch (V) 1965
ESCHER
Methodes der grafische voorstelling (V) 2599
EWALD
In het drukke bosch (IV) 2670

F

FELIX
Mechanische technologie (V) 1884
FINN
Geluksvogel (V-VIA) 2398
Tom Playfair (V) 2139
Zijn beste jaar (VIA) 2541
FISCHER
Missiewerk naar voren! (IV) 2312
Montessori-Moeder (III) 1871
FLANDERSEN
Opstanding (IV*) 2184
FLEURON
Roode bende (V) 2466
FOERSTER
Hoe word ik man? (V*) 2064
Staatsburgerlijke opvoeding (IV) 2325
Sexuëele zedenleer en sexuëele opvoedkunde (IV) 2602
FRäSLE
Mijn Oerwoudnegers (V) 2409
FRANCKEN, FRITZ
Legenden (III) 2101
Naar wijd en zijd (III) 2367
FRANKS
Schijn bedriegt (VIA) 2694
FREITAG
Tabernakelwacht en wereldmissie (V) 2445
FRIS
Vlaanderen omstreeks 1530 (IV) 2715
FRUTSAERT
Handboekje voor geloofsverdediging (V) 2056

G

GALSWORTHY
Zwaar beproefd (III) 2224
GARJEANNE
Mosflora van Nederland (V) 2072
Scheikunde voor de hoofdakte (V) 2467
GARROLD
Man's hands (V) 2462
GEEREBAERT
Oorlog tegen Hannibal (V) 2628

GERRITSEN
Geweerkennis voor jagers (V) 2351
GERTENBACH
Eenige belangrijke verschijnselen uit het leven der Nederlandsche taal (V*) 2189
GEVAERT
Voor waren rijkdom (IV) 1816
GEZELLE
Kleengedichtjes (V) 2357
GIJSEN, MARIE
Aan de boschdreef (IV*) 2379
GIJSEN, MARNIX
Huis (IV) 1897
Karel Van de Woestijne (IV*) 2428
GODEFROY
Beknopt overzicht van de meubelstijlen (V) 1892
Schetsen van machinedeelen voor technici (V) 2078
GOOSSENS
Toontje Vets (VIA-B) 2693
GROENEWEG
Waar de doornboomen fluisteren (V) 2244
GUARDINI
Van heilige teekens (V) 2605

H

HAAGENBOOM
Onze rekenkennis (V) 2335
Zelf-gevonden antwoord (V) 2335
HADEWYCH
Vizioenen (IV*) 2177
HAEPERS
Zijn beste jaar (VIA) 2541
HAGGARD, RIDER
Waarzegster (III) 2368
HAMEETMAN
Leerboek der Duitsche handelscorrespondentie (V) 1876
HAMMENECKER
Gemma Galgani (V) 2437
HANS
Langs diepe wegen (V) 2128
Roeselaere in den oorlog (V) 2283
Vrouw van den zeekapitein (VIA) 2542
HEDLEY
Overwegingen voor een retraite (IV) 2446
HEIJERMANS
Vuurvlindertje (III) 2498
HEIMANS
'In het Vondelpark (V) 2194
HEINE
Ideeën (II) 2652
HEIRMAN
Verzameling van Vlaamsche volksvertellingen en grapkens (VIA-B) 2696
HELLEMA
Verdwenen bruid (IV) 2391
HELLINGA-ZWART
Met z'n drietjes naar de hei (VIA-B) 2140
HELLINGMAN
Radio telegrafie en telefonie : 1. (V) 2479
HENDRICKX
Missiewerk naar voren! (IV) 2312
HENOT
Kempische volksvertelsels (V) 1924
HERBERMANN
Stephana Schwertner : III. Maagd en Martelares (IV*) 1922
HERMANS
Bevolkingsvraagstuk in België (IV) 2619
HERWEGEN
St. Benediktus van Nursia (V) 2566
HEUKELS
Landbouwflora voor bouw- en weiland (V) 2202
Reizen in Finland (V) 2717
HEYBROEK
Hoe voed en behandel ik mijn zuigeling? (IV) 2635
HEYLEN
Algemeene atlas voor België (V) 2432
HEYRMAN
Uit de ziel van Kard. Newman (V) 2447
HIKSPOORS
Bloem uit Carmels lusthof (V*) 2565
HOEKSTRA
Gouden regen (1, 2, 3, 4 en 5 deel) (VIa) 1958
HOF
Geschiedenis der luchtscheepvaart (V) 2468
HOFKER
Nieuwe Nederlandsche spraakkunst : 2 (V) 2465
HOGE
Synoptische tabellen betreffende de vaderlandsche geschiedenis (IV) 2554
HOL
Ouderhuis (V) 2484
Schoone slaapster (V) 2210
HOOGEWERFF
Joannes Stalpart van der Wielen (V*) 2215

HORSTEN
Keurlessen (V) 2154
HUBER
Onder het dak der pastorie (V) 2531
HUMPHRY-WARD
Helena (IV) 1915
HUONDER
Roode en een witte roos (V-VI) 2526
Tas van den witten bonze (V-VIA) 2529
HUYBERS
Sint Willebrordskerk (1e deel) (V) 2058

I

IDZERDA
Kinematografie voor den amateur (V) 2087
IMELMAN
Praktische handleiding voor het machine-teekenen (V) 1885
IRMINE
Dagelijksch brood der kleinen (V) 2454
IVANS
Dubbelganger (IV) 2380
IJskoningin (IV°) 2232

J

JAARSMA
Burleske historiën (IV) 1916
Gelukkig iaar (IV) 2107
JACOBSEN
Niels Lyhne (II) 2653
JANSSEN
Lucia (V) 2243
JANSSENS, AL.
H. Drievuldigheid (IV*) 2313
Menschgeworden Woord (IV*) 2178
Protestantsch zendingswerk (V) 2448
JEROME
Jonge waterratten (IV) 2233
JESUALDUS
St. Franciscus-bloemen (V) 2300
JŒRGENSEN
Eva (III-IV*) 2108
H. Franciscus van Assisië (V) 2301
Gelijkenissen (V*) 2129
Jerusalem (IV) 2158
Mijn levensbeschouwing (V*) 2057
Uiterste dag (IV*) 2109
JOOS, J.
Schetsen en schertsen I (IV) 1917

K

KAISER
Rachel's liefde (IV) 2110
KALMA
Motorrijwielen (V) 2079
KAMP
Filantropie (IV) 2521
Zwijgen van Christus (IV) 2388
KERSTENS
Bijgeloof der echtscheiding (IV) 1864
KEUNING
Ons mooi en nijver Nederland (VIA) 1968
KEY
Vrouwenbeweging (II) 2326
KEYENBURG
Jeugd van Chris Kras (VIB) 2149
KIEVIET
Club « Van Zessen klaar » (VIA-J) 2263
KING
Macht der liefde (IV) 2234
KIROUL
Elfe van het sprookjeshof (V-VIA) 1925
Fikke Spring in 't veld. Prulleken. Prinses Zonnestraal en Tierlafijntje. Van 'n kabouter die wilde 'n mensch worden. Van zeven reuzen en een dwerg (V°) 2111
KLEEFSTRA
Leerboek der spherische trigonometrie (V*) 2469
Leerboek der spherische trigonometrie (V*) 2632
KLEIN
Leven in het steentijdperk (V) 2289
KLEIJNTJENS
Sint Willebrords kerk (1e deel) (V) 2058
Van goden en helden (V) 2156
KLINKENBERG
Van de Fransche revolutie tot de restauratie (IV) 2555
KLOOS
Letterkundige inzichten en vergezichten: XI. Nieuwere literatuurgeschiedenis XVI (II) 2552
KLOOSTERMANS
Geschiedenis van het Nieuwe Testament (V) 2606
KNIPPENBERG
Van goden en helden (V) 2156
KOCH
Moedertje Sylvia (VIA-M) 2264

KOENEN, MARIE
Koninkje : 3e deel (IV) 2507
KOENEN, BERT
Kapitein Guynemer (V) 2165
Sprookjes en vertellingen van de Gebroeders Grimm (VIA) 2543
KOFFIEBERG
Leven van Michel Angelo (IV*) 2167
KOHLBRUGGE
Practische sociologie. 2e deel (IV) 2065
KOHNSTAMM
Warmteleer (V*) 1877
KOK
Kleindochters van Mevrouw Westlandt (VIA-M) 2544
Marietje (VIA-M) 2141
KOOPMANS
Bovenmeester (III*) 2658
KOOYMANS
Mozaiek (VIA-B) 1959
KOSSMANN
Gedichten van Anna Roemers Visscher (V*) 2358
KOSTER
Gitje-Eigenwijs (VIB-C) 1944
To-Hazehartje (VIB-A) 2150
KRONENBURG
Eerbiedwaardige dienaar Gods Petrus Donders, C. SS. R. (IV) 1973
KUIPERS-VAN DER KOOGH
Moeder vertelt (VIB-C) 2701
KUYLMAN
Snelwiek, de edelvalk (V) 1878

L

LACOMBE
V. Mahadeva Aiyez. Een christen Brahmaan (VI) 1974
LACOMBLÊ
Leven in het steentijdperk (V) 2289
LAMAN-DE VRIES
Tchi-mè (V) 2400
LAMB
Four tales from Shakespeare (V) 2190
LAMBRECHTS
Om moeders wil (IV) 2508
LAMERS
Uit het volle leven (V-VIA) 2302
LAMOT
OpVerschaeve's Zeesymfonieën(V*) 2707
LAMPEN
Martelaren van Alkmaar en hun tijd (V) 2290
LANCÊE
Onze eigen taal (V-VI) 2331
LANDBERG
IJzer en staal (V) 2203
LANDRÉ
Bierbrouwerij-bedrijf (V) 2480
LANDRÉ-TOLLENAAR
Rijk en geen geld (IV) 2672
LANDUYT
Bankroet der weisbegeerte (I) 2603
LAVKI
Kleine martelaar (VIA-B) 2142
Land der electrische zon (VIA) 2413
Lowieke (VIA-B) 2414
Menschenoffer (V-VIA-B) 2265
Mijn broerke (VIA-B) 2415
Mijn professor (V-VIA-B) 2697
Op één jaar (VIA-B) 2698
LEEMANS
Van heilige teekens (V) 2605
LEËN
Slag in 't aangezicht (V) 2245
LEFEBVRE
Opstanding (IV*) 2184
LEFFERTSTRA
Taaloefeningen (V) 2191
LELIMAN-BOSCH
Hygiëne onzer woning (V) 2204
LEOPOLD
Verhalen uit Dante (IV*) 1913
LESEUR
Dagboek en gedachten (IV) 1867
LEURS
Steden en landschappen : I. De Kempen (V) 2352
LEVER
Bruine suiker (IV) 2226
LEYSSENS
Hulpboek bij het vooorbereiden der lessen in de gymnasia (V) 2643
LIERA
Draadloos ontvangstation voor den amateur (V) 2201
LIGTHART
Over opvoeding (2e dl) (III) 1872
LINDEKENS
Hormonen 2341
LINDEMANS
West-Brabant (V*) 2266
LIVIUS
Oorlog tegen Hannibal (V) 2628
LLOYD
Van Oeganda naar Khartoem (V) 1970

LOCKE
Stella Maris (IV) 2509
LŒNS
Wulpen roepen (V) 2073
LOGEMAN-VAN DER WILLIGEN
In het drukke bosch (IV) 2670
Jerusalem (IV) 2158
Mijn levensbeschouwing (V*) 2057
Vrouwenbeweging (II) 2326
LOMBAERDE
Kent gij uw taal? (V) 2070
LONDON
Muiterij op de « Elsinore » (IV) 1918
LOURENS
Benoorden wet en recht (II) 2654
LOVELING
Tamboer (IV) 2510
Van hier en elders (III) 2102
LUCASZ
John (VIA-J) 2699
LUINGE
Repetitie-atlas (V) 2560
LUYCKX
A. B. C. van den kleinen stenograaf (V) 2342
Nederlandsch kortschrift voor meer gevorderden (V) 2342

M

MAAS
Wapenen tegen het neomalthusianisme (IV) 2604
MAAS-VAN DER MOER
Kunstclowns (III) 2499
MAATHUIS-ILCKEN
Op stap met groote zus (VIc) 2550
MAATS
« Aan zee » (VI) 2456
MACDONALD
Op zoek naar Eldorado (V) 2159
MAC GOVERN
Als koelie vermomd naar Tibet (IV-V) 2561
MAB NABB
Uur der kinderen (VIB) 1950
MAES
Heiligverklaring en mirakel (IV) 2314
MAHY
Kleine weg der geestelijke kindsheid (V) 2316
MAITLAND
Zwakstroomgeleidingen (V) 2080
MALET
Laatste bekentenis (IV) 2112
MANJON
Ideale onderwijzer (IV) 2185
MARE
Lieveke (IV) 2671
MARIA-TERESA
'n Kleine rakker en andere verhalen (VIB-C) 2426
Smokkel-Fientje en andere verhalen (VIA-B) 2416
MARMION
Christus, ideaal van den monnik (IV) 2315
Christus, leven der ziel (IV) 2607
MARTENS
Groote neuzen (III) 2494
Zomeravond (II) 2363
MARTIN, E. P.
Kleine weg der geestelijke kindsheid (V) 2316
MARTIN, HANS
Rechts en averechts (IV) 2113
MARWITZ
Repetitie-atlas (V) 2560
MASON
Huis met den pijl (IV) 2381
MATTHYS
Doodslag (III-IV) 2235
MEEKEL
Melk-oorlog (IV) 2236
Van cowboy's en pioniers (IV*) 2511
MEERSDOM
Zieleleven voor studenten (V) 2317
MEIJBOOM-ITALIAANDER
Javaansche sagen, mythen en legenden (IV) 2512
MENNEKENS
Reepen — Zavelboer (VIc) 2549
MERCATOR
Thomas van Kempen, de schrijver der navolging van Christus over de H. Maagd (IV) 2179
MEULEMANS
Van een nonnetje dat wonderen balsem wou koopen (V) 2218
MEYER DREES
Bewust lezen (V) 2620
MIKKELSEN
Benoorden wet en recht (II) 2654
MINNAERT
Natuurkunde in leerlingenproeven (V) 2075
M. J. W.
Handelsonderwijs (V) 2343
MOERMAN
Onze rekenkennis (V) 2335
Zelf-gevonden antwoord (V) 2335

MOGENDORFF
Natuurkunde voor het voorbereidend hooger onderwijs (3e deel) (V) 2074
MOHR
Als de ziele luistert... (V) 2449
Zonnezegen (V) 2318
MOLKENBOER
Dante (IV*) 1954
Verzen (IV) 2648
MONSTREY
Gezelle-uurtjes (V) 2092
MULDERS
Van den eenen God (IV*) 2319
MUYEN
Hoe snoei ik mijn vruchtboomen (V) 2081

N

NAHUYS
Als koelie vermomd naar Tibet (IV-V) 2561
Eerste vlucht om de wereld (IV) 2562
Huis met den pijl (IV) 2481
NANDA
Wildzang (VIB) 1945
NAEFF
Dochter (IV) 2114
NEWMAN
XV Preeken (IV) 2450
NIERMEYER
Schoolatlas der geheele aarde (V) 1967
NIEUWENHUIS
Einde van een jongensoorlog (V) 2115
NOLLET
Algemeene en bijzondere methodiek voor het lager onderwijs (V) 2062
NUIVER
Nieuwe geschiedenis (V) 2291
Oudheid en middeleeuwen (V) 2157
NUGENT
Scheepje van Petrus (VIc) 1951
NUYENS
Gods wegen (V) 1926
Groote licht (V) 2246
Zijn laatste wil (V) 2247

O

OORT
Over den alkohol en zijne werking op het menschelijk lichaam (IV) 2636
OOSTERLEE
Over de phantasie in het kinderleven, haar waarde en haar gevaren voor onderwijs en opvoeding (IV) 2186
OOST
Geroepen (VIA-J) 2266
OPBROUCK
Kleine Nederlandsche spraakkunst (V) 2332
OPPENHEIM
Rijk en geen geld (IV) 2672
OSSENBLOK, E. J.
Kleine « Thomas a Kempis » (V) 2611
OUDEMANS
Laura Hempel (IV) 2664

P

PAULA
Als God spreekt (IV) 2513
PEETERS, EDWARD
Dierenvreugde en dierenleed (VIA) 1938
Herinneringen uit de geschiedenis van Antwerpen in de vorige eeuw (IV) 1919
PEETERS, JAN
Binnen en buiten XIII. (V) 2552
PELLICO
Mijn gevangenissen (V) 2303
PERKENS
Bij gebrek aan ernst (I) 2359
PERSYN
August Snieders en zijn tijd : 2e Deel (V) 1956
August Snieders en zijn tijd : 3e Deel (V) 2721
PICARD
Voor het herstel van de Vlaamsche beweging (IV) 2455
PIERRÉ
Club « De zwarte ridders » (VIA) 2267
PIJNAPPEL
Ziekte en gezondheid (V) 2205
Tuberculose en haar bestrijding (V) 2637
PILGER
Friedrich Wilhelm Förster (IV) 2166
PLUS
Eigen met God (V) 2320
POELHEKKE
Kultuur en leven (IV) 2712
Lyriek (IV*) 1898
Taalbloei (V) 1957
POOLE
Zijn gezin (III) 2659
POORTENAAR
Kunstreis in de Tropen (IV) 2433

PRIMS
Inventaris op het archief der generale Indische compagnie (V) 2292
Limburgsch gebedenboek uit de XVe eeuw (IV) 2293
Sociologische verhoudingen tusschen politiek en godsdienst (IV) 2621
PRINS
Aanteekeningenschrift over het menschelijk lichaam (V) 1879
PRINSEN
Geïllustreerde Nederlandsche Letterkunde (IV) 2277
Roman in de 18e eeuw in West-Europa (III*) 1953
PULLE
Naar het sneeuwgebergte van Nieuw-Guinea (V) 2160
PYCK
Doodensymboliek als leermiddel (V) 2457

Q

QUÉRIDO
Menschenwee, roman van het land (II*) 2223
QUINT
Natuurkundige vraagstukken (V) 2195

R

RAAL
Waarom armoede en ellende op aarde ronddwalen (V) 2130
RAPPARD
Ontwaskerd (V) 2526
REED
Des meesters viool (V) 2401
REIGER
Schoone slaapster (V) 2210
REINDERS
Nieuwe geschiedenis (V) 2291
Oudheid en middeleeuwen (V) 2157
RENGERSEN
Schippers lief en leed (VIA) 2417
REYNDERS
Ik lees al.: 1^e-8^e deel (VIC) 1952
Keurlessen 2154
Zonnestralen (V-VI) 2280
REYPENS
Licht- en liefdebloemen (IV) 2059
RIJPMA
Ontwikkeling der historie (V) 2556
Taalverschijnselen (V) 2463
Werkboekje (V) 2557
RISSELADE-GARRER
Petersen en haar zusters (IV) 2519
Roode rozen van het geluk (IV*) 2116
RITTER
Verwijt (III) 2660
RODENBACH
Gudrun (IV) 2651
Keurgedichten (V) 2093
ROELOFS
Practijk van het schilderen (V) 2211
ROELS
Psychologisch experiment en introspectie (V*) 2309
ROELVINK
Freuleken (IV) 1902
RÖNNE
Onder het dak der pastorie (V*) 2531
Roode rozen van het geluk (IV*) 2116
ROLDANUS
Des meesters viool (V) 2401
Waarzegster (III) 2268
Stella maris (IV) 2509
Waan (IV) 2385
ROLLAND
Leven van Michel Angelo (IV*) 2167
ROMBOUTS, FR. S.
Keurlessen 2154
Spiegel voor moeders. De moeders van Don Bosco (V) 1975
Zielkundige begrippen (IV*) 1863
ROMP
Duitsch voor de practijk (V) 2464
ROMUALD
Eenige oorlogsverhalen (V) 2284
Reis naar Londen in oorlogstijd (V) 2284
ROORDA
Theorie der algebra (V*) 2470
ROWLAND
Hond met den gebroken tand (V) 2682
RUBBRECHT
Over de oorzaken van blindheid (IV) 2082
RUUSBROEC
Licht- en liefdebloemen (IV) 2059
RUYS
Brave zonen hunner jeugd (III) 1909

S

SABATINI
Onberaden wedder (IV) 2514
SABBE
Peter Benoit (V) 1976
SANDERS, A. W.
Taylorstelsel (V) 2458

SANDERS, P. F.
Piano (V) 2483
SANDERS-VAN LOO
Jonge waterratten (IV) 2233
SAUWEN
Uit het Maasland (IV) 2117
SCHEEPSTRA
Handleiding bij de natuurkennis voor de volksschool (V) 2196
SCHEIRS
Loutering (IV) 2382
SCHELTJENS
Filips Verheyen (VIA-B) 2567
Mercator (VIA-B) 2567
SCHEURLÉER
Regels van en voor lawn-tennis (V) 2485
SCHILTHUIS-BRUGSMA
Uit moeders grappendoos (VIB-C) 1946
SCHIM VAN DER LOEFF
Rattenvanger van Hameln (VI) 2088
SCHMIDT
Op zoek naar 't geluk in Argentinië en Paraguay (IV) 1971
SCHOLTEN
Leerboek der meetkunde (V) 2471
Vlakke meetkunde : (2e deel) (V) 2633
SCHOONBEEK
Blinde kaarten Nederland : I. Geologisch ; II. Topografisch (V) 2161
SCHOTMAN
Mythen en legenden van China (III-IV) 2371
SCHREURS
Voorjaar (V) 2360
Voor U alleen (V) 2214
SCHRIJNEN
Nederlandsche volkskunde : 1e en 2e deel (V*) 2459
SCHRIJVERS
Goddelijke Vriend (V*) 2180
Mijne moeder ! (V) 2608
SCHUH
Beknopte hoogere algebra (V*) 2631
SCHURHAMMER
Geïllustreerde levensschets van den H. Franciscus Xaverius (V) 2438
SCHURINGA
Taalverschijnselen (V) 2463
SEBRECHTS
Trien Van Loon (IV) 2118
SEEGERS
Dameshondjes (V) 1886
SEGERS, GUSTAAF
Bert Bal en zijne familie (IV) 2515
Heiblommeken (IV) 2516
Lief en leed in de Kempen (V) 2532
SEIFFERT
Jongensleven (V-VIA-J) 2125
SETON, THOMPSON
Wilde dieren die ik gekend heb (IV) 1881
SIJPKENS
Plantkunde voor de beide eerste leerjaren van middelbare scholen (V) 2197
SIMÉONS
Sexuëele zedenleer en sexuëele opvoedkunde (IV) 2602
SIMONS, JOZEF
Geluksvogel (V-VIA) 2398
Kattestaart (IV) 2216
Mijn derde ster (V) 2248
SINCLAIR, UPTON
Sylvia (III) 2661
SINIA
Soenda (IV) 2717
SLEMPKES
Verhaal van de vier Heemskinderen (V) 2131
SLIJPER
Grieksche leergang voor gymnasia en lycea : II. Syntaxis 2188
SLOET
Boek der openbaring van den H. Joannes (IV*) 2321
SIMON
Teelt van de Brusselsche suikerij of witloof (V) 2206
S. M. F.
Lucy Ward (V) 2164
SMITS, FR.
Nederlandsche handelscorrespondentie (V) 2344
SMITS, HENDR. H.
Hans Meerman (VIA) 2143
SNIEDERS, A.
Alleen in de wereld (IV) 2119
Antwerpen in brand (V) 2402
Dit zijn snideriën (V) 2533
Gasthuisnon (V) 2132
Op de bruiloft (IV) 2384
Orgeldraaier (IV) 2384
Oud speelgoed (V) 2133
Scherpenheuvel (V) 2534
Wolfjager (V) 2249
SNIEDERS, J. RENIER
Naida (V) 1927
Paradijs (V) 2517
Waar is de vader (V) 2403

SNIJDERS
Wereldoorlog op het Duitsche Westerfront (V) 2285
Romeinsche kunstgeschiedenis (IV*) 2353
SOEROTO
Kleurschakeeringen uit « Oedaya » (IV*) 2327
SOUVESTRE
Chasseur de chamois (V) 2629
SPAANDER
Verzameling van wetsartikelen betreffende het handelsrecht (IV*) 1873
SPALDING
Persoonlijkheid v. d. opvoeder (V) 2324
STAELENS, A.
Algemeene en bijzondere methodiek voor het lager onderwijs (V) 2062
Inleiding tot de opvoedkunde (V*) 2323
STAMPERIUS
Door de Zwitsersche bergen (V) 2535
Met de Rembrandt naar Genua (VIA) 1939
STEBBING
Zoo 'n lastige jongen (V) 1928
STEENHOFF-SMULDERS
Janet Erskine Stuart en de opvoeding van katholieke meisjes (IV) 2622
Scheepje van Petrus (VIC) 1951
Uur der kinderen (VIB) 1950
STEENHUIS
Aan 't harmonium (V) 2486
STIENSTRA
Hoe teel ik met voordeel roode-, witte-zwarte- en kruisbessen? (V) 2345
Rozenboekje (V) 2481
STINISSEN
Margarita, de dochter van den dorpssmid (IV) 1920
STREUVELS
Op de Vlaamsche binnenwateren (IV) 1921
Tristan en Isolde (III) 1908
Waarom ik Vlaanderen liefheb (IV) 2295
SUSIJN
Voor eigen kring (V-VIA-M) 2710
SUTORIUS
Lief en leed uit 'n groot gezin (V) 1929
SWIERSTRA
Langs opwaartsche wegen (1e, 2e dl.) (VIA) 1962-3
Langs opwaartsche wegen (3e dl.) (I) 2287
SWIFT
Gulliver's reizen (V-VIA-B) 2250
Voyage to Lilliput (V) 2192

T

TAEYMANS
V. Mahadeva Aiyer (VI) 1974
TECTOR
Raad bij radio-raadsels (V) 2346
TEIJSSEN
Uit het volle leven (V-VIA) 2302
TELMAN
Orgel (V) 2212
TEN BOSCH
Hoofdbegrippen over electriciteit (V) 2207
TEN BRINK
Jongensleven (V-VIA-J) 2125
TEN BRUGGE
Duitsch voor de practijk (V) 2464
TEN BRUGGENCATE
William Shakespeare : Julius Caesar (V) 2333
TENWOUDE
Wegen der Voorzienigheid (VIA) 2144
TERBURG
Innerlijke leven (IV) 2609
TERESA, Zr MARIA
Ik zal je eens wat vertellen (VIB-C) 2702
TER HAAR
Woudclub (VIB) 2545
TERVOOREN
Doornroosje — Ganzenhoedster — Hans en Grietje — Tafeltje dek je! Ezeltje rek je! Knuppel uit den zak! (VIA-B) 2546
Vreemde vogels (IV) 2129
TESCH
Leven der zee (V) 1880
THANS
Broeder Francesco (V*) 2220
THEEUWES
Paradoxen van het Katholicisme (IV) 1865
THEODOOR VAN ST. JOZEF
Uren eenzaamheid met de H. Theresia (V) 2610
THIJSSE
In het Vondelpark (V) 2194
THIRY
Avontuurlijke Simplicissimus (II) 2097
THOLE
Moeders vijftal (VIC) 2151
THOMAS
Eerste vlucht om de wereld (IV) 2562
THOMAS A KEMPIS
Kleine « Thomas a Kempis » (V) 2611
THOMPSON
Familie Alvareda (V) 2681

THURSTON, TEMPLE
Waan (IV) 2385
TIMMERMANS
Naar waar de appelsienen groeien (V) 1972
TOERGENJEW
Vaders en zonen (III) 1910
TOUSSAINT VAN BOELAERE
Peruviaansche reis (II) 1905

U

ULEHAKE
Van drie Jannen (VIA) 2700

V

VALETON-ORTT
Helena (IV) 1915
Macht der liefde (IV) 2234
VALKEMA BLAUW
Op zoek naar de schatlen van Bidoux (V-VIA) 2134
VALKENSTEIN
Bivak van de ratelslang (V-VIA) 1930
VAN AMMERS-KULLER
Opstandingen (II-III*) 2366
VAN ASSCHE
Zeven zonen van David (III) 2662
VAN ASSENDELFT
Theo's proeftijd (VIA) 1940
VAN BALEN
Stuurman Tromp (VIA-J) 2268
VAN BECKUM
Duitsch leesboek voor de hoogere klassen van H. B. S., handelscholen en gymnasia (V) 2193
VAN BEEK
Stereometrie (V) 2336
VAN BIERVLIET
Raynaldo en Selima (V) 1931
VAN BOOVEN
Niels Lyhne (II) 2653
VAN CALKER
Gelijkennissen (V*) 2129
VANDEBEECK
Alvermannekens (VIA) 2145
VAN DELFT
Danteverklaring met vertaalden tekst. Deel I. (IV*) 1899
Danteverklaring met vertaalden tekst Deel II. (III*) 1900
VAN DEN BERG, W.
Avonturen van Wim en 'n Weenschen jongen (VIA-J) 2418
Koning van Tjilatjap (V-VIA-J) 2251
VAN DEN BERGH, L. A., JR.
Kleine konijnrassen (IV) 2083
VAN DEN BIESEN
Kloosterroeping (V) 2176
Priesterroeping (V) 2053
VANDENBOSCH
Edel slachtoffer (V) 2168
VAN DEN BULCKE
Pater Vyncke (V) 2169
VAN DEN HEUVEL
Een onder weinigen (IV) 2673
VAN DEN OEVER
« Hollandsche natie » voor een Vlaamschen spiegel (IV) 2429
Oud-Antwerpsche vertellingen (V) 2404
Verzen (IV) 2487
Zilveren flambouw (V*) 2488
VAN DEN VONDEL
Adam in ballingschap (V*) 2095
VAN DER CRUYSSEN
Fortuin (IV) 2386
Twee beproefde harten (V) 2536
Vondeling (IV) 2252
VAN DER HALLEN, OSKAR
Rachel's liefde (IV) 2110
VAN DER HEEREN
Maria's lied (V) 2612
VAN DER LANS, J. R.
Heldengestalten (V*) 2568
Lood in 't hart (IV) 2237
Nachtelijke zangers (V) 2253
VAN DER LANS, MEVR. J. R.
Eiken van Forzetten (V) 2405
VAN DER MANDERE
Montenegro (V) 2297
VAN DER MEER DE WALCKEREN
Hooge weg (IV*) 2374
VAN DER MEERSCH
Katholieke leer over het kerkelijk gezag en de brief den bisschoppen van België omtrent het nationalisme (V*) 2613
VAN DER STRAETEN
Stille preludiën (IV) 2490
VAN DER TONGE-KOSTER
Op zoek naar 't geluk in Argentinië en Paraguay (IV) 1971
VAN DER TUUK, TITIA
Gezellige uurtjes (VIA) 2269
Gezondheid in huis (II) 2347
VANDEVELDE, A.
Algemeene en bijzondere methodiek voor het lager onderwijs (V) 2062
VAN DE VELDE, ANTON
Tijl (IV) 1903

VAN DE VELDE, P. STANISLAS
H. Franciscus van Assisië (V) 2301
VAN DE WERF
Uit het leven van plant en dier (V) 2237
VAN DIJK, A.
Met een boekske in een hoekske (VIB-C) 2703
VAN DIJK, J.
Naar volksontwikkeling : 7. De vakorganisatie (V) 2623
VAN DRIESSCHE
Uit donkere dagen (V*) 2406
Uit vreedzame dagen (IV*) 2518
VAN EEDEN
Geroepen of verkooren? Derde en laatste deel van den roman : Sirius en Siderius (IV) 2122
Heks van Haarlem (IV) 2364
Langs den weg (II-III) 2278
VAN ELST
Nederlandsche handelscorrespondentie (V) 2344
VAN EWIJK
Legeeringen (V) 2348
VAN GESTEL
Kinderen van Jacques d'Armagnac (VIA-J) 2146
VAN GINK
Rhode Island Reds (V) 2208
VAN GINNEKEN
Persoonlijkheid van den opvoeder (V) 2324
VAN GOGH-KAULBACH
Licht van binnen (II) 2098
Tweede leven (IV) 2240
VAN GORKUM
Houten kruis (VIA-B) 2419
VAN HAM
Nieuwe Nederlandsche spraakkunst : 2e deel (V) 2465
VAN HECKE, FIRMIN
Gedichten (III*) 2499
VAN HEEK
Steremeotrie (V) 2336
VAN HERBRUGGEN
Van Lente en liefde (III) 2217
VAN HERREWEGE
Roem van 't vaderland : 1e Deel (V) 2722
VAN HICHTUM
Gouden sprookjes van Gebroeders Grimm (VIB-C) 2274
Groot winteravondboek (VIA-B) 1941
VAN HILLE-GAERTHÉ
Verstopte huuske (IV) 2121
VAN HOECK, MAURITS
St. Franciscus en de venijnige vent (V) 2650
VAN HOOF, A.
Hedwig van Heidelburg (V) 2221
Suffragetten (V) 2365
VAN HOOF, FONS
Binnen en buiten XII. (V) 2552
VAN HOONACKER
Grondbeginselen der moraalfilosofie (IV) 2172
VAN IERSEL
Heilige graal (II) 1906
VAN ITERSON
Stoomleidingen, stoomdrukreduceertoestellen, condenswaterafvoerinrichtingen (V*) 1887
VAN LANGENDONCK, PROSPER
Verzen (IV) 2649
VAN LIES
Klein zusje (VIB-C) 2547
VAN LONKHUYZEN
Technische, electrische meetinstrumenten (V*) 2209
VAN LOY
Praktische automobielleergang (V) 2638
VAN MAURIK
Uit één pen (V) 2407
Uit het volk (IV) 2238
VAN MECHELEN
Laatste overwinning van den Zwartrok (V-VIA) 2522
Roode en een witte roos (V-VI) 2528
Tas van den witten bonze (V-VIA) 2529
Zoon van den Mufti (V-VI) 2675
VAN MENTEN, JAN
Oorlogsche en naoorlogsche financiewezen (V) 2066
VAN MILLEGEN
Rattenvanger van Hameln (VI) 2087
Vaders verjaardag (VI) 2089
VAN MULDERS
Dickens's posthumous papers of the Pickwick club (V) 2461
VAN NEYLEN
Christus, ideaal van den monnik (IV) 2315
Christus, leven der ziel (IV) 2607
Overwegingen voor een retraite (IV) 2446
VAN NOORDEN
Goudvulkaan (V-VIA) 2537
VAN OFFEL, EDM.
Naar 't levend model (IV) 2674
VAN OSSENBRUGGEN
Wilde Jo (VIa-b-m) 2545

VAN PASSEN, ROBERT
Pepeltje (V) 2683
VAN PRAAG
West-Joden en hun letterkunde sinds 1860 (IV*) 2279
VAN REET
Harden levenskamp eener signorenfamilie in Amerika (V) 2684
VAN RHODEN
Stijfkopje verloofd — Stijfkopje getrouwd — Stijfkopje grootmoeder (V) 2530
VAN SLOOTEN
Eenige belangrijke verschijnselen uit het leven der Nederlandsche taal (V*) 2189
VAN STEENBERGEN
Paus Pius XI (V*) 2434
VAN SUCHTELEN
Ideeën (II) 2652
Leven van Michel Angelo (IV*) 2167
VAN SWIETEN
Hoe teel ik met voordeel roode-, witte-, zwarte- en kruisbessen? (V) 2345
VAN THYN
Vlakke meetkunde : (2e deel) (V) 2633
VAN TICHELEN
't Haantje op den toren (V) 2408
Nieuw testament (IV) 2181
VAN 'T WOUD
In roovershanden (VIB) 1947
VAN UILDRIKS
Levensmoed (III*) 1911
VAN VLETTER
Rosse en z'n moeder (VIa-b) 2138
VAN WAEG
Nap (V) 2685
Verloren jaar (III) 2225
VAN WALDEN
Gulden slede (IV) 2239
VAN ZANTEN
Leerboek der meetkunde (V) 2471
V. D. AMSTEL
Hélène, de paardrijdster (V) 1932
V. d. BILK
Dagboek en gedachten (IV) 1867
VENANTIUS
Brood der engelen (V) 2686
Onvergetelijke dag (V) 2254
VERBIEST
Eremijt van Donkerdal (V) 2270
VERCOULLIE
Diersage en Reinaert De Vos (V) 1955
VERHEYDEN
Hoe de ouders hun zonen tot den soldatendienst voorbereiden (V) 2067
VERHOOG
Onder de tropenzon (III) 2563
VERMANDERE
Van deze en de andere eeuw (V) 2409
VERMEULEN
Blieckaerts (III-IV) 2387
Korte levensschets van Warden Oom (IV) 2304
VERMEYEN
Ezelken van het klooster (V) 1933
VERNE
Goudvulkaan (V-VIA) 2537
Met « De Zeemeeuw » naar 't zonnige Zuiden (V) 2410
VERRIEST, HUGO
Keurbladen : 1e en 2e deel (V) 2430
VERSCHAEVE
Uit mijn werk (V*) 2431
VERSCHOREN
Maandag vieren (V) 2538
VERSCHUEREN, JAN
Gentleman (III) 2370
VERSCHUEREN, JOZEF, S. J.
Algemeene atlas voor België (V) 2432
VERSLUYS
Groote tafel in vijf decimalen (V*) 2198
Vlakke driehoeksmeetkunde met vraagstukken (V*) 2338
VERSTERRE
Spookslot of de schim op den toren (V) 2135
VESTERS
Bestedeling (V) 2411
VERSTRAETEN
In Mexico's wildernis (V) 2136
VERVOORT
Passietooneelen uit Frans Vervoort's Die Woestijne des Heeren (V) 1868
VERWEY
Vizioenen (IV*) 2177
VEYS
Verklaring van de muziekuitdrukkingen, onmisbaar voor muzikanten en muziekliefhebbers (V) 2644
VIAENE
Landijs (V) 2634
VIERMAN
Mijn Oerwoudnegers (V) 2409
VILLE
In Mexico's wildernis (V) 2136
VINCX
Slag bij Orsmaal-Gussenhove (V) 2286
V. K.
Strijd om Christus (V) 2614

VLEKKE
Doodgewoon mensch (IV) 2501
Lafaard (IV) 2104
VOLENS
Eva (III-IV*) 2108
VOLLEWENS-ZEIJLMAKER
Zomerhuis (VM) 2539
VOLLQUARTZ
Petersen en haar zusters (IV) 2519
VON GRIMMELSHAUSEN
Avontuurlijke Simplicissimus (II) 2097
VON HANDEL-MAZETTI
Stephana Schwertner : III. Maagd en Martelares (IV*) 1922
VON KRANE
Zwijgen van Christus (IV) 2388
VOSMAER, C.
Amazone (IV*) 2389
VOSMAER-WERKER
Montessori-Moeder (III) 1871

W

WAEGENER
Uit het leven (II-III) 2655
WAHLEN
Tom Playfair (V) 2139
WALCH
Grimassen (IV) 2390
WALPOLE
Levensmoed (III*) 1911
WALSTRA
Handleiding bij de natuurkennis voor de volksschool (V) 2196
WALTERIDA
Indisch meisje en andere Indische verhalen (VIA-M) 2147
WEBER
Leerboek der Duitsche handelscorrespondentie (V) 1876
WEGENER
Levensschetsen (V) 2569
WENSMA-KLAASEN
Grootmoeder komt sprookjes vertellen (VIB-C) 2704
WERNER, E. T. CHALMERS
Mythen en legenden van China (III-IV) 2371
WERNERS, FR.
Lourdes (V) 2162
WERREBROUCK
Heropbeuring der godsdienstigheid (V) 2060
WESSELINK-VAN ROSSUM
Amulet van de Rani (IV) 2505
Door smart tot geluk (III) 2099
Fiere zwijgen (IV) 1912
Geheim van Dora Lind (IV) 2665
Leugen om bestwil (IV) 2106
Moed om gelukkig te zijn (IV) 2506
Mooie Californische (IV) 2666
O gij koningsdochter (IV) 2376
U behoort mijn hart (IV) 2429
Zwaar beproefd (III) 2224
WESTERBRINK-WIRTZ
Verbonden (IV) 2520
WHITE
Goudland (V) 2687
WIERDELS
Volmaakte gehuwde vrouw (IV*) 1870
WIJCKMANS
Zalige wetenschap (V*) 2451
WIJDENES
Groote tafel in vijf decimalen (V*) 2198
WIGGERS-VAN YSSELSTEIN
Schilderijen zien (V) 2213
WILDERMUTH
Vertellingen (VIA-B) 2548
WILLEKENS
Kleurenfotografie op papier en glas (V) 1893
WILLIAMSON
Verdwenen bruid (IV) 2391
WILSON
Mijn herinneringen aan de omwenteling van 1848 (IV) 2288
WILTSCHUT
Roomsch-Nederland (VIA) 1966
WIRTH
Eeuw kinderpoëzie 1778-1878 (IV) 2553
WITLOX
Pierre Curie (VIA) 2439
Raynaldo en Selima (V) 1931
WITTERYCK
Electrische proeven (VIA) 2191
WOUTERS
Nederlandsch leesboek voor de christelijke scholen (1e, 2e, 3e, 4e, 5e en 6e deel) (VI) 1960

Y

YANKEE
Hond met den gebroken tand (V) 2682
YSABIE
Padrecito (V) 2096

Z

ZAHN
Menschen (III) 2663
Onderstroom (III) 2372
Tweede leven (IV) 2240
ZEEMAN
Inleiding tot de aardrijkskunde van Nederland (V) 2163
ZWERVER
Wenken over zuigelingenverpleging (V) 2639
ZOOMERS-VERMEER
Reintje van den watermolen (VIA-M) 2420
ZOUTENDIJK
Boordbed (V) 2084
ZUURE
Afrikaansche vulpenkrassen (V) 1934
Bij de Barundi's (V) 1934$_2$
Karavaanreizen in Midden-Afrika (V) 1934$_3$
Kijkjes in de missie (V) 1934$_4$
Naar Urundi (V) 1934$_5$
Safari-avondjes (V) 1934$_1$
ZWAGER
Man's hands (V) 2462

X

Bataille's kleine kerkgeschiedenis voor onzen tijd en onze jeugd omgewerkt (V) 2716
Bemint elkander (V) 2182
Boek voor moeder en dochter (V) 2482
Cataloog der Openbare Boekerij St.-Michiel : 3e deel (V) 2440
Erts. Letterkundig almanak 1926 (IV*) 1961
Filantropie (IV) 2521
Fotokunst-Kalender 1926 (IV) 1861
Jaarlijksche boekenschouw. Deel : IV. 1923; Deel : V. 1925. Internationale editie (IV*) 2306
Kinderuurtje (VI) 2645
Kruiswegoverwegingen met afbeelding van Toorop's staties (V) 2615
Licht en liefde voor onze blinden (V) 2187
Limburgsch gebedenboek uit de XVe eeuw (IV) 2293
Onverwachte peter (V) 2255
R. K. « Wie is dat? » (V*) 2723
Roos aan den kruisstam : Gemma Galgani (V) 2570
Voortrekkers van den Nederlandschen stam (V) 2170
Zuster Benigua-Consolata Ferrero (V) 2305

Lijst van de Titels der Boeken

besproken in den 4n Jaargang
:=: van BOEKENGIDS :=:

N. B. — De getallen in Araabsche cijfers, aan 't uiteinde van den regel, geven de volgnummers der recencies aan.

A

Aan de boschdreef 2379
Aanteekeningenschrift over het menschelijk lichaam 1879
Aan 't harmonium 2486
Aan zee 2456
(Het) A. B. C. van den kleinen stenograaf 2342
Adam in ballingschap 2095
Afdekkingen van deur- en raamopeningen 1883
(De) africhting van den hond 2349[3]
Afrikaansche vulpenkrassen 1934
Algemeene atlas voor België 2434
Algemeene en bijzondere methodiek voor het lager onderwijs 2062
Algemeene zielkunde (1e en 2e deel) 1862
Algemeene zielkunde (3e deel) 2171
Alleen in de wereld 2119
(L)'alouette de Paques 2328
Aloysius 2443
Als de ziele luistert... 2449
Als God spreekt 2513
Als koelie vermomd naar Tibet 2561
(De) alvermannekens 2145
Amazone 2389
(De) amulet van de Rani 2505
Antwerpen in brand 2402
Aranka, de kleine tooneelspeelster 2257
(De) arme edelman 1977
Arme Hans 2424
(Zalige) Augustinus Chapdelaine 2569[4]
(Zalige) Augustinus Schöffler 2569[3]
August Snieders en zijn tijd, II 1956
August Snieders en zijn tijd III 2721
Avondstonden 1977
(De) avonturen van Wim en 'n Weenschen jongen 2418
(De) avonturen van Simplicissimus 2097
(Het) avontuur van David Zangvogel 2496

B

(De) baanwachter 1977
Baas Ganzendonck 1977
(Het) bankroet der weisbegeerte 2603
Battaille's kleine kerkgeschiedenis voor onzen tijd en onze jeugd omgewerkt 2716
Batavia 1977
Bavo en Lieveke 1977
(De) beatuskluis 2676
Bekentenissen van een strandvonder 2294
Beknopte hoogere algebra 2631
Beknopte Italiaansche spraakkunst voor Nederland 2625
Beknopt overzicht van de meubelstylen 1892
Bella Stock 1977
(Het) beloofde land 2310
Bemint elkander 2182
St. Benediktus van Nursia 2566
Benneke 2421
Benoorden wet en recht 2654
Bert Bal en zijne familie 2515
Beschrijving van Gent 1964
(De) bestedeling 2411
(Het) bevolkingsvraagstuk in België 2619
Bewust lezen 2620
(De) bibliothecaris als opvoeder 1860
(Het) bierbrouwerij-bedrijf 2480
Bij de Barundi's 1934[2]
Bij de waschkuip 2474
Bij gebrek aan ernst 2359
(Het) bijgeloof der echtscheiding 1864
Bij roovers en kabouters 2689
Binnen en buiten XIII. 2552
(Het) bivak van de ratelslang 1930
(De) Blieckaerts 2387
Blinde kaarten. Neerland : I. Geologisch ; II. Topografisch 2161
Blinde Rosa 1977
Bloemen en insekten 2334

(Een) bloem uit Carmels lusthof 2565
Boeddhistische verhalen 2656
(Het) boek der openbaring van den H. Joannes 2321
(Het) boek voor moeder en dochter 2482
(De) boerenkrijg 1977
(Het) boordbed 2084
(De) bouwkunst in Holland 1888
(De) bôvenmeester 2658
Brankardiers 2282
Brave zonen hunner jeugd 1909
Brinio 2256
Broeder Francesco 2220
(Het) brood der engelen 2686
Bruin en blank in Zonneland 2559
Bruine suiker 2226
Bruno, de schrandere St. Bernardushond 2548
(De) burgemeester van Luik 1977
(De) burgers van Darlingen 1977
Burleske historiën 1916

C

(De) catalogen 2048
Cataloog der Openbare Boekerij St. Michiel 3e deel 2440
(Le) chasseur de chamois 2629
Cherubino en Zephirine 2548_2
(A) Christmas-carol 1875
Christophorus Colombus 2568_2
Christus, ideaal van den monnik 2315
Christus, leven der ziel 2607
(De) club « Van zessen klaar » 2263
(De) club « De zwarte ridders » 2267
Constance Teichmann 2564
(The) cricket on the hearth 2068

D

Dagboek en gedachten 1867
(Het) dagboek van Grietje 2137
(Het) dagelijksch brood der kleinen 2454
(Het) Dalton-stelsel 2617
Dameshondjes 1886
Dante 1954
Danteverklaring met vertaalden tekst. Deel I. 1899
Danteverklaring met vertaalden tekst. Deel II. 1900
Davida Birot 2227
(Het) derde peloton 2502
Des meesters viool 2401
(De) dichter en zijn droombeeld 1977
Dickens' posthumous papers of the Dickwick club 2461
Dierenvreugde en dierenleed 1938
(De) diersage en Reinaert de Vos 1955
Dit zijn sniderïen 2533
(De) dochter 2114
(Een) doodgewoon meesch 2501
(De) doodslag 2235
Door de Zwitsersche bergen 2535
Doornroosje 2546
Door ramp tot geluk 2548_3
Door smart tot geluk 2099
Doove Jabid en de betooverde vogelschrik 1942
Draadloos ontvangstation voor den amateur 2201
Drie Brusselsche kluchten uit de zestiende eeuw 2219
(De) drie gebroeders met de gouden lokken en andere verhalen 2126
(De) drie schoolkameraden 2548_4
Drie verhalen 2272
(De) H. Drievuldigheid 2313
(Het) druivenjurkje 1943
Dualistische teleologie als wijsgeerige theorie 2600
(De) dubbelganger 2380
Duitsch leesboek voor de hoogere klassen van H. B. S. handelsscholen en gymnasia 2193
Duitsch voor de practijk 2464
(De) duivel uit het slangenbosch 1977

E

(Een) edel slachtoffer 2168
Eene O te veel 1977
Eenige belangrijke verschijnselen uit het leven der Nederlandsche taal 2189
Eenige bladzijden uit het boek der natuur 1977
Eenige oorlogsverhalen 2284
Een onder weinigen 2673
(De) Eerbiedwaardige dienaar Gods Petrus Donders 1973
(De) eerste vlucht om de wereld 2562
(Een) eeuw kinderpoëzie 1778-1878 2553
Eigen kluisters 2231
Eigen met God 2320
(De) eiken van Forzetten 2405
(Het) einde van een jongensoorlog 2115
Elektriciteitsleer 1882
Electrische aanzet- en verlichtingsinstallaties voor automobielen 2077

Electrische proeven 2199
(De) elfe van het sprookjeshof 1925
Emile Claus 2719
English passages for translation 2626
(De) eremijt van Donkerdal 2270
(De) erfgenaam 2258
Erts-Letterkundig almanak 1926 1961
Eva 2108
Evangeliebeelden 2311
Evangelie en klassenstrijd 2618
Everard 't Serclaes 1977
(Het) ezelken van het klooster 1933

F

(De) familie Alvareda 2681
Feeëndal 2548[10]
(Het) fiere zwijgen 1912
Fikke Spring in 't veld 2111
Filantropie 2521
Filips Verheyen 2567
Fortuin 2386
Foto-critiekjes 1889
Fotokunst-kalender 1926 1861
Four tales from Shakespeare 2190
Fra Angelico 2362
Francisco 2460
(St.) Franciscus-bloemen 2300
(St.) Franciscus en de venijnige vent 2650
(Zalige) Franciscus Gagelin 2569[6]
(Zalige) Franciscus Jaccard 2569[5]
(De H.) Franciscus van Assisië 2301
Franciskaansche legenden 2435
Freuleken 1902
Friedrich Wilhelm Förster 2166

G

(Zalige Joh.) Gabriël Derboyre 2569
(Zalige) Gabriel Turin Dufresse 2569[9]
(De) ganzenhoedster 2546[2]
(De) gasthuisnon 2132
Gebruik en onderhoud van de electrische uitrusting van het motorrijwiel 2340
Gedichten 2489
Gedichten van Anna Roemers Visscher 2338
(De) geest der verschrikking 2397
(Het) geheim 2669
(Het) geheim van Dora Lind 2665
(Het) geheimzinnige kastje 2373
(De) geheimzinnige talisman 2500
Geïllustreerde levensschets van den H. Franciscus Xaverius 2438
Geïllustreerde Nederlandsche letterkunde 2277
(Eene) gekkenwereld 1977
(De) geldduivel 1977
Geld en adel 1977
Gelijkenissen 2129
(Het) gelukkig jaar 2107
Geluksvogel 2398
(Het) geluk van rijk te zijn 1977
Gemma Galgani 2437
(Een) gentleman 2370
(De) gerechtigheid van Hertog Karel 1977
Geroepen 2266
Geroepen of verkooren ? Derde en laatste deel van den roman « Sirius en Siderius » 2122
Geschiedenis der katholieke kerk 2173
(De) geschiedenis der luchtscheepvaart 2468
Geschiedenis mijner jeugd 1977
(De) geschiedenis van België 1977
Geschiedenis van het nieuwe testament 2606
Geweerkennis voor Jagers 2351
Gezelle-uurtjes 2092
Gezellige uurtjes. Sprookjes. 2269
(De) gezondheid in huis 2347
(De) gierigaard 1977
(De) giertij 2242
Gitje-Eigenwijs 1944
(De) goddelijke komedie 1894
(De) goddelijke vriend 2180
Gods wegen 1926
(Een) goed hart 1977
Gouden regen (1-5) 1958
Gouden sprookjes van Gebroeders Grimm 2374
(Het) goudland 1977
Goudland 2687
(De) goudvulkaan 2537
Graaf Hugo van Craenhoven 1977
Grieksche leergang voor Gymnasia en Lycea : II Syntaxis 2188
(De) griffier van Peewijk 2668
Grimassen 2390
Grondbeginselen der moraalfilosofie 2172
(Het) groote licht 2246
(De) groote neuzen 2494
Groote tafel in vijf decimalen. Tafel H. 2198
(De) grootmoeder 1977
Grootmoeder komt sprookjes vertellen 2704
Het groot winteravondboek 1641
Gudrun 2651
(De) gulden slede 2239
Gullivers's reizen 2250

H

('t) Haantje op den toren 2408
Handboekje voor geloofsverdediging 2056
(Het) handelsonderwijs 2343
Handleiding bij de natuurkennis voor de volksschool 2196
Hans en Grietje 2546
Hans Meerman 2143
Harde levenskamp eener signorenfamilie in Amerika 2684
Hebt Maria lief 2241
Hedwig van Heidelburg 2221
Heiblommeken 2516
(De) heilige graal 1906
Heiligverklaring en mirakel 2314
(De) heks van Haarlem 2364
Heldengestalten 2568
Helena 1915
Hélène, de paardrijdster 1932
Henk Halbers 2718
Herinneringen uit de geschiedenis van Antwerpen in de vorige eeuw 1919
Heropbeuring der godsdienstigheid 2060
Historie en leven 2714
Hlodwig en Clothildis 1977
Hoe beleef ik het meeste genoegen van mijn hond 2359
Hoe de ouders hun zonen tot den soldaten dienst voorbereiden 2067
Hoe kweek ik lathyrus odoratus of sweet peas? 2473
Hoe men schilder wordt 1977
Hoe snoei ik mijn vruchtboomen? 2081
Hoe teel ik met voordeel roode-, witte-, zwarte- en kruisbessen? 2345
Hoe voed en behandel ik mijn zuigeling? 2635
Hoe word ik man? 2064
(De) « Hollandsche natie » voor een Vlaamschen Spiegel 2429
Hondenrassen en rashonden 2349
(De) hond met den gebroken tand 2682
(De) hoofdbegrippen over electriciteit 2207
Hoofdlijnen der staathuishoudkunde 2061
Hoofdstukken uit de bijzondere ethiek. I. Eigendomsrecht. II. Wijsgeerige staatsleer. III. Het verbod : gij zult niet doodslaan en verwante vraagstukken. IV. Wijsbegeerte van het strafrecht 2049-52
(De) hooge weg 2374
(De) hoogmoedige 2230
Horatius 'oden 2647
2341
(The) horn of plenty 2623
Houten Klara 1977
(Het) houten kruis 2419
Houtverbindingen en steenverbanden 2076
Hugo Verriest 2436
(Het) huis 1897
(Het) huis met den pijl 2381
Hulpboek bij het voorbereiden der lessen in de gymnastiek 2643
(De) hygiëne onzer woning 2204

I

(De) ideale onderwijzer 2185
Ideeën 2652
(De) IJskoningin 2232
(Het) ijzeren graf 1977
IJzer en staal 2032
Ik lees al 1962
Ik zal je eens wat vertellen 2702
(Een) Indisch meisje en andere Indische verhalen 2147
In grooten nood 2127
In het drukke bosch 2670
In het Vondelpark 2194
Inleiding tot de aardrijkskunde van Nederland 2163
Inleiding tot de opvoedkunde 2323
In Mexico's wildernis 2136
(Het) innerlijke leven 2609
In roovershanden 1947
Inventaris op het archief der generale Indische compagnie 2292
(De) invloed van Keats en Shelley in Nederland gedurende die negentiende eeu 2276
Ivo Buren 2259

J

Jaakske met zijn fluitje. 2126
Jaarlijksche boekenschouw. Deel : IV. 1923; Deel : V. 1925 2306
Jacob Van Artevelde 1977
Janet Erskine Stuart en de opvoeding van katholieke meisjes 2622
Jan Pikkedang 2126
Javaansche sagen, mythen en legenden 2512
Jeanne d'Arc 25683
Jerusalem 2158
Jeugd en vreugd 2646
Jeugdherinneringen 2616
(De) jeugd van Chris Kras 2149

(Zalige) Joannes Carolus Cornay 2569[11]
Joannes Stalpart van der Wielen 2215
John 2699
(De) jonge dokter 1977
(Het) jongenshuis 2261
Jongensleven 2125
(De) jongens van Duindorp 2412
Jonge waterratten 2223
Jordaens 2641
(Zalige) Joseph Marchand 2569[12]

K

Kampeeren 2425
Kapitein Guynemer 2165
Karavaanreizen in Midden-Afrika 1934[3]
Kardinaal Lavigerie 2568[4]
Karel Van de Woestijne 2428
(De) katholieke leer over het kerkelijk gezag en de brief der bischoppen van België omtrent het nationalisme 2613
(Het) katholiek beginsel en ons godsdienstonderwijs 2063
Kattestaart 2216
Kempische volksvertelsels 1924
Kent gij uw taal? 2070
(De) kerels van Vlaanderen 1987
Keuken op flesschen 2475
Keurbladen : 1e en 2e Deel 2430
Keurgedichten 2093
Keurlessen 2154
(De) keus des harten 1977
Kijkjes in de missie 1934[4]
Kiki 1923
(De) kinderen van Jacques d'Armagnac 2146
('t) Kinderuurtje 2645
Kindervriendjes 1948
Kinematografie voor den amateur 2087
Klaas Hamer 1936
Kleengedichtjes 2357
(De) kleindochters van Mevrouw Westlandt 2544
Kleine Duitsche spraakkunst 2320
(De) kleine konijnrassen 2083
(De) kleine martelaar 2142
Kleine Nederlandsche spraakkunst voor uitgebreid lager onderwijs 2332
('n) Kleine rakker en andere verhalen 2426
Kleine Theresia 2299
(De) kleine « Thomas a Kempis » 2611
Kleine weg der geestelijke kindsheid 2316
(De) kleine Zwitsersche Peter 2548[5]
Klein zusje 2547
(De) kleurenfotografie op papier en glas 1893
Kleurschakeeringen uit « Oedaya » 2327
Kloosterroeping 2176
(Een) koningin 2548
Koning Oriand 1977
(De) koning van Tjilatjap 2251
(Het) koninkje : 3e deel 2507
(De) koopman van Antwerpen 1977
Kordula's eerste reis 2548[8]
Korte levensschets van Warden Oom 2304
Krabbels 2123
(De) kroonprins van Zevenland 2422
Kruisoverwegingen met afbeelding van Toorop's staties 2615
Kultuur en leven 2712
(De) kunstclowns 2499
(Een) kunstreis in de Tropen 2433
(De) kwaal des tijds 1977

L

(De) laatste bekentenis 2112
(De) laatste overwinning van den zwartrok
(De) Lafaard 2522
Lambrecht Hensmans 1977
(Het) land der electrische zon 2413
Landbouwflora voor bouw- en weiland 2202
(Het) landijs 2634
(Het) landleven in de letterkunde der XIXe eeuw 2706
Lange Nagel 1977
Langs den weg 2278
Langs diepe wegen 2128
Langs opwaartsche wegen (1e en 2e deel) 1962-3
Langs opwaartsche wegen (3e deel) 2287
Latijnsche letterkunde 2153
Laura Hempel 2664
(Eerbiedw.) Laurentius Imbert 2569[7]
Leerboek der Duitsche handelscorrespondentie 1876
Leerboek der meetkunde 2471
Leerboek der sferische trigonometrie 2636
Leerboek der spherische trigonometrie 2469
(De) leeuw van Vlaanderen 1977
Legeeringen 2348
Legenden 2101
Lenteweelde 2523
Letterkundige inzichten en vergezichten : XI. Nieuwe literatuurgeschiedenis 2552
(Een) leugen om bestwil 2106
(Het) leven der H. Maagd Maria 2055
(Het) leven der zee 1880

(Het) leven in het steentijdperk 2289
Levenslust 1977
Levensmoed 1911
Levensschetsen «Missionaris en Martelaar» 2569
Leven van den eerbiedwaardigen Pater Dominicus, Passionist, Apostel van Engeland in de vorige eeuw 2720
(Het) leven van Michel Angelo 2167
Licht- en liefdebloemen 2059
Licht en liefde voor onze blinden 2187
(Het) licht van binnen 2098
(De) liefde van Jezus 2444
Lief en leed 2713
Lief en leed in de kempen 2532
Lief en leed uit 'n groot gezin 1929
Lieveke 2671
(Een) Limburgsch gebedenboek uit de XVe eeuw 2293
Livina 2525
Longziekten 2472
Lood in 't hart 2227
(De) loteling 1877
Lotgevallen van Kees Paf 2137
Lourdes 2162
Loutering 2382
Lowieke 2414
Lucia 2243
Lucy Ward 2164
(Zalige) Joh. Ludovicus Bonnard 25698
Lyriek 1898

M

Maagkwalen 2472
Maandag vieren 2538
Maarten Luther en zijn orde (1^e deel) 2054
(De) macht der liefde 2234
(V.) Mahadeva Aiyer. Een christen Brahmaan 1974
Mannen van betekenis II. Karel Van de Woestijne 2152
(De) mannen van « Elck wat wils » 2103
(The) man's hands 2462
Margarita, de dochter van den dorpssmid 1920
Maria's lied, of het klein officie van O. L. Vrouw uitgelegd 2612
Marieken van Nijmegen 1904
Marietje 2141
(De) martelaren van Alkmaar en hun tijd 1290
Martha's wraak 2540
Mechanische technologie 1884
Mee met den foorwagen 2692
(De) meesters der Kempen 2228
Meidoorn 2356
Melk-oorlog 2236
Mengelingen 1977
Menschen 2663
Menschenbloed 1977
Menschenoffer 2265
Menschenwee, roman van het land 2223
(Het) menscheworden Woord 2178
Mercator 25672
Met de Rembrandt naar Genua 1939
Met een boekske in een hoekske 2703
Met « De Zeemeeuw » naar 't zonnige Zuiden 2410
(De) methodes d^er grafische voorstelling 2599
Met z'n drietjes naar de hei 2140
Mijn broerke 2415
Mijn derde ster 2248
Mijne moeder 2608
Mijn gevangenissen 2303
Mijn herinneringen aan de omwenteling van 1848 2288
Mijn levensbeschouwing 2057
Mijn oerwoudnegers 2399
Mijn professor 2697
(The) mill on the floss 2627
(De) minnezanger 1977
(Het) missiewerk naar voren! God wil het 2312
Moderne paedagogiek 2453
Moeder Job 1977
Moederliefde 1977
Moeders vijftal 2151
Moedertje Sylvia 2264
Moeder vertelt 2701
(De) moed om gelukkig te zijn 2506
Montenegro 2297
(Een) Montessori-moeder 1871
(De) mooie Californische 2666
Mosflora van Nederland 2072
Motorrijwielen 2079
Mozaïek 1959
(De) muiterij op de « Elsinore » 1918
Mythen en legenden van China 2371

N

Naar het sneeuwgebergte van Nieuw-Guinea 2160
Naar 't levend model 2674
Naar 't licht 2493
Naar Urundi 19341
Naar volksontwikkeling 7. De vakorganisatie 2623

Naar waar de appelseinen groeien 1972
Naar wijd en zijd 2367
(De) nachtelijke zangers 2253
Nap 2685
Narda 1927
Natuur en menschen in Indië 2559
Natuurkunde in leerlingenproeven 2075
Natuurkunde voor het voorbereidend hooger onderwijs (3e deel B.)
Natuurkundige vraagstukken 2195
Natuurphilosophie of cosmologie 2441
Nederlandsche handelscorrespondentie 2344
Nederlandsche volkskunde : 1e en 2e deel 2459
Nederlandsch kortschrift voor meer gevorderden 2342
Nederlandsch leesboek voor de christelijke scholen 1960
Niels Lyhne 2653
Nieuwe geschiedenis 2291
(De) nieuwe mensch 2094
(Een) nieuw Nederlandsche spraakkunst : 2e deel 2465
Nieuwjaar 2361
(Het) nieuw testament 2181
Nieuw Vlaanderen 2427
Nijver Nederland 2969

O

O gij koningsdochter 2376
Om het hoogste goed 2183
Om moeders wil 2508
(De) omwenteling van 1830 1977
(De) onberaden wedder 2514
Onder de tropenzon 2563
Onder het dak der pastorie 2531
Onderstroom 2372
(De) ongerepte heide 2366
Ons mooi en nijver Nederland 1968
Ons Volk tegen den Duitsch 2281
Ontmaskerd 2526
(De) ontwikkeling der historie 1e 2e deel 2556
(De) onvergetelijke dag 2254
(Een) onverwachte peter 2255
Onze eigen taal 2331
(De) Onze Lieve Vrouwkappellekens te Gent 2322
Onze mirakelspelen 2275
Onze rekenkennis 2385
(De) oom van Felix Roobeek 1977
(Het) oorlogsche en naoorlogsche financiewezen 2066
Oorlogsnovellen 2105
(De) oorlog tegen Hannibal 2628
Op de bruiloft 2383
Op de villa 2273
Op de Vlaamsche binnenwateren 1921
Op één jaar 2698
Op en top William 2679
Operatieve verloskunde 2339
Opgang 2354
(De) opstandigen 2366
Opstanding 2184
Op stap met groote zus 2550
Op Verschaeve's zeesymfonieën 2707
Op zoek naar de schatten van Bidoux 2134
Op zoek naar Eldorado 2159
Op zoek naar 't geluk in Argentinië en Paraguay 1971
(Het) orgel 2212
(De) orgeldraaier 2384
Oud-Antwerpsche vertellingen 2404
('t) Ouderhuis 2484
Oudheid en middeleeuwen 2157
Oud speelgoed 2133
Oud-Vlaamsche liederen voor de school 1891
Over den alkohol en zijne werking op het menschelijk lichaam 2636
Over de oorzaken van blindheid 2082
Over de phantasie in het kinderleven, haar waarde en haar gevaren voor onderwijs en opvoeding 2186
Over opvoeding (2e dl.) 1872
Over Vlaamsche volkskracht : II 1869
Overwegingen voor een retraite 2446
Overzicht van de ontwikkeling der Nederlandsche letterkunde 2705

P

Paasch-fantasieën 2395
Padrecito 2096
Pan : II. Avond ! 1895
Paradoxen van het katholicisme 1865
(Het) paradijs 2517
Parzival 2690
Passietooneelen uit Frans Vervoort's Die Woestijne des Heeren 1868
Pater Vyncke 2169
Paus Pius XI 2434
Peerke, dat manneke 2495
Pepeltje 2683
(De) persoonlijkheid van den opvoeder 2324
(De) Peruviaansche reis 1905

Peter Benoit 1976
Petersen en haar zusters 2519
(Zalige) Petrus Chanel 2569²
(Zalige) Petrus Dumoulin Borie 2569¹⁰
(De) piano 2483
Pierre Curie 2439
Pieter Fardé 2680
(De) plaag der dorpen 1977
Plantkunde voor de beide eerste jaren van middelbare scholen 2197
(Het) plan van Heintje Barbier 2667
Pleitrede voor Milo 2708
Plus-que-parfait 2393
(De) practijk van het schilderen 2211
Praktische automobielleergang 2638
Praktische handleiding voor het machine-teekenen 1885
Practische sociologie. (2e deel) 2065
XV Preeken 2450
Priesterroeping 2053
Prinses Zonnestraal en Tierlafijntje 2111
(Het) protestantsch zendingswerk 2448
Proza van Vlaamsche priesters : II. Schouwend proza 2711
Prulleken 2111
Psychologisch experiment en introspectie 2309

R

Raad bij radio-raadsels 2346
(Het) raadsel van een nacht 2657
Rachel's liefde 2110
Radio telegrafie en telefonie : I 2479
Ramp en misdaad 2100
Raoul de Vertfaucon 2329
(De) rattenvanger van Hameln 2088
Raynaldo en Selima 1931
Razernij 2377
Rechts en averechts 2113
Redevoeringen 1977
Reepen 2549
Regels van en voor lawn-tennis 2485
Reinaert de Vos 1901
Reintje van den watermolen 2420
(Een) reis naar Londen in oorlogstijd 2284
Reizen in Finland 2717
Reklame 2200
Relativiteitstheorie 2071
Repetitie-atlas 2560
Rheumatiek 2472
(De) Rhode Island Reds 2208
Rijk en geen geld 2672
Rijshout en rozen 1907
Rikke-tikke-tak 1977
(De) roem van 't vaderland 2722
Roeselaere in den oorlog 2283
(De) roman in de 18e eeuw in West-Europa 1953
Romantiek en katholicisme in Nederland : 1. Kunst. 2. Wetenschap en Staatkunde 2551
Romeinsche kunstgeschiedenis 2353
(De) roode rozen van het geluk 2116
Roomsche adel : 1e en 2e deel 2298
R. K. « Wie is dat ? » 2723
Roomsch-Nederland 1966
(De) roode bende 2466
(Een) roode en een witte roos 2528
(De) roode schavak 2378
(Eene) roos aan den kruisstam : Gemma Galgani 2570
Rosse en z'n moeder 2138
Roza van den Boschkant 2124
(Het) rozenboekje 2481
(Een) ruikertje voor de Lieve-Vrouw 1896

S

Safari-avondjes 1934
Schandevrees 1977
(De) schat van Felix Roobeek 1977
(Het) scheepje van Petrus 1951
Scheikunde voor de hoofdakte 2467
Scherpenheuvel 2534
Schetsen en schertsen. I 1917
(Het) schetsen van machinedeelen voor technici 2078
Schijn bedreigt 2694
Schilderijen zien 2213
Schippers lief en leed 2417
Schoolatlas der algemeene en vaderlandsche geschiedenis 2155
Schoolatlas der geheele aarde 1967
(De) schoone slaapster 2210
Selections from the Pre-Raphaelites 1874
Sexuëele zedenleer en sexuëele opvoeding 2602
Shasta het wolvenkind 2677
Siegfried 2691
Simon Turchi 1977
Sint Willebrords kerk (1e deel) 2058
Siska Van Roosemael 1977
(Een) slachtoffer der Moederliefde 1977
(De) slag bij Orsmael-Gussenhoven 2286
(Een) slag in 't aangezicht 2245
Smokkel-Fientje en andere verhalen 2416
Snelwiek, de edelvalk 1878

Sociologische verhoudingen tusschen politiek en godsdienst 2621
Soenda 2717
Speurder en Fijnoog 2262
(Het) spiritisme in zijn hoofdlijnen 2601
Sprookjes en vertellingen van de gebroeders Grimm 2543
(Een) spiegel voor moeders 1975
(Het) spookslot of de schim op den toren 2135
Staatsburgerlijke opvoeding 2325
Steden en landschappen : I. De Kempen 2352
(Het) steenen kruis 2548[9]
Stella maris 2509
(Eene) stem uit het graf 1977
Stephana Schwertner : III. Maagd en martelares 1922
Stereometrie voor onderwijzersopleiding en hoofdakte-studie 2336
(De) sterren 2630
Stijfkopje getrouwd 2530[2]
Stijfkopje grootmoeder 2530[3]
Stijfkopje verloofd 2530
Stille preludiën 2490
Stil leven 2504
Stoomleidingen, stoomdrukreduceertoestellen, condenswaterafvoerinrichtingen 1887
(De) strijd om Christus 2614
Stuurman Tromp 2268
(Het) styleeren en toepassen van natuurvormen in vlakornamenten 1890
Suffragetten 2365
Sylvia 2661
Synoptische tabellen betreffende de vaderlandsche geschiedenis 2554

T

Taalbloei 1957
Taaloefeningen voor gymnasia, middelbaar en voortgezet lager onderwijs 2191
Taalverschijnselen 2463
Tabernakelwacht en wereldmissie 2445
Tafeltje dek je! Ezeltje rek je! Knuppel uit den zak! 2546[4]
Tamboer 2510
(De) tas van den witten bonze 2529
(Het) Taylorstelsel 2458
Tchi-Mè. Zeven meisjes in Zwitserland 2400
Teelt van de Brusselsche suikerij of witloof 2206
Technische, electrische meetinstrumenten 2208
Theodicee of natuurlijke godsleer 2308
Theorie der algebra voor het voorbereidend hooger en middelbaar onderwijs 2470
Theo's proeftijd 1940
Thomas Morus 2568
Thomas van Kempen, de schrijver der navolging van Christus over de H. Maagd 2179
Tijl 1903
(De) tocht naar de liefde 2492
To-Hazehartje 2150
Tom Playfair 2139
Tongerloo en 's Hertogenbosch 1965
Toontje Vets 2693
(Een) tooverland 2688
(De) tors 2090
Trien Van Loon 2118
Tristan en Isolde 1908
(De) tuberculose en haar bestrijding 2637
(De) tuin der eenzaamheid 2497
Twee bengels 2148
Twee beproefde harten 2536
(Het) tweede leven 2240
(De) twee vrienden 1977
Typen 2375

U

U behoort mijn hart 2229
Uit de ziel van Kard. Newman 2447
Uit donkere dagen 2406
Uit één pen 2407
(De) uiterste dag 2109
Uit grootmoeders portefeuille 2423
Uit het leven 2655
Uit het leven van plant en dier 2337
Uit het Maasland 2117
Uit het volk 2238
Uit het volle leven 2302
Uit mijn werk (Claes, E.) 2394
Uit mijn werk (Verschaeve, C.) 2431
Uit moeders grappendoos 1946
Uit onze letterkunde 2709
(Eene) uitvinding des duivels 1977
Uit vreedzame dagen 2518
Uleken 2503
Uren eenzaamheid met de H. Theresia 2610
(Het) uur der kinderen 1950

V

Vaders en zonen 1916
Vaders verjaardag 2089
Valentijn 1977
Van cowboy's en pioniers 2511

Van de Fransche revolutie tot de restauratie 2555
Van den eenen God 2319
Van der Weyden 2642
Van deze en andere eeuw 2409
Van drie Jannen 2700
Van een nonnetje dat wonderen balsem wou koopen 2218
Van goden en helden 2156
Van heilige teekens 2605
Van hier en elders 2102
Van Lente en liefde 2217
Van 'n kabouter die wilde 'n mensch worden 2111
Van Oeganda naar Khartoem 1970
Van vier kleuters 1949$_2$
Van zeven reuzen en een dwerg 2111
Vedertje talisman 2392
(Het) Veenland 1914
Verbonden 2520
(De) verdwenen bruid 2391
Vergrooten 2086
(Het) verhaal van de vier Heemskinderen 2131
Verhalen uit Dante 1913
Verholen krachten 2678
Verklaring van al de muziekuitdrukkingen onmisbaar voor muzikanten en muziekliefhebbers 2644
(Een) verloren jaar 2225
Vermoord 2222
(Het) verstopte huuske 2121
Vertellingen 2548
(De) vertroosting der wijsbegeerte 2442
(Een) verwarde zaak 1977
(Het) verwijt 2660
Verzamelde taalkundige opstellen. (2^e bundel) 2069
Verzameling van Vlaamsche volksvertellingen en grapkens 2696
Verzameling van wetsartikelen betreffende het handelsrecht 1873
Verzen (Molkenboer) 2648
Verzen (Van den Oever) 2487
Verzen (Van Langendonck) 2649
(De) vier jaargetijden 2630$_4$
Vijf en twintig driestemmige liederen 2350
(De) vijf vroolijke jongens van Zeedorp 1937
Vizioenen 2177
Vlaanderen omstreeks 1530 2715
Vlaanderens nijverheid : het vlas 2476
Vlakke driehoeksmeetkunde met vraagstukken en antwoorden op de vraagstukken 2338
Vlakke meetkunde voor kweekscholen en gymnasia : 2^e deel 2633
(De) vlieger 1949
(De) volmaakte gehuwde vrouw 1870
Volksverhalen uit Oost-Indië 2527
(De) vondeling 2252
(Het) vonkende vuur 2524
Voor eigen kring 2710
Voor het herstel van de Vlaamsche beweging 2455
Voorjaar 2360
Voortrekkers van den Nederlandschen stam 2170
Voor U alleen 2214
Voor waren rijkdom 1866
(A) voyage to Lilliput 2192
(Het) vraagstuk van de tucht 2452
Vreemde vogels 2120
(Een) vreeselijk jachtavontuur 2260
(De) vrouwenbeweging 2326
(De) vrouw van den zeekapitein 2542
Vulkanen en geisers 2630$_3$
Vuurvlindertje 2498

W

Waan 2385
Waar de doornboomen fluisteren 2244
Waarom armoede en ellende op aarde ronddwalen 2130
Waarom de jood niet? 2175
Waarom ik Vlaanderen liefheb 2295
Waar is de vader? 2403
(De) waarzegster 2368
Wapenen tegen het neomalthusianisme 2654
Warmteleer 1877
(Het) wassen beeld 1977
Wat eene moeder lijden kan 1977
Wat het volk weten moet over borstziekten, bestrijding der tering, enz. 2478
(De) wegen der Voorzienigheid 2144
(De) weg naar omhoog 2174
(Een) welopgevoede dochter 1977
Wenken over zuigelingverpleging 2640
(De) wereldoorlog op het Duitsche Westerfront 2285
Werkboekje 2557
West-Brabant 2296
(De) West-Joden en hun letterkunde sinds 1860 2279
Wilde dieren die ik gekend heb 1881
Wilde Jo 2545
('n) Wildzang 1945
William Shakespeare 2333

(Het) witte huis 2695
(De) wolfjager 2249
(De) wonderbare grot 2548₇
(Het) wonderjaar 1977
Wonderland, 8e deel 2271
(De) wonderlijke dwerg 1935
(De) woudclub 2545
(De) wulpen roepen 2073

Z

(De) zalige wetenschap 2451
(De) zavelboer 2549₂
(Een) zeemanshuisgezin 1977
(Het) zelf-gevonden antwoord 2335
(De) zeven zonen van David 2662
(De) ziekte der verbeelding 1977
Ziekte en gezondheid 2205
Zieleleven voor studenten 2317
Zielkundige begrippen 1863
Zielsinzicht en levensopbouw 2307
Zijn beste jaar 2541
Zijn gezin 2659
Zijn laatste wil 2247
(De) zilveren flambouw 2488
Zomeravond 2363
(De) zon 2630₂
Zonnehuis 2539
Zonnestralen 2280
Zonnezegen 2318
Zoo 'n lastige jongen 1928
(De) zoon van den Mufti 2675
Zuster Benigna-Consolato Ferrero 2305
Zwaar beproefd 2224
Zwakstroomgeleidingen 2080
(De) zwarte hoeve 2396
Zwarte hostiën 2491
Zwart en goud 2091
(Het) zwijgen van Christus 2388

Trefwoordenlijst of Zaakregister

van den 4n Jaargang van BOEKENGIDS

N. B. — De getallen geven de volgnummers der recensies aan

A

Aard- en zeekunde: 2630, 2634
Aardrijkskunde : 1966-1969, 2161, 2163, 2294-2297, 2432, 2433, 2560, 2717, 2718.
Adverteeren : 2200
Afdekking : 1883
Africhting van den hond : 2349
Afrika : 1934
Alcohol : 2636
Algebra : 2470, 2631
Alkmaar : 2290
Alliage : 2348
Aloysius, H. : 2443
Anatomie : 1879
Apocalypse : 2181, 2321
Apologetica : Zie Geloofsverdediging
Argentenië : 1971
Ascetiek : 2053, 2060, 2174, 2180, 2182, 2312, 2315, 2317, 2318, 2320, 2343-2447, 2449-2451, 2607, 2610, 2611
Assistent (Maatschappelijk —): 2065
Atlas : 1967, 2155, 2432, 2560
Augustijner-orde : 2054
Automobiel : 2638
Avontuurromans : 1918, 1936, 2097, 2131, 2134, 2136, 2232, 2233, 2250, 2251, 2259, 2263, 2266, 2368, 2380, 2381, 2391, 2392, 2398, 2400, 2410, 2413, 2500, 2514, 2526, 2537, 2541, 2654, 2657, 2669, 2672, 2677, 2680, 2684, 2687, 2697

B

Bali : 2433
Barundi : 1934
Bedevaart : 2162
Beeldhouwkunst : 2353
België : 2432
Benediktus van Nursia, H. : 2566
Benoit, Peter : 1976
Beroepskeuze : 2065
Bes : 2345
Bevolkingsvraagstuk : 2619
Bibliografie : 2306, 2440
Bibliothecaris : 1860
Bibliotheek : Zie Boekerij
Bibliotheekkunde : 1860, 1861, 2440
Bierbrouwerij : 2480
Bijgeloof : 1864
Biografieën : 1973-1976, 2054, 2055, 2058, 2164-2170, 2298-2305, 2440, 2533, 2564-2570, 2680, 2686, 2719-2723
Biografisch lexicon : 2723
Bisdom : 1965
Blinde : 2082, 2187
Bloem : 2334
Bloementeelt : 2473, 2481.
Bloemlezingen : 1957-1961, 2093, 2154, 2280, 2394, 2430, 2431, 2552, 2553
Bodem : 2630
Boeddhisme : 2433, 2561, 2656
Boekenlijst : 2048, 2440
Boekerij : 1860, 2440
Boerenwoning : 2459
Boëthius : 2442
Boldriehoekskunde : 2469, 2632
Bonnard, Zal. Joh. Ludovicus : 2569
Boom : 2081
Boordbed : 2084
Borneo : 2433
Borstziekte : Zie Longziekte
Bosco, Don : 1975
Botaniek : zie Plantkunde
Bouwkunde : 1883, 2076, 2204
Bouwkunst : 1888, 2353, 2459
Brabant : 1965, 2296
Brahmaan : 1974
Brankardier : 2282
Brieven : 1876
Brieven der Apostelen : 2181
Broederlijke liefde : 2182

C

Caesar, Julius : 2333
Castiglione (De Engel van —) : 2443
Cataloog : 2048, 2440
Celebes : 2433
Chanel, Zal. Petrus : 2569
Chapdelaine, Zal. Aug. : 2569
Chemie : Zie Scheikunde
Christophorus : 2568
Claus, Emile : 2719
Coëducatie : 2065
Colombus, Christoffel : 2568
Conscience, H. : 4e Jaarg. blz. 48
Condenswaterafvoer : 1887
Conservatisme : 2050
Cornay, Zal. Joannes Carolus : 2569
Cosmografie : 2634
Cosmologie : 2441
Curie, Pierre: 2439

D

Dagboek : 1867, 2303, 2305, 2684
Dalton-stelsel : 2617
Dameshondje : 1886, 2349
Dans : 2640
Dante : 1894, 1899, 1900, 1954
Decoratieve kunst : 1890, 2459
Deur : 1883
Diagram : 2599
Dichtwerk : 1874, 1894-1900, 2090-2093, 2214-2217, 2220, 2354-2360, 2487-2491, 2552, 2553, 2646-2649
Dierenteelt : 2083, 2349
Dierkunde : 1878-1881, 1886, 2073, 2083, 2194, 2196, 2334, 2337, 2349, 2466, 2677
Diersage : 1955
Dogmatica : 2178, 2313, 2314, 2319, 2607
Dominicus (Eerbw.—, passionist) : 2720
Donders, E. P. Petrus : 1973
Doodslag : 2051
Doorsnee : 2078
Dorpsbouw : 2459
Draadloos ontvangstation : 2201, 2346, 2479
Drankmisbruik : 2114, 2128, 2234
Driehoeksmeetkunde : 2338, 2469
Drievuldigheid (Heilige —) : 2174, 2313
Dualistische teleologie : 2600
Duitsche taal : 1876, 2193, 2330, 2464
Duployé-stelsel : 2342
Dumoulin Borie, Zal. Petrus : 2569

E

Echtscheiding : 1864
Economie : Zie Staathuishoudkunde
Edelvalk : 1878
Eigendomsrecht : 2049
Eldorado : 2159
Electriciteit : 1882, 2074, 2077, 2080, 2199, 2201, 2207, 2208, 2479
Epistel : Zie Brieven der Apostelen
Engelsche taal : 1874, 1875, 2168, 2190, 2192, 2333, 2461, 2462, 2624, 2626. 2627
Essays : 1954, 2152, 2276, 2278, 2279, 2427, 2328, 2429, 2431, 2551, 2552, 2707, 2712
Ethiek : Zie Zedenleer
Ethnologie : 2459
Etymologie : 2459
Eucharistie : 2174, 2317, 2318, 2445, 2445
Evangelie : 2181, 2311, 2448, 2606, 2618
Experimenteele zielkunde : 2309
Exponentieele functie : 2198

F

Factorentafel : 2198
Financiewezen : 2066
Finland : 2717
Fiscale wetgeving : 2343
Flora : 2072, 2202, 2334, 2473
Förster, Fr. W. : 2166
Fokkerij : 1886, 2349
Folklore : 1919, 1924, 2244, 2281, 2295, 2296, 2297, 2322, 2459, 2512, 2527, 2658
Fotokunst : Zie Photografie
Franciscus (Heilige —) : 2220, 2300, 2301, 2435, 2438
Fransche taal : 2328, 2329, 2629
Froebelschool : 2454

G

Gagelin, Zal. Franciscus : 2569
Galgani, Gemma : 2437, 2570
Gebedenboek : 2293
Gedichten : Zie Dichtwerken
Geestenwereld : 2459
Gehuwde vrouw : 1870, 1871, 1975, 2482
Geiser : 2630
Geldwezen : Zie Finantiewezen
Gelooísverdediging : 2056, 2314, 2447
Gemengde Opstellen : 1957-1961, 2154, 2277, 2278, 2280, 2427, 2430, 2431
Genade : 2318, 2320, 2607, 2609

Gent : 1964
Geneeskunde : 2082, 2339, 2341, 2472, 2637
Geologie : 2161, 2634
Geschiedenis : 1919, 1962-1965, 2155, 2157, 2287-2193, 2298-2305, 2352, 2459, 2551, 2554-2557, 2564-2570, 2628, 2714-2716, 2719-2723
Geschiedkundige romans : Zie Historische
Geweer : 2351
Gezag (Kerkelijk —) : 2613
Gezelle, Guido : 2092, 2357
Gezondheidsleer : Zie Hygiëne
Goddelijke Komedie : 1894, 1899, 1900
Godenleer : 2156, 2371, 2459
Godgeleerdheid : 2178, 2313, 2314, 2319
Godsdienst : 1864-1868, 2053-2060, 2173, 2182, 2310-2321, 2408, 2443-2451, 2454, 2457, 2459, 2605-2615, 2621, 2686
Godsdienstige romans : 2374, 2388, 2408, 2508, 2509, 2673, 2675
Godsdienstzin : 2060, 2317, 2451, 2614
Godsleer : 2308, 2319
Godvruchtige lezingen : 1866-1868, 2174, 2176-2182, 2241, 2254, 2310-2321, 2408, 2443-2451, 2605, 2608-2612, 2614-2615, 2686
Goniometrie : 2198
Graal : 1906
Grafische voorstelling : 2599
Grieksche taal : 2188
Guynemer : 2165
Gymnastiek : 2643

H

Hadewych : 2177
Handel : 1876, 2200, 2342-2344
Handelingen der Apostelen : 2181
Handelscorrespondentie : 1876, 2344
Handelsrecht : 1873, 2343
Hannibal : 2628
Harmonium : 2486
Hart (H. — van Jezus) : 2182
Heiligverklaring : 2314
Hel : 1894, 1900
Heldenleer : 2156
Historische romans : 1919, 1920, 1922, 2100, 2142, 2144, 2146, 2243, 2249. 2253, 2256, 2265, 2270, 2402, 2507, 2534, 2700
Hoen : 2208
Hofbouw : 2473, 2481
Holland : 1888
Hollandsche natie : 2429
Hond : 1886, 2349
Horatius : 2647
Hormonen : 2341
Houtverbinding : 2076
Huishoudkunde : 2475, 2478, 2482
Hygiëne : 2204, 2205, 2341, 2347, 2472, 2478, 2482, 2635-2637, 2639
Hyperbolische functie : 2198

I

Idealisme : 2443
IJs : 2634
IJzer : 2203
Imbert, Eerbw. Laur. : 2569
Indië : 2718
Indische Compagnie : 2292
Indonesië : 2327, 2559, 2563
Insekt : 2335
Introspectie : 2309
Inventaris : 2292
Italiaansche taal : 2625
Italië : 1972

J

Jaargetijde : 2630
Jaarkrans : 2459
Jaccard, Zal. Franciscus : 2569
Jagen : 2450
Java : 2327, 2433, 2559, 2562, 2563
Jeanne d'Arc, H. : 2568
Jerusalem : 2158
Jörgensen, Johannes : 4e jaarg. blz. 49-54
Jongere letterkundigen : 1965
Jood : 2175
Jordaens : 2641
Junimaand : 2182

K

Kaart (Aardrijkskundige —) : 2161
Kalender : 1861
Kapelleken : 2322
Kapitalisme : 2183
Karaktergrootheid : 2443
Karavaan : 1934
Kastegeest : 2327
Katechismus : 2451
Katoholicisme : 1865, 2551, 2613
Kazerneleven : 2067
Keats : 2276
Kempen : 2352

Kerk, Heilige : 1865, 2312, 2314, 2613
Kerkelijke geschiedenis : 1965, 2054, 2058, 2551, 2716
Kerstmis : 1875
Keurbladzijden : 2394, 2430, 2431, 2709, 2716
Khartoem : 1970
Kiesrecht : 2050
Kind : 2065
Kinderkoor : 2088, 2089, 2210, 2350, 2484
Kinderkribbe : 2065
Kinderlectuur : 1928, 1930-1952, 2125, 2130, 2134-2151, 2256-2274, 2398, 2412-2416, 2540-2550, 2553, 2645, 2688-2704
Kinderpoëzie : 2553, 2643, 2646
Kinderzorg : 2065, 2482
Kindsheid : 2316
Kinematografie : 2087
Klassegevoel : 2327
Klassenstrijd : 2618
Klavier : 2483, 2484
Kleederdracht : 2459
Kleurenphotografie : 1893
Kloosterleven : 2315, 2445
Kloosterroeping : 2176
Konijn : 2083
Kookkunst : 2475
Kortschrift : 2342
Kruisbes : 2345
Kruisweg : 2615
Kuischheid : 2184, 2443
Kunst : 1888-1893, 1921, 2086-2089, 2210-2213, 2218, 2250, 2235, 2353, 2389, 2427, 2433, 2483-2486, 2640-2645
Kunstgeschiedenis : 2353

L

Lager onderwijs : 2062, 2454, 2456
Landbouw : 2202, 2476
Land- en Volkenkunde : 2244, 2294-2297, 2433
Landschap : 2352, 2433
Lathyrus odoratus : 2473
Latijnsche letterkunde : 2153, 2628, 2708
Lavigerie, Kardinaal : 2568
Lawn-tennis : 2485
Leerlingenproef : 2075, 2199
Leermiddel : 2457
Leesmethode : 2456
Legeering: 2348
Legende : 2459
Letterkunde : 2354-2431, 2487-2553, 2571 2598, 2646-2713
Levensbeschouwing : 2057, 2307
Levensbeschrijvingen : Zie Biografieën
Lichaam : 1879
Lied : 1891, 2210, 2350, 2484
Lijden van O. H. : 1868, 2615
Literatuurgeschiedenis : 1953-1957, 1959, 1961, 2152-2154, 2275-2280, 2427, 2421-2551, 2552, 2620, 2705, 2706, 2709-278,
Liturgie : 2293, 2605, 2612
Logarithme : 2198, 2338, 2469
Londen : 2284
Longziekte : 2472, 2478, 2637
Lotgevallenromans : Zie Avontuurromans
Lourdes : 2162
Louteringsberg : 1894, 1900
Luther, Maarten : 2054
Lyriek : 1898, 2707

M

Maagkwaal : 2472
Maatschappelijke romans : Zie Sociale —
Maatschappijleer : 2065, 2083
Machineteekenen : 1885, 2078
Magnetisme : 2074, 2199
Malthusianisme : 2604
Marchand, Zal. Joseph : 2569
Maria H. Maagd : Zie O.-L.-Vrouw
Martelaar : 2290
Massa : 2183
Mechaniek : zie Werktuigkunde
Meetinstrument (Electrisch —) : 2208
Meetkunde : 2338, 2469, 2471, 2633
Menschelijk lichaam : 1879
Menschwording : 2178
Mercator : 2567
Metagrafie : 2342
Methodeleer : 1860, 1871, 2062, 2185, 2454, 2456, 2457, 2620
Methodologie : Zie Methodeleer
Meubelstijl : 1892
Michel Angelo : 2167
Microbe : 2472, 2476
Middeleeuwen : 2157
Midden-Afrika : 1934
Mirakel : 2314
Mirakelspel : 2275
Missielectuur : 1934, 2096, 2175, 2251, 2310, 2312, 2397, 2399, 2438, 2445, 2448, 2522, 2558, 2569, 2680
Missietooneel : 2096, 2491, 2493
Modelcataloog : 2440
Modernen : 1961
Moeder : 1871, 1975, 2067, 2324, 2482

Moederzorg : 2065
Monnik : 2315
Montenegro : 2297
Montessori : 1871
Moorden : 2051
Moraalfilosofie : Zie Zedenleer
Moraaltheologie : Zie Zedenleer
Mos : 2072
Motorrijwiel : 2079, 2340
Muziek : 1891, 2088, 2089, 2210, 2212, 2218, 2350, 2483, 2484, 2486, 2644
Mystiek : 2055, 2059, 2174, 2177, 2180, 2313, 2315, 2316, 2319, 2320, 2444, 2445, 2607, 2610, 2611
Mythologie : 2156, 2371, 2459

N

Nationalisme: 2327, 2455, 2613
Natuurphilosofie : 2441
Natuurgeneeswijze : 2472
Natuurkunde : 1877, 2071, 2074, 2075, 2195, 2199, 2468
Natuurlijke historie : 1878-1881, 2072, 2073, 2194, 2196, 2334, 2337, 2466, 2473, 2476, 2481, 2677
Natuurvorm : 1890
Navolging Christi : 2611
Nederland : 1966, 1968, 1969, 2163
Nederlandsche taalkunde : 2069, 2070, 2189, 2191, 2331, 2332, 2344, 2463, 2465
Neo-Malthusianisme : 2604
Newman : 2447, 2450
Nieuwe geschiedenis : 2291
Nieuw-Guinea : 2160
Nieuw Testament : 2181, 2311, 2321, 2606
Normale kind : 2065

O

Oeganda : 1970
Offergeest : 2443
Officie van O. L. Vrouw (Klein —) : 2612
O. L. Vrouw : 1896, 2053, 2179, 2322, 2608
Omwenteling : 2288, 2555
Ondeelbaar getal : 2198
Onderwijs : 2062, 2324. 2454, 2456, 2620
Onderwijzer : 2185, 2324
Ongeval : 2478
Ontvangstation : 2201, 2346, 2479
Oorlogsliteratuur : 2115, 2248, 2281-2286, 2502, 2713
Oost : 2327, 2433, 2559, 5562, 2563
Openbaring : Zie Apocalypse
Operatieve verloskunde : 2339
Opvoeder : 1860, 1871, 1975, 2067, 2185, 2324
Opvoeding : Zie Opvoedkunde
Opvoedkunde : 1860, 1871, 1875, 2062, 2064, 2065, 2067, 2166, 2484, 2186, 2323-2325, 2452, 2454, 2497, 2602, 2616, 2622, 2623
Orgel : 2212, 2486
Ornament : 1890
Orsmaal-Gussenhoven : 2286
Oudheid : 2156, 2157
Overweging : 2055, 2059, 2174, 2177, 2179, 2180, 2182, 2311, 2312, 2315, 2316, 2317, 2318, 2320, 2443, 2444, 2446, 2447, 2449

P

Paedagogie : Zie Opvoedkunde
Panamakanaal : 2718
Paradijs : 1894, 1900
Paradoks : 1865
Paraguay : 1971
Passie : 1868, 2615
Perboyre, Zal. Joh. Gabr. : 2569
Perspectief : 2078
Phantasie : 2186
Philologie : Zie Taalkunde
Photografie : 1861, 1889, 1893, 2086, 2087
Physica : Zie Natuurkunde
Physiologie : 2339, 2341
Piano : 2483, 2484
Pius XI : 2434
Plaatsnaamkunde : 2459
Plantkunde : 1880, 2072, 2194, 2196, 2197, 2202, 2334, 2337, 2473, 2481
Pluimvee : 2208
Polhekke, M. A. P. C. : 4e Jaarg. blz. 1-4
Poëzie : Zie Dichtwerk
Politiek : Zie Staatkunde
Priesterroeping : 2054, 2176, 2315
Preeken : 2443, 2450
Prentboeken voor kinderen : 1949-1952, 2148, 2150, 2549
Pre-Raphaëliet : 1874
Proef : 2075, 2199
Projectie : 2078
Protestantisme : 2448
Psalm : 2612
Psychologie : Zie Zielkunde
Psychologische romans : 1907, 1909, 1910, 1911, 1912, 1914, 1915, 1923, 2098, 2099,

2224, 2226, 2229, 2231, 2237, 2240, 2366, 2104, 2106-2108, 2110, 2112, 2120, 2132, 2374, 2376, 2378, 2379, 2381, 2387, 2389, 2501, 2504, 2506, 2508, 2509, 2519-2521, 2524, 2536, 2651, 2653, 2659, 2664-2666, 2668, 2673

R

Raadsel : 2459
Raam : 1883
Radio-telefonie : 2201, 2346, 2479
Ras : 2459
Rashond : 2349
Recht : 1873, 2343
Reclame : 2200
Reformatie : 2 54, 2448
Reinaert de Vos : 1901, 1955
Reisverhalen : 1905, 1921, 1934, 1939, 1970, 2158-2160, 2162, 2244, 2294-2297, 2401, 2483, 2535, 2558-2563, 2717, 2719
Rekenen : 2335
Relativiteitstheorie : 2071
Restauratie : 2555
Retraite : 2446
Revolutie : 2288, 2555
Rheumatiek : 2472
Rhode Island Red : 2208
Ridderlijkheid : 2443
Roemers Visscher, Anna : 2358
Roeping : 2053, 2176, 2215
Roeselaere : 2283
Romanliteratuur : 1904-1927, 1953, 2097-2136, 2222-2255, 2366-2411, 2495-2545, 2571, 2598
Romantiek : 2551, 2721
Romeinsche kunstgeschiedenis : 2[illegible]3
Roode bes : 2345
Roomsch-Nederland : 1966, 2058
Roos : 2481
Ruusbroec : 2059

S

Sacrament : 2318
Sage : 2459
Scheikunde : 2467, 2474, 2475
Scheldemond : 2714
Schetsen : 2078
Schilderkunst : 1921, 2211, 2213, 2353, 2641, 2642
Schöffler, Zal. Aug. : 2569
School : 2065
Schoollied : 1891, 2088, 2089, 2350, 2484, 2645
Schriftuur (Heilige —) : 2181, 2311, 2321, 2606
Sexueele zedenleer en opvoedkunde : 2602
Shakespeare : 2333
Shelley : 2276
's-Hertogenbosch : 1965
Sierkunst : 1890
Sint-Michielsboekerij : 2440
Sneeuwberg : 2160
Snelschrift : 2342
Snieders, Dr August : 1956, 2721
Snieders, Dr J. Renier : 4e jaarg. blz. 97-102
Snoeien : 2081
Sociale wetenschappen : 1869-1873, 2 61-2067, 2183-2187, 2322-23 7, 24 2-2459, 2616-2623
Sociale romans : 2118, 2223, 2228, 2228, 2234, 2236, 2246, 2387
Sociologie : Zie Maatschappijleer
Soldatendienst : 2067
Spel : 2469
Spherische trigonometrie : 2469, 2632
Spiritisme : 2601
Spraakkunst : 2463, 2465, 2625
Sprookje : 2459
Staal : 2203
Staat : 2050
Staathuishoudkunde : 1869, 206 , 2458
Staatsburgerlijke opvoeding : 2325
Staatskunde : 2050, 2166, 2325, 2327, 2455, 2621
Staatsleer : 2050
Staatsleven : 2183
Stalpart van der Wielen, Joannes : 2215
Stedenschoon : 2352
Steentijdperk : 2289
Stelkunde : Zie Algebra
Ster : 2630
Stereometrie : 2336, 2469
Stoomdrukreduceertoestel : 1887
Stoomleiding : 1887
Steenverband : 2076
Strafrecht ; 2052
Stuart (Janet Erskine —) : 2622
Styleeren : 1890
Suikerij (Brusselsche —) : 2206
Sumatra : 2717
Superstitie : 1864
Sweet Pea : 2473

T

Taaleigen : 2459
Taalkunde : 1874-1876, 2068-2070, 2188-2193, 2328-2333, 2460-2465, 2624-2629
Taylorstelsel : 2458
Techniek : 1882-1887, 2076-2084, 2183, 2200-2208, 2339-2348, 2479, 2480
Technisch teekenen : 1884, 2078
Teekenen : 1885, 2078
Tegen-Hervorming : 2054
Teichmann, Constance : 2564
Teleologie (Dualistische —) : 2600
Telefonie (Draadlooze —) : 2201, 2346, 2479
Tering : 2478, 2637
Testament (Nieuw —) : 2181, 2311, 2321, 2606
Textielnijverheid : 2476
Theodicee : 2308
Theologie : Zie Godgeleerdheid
Theresia van 't Kind Jezus : 2299, 2316, 2565
Thomas Morus : 2568
Thomas van Kempen : 2179, 2611
Tibet : 2561
Tijl : 1903
Toegepaste wetenschappen : 1882-1887, 2076-2084, 2200-2208, 2339-2348, 2472-2382, 2635-2639
Tongerloo : 1965
Tooneel : 2275
Tooneelliteratuur : 1901-1903, 2094-2096, 2218-2221, 2275, 2333, 2361-2365, 2491-2494, 2650, 2651, 2704
Topografie : 2161
Toponymie : 2459
Tropen : 2294, 2433, 2562, 2563
T. S. F. : 2201, 2346, 2479
Tuberculose : 2637
Tucht : 2452
Turin Dufresse, Zal. Gabriël : 2569
Turnen : 2643

U

Urundi : 1934

V

Vaderlandsliefde : 2327
Vakorganisatie : 2633
Valk : 1878
Van den Oever, Karel : 4e Jaarg. blz. 193-196; n. 2487, 2488
Van der Weyden, Rogier : 2642
Van de Woestijne, Karel : 2152, 2428
Vergrooten : 2086
Verhalen : 1875, 1904-1952, 2068, 2097-2136, 2190, 2192, 2222-2274, 2280-2284, 2286, 2328, 2329, 2366-2426, 2495-2550, 2571-2598, 2656-2704
Verheyen, Filips : 2567
Verkeer : 2183
Verloskunde : 2339
Verriest, Hugo : 4e Jaarg. blz. 145-149; n. 2430, 2436
Verschaeve: 2707
Vizioen : 2055, 2177
Vlaanderen : 2295, 2427, 2715
Vlaamsche beweging : 2455
Vlakke driehoeksmeetkunde : 2338
Vlakornament : 1890
Vlas : 2476
Voeding : 1886, 2349
Vogel: 1878, 2073, 2337
Volkskracht : 1869, 2459
Volkskunde : Zie Folklore
Volkskunst : 2459
Volkslied : 2216, 2459
Volksvertelsels : 1924, 2371, 2459
Vrouw : 1870, 1871, 2326
Vrouwenbeweging : 2326
Vruchtboom : 2081
Vulkaan : 2630
Vyncke, Pater Amaat : 2169

W

Warmteleer : 1877
Wasschen : 2474
Welvaart : 2183
Wereldbeeld : 2183
Werktuigkunde : 1884, 1885, 1887, 2078
West-Brabant : 2296
Wetenschappen : 1877-1881, 2071-2075, 2194-2199, 2334-2338, 2466-2471, 2474, 2475, 2476, 2630-2634
Wetgeving : 1873, 2343
Wijsbegeerte : 1862, 2049-2052, 2171, 2172, 2307-2309, 2441, 2442, 2600, 2601, 2603
Willebrord : 2058
Wiskunde : 2198, 2335, 2469-2471
Witloof : 2206
Witte bes : 2345
Woning : 2204
Woord Gods (Menschgeworden —) : 2178
Wulp : 2073

Z

Zang : 1891, 2088, 2089, 2210, 2218, 2350
Zedenleer : 2049-2052, 2166, 2172, 2325, 2441, 2442, 2601, 2602, 2604
Zeekunde : 1880, 2634
Zeesymfonieën : 2707
Zelfmoord : 2051
Zendingswerk : 2448
Ziekte : 2205, 2341, 2472, 2478, 2482, 2637
Zielkunde : 1862, 1863, 2171, 2307, 2309, 2441
Zielkundige romans : Zie Psychologische —
Zon : 2630
Zoologie : Zie Dierkunde
Zuigelingenverpleging : 2065, 2635, 2639
Zwakstroom : 2080
Zwangerschap : 2065

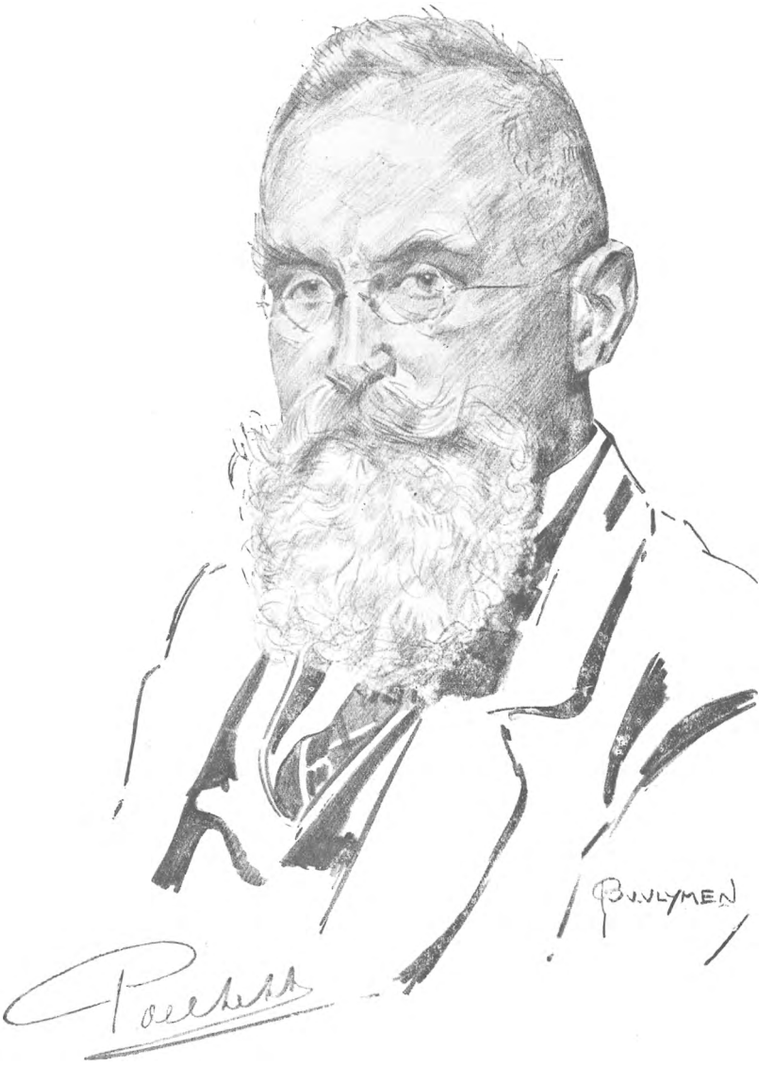

M. A. P. C. POELHEKKE

NUMMER 1 VIERDE JAARGANG APRIL 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

M. A. P. C. POELHEKKE

:: DOOR ::

:: JORIS EECKHOUT ::

Heden, 20 December 1925, zou onze goede vriend Poelhekke zijn twee-en-zestigste jaar intreden. Het heeft niet mogen zijn. Het eeuwige is voor hem begonnen...

Martinus Poelhekke werd geboren te Deventer, waar zijn vader werkzaam was ter gemeente-sekretarie.

Zijn eerste en beste leermeester was zijn vader. Een dichter trouwens. Deze liep hoog op met Alberdingk Thijm en.... Guido Gezelle. Zoo las de kleine Martinus reeds gedichten van den West-Vlaamschen Meester rond de jaren '75.

Al te vroeg zou hem zijn vader ontvallen, Martinus was pas zeventien jaar oud, toen hij zijn eigen weg moest banen. Hij werd nu heelemaal op zichzelf teruggewezen.

Hij zou worden: een zelf-gevormde, die er veel anderen vormen zou.

Op zijn eentje dan maar flink voortgestudeerd! Reeds in '83 stond hij vóór de klas; eerst in een Overrijsselsch dorp, daarna, even toch maar, in zijn geboortestad; en dan, van zijn één-en-twintigste tot zijn dertigste jaar, te Amsterdam. Zijn verblijf in deze stad heeft door zijn leven een breede, diep-bevruchtende voor getrokken!

Hoe wijd gingen daar de horizonten open voor den jeugdigen Poelhekke, in die zalige jaren, waarop men het ontvankelijkst staat van geest en zinnen, tegenover het aan schatten zoo rijke en tevens zoo milde leven! Te Amsterdam leefde hij in den geesteskring van Alberdingk Thijm. Ook op dit stuk deelde hij trouw de bewondering van zijn vader.

Poelhekke's eerste redevoering ging over Thijm; ook zijn eerste boek werd hem toegewijd.

Van Thijm had Poelhekke vooral geleerd, dat kunst is : niet een dorre wetenschap, maar een schoonheidsgroei. Kunst is bloei van 't leven, het vreugde-brengend element er in! In 't plan der Thijmsche wereldbeschouwing is de kunst een der bizonderste faktoren, die 't leven veredelen, omdat zij, onder de voorbijgaande vormen, die figuur is, welke het intenst den glans weerkaatst van de onvergankelijke eeuwigheidstypen!

Waar Poelhekke later als pedagoog gewagen zal van systeem en bezieling in het kunstonderwijs, zal hij dankbaar gedenken: én zijn vader, die hem als kind voor kunst warm maakte, én Thijm, die hem een methodisch-klaar en diep inzicht leverde in 't wezen van de schoonheid. Door gestage studie wist Poelhekke de akte Middelbaar Nederlandsch te halen, waardoor hij in '95, het recht kon doen gelden op aanstelling tot leeraar in het Nederlandsch aan de gemeentelijke hoogere burgerschool te Nijmegen.

Op aandringen van Mgr. Van Cooth, den redakteur-sekretaris van « De Katholiek », een zeer ruimen geest, schreef Poelhekke in '96 over Kloos, een uitvoerige studie, die.... geen afbraak was! Dit opstel maakte niet weinig ophef! Hoe geraakte Poelhekke dan ook bij heel wat menschen seffens verketterd!

Hand over hand toch zouden, zelfs in katholieke milieu's, de moderne kunstideeën veld winnen. Waarom geen katholiek-zuiver-litterair tijdschrift gesticht?

Eerst enkele jaren later, in 1900, zou die wensch, met « Van Onzen Tijd » een werkelijkheid worden. Ook hier kwam de bezieling grootendeels van Poelhekke. In 1899 verscheen zijn : « Modernen ». Het boek bevatte studiën over Willem Kloos, Paul Verlaine, August Strindberg, Johannes Jörgensen en Frederik van Eeden.

Een « epoche-machend » boek, dat vooral in 't licht van zijn tijd dient beoordeeld. Thans lijkt het misschien al een beetje verouderd; — we leven ook zoo snel! — toen was het een heele durf, zoo maar onbewimpeld te beweren, dat ook andersdenkenden talent hebben...

Betrok bij het verschijnen van « Modernen » de lucht tot een somber dreigement, met de brochure « Het Te-kort der Katholieken in de Wetenschap » brak het onweder volop los!

Was het dan Poelhekke misschien te doen om een bitsige aanklacht tegen den mangel aan wetenschappelijke kultuur bij zijn geloofsgenooten? Van bitsigheid geen zweem; 't gold hier alleen een opwekking tot krachtiger beoefenen van wetenschap en kunst, daar het getal katholieken, die op genoemde terreinen werkten, veel te gering was.

Mgr. Keppler had trouwens reeds vroeger in denzelfden zin gesproken.

In 1900 liet Poelhekke : « Het Land der Zon » verschijnen. De kritiek, zelfs waar ze welwillend wou zijn, wist met dit kunstsprookje geen weg.

Eerste-rangs-werk was het niet; het ontbrak den schrijver te zeer aan weelderige fantasie; maar een beloftenvolle proef diende het zeker geheeten. Bij velen had Poelhekke het om zijn eerlijken durf leelijk

verkorven. Kleinzieligheid joeg ook tegen hem de zoogenaamde integralisten in 't harnas! Ongetwijfeld moest ook Poelhekke met modernistische ideeën behept zijn!

De koene strijder trok zich terug uit den slag in zijn tent, maar alleen... om zich tot nieuwen strijd uit te rusten! Voortaan zou die vooral op het gebied van het onderwijs geleverd worden!

Tegen het heerschende doode en doodende onderwijs in de letterkunde, diende een systematische strijd ingezet! Men moest er in eerste instantie op uit zijn, den leerlingen te doen begrijpen, dat aan de schoonheid als kultuur-element een overwegende rol toekomt in 's menschen bestaan.

Schoonheid immers brengt vreugde in het leven, omdat ze 's menschen edelste mogelijkheden opvoert tot heerlijken werkelijkheids-bloei.

Maar... is de student vatbaar voor schoonheids-veropenbaring?

Wie de vraag stelt, vergeet, dat in ieder mensch het vermogen schuilt om poëzie te voelen, ja, zelf scheppend te werken, en het maar zaak is voor den leeraar, die « Fähigkeit » te ontdekken en vruchtbaar te maken.

Den kunstzin wakker te roepen : hoe weinigen zijn daartoe in staat, zelfs onder de begaafde leeraars, en wel, omdat het velen niet zelden mangelt aan methode. Niet weinigen schijnt zelfs alle methode uit den booze. Alsof men zonder methode ooit iets ernstigs tot stand bracht!

In tal van voordrachten weidde Poelhekke — die sinds 1901 direkteur was van de H. B. S. — breedvoerig uit over de beste manier om de jongens warm te maken voor schoonheid. Wat valt er te doen? Steunen op het dichterschap-in-potentie, dat in eenieder sluimert. Uitgaan van de eenvoudige volkspoëzie, om van daar, zachtjes-weg, op te klimmen tot de meer gekompliceerde kunst der tachtigers bijv. Poëzie in verband brengen met de andere kunsten, met de schilder- en de beeldhouwkunst en de muziek. Grepen doen uit vreemde literaturen. Inzicht schenken op het wezen van de schoonheid. Ziedaar enkele bizondere punten uit Poelhekke's esthetisch-pedagogisch credo!

Om de taak van den leeraar te vergemakkelijken, en ook den student ten goede te komen, liet Poelhekke de model-boeken verschijnen, die heeten: *Taalbloei*, een tweedeelige bloemlezing met overvloedig materiaal, vooral uit de kunst na tachtig; *Woordkunst, Hulpmiddel bij het zoeken naar Inzicht in letterkundige Verschijnselen*, en, in samenwerking met Prof. Dr de Vooys, *Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis*.

Om wille van het onderwijs, had Poelhekke nochtans zijn essayistisch-litterair werk niet heelemaal stop gezet. Af en toe, leverde hij in tijdschriften de interessante bijdragen, die dan later verzameld werden in « Beschouwingen » ('04) en in « Kultuur in Leven » ('24). Deze laatste bundel is vooral merkwaardig, omdat men er van Poelhekke's litteraire levensloop een schitterende synthese aantreft. Men ontmoet er allereerst den reiziger, die Italië, het droomland van den artist, bezoekt en niet uitgesproken geraakt over de unieke pracht van een stad als Venetië.

Ook Vicenza doet hij aan, en wel bizonder, omdat daar leefde en stierf, priester-dichter-professor Giacomo Zanella ('200 -'88), wiens naam telkens weer het beeld doet opleven van onzen Guido Gezelle ! Zanella was o. m. een model-leeraar, die de ziel van zijn studenten deed huiveren van schoonheidskoorts. En meteen hebben we in den reiziger den teer-voelenden artist en den esthetikus-pedagoog terug gevonden! Ook hier gaat deze vol geestdrift op in zijn geliefkoosd onderwerp. « De Groei der Dichtkunst », « Bezinking en Schepping », bieden, zoowel als het opstel over « Potgieter, Perk, Henriette Roland Holst-van der Schalk en Dante », een voorsmaak van 's schrijvers laatste boek, « Lyriek ».

Daarin wil de schrijver de lyriek vooral doen kennen als reflex van het leven in zijn veelvuldige uitingen. Bij velen wordt de lyrische poëzie al te eng opgevat.

Is ze wel iets anders dan « de spontane, onweerstaanbare, meest direkte uiting van de persoonlijke zielservaringen des dichters »?

Achtereenvolgens worden van de lyriek de bizonderste bronnen opengewenteld: de natuur, de liefde, de maatschappij, de godsdienstige overtuiging.

Ook uit « Kultuur en Leven » valt op te maken, dat naast Vondel, Thijm en Gezelle, o. m. ook Dante, Willmann, Ruskin, Hello, Poelhekke's lievelings-auteurs waren.

Hoe warm een hart hij de Vlamingen toedroeg, blijkt vooral uit « De Zekerheid der Zegepraal in Vlaanderen » en « De Nood van onze Stamverwanten ». Nog had Poelhekke veel werk op de plank liggen, o. m. een uitgebreid opus over oorlogspoëzie...

Ten gevolge van een heelkundige bewerking bezweek hij den 11 November ll.

Poelhekke was op velerlei gebied een onvermoeid pionier. Tegenkanting heeft hem nooit stilgelegd. Een voorbeeld voor alle werkers !

WERKEN VAN M. A. P. C. POELHEKKE

Een Pionier: J. A. ALBERDINGK-THIJM, Nijmegen, '96.
Modernen, Nijmegen, '99.
Het Te-kort der Katholieken in de Wetenschap, Nijmegen, '99.
Het Land der Zon, Nijmegen, 1900.
Beschouwingen, Venloo, 1904.
Kultuur en Leven, Amsterdam, Van Munster, 1924.
Lyriek, Groningen, Wolters, 1924.

Schooluitgaven o. m. :

Taalbloei, 2 dl., Groningen, Wolters.
Woordkunst, » »
Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, Groningen, Wolters.
Taalbloei, vierde herzien een verkorte uitgave in één deel, Groningen, Wolters.

0. — Werken van algemeenen Aard

1860 **Baers, Joris** **02 : 37**

◆ De Bibliothecaris als Opvoeder. — *Antwerpen, A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27. (Bibliotheekkundige Reeks, 2) 1926. (20 × 16) 38 blz. 2,75 fr.*

V — Met de grootste belangstelling las en herlas ik deze beste brochure. De auteur is hout waaruit men de ware bibliothecaris snijdt: hij ziet de zaak met een scherpe blik en verstaat de benijdenswaardige kunst de fouten juist aan te wijzen. Aan deze eigenschappen voegt zich het allervoornaamste: liefde voor het vak, warme vurige liefde. Deze liefde waarborgt het bereiken van 't opgezette doel. De auteur voelt zoo erg goed aan de bijzondere beteekenis van het R. K. openbaar bibliotheekwezen en de geweldige verantwoording der bibliothecarissen; daarom mag hij 't zeggen, die als theoloog zijn overtuiging heiliger kan maken dat alle bibliothecarissen die geweldige verantwoording voelen *moeten*. De sympathieke schrijver laat 't niet bij 'n vermanen. Maar geeft de middelen aan, en terecht stelt hij zijn bibliotheek ten voorbeeld: de Openbare Boekerij St. Michiel te Antwerpen. — De A. S. K. B., waarvan schrijver de leider is, heeft een uitmuntende documentatiedienst. Uit een aantal bibliografische tijdschriften van de laatste 20 jaren, zijn er van de boekbesprekingen fiches gemaakt, zoodat aanwezig zijn ruim 40.000 boekbeoordeelingen en al deze beoordeelingen geven mede een determineering: I verboden lectuur, II streng voorbehouden lectuur, III lichtelijk voorbehouden lectuur, IV lectuur voor volwassenen alleen, V lectuur voor allen, VI specifieke kinderlectuur. Deze documentatie kan geraadpleegd worden door allen, die bij de A. S. K. B. aangesloten zijn en practisch door alle boekerijen, zelfs in Holland — dit moet me uit de pen, maar zonder twijfel is dit zoo. — De documentatiedienst gaat nog verder: een bibliothecaris behoeft de catalogus van zijn boekerij aan het Secretariaat van het A. V. K. B. maar in te zenden en hij ontvangt de catalogus gedetermineerd terug. Daar de auteur blijkbaar een sterk voorstander is van « open acces » in de boekerij, wil hij met de determineering I-VI (zie blz. 7) rekening houden, bij de plaatsing der boeken : hiervoor is alles te zeggen. Hiermede is de ethische zijde van het bibliotheekwerk belicht en terecht wijst de Zeer Eerw. Heer Baers er op, dat nu geen enkele bibliothecaris meer zeggen kan, dat hij geen tijd heeft om van de inhoud der boeken, zoo beslist noodzakelijk om te weten aan wie men ze uitleenen kan, op de hoogte te zijn. — In het tweede gedeelte van de brochure wordt gesproken over de plaatsing der boeken met het oog op de paedagogische taak van den bibliothecaris. — In het volgende, (blz. 15-37) geeft de tactvolle schrijver wel het beste wat in 't Nederlandsch verscheen op gebied van R. K. Bibliotheekwezen: de katechismus voor de R. K. bibliothecaris. — Moge iedere bibliothecaris dat lezen, herlezen, bestudeeren en 't zal zeker zijn, dat van het Vlaamsche bibliotheekwerk de ware ontwikkeling zal uitgaan elk individu tot geluk naar ziel en lichaam, Kerk en Staat tot zegen en heil. Heel in 't kort samengevat wordt in de aangeduide bladzijden speciaal behandeld: wat moet gedaan worden om de lezer nader te brengen tot het voor hem goede, betere, beste boek, niet alleen op het gebied van zgn. fiction, maar ook wat betreft het wetenschappelijke boek. Prachtig worden de gangbare bezwaren totaal weg geredeneerd; sommige bibliothecarissen krijgen bittere pillen te slikken, maar voor genezing zijn soms straffe, onaange-

name geneesmiddelen noodzakelijk. — Zeer interessant is het resultaat van de leesavonden van de St. Michiel-leeszaal. — De Eerw. Heer Baers heeft met het uitgeven van deze voordracht, in de Bibliotheekkundige Reeks, goed, uitmuntend werk gedaan, dat honderdvoudige vruchten dragen zal in Zuid en Noord. Wij allen, die het goed meenen met de volksontwikkeling, voor kind en volwassene, langs bibliotheek en leeszaal, zijn de schrijver voor zijn werk, uittermate dankbaar en hopen op meer van zijn hand. W. S. JURGENS, O. S. A.

1861 X. **05 : 77**

FOTOKUNST-KALENDER 1926. — *Bloemendaal, N. V. Focus. 1925. (27 × 15) 104 blz.* *fl. 1.40*

IV — 't Is waarlijk een gelukkig idee, zoo 'n foto-kalender de wereld in te zenden. Opgevat als scheurkalender biedt hij voor elke week een blad met, boven de dagopgaven, telkens een plaatje gekozen uit het beste wat de amateursfotografie tijdens 't verloopen jaar aan kunstwerk in Nederland opleverde. Deze foto's zijn meestal gekozen in verband met het jaargetijde, zoodat ze voor den liefhebber als een uitnoodiging zullen gelden om in dien zin zelf iets te verwezenlijken. Op de keerzijde van elk bladje, een aesthetisch-technische wenk voor den amateur. Kortom een mooie en nuttige aanwinst voor ieder die voor natuurschoon vatbaar is of aan fotokunst doet. — Typografisch lijkt mij de uitvoering minder gelukkig: de kleur der cliché's doet te dof aan op den sterk sprekenden grondtoon. Een meer contrasteerende of warmere inktkleur ware gelukkiger geweest. JORIS BAERS, PR.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

1862 Beysens, Dr J. Th. **15**

◆ ALGEMEENE ZIELKUNDE. — *Hilversum, Brand. 2e druk. 2 dln (23 × 16) 252, 388 blz.* *fl. 2,50*

IV* — Het is heelemaal overbodig de handboeken van Dr Beysens nog aan te prijzen. Ieder, die zich met wijsbegeerte bezig houdt, bewondert de synthetische kracht waarmede de geleerde Professor zijn uitgebreide stof weet te bemachtigen, en waardeert ten hoogste de logische gebondenheid en de klaarheid der voorstelling. — Ik neem echter deze gelegenheid te baat om een bedenken uiteen te zetten, dat wel menigeen heeft moeten treffen, en zich uitstrekt tot de heele metaphysiek : hoe komt het dat, trots de meest nauwgezette formuleering van de bewijzen, deze zoo zelden een overtuiging bijbrengen en vestigen? Lees b. v. in Dr Beysens heel het hoofdstuk over de wilsvrijheid. Klaarder ontwikkeling zal men wel nergens vinden. En toch de bewijzen slaan niet in : een gevoel van onvoldaanheid blijft niet uit. Waar ligt de oorzaak? Ik meen. in de methode. Men heeft het als een vooruitgang aangezien, de metaphysica te steunen op de juiste, bijna angstvallige ondervinding. Van daaruit gaat men uit, en men meent dan met beide voeten te staan midden in de werkelijkheid. Maar men schijnt er niet eens op gedacht te hebben, dat de overgang van het phenomenale naar het noumenale misschien wel onmogelijk was. Zou heel het problema van de wilsvrijheid niet verkeerd gesteld zijn? Ligt de vrijheid niet noodwendig besloten in het wezen als zoodanig, zoodat wij in de zielkunde niets anders meer zouden te doen hebben dan aan te toonen waarom en tusschen welke

grenzen de mensch *niet* vrij is? Verstand, wil, eenheid, vrijheid, oorzakelijkheid, kortom alle metaphysische denkbeelden schijnen mij gegeven met het wezen, met den actus. En 't komt er nu maar op aan, naar de mate van afhankelijkheid tegenover de potentia, die een bepaalden actus kenmerkt, die metaphysische eigenschappen te beperken. Niet van de ondervinding dient uitgegaan, maar van de beteekenis van het wezen. De ondervinding kan niet dienen als metaphysisch bewijs. Wij kunnen ze enkel gebruiken, om den graad van het bepaalde wezen, waarmede wij ons bezig houden, vast te stellen. — Men heeft dus, m. i., de metaphysica op den kop gesteld. En daaruit spruit dat gevoel van onvoldaanheid, waarvan ik hoogerop gewaagde. Het zou misschien een heerlijke taak zijn voor den diepen denker, die Dr Beysens is, een poging tot herstel te wagen. H. THIELEMANS, S. J.

1863 Rombouts, Fr. S. **15 : 37**

◆ ZIELKUNDIGE BEGRIPPEN. Een inleiding in de psychologie, vooral voor opvoeders. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1925. (24 × 16) 196 blz. fl. 2,25*

IV* — Dr Rombouts' « Nieuwe Banen » was een heerlijk boek; zijn « *Zielkundige Begrippen* » staat beduidend lager. De reden daarvan zal wel hier in liggen, dat in dit tweede boek de rationeele zielkunde ook haar aandeel vergt, wat niet zoozeer het geval was in het eerste. Op het gebied nu van de rationeele psychologie komen er bij nagenoeg alle empirische psychologie een menigte stellingen voor die ofwel onnauwkeurig ofwel valsch zijn. Dr Rombouts is aan dit euvel niet ontsnapt. Zoo b. v. is het aangegeven verschil tusschen begrip en voorstelling gedeeltelijk valsch; zoo is ook het onderscheid tusschen verstandelijk en instinctief oordeel onaanneembaar. Een associatief te-zamen-hooren van twee voorstellingen is wel degelijk een verstandelijk oordeel, zoodra de synthesis plaats grijpt onder den invloed van het « wezen » uitgedrukt door het woordje « is ». Verder is de vergelijking tusschen het syllogisme en het inductief besluit onvolledig. Men vergelijke b. v. Maritain's « Petite Logique ». Nog een menigte puntjes zouden hier ter staving kunnen worden aangehaald. Kortom, het rationeele gedeelte lijkt mij niet voldoende. — Zoodra echter de beurt komt aan het experimenteele, vinden wij den beslagen vakman en den klaren, prachtigen analyseerenden professor terug. Zoo is het een lust het verloop van de wilshandelingen te lezen. — Wij hopen dat bij een tweede uitgaaf, Dr Rombouts de formeel wijsgeerige begrippen eens terdege zal critiseeren. Dan krijgen wij nog een volmaakt handboek. H. THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

1864 Chesterton, G. K. **17 : 23**

◆ HET BIJGELOOF DER ECHTSCHEIDING. *Vert. uit h. Engelsch dr. Piet Kerstens. — A'dam, Joost V. d. Vondel. 1925. (20 × 14) 176 blz. fl. 2,75; geb. fl. 3,50*

IV — « Dit is een vlugschrift, geen boek... 't Is « een haastige schets »... 't Is een — « in breede, ruwe trekken » — uiteenzetting van « doodeenvoudige kwesties ten behoeve diergenen voor « wie ze niet zoo doodeenvoudig zijn ». Chesterton spreekt alzoo zelf over zijn werk. Doch dadelijk wordt het u klaar, dat geen volledig handboek over deze brandende kwestie van « Echtscheiding » en « Huwelijk » volledig is zonder dit vlugschrift daarbij. Chesterton is een geniaal denker, een durver en een

kunner, die de dingen zoo geheel anders ziet en doet zien dan we gewoon zijn. Met hem moet ge u altijd aan 't onverwachte verwachten. Zijn redeneering zit vast ineen en sluit als een bus. De bewijsvoering die hij aanbrengt voor 't huwelijk, tegen echtscheiding, de gedachte over het « Gezin », de « Gelofte », de « Tragiek van het Huwelijk » delft hij op uit diepe redeneering en volkeren-ervaring en laat u zelf het voor de hand liggend besluit nemen, welk ten volle klopt met de katholieke leer nopens die kwesties. Harde noten geeft hij te kraken aan de hedendaagsche huwelijkshervormers, wier stelsel en argumenten hij ontwricht en uiteenklieft. Hij schrijft schitterend, goochelt met paradoksen en gooit de naakte waarheid de wereld in. Ontwikkelde leeken en alle priesters mogen zoo 'n boek niet missen. Te meer daar Piet Kerstens het vertaald heeft in een degelijk Nederlandsch, dat leesbaar is, en tevens vele kwaliteiten van Chesterton laat genieten.

D. De Pauw, O. P.

1865 Benson, Robert Hugh **26 : 23**

◆ Paradoxen van het Katholicisme. *Vert. uit h. Engelsch dr. Jos. Theeuwes, pr. — Hilversum, Brand. 1926. (21 × 15) 140 blz.* *fl. 1.75*

IV — Buiten zijn beroemde romans waarin Mgr. Benson 't best al zijn schrijversgaven en apostel-ijver scheen te kunnen ontplooien, schreef hij nog, over Kristus en de Katholieke Kerk, onbanale geestelijke beschouwingen, waarmee ieder ontwikkeld geloovige diende te zijn vertrouwd. Benson is denker, niet zoo zwaar en diep, niet zoo moeilijk om volgen als Newman; niet zoo guitig en geestig, niet zoo verbluffend-nieuw als Chesterton; — mystiek denker die in dit boekje, voorzichtig en zachternstig een heelen paternoster paradoxen van 't Katholicisme oplost en uitlegt door de goddelijkheid en menschelijkheid van de Kerk en van 't Hoofd dier Kerk Kristus, 't teeken van tegenspraak. Voor den vastentijd geen nuttiger lezing dan zijn overheerlijke bedenkingen over de zeven kruiswoorden, die insgelijks in dit boekje werden opgenomen. De vertaling leest zeer vlot.

D. De Pauw, O. P.

1866 Gevaert, Edgar **24**

◆ Voor waren Rijkdom. — *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel 1925. (20× 14) 56 bl.* *12 fr.*

IV — In deze bladzijden openbaart Gevaert, naast een niet gewoon schrijverstalent, een nog minder alledaagsch inzicht in het echte wezen der christelijke kunst, en de hoogernstige levenswet voor den christen kunstenaar. Wat is het een vreugd, dan toch weer eens een persoonlijkheid bewust de hoogst mogelijke opvatting der kunst te hooren voorhouden in den warboel der decadente esthetische beschouwingen van den tijd. Wel is de diepe gedachte en haar uiting nog niet tot de gewenschte klaarheid bezonken; wel zou meer wijsgeerige en theologische onderlegdheid aan de samenstelling, uitwerking en bewoording van het essai niet weinig te stade komen, maar gelijk het daar is bevat het, naast ongeslepen en ongekaste steenen, zooveel parelen van het echtste water, en, uit het erts aan den dag komend, zooveel echt goud, dat men zich om den schat wel moet verblijden. De grondidee van het opstel is deze: dat alleen in de geleefde, zelfvergetene liefde voor de eeuwige Liefde die God is, de kunstenaar zijn hoogste ziening der dingen en, bij de genade Gods, ook de hoogste uitbeelding er van bereikt. Onwillekeurig doen telkens afzonderlijke volzinnen dezer bladzijden ons den-

ken aan wat wij uittreksels zouden noemen uit een *Navolging Christi voor Kunstennars*. De christen uitbeelder der schoonheid kan zijn huis en zijn werkplaats vol hangen met de lapidaire gezegden die in dit essai het kunstenaarsleven zoo verrassend klaar in het licht zetten der groote Godsliefde die er de ziel moet van zijn. Een paar voorbeelden : « Indien door een vonkje liefde geleefd in den mensch, ook eenig ding uitgesproken wordt der oneindige dingen Gods, er in zal eene oneindige Schoonheid aanschouwelijk zijn (blz. 30) ». « Ach! wat zoeken de kunstenaars om toch iets te maken dat geene gelijkenis heeft met de ondoorgrondbare schoonheid van de oneindige wonderen Gods in zijne Schepping. Mochten zij toch iets verstaan van den Michaël Angelo die zijn gansche leven geijverd heeft rond het onuitsprekelijke der schoonheid van den menschelijken vorm, en die zoodanige onvoldaanheid gevoelde, in het niet bezitten van het onbegrijpelijke schoon van dit eenig ding, in welke schoonheid hij de eeuwige Schoonheid Gods ontwaarde. » Hiermee weten we tevens waarom de schrijver de heerlijke Angelo-figuren in koperdiepdruk als illustratie van zijn essai liet reproduceeren. Gelijk de gedachten van den schrijver zelf, troont immers zoo'n kunst bergkruinen hoog boven de zwarte vallei van leelijkheid waar zooveel mode-kunst van den dag is versukkeld. Gevaert is van natuur uit een denker, die aan zijn volk een boodschap kan brengen. Maar aan het geschoolde weten moet hij de landkaart vragen om beter te zien langs waar hem de wegen open staan, om met het beste van zijn persoonlijkheid de huizen der menschen te bereiken.

Dr L. Reypens, S. J.

1867 Leseur, Elisabeth **24 : 93**

◆ Dagboek en Gedachten. *Vert. uit het Fransch dr. Anna V. d. Bilk. — Hilversum, Brand. 1926. (21 × 17) 198 blz.* *fl. 2.25*

IV — Eindelijk kunnen onze Vlaamsche meisjes en moeders kennis aanknoopen met Elisabeth Leseur. Haar « Dagboek en Gedachten », al jaren heel Frankrijk door, geprezen en gelezen, gaat nu zijn apostelwerk in allerlei middens van Holland en Vlaanderen aanpakken. Van een zeldzame schoonheid — lijk haar ziel — is haar boek. Paf staat ge voor de sterkte van haar deugd, voor de scherpte en de juistheid van haar oordeel. Vreeselijk lijden heeft ze gekend in haar lichaam, in haar gemoed, in haar ziel, maar altijd is ze zacht, opgeruimd, glimlachend gebleven. Zij leefde te midden van de wereld, in een ongodsdienstige omgeving, was gehuwd met een rationalist, vervulde stipt de plichten van haar staat, maakte zich door haar deugd aantrekkelijk en oefende op die haar omringden een heilzamen invloed uit. Bloot liggen in haar « Dagboek » de geheime gedachten, de vaste voornemens, de strakke strevingen, de volgehouden strijd van een ziel die innig leefde met God en blijmoedig leed om anderen gelukkig te maken. « Een hoogtepunt der menschheid » noemde haar een ongeloovig geleerde. Tot dit hoogtepunt was deze rijke ziel geklommen door geloof en liefde. Haar kennen is een genade; haar navolgen is zich verheffen boven de aarde, andere zielen begeleiden tot bij God. Kon dit gezegd van alle vrouwen.

D. De Pauw, O. P.

1868 Vervoort, Frans **248**

◆ Passietooneelen uit Frans Vervoort's Die Woestijne des Heeren (1551). *Met eene inleiding door Prosper Verheyden. — Antwerpen, De Sikkel. (De seven Sinjoren) 1925. (29 × 14) 156 blz.* *18 fr.*

V — Op het literair talent en de mystieke gaven van den zestiendeeuwschen Minderbroeder Frans Vervoort was voor de talrijke lezers van den Bode van 't H. Hart, door P. Hardeman sinds 1920 reeds gewezen, en een serie goedgekozen uittreksels hadden ons Vervoort te genieten gegeven gelijk hij is op zijn best. De wetenschappelijke opzoekingen omtrent den schrijver, die door P. Hardeman zoozeer gewenscht werden, waren door Prosper Verheyden reeds ondernomen, en tegelijk met een bloemlezing uit Vervoort's *Woestijne des Heeren*, beleven wij heden de vreugd Verheyden's arbeid in het licht te zien gegeven. Zoo zal weer recht weervaren aan nog een vertegenwoordiger van die ascetische en mystieke richting, die na lange, bijna totale verwaarloozing, voorgoed tot haar recht begint te komen in de geschiedenis onzer letterkunde. — In de verzorgde inleiding geeft Verheyden ons de uitkomst zijner opsporingen tot in de bijzonderheden aan. Al wat hij over den persoon, het gedrukte of het ongedrukte werk van Vervoort heeft kunnen ontdekken staat opgeteekend. Misschien had de schrijver de uiteenzetting zijner uitkomsten overzichtelijker kunnen maken. Wat de literaire en ascetisch-mystieke waarde van Vervoort betreft, is Verheyden betrekkelijk kort. Denkelijk omdat ze door P. Hardeman, waar hij naar verwijst, reeds genoegzaam werd geteekend. Ten andere een definitieve studie over den heelen Vervoort, met de gewenschte bloemlezing met alleen het beste uit al zijn werken, heeft de schrijver nog wel niet bedoeld. Alleen uit de *Woestijne des Heeren* werden uittreksels genomen. We vinden er soms Vervoort op zijn mooist, maar ook Vervoort met zijn voor ons minder genietbare hebbelijkheden. Men kan in deze *Passietooneelen* dan best zien hoe de goudader bij Vervoort door minderwaardig erts loopt. — Typographisch is deze uitgave werkelijk mooi.

Dr L. Reypens, S. J.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging

1869 De Raet, Lodewijk **3 : 6 : 9**

Over Vlaamsche Volkskracht: II. Vlaanderen's economische Ontwikkeling. — *Amsterdam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Vlaamsche Bibliotheek) (18 × 12) 481 blz.* *fl. 2,75*

IV* — Het vervolg van « Vlaanderens Cultuurwaarden ». Het boek bevat alle opstellen en studiën, door De Raet gewijd aan Vlaanderen's stoffelijke ontwikkeling in het verleden en het heden, welke verspreid lagen in talrijke tijdschriften, handelingen van congressen, enz. Het verband met *Vlaanderens Cultuurwaarden* ligt hierin : Het eerste deel verdedigde de stelling « Geen gezonde volkskracht zonder rijke geestkracht ». « Geen voortdurend hooger geestesleven zonder volkswelvaart» is het leidmotief van het tweede boek, dat de vrucht is van een heel leven stoeren arbeid, van jaren taai, aandachtig zoeken uit liefde tot het Vlaamsche volk. De Raet heeft in de studie van het Vlaamsche vraagstuk vooral den nadruk gelegd op de economische zijde, op de betrekkingen tusschen cultuur en volkswelvaart. Hij bedoelde een realistische opvatting van de beweging. Zekere onder de opgenomen artikelen hebben voor de geschiedenis van den Vlaamschen strijd zulke beteekenis gehad dat zonder de studie er van een juist inzicht in dien

kamp onmogelijk is zoo o. a. het stukje : « Een economisch program voor de Vlaamsche beweging ». — Het boek bevat twee deelen : I. Vlaanderen's economische ontwikkeling in het verleden. II. Vlaanderens economische ontwikkeling in het heden (algemeene beschouwingen, nijverheid, landbouw, handel, scheepvaart, zeevisscherij, Vlaamsche vischersbevolking, Vlaamsche « captains of industry », bevolkingscijfer en stambelang, economisch programma voor de Vlaamsche beweging, Vlaamsche vragen van den dag, Vlamingen onder de nieuwe regeering). Voor studiekringen is dit een onmisbaar werk. Natuurlijk dient rekening gehouden met de datum's van de opstellen. Kritisch onderzoek blijft steeds wenschelijk. Aanvulling, bijwerking b. v. door middel van talrijke *Gids*-opstellen (bedoeld wordt Prims' *Gids op sociaal Gebied*) is noodig. De cijfers der statistieken zijn gewijzigd doch het blijft altijd van belang te studeeren, te arbeiden op den grond, dien L. De Raet ontgonnen heeft. Daar is nog werk voor zeer velen, doch het moet ernstig, onbevangen geschieden. Dr L. Dosfel.

1870 De Leon, Luis **37 : 23 : 396**

◆ De volmaakte gehuwde Vrouw. — *Vert. uit h. Spaansch (La perfecta Casada) dr. P. Lissone Wierdels. — A'dam, R. K. Boekcentrale. 1925. (16 × 12) 182 blz.* *fl. 1,40*

IV* — Dit boek, alhoewel geschreven in de 16e eeuw voor de vrouwen van dien tijd, wordt heden nog aan bijna iedere Spaansche vrouw, op haren huwelijksdag ten geschenke gegeven. Daaruit blijkt hoezeer het werk van Frater Luis De Leon actueel is gebleven en leerzaam voor de hedendaagsche Spaansche dames. Niet slechts voor de Spaansche dames, doch voor alle huwbare of gehuwde vrouwen van alle tijden blijft dit een zeer nuttig en aantrekkelijk boek. — Het hoofdgedacht van schrijver is : de gehuwde vrouw zal heilig worden indien ze de plichten van eene huisvrouw volmaakt weet te vervullen. Hij ontwikkelt zijne gedachten naar de lofprijzingen van de H. Schrift over « de sterke vrouw »; hij staaft zijn betoog met zeer gepaste en treffende aanhalingen uit oude schrijvers en uit de H. Vaders. — D t boek is op zijne plaats in iedere volksboekerij en in het boekenrek van elke vrouw die tegenover God, haarzelve, haren man, hare kinderen, hare dienstboden en hare vriendinnen de hooge vrouwenplichten wil vervullen en de schoone vrouwendeugden wil beoefenen. F. Crols, pr.

1871 Fisher, Dorothy Canfield **37 : 92.3**

Een Montessori-Moeder. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Vosmaer-Werker. — Zwolle, J. Ploegsma. 1916, 2e druk (21 × 16) 213 blz.* *fl. 2,50*

III — Een werk over Montessori door een Amerikaansche moeder, door de eerste, die in persoonlijke aanraking met haar kwam. Schrijfster wil haar werk niet doen doorgaan voor een wetenschappelijk werk. « Het is niet geschreven door een bioloog voor biologen, noch door een filosoof voor leeraren, of door een professor in de paedagogiek om paedagogen voor te lichten, doch door eene moeder voor moeders ». Het zet zeer duidelijk het Montessori-stelsel uiteen alsook het verschil tusschen het « Montessori-stelsel » en de « Kindergarten », verhaalt bondig het leven van Maria Montessori en den oorsprong van de « Casa dei Bambini ». Van katholiek-opvoedkundig standpunt kan men niet zonder voorbehoud alles aannemen wat de schrijfster beweert, vooral in het hoofdstuk over « Zedelijke opvoeding ». Daarover, ook over het vraag-

stuk van « Tucht in de opvoeding » doen de katholieken best andere boeken te lezen o. a. dat van Dr A. De Coene. Een zeventiental platen verduidelijken den tekst. Geen boek voor volksboekerijen, doch wel voor onderwijzersbibliotheken. In 1924 verscheen een derde druk.

Dr L. Dosfel.

1872 Ligthart, Jan **37**

Over Opvoeding (2e deel). — *Groningen, Wolters. 6e druk. (17 × 12) 16 blz.* *geb. fl. 1,50*

III — De vierde bundel van de volksuitgave samengelezen uit de twee bundels « *Over Opvoeding* » die Ligthart zelf uit artikels in het tijdschrift *School en Leven* had samengesteld. Deze eerste bundel bevat weer stukken, die algemeen en dadelijk begrijpbaar zijn, namelijk : *Een eenvoudig middel* (men geve een kind bijtijds bezigheid). *Op grootvaders manier* (grootvader maakte zonneschijn, geen wolken). *Boefjes* over Brusse's boek. *Liefde*, scherpe ontleding van wat men liefde heet en van wat echte liefde is. *Een moeilijk geval*. Hoe oprechtheid te verzoenen met eerlijke waardeering? *Eene overbodige ziekte*. Ongehoorzaamheid, oorzaken, middelen. *Dat kan toch ook wel*, middelen om kinderen te leeren waarnemen. *Hoe St-Nicolaas te vieren?* Zeer belangrijk. Is het vieren van St-Nicolaas niet strijdig met waarheidsliefde? *Over bangheid en principes*. Men houde er wel principes op na doch zonder ze te misbruiken. — Een schat van grondige waarnemingen, diepzinnige beschouwingen. Ligthart ziet en ontleedt scherp, denkt en voelt edel. Dat zal wel ieder erkennen zelfs wanneer men sommige van zijne stellingen niet aanvaarden zou. — Ook letterkundig genot smaakt men aanhoudend bij de lezing. Dr. L. Dosfel.

1873 Spaander, Dr M. **34 : 65**

Verzameling van Wetsartikelen betreffende het Handelsrecht. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (18 × 12) 284 blz.* *fl. 2.25; geb. fl. 2.75*

IV* — Deze verzameling is een doelmatige keus uit de Nederlandsche codificaties en afzonderlijke wetten over het handelsrecht. Zij dient om het « Handelsrecht » van denzelfden schrijver met de desbetreffende artikelen te kunnen vergelijken. Opgenomen werden : uit het 1e boek van het Burgerlijk Wetboek de artikelen betreffende o. a. huwelijksgoederenrecht, minderjarigheid, voogdij, curateele en handlichting; uit het 2e boek : art. over zakelijke rechten — pand en hypotheek meer uitvoerig, — bevoorrechte vordering en het onlangs gewijzigde erfrecht; uit het 3e boek : algemeene bepalingen over overeenkomsten en speciale over de voornaamste overeenkomsten; uit het 4e boek : de voornaamste bepalingen over bewijs en verjaring. —Van het 2e boek van het Wetboek van Koophandel kon veel worden weggelaten; van de Faillissementswet werd weinig weggelaten. Wij vinden in het boek verder : wet tot regeling der Cooperatieve vereenigingen, de handelsregisterwet, de handelsnaamwet, de wet tot regeling van samenstelling, inrichting en bevoegdheid der kamers van koophandel en fabrieken, eenige bepalingen over rechterlijke organisatie en beleid der justitie over burgerlijke rechtsvordering; de wet van 1855 over het recht van vereeniging en vergadering; enkele bepalingen uit grondwet en wetboek van strafrecht. — Een sierlijke-handige uitgaaf, welke ook in onze Vlaamsche handelsscholen uitstekend dienst bewijzen kan o. a. met het oog op de Nederlandsche rechtstaal. Wij missen in het boekje een uitvoerige inhoudsopgaaf, een alphabetisch zaakregister, de volledige datum's van de opgenomen wetten met datums en nummers van de Staatscourant. Dr L. Dosfel.

4. — Taalkunde

1874 Broers, Dr B. C. **88 : 42 : 37**

SELECTIONS FROM THE PRE-RAPHAELITES. — *Groningen, Wolters. 1925. (18 × 12) 132 blz.* *fl. 1,40; geb. fl. 1,60*

IV — Voor de Engelsch-kennenden, die reeds voor meer bijzondere studie in de Engelsche letterkunde bekwaam zijn geworden, is dit boekje zeer belangwekkend. Het bevat de beste gedichten van die Engelsche school, wier voornaamste leiders, dichters en schilders tegelijk, zich lieten ingeven door de eerste Italiaansche Renaissance, vóór Raphaël. Van daar de naam *Pre-Raphaëlites*. — De overigens goede inleiding moet zeker dwalen, waar zij de schilders Titiaan en Michaël-Angelo onder de ingevers dezer Engelschen stelt: wie ooit werk van D. Gabriel Rosetti zag, denkt aanstonds aan Botticelli en Philippo Lippi. De eenigzins kunstmatige werken dezer mannen uit de jaren '50 en '60 zijn wel vertegenwoordigd door de gedichten in het boekje vervat, en van goede opheldernde nota's vergezeld. AL. WALGRAVE, PR.

1875 Dickens, Charles **83 : 37 : 42**

A CHRISTMAS-CAROL. — *Antwerpen, Opdebeek (The English literary Series, 1) 1925, 2e druk. (21 × 15) 86 blz.* *3,5 fr.*

V* — Door deze goed-verklaarde uitgave wordt een onsterfelijk meesterstukje voor de schooljeugd toegangbaar gemaakt. Gelukkig dat zulke modellen den jongen lezer nog gegeven worden! Zoolang het menschenhart blijft kloppen voor hooger zieleleven, voor droombeelden die de menschheid voorstellen zoo ze *wezen moet*, in ideale goedheid, om booze en lagere gevoelens te doen verafschuwen en het leven te veredelen in 't licht van God en menschenliefde, zal Dickens *Christmas-Carol* leven en bewonderd worden. Wat levenspoëzie in dat huiselijk geluk der arme lieden die Scrooge, de vrek, in droom aanschouwt, opdat hij voele hoe hij zelf dat geluk zou kunnen medeleven, terwijl hij het thans belet of verminkt heeft! Wat tegenstelling in 't akelig einde van hem zelf, dat hij in geestgezicht aanschouwt! Wat vreugd wanneer hij, ontwaakt, bewust wordt dat hij alles nog herstellen kan! Dat ontwaken en die blijde Kerstmorgen blijven eeuwig frissche kunst.

AL. WALGRAVE, PR.

1876 Hameetman, R. P. G. en Weber, W. P. **37 : 43 : 65 : 85**

LEERBOEK DER DUITSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE met hulpboek. — *Groningen, Wolters. 1925, 2e druk. (19 × 13) 78,90 blz. met hulpboek fl. 1.10*

V — Heel goede voorbeelden van handelsbrieven. De meest uiteenloopende onderwerpen worden er in behandeld. Het kan dus velen dienstig zijn. Het hulpboek is een lijst met de meest gebruikte Duitsche handelsuitdrukkingen naast de er aan beantwoordende Nederlandsche. Het zal de talrijke brieven en formulen helpen vertalen die in het leerboek voorkomen en als huiswerk zullen opgegeven worden.

M. VAN COPPENOLLE.

5. — Wetenschappen

1877 Kohnstamm, Prof. Dr Th. **53**

WARMTELEER. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Wereld-Bibliotheek) 1921, 2e druk (18 × 12) 215 blz.* *fl. 2,45; geb. fl. 3,35*

V* — Naar de bedoeling van schrijver is dit werk geen volledige uiteenzetting van de « Warmteleer ». Het beperkt zich tot enkele der voornaamste vraagstukken, maar wil ze zoo grondig behandelen dat zij een inleiding wezen in natuurwetenschappelijk denken en natuurwetenschappelijke methode. — H. Poincaré schreef ergens : « La science est condamnée à osciller constamment de l'atomisme au continuisme, du mécanisme au dynamisme et inversement ». Het boekje helpt ons den huidigen toestand der wetenschappelijke problemen goed inkijken en duidt nagenoeg, zooniet het bereikte schommelingsstadium dan toch de schommelingsrichting aan. — Naast zuiver natuurkundige en wiskundige vragen was schrijver genoodzaakt uit den aard van het onderwerp zelf nog al lang uit te weiden over vraagstukken uit het grensgebied van natuurwetenschap en wijsbegeerte. Meestal slaagde hij er in zich streng op den bodem van het natuurwetenschappelijk onderzoek te houden, op enkele plaatsen nochtans ware wat meer bescheidenheid van pas. Voor ontwikkelde lezers echter in zijn geheel een interessante monografie. JUL. VAN OVERMEEREN, S. J.

1878 Kuylman, H. E. **83 : 59**

SNELWIEK, DE EDELVALK. — *Geïll. dr J. F. Van Doornik.* — *R'dam, Brusse. 1925. (21 × 17) 128 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

V — Een reëel dierenboek, zonder veel natuurwetenschap of gefantaseerde dierenpsychologie gegroeid tot een mooi litterair werk, voornaam, sober en aangenaam geschreven, prachtig geïllustreerd en allerweelderigst uitgegeven. Te koopen en te lezen door al wie van vogels houdt en nog eenvoudig genoeg is zich om dit simpel verhaal te laten ontroeren. ERNEST VANDER HALLEN.

1879 Prins, Dr J. J. **59 : 61 : 37**

AANTEEKENINGENSCHRIFT OVER HET MENSCHELIJK LICHAAM. Met een voorbericht. — *Groningen, Noordhoff. 1925. (17 × 21) 48 blz.* *fl. 0,50*

V — Bizonder opgevat om als notaboek en tevens als atlas dienst te doen. Als dusdanig is het werk van Dr J. J. Prins van een niet te onderschatten belang voor het voorbereidend onderwijs. Zijn keuze in het voorstellen is wel geslaagd en wanneer het boek in handen komt van goede leerkrachten, mogen dezen er de stevigste hulp van verwachten in het zoo nuttig onderwijs der menschelike biologie. R. NAVEAU.

1880 Tesch, Dr. J. J. **55 : 58 : 59**

HET LEVEN DER ZEE. — *Geïll. met 219 afbeeldingen.* — *A'dam Mij. v.g.e. g. Lectuur (Wereld-bibliotheek). 1920. (18 × 12) 492 blz.* *fl. 4,35; fl. 5,25*

V — Leven er ja of neen monsters in de zee? Bij jong en oud kwam die vraag toch eens de natuurlijke nieuwsgierigheid plagen, en bij velen bleef die weetgierigheid onvoldaan. Het boek van Dr Tesch beschrijft zeer omslachtig de vreemde, wondere wereld die in de diepten der wijde zee krioelt. Levende wezens die nooit het daglicht zien, voor wie het daglicht de dood beteekent, lichtgevend in de eeuwige duisternis der abyssale wereld; soms microscopisch klein, soms zoo gedrochtelijk groot dat zij het aandurven de reusachtige potvisschen te lijve te trekken. — Planten van duizenden in een druppel; planten die in het warme heldere water hunne statige vlottende kruinen buigen op den doortocht der groote stoomschepen. Niet alleen voor den bioloog of

simpel weg nieuwsgierigen lezer, maar ook voor den natuurkundige, geograaf en scheikundige zijn er belangrijke bladzijden over hun vak, met betrekking op het onderwerp te vinden. Het boek begint met een beknopt doch degelijk overzicht der geschiedenis van het zee-onderzoek en een geheel hoofdstuk over de visscherij en der wetenschappelike opzoekingen diesbetreffend. — De figuren van planten en dieren zijn niet alle origineel, sommige treft men nogal vaak aan in dergelijke handboeken. Wij hadden wel graag eenige reproducties gezien uit de prachtuitgaven der « Prince de Monaco »-expeditie alsook uit deze naar de Zuidpool. De stof welke in het boek behandeld wordt is groot genoeg om bij een toekomstige oplage, twee afzonderlijke deelen te laten verschijnen; het eene over de Oceanographie en het andere over de Biologie der zee. — Alle Nederlandsche natuurkundigen verheugen zich over het verschijnen van dit uitmuntend wetenschappelik werk.

R. NAVEAU.

1881 Seton, Ernest Thompson **83 : 59**

WILDE DIEREN DIE IK GEKEND HEB. *Vert. uit h. Engelsch. — Geïll. met 200 teekeningen v. d. schrijver. — Den Haag, Kruseman. 1925. (20 × 15) 274 blz. fl. 2,25*

IV — Een zeer mooi, fijnvoelend, delicaat-geschreven en waarachtig dierenboek. Minder wild dan Lönns, minder psycholoog dan William Long, doch zuiverder van gevoel en menschelijker dan de eerste, en grootscher en synthetischer dan de tweede, geeft deze auteur blijken van groote liefde voor de natuur, en een gezonden kijk op vele toestanden en zaken die we in de meeste prairie-boeken dikwijls onder een valsch daglicht vinden, of die door Curwood, London, e. a. uitsluitend langs de gevoelszijde werden behandeld. Seton's werk is gegrond, frisch en zuiver-gevoeld, betrekkelijk goed vertaald en mooi geïllustreerd. In zijn genre is dit boek idealistisch-realisme; uit elk oogpunt is het onschuldige lectuur.

ERNEST VAN DER HALLEN.

6. — Toegepaste Wetenschappen

1882 De Clercq, G. **53 : 621.3**

ELEKTRICITEITSLEER. — *Geïll. met 159 fig. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur. 1920. (21 × 14) 116 blz. gec. fl. 2.75*

V — Een ideaal boekje voor beginnelingen. Zonder hoog te vliegen weet schrijver op 'n vatbare wijze de stof voor te stellen, zoodat ze in ieders bereik valt. 't Is zoo al mee van 't beste dat er in dit genre verscheen. Nog enkele praktische gegevens erbij en 't werkje mag volmaakt heeten in zijn soort.

L. SENDEN, PR.

1883 De Rauw, J. H. G. P. **69**

AFDEKKINGEN VAN DEUR- EN RAAMOEFENINGEN. *Geïll. met 51 afbeeldingen. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Vakbibliotheek) 1921. (22 × 14) 156 blz. fl. 3,25; geb. 3,75*

V* — Evenals meest alle uitgaven van de Vakbibliotheek van de Maatschappij voor goede en goedkoope Lectuur is dit boekdeeltje, opgesteld door J. H. G. P. De Rauw, lector a/d technische hoogeschool te Delft, beknopt wel is waar, maar toch erg degelijk opgevat. Eerst komen de horizontale afdekkingen aan de beurt. Na een overzicht der overbouwen en

der lateien, deze laatste ingedeeld volgens het bouwmateriaal: hout, natuursteen en ijzer, behandelt schrijver de strekken in hout en natuursteen. Het zijn echter vooral de boogvormige afdekkingen welke de hoofdschotel vormen van het boek. Van de verschillende boogconstructies krijgen we een klare en volledige uiteenzetting. — In het tweede hoofdstuk wordt de toepassing van de bogen (enkele buiging en dubbele buiging) behandeld, in hoofdstuk III de uitvoering, in hoofdstuk IV de traceeringen (wat al eenigzins verouderd lijkt) eindelijk in hoofdstuk V de breedten van muurdammen en de kopdikten der afdekkingen.

Dr Ir. Stan Leurs.

1884 Felix, H. **621**

Mechanische Technologie. Leerboek voor het Middelbaar Technisch Onderwijs, machineteekenaars en constructeurs, en voor hen die zich bekwamen voor de nijverheidsakten, voor werktuigbouwkunde en voor electrotechniek. — *Bewerkt naar het Duitsch. — Geïll. met 442 fig. — Deventer, Kluwer. 1925. (25 × 16) 300 blz.* *fl. 5,25; geb. fl. 6*

V — Een prachtwerk dat van pas komt voor onze Vlaamsche vak- en nijverheidsscholen. Het boek is in 4 hoofdstukken ingedeeld : de materialen die in de constructie van machines worden gebruikt, de bewerking der metalen op grond van smeltbaarheid — waarin ook wordt gesproken over met autogeenlasschen en -snijden —, de bewerking der metalen op grond van hun rekbaarheid en het smeden, en ten slotte de bewerking van giet- en smeedstukken en gereedschapswerktuigen. De illustratie en de teekeningen zijn allerknapst en tot in de kleinste détails uitgewerkt. Niet alleen in onze vakboekerijen zal het werk op zijn plaats zijn; ook voor de inrichtingen voor vak- en nijverheidsonderwijs zal het zeer nuttig studiemateriaal uitmaken. P. Schrijver.

1885 Imelman, Ir. Nanno A., **621**

Praktische Handleiding voor het Machineteekenen, als grondslag van de studie der techniek. *Geïll. met 78 fig. en 7 platen. — Deventer, Kluwer. 1920. (25 × 16) 68 blz.* *fl. 3,25*

V — De Praktische Handleiding voor Machineteekenen door Nanno A. Imelman, is een goed vakboek dat ten zeerste aan te bevelen is. Het boek bevat vele praktische wenken zoowel uit oogpunt van opvatting als van voorstelling der teekening. Wij mogen nochtans niet nalaten te doen opmerken dat hoewel over 't algemeen goed, sommige voorstellingen hier en daar op wat verouderde methoden wijzen b. v. het vereenvoudiging-systeem is in het teekenwezen van den Belgischen Staat, en in vele Belgische Nijverheden niet toegelaten op de door den schrijver weergegeven wijze. Voor het overige is het boek ten zeerste aan te bevelen bizonder voor den machineteekenaar zelf, en voor hen die zich in dit onderdeel der moderne techniek willen bekwamen. In de vakboekerij is het boek op de goede plaats. Ir. G. Van Ermen.

1886 Seegers, L. **636**

Dameshondjes. Voeding, verzorging, fokkerij. *Geïll. met 24 afb. — A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen, nr 109) 1925. (19 × 13) 44 blz.* *fl. 0,75*

V — Over dit onderwerp bestaat, meenen wij, niet veel literatuur. Voor de liefhebbers, of liever de liefhebsters zal het boekje welkom zijn. Verschillende onzer Belgische tijdschriften hebben eene

rubriek geopend voor « dameshondjes », doch eene eenvoudige, klare en niet hoogdravende uiteenzetting over kweeken, voeden en onderhouden van dergelijke diertjes zal in menigen kring nog met belangstelling begroet worden. Schrijver is ten andere geen « nieuweling » in het vak: het is reeds het zesde boekje der reeks « Weten en Kunnen » dat door hem geschreven werd over hondenfokkerij. E. D. C.

1887 Van Iterson, Prof. F. K. Th. **621.1**

STOOMLEIDINGEN, STOOMDRUKREDUCEERTOESTELLEN, CONDENSWATERAFVOERINRICHTINGEN. — *Deventer, Kluwer. 1920, 2e druk. (25 × 16) 55 blz. fl. 1,20*

V* — Waar men zoo al meest op let bij den aanleg van stoomketel en stoomleiding is het koolverbruik per eenheid te winnen kracht; waar men vaak te licht overziet, dat is de besparing die voortvloeit uit een goed en doelmatig aangelegd leidingsnet voor den stoom. Lekkende appendages en blazende flenzen verspelen de winst die verwezenlijkt werd door 'n betere stookinrichting. Langs dien kant beschouwd, bevatten de 60 bladzijden van dit kort werkje gouden raadgevingen, ingegeven door jarenlange praktijk. — Neen, dit boek mag in geen enkele ernstige technische boekerij ontbreken. L. SENDEN, PR.

7. — Schoone Kunsten

1888 Berlage, H. P. **72**

DE BOUWKUNST IN HOLLAND. — *Geïll. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Volksbibliotheek) (18 × 10) 32 blz.* *fl. 0,10*

V — Heel beknopte en hier en daar op verouderde begrippen steunende uiteenzetting van de evolutie der bouwkunst in Holland. Vooral van de Renaissance wordt gewag gemaakt. Ten onrechte wordt de Barok als niet-nationale stijl genegeerd. Ook de eerstelingen van de moderne architectuur in de Noordelijke Nederlanden worden vermeld. De illustratie is betrekkelijk talrijk. Dr Ir STAN LEURS.

1889 Boer, Adriaan **701 : 77**

FOTOCRITIEKJES. (Bundel II). *Verzameld en gerangschikt dr. Dick Boer. — Bloemendaal, N. V. Focus. (Foto-Literatuur) 1925 (19 × 13) 106 blz. fl. 1,50*

V — Het is nu eenmaal mode aan fotografie te doen. Maar hoeveel uitverkorenen zouden er wel onder de duizenden foto-beoefenaars te vinden zijn, die ook maar eenig begrip hebben van de aesthetische eischen eener foto? Geen wonder overigens : kunstzin moet ingeboren zijn. Toch is er mits voorlichting door een ervaren en kunstzinnig leidsman heel wat goed te maken. Niet echter door theoretische uiteenzettingen over schoonheidsleer wordt de liefhebber tot artist-fotograaf gevormd. Evenmin ter schole van de zoogezegde « kunst »-fotografen die den smaak van 't publiek aanhoudend misvormen door hun karakterlooze salon-portretten : deze producten hebben met kunst meestal niets gemeen. Wel echter door de intuïtieve methode in dit werkje gevolgd, is de kunstsmaak van den fotograaf te louteren en te vormen : omtrent gegeven amateurs-werken aan het Hollandsch fotoblad « Focus » ter beoordeeling ingezonden, schrijft Adr. Boer telkens een gemotiveerde, opbouwende kritiek, waarin belicht worden de goede eigenschappen maar tevens de gebreken der onderhavige proeven. Een greep uit

deze losse bijdragen systematisch tot een bundel vereenigd, biedt ons dit kostbaar handboekje. — Ieder foto-liefhebber die op kunstproductie bogen wil, zou het moeten lezen en instudeeren. Hierin immers is een ervaren vakman en oordeelzekere aestheet aan het woord, die paedagogisch zijn kennis en kunstaanvoeling voor den lezer te verduidelijken weet. Warm aanbevolen. JORIS BAERS, PR.

1890 Boot, J. H. **74**

HET STIJLEEREN EN TOEPASSEN VAN NATUURVORMEN IN VLAKORNAMENTEN. — *A'dam, Kosmos. 1925, 2e druk (26 × 20) 135 blz.* *geb. fl. 4,90*

V — Een zeer leerzaam boek voor hen die 't stijleeren willen beoefenen voor hun beroep zoowel als voor hen, die uit liefhebberij hiervan een studie wenschen te maken. Veel practische wenken zullen zij hierin vinden voor het toepassen op allerlei gebied. Decoratie-schilders kunnen uit de beschreven leerwijze die b. v. ook de schablonen behandelt, en uit de vele illustraties waarmee het werk is toegelicht, een goed begrip krijgen van het harmonisch samenstellen van gestyleerde vormen naar planten en dieren. Ook op een goed toepassen van kleuren wordt in dit werk zeer doelmatig de aandacht gevestigd. Van zeer veel voorkomende moeilijkheden bij toepassing worden hier voorbeelden van oplossing gegeven. — Het geheel maakt door zijn fraaie en degelijke uitvoering en goede uiteenzettingen een interessanten indruk.

A. WIGBOLDUS.

1891 De Ridder, Eug. **78 : 36**

OUD-VLAAMSCHE LIEDEREN VOOR DE SCHOOL. 16 oude Melodieën met nieuwe Teksten. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925, 2e druk. (17 × 12) 16 blz. 2 fr.*

VI — Met deze uitgave komen we graag terug op een bespreking, hier destijds gehouden over de uitgave van « Oud-Vlaamsche Liederen voor de School » en waarin wij, gezien de teksten van sommige dezer liederen voorbehoud maakten, met het oog op de kinderen van bedoelde levensjaren. — Met deze uitgave valt ons vorig bezwaar gansch weg. De uitgever en de schrijver hebben die oude melodieën voorzien van nieuwe teksten die geschikt zijn voor kinderhoofd en -mond. 't Boekje is zeer eenvoudig van formaat. Net en gemakkelijk in 't gebruik. Enkel de melodieën werden gedrukt. De begeleiding bleef achterwege, en ze kon dat ook best, zoo meenen we, gezien de liederen toch geschikt zijn om zonder begeleiding met de kinderen 't leven in te gaan. — Op deze wijze wordt deze uitgave een gelukkige aanwinst voor het schoolrepertorium en bevelen we het ook zeer graag aan. Al dezen die kinderen onder hunne leiding hebben moeten dit koopen. De kinderen zullen die liederen graag zingen, en zullen ook gaarne de teksten « declameeren ».

Dr FL. VAN DER MUEREN.

1892 Godefroy, J. **74**

BEKNOPT OVERZICHT VAN DE MEUBELSTIJLEN. *Met 145 afb. — A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) 1924. (20 × 13) 84 blz.* *fl. 1,50*

V — Een handig vulgarisatiewerk, nog beter wellicht dan het handboek der kunstgeschiedenis van den als schrijver van dergelijke uitgaven gunstig gekenden directeur van de middelbare school voor kunstambachten te Amsterdam. Op klare, overzichtelijke wijze wordt hier de geschiedenis van het meubel geschetst en dit ook in een voor leeken

zeer begrijpelijke taal. Trouwens de talrijke en goed uitgekozen illustraties dragen er heel wat toe bij om de behandelde stof voor eenieder duidelijk te maken. Graag hadden we echter schrijver meer zien wijzen op den geestelijken ondergrond waarop de verschillende stijlen respectievelijk zijn gegroeid. Over modernen meubelstijl hadden we ook wel wat kunnen vernemen. Dr Fr. Stan Leurs.

1893 Willekens, L. C. C. **77**

De Kleurenfotografie op Papier en Glas. — *Dordrecht, Morks. (Fotografische Bibliotheek nr 11) 1025. (20 × 14) 60 blz.* *9 fr.*

V — Wie belangstelt in kleurenfotografie zal in dit werkje zijn gading vinden. Na een korte, noodzakelijke inleiding over het ontstaan der kleuren en haar eigenschappen bespreekt schrijver de verschillende procédé's, die tot het bekomen van kleurfoto's op glas en papier meest gebruikelijk zijn. Hoewel de stof hier eenvoudig is uiteengezet, schijnt de praktijk der kleurfotografie toch nog steeds voor de meer geroutineerde fotografen weggelegd. Toch is dit werkje lezenswaard en nuttig voor wie van deze interessante techniek iets af weten wil.

Joris Baers.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

1894 Dante **81**

De Goddelijke Komedie: De Hel — De Louteringsberg — Het Paradijs. — *Vert. uit h. Italiaansch dr Dr A. J. Boeken. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1920, 3e druk. 3 dln. (17 × 12) elk 228 blz.*

per deel: fl. 1,70; geb. fl. 2,35

III* — We vinden hier al de nadeelen van eene woordelijke vertaling uit eene taal, waarvan de aard zoo grondig van dien van het Nederlandsch verschilt. — Met de aanteekeningen kunnen wij bepaald geen vrede hebben. — Het sonnet inleidend tot « De Hel » kon gerust wegblijven! Er is wat van de duisternis der Hel in overgegaan. — Boeken's taal flonkert niet. Men vergelijke maar even zijne vertaling van het slot met Schaepman's vertaling. De *Inleiding* en de *aanteekeningen* van deze bewerking zijn onvoldoende en onbetrouwbaar. In de Katholieke boekerijen moet men bijgevolg voor eene andere vertaling en eene andere toelichting zorgen. Dr L. Dosfel.

1895 De Winter, Karel **81**

Pan: II. Avond! *Inleidend woord van Felix Timmermans. Geïll. dr. Edm. Van Offel. — Borgerhout, De Regenboog. 1925. (19 × 13) 80 blz. gec. 12 fr.*

II. — Hetzelfde voorbehoud dat ik voor het eerste deel van *Pan* neerschreef in Jaargang I, nr353: heidensche kunst! Wat Felix Timmermans in zijn inleidend woord ook vergoelijkend over den Lierschen coiffeur schrijven mag en hoeveel eerbied ik zelf mag voelen voor zijn ongewone dichterlijke gaven, voor de lezers van onze bibliotheken blijven die zangen ter eere van een heroplevend heidendom verboden vrucht.

Dr A. Boon, pr.

1896 Eeckels, Constant **81**

◆ EEN RUIKERTJE VOOR DE LIEVE-VROUW. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (19 × 12) 64 blz.* *gec. 3,50 fr.*

V — Dit zijn VII-Weeën-sonnetten en verzen over de XV Mysteriën, waarin de welgekende dichter der « Kruisbloemen » zijne schoone ziel uitzingt voor de Lieve-Vrouw. -- We hebben er Constant Eeckels met zijn vele goede hoedanigheden, maar tevens ook met zijn gebreken. Te zwaar soms en te gezocht is de taal, waarin hij de visie zijner beelden en de diepe gevoelens van zijn hart heeft uitgedrukt. — Menigmaal weet de vrome dichter zijn ontroering zoo mee te deelen, dat we hem werkelijk dank zeggen voor 't genot dat ook ons deze ruiker schenkt. — Edmond Van Offel illustreerde 't met fraaie penteekeningen, en Lod. Opdebeek bezorgde een mooie uitgave van 't werk.

Joz. DE VOGHT, PR.

1897 Gijsen, Marnix **81**

◆ HET HUIS. Verzen, waarin is opgenomen de derde druk van de Loflitanie van Sint Franciscus van Assisi. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (24 × 15) 64 blz.* *12 fr.*

IV — Onder de Vlaamse « modernen », die in het jaar 1920 als groep zijn opgetreden in het tijdschrift *Ruimte*, wordt Marnix Gijsen algemeen als een der zuiverste en sterkste figuren erkend. Hij heeft met zijn schone, rijke talenten niet gemorst. Hij schonk ons niet véél, maar wat hij schonk was gaaf, en àf; het gaf ons steeds die diepe, volle ontroering die wij alléén ondergaan bij zulke werken van kunst welke regelrecht uit het vurig hart van het Leven zijn voortgekomen. Aan al dezen, die in zijn Loflitanie van Sint Franciscus niets méér hebben menen te zien dan 'n moderne poging om de archaïese litanievorm nieuw leven in te blazen, is de ware bedoeling van de dichter, de innerlike noodzakelikheid waaruit dit werk ontstaan moest, jammerlik ontgaan. Inderdaad, de *moderniteit* van deze litanie zit hem niet hierin, dat de dichter ervan, zoals Brunclair het zeer geestig heeft gezegd, « de heilige doet ruiken naar benzine, inplaats van hem met wierookwolken te omringen », — maar deze litanie is bovenal modern omdat zij is: het lied van de liefde, het gebed om de heilige vurigheid van het in-God-vervuld-staande leven en de goedheid van mens tot mens, welke zijn komen opstijgen uit de ziel van een jonge idealistiese generatie. Een generatie, welke haar hart heeft verlost uit de beknelling van het harde harnas van de Hoogmoed, om dat hart te dragen in het gedrang en het dichter te brengen bij de grote almense-vreugd en de grote almense-smart in de wereld. Bij elk herlezen van dat milde slot van Gijsen's Loflitanie (daar waar hij bidt voor zijn beminden en, « de profundis van walg» om het afkeerwekkend schouwspel van volkenhaat en onderlinge verdelgingszucht, de blije, algemene kommunie der harten afsmeekt) voelen wij ons opgewekt tot nieuw vertrouwen in het wonder des levens en de mystiek van een zonnige broederschap onder de kinderen der mensen. Over de jongste gedichten van onze kameraad Marnix Gijsen, (als daar zijn: De Mislezer; Met mijn oom in de Bankkluis; Mijn Vadertje; De Archaeologiese Vondst, e. a.) waarmee hij voor goed de aandacht op zich gevestigd heeft, schreven wij reeds vóór het verschijnen van deze bundel: « Deze poëzie is in haar soberheid, die *bijna* schrielheid wordt, iets aparts in onze Vlaamse literatuur (iets als

een voortdurend gevecht met onze trek naar wat weelderig is en overdadig) en steeds van een felle oorspronkelikheid. Het is poëzie van een wetenschappelike geest die niets te fantazeren zoekt bij de hem boeiende feiten, situaties en ontmoetingen, maar deze aanvaardt in hun pakkende naaktheid om er nadien van te maken, vinnige, nerveuze « mededelingen », waarin niets aan het schone toeval is overgelaten, maar die gedragen worden op een ritme dat siddert van ingetoomde aandoening. » *Het Huis* is wel de merkwaardigste dichtbundel uit de laatste tijd, en een heerlik debuut voor de jonge katholieke uitgeverij De Gemeenschap, die samen met De Sikkel het werk van Gijsen heeft gelanceerd. WIES MOENS.

1898 Poelhekke, M. A. P. C. **81 : 809**

◆ LYRIEK — *Groningen, Wolters. 1924. (23 × 17)* *fl. 3,25*

IV* — Een voorsmaak kregen we van dit boek op de Nederlandse Vakantieleergangen van 1924: wie Poelhekke, de apostel van een gezond en degelik literatuuronderwijs op onze humaniora en middelbare scholen, daar mocht horen in zijn vier lessen over de lyriek, droeg daar voor het leven een onvergetelike indruk van mee. Ook wie hem leest, voelt hoe de schrijver op de golven der aandoening meedeint, hoe het brandt in zijn eigen ziel als de vlam van de felle hartstocht door het gemoed slaat van de dichter. — Een inleidend hoofdstuk over het wezen der lyriek, dan een overzicht over vijf uitingen van het gemoed: elegie, natuurlyriek, liefdelyriek, sociale lyriek — de hoofdbrok van het heele werk, — geloofslyriek. — Ondanks de hoge prijs, een boek dat absoluut onmisbaar is voor de leraars der drie hoogste klassen: willen ze komen tot een beter begrip en een dieper inzicht van de kunst van Gezelle en Mevrouw Roland Holst, van Hooft en Vondel, van Goethe en Liliencron, van Hugo en Verlaine, dan moeten ze dit boek doorgewerkt hebben. Een weldaad voor ons onderwijs! Dr A. BOON, PR.

1899 Van Delft, A. H. J. **81 : 84**

◆ DANTEVERKLARING MET VERTAALDEN TEKST. DEEL I: NIEUW LEVEN. *Vert. uit h. Italiaansch. — Hilversum, Brand. (20 × 14) 232 blz.* *fl. 2,90*

IV* — Een monument der Roomsche wetenschap! En eene Dante-verklaring met eene gansch nieuwe lijn: zij boort tot de dominante gedachte en opent het alordenend perspectief van het geheimzinnig ziels- en geestespoëem. — A. H. J. van Delft past de Danteske gedachte (en zoo hoort het) in de Thomistische synthese, van de hoofdlijnen tot in de minste trekken, en wel met een geest scherpzinnig als geen en tevens zoo warm van het gouden zonnelicht der Waarheid! — Zijne stoute stelling nu voor de Vita nova, welke natuurlijk in één verband met Commedia en Convito dient beschouwd, komt hierop neer: De V. N. is Dante's retrospectief vizioen van zijn leven: daarin is als licht opgegaan de Madonna Maria, de Heilandinne of Zaligmaakster (Beatrice), gevonden in de beproeving van het lijden (Pieta); zooals in de Commedia zijn perspectief vizioen over de Beatrice-gedachte heen opstreeft naar God en Christus-Heiland-Zaligmaker. — Het betoog dat op eene rijke kennis der gedichten en op literairgeschiedkundige gronden berust (troubadours), is daarbij gegroeid tot eene levende Theologie en Mariologie. Eene flinke algemeene inleiding en eene letterlijke vertaling zijn gevoegd bij dit heerlijk standaardwerk der Nederlandsche Dante-studie.
Dr JORIS CAEYMAEX.

1900 Van Delft, A. H. J. **81 : 84**

◆ DANTEVERKLARING MET VERTAALDEN TEKST. DEEL II: DE GODDELIJKE KOMEDIE. — *Hilversum, Brand. 3 dln (20 × 13) 238, 414, 370 blz. per deel fl. 5*

III* — Op den Dante-dag der Koninklijke Vlaamsche Academie gaf Prof. Dr Persyn een lijstje van de vertalingen van Dante's Comedie's tot dan toe verschenen. (sedert verschee.. Verwey's vertaling): *A. S. Kok*. Metrische Vertaling, 1863-1864. — *J. C. Hacke van Mijnden*. Komedie in dichtmaat 1867-1873. — *J. Bohl*. Vertaling in terzinen. 1e lied: 1876; 2e lied : 1880; 3e lied: 1884. — *H. Boeken*, vertaling in proza 1920. — *J. K. Rensburg*. ontwerp z. j. — *A. Van Delft*. Dante. Bussum, 1920-1921. — Bij de Vlamingen : PATER HAGEBAERT. Het Goddelijk Spel. Leuven 1901. — U. W. Thoden van Velzen en J. J. L. Ten Kate bepaalden zich bij de vertaling van *De Hel*. — Dr H. J. Boeken vertaalde in proza « zooveel mogelijk woordelijk » zoodat « de vertaling dienen kan als handleiding bij het lezen en bestudeeren van den oorspronkelijken Italiaanschen tekst ». — Aan die « woordelijkheid » wordt stellig de lenigheid, de aard van het Nederlandsch opgeofferd. Wij struikelen gedurig over harde zinnen en wendingen. — Pater Hagebaert's vertaling — spijtig genoeg uitverkocht — is heel wat zoetvloeiender, doch wat particularistisch West-Vlaamsch. — Boeken's *Inleiding* en *Aanteekeningen* zijn al te bondig. Dr Persyn prijst zeer A. Van Delft als vertaler en verklaarder. Over het *Paradiso* schrijft Dr Persyn : « Niet in alle deelen is Dante's Paradiso eeuwig schoone poëzie. Daar ligt veel in wat als aesthetische aandoening met de middeleeuwsche liefhebberijen is overgaan... al geeuwende doorbladert men de didactiek overgebracht uit het Speculum van Vincent de Beauvais, al die spitsvondigheden... Maar telkens komt weer 't genie zijn stralen schieten in wedijver met de hemelsche glorie en daar gaat de heele geloofsleer van Rome aan 't flonkeren in al de fantasie-schatten door dezen eenigen dichter samengebracht. Dat was poëzie naar Schaepman's hart en zoo kwam hij er toe het *Paradiso* te stellen boven al de rest der Commedia. Als Dante zelf ten andere en als de meeste Dantekenners die in 't geloof met Dante verbroederen, en die, naar 's dichters eigen woord « met hun boot het schip kunnen volgen dat al zingende streeft door die zee van alvermogend licht ». — Als handleiding tot het lezen en bestudeeren van Dante's epos zeer gaarne aanbevolen. Dr L. DOSFEL.

82. — TOONEELLITERATUUR

1901 De Mont, Paul **82 : 87**

REINAERT DE VOS. Volksspel. Dramatische bewerking van het oude dierenverhaal aan de hand van de 2e tekstuitgave door J. J. Willems. — *Brussel, Vl. Volkstooneel (Vl. Volkstooneel-uitgaven, nr 2). 1926. (20 × 16) 136 blz. 12 fr.*

III — Dat deze up-to-date bewerking 'n populair sukses werd, bewijzen de tientallen opvoeringen gans Vlaanderen door. De appetijtelike karamel-verzen lenen zich tot verklanking van typies-vlaamse jool. De personages zijn, zoals De Mont ze ten gerieve der regie zelf schetste, als zovele geslaagde karikaturen. Gans de bewerking is karikaturaal en bedoelt dan ook 'n plezante paralleel te trekken tussen 't ouwe Reinaart-epos en zekere hogere sferen waar ettelike Nobel's, Bruin's, Pansers en dito's de « dierlike » high-lifetraditie voortzetten. — De Mont kwam, menen we, juist bijtijds om in onze toneelatmosfeer, door zoveel

voosheid van ons vervreemd, de verfrissing van de gezonde lach te gooien. 't Heeft goed gedaan. Bij menige opvoering heeft de schater van spontaan plezier gedaverd als de felle vlugge echo der satirieke historie van de ekstremisties-geslepen Vos. 't Volk heeft 't leutig gevonden, die ouwe kennis zo onverwacht, na jàren stilte, terug te zien, zij 't dan ook (wellicht juist dààrom) met 'n ànders gespitste tong. — 't Dierenepos is 'n dankbaar relikwaat, biezonder de Reinaart. De Mont heeft zich, buiten de algemene lijn van 't gebeuren en de typen, om niets bekommerd. Zijn vrije, heel vrije bewerking is er des te prettiger om. — Voorbehoud moeten we maken voor zekere alluzies (blz. 67/69) die, hoe licht ook van tint, 't werk doen rangschikken onder III.

ANTON VAN DE VELDE.

1902 Roelvink, Herman **82**

FREULEKEN. Komedie in drie bedrijven. — *Amsterdam, Van Holkema en Warendorf (Moderne Bibliotheek) (16 × 12) 157 blz.* *geb. fl. 1.50*

IV — Dat hupse Freuleken is ons eigen geworden... Hier heb je nu 'n werk dat gezond is van a tot z en dat met lach en ernst je voert naar de conclusie door frisse jeugd geveld. — Freuleken mag zoowat familie van Oud-Heidelberg's Käthie genoemd, om de melancolie van haar omgeving en 't zoet-zerpe pijnigen der spontane liefde. — Verheugend alvast dat onze kringen hier een werk hebben dat ze, zonder voorbehoud, voor volwassenen spelen kunnen en dat, naast sceniese ook moréle kwaliteiten biedt. Levensblijheid: 'n Bries over 't stille meertje van gezapig familiegedoe... Rimpels op 't watervlak en nadien de rustige effenheid in de zonneschijn van herwonnen zielevree. Mooi toneel.

A. VAN DE VELDE.

1903 Van de Velde, Anton **82**

TIJL. Gekke historie in vier kapittels. — *Brussel, Vl. Volkstooneel (Vl. Volkstooneel-uitgaven, nr 1) 1925. (20 × 15) 132 blz.* *12 fr.*

IV — Deze « gekke historie » van Tijl is geworden een der meestomstreden stukken uit de laatste jaren. Echt een « signum, cui contradicetur », zooals Simeon profeteerde over Jezus. Ik ken menschen, die dweepen met dit boek. Andere zijn er, naar verluidt, niet over te spreken. En tusschen beide opvattingen, liggen nog zoovele schakeeringen van oordeel en indruk. Maar « Tijl » is alvast een sterk stuk. Tijl, die totnutoe was een Vlaamsche incarnatie van lol en rariteiten, quintessentie van gedistilleerden, Vlaamschen humor, is nu geworden een stuk uit ons hedendaagsche Vlaamsche leven, een stuk uit het streven van onzen stam, een paraat paladijn in den met den dag zwaarder wordenden strijd om totaal ons zelf. — Van de Velde is meer dan wie ook in de Nederlandsche literatuurwereld, wat ik zou noemen een zielkundig fenomeen. Zijn fantasie is vlakweg buitengewoon: een levend, tastbaar, en hoe doorslaand bewijs voor de associatieleer der beelden in de scholastische zielkunde. Wat anderen in woorden, louter gedachte-dragende woorden uitdrukken, drukt hij uit in beeldwoorden; geeft hun dus dubbele waarde: woord en beeld. Ik vind het daarom verkeerd bij Van de Velde af te keuren wat zijn specifieke eigenschap uitmaakt, nl. de wondere beeldassociatie. Maar ik geef gaarne toe dat in de eigenschap zelf een gevaar ligt voor overdrijving, voor onevenwicht, voor akrobatie. En het moet dan geenszins verwonderen dat Van de Velde's werk, nl. Tijl, bij de eerste lezing ietwat verbijstert: leert beelden te

associeeren, en het zal u niet meer verbijsteren. — De bouw van het stuk zelf moet niet beoordeeld worden zooals die van een ander stuk. Tijl moet Tijl blijven — traditioneel boertig en burlesk — en, bovendien, de auteur drukte als ondertitel « gekke historie ». Laten we dan niet, door de loutere redeneering geleid, napluizen of de inhoud en de bouw van het stuk zijn zooals die van een verstandstuk: Tijl mag zich méér permitteeren. Deze stelling mag echter niet te ver worden doorgedreven: ik wil alleen hierop wijzen dat sommige critici verkeerd handelden door nadrukkelijk te criticeeren op het « losse verband » tusschen de drie eerste kapittels en het vierde. En dat men niet al te druk vóór de rechtbank van het louter verstand mag dagen een stuk dat uit essentie van een andere soort is. Laten we toch niet, om een stuk te criticeeren, op een ander terrein staan dan hetwelk de auteur in zijn titel en zijn ondertitel uitdrukkelijk afbakent. — Over al deze zaken kan breed gediscussieerd worden. Wat echter wel buiten strijd staat is dit: dat Van de Velde is *de* Vlaamsche meester der fantasie. Dat het lezen van zijn durvende bladzijden aandoet als het aanschouwen van een passioneerenden film : luim, boert, zware ernst, weemoed, druilende verontwaardiging ontluiken in het gemoed naar de radde afwikkeling der beelden. —En dan, schitterend is de taal! Prof. Langlois, in een bespreking over een wetenschappelijk werk, schreef intertijd : « ce sera toujours un monument dissymétrique, à la fois incomplet et surabondant; mais quoi? l'essentiel est que l'ouvrage demeure un des ouvrages les mieux montés ». En, salvo meliori, ik meen dat dit ook waar is over Van de Velde's Tijl. EMIEL VALVEKENS, O. PRAEM.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, VERHALEN.

I — VERBODEN LECTUUR

Boeken die 1) op de Kerkelijke Indexlijst voorkomen ; 2) door de algemeene regelen van de Kerkelijke wet veroordeeld zijn ; ofwel 3) op grond van de kristelijke zedenleer of van de natuurwet voor de meeste lezers verderfelijk moeten worden geacht.

1904 Baekelmans, Lode **83**

MARIEKEN VAN NIJMEGEN. — *Antwerpen, L. J. Janssens en Zonen. 1924, 2e druk. (19 × 12) 223 blz.* *7 fr.*

I[3] — Het eerste groot werk van Baekelmans. Heeft hij « in zijn jonge, dwaasheid en zijn gelukzaligen overmoed » gemeend dat hij de wereld moest verbluffen en paf zetten? Dat hij in zijn opzet is geslaagd bewijst de opspraak die dit boek destijds heeft verwekt. Nu ligt die herrie stil, maar Baekelmans' letterkundige roem heeft er niet bij gewonnen: één *Tille* weegt zwaarder in de schaal dan tien werken van dezen aard. Het jammerlijke van dit geval is dat hij onze vrome middeleeuwsche legende zoo heeft ontheiligd! Hoe verdienstelijk enkele tooneelen ook zijn, verboden vrucht voor al onze lezers! Dr A. BOON, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

1905 Toussaint Van Boelaere, Ferdinand **83 : 91**

DE PERUVIAANSCHE REIS. *Geïll. dr Karel Maes. — Antwerpen, De Sikkel. 1925 (25 × 18) 61 blz.* *30 fr.*

II — Is die « Peruviaansche Reis » een fantastische droom of een ware werkelijkheid? Om 't even. Toussaint van Boelaere bezit een verassendrijke, sterk-bebreidelde verbeelding en beschikt over een taal van goud. In 't kunstproza is hij een meester. Wonderen wekt hij met zijn taal, die steeds esthetisch-mooi blijft, ondanks de prikkelende zinnelijkheid die er altemets doorpimpert. Ariël volgt ge op zijn reis, zoowel door de straten en in die dancing van Buenos-Ayres als in 't vliegtuig, boven de Andesbergen, en in 't wondere rijk der Yncas, waar Ariël onthaald wordt als zoon van den Zonnegod. Dit boek is een waaier van woordenschoonheid. Een festijn van fantasie. Een wonderbare weelde voor kunstminnaars. Door Buschman gedrukt, op mollig Hollandsch papier in luxueuze letters. Maar de warme wulpschheid die uit twee der illustraties, en op enkele plaatsen uit den tekst wasemt noopt mij de lezing van 't boek te rangschikken onder de rubriek: streng voorbehouden.

D. De Pauw. O, P

1906 Van Iersel, Charles **83**

De heilige Graal. — *Bussum, Van Dishoeck. 1925. (21 × 15) 140 blz. fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

II — Met veel innigheid wordt hier de bekende Graal-legende verhaald in een sterk impressionistisch proza, vol heerlijke lyriek. Voor zoover ik me herinner werd de oorspronkelike ridderroman tamelijk getrouw gevolgd, wat eenerzijds de oorzaak is dat de gang van het verhaal wat vaag en mysterievol blijft, en er anderzijds enkele bladzijden in voorkomen die beter weggebleven waren. Waar de legende enkel gewag maakt van Parsifals bekoring tot het onzuivere, spint de schrijver hier dit gebeuren zeer gedetailleerd en op een zeer onkiesche wijze uiteen. Jammer voor het boek dat hierdoor voor de meesten onbruikbaar werd. Ondanks zijn hooge litteraire waarde moet het dus als een streng voorbehouden werk beschouwd.

Ernest Vander Hallen.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

1907 De Man, Herman **83.1**

Rijshout en Rozen. — *R'dam, Nijgh en Van Ditmar. 1924. (21 × 15) 353 blz.* *geb. fl. 4.90*

III — Mogen rozen op « Land voor Water » gekweekt worden of zal daar alleen Rijshout groeien? — Om het antwoord op die vraag wordt gestreden tusschen den *Vader Gysbert Gadikhorst*, « den in Geloofshardheid wegschrompelenden leedtorser » die rozen en alle andere weelde « duivelswerk » heet en star blijft in zijn streng Calvinisme en zijn zoon *Rijk* die onder den invloed van een ruimer-denkenden Dokter, er milder opvattingen op nahoudt en rozenkweeker wordt Steeds hakt de vader ongenadig de rozen neer. De dood velt den jongen man. Op hetzelfde oogenblik baart zijne vrouw een zoon. — Een van de talrijke tafereelen dus uit den zoo vaak bezongen strijd tusschen vaders en zonen, tusschen verleden en heden, tusschen oude en nieuwe wet. — Het opzet van dien roman in drie boeken heeft wel iets grootsch. « Land voor Water » is een land waar een epos afgespeeld wordt onder grijze Noorderlucht, zwaar van storm en noodlot, van ondergang en dood,

waarop soms even bloeit een droom en een spoedig neergehakte roos. Bij den aanvang brokkelt het verhaal uiteen in een reeks episoden. Later wordt de bouw steviger, flinker gedragen door sterkere zuilen van zielen. Meer dan eens treft iets bijbelsch-machtigs in weidschen eenvoud. Sommige al te ruwe tafereelen en ongenadig-platte uitdrukkingen, ook de geest van het gansche werk maken het boek voor onze volksboekerijen ongeschikt. Het is ten andere zoo Hollandsch-gekleurd-van-taal dat onze Vlaamsche lezers er last zouden van hebben. — Voorbehouden lectuur. Dr L. Dosfel.

1908 Streuvels, Stijn **83**

Tristan en Isolde, naar het oude volksboek herschreven. — *Amsterdam, J. M. Meulenhoff. 1924. (16 × 11) 262 blz.* *gec. fl. 2,20*

III — Een bewerking van de oude Tristan-sage naar het oorspronkelijk volksboek, in 1484 voor 't eerst te Augsburg in druk verschenen. Van de bekende redaktie is deze een der oudste. — Het is wel mogelijk dat liefhebbers van naïeve volkskunst in dit mooi uitgegeven boekje nog hun gading zullen vinden: het epos der liefde, dat eeuwen lang alle standen van West-Europa heeft bekoord, heeft zijn aantrekkelijkheid nog niet verloren. Toch schaadt het dooreenwarrelen van de gebeurtenissen aan de gaafheid van den indruk. In zijn vertaling heeft Streuvels den eenvoudigen, onbeholpen vorm van het oorspronkelijke bewaard en door middelnederlandsche konstrukties en archaïsmen de romantische atmosfeer behouden. Het moet me nochtans van het hart dat Streuvels zijn tijd wel beter kon besteden. — Voor jonge lezers voorbehouden lectuur om wille van het onderwerp. Dr A. Boon, pr.

1909 Ruys, Joh. P. **83**

Brave Zonen hunner Jeugd. — *Arnhem, Neerlandia (Neerlandia-Bibliotheek) (21 × 16) 298 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,80*

III — Van twee vrienden, Theo en Karel. Theo bemint Magda. Karel houdt van Truus. Theo is streng-calvinist. Magda is vrijzinnig. Daarom ziet Theo van haar af. Hij sterft in groot geloofsgeluk. — Karel mag met Truus trouwen. Eerst was er wel verzet van wege zijn vader, doch alles komt recht. — Als roman tamelijk zwak — voortdurend wordt gefilosofeerd en geredeneerd. — Leven ontbreekt wel. — Zoo'n strijd als in *Theo's* ziel is anders wel boeiend. Bazin wist eigenlijk met een soortgelijk gegeven in zijn *Barrière* een heel wat beteren *roman* te maken. — De gedachtenwereld in dit boek is *specifiek-protestantsch*.

Dr L. Dosfel.

1910 Toergenjew **83**

Vaders en Zonen. *Vert. uit het Russisch dr. Else Bukowsky. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. (Wereldbibliotheek) 1919. (18 × 12) 272 blz. fl. 0,95*

III — De bekende roman, waarin voor het eerst de *Nihilist* in de letterkunde verschijnt, namelijk *Basarow*, de brutale materialist, die alles loochent, ieder gezag miskent doch ten slotte zelf onder den invloed geraakt van een vrouw. Hij sterft ten gevolge van bloedvergiftiging bij ziekenverpleging. Tegenover hem staan zijn ouders: brave, oud-geloovige menschen, die hun zoon verafgoden. Zijn makker, *Arkadje* is een zachter, sentimenteeler jongetje, dat niet scherp tegenover zijn vader staat, en heel dichterlijk en gewoon een gewoon meisje bemint. — De

roman van Toergenjew is meer dan de andere Russische romans naar Westeuropeeschen trant geschreven. Toergenjew was bevriend met *Flaubert* en de *Maupassant*. Hij is niet zoo langdradig als Tolstoï, niet zoo somber als Dostojefski. Soms is hij week en uiterst dichterlijk. Er zijn in het boek allermooiste bladzijden. — Het is vol verscheidenheid. — Licht voorbehouden lectuur. Dr L. DOSFEL.

1911 Walpole, Hugh. **83 : 92**

LEVENSMOED. — *Vert. uit h. Engelsch dr. Mevr. G. Van Uildriks. — Den Haag, Kruseman, (De Gouden Serie). 1925. (19 × 13) 432 blz. fl. 3,90*

III* — Een levensbeschrijving. Peter Westcott uit Corn Wall gaat naar Londen in een boekwinkel. Zijn eerste boek heeft succes. Hij trouwt, heeft een zoontje... doch de teleurstellingen komen: zijn zoontje sterft, zijn boeken worden minder gunstig onthaald, zijn vrouw loopt weg met zijn goeden vriend. Gebroken keert hij terug naar zijn geboortedorp. Daar treft hij een vrouw aan, welke hij altijd zusterlijk lief had en waardeerde, die hem beminde. Zij is stervende. Haar laatste gebod is dat hij terug naar Londen zou keeren en den strijd tegen het leven onverzwakt zou voortstrijden. Hij geeft gehoor aan dit verzoek van zijn vriendin en trotseert alle moeilijkheden. Hij roept den storm toe ; « geef mij moed, moed ». — In technisch-letterkundig opzicht uitstekend geslaagd. Concentratie, eenheid, bondigheid en volledigheid, meesterschap over den vorm... De stijl is onberispelijk. — In zedelijk opzicht voor Katholieken niet bevredigend. Wel nu en dan vage godsdienstigheid doch te veel stugheid, te veel trots. Te weinig bewustzijn van de onmacht van den mensch zonder God. Te weinig grijpen naar de eenige deugdelijke middelen. Wij missen de bovennatuurlijke schoonheid. Hier en daar nochtans verheven gedachten en beschouwingen, b. v. op bl. 259. « De geheele taak der kunst is niets anders dan luisteren naar de stem van God ». — Die raadgevingen van den ouden schrijver Hanny Galleon aan Peter Westcott zijn treffend (bl. 258-260). — « Gij kunstenaar, zijt hier voor één ding alleen... om te luisteren... Het leven van den kunstenaar is het zwaarste dat God een mensch kan schenken ». — Voorbehouden. Zal alleen door intellectueelen gesmaakt worden. Dr L. DOSFEL.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

1912 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

HET FIERE ZWIJGEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, J. T. Swartsenburg. (20 × 13) 257 blz. fl. 1,90*

IV — Uit de adellijke wereld van jonkers en jonkvrouwen. Ruth von Goseck ziet haar geldelijken toestand plots erg vertroebeld en haar huwelijksplannen met den man dien zij bemint, Hans von Rainsberg dreigen in duigen te vallen. Te meer daar Walter, Hans' booze neef, een schelmsche stokebrand en brekebeen is. Te meer daar een « misverstand » de gevoelens der twee komt verkoelen. Te meer nog daar zij in die onhebbelijke uren, verzwaard door allerlei dramatische incidenten, te fier zijn om uit te zeggen wat hun op 't hart ligt en zich verstarren in een dom zwijgen. Toch komt alles goed, en de roman sluit met drie huwelijken. Psychologisch, een der beste romans van Courths-Mahler. Zedelijk ook wel; schrijfster huldigt alweer het fiere karakter en de sterke persoonlijkheid. A. VAN DEN DRIES, PR.

1913 Cunnington Susan **83**

VERHALEN UIT DANTE. *Bewerkt voor Nederland dr. H. M. Leopold. — Met gekleurde platen van Evelyn Paul — Zutphen, Thieme. 1924. (21 × 15) 265 blz.* *fl. 3,90; geb. fl. 4,90*

IV* — Bij dit boek hadden wij wel graag *een woord vooraf* gelezen, ter verklaring van wat men er eigenlijk mee bedoelde, voor wie men het bestemde, tot welken kring van lezers de schrijfster zich richtte. — Het bevat in een inleiding twee stukken over *De Stad en de(n) Dichter*, verder de ontleding van *Hel, Vagevuur* en *Paradijs* met korte opstellen over eenige figuren welke Dante aldaar vond. — *Uit de Hel-* bewoners kiest Cunnington : Bertram de Boran, keizer Frederik den IIe, Brunetto Latini, Graaf Ugolino, Guido Cavalcanti. — Aan Dante's gids *Virgilius* worden insgelijks eenige bladzijden gewijd. In het *Vagevuur* houdt de schrijfster stil bij Gravin Mathilde, Koning Manfred van Sicilië, Sordello, Karel I van Anjou, Cimabue en Giotto. — In het *Paradijs* kiest schrijfster de figuren van Constantijn den Groote en Severinus Boëthius, Keizer Justinianus, Karel den Groote, Roland, Romeo, Dominicus, Franciscus van Assisi, Albertus Magnus. — In de verschillende opstellen wordt ernstig naar objectieviteit gestreefd; soms is er zelfs een zweem van scepticisme zooals ten aanzien van de wonden van Franciscus van Assisi. Veel is er stellig in te leeren; toch vatten wij niet waarom nu juist die figuren meer dan andere de schrijfster boeiden. Ook missen wij er in den gloed en de schoonheid van het woord. Het lijken te veel artikelen uit een encyclopædisch woordenboek. — Het werk is rijk uitgegeven, schoon gedrukt, overvloedig geillustreerd, doch er zijn heel wat beter werken over Dante. Dr L. DOSFEL.

1914 De Chateaubriant, A. **83,1**

HET VEENLAND. Roman. *Vert. uit h. Fransch dr. Jaak Boonen. — Brussel, Luyckx. 1925. (20 × 13) 362 blz.* *6,50 fr.*

IV — « La Brière » is een waterstreek aan de Loire, in de omstreken van Nantes. Er wordt daar gevischt, gejaagd en turf gestoken. 't Volk meent er nog de eigenaar van te zijn, krachtens oude gifte van de hertogen van Bretanje, laatst bekrachtigd door Louis XVI. Maar het landbestuur wil daar onteigeningen doen ten voordeele van moderne maatschappijen. Vandaar groote ontroering onder de stijve en oudgezinde inwoners. Tot overmaat van ongeluk zijn de bewijsstukken zoek geraakt. Aoustin, de oude turfsteker en visscher, zal ze opzoeken. Voor vrouw en dochter is hij een dwingeland. Zijn zoon heeft hij vervloekt omdat hij buiten de streek trouwde, zijne dochter Theotiste die met Joanin, ook een buitenlander, wil trouwen, wordt met 't zelfde lot bedreigd. Maar 't loopt hem al tegen : al vindt hij de brieven, 't is al nutteloos; zijne dochter loopt tegen zijn wil met Joanin en wordt moeder; hij wil kophouden en gaat alleen in een hut wonen, maar wordt door Joanin geschoten en in de hand gewond; na lange weken komt hij, éénhandig en hulpeloos weer van 't hospitaal; ziet zijn dochter zinneloos sterven, terwijl hij haar wil naar stad voeren, en valt zelf, slachtoffer van zijn onbuigbaarheid, van een beroerte getroffen, dood. Tragisch en somber verhaal, in zijn omgeving van water, slijk en mist; ellende en misdaad zijn de vrucht van de kwalijk-opgevatte trots van den held. In 't Fransch moet het prachtig geschreven zijn. De vertaling echter is zeer zwak, en zoo wint de vorm niet wat den inhoud ontbreekt. Ook druk en boek zijn niet stemmig. AL. WALGRAVE, PR.

1915 Humphry Ward **83.1**

HELENA. Roman. — *Vert. dr. H. S. Valeton-Ortt.* — *Den Haag, Kruseman. 1925, 2e druk. (19 × 14) 272 blz.* *fl. 2,75; geb. fl. 2.90*

IV — Helena Pitstone, een wees, komt tot haar meerderjarigheid bij haren voogd Lord Buntingford inwonen. Zij is er een van die « vrij gevochten » meisjes die door niemand of door niets willen gehouden noch geleerd worden, en pruilen wanneer men ze ernstig toespreekt. Er zit echter een goede « pitsteen » in haar los uiterlijk. 't Verhaal doet zien hoe die kern haar tot beter en steviger leven brengt. Haar voogd wordt eerste zelf een beetje op haar verliefd, maar zijn eigen leven leidt hem op andere banen, Helena vindt den man die haar past. — Het boek is goed geschreven, maar getuigt van een daling in de Engelsche zedelijkheid en godsdienstigheid. Die lords en lady's vinden het 's Zondags « voornamer » hoegenaamd geen godsdienstoefening meer bij te wonen. Bidden doet niemand meer, zelfs in de ernstigste toestanden niet. *Help yourzelf*, niet waar? Arme hooge wereld!

AL. WALGRAVE, PR.

1916 Jaarsma, D. Th. **83**

BURLESKE HISTORIËN. — *R'dam, Brusse. 1925. (19 × 12) 96 blz. fl.*

IV — Tamelijk onbenullig en ditmaal ook tamelijk onschuldig. Sterk Hollandsch, en dus minder genietbaar voor Vlaamsche menschen, die trouwens liefst solieder werk lezen dan deze Hollandsche treinlectuur.

ERNEST VANDER HALLEN.

1917 Joos, Jos. **83**

◆ SCHETSEN EN SCHERTSEN I. *Leuven, Davidsfonds. 1925. (20 × 24) 242 blz. 8 fr.*

IV — De schrijver, sinds jaren aalmoezenier in de Leuvensche gevangenhuizen, en onder de Leuvensche Vlamingen wel bekend om zijn schalkschen opmerkingsgeest, heeft een bundel aardige *Schetsen* en *Schertsen* verzameld uit het leven der gevangenen of der burgers en geestelijken. Een nieuwe, Vlaamsche *Camera Obscura*, die welkom moet zijn in onze leeswereld. Meer dan een van die beelden zijn prachtig geslaagd, al zullen sommigen het boek zeker « old stilish » noemen. *Nummer 92; Nummer 80* uit deel I; *Mijnheer Alfons; De pastoor zijn Verken; Een wisselagent* uit deel II hebben mij wel bevallen. Eerwaarde schrijver zal zijn pen, 't is te hopen, niet laten roesten. Iemand die zooveel menschen doorkeken heeft, kan kennis meêdeelen. Deel I is zijn vak; hij moest daar wat dieper uit ophalen. AL. WALGRAVE, PR.

1918 London, Jack **83.0**

DE MUITERIJ OP DE « ELSINORE ». — *Vert. uit h. Engelsch.* — *Utrecht, Brusse. (18 × 12) 316 blz.* *fl. 1,90*

IV — 't Is eene lange reis met een zeilschip van Baltimore, aan den Atlantischen Oceaan, in Amerika, langs kaap Hoorn, aan de punt van Zuid-Amerika, en terug naar het noordelijke Seatle, aan den Grooten Oceaan gelegen. — De beschrijving van zeeën, stormen, zonsop- en ondergangen zijn prachtig; de natuur is de vriend van den schrijver; de menschen echter niet; zeker, de bemanning bestaat uit het uitschot der samenleving, doch de terughoudendheid van den Kapitein en de hardheid der officieren moeten de muiting wel doen uitbreken. —

Geen verheffende gedachten zijn er in dit boek te vinden; doch als ontspanningslectuur voor volwassenen kan het volstaan.

T. De Ruyter.

1919 Peeters, Edward **83 : 9 : 39**

Herinneringen uit de Geschiedenis van Antwerpen in de vorige eeuw. *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (21 × 16) 84 blz.* *3 fr.*

IV — Een bundeltje bizonderheden van historischen of folkloristischen aard over Antwerpen in de 19e eeuw. Alles even belangrijk? Och neen; sommige dingetjes, van bitter weinig belang, mochten er gerust uit weg, doch over 't algemeen, voor een Antwerpenaar vooral, zijn het graag gelezen wetenswaardigheden. Een paar malen een ietwat vrijzinnig doch onschuldig prikje tegen « beewegen »? Neen? Dan ben ik mis... Spijtig dat taal en stijl van dit werkje zoo veel te wenschen overlaten.

Dr V. Naveau.

1920 Stinissen, Celest. **83**

Margarita, de Dochter van den Dorpssmid. Een verhaal uit het Spaansche volksleven. — *Antwerpen, Opdebeek. 1926. (21 × 15) 128 blz. 4 fr.*

IV — Is dat nu neo-romantiek of niet? In alle geval een verhaal, dat net zoo goed als de romans van Vader Conscience, ons volk boeien en ontroeren zal, al speelt de geschiedenis zich dan nog af in Spanje. Margarita, de dochter van een dorpssmid bij Granada, laat zich oplichten door een « torero », wordt aldus ontrouw aan haar verloofde, een braven jongen uit haar geboortedorp, treedt met haar schaker in den echt, krijgt, de eerste roes voorbij, spijt over haar daad, wordt door haar echtgenoot verwaarloosd en keert, na dezes ongelukkigen dood in de arena, berouwvol naar het vaderhuis terug, juist op tijd nog om zich met haar stervenden en vergevenden ex-verloofde te verzoenen, waarna ze, tot boete, haar leven eindigen gaat in een klooster. — Romantiek? Ja wel, doch m. i. niet te losbandig overdreven. Beste volkslectuur. Enkele taal- of drukfouten. Dr V. Naveau.

1921 Streuvels, Stijn **83 : 75 : 91**

Op de Vlaamsche Binnenwateren. *Geïll.* — *Thielt, Lannoo. 1925. (20 × 14) 168 blz.* *36 fr.; geb. 46 fr.*

IV — Vier Vlaamsche kunstenaars: drie schilders — de Groote, de Kleine en de Gladde — en Streuvels zelf — de stille Getuige — op zoek naar nieuwe schoonheid, ondernemen in gezellig samenleven een zesdaagschen tocht per motorboot op de Vlaamsche binnenwateren. Veel wordt er genoten en geschilderd, veel gegeten en gedronken, veel gevloekt en gescholden : de vloeken komen in bonte verscheidenheid uit den Groote zijn mond gerold! En we leven dat heerlijke natuurleven mee, zes dagen lang, en kijken onze oogen zat aan de stille pracht van onze Vlaamsche steden en dorpen, van onze weiden en landouwen. Vlot verteld, met allerlei gekke en zelfs tragische voorvalletjes, met eindelooze redetwisten over kunstscholen en procédés. — Toch niets nieuws : zou het dan waar zijn dat Streuvels uitgepraat is? Waarom moest hij daarenboven nog het bewijs leveren dat ook sommige van onze Vlaamsche intellectueelen zoo gaarne uitpakken met uiterlijke ruwheid? — Het boek, met talrijke mooie afbeeldingen van schilderijen en prachtige fotos, is goed verzorgd... maar duur. Dr A. Boon, pr.

1922 von Handel-Mazetti, Enrica **33.9**

◆ STEPHANA SCHWERTNER : III. MAAGD EN MARTELARES. *Uit h. Duitsch vert. dr. Maria Herbermann. — Castricum, N. V. Dante Alighieri. 1925. (22 × 15) 442 blz.* *fl. 4.25; geb. fl. 5,25*

IV* — Het is geen lichte taak over een zoo omvangrijken, zoo onvermoeid krachtig gehouden, zoo onweerstaanbaar stijgenden roman, als Handel Mazetti's meesterwerk is, voor de derde maal een oordeel te geven. En toch verdient dit derde deel heel afzonderlijk te worden besproken en aanbevolen, verdient het den gullen lof, de geestdriftige toejuiching van allen, die een waarachtig heel zeldzaam hoogstaand boek vermogen te waardeeren. Dit derde en laatste deel openbaart Handel Mazetti's voornaam en benijdenswaardig-ongewoon talent in volle hemelklare heerlijkheid. Stephana's droevig lotgeval, haar engelachtig martelaarschap; Heinrich's eerlijke, schitterende jongensachtige moed, zijn ontstuimige vergoding van het meisje zijner liefde, dan zijn tragisch zelfvergeten, maar bovenal zijn wonderbaar ontroerend en in de hoogste zielestemming opjubelend scheiden uit een arme wereld, die hem zoo bloedig teleurstelde, naar de triumfeerende koren, waar zijn blanke engel hem wenkt, — dit alles en nog meer, veel te veel om ook maar in de verte te worden aangestipt, geeft aan dit derde deel een bekoring, die het menschelijk en het godsdienstig gevoel aangrijpt, meesleept, in vervoering brengt als van bovenaardsch genieten. Dit is een prachtwerk in den volsten zin van het woord, prachtwerk van helderen eenvoud, hemelsche argeloosheid, eerbiedwekkende reinheidmachtige en kuische passie, bij titanische krachtsopenbaring en majes, teitelijke grootschheid van vormen. De vertaling is evenwichtig, sober, klaar, zuiver en zwierig. Iemand schreef mij : « Ik bewonder de vertaalster meer en meer, het was een reuzenprestatie, dit boek in 't Hollandsch over te zetten. » Zoo is het. Deze werkelijk Nederlandsche bewerking is letterkundige arbeid van waarde. Mogen nu deze drie deelen, niet geheel onwaarschijnlijk de heerlijkste echt Roomsche roman dien we in de geheele letterkunde bezitten, de gemoederen van duizenden vullen. In geen boekerij onzer beschaafde katholieken mag « Stephana Schwertner » ontbreken. FR. HENDRICHS, S. J.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

1923 Claes, Ernest **83.1**

KIKI. — *Brussel, De Standaard (Gulden Sporen-Reeks) 1926. (20 × 15) 134 blz.* *8 fr.*

V — Wat hier verhaald wordt beleeft ieder vader aan zijn kind. Weinigen echter kunnen het verwoorden zooals André Lichtenberger in zijn « Mon petit Trott », de gebroeders Margueritte in « Poum », Paul Cazin in « Décadi », Streuvels in « Prutske » en last not least Ernest Claes in zijn « Kiki ». Waarlijk een heerlijk boekje. Zuiver als een lente-hemel; rein als de eerste sneeuw! Had Claes « Bei uns in Deutschland » niet geschreven, 'k zou « Kiki » zijn beste werk heeten, of althans, datgene, waarin zijn talent het gaafst tot uiting komt. « De Witte » en « Het Leven van Herman Coene » zijn ruimer van opzet, maar zijn niet beter. Vooral dit laatste werk zou er alleen bij winnen, met eens duchtig besnoeid te worden. In « Kiki » vind ik den humorist Claes op zijn innigst en fijnst. « Kiki » is « a joy for ever »! JORIS EECKHOUT, PR.

1924 Henot, Herman. **83**

KEMPISCHE VOLKSVERTELSELS. — *Geïll. dr. Karel Rosseeuw.* — *Brussel, De Standaard. 1925. (24 × 19) 112 blz.* *5 fr.*

V — Allerlei volksvertelsels en oude legenden, waarvan dozijnen varianten bestaan, zoowat ordeloos bijeengebracht. Evenveel interessants als onbenulligs. Jammer dat de rijke volkstaal hier niet behouden bleef: als dokument ware dit iets eenigs geweest. Thans is het boek een doodgewoon vulgarisatiewerk van bekende vertelsels, waar ten slotte voor ieder die voorlezen of vertellen moet wat interessants te vinden is.

ERNEST VANDER HALLEN.

1925 Kiroul, Paul. **83**

DE ELFE VAN HET SPROOKJESHOF. — *Brugge, Excelsoir. (Sprookjesbibliotheek) 1926. (22 × 15) 122 blz.* *1 fr.*

V-VIA — Een zeer gezellig en gemoedelijk sprookjesboek, gezond, blij, vol fantasie en gezonde moraal. Hooge literatuur is het niet, maar genietbaar voor iedereen. En dat is geen geringe verdienste.

ERNEST VANDER HALLEN.

1926 Nuyens, P. J. J. **83**

◆ GODS WEGEN. Oorspronkelijke roman. — *Hoorn, Stumpel. 1925. (21 × 15) 111 blz.* *fl. 2,50*

V — Frans, een arme wroeter, vader van een talrijk gezin, erft van zijn oom een onmetelijk fortuin. Na de dood van dien oom geeft zijn weduwe het leven aan een kind. Doch die jongen gaat naar 't klooster en zoo gaat het erfdeel terug naar den eersten erfgenaam. — 't Zijn menschen van geloof die in dit boek optreden; menschen die op God betrouwen, en voorbeelden geven van heerlijke deugd en zelfvergeten; maar ze worden in hun betrouwen dan ook niet teleurgesteld. Zulke voorbeelden kunnen wel nuttig zijn in onzen tijd van zelfzucht.

F. VERMUYTEN, PR.

1927 Snieders, Dr J. Renier **83**

◆ NARDA. Twee tafereelen uit 't studentenleven. — *Antwerpen, L. J. Janssens. 1925. 2 dln (20 × 15) 275 blz.* *8,75 fr.*

V — Zooals wij uit *Dr Marcus* Snieders' studentenstreken, kunnen wij uit *Narda* zijn schitterende universitaire studiën opmaken. 't Bevat twee tafereelen uit het studentenleven, die samen zijn gebracht onder éénzelfden titel. Niet te nauw zien, asjeblief, langs dien kant. Oscar Veldenus zal de geneeskunde gaan studeeren. Wablief ? De burgemeesterszoon is alles behalve studax. Bavo Brinkpoel's dochter, Narda, moet, althans in het plan van den rijken boer, zijn later vrouwtje worden. Nooit! dondert de burgemeester. De feiten stellen den man in 't gelijk, want Oscar verslampampt zijn leven en geeft zich over aan den drank. Van hem komt niets : een vod. Maar daar is nu de zoon van weduwe Horbaak, Hild, een flinke, oppassende jongen, die ijverig en taai studeert en vóór de jury uitschittert in zijn eindexamen. Ge raadt het einde : Hild kaapt Narda weg. Best. Maar er is heel wat gebeurd eer het zóóver kwam. — Dit verhaal is niet van de slechtste van Renier, en, al gaat het over Leuvensche studiën, blijft het een dorpsverhaal dat, hoe zedelijk goed bedoeld en uitgewerkt, te lang gerokken is.

A. VAN DEN DRIES, PR.

1928 Stebbing, Grace **83**

ZOO'N LASTIGE JONGEN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1924. Nieuwe druk (28 × 18) 87 blz.* *4,50 fr.*

V — Hoe komt het? Daar heb ik nu een heele reeks Hollandsche « boeken voor jongens en meisjes » gelezen, en de meeste zijn me te zoeterig en te papperig, hoe ze ook hun best doen, om kwâ-jongenstoeren voor te stellen... tot vervelens toe, en zonder eenig « groeien » in het verloop daarvan. En zie, pas drie bladzijden van « Zoo n' lastige Jongen » of de aandacht wordt geboeid, en ik volg het woelige kereltje met genegenheid. Immers, hoe onbeduidend in schijn, zijne daden *groeien* uit eigen droom, hart, leven en omgeving: hij handelt om goed te doen, om dienst te bewijzen, en tevens « *iets* » *te doen*-doen! Vandaar ook zijn ongeval, en 't verder verloop en einde van 't verhaal... en van zijn eerste gelukkig kinderleven, waarna de lezer een andere wending voor den jongen ziet komen... voor later. — Veel, veel beter werk dan die andere daar, veel geestiger, en daarbij meer *ziel*.

AL. WALGRAVE, PR.

1929 Sutorius, Anna **83**

◆ LIEF EN LEED UIT 'N GROOT GEZIN. *Geïll. dr. Jan Wiegman. — Antwerpen, Neerlandia; 's-Bosch, Malmberg. 1925. (25 × 17) 128 blz.* *7,50 fr.*

V — 't Leven is een afwisseling van geluk en ongeluk; als het doel bereikt schijnt, wordt het bekomene plots verbrijzeld; innige tweestrijd doet lijden en wordt slechts door een smartvol besluit beslecht. Zoo gaat het in dit levensverhaal van een katholieke familie: we vinden er veel goeds in zoolang wij de waarde als roman, als letterkundig voortbrengsel van kant laten. Wil het dit soms niet zijn? Waarom dan geen wetenschappelijk werk geschreven? Bij alle goede bedoelingen komen wij hier nog tot het een of het ander, er is verwikkeling maar ze is zwak en onnatuurlijk; er is een opbouw maar hij is wankelend; er zijn karakters, maar ze zijn vaag in al hun goedheid. Met het opgegeven thema was veel meer te doen.

FRANS HAEPERS.

1930 Valkenstein, Kees **83.0**

HET BIVAK VAN DE RATELSLANG. — *Utrecht, De Haan. (24 × 16) 247 blz.* *fl. 1.90*

V-VIA — Een echt jongensboek: geestig, gemoedelijk en plezant. 't Zit los ineen als verhaal, maar wie jong is en het eens gelezen heeft zal er nog naar pakken. Spijtig dat die overigens zeer flinke jongelui zoomin denken aan God en kerkgaan als hun professor. Kees Valkenstein heeft als schrijver nog een anderen plicht dan z'n lezers een prettig uur te laten beleven met zijn boeken. Wanneer zal hij dat inzien?

ERNEST VANDER HALLEN.

1931 Van Biervliet, M. **83.9**

◆ RAYNALDO EN SELIMA of Een Zoon en eene Dochter der Kruisvaarders. *In het Nederlandsch bewerkt door Jos. Witlox. — Antwerpen, Opdebeek. (24 × 15) 206 blz.* *5 fr.*

V — Zeer geschikt als volkslektuur. Alhoewel het tooneelen uit den tijd der kruisvaarten weergeeft en het onderwerp dus niet up-to-date is, boeit het nochtans door zijn zuivere taal en zijn diepte van gedachten, waardoor het vele dergelijke werken overtreft.

A. CORLUY, PR.

1932 v. d. Amstel E. P. **83**

◆ HÉLÈNE, DE PAARDRIJDSTER. Een circus-geschiedenis. — *'s-Bosch, G. Mosmans en Zoon. 1925, 2e druk (24 × 17) 192 blz.* *fl. 1,50*

V — Hélène, een meisje uit den circus, wordt door Mme Molney in huis genomen om er voor de Eerste Communie te worden voorbereid. Nadien keert zij tot haar beroep terug, en wint door haar liefdevol christen gedrag een aantal zielen voor hooger en beter leven. Zij sterft bij haar vroegere beschermvrouw, als een heilige. Schoon verhaal om den lezer te leeren dat men in alle standen apostel van Christus kan zijn.

A. WALGRAVE, PR.

1933 Vermeyen, V. **83**

HET EZELKEN VAN HET KLOOSTER. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 18) 64 blz.* *3 fr.*

V — Dit en nog vier andere verhaaltjes. — Deze verteller moet geprezen worden. Hij heeft er den slag van. Dat hij in dit soort voortdoe en vruchtbaar blijve. Er zit ongemeene verdienste in zijn wijze van voorstellen en in den dieperen zin dien hij aan 't verhaal weet te geven.

AL. WALGRAVE. PR.

1934 Zuure Dr Bern. Witte Pater **83 : 266 : 39 : 91**

◆ AFRIKAANSCHE VULPENKRASSEN. 1e SERIE: NAAR URUNDI; 2e SERIE: BIJ DE BARUNDI'S; 3e SERIE: KARAVAANREIZEN IN MIDDEN-AFRIKA; 4e SERIE: KIJKJES IN DE MISSIE; 5e SERIE: SAFARI-AVONDJES. — *Boxtel, W. van Eupen. 1923. (20 × 13) elk 180 blz.* *per deel : fl. 175; geb. fl. 2,50*

V — Over Missielectuur was doorgaans vóór enkele jaren, van letterkundig standpunt uit, weinig interessants te zeggen. Reisverhalen, zonder het avontuurlijke van dit genre; land- en volkenkunde door gelegenheidsbevoegdheden, en ten slotte een aanval in regel op het hart, den apostelijver en de beurs van den lezer. Daar is echter een kentering in gekomen; ook Pater Zuure heeft er wat anders op gevonden. Reisverhalen die wél avontuurlijk zijn; interessante praatjes over onze zwarte geloofsgenooten en hun land, honderdmaal prettiger om lezen hier dan in geleerde « manuels », en daarover en daaronder het warme enthousiasme van het kloeke missionarishart, durvend, preekend, bouwend, reizend, doopend, studeerend en wat nog meer. De vijfde serie : *Safari-avondjes*, bevat hoofdzakelijk bijdragen tot de folklore der Negerstammen: over hun sprookjes, raadsels en geestigheden, persoonsnamen, spreekwoorden en volkskunst. Vijf bundels is veel, en een boek in deelen leest men niet licht uit. Wél dat werk van Pater Zuure. Kwam er nog een 6e deeltje, 'k wou het nog lezen: het houdt de ziel jong en kloek, er gaat een geestelijke sterkte van uit, en misschien zal het in sommige jongenszielen eeń vonkske van het heilig vuur der roeping ontsteken. Waar jongens bijeenkomen moet het te hunner beschikking worden gesteld. ERNEST VANDER HALLEN.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

1935 Astaes, C. **83**

DE WONDERLIJKE DWERG. Vertelling. — *Brugge, Excelsior. 1925. (22 × 15) 78 blz.* *3 fr.*

VIA — Uit een reusachtige eikel, gevonden in 't Morgenland, en naar 't hof van den Koning gebracht, komt een klein gebult manneke, dat door zijn wijsheid en goede diensten den koning behaagt. De ministers worden afgunstig; één hunner doet 's konings dochtertje door een reus stelen en werpt de schuld van de verdwijning op den dwerg. Deze zoekt en vindt het prinsesje, brengt haar na allerlei wonderbare gevaarten (een daarvan is uit de Odyssea: Ulysses in 't hol van den cycloop) bij haar ouders terug, en verdwijnt om naar de maan te vliegen: hij zit er nog. Een schoon kinderboekje. Jammer dat de uitgave zoo weinig verzorgd is, en de teekening der platen zoo kunsteloos.

AL. WALGRAVE, PR.

1936 De Beijl, K. **83.0**

KLAAS HAMER. *Met 4 illustr. dr. C. Damen. — A'dam, Veen. 1925. (23 × 16) 168 blz.* *fl. 2,25*

VIJ — Hoe Klaas Hamer zijn vacantie doorbrengt en allerlei avonturen beleeft. Prettig verteld, doch zonder ondergrond van humor, zonder diep gevoel. Uiterlijke kunst. — Wegens de taal is het boek beter geschikt voor Hollandsche dan voor Vlaamsche jongens. Dezen zouden het niet al te vlot lezen.

Dr L. DOSFEL.

1937 Dorsman, L., Cz. **83**

DE VIJF VROOLIJKE JONGENS VAN ZEEDORP. *Geïll. dr. Joh. Meyer. — Laren, Schoonderbeek. (24 × 15) 258 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

VIAJ — Gewone avonturen van vijf schooljongens; allerlei poetsen, jongenspret, jongensleed, wandelen, fietsen, zwemmen, vechten, enz. Tamelijk-banaal. Het diep-gemoedelijke, het dichterlijke ontbreekt. De verhalen over Indië van den dorpssmid Bertus brengen echter wat fantazie en hartelijk is het hoofdstuk over de hulpverleening van de jongens aan eene arme weduwe.

Dr L. DOSFEL.

1938 Peeters, Edward **83**

DIERENVREUGDE EN DIERENLEED. Kleine roerselen der Menschenziel. — *Geïll. met penteekening dr. E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek. 1923. (30 × 21) 95 blz.* *4,50 fr.*

VIA — De geboren schoolvos en fijne kinderkenner Edward Peeters speurt hier na wat indruk verschillende dramas uit het dierenleven op het gemoed van Meester en Leerlingen maakten. Dat niet ieder zoo overgevoelig zijn zal als de schrijver zelf in de twee eerste verhalen staat vast en 't is zelfs niet wenschelijk, maar het VIIe tafereeltje « Van een Vledermuis » zal aan al de toeschouwers eene wijze levensles hebben geschonken. — De uitgever is mild geweest en biedt den lezer niet minder dan 96 breede regels per dubbele bladzijde te verorberen.

AUG. OSSENBLOK.

1939 Stamperius, J. **83.0 : 91**

MET DE REMBRANDT NAAR GENUA. *Met platen van B. Reith. — Baarn, Bosch. (Stamperius-Bibl.) (21 × 16) 119 blz. geb. fl. 1.10; prachtb. fl. 1,90*

VI-A — De jonge Willem Veltman, 17 jaar, die zijn ouders verloren heeft, woont bij oom en tante. Om den jongen die treurt over het

sterven zijner ouders, wat over zijn verdriet heen te helpen, ondernemen ze een reis naar Genua, met de stoomboot « Rembrandt ». De jongen houdt er een dagboek op na en 't is wat we hier te lezen krijgen : de reis over-zee naar Genua. Aangenaam voorgesteld, en de jonge lezers van reisbeschrijvingen aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

1940 Van Assendelft, Gerard **83**

◆ THEO's PROEFTIJD. Verhaal voor jongens. — *Utrecht, St-Gregoriushuis 1924. (24 × 16) 200 blz.* *geb. fl. 2,90*

VIA — Een bravo voor dit mooie werk ! Niets minder dan een apostolaat is het schrijven van zulk boek. Het benadert het werk van Pater Finn : alleen is het wat minder stevig opgebouwd, en vooral niet zoo sterk en reëel getypeerd. Dat vermindert echter in 't geheel de verdiensten niet van den schrijver. Er gaat uit dit boek een geestelijke kracht en een jeugdige geest die we te vergeefs zoeken bij andere werken van dit slag. Theo is overigens een echte jongen: vol liefde en piëteit voor zijn overleden moeder; heldhaftig en ridderlijk, door-godsdienstig en toch niet flauw, sterk en volhardend. Dit boek diende in alle college- en jongensbibliotheken voorradig te zijn: het kan niets dan goed bewerken. Jammer van de illustratie. die beneden alle is! ERNEST VANDER HALLEN.

1941 Van Hichtum, N. **83**

HET GROOT WINTERAVONDBOEK. *Geïll. dr. Pol Dam. — Alkmaar, Kluitman. 1925, 4 dln (24 × 17) elk dl : 80 blz.*

gec. fl. 1,10 per deel; geb. in 2 dln : fl. 2,50; in 4 dln: fl. 4

VI-A-B — Deze reeks interessante «Winteravondboeken » is een vondst. Een bloemlezing van legenden, volksverhalen en sprookjes allerhande, behendig opgeknapt, en afgewisseld met diverse raadsels, puzzle's, spelletjes voor binnen en buitenhuis. Daarbij almanakgrapjes, moppen, mooie plaatjes — vooral dit laatste —; kortom een goed bedacht recreatieboek voor kinderen van elken ouderdom, interessant geschreven op den koop toe, en mooi uitgegeven. Om zijn verscheidenheid en onschuldigen inhoud waarlijk aan te bevelen. 't Werk is neutraal, maar niet eigenlijk stootend. De illustraties zijn bizonder mooi.

ERNEST VANDER HALLEN.

*VI*B *— KINDERLECTUUR*

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar).

1942 Bottema, Tjeek **83**

DOOVE JABIK EN DE BETOOVERDE VOGELSCHRIK. Verhaal voor kinderen van 9-13 jaar. *Geïll. dr. den schrijver. — Bussum, Van Dishoek (Wondere Verhalen van Vader Uggelebrug I) 1924. (22 × 17) 72 blz.* *fl. 1.90*

VIB — Een geestig, fantastisch en alleraardigst geschreven kindersprookje, vol gezonde fantasie, reëele typeering en prettige vondsten. Daarbij allerknapst geïllustreerd en gedroomd mooi uitgegeven. Een zeldzame verpoozing tusschen de karrevrachten kinderliteratuur die Holland onophoudelijk op de markt gooit. We zijn nieuwsgierig of schrijver en uitgever het zoo zullen volhouden. E. VAN DER HALLEN.

1943 Cohen-De Vries, P. J. **83**

HET DRUIVENJURKJE. Een sprookje. — *Geïll. dr. Rie Cramer. — Utrecht, De Haan. (Serie : Een voor een). (22 × 18) 87 blz.* *geb. fl. 1,25*

VIB-M — Een heel, heel lief sprookje van een verwend, zelfzuchtig prinsesje, dat onder de leiding van een kaboutermanneke en een fee een braaf, zich zelf beheerschend meisje wordt. Prachtige bandversiering, mooie penteekeningen, keurige druk, stevig papier : perfect!

V. NAVEAU.

1944 Koster, Maren **83**

GITJE-EIGENWIJS. *Geïll. met 31 platen dr. Sijtje Aafjes. — Gouda, Van Goor. (Gezellige Uurtjes) (21 × 16) 78 blz.* *geb. fl. 1*

VIB-C — Vertelseltjes uit het Sprookjesland, waardoor de kindertjes — als ze maar willen — heel zoet en braaf kunnen worden. Grappig geïllustreerd.

L. E.

1945 Nanda **83**

'N WILDZANG. — *Utrecht, De Haan. 1925. (25 × 16) 240 blz.* *fl. 1,90*

VI-B — Een zeer prettig kinderboek. Met gretigheid zullen de jonge lezers de lotgevallen verslinden van Emmy, het levenslustige meisje dat bij hare aankomst de gansche school in rep en roer zet en door haar dolle kuren den doodschrik aanjaagt aan haar drie oude tanten die voor haar moeten zorgen. — Ja Emmy is een echte wildzang, maar toch heeft zij een gouden hart. Haar neefje, Dolf een verwend en vervelend kind neemt zij onder hare bescherming en maakt van hem een echte jongen die kan spelen, ravotten en van geen klein gerucht meer vervaard is. Dolf op zijn beurt leert haar de volharding in den lastigen arbeid van de studie. De meer speciale Hollandsche omstandigheden en eigenaardigheden zullen wel wat vreemd voorkomen aan onze Vlaamsche jongens en meisjes.

A. CARDYN, PR.

1946 Schilthuis-Brugsma, N. **83**

UIT MOEDERS GRAPPENDOOS. *Geïll. met 32 platen dr. Sijte Aafjes. — Gouda, Van Goor. (Gezillige Uurtjes) (20 × 16) 79 blz.* *gec. fl. 1*

VIB-C — Zeer leuke verhaaltjes; levendig en pittig geschreven, en versierd met de grappigste plaatjes die men verzinnen kan! 'n Echt boek voor de « gezellige uurtjes » van onze kleuters.

M. VAN DE WALLE.

1947 Van 't Woud, J. **83**

◆ IN ROOVERSHANDEN. — *Naar het Duitsch — 's Bosch, G. Mosmans (23 × 16) 103 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,55*

VI-B — Blonde Hans was een zoontje van graaf Rozenburg, door Zigeuners geroofd en in hun roovershol gevangen gehouden. Geholpen door Ella, het rooverskind, komt hij buiten, en ziet voor 't eerst de zon en de bloemen; hij ontmoet kleinen Walter die hem van God spreekt en op Hem vertrouwen doet. Opnieuw gevangen ontsnapt hij een tweede maal en wordt vervolgd, doch door zijn vader bevrijd en herkend. — Het verhaal herinnert aan *Heinrich von Eichenfels* van Kanunnik von Schmidt, maar bereikt de hoogte niet van zijn voorbeeld. Overigens zeer aan te bevelen.

A. WALGRAVE, PR.

VIC — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

1948 Astaes, C. **83**

◆ KINDERVRIENDJES. — *Brugge, Excelsior. 1925, 2 dln. (21 × 15) elk 32 blz.* *per deel 2 fr.*

VIc — Werkelijk lieve verhaaltjes. Het gaat er niet over spoken of reuzen en dwergen, zooals maar al te dikwijls in de kinderboeken; we krijgen hier schetsen uit het leven van de kinderen zelf : bloemen kweeken, vogels houden, sneeuwmannen maken. Dat alles is natuurlijk heel eenvoudig, maar is dat ook niet best? En 't is heel lief geschreven.
F. VERMUYTEN, PR.

1949 Bouman van Tertholen, S. **087 : 81**

DE VLIEGER. VAN VIER KLEUTERS. *Met kleurplaatjes van André Alindo. — Gouda, Van Goor. 1925. 10 deeltjes (13 × 22) elk 16 blz.* *elk fl. 0,40*

VIc — Ik ken weinig boekjes die beter aan de mentaliteit der kleintjes beantwoorden dan deze berijmde verhaaltjes : ze zijn vroolijk verteld, knap geteekend en frisch gekleurd. Kortom, gedroomde kleuterboekjes. Echter zonder godsdienstige kleur. J. VAN DER KINDEREN.

1950 Mac Nabb, Fr. Vincent, O. P. **087 : 81 : 88 : 2**

◆ HET UUR DER KINDEREN. Van den Hemel naar de Aarde. *Met illustraties dr. Lindsay Symington. — Vert. uit h. Engelsch dr. Alb. Steenhoff-Smulders. — Hilversum, Brand. 1295. (27 × 19) 26 blz.* *fl. 0.90*

VIB — Om dit boek te begrijpen zullen de kinderen al heel spitsvondig moeten zijn. Op één stukje « De kleine Schooljongen » na, zijn deze versjes, en het « praatje » al evenmin, door kleuters niet te genieten : zóó stroef is de versbouw, zóó voelbaar-gehavend de geest van 't oorspronkelijke. Met alle respect voor Mevr. Steenhoff-Smulders' schrijverstalent kan ik haar keus noch haar vertaling hier gelukkig heeten. — Zou de negatieve afdruk der titelplaat met de neger-engeltjes soms voor Congo bestemd zijn?
JORIS BAERS, PR.

1951 Nugent, E. F. pr. **087 : 81 : 2**

◆ HET SCHEEPJE VAN PETRUS. — *Geïll. dr Lindsay Symington. — Vert. uit h. Engelsch dr. Alb. Steenhoff-Smulders. — Hilversum, Brand. 1925. (27 × 18) 16 blz.* *geb. fl. 0,50*

VI — Wijst in eenvoudige versjes op de rol van Petrus als hoofd der H. Kerk. — Waarom zoo iets vertaald? Noch de illustratie noch de tekst, zijn bizonder aan de kindermentaliteit aangepast.
JORIS BAERS, PR.

1952 Reynders, Jos M. & Doumen, N. **087 : 37**

◆ IK LEES AL. Oefeningen voor het aanvankelijk lezen. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 10 dln. (20 × 13) dl. 1-8 : elk 128 blz.* *fl. 0,25; dl. 9-10 : elk 52 blz. fl. 0,35*

VI-C — Deze reeks werkjes sluit aan bij de reeks « Kijk en Leer » van E. Maas en H. Melis. Deze werkjes zijn breeder uitgewerkt, meer

systematisch opgebouwd en meer berekend op progressieve vorderingen. Hetzelfde leesstelsel is hier toegepast als in de methode van Maas. Voor aanschouwingsonderwijs ideale werkjes. S. M.

84. ESSAYS.

1953 Prinsen, Dr J. J. Lzn. **84 : 809**

De Roman in de 18e Eeuw in West-Europa. — *Groningen, Wolters, 1925. (22 × 16) 534 blz.* *geb. linnen fl. 15*

III* — Onze algemeene literatuurgeschiedenis wint met den dag in omvang en belangrijkheid : na de onvoltooide *West-Europeesche Letterkunde* van Prof. Kalff, deze merkwaardige studie van den Amsterdamschen hoogleeraar. Eerst een breed-opgezette algemeene inleiding van 163 blz., met een overzicht van de wording der letterkundige stroomingen. Als terminus a quo, het politiek en maatschappelijk midden met het kwijnend klassicisme en de opkomende Aufklärung; daarin ontwaken langzamerhand het sentimenteele in verschillende vorm, het bewust genieten van natuurschoon, de drang naar het verleden en naar de studie der geschiedenis; Winckelmann en Lessing komen tot een gezonde opvatting van de Oudheid; stilaan doet zich de invloed gelden van de aesthetische theorieën en komt Shakespeare in het volle daglicht te staan. Uit het samenvloeien van die verschillende stroomingen is de romantiek ontstaan. — Een van de groote uitingen van de 18e eeuw is de roman. Diep wortelend in de klassieke oudheid, vertakt hij reeds in de 15e en 16e eeuw over heel Westelijk Europa. In de 18e eeuw vinden we tot 1740 vooral drie soorten: de picareske, de galante en de didaktische roman. Na 1740 geeft Engeland den hoogen toon op: Richardson met zijn navolgers Rousseau, Goethe, enz. — Fielding, Smollett, Sterne, Goldsmith, Jane Austen; — de schrikroman in Engeland — de didactische roman. — Prof. Prinsen stelt zich niet tot doel tot synthetische beschouwing te geraken; hij ontleedt met den lezer de behandelde roman en geeft voor ieder enkele typische citaten. — Wie wil doordringen in het literair wezen van de zoo ingewikkelde 18e eeuw, zelfs voor onze letterkunde, moet dit boek naslaan. De behandelde stof, die niets anders is dan een spiegel van een zedeloozen en vrijzinnigen tijd, maakt van dit boek voorbehouden lektuur. Dr A. Boon, pr.

1954 Molkenboer, B. H. **84 : 92.8**

◆ Dante. — *Roermond, Romen en Zn. 1921. (20 × 15) 204 blz.* *fl. 2.50*

IV* — Dit boek is een poging om den mensch-en-dichter Dante, die hoe *divino* hij ook was, toch zijne menschelijke zijden had vooral langs die zijden te benaderen en hem, tegen den kleurigen achtergrond van zijn tijd, reëel en gewoon te doen zien. Voor dat doel is op de eerste plaats de stem van den dichter zelf beluisterd, zooals die ons uit zijn werk treft. De schrijver had ook het oog op voorstellingen, die anderen zich van hem vormden, op de legenden en de traditie. De kijk van Molkenboer is min of meer nuchter. Hij acht dat juister dan onnoodige idealiseering of overdreven exegese. Het boek vangt aan met een levensschets van Dante. Daarna wordt een overzicht gegeven van zijn werk, van *La Vita Nuova* en *La Divina Commedia*. —Het bevat mooie portretten van *Dante*, van *Beatrice*, een reproductie van *La Divina Commedia* naar eene paneel-schilderij van Michelino in den dom te Florence, verklarende

kaarten van *Hel, Louteringsberg, Hemel,* een klein vijfhonderdtal toelichtingen. — Het is een model van vulgarisatie, een pracht van een boek, ook uiterlijk fijn verzorgd. Dr L. Dosfel.

1955 Vercoullie, J. **809 : 4**

De Diersage en Reinaert de Vos. *Geïll. met 9 platen.* — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap, nr 16) 1925. (18 × 13) 96 blz. 4,50 fr.*

V — Reinaert for ever! Op dit oogenblik staat de « felle metten roden baerde » nog even springlevend in ons volk als in den tijd toen Willem « die Madocke maecte » het Vlaamsche publiek deed krullen van 't lachen bij den geestigen spot van zijn hekelend woord. 't Is al Reinaert wat de klok slaat: de prozavertaling van Streuvels, de schooluitgave van Lindemans, en dezen winter de triomftocht van Paul De Mont's tooneelbewerking. En intusschentijd spannen de ernstigste taalgeleerden en de beste literatuurkenners zich aan om de raadsels op te lossen die ons blijven tergen over den dichter en het werk zelf. In dit uitstekend vulgarisatieboekje biedt de Gentsche hoogleeraar ons de laatste uitkomsten aan van de wetenschap over de voornaamste dezer vraagstukken: oorsprong van de fabel en van de diersage, het dierenepos, dier- en plaatsnamen in Reinaert, beteekenis en kunstwaarde van het dierenepos, het auteurschap van den Reinaert, de latere verspreiding van de stof. — Vlot en onderhoudend geschreven, tevens streng-wetenschappelijk en oorspronkelijk, met een schat van wetenswaardigheden en rake aanteekeningen. Dr A. Boon, pr.

1956 Persyn, Dr Jul. **92.8 : 809 : 9**

◆ August Snieders en zijn Tijd II. — *Antwerpen, N. V. Leeslust (Vlaamsche Bijdragen IX) 1926. (20 × 16) 252 blz. 15 fr.*

V — 1850-1870 : twintig jaar rusteloos werken en onverpoosd zwoegen, in *Handelsblad* en *Belgische Illustratie*, in meetingzalen en op congressen, tegen politieke vijanden en hatelijke stokebranden, voor volksgezinde kandidaten en Vlaamsche kunstenaars! Altijd op de eerste plaats, waar de kloppen te geven en ook te krijgen vielen, altijd even waardig en deftig, maar tevens even kranig en beslist! Leest dit, jongere Vlaamschgezinden, en klopt rouwmoedig op uw borst, omdat ge niet in grooten getale zijt toegestroomd op de jubelfeesten van den radikaalsten onder de durvers en doordrijvers. Ten andere, boeiend en aktueel is deze geschiedenis nog in de hooge mate ... — Midden in al dat politiek gestook en in die drukte van alle oogenblikken groeit Snieders op tot een volksschrijver en een kunstenaar die Conscience naar de kroon durft steken: novellen en romans heeft hij maar uit zijn mouw te schudden: *De Dorpspastoor, Het Bloemengraf, De Gasthuisnon, De Wolfjager, Sneeuwvlokske, Het Jan Klaassenspel, Het Zusterke der Armen, Op den Toren*, enz. enz. — Voorstelling en verhaal, taal en stijl, alles echt Persynsch-op-zijn-best. — Warm aanbevolen. Dr A. Boon, pr.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1957 Poelhekke, M. A. P. C. **88 : 809 : 37**

◆ Taalbloei. Letterkundig leesboek voor H. B. S., gymnasia, kweek- en normaalscholen. — *Groningen, Wolters. 1925. (21 × 15) 352 blz. fl. 3,25*

V — Om praktiese en ekonomiese redenen werd deze bloemlezing-in-

twee-deelen samengeperst tot één. Het algemeen plan bleef toch behouden: in het eerste deel (blz. 1-207), een zeer uiteenlopende keuze van specimens uit de verschillende uitingen der literatuur; in het tweede (blz. 208-352), een chronologies overzicht van 1880 af tot nu toe. Natuurlik enkel in hoofdvertegenwoordigers. Van onze jongste dichters werden eenige karakteristieke bladzijden opgenomen. Ook onze Vlaamse letterkunde komt bij deze getrouwe vriend van Vlaanderen tot haar volle recht: ruim 100 bladzijden. — Goede waar behoeft geen krans. Taalbloei kan makkelik teren op reeds verworven faam en op de naam van zijn diepbetreurde samensteller. Dr A. Boon, pr.

1958 Hoekstra, J. R. **88**

Gouden Regen. (1e, 2e, 3e, 4e en 5e deel). *Geïll. dr. M. Meuldijk. — A'dam, Versluys. 1925. (19 × 13) deel I-IV: 72 blz., fl. 0,70; dl. V: 79 blz. fl. 0.75*

VIB — Vijf leesboekjes voor de lagere school; prachtig van inhoud en prachtig van illustratie, het geheel moet de schooljeugd verheugen. Gradueel, volgens de studiejaren, zijn de boekjes ingedeeld, aangepast aan ontwikkeling en kennis. Sprookjes, familieverhaaltjes, kleuteravontuurtjes werd een ruime plaats ingeruimd. Netjes, keurig en vol blijheid worden ze zeker beste vriendjes met de jeugd. Fr. Haepers.

1959 Kooymans C. **88 : 372**

◆ Mozaïek. Leesboek voor de hoogste klas van R. K. Scholen, nr 8. — *Zwolle, Thomas a Kempis-Drukkerij. (16 × 10) 142 blz. fl. 0,90*

VIA-B — Uit het voorbericht : « Mijne leesboekjes zijn bestemd om de neutrale en liberale leesboeken van de R. K. scholen te helpen verdringen. » — Dit wat de strekking van dit werkje betreft. De inhoud in litterair opzicht nu? Goed naast minder goed; met dit laatste bedoel ik dat sommige stukjes, zoo proza als proëzie, wel wat minder stijf en stroef mochten zijn. — Ook is er m. i. te veel vertaald of naar vreemde schrijvers naverteld goed in. Waarom geen kloeker greep gedaan in de werken onzer moderne katholieke schrijvers? — 't Formaat? Povertjes. — En toch, ondanks dit alles, is « Mozaïek » in zijn geheel genomen, een gemeende aanbeveling waardig. Dr V. Naveau.

1960 Wouters, D. en André, F. **88 : 4393 : 372**

Nederlandsch Leesboek voor de Christelijke Scholen. — *Met teekeningen van Westerman. — Groningen, Noordhoff. 1926, 6e druk. 10 dln (19 × 13) van 100 tot 150 blz. Deel 1 en 2 : fl. 0,65; 3 en 4 : fl. 0,75; 5 en 6 : fl. 0,80; 7 en 8 : fl. 0,80; 9 en 10 : fl. 1*

VI — Een schattige uitgave, aardig gedrukt, met lieve illustraties, hier en daar een liedje, aanwijzingen voor het voordragen. — Niet neutraal als de verzameling *Klimop*. Integendeel zeer vroom doch voor Roomsche scholen ontbreekt wel het specifiek-Roomsche. Niet dat Katholieken geweerd worden : Van Guido Gezelle o. a. wordt heel wat opgenomen doch er is niets in over heiligen, over Maria b. v. Onze onderwijzers, uitgevers, samenstellers van bloemlezingen kunnen in die boekjes heel wat vinden. Dr L. Dosfel.

1961 X **05 : 88**

Erts. Letterkundige Almanak 1926. *A'dam, Van Looy. 1926. (19 × 21) 196 blz. fl. 2*

IV* — Nog zoo slecht is de titel van dit boek niet gekozen: naast veel zuiver kristal en klinkend goud is er daar veel — zoowel in vers als in proza of essay — dat eer nog in toestand van wording, in de eerste phazen van opgang tot zuivere schoonheid verkeert. Het is een revue van al wat Nederland — vooral het Noorden — aan dichtende, denkende, schrijvende, theoriseerende, strijdende en modern-voelende krachten bezit. Al wat aan literatuur doet en wat produceerde in een of ander roemloos tijdschrift, verschijnt hier arm aan arm voor het projectiedoek, ook dezen die elkaar het felst bekampten. Bij de ontzettende productiekracht onzer jongeren en vooral onzer jongsten onder de jongeren, wordt het ondoenlijk de uiteenloopende richtingen en groepen te volgen in hun boeken en tijdschriften: de huidige uitgave nu biedt ons hiertoe de mogelijkheid. Het plezierige is dat — naar het me lijkt — ieder zijn meest markante werk zelf koos en daarbij drukvaardig een eigen biografie leverde, wat aanleiding gaf tot allergrappigste zetten. Wat nu den litterairen inhoud zelf betreft, is er moeilijk een lijn te trekken door den zeer onderscheiden bijdragen: er is veel, zeer veel goed; nog meer dat veel moois doet *verwachten* en vermoeden, en betrekkelijk weinig dat heelemaal onbeteekend lijkt. Dit laatste woord mag trouwens niet lichtvaardig worden gebruikt in deze Sturm-und-Drang-periode der litteraire hernieuwing. Dat ondervonden we meer dan eens de laatste jaren. We kunnen alvast bestatigen dat het de jongeren vooral ontbreekt aan een richtende lijn, aan één op te richten bouwwerk, waartoe alle krachten, zoowel die van de gravers als van de bouwers, die der betonwerkers en die der mozaïekleggers, noodig zijn. Er is daar neo-romantiek en neo-rationalisme; scepticisme en fiere uiting van doorvoeld credo; zuivere menschelijkheid en loutere cerebraliteit, sensualisme en gezond levensinzicht, ziekelijk expressionisme en heerlijk medevoelen van de geweldige roerselen der groote wereld en de lijdende menschheid daarin. — Kortom: het was een prachtidee van den uitgever, dit werk aan te durven, een krachttoer het te verwezenlijken, en gaarne wensch ik dat de steun van het letterlievend publiek de editie hiervan voor de volgende jaren mag bestendigen. ERNEST VAN DER HALLEN.

9. — Geschiedenis

1962 Bruyn, Cor en Swierstra, N. Tj. **372 : 9 (492)**

LANGS OPWAARTSCHE WEGEN. De geschiedenis van het Nederlandsche volk voor de hoogere klassen van de lagere school. 1e deel. *Geïll. met 82 plaatjes. — Groningen, Wolters. 1925. 2 dln. (20 × 15) 128 blz. fl. 0,75*

VIA — Het eerste deeltje van drie, waarbij uitstekend wordt voldaan aan de behoefte aan keurige en frisch gestelde geschiedenislectuur voor de lagere school. Dit boekje leidt ons achtereenvolgens door de vijf tijdperken der aardvorming en herhaalt verder hoe de mensch zich langzamerhand heeft ontwikkeld, hoe hij zijn eerste werktuigen heeft vervaardigd om zich te kunnen toeleggen op jacht en visscherij, hoe hij later aan veeteelt en landbouw is gaan doen, en hoe hij eindelijk, na langen langen tijd, wat voedsel en kleeding en woonst betreft, immer langs « opwaartsche wegen » het hooge peil van welvaart heeft bereikt, dat wij alom gadeslaan. — Rijke inhoud, frissche vorm, nette druk, keurige versiering maken dit bundeltje tot een juweeltje, uiterst geschikt om de leergierigheid van het ontwakende kinderverstand én te bevre-

digen én aan te prikkelen. — Verdient onvoorwaardelijk aanbevolen voor klasselectuur en schoolbibliotheek. A. VALCKENAERE, S. J.

1963 Bruyn, Cor en Swierstra, N. Tj. 372 : 9 (492)

LANGS OPWAARTSCHE WEGEN. De geschiedenis van het Nederlandsche volk voor de hoogere klassen van de lagere school (2e deel). — *Geïll. met 71 plaatjes. — Groningen, Wolters. 1925. 2 dln. (18 × 13) 168 blz. fl. 0,85.*

VlA — In opzicht van tekst als van illustratie een model van een boekje. Zeer vlotte en aangename lectuur en bijgewerkt tot het laatste oogenblik : voor de ontwikkeling van het verkeer b. v. ontbreekt noch het Rotorschip van Flettner, noch het Fokkervliegtuig dat de reis naar Nederlandsch-Indië deed. Sterk aanbevolen. Dr J. A. GORIS.

1964 Celis, Gab., pr. 9 : 91 : 7

◆ BESCHRIJVING VAN GENT of Geschiedkundige beschouwing van de stad en hare merkwaardige gebouwen. *Geïll. — Gent, Cosyn (156, Rooigemstr.). 1920, 2e verm. druk. (22 × 14) 266 blz. 6,50 fr.*

V — Al zijn sommige historische bijzonderheden, in dit werkje vermeld, onjuist en laat de taal en vooral de gebezigde technische terminologie hier en daar heel wat te wenschen over, toch is deze uitgave heel verdienstelijk te achten. Na een korte historische inleiding wordt hier de stad Gent bij middel van vijf wandelingen van oudheidkundig en geschiedkundig standpunt uit nagenoeg volledig beschreven. Niet alleen aan de gewone toerist die op een eenigszins intelligente wijze de zoo merkwaardige Arteveldestad wenscht te bezoeken, maar zelf aan meer deskundigen zal dit werkje van groot nut zijn. Dr Ir. STAN LEURS.

1965 Erens, Ambr., O. Praem. 9 : 27

◆ TONGERLOO EN 'S HERTOGENBOSCH. De dotatie der nieuwe bisdommen in Brabant (1559-1596). — *Tongerloo, Abdij. 1925. (25 × 17) 378 blz. 30 fr.*

V — Ik ken geen historisch werk sinds den oorlog in het Vlaamsch verschenen dat het haalt bij dit. Vooreerst weze opgemerkt dat het behandelde onderwerp veel belangrijker is dan de titel schijnt aan te geven. De inhoud vervalt inderdaad in deze twee deelen : 1) het verzet tegen de inlijving der Brabantsche abdijen bij de nieuwe bisdommen en 2) het verzet van Tongerloo tegen zijn inlijving bij 's Hertogenbosch. En nu is natuurlijk het verzet der abdijen als verwassen met geheel het verzet tegen de bisdommen, met geheel het bisdommenvraagstuk, met geheel de godsdienstpolitiek van Philip II in de Nederlanden. En is er in onze geschiedenis een boeiender of een ingewikkelder vraagstuk? Ook zijn er de geschiedkundigen nog bijlange niet klaar mee. Nu heeft echter Kan. Erens eene eerste klare lijn weten te trekken; tal van feitjes en documentjes die te voren onduidelijk waren en slechts iets lieten vermoeden krijgen nu klaarheid en natuurlijkheid, en de historie wordt aangrijpend als een roman. Te lang ware het al het ontdekte te ontleden. — Met veel zorg heeft Kan. Erens niet enkel de reusachtige massa studiën die met het vraagstuk in betrekking staan doorwerkt; eveneens heeft hij daarnaast de archieven uitgepluisd en na Goetard, na Kervyn, na Japikse, nog heel veel gevonden. — Men meene nu niet dat met dit boek het laatste woord omtrent het godsdienstvraagstuk dier jaren gezegd is. Het bepaald onderwerp : het verzet der abdij Tongerloo, blijkt wel definitief geteekend, maar er blijft nu niet minder we terk

doen als te voren. Immers al vindende en verklarend, werpt de schrijver nieuwe vraagstukken op met nieuw belang en nood aan verdere studiën. Daarbij ook zijn verdere archiefvondsten niet uitgesloten. Moge het boek zelf tot verdere studiën aanleiding geven. De schrijver weze intusschen hartelijk gelukgewenscht. En er mag ook een complimentje af voor den uitgever: 't is flink werk. Dr Floris Prims, pr.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1966 Badoux, Th. P. en Wiltschut, Willem **83 : 91 : 2**

Roomsch-Nederland. — *Hilversum, Brand. 1921. 2 dln (19 × 13) 134, 152 blz.* *elk fl 1,10*

VIA — Deze boekjes behooren bij de wandkaart « Roomsch Nederland » en wenschen op eenvoudige wijze meer bekendheid aan te brengen met datgene, wat voor Roomsch Nederland vooral de belangstelling waard is. Daar ze met het oog op de schooljeugd zijn opgesteld, werd de verhaalvorm aangewend, zoodat ons hier geen dorre uitzetting wordt geboden van wetenswaardigheden maar veeleer een levende, boeiende en bevattelijke lectuur voor de jeugd. — Wie schrijft er voor *onze* kinderen, een omreisje door Katholiek-Vlaanderen? Al wat wij bezitten van dien aard is toch zoo ellendig-neutraal, dat wij de R. K. jeugd uit Holland wel benijden zouden. Joris Baers, pr.

1967 Bos-Niermeyer **91 : 37**

Schoolatlas der geheele Aarde. *Herzien door B. A. Kwast. 29e verbeterde en vermeerderde en van een alfabetisch register voorziene druk. — Groningen, Wolters. 1924. (38 × 23).* *fl. 7,50*

V — Deze negen en twintigste druk van den in Noord- en Zuid-Nederland zoo gunstig gekenden schoolatlas behoeft geen aanbeveling meer. Door de practijk toch is gebleken dat hij voor geen enkelen buitenlandschen atlas moet onderdoen, maar integendeel dat hij het van de meeste onder hen wint in *overzichtelijke duidelijkheid*, zonder iets vermeldingswaardigs ter zijde te laten. Deze druk is ook werkelijk vermeerderd o. a. met een schitterende wereldkaart die de plantenbekleeding en de zeestroomen aangeeft. Tegenover deze groote kaart staan 3 kleine bijkaartjes met den jaarlijkschen neerslag, de regentijden en de cultuurvormen. Ook het bijgevoegde alfabetisch register om dadelijk de duizenden namen die in den atlas voorkomen, op de kaarten terug te vinden, zal het succes zoo mogelijk, nog vermeerderen. — De heer Kwast, die den atlas herzien heeft, heeft bij enkele landen en werelddeelen kleine economische kaartjes gevoegd. Dat idee is op zich zelf heel gelukkig, vooral omdat tegenwoordig de economische richting in de aardrijkskunde meer en meer naar voren komt. Toch ben ik het niet geheel eens met de manier waarop dat idee werd uitgewerkt. Eerst en vooral over het princiep niet. Het is heel goed mogelijk, steunende op vertrouwbare statistieken een economische kaart te ontwerpen, zoodat men een algemeen overzicht krijgt van de voornaamste producten en industrietakken van een land. Verder, moet men, als men economische kaartjes geeft, zooveel als mogelijk er voor alle landen geven, voor het opnemen van bijzonderheden altijd hetzelfde plan volgen en die bijzonderheden altijd door dezelfde teekens en kleuren aanduiden — Onnoodig te zeggen dat alle kaarten van den atlas goed bijgehouden zijn en op de hoogte gebracht werden van de allerlaatste veranderingen.

— Om te eindigen een wensch: nl. dat de drukker dezen atlas met afzonderlijke kaarten der provincies an België zou uitgeven. Daarmee zou hij aan de Vlamingen een grooten dienst bewijzen.

J. VERSCHUEREN, S. J.

1968 Cohen, Josef en Keuning, Wijtze **88 : 91 : 63 : 7**

ONS MOOI EN NIJVER NEDERLAND. *Geïll. dr. Ant. Van der Valk. — Groningen, Wolters. 1923, 4e druk. 4 dln. (19 × 14) 108, 119, 117, 101 blz. per deel fl. 0.80*

VIA — Wat een rijke verscheidenheid biedt de geografische studie van Nederland! Zulke boekjes, in Holland bedoeld als kinderlectuur, kunnen met heel wat nut en belangstelling gelezen worden door ons publiek, dat maar te dikwijls het land van water en wind slechts kent door de plakkaten van scheepsvaartlijnen in de stations en reclamebiljetten van eene of andere karnemelkzeepfabriek. Hier wordt op aangename wijze doorloopen die wondergemengde wereld van visscherij, veeteelt, veeontginning, landbouw, nijverheid, mijngebied, groote handelssteden, en wat al meer, zonder te vergeten de herinneringen aan historie en vóór-historie, den reuzestrijd die Nederland maakte wat het is en waarvan de sporen boven en onder den grond worden opgezocht. Dat alles hangt aan elkaar door den lossen draad van een doorloopend verhaal. Een kinderlijk sprookje, — 't is een kinderleesboek, dat boeien moet om de aardrijkskunde boeiend te maken, — van een in 'n ooievaar omgetooverden jongen. Ik zal niet ontkennen, en de schrijvers ook niet, dat tal van avonturen er wel eenigzins met de..... veeren bijgesleept zijn, b. v. om die ooievaars zoo maar in 't diepste van een koolmijn te krijgen; vreemd nog dat ze 't Rijksmuseum slechts van buiten bekeken. Maar wie het beter kan, mag het doen. Dit is al vast een puikje. Druk, platen, bandversiering, enz. laten weinig of niets te wenschen over.

A. REGNIERS S. J.

1969 Dijkstra, J. **88 : 91 : 37**

NIJVER NEDERLAND. Aardrijkskundig leerboekje voor de Lagere School. — WIE WEET HET? Vragenboekje bij Nijver Nederland. — *Arnhem, Ten Brink. 1923. (19 × 13) 89, 32 blz. fl. 0,80 en fl. 0,30*

VIA — 't Mag wonder heeten wat een massa feiten en gegevens in een zoo klein bestek kunnen bijeengedrongen worden zonder tot een dorre opsomming te vervallen. Waarlijk, zoowel wat uiterlijk als inhoud betreft, een aantrekkelijk leerboekje om, onder 's meesters leiding, zelfstandig te leeren werken en denken. Dit is trouwens de hoop door den schrijver in het voorbericht uitgedrukt. Het vragenboekje is niet alleen, wat men zou denken, een vragenlijst, maar zelf ook een geïllustreerde methode.

A. REGNIERS, S. J.

1970 Lloyd, Albert B. **91**

VAN OEGANDA NAAR KHARTOEM. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Van reizen en trekken) (18 × 12) 208 blz. fl. 0,90*

V — Boeiend reisverhaal gedaan door een Engelsch dominee die de landstreken van de Boven-Nyl, in Midden-Afrika doorloopt, voornamelijk in Oeganda, (Engelsch Protectoraat) aan de Noordergrens van Belgisch Congo gelegen. Hij bepaalt zich niet tot het verhalen van zijn

zendelingenwerk, doch deelt veel belangwekkende zaken mee over die landstreken zelf, hunne inwoners, zeden en gewoonten. Hartstochtelijke jager, beschrijft hij ons eenige jachten op olifanten, nijlpaarden en apen. T .De Ruyter.

1971 Schmidt, Hans **83 : 3 : 91**

Op zoek naar 't Geluk in Argentinië en Paraguay. *Vert. uit h. Duitsch dr. Van der Tonge-Koster. — Laren, Schoonderbeek. 1924 (27 × 20) 194 blz.* *fl. 4,50; geb. fl. 5,90*

IV — De Duitscher Hans Schmidt op reis, tijdens den grooten oorlog, in Argentinië en Paraguay. Het boek werd geschreven op eindelooze regendagen van een winter in Paraguay. Schrijver wil *waarheid* vertellen en een eerlijk raadgever voor uitwijkelingen zijn die zich door sommige boeken (o. a. in Duitschland door het boek van von der Goltz) laten misleiden. Zuid-Amerika is geen tooverland. Allerlei inlichtingen over menschen, planten, dieren, producten. Geen letterkundige verdienste. Stijl van een zakenmensch die een verslag indient: bondig, zakelijk, met feiten, cijfers. Voor volwassenen. Dr L. Dosfel.

1972 Timmermans, Felix. **83 : 91**

◆ Naar waar de Appelsienen groeien. — *A'dam, Van Kampen. 1926. (20 × 13) 158 blz.* *2G fr.*

V — Een heerlijke verrassing is dit nieuwe werk van dezen begenadigden Lierenaar: een boek dat in de handen van iedereen mag komen, en voor iedereen ook een bron van geestelijke vreugd worden zal. — Elk werk van Timmermans belicht een kant van zijn rijk en welzijdig gemoed : hier komt hij voor ons staan als een zeer vroom en diep geloovig katholiek, een kenner van de kultuur- en kunstgeschiedenis van het zuiden, een huiselijk-aangelegd Vlaming die in ieder landschap, elken toren, elke stad een herinnering vindt aan zijn eigen thuis. Er zijn bladzijden in die mochten staan in « Het Kindeke Jezus in Vlaanderen », naast enkele menu's — Timmermans blijft altijd zichzelve — die prachtig in het kader passen van zijn eerste boek. Timmermans op reis is Vlaanderen op reis, en 't kon ook niet anders of een Vlaming als hij is, vindt in het appelsienenland waarnaar onze kunst-grootouders reeds peregrineerden, overal raakpunten met den kunstgeest en de kunstliefde van het eigen Vlaanderen. Er is in dit boek een trillende geestigheid en ongewone opmerkingsgave. Timmermans heeft alles gezien: de doening van een Romeinschen koetser en de houding van de klassieke Zwitsers in het Vatikaan; de lucht en de wolken en de zon van het « gefriseerde » Italiaansche landschap en den smaak van den aromigen « chianti » kent hij. En als we met Timmermans op 't eind weer terug thuis zijn, voelen we mee de goedheid van dien stillen avond, weer in het eigen huis. En geloof me dat het afscheid van Timmermans niet prettig valt, na samen zulke reis. — Kortom: wie als ik niet tot in Italie geraakte gedurende dit Heilig Jaar, moet er absoluut met Timmermans naar toe. Dat is één. En dat geen bibliothecaris nog mag zeggen dat Timmermans geen boeken schrijft voor het volk, dat is twee. Ernest Vander Hallen.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1973 Kronenburg, J., C. SS. R. **92.2**

◆ De Eerbiedwaardige Dienaar Gods Petrus Donders, C. SS. R. — *Tilburg, W. Bergmans. 1925. (21 × 15) 358 blz.* *fl. 2,50; geb. fl. 3,50*

IV — Eene uiterst verzorgde levensschets van den heldhaftigen missionaris van Suriname. Naar volledigheid en wetenschappelijke stiptheid wordt op bewonderenswaardige wijze gestreeft. Dat maakt zelfs hier en daar het boek, in letterkundig opzicht minder aangenaam. — Stipt geeft de schrijver al zijn bronnen en een volledige bibliographie aan. Het boek is opperbest uitgegeven, bevat mooie illustraties en een kaart. — Aanbevolen. Dr L. DOSFEL.

1974 Lacombe, L., S. J. **92 : 269 : 266**

◆ V. MAHADEVA AIYER. EEN CHRISTEN BRAHMAAN. — *Bewerkt naar het Engelsch dr. H. Taeymans, S. J. — Leuven, Xaveriana. 1926. (21 × 15) 194 blz.* *12 fr.*

VI — 't Lezen overwaardig. Zoo'n leven van een waren bekeerling, in de uiterst moeilijke omstandigheden van zijn leven als Brahmaan, leert ons op korten tijd meer dan twintig afleveringen van gewone Missietijdschriftjes. Men leert er bovenal dit: de Missionaris mag geen kortzichtige Europeaan zijn, die zijn westersche huis- en kerkgewoontetjes aan de wereld wil opdringen. Het waar geloof in de ware Kerk kan en moet samengaan met de beschavingsgewoonten van de landen die bewerkt worden. Wij zien hier, hoe groot de eerste missionarissen der 17e eeuw in Indië en China, zooals onze Verbiest, de zaken inkeken. Waarlijk een lezing van verrassend belang. AL. WALGRAVE.

1975 Rombouts, Fr. S. **92.2 : 37**

◆ EEN SPIEGEL VOOR MOEDERS. De moeder van Don Bosco. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1925, 3e druk. (20 × 13) 120 blz.* *fl. 0,60*

V — Dit werkje bezit groote paedagogische waarde door het voor oogen stellen op praktische wijze van karakterkennis en vorming. Ook is het zeer geschikt voor studiekringen van jonge meisjes (uitdiepen der opvoedkundige methode). 't Zou moeten prijken in alle kostschoolbibliotheken. Zeer aan te bevelen lektuur voor alle jonge meisjes en jong gehuwde moeders. Het geheel is tevens leerzaam, ontspannend en verzedelijkend. — Heel bevattelijk voor niet ontwikkelden. M. NAGELS.

1976 Sabbe, Maurits **92.78**

PETER BENOIT. Zijn leven en zijn werk. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (27 × 18) 35 blz.* *1,25 fr.*

V — Verzameling van 3 opstellen : Benoit's leven en werken; Benoit's kunst; Herinneringen en brieven. Het tweede deel werd geschreven in samenwerking met Dr Karel Sobry. Het geheel is leesbaar en zal graag terhand genomen worden door toekomende musici en door de leden van studiekringen en studentenbonden. Als prijsboek voor leerlingen van den vierden graad had de schrijver beter eene chronologische levensschets van den Vlaamschen Meester gegeven. Nu moet voor de meeste jeugdige lezers veel onbegrepen — daarom niet onbelangrijk — voorbij gezien worden (Ontwikkeling der Nederlandsche Toonkunst; Latijnsche aanhaling; Bepaling van oratorium). AUG. OSSENBLOK.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

Werken van Conscience

Op aanvraag van verschillende lezers van « Boekengids » geven we hier de lijst der werken van Conscience met aanduiding van hun respectievelijke zedelijke waarde en vakcijfer.

De arme Edelman V-83.1
Avondstonden: Het Beulskind. De Engel des Goeds en de Geest des Kwaads. De Geest. De kwade Hand. De nieuwe Niobe. Quinten Massys. De Schoolmeester ten Tijde van Maria Theresia. Striata Formosissima of De Dahlia's-koorts. Weetlust en Geloof V-83
De Baanwachter V-83
Baas Ganzendonck V-83
Batavia V-83.9
Bavo en Lieveke V-83.3
Bella Stock IV-83
Blinde Rosa V-83
De Boerenkrijg V-83.9
De Burgemeester van Luik V-83.9
De Burgers van Darlingen IV-83.3
De Dichter en zijn Droombeeld IV-82
De Duivel uit het Slangenbosch V-83
Eene O te veel V-83
Eenige Bladzijden uit het Boek der Natuur V-83 : 59
Everard 't Serclaes V-83.9
Eene Gekkenwereld V-83
Geld en Adel V-83
De Geldduivel V-83.3
Het Geluk van rijk te zijn V-83
De Gerechtigheid van Hertog Karel V-83.9
Geschiedenis mijner Jeugd V-83 : 93
De Geschiedenis van België V-83 : 9
De Gierigaard V-83.1
Het Goudland V-83.0
Een goed Hart V-83
Graaf Hugo van Craenhoven IV-83
De Grootmoeder V-VIa-83
Hlodwig en Clothildis V-83.9
Hoe men Schilder wordt V-83
Houten Clara IV-83
Het ijzeren Graf III-83
Jacob Van Artevelde V-83-9
De jonge Dokter V-83.1
De Kerels van Vlaanderen V-83.9
De Keus des Harten V-83
Koning Oriand III-IV-83
De Koopman van Antwerpen IV-83
De Kwaal des Tijds IV-83.3
Lambrecht Hensmans IV-83.1
Lange Nagel V-VIa-83
De Leeuw van Vlaanderen V-83.9
Levenslust V-83
De Loteling V-83.1
Mengelingen: De Zending der vrouw. Het boetende meisje. De Moordenaar. De Maagd van Vlaanderen. De brandende Schaapherder. De Grootmoeder IV-83
Menschenbloed III-83
De Minnezanger IV-83
Moeder Job IV-83
Moederliefde V-83
De Omwenteling van 1830 V-83 : 9
De Oom van Felix Roobeek IV-83
De Plaag der Dorpen V-83.3
Redevoeringen V-85
Rikke-tikke-tak V-83
Schandevrees IV-83.1
De Schat van Felix Roobeek IV-83
Simon Turchi IV-83.9
Siska Van Roosemaal V-83.1
Een Slachtoffer der Moederliefde V-83
Eene Stem uit het Graf V-83
De twee Vrienden V-83
Eene Uitvinding des Duivels V-83.3
Valentijn III-83.1
Een verwarde Zaak IV-83
Het wassen Beeld V-83
Wat eene Moeder lijden kan V-VIa-83
Een welopgevoede Dochter IV-83
Het Wonderjaar IV-83.9
Een Zeemanshuisgezin V-VI-83
De Ziekte der Verbeelding V-83

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

Dr **G. Kalff,** Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à **L. 7,90**
Dr **G. Kalff,** Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. **L. 8,90**
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. **L. 8,25**
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. **L. 5,90**
M. A. P. C. Poelhekke en Dr **C. G. N. de Vooys,** Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. **L. 4,50,** geb. *3e druk,* **L. 4,90**
Dr **J. Prinsen J.Lzn.,** De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. **L. 15,00**
Dr **C. G. . de Vooys ,** Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. **L. 5,90**

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie: E. H. Bernaerts,
L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris:
Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS:
25 FRANKS

Beheer: «CULTURA»
GILDESTRAAT, 5, GENT

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius: *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje,* 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd,* 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie,* 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht,* 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen,* 5 fr. — *Mastenvlimmen,* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland,* 4 fr.

Werk van Omer Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen,* 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried,* 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, Naamschestraat, 87, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave)	fr. 4,50
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave)	fr. 4,50
RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen.	fr. 10,—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.**	fr. 7,—
M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e 6e en 8e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van F. Timmermans, elk	fr. 5,50
M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk	fr. 4,50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk)	fr. 5,—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk).	fr. 4,50
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman.	fr. 12,—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans.	fr. 5,—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck.	fr. 12,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons.	fr. 8,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J.	fr. 8,—
JOH. JÆRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers.	fr. 7,—
ISABELLA KAISER. — **Rachels liefde.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Oscar Vander Hallen.	fr. 10,—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.**	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven.	fr. 4,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.**	fr. 14,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel).	fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving.	fr. 37,50
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e deel).	fr. 15,—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.**	fr. 4,50
Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen	fr. 8,50
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans.	fr. 8,—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.**	fr. 8,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans.	fr. 4,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave.	fr. 25,—

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Juli,
September, October en November

II

Juni 1926

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 22 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon : nr **216.74**

UITGAVEN VAN HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

M. E. BELPAIRE — *August Cuppens.* 26 jaar Vlaamsche Vriendschap . . fr. 7.00
M. E. BELPAIRE EN L. DUYKERS — *Wonderland:* 8e bundel fr. 6.50
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen* . . fr. 8.50

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk) . . . . . fr. 1.50
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder . . . . . fr. 2.75
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen . . . . . fr. 2.75

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 16.00
Uitleenregister		fr. 4.00
Steekkaarten (onbedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 22.00
	de 500 stuks	fr. 11.50
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 32.00
	de 500 stuks	fr. 16.50
	de 250 stuks	fr. 8.50
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN** **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE PLEBS	4,00
» » KIJKKAST	4,50
J. B. Martens. — REIS IN IERLAND	3.00
» SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD	4.00
E. Treu. — MOEDER	3.50
H. Verriest. — TWINTIG VLAAMSCHE KOPPEN	10.00
E. Verwimp. d. j. — DE WREEDE MISSIE	7.00

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK,	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHE NOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN SANT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	6,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAK-BOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

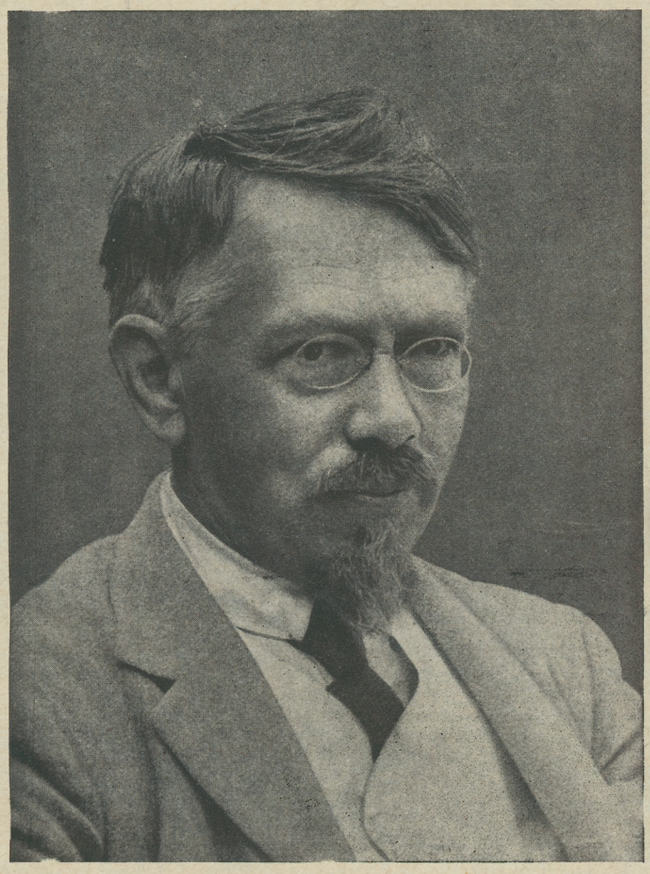

JOHANNES JÖRGENSEN

NUMMER 2 VIERDE JAARGANG JUNI 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

JOHANNES JÖRGENSEN

: : DOOR : :

: : P. D. DE PAUW, O. P. : :

Deze Deensche dichter en denker is hoegenaamd geen vreemde in Vlaanderen : « 't Land der Klokken ».

De schoonheden onzer Vlaamsche steden heeft hij bezongen; onze door-zooveel-landgenooten-geminachte moedertaal heeft hij vol belangstelling en waardeering aangeleerd; te onzent, als mensch en schrijver, talrijke vrienden en bewonderaars verworven, en zich ingeburgerd; vóór en ook na den oorlog, heeft hij, op verschillende plaatsen van ons land, 't publiek van bomvolle zalen, door zijn onvergetelijke voordrachten, weten te boeien en te begeesteren.

Symphathiek is zijne verschijning. Een bleek-bruin mongoolachtig gezicht met snor en puntbaard. Goedig en zacht blikken twee vinnige oogen door de blinkende glazen van den knijpbril op zijn breeden neus. Zijn stem klinkt vrouwelijk-fijn. Zijn houding is eenvoudig, ongekunsteld natuurlijk.

Johannes Jörgensen is den 6 November 1866 te Svendborg, op het eiland Fünen, uit een Lutheriaansche zeemansfamilie geboren. Nog kleine knaap hield hij veel van de natuur: de zee, de beemden, de bosschen. Bij zijn oom vond hij een goed voorziene boekerij die hem, weetgierig en leeslustig, stilaan in voeling bracht met de heele wereldliteratuur. Nooit zou hij den indruk vergeten, nagelaten door Longfellow's Golden Legend en Goethe's Faust welke hij op vijftienjarigen leeftijd las.

In zijn zestiende jaar vertrok hij naar Kopenhagen, studeerde er aan de Hoogeschool, voltrok er, twintig jaar oud, zijn letterkundige studiën en liefhebberde daarna nog twee jaar in de Dierkunde. Tot leeraar had

hij Georg Brandes, de fijne aestheticus, de scherpe criticus, de machtige materialist die, door zijn voordrachten en geschriften, de hoogeschooljeugd chloroformeerde en won voor zijne materialistische levensbeschouwing. Hij verkondigde, in naam der wetenschap de ontvoogding van 't verstand en den wil, 't recht op de vrije liefde en de vrije gedachte, 't recht op 't leven en het geluk.

Jörgensen liet er zich door bedwelmen, hij doorblokte Brandes' « Geestelijke stroomingen der XIX eeuw»; verdiepte zich in Spencer, Darwin, Nietsche; dweepte met Byron, Shelley, Swinburne, Goethe, Tourguenieff en ontwaakte dien Meimorgend van 1884, toen hij voor 't eerst geen Onze Vader meer bad, als pantheist en naturalist.

Nu vatte hij post op de bres, nevens Brandes; hij schreef artikels en verzen voor een radikaal blad van Kopenhagen, wierd een vurig voorvechter van de nieuwe leer der zelfaanbidding en leefde, eenige jaren, in een vreugderoes.

Tot kwam de ontgoocheling. Zijn zoekende geest wou zekerheid, en die bezat hij niet. Een zwarte zwaarmoedigheid bewolkte zijn ziel, zijn kunst liet hem onbevredigd, gewaar werd hij de akelige leegheid van zijn leven. Hij las Verlaine's «Sagesse». Niet langer kon hij 't kroppen. In 1894 scheurde hij zich los van Brandes en beleed in zijn: « Bekendelse » zijn zielelijden en de mislukking van de theorie der « ik » vergoding. Weg moest hij, weg uit Denemarken. Hij reisde naar 't Zuiden, door Duitschland, 't Rijnland, bezocht er al die middeneeuwsche steden, middelerwijl Schopenhauer bestudeerend bij wien hij leerde zelfverloochening waardeeren en hoogschatten het christelijk ascetisme en vertoefde daarna geruimen tijd in Italië, « 't land zijner jeugd waar zijn ziel thuis hoorde. »

Hij kreeg bewondering voor 't Katholicisme en sprak die uit in zijn « Rejsebogen ». Hevig wierd hij gefolterd in hoofd en hart. Schrikkelijke twijfels doorprikten en verscheurden zijn ziel. Zijn kop keek naar Umbrië. Hij droomde van den Poverello. Veel licht en zekerheid glansden hem toe uit « L'Homme » van Ernest Hello, den sterken denker, die met een stalen logiek zijn integraal katholicisme heeft beleden. Morgen Ballin en Verkade, Benediktijn te Beuron, hielden de lamp der genade brandend; P. Brinkman S. J. nam Jörgensen op in de Katholieke Kerk, te Stenosgade, den 16 Februari 1896.

Die bekeering berokkende hem veel verguizing, veel verontwaardiging vanwege zijn vroegere vrienden. Harde dagen had hij door te maken, hij hield kop, werkte als dagbladschrijver onverpoosd, en smaakte te midden vrouw en kinders in zijn « Refugium » te Charlottenlund, den duurgekochten zielevrede. Sinds die jaren zat hij af en toe in Denemarken en Italië, kende hij een tropische vruchtbaarheid in zijn letterkundigen arbeid en trad hij onversaagd op als kampioen van 't Katholicisme. De apostel van 't kwaad was herboren in een Apostel van de deugd.

't Is effenaf verbazingwekkend wat die veel bereisde en veel belezen bekeerling deze laatste dertig jaar heeft voortgebracht. Als uit een onuitputbaren overvloedshoorn goochelt hij 't eene boek na 't andere. Sleept er overal wel wat slordigheid in, toch glinsteren allen ze met diamanten waarheidsgedachten die Kristus en zijn Kerk en zijn werk verheerlijken.

Jörgensen is een knap apologeet: « Levensleugen en Levenswaarheid », « Mijn Levensbeschouwing », kunnen dit opperbest staven en tal van bladzijden uit: « De(n) Weg naar 't Licht », « De Uiterste Dag » en « Eva ».

Hij is dichter en denker, droomer en peinzer. Hij staat gansch naar binnen gekeerd, bezit een wonderbaar wakker waarnemingsvermogen, waarmee hij zijn ziel en die zijner tijdgenooten en de dingen buiten zich, beziet en doorpeilt; beschikt bovendien over de hooge gave dat geziene en gevoelde vast te leggen in een kunstigen vorm.

De Deensche kritiek erkent en prijst de stijlkunst, de plooibaarheid, de snijdigheid en de sierlijkheid zijner taal. Hij penseelt met de pen ongehoord knap en weet atmospheer te scheppen rond alles wat hij verhaalt. Kunstenaar is hij ontegenzeggelijk, groot kunstenaar zelf. Sla er maar op na eenige bladzijden uit « Cel » van « De(n) Weg naar 't Licht » en smaken kunt ge 't hoogste kunstgenot, ge zult zweven op ragfijne gevoelens, de hoogten in, in glasheldere bespiegelingen die ommanteld zijn met een taal die glinstert vol zonnetintelingen.

Zijn « Gelijkenissen » blijven een waar juweel, vol schoone katholieke kunst. Zijn kunst viert haar hoogsten triomf met zijn « St. Franciscus van Assisi », waar wetenschap en poëzie harmonisch liggen ineengestrengeld en welke hem ook een Europeesche vermaardheid verwierf; maar vooral met zijn « St. Catharina van Siëna » dat ik wel zijn meesterwerk zou durven te noemen. Op weergalooze wijze heeft hij dien boeienden tijd uit de kerkelijke geschiedenis doen opduiken, heel Catharina's omgeving en haar ziel van vuur, met zijn kalmen kop, zijn heet hart en zijn beste pen levend uitgeschilderd.

Dit is niet altijd 't geval. Dr J. Persyn heeft overschot van gelijk waar hij schrijft over de kunst van Jörgensen. « Wel heeft zijn geloofsijver nu en dan zijn kunst geweld aangedaan. 't Schijnt hem vooral te doen om veel te schrijven voor de goede zaak. Een kunstenaar als Jörgensen moest echter overtuigd wezen dat de hoogste waarheid het best wordt gediend door de hoogst mogelijke schoonheid ».

Minder sterk dan dichter en denker is hij als essayist: enkel zijn studie over Bloy en Huysmans zijn merkwaardig; romancier is hij volstrekt niet.

Maar hoe boeiend kan hij vertellen over de heiligen: « Een Apostel », « Het Heilig Vuur », « Henri Suso », « Roomsche Heiligenbeelden », « In den Hooge »! Zoo innig verbroedert hij met die begenadigde zielen en doet ze leven goddelijk en menschelijk, dicht bij ons.

Was zijn jeugdmerk — voor zijn bekeering — zinnelijk, ziekelijk, zondig: als Katholiek is hij opgeklommen tot de bergtoppen van 't

katholieke leven, de heiligen, is hij doorgedrongen tot in 't merg van de mystiek, en heeft zijn land- en tijdgenooten aangeboden boeken vol bovenaardsche wijding en hemelsche levenswijsheid.

Jörgensen is een gevoelsmensch die leeft in 't verleden, die altijd maar door, onstelpbaar, uit zijn herinnering heroptoovert gewaarwordingen en beleefde gebeurtenissen, ze in de kleinste vezeldraadjes, tot op den wortel toe, uitpluizend en uitrafelend. Als had hij de overtuiging zich in zijn vroeger werk niet genoegzaam, niet volledig uitgebeeld te hebben, heeft hij 't aangedurfd, in zijn: « Hoe ik christen werd » nuchter-nauwkeurig, objectief-weg zijn ziel te ontleden en met een scherp snijmes al de leelijkheid ervan te ontblooten. Voor de psychologie der bekeering blijft dat boek een kostbaar dokument. Naar de uittreksels te oordeelen die Mej. Belpaire vertaalde uit « Mit Livs Legend » De Legende mijns levens (1919) vinden we hier Jörgensen weer op zijn best, met al zijn dichterlijke hoedanigheden, met zijn gemoedelijkheid, zijn fijnen humor, zijn kinderlijken eenvoud en oprechtheid, zijn zachte geheimzinnige stemmingen, zijn zuivere fantasie, zijn witte, wazige weemoed.

Zijn poezie in verzen en proza is melancholisch mandolinemuziek. Door zijn ziel huivert er altijd iets van den herfst. Zijn ziel woont in « Stille diepten », verzucht naar 't Paradijs, beeft voor den « Uitersten Dag », doch: « Gelijk de leeuwerik stijgt naar den bleekblauwen hemel
Zoo rijst (m) zijne ziel omhoog, hooger altijd hooger
Rustend in haar herinnering, klapwiekend van hoop ».
(Jörgensen)

Jörgensen is een Apostel der Waarheid, der Schoonheid en der Liefde. Zijn werk maakt de menschen rein en goed.

Mochten alle waarheidzoekers en schoonheidminnaars hem kiezen tot gids.

BIBLIOGRAPHIE

1887, Verzen; 1888, Lentesagen; 1890, De Vreemdelingen; 1891, De Zomer; 1892, Stemmingen; 1893, De Levensboom; 1894, Heimwee; 1894, Bekendelse; 1895, Rejsebogen; 1885-1896, Lyrik, undvalgte, ungdomsdigte; 1896, Livslögen og Livssandheid; 1897, Helvedjender; 1897, Yderste Dag; 1898, Digte; 1898, Lignelser; 1899, Omvendelse; 1900, Vor Frue af Danmark; 1901, En Apostel; 1901, Romensk Mosaik; 1901, Eva; 1902, Romenske Hellingenbilleder; 1902, Hellig Ild; 1903, Pilgrimbogen; 1904, Gras; 1905. Rejsebilleder fra Nord og Sud; 1906, Essays; 1906, Het Heilig Vuur; 1907, Den Yndigste Rose; 1907, Den hellige Franciscus af Assisi; 1908, I det Höje; 1908, Dänischs Literaturgeschichte; 1908, J. K. Huysmans; 1909, Fra Vesu til Skagen; 1909, Af det Dybe; 1910, Lourdes; 1911, Indtryk og Stemmingen; 1912, Goethe; 1913, Mijn Levensbeschouwing; 1913, Bag alle de blaas Bjerge; 1914, P. La Montée de l'Alverne; 1914, Danmark; 1915, Den hellige Katerina af Siena; 1916, Klokke Roeland; 1916, Het Uiterste België; 1917, Voor ik christen werd — Hoe ik christen werd — Na ik christen werd; 1919, Flanderns Löve; 1919, Mit Livs Legend, zes boekdeelen, 1921, Som en Tijv om Matten; 1922, Jorsalnfaert; Paula Reinhardt; 1925, Breve fra Assisi.

Vertalingen door Jörgensen:

1902, Fioretti.

Benson's The Lord of the World.

Bourget: L'Emigré.

NEDERLANDSCHE VERTALINGEN

VAN JOHANNES JÖRGENSEN'S WERKEN

1901 Levensleugen en Levenswaarheid, vert. door Elis. Belpaire. — Opdebeek, Antwerpen.
De Jongste Dag, vert. door Elis. Belpaire. — Opdebeek, Antwerpen

1917 De Uiterste Dag, vert. door Kees Meekel. Paul Brand, Bussum.

1907 Het Heilig Vuur, vert. door Witlox. — A'dam, Bekker.

1924 Het Heilig Vuur, vert. door Louisa Duykers. — Antwerpen, Leeslust.

1909 De H. Franciscus van Assisi, vert. door P. Stanislas Van de Velde, O. F. M.
De H. Franciscus van Assisi, vert. door Mevr. Logeman-Van der Willigen. — Paul Brand, Bussum.

1910 Henri Suso, vert. door P. Callewaert, O. P. — Lier, Van Rooy.

1911 Het Pelgrimsboek, vert. door P. Stanisl. Van de Velde, O. F. M, Leuven, Keurboekerij.

1917 De Weg naar het Licht, vert. door Mev. Logeman-Van der Willigen, Paul Brand, Bussum.
1912 In den Hooge, vert. door P. Stanislas Van de Velde O. F. M. — Thielt, Lannoo-Maes.
Roomsche Heiligenbeelden, vert. door P. Stanislis Van de Velde O. F. M. — A'dam, R. R. Boekenhalle.
Een Apostel, vert. door P. Stanislas Van de Velde O. F. M.
1913 Lourdes, vert. door Mev. Logeman-Van der Willigen. — Paul Brand, Bussum.
1913 Mijn Levensbeschouwing, vert. door Mevr. Logeman-Van der Willigen, Paul Brand, Bussum.
1914 Reisbeelden uit Noord en Zuid, vert. door P. Stanislas Van de Velde, Thielt, Lannoo-Maes.
1916 Klokke Roeland, vert. door Elis. Belpaire.
1917 De H. Catharina van Siëna, vert. door Mevr. Logeman-Van der Willigen. — Paul Brand, Bussum.
1919 Hoe ik Christen werd, vert. door Mevr. Logeman-Van der Willigen, Paul Brand, Bussum.
1919 Over Goethe, vert. door Elis. Belpaire, Paul Brand, Bussum.
1925 Jerusalem, vert. door Mevr. Logeman-Van der Willigen.

Over Jörgensen's werk raadplege men :

P. Hansen : Illustreret Dansk Literaturhistorie.
Alfred Ipsen: Litteräre Porträter, 1906.
C. F. Jensen: Vore Dages Digtere, 1898.
Lambek: Over Jörgensen's jeugdwerk, 1895.
Oscar Olafsson: In 't tijdschrift Varden, Dec. 1907.
Dom Bruno Destrée: L'Ame du Nord.
P. Mainage O. V.: Revue de la Jeunesse 1909-1910, p. 8-18; 97-107.
Robert Vallery-Radot: Revue de la Jeunesse 1913, p. 436-445.
Th. de Wyzema: Revue des deux Mondes 1904-1908.
Mej. Elis. Belpaire: Dietsche War- en Belfort 1919 nr 2-9-10: 1920 nr 7.
A. Coussens: Pennetrekken uit Denemarken.
Jef Crick: Beroemde Bekeerlingen I Joh. Jörgensen.
Alfons Fierens : Voormannen.
Mevr. Logeman-Van der Willigen: Dietsche War- en Belfort 1911 2e jaarg. bl. 2-22.
Dr J. Persyn : Levensleugen en Levenswaarheid, vert. door Elis. Belpaire, 4e druk.: inleiding.
Dr Felix Rutten: Dietsche War- en Belfort 1914 nr 1.
Th. Steppé: Ons Geloof, 1912, November.
1912 De Weg naar het Licht, vert. door A. Cousen. — Vermaut, Kortrijk.

0. — Werken van algemeenen Aard

2048 **Baers, Joris** **01 : 02**

◆ De Catalogen. — *Antwerpen, A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27. (Bibliotheekkundige Reeks, nr 3) (19 × 16) 36 blz.* *2,75 fr.*

V — In der tijd heb ik veel gelezen in Duitsche en Fransche boeken en tijdschriften over catalogussen en catalogiseeren, maar tot nog toe heb ik geen enkele samenvatting zoo leerrijk daarover gevonden als deze. — De E. H. Baers gaat heel systematisch te werk in zijn boekje. Hij zegt ons duidelijk wat een cataloog is; hoe elk boek beschreven moet worden, waarom er een cataloog moet zijn in de bibliotheek, welke catalogussen men zooal kan samenstellen : een standcataloog, een systematische vakcataloog, alphabetische catalogen. Hij bespreekt die verschillende catalogen en geeft voorbeelden ervan, beantwoordt de vraag welke van deze catalogen onontbeerlijk zijn en hoe een cataloog materiëel ingericht moet worden, om te eindigen met enkele paedagogische wenken. Dat alles is zeer overzichtelijk, helder en duidelijk uiteengezet op een wijze zooals dat alleen door iemand kan geschieden die jaren lang in een bibliotheek gestaan heeft en boeken heeft gehanteerd en gecatalogiseerd met een systematisch plan in zijn hoofd. Wie zich snel oriënteeren wil in de catalogenkwestie heeft hier een betrouwbaren gids. J. Verschueren, S. J.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

2049 **Beysens, Dr J. Th.** **17 : 23 : 333**

◆ Hoofdstukken uit de bijzondere Ethiek. I. Eigendomsrecht. — *Hilversum, Brand (21 × 16) 88 blz.* *fl. 1,25*

IV* — Professor Priester Beysens, zoo gunstig bekend om zijn wijsgeerige boeken, gaf in 1917 en volgende jaren « Hoofdstukken uit de bijzondere Ethiek » uit, een vervolg op het lijvig traktaat: Algemeene Ethiek. Diepte en hechtheid der leer behoeven ons van wege den Utrechtschen Hoogleeraar niet te verwonderen; de uiteenzetting en de vorm zijn bevattelijker dan in de boven genoemde werken; toch zijn deze verhandelingen bestemd voor lezers met meer dan gewone ontwikkeling. Bij het streng wijsgeerig betoog voegt de Eerw. Schrijver eenige gegevens uit de katholieke godgeleerdheid. Die lessen, op het einde van den oorlog in druk verschenen, zijn in ons land niet genoeg opgemerkt geweest. Ze zijn toch zeer actueel en hoogst nuttig. Dit eerste deel b. v. handelt over eigendomsrecht, kristendom en privaatbezit, communisme, socialisme en godsdienst, kapitalisme, kolonisatie, enz. Er staat een goede Inhoudslijst achteraan in het boek, maar een Synoptische Inhoudsopgave zou de opzoekingen nog vergemakkelijken.
J. Salsmans, S. I.

2050 **Beysens, Dr J. Th.** **17 : 32**

◆ Hoofdstukken uit de Bijzondere Ethiek. II. Wijsgeerige Staatsleer. — *Hilversum, Brand (21 × 16) 90 blz.* *fl. 1,25*

IV* — In dit tweede boekdeel wordt de « Staatsleer » volledig uiteengezet: Wat is een Staat? Bestemming van Staat en Staatsgezag; volkssoevereiniteit; oorsprong van de Staatsmacht; bestaansrecht der

regeeringsvormen; oproer en revolutie; Staat en Godsdienst; betrekkingen tusschen Kerk en Staat; absolutisme; Staatsbemoeiïng; kiesrecht; conservatisme, enz.: het zijn al onderwerpen, die tegenwoordig aan de orde van den dag staan en waarover een katholieke ontwikkelde de ware leer volstrekt kennen moet. We betreuren slechts, dat hier en daar de uiteenzetting eenigermate bemoeilijkt is door den tamelijk zwaren zinbouw. J. SALSMANS, S. I.

2051 **Beysens, Dr J. Th.** **17 : 23 : 32**

◆ HOOFDSTUKKEN UIT DE BIJZONDERE ETHIEK. III. HET VERBOD: GIJ ZULT NIET DOODSLAAN EN VERWANTE VRAAGSTUKKEN. — *Hilversum, Brand (21 × 16) 87 blz.* *fl. 1.25*

IV* — Na eenige algemeene beschouwingen over het verbod: « Gij zult niet doodslaan » komen de onderscheidene verwante vraagstukken aan de beurt: noodweer, oorlog, doodstraf, zelfmoord, tweegevecht, verminking, versterving, levensgevaar trotseeren, dierenbescherming, enz. Het is tegenwoordig niet nutteloos de echte wijsgeerige en godsdienstige beginselen dienaangaande goed vast te stellen : de eerbied voor 's menschen leven gaat er uit, men « doodt uit medelijden » en men vergoelijkt de vruchtafdrijving! Helder zet de geleerde Schrijver in het licht dat God alleen meester van het leven is, en bijgevolg dat de sterveling geen zelfbeschikkingsrecht heeft over zijn tijdelijk bestaan. Tegen den zelfmoord wordt de hoofdbeweegreden goed uitgewerkt, dat nl. het afbreken van het leven een moedwillige verzaking is aan de altijd mogelijke bereiking van het doeleinde van den mensch, den dienst van God. Omtrent den plicht van te blijven leven « voor de gemeenschap » zegt Prof. Beysens met recht en reden: « Dat zelfmoord onvoorwaardelijk en dus zonder uitzondering ethisch moet worden afgekeurd, kan mijns inziens langs dezen weg nooit worden waar gemaakt ».

J. SALSMANS, S. I.

2052 **Beysens, Dr J. Th.** **17 : 343**

◆ HOOFDSTUKKEN UIT DE BIJZONDERE ETHIEK. IV. WIJSBEGEERTE VAN HET STRAFRECHT. — *Hilversum, Brand (21 × 16) 186 blz.* *fl. 1.25*

IV* — Deze verhandeling is, door den aard zelf van het onderwerp, een diepgaande, louter wijsgeerige en juridische bespiegeling, zeker niet bestemd voor oningewijden in het Strafrecht. Voor vakmannen daarentegen maakt dit tweehonderdtal dichtgedrukte bladzijden een schat uit van juiste en beredeneerde kennis, over aard en doeleinde der straf (zedelijk herstel, verbetering van den misdadiger, voorkoming van misdrijven) in de onderscheidene stelsels, bevoegdheid tot straffen, strafmiddelen en hun hoedanigheden, toerekenbaarheid en determinisme, onverantwoordelijken, criminologie en anthropologie, oudere en nieuwere richting in de strafrechtwetenschap, enz. Dat katholieken goed op hun hoede moeten zijn om met deze laatste niet te ver mee te gaan, had de geleerde schrijver misschien nog duidelijker kunnen toonen. Dit was bizonder nuttig daar waar de werken van Prof. Van Hamel nog al opgang maakten; en bij ons moet er op gelet, dat anthropologische strevingen, ultra-specialisatie der straf en quasi-afschaffing van het celregiem praktisch niet zoo diep doortasten dat ze de zedelijke verbetering van den misdadiger bemoeilijken. — Er ontbreekt in dit deel een goede alfabetische Inhoudslijst. J. SALSMANS, S. I.

2. — Godsdienst

2053 **Doyle, William, S. J.** **24 : 26**

PRIESTERROEPING (Shall I be a Priest?). *Vert. uit h. Engelsch dr. L. Van den Biesen, S. J. — Den Haag, Govers. 3e druk (18 × 12) 40 blz. fl. 0.15*

V — Onze jongens, uit eigen beweging, die vraag te doen stellen: « Kan ik priester worden? » vermag de brochure van Pater Doyle, die zoo pakkend en raak de éénige waardigheid en goddelijke macht van den priester aantoont, en begeesterd over diens levenstaak : de redding der zielen spreekt. Deze brochure verspreiden is priesterroepingen aankweeken en bevorderen. En priesters zijn er nooit te veel, altijd te weinig in eigen land en in de missie. D. DEPAUW, O. P.

2054 **Duijnstee, Dom. Fr. X. P., O. E. S. A.** **27 : 28 : 92**

MAARTEN LUTHER EN ZIJN ORDE. — 1e Deel : Ægidius Viterb., Staupitz, Paltz, Usingen. Bijdrage tot de geschiedenis der Reformatie naar andere en nieuwere bronnen en handschriften bewerkt. — *Leiden, Futura. 1924 (25 × 17) 214 blz. fl. 2,40*

IV — Over de Hervorming en de katholieke tegen-hervorming is deze laatste jaren heel wat geschreven. Wij noemen slechts Janssen, Pastor, Hefele, Denifle, Weiss, Grisar, Paulus en meer anderen. En toch begroeten wij dit werk met een bezondere liefde: in 't Nederlandsch hebben wij over dit zoo belangwekkend tijpstip zoo bitter weinig. — De Nederlandsche historicus P. Duijnstee schetst hier de ontwikkeling van den gedachtengang van Luther. Dit geeft hem gelegenheid om aan te toonen, dat de orde der Augustijnen, tot dewelke Luther behoorde als zoodanig geheel smetteloos staat en op Luthers persoonlijkheid geen invloed heeft uitgeoefend. Immers de drie Augustijnen, die als zijn leermeesters een paedagogischen invloed op hem gehad hebben, stonden vast in hun geloof en bleven trouw aan de Kerk. De degelijke bronnenstudie, de sterke belezenheid in de uitgebreide reformatieliteratuur, de streng kritische geest maken dit werk tot een flink studieboek. — Wel dienen enkele aanmerkingen gemaakt op de niet-indeeling der bibliographie, en op den stijl van enkelebladzijden, maar dat sluit niet uit dat het onderhavig boek een flink werk is, dat hij alle *studeerenden* uiterst welkom zal zijn. Dr J. Uytterhoeven.

2055 **Emmerich, Anna Catharina** **92.2 : 24**

HET LEVEN DER H. MAAGD MARIA, geschreven naar de vizioenen van Catharina Emmerich, met een voorwoord van P. Geurts. *Vert. uit h. Duitsch. — Roermond, Romen. 1926. (21 × 15) 295 blz. fl. 3.25;*

IV — Het is bekend dat de visioenen van Anna Catharina Emmerich niet alleen onder andersdenkenden, maar ook door katholieken op zeer verschillende wijze beoordeeld worden. Voor de eenen, die vooral meegesleept worden door haar kinderlijk eenvoudige en toch zoo diepe vroomheid, is zij de door God begenadigde zienster, aan wier twijfelloos bovennatuurlijke visioenen zij zelfs historische waarde toekennen, en die zij dus als bron voor de geschiedenis wenschen te zien gebruiken. Voor de anderen, die vooral getroffen worden door een aantal onloochenbare afwijkingen van het verhaal der H. Schrift, en door een zekere overeenkomst tusschen haar voorstelling van sommige feiten en die der apocriefe evangeliën, kan er van historische waarde geen sprake zijn.

Over de verdere vraag, of wegens deze onnauwkeurigheden ook het bovennatuurlijk karakter der visioenen verworpen moet worden, is men het nog niet eens. Met Prof. Geurts *(voorwoord)* en P. Kroon S. J. (*Studiën*, 101e deel, 1924, bl. 107 en vlg.) zijn we eer geneigd aan te nemen, dat de vergissingen ons nog niet dwingen tot het besluit, dat A. C. Emmerich aan zelfbedrog en overspannen verbeelding leed. Ook de strengste beoordeelaars geven overigens toe dat de visioenen, zoowel door de ongekunstelde taal als door de aanschouwelijke voorstelling, een volksboek zijn in den volsten zin van het woord. Daarom is het ook zeer geschikt om bij eenvoudige personen de godsvrucht op te wekken en te vermeerderen, en zouden wij het zonder eenige opmerking aanbevelen, indien men er op gewaakt had ten minste de voornaamste onnauwkeurigheden aan te duiden en te verbeteren. Ook een godvruchtig volksboek moet immers zooveel mogelijk getrouw blijven aan de waarheid. We willen hopen dat de uitgever ons de gelegenheid ontnemen zal bij een tweeden druk nogmaals op deze onvolmaaktheid te wijzen.

J. B. POUKENS, S. J.

2056 **Frutsaert, Em.** **23 : 21 : 37**

◆ HANDBOEKJE VOOR GELOOFSVERDEDIGING. Een leerboek voor scholen en studiekringen. — *Brugge, Excelsior. 1926, 3e dr. (18 × 13) 182 blz. 4 fr.*

V — Een handboekje dat in korten tijd zijn derden druk bereikt, behoeft geen lange aanbeveling. Trouwens we vinden hier in duidelijken en steekhoudenden vorm de hechte traditioneele apologetica, met een tamelijk diepgaanden kijk in de moderne stelsels en tegenbedenkingen. Geen leesboek, maar een leerboek, dat moet toegelicht en bezield worden door het mondeling onderricht in studiekringen en hoogere middelbare klassen. Of studenten beneden 16 jaar daar ook iets kunnen uithalen? De priester-leeraar moet weten, wat zijn jongens kunnen vatten, maar ons dunkt dat het van grooter belang is het zakelijke van de katholieke leer zoo goed mogelijk te begrijpen dan de aanvallen der tegenstrevers te leeren afslaan: is het niet voldoende dat ze wel overtuigd zijn, dat er in de rotsvaste geloofsleer een degelijk antwoord *bestaat* op elke tegenbedenking, hoewel zij (heel natuurlijk!) de degelijkheid er van niet ten volle beseffen? Zóó blijven ze ootmoedig en voorzichtig, en misschien beter beschut tegen den invloed van andersdenkenden, dan indien ze bewijzen, opwerpingen en antwoorden waanwijs hadden leeren ziften. — Dit boekje is op zijn plaats in elke volksboekerij, want er zullen wel lezers zijn, aan wie de priester-bestuurder het voorzichtig en nuttig kan in handen geven.

J. SALSMANS, S. I.

2057 **Jörgensen, Johannes** **269**

◆ MIJN LEVENSBESCHOUWING. *Vertaald uit h. Deensch dr. Mevr. Logeman-Van der Willigen. — Hilversum, Brand. 1921, 2e druk (16 × 11) 48 blz. fl. 0.60*

V* — Geen kleiner boekje schreef Jörgensen. Maar wat een mijn van klare gedachten. Jörgensen is niet alleen dichter maar tevens en evenzeer denker. Nergens zag hij eene bevredigende oplossing voor de angstige raadselen des levens. Onvoldaan lieten hem 't optimisme van Nietzsche, het pessimisme en nihilisme van Turgénjew. Over het hoogste Wezen vernam hij tegenstrijdige verklaringen. Zoo blijft de menschengeest onrustig. 't Christendom nochtans komt de menschen tegemoet, openbaart ons God en brengt ons met Hem in verbinding.

Waarom hij onder de Kerkelijke genootschappen 't Katholicisme verkoos, verklaart hij op zeer eigenaardige wijze: 1° omdat de R.-Kathol. Kerk van het begin af is geweest, door den Meester zelf gesticht werd en afstamt van de Apostelen; 2° omdat ze 't privilege bezit om vervolgd te worden en dit in de hoogste mate; omdat zij is de meest gehate instelling op aarde. Die levensbeschouwing is het lezen overwaard en bezit een stevige apologetische bewijskracht. Onnoodig er op te wijzen dat enkel ontwikkelde menschen, met vrucht, dit boekje kunnen in hand nemen. P. D. DEPAUW, O. P.

2058 ◆ **Kleyntjens, J., S. J. en Huybers, Dr H., F. M.** **27 : 9**

SINT WILLEBRORDS KERK. 1e DEEL: OPKOMST EN BLOEI. — *Leiden, Dieben. 1925. (20 × 17) 139 blz.* *fl. 1,50*

V — De zoo gunstig bekende Nederlandsche historici willen hier een poging wagen om de vaderlandsche Kerkgeschiedenis, die tot heden de Asschepoes van het kath. onderwijs geweest is een mooi muiltje aan te passen. Die poging is wonderwel geslaagd. — Zonder zich erg te bekommeren om namen en feiten, hebben de schrijvers getracht de voornaamste lijnen van de ontwikkeling van het katholicisme in Nederland vast te leggen. Deze lijnen berusten — en dat is de groote verdienste van het werk, — op logisch verband en historisch inzicht. Daarenboven hebben de schrijvers gelukkig veel ten koste gelegd aan illustratie in woord en beeld: naast de werkelijk nieuwe platen vinden wij reproducties van charters, teksten uit letterkundige bronnen en zoo meer. Zoo iets moet belang wekken! Daarbij in bijvoegsel de kloostergeografie en een kaart met de voornaamste stichtingen der drie agrarische orden in Nederland. — Wanneer men daarbij weet dat het boek piek-fijn verzorgd is dan zal men begrijpen dat wij het warm aanbevelen en verlangend uitkijken naar het tweede deel.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

2059 ◆ **Ruusbroec** **24**

LICHT- EN LIEFDEBLOEMEN. *Verzameld dr. Dr L. Reypens, S. J. — Antwerpen, N. V. Leeslust. 1926. (17 × 12) 164 blz.* *8.50 fr.*

IV — Voor niemand is 't een geheim dat Theophilus, de begenadigde schrijver van de onovertroffen « Christus-Uren » een Vlaamsche mysticus is uit onzen tijd; een denker en een dichter van groote kracht die jaren lang zijn tijd en geleerdheid heeft gebruikt in 't doorgronden en verspreiden van onze te weinig gekende Vlaamsche mystiek; thans onbetwistbaar en onbetwist als onze beste Ruusbroec-kenner kan optreden, die ons gewis, in eene nabije toekomst, de kritische uitgave bezorgen zal van al de werken van dezen heiligen Vlaming. Aller belangstelling heeft hij reeds gewekt met zijn prachtstudie over « Ruusbroec », waarvan een volksuitgave is aangekondigd. Daar komt hij nu met die « Licht- en Liefdebloemen », bloemlezing uit Ruusbroec's geschriften, ons blij maken als kinderen met St. Niklaas. Want 't is het beste devotie-boek voor ons volk, door de practisch-verstandige keuze der uittreksels, het aantrekkelijk schikken der indeelingen, door 't geleidelijk opvoeren tot het beoefenen der deugden, tot het in-vrienschap-leven met Christus, het verrijken in de « Verborgenheden van het vergoddelijkt Leven ». Ruusbroec is hier in 't bereik van eenieder. Lees die « wijze wenken » maar. 't Is klare wijn. Bovendien liggen in deze Licht- en Liefdebloemen te schitteren zijn schrijversgaven, te geuren de

verheven deugd en deugdelijkheid van zijn mystieke leer. Dr Reypens baant ons weer den weg naar den « goeden, milden Prior » die afdaalt tot onze kleinheid en ons leert opgaan naar God. Meesterlijk heeft P. Reypens Ruusbroec's middeleeuwsche taal vertolkt, in mooi modern Vlaamsch dat, op die wijze, voor de meesten, des te genietbaarder maakt den oorspronkelijken tekst. Dit werkje kan alle aanbeveling missen. Op eenige weken tijd moet het uitverkocht. Wie 't ziet wil het hebben. Daarvoor heeft « Leeslust » geen moeite gespaard. Van buiten is boekje blank als een eerste kommuniekantenkleedje, van binnen is 't zuiver frisch als een eerste kommuniekantenzieltje. D. De Pauw, O. P.

2060 ◆ **Werrebrouck, A.** **24**

Heropbeuring der Godsdienstigheid. — *Brugge, Excelsior. 1926. (22 × 16) 40 blz.* *2 fr.*

V — Dit boekje, kerkelijk goedgekeurd, is geschreven om het belang van het gebed diep in te prenten. Het bevat de katholieke leer dienaangaande zonder veel nieuws of pakkends in de uiteenzetting, tenzij wellicht waar het gaat over de opwerpingen tegen het gebed. Schriftuurteksten schijnen niet altijd juist genoeg aangewend. We betwijfelen of iedereen smaak zal vinden in middeltjes, zooals er vermeld staan op bladzijde 36 vlg. : waarom niet wat meer gedrukt op de veelvoudige Communie, op het lof- en dankgebed, die toch van grooter belang zijn tot « heropbeuring der godsdienstigheid »? De taal laat te wenschen over; het geslacht der zelfstandige naamwoorden is niet overal algemeen Nederlandsch. — Als geestelijke lectuur mag deze verhandeling een plaatsje vinden in onze volksbibliotheken. J. Salsmans, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen — Recht — Opvoeding — Folklore — Vrouwenbeweging

2061 **Cohen, J. B.** **33**

Hoofdlijnen der Staathuishoudkunde. — *Groningen, Noordhoff. 1925. 10e druk (23 × 14)* *fl. 2.40; geb. fl. 3*

V — Deze handige samenvatting der elementaire staathuishoudkundige begrippen beleeft zijn tienden druk sedert 1903. Dit is een welverdiend succes. Schrijver heeft op duidelijke wijze de manier van voortbrenging en verdeeling uiteengezet. Verscheidene punten zijn in accoord gebracht met de groote lessen die de na-oorlogsche economie ons gaf. Een flink boek. Dr J. A. Goris.

2062 ◆ **Delobel, H., Nollet, J., Staelens, D. en Vandervelde A.** **371.2**

Algemeene en bijzondere Methodiek voor het lager Onderwijs. — *Leuven, Vl. Boekenhalle (Paedagogische Studiën, X en XI) 1925, 2e bijgewerkte druk (23 × 15) 420 blz.* *19 fr.*

V — We verwijzen voor dit werk naar de bespreking van de eerste uitgave, welke verscheen in nr 3 van den 2n jaargang van Boekengids. Dat dit werk binnen het tweede jaar diende herdrukt bewijst overvloedig

z'n degelijkheid, en het druk gebruik dat er van gemaakt wordt door opvoeders en onderwijzers. We onderschrijven slechts dit woord uit de bespreking der eerste editie: « De schrijvers mogen terecht zeggen een werk afgeleverd te hebben » op de hoogte van de wetenschappelijke didactiek, waarin tevens de bevindingen werden opgenomen van de meest gezaghebbende vooruitstrevende schoolmannen. E. VAN LIER.

2063 Doodkorte, J. J. **26 : 9 : 27 : 37**

HET KATHOLIEK BEGINSEL EN ONS GESCHIEDENISONDERWIJS. — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1926. (21 × 14) 116 blz.* *fl. 1.50*

V — Schrijver stelt voorop dat het Katholiek beginsel aan het geschiedenisonderwijs een drievoudig doel stelt: « het aankweeken van echt Roomsche beginselen en het wapenen tegen de meest voorkomende verdachtmakingen, het voor oogen stellen van echte karakters en het kennis maken met ware heldenlevens, liefde en geestdrift te wekken voor de zaak van Christus en zijn kerk ». Hij behandelt dan breedvoerig deze vooropgezette doeleinden en toont aan hoe zelf het R. K. onderwijs onder den druk der liberaliseerende traditie nog steeds voortgaat met feiten en personen in valsch daglicht te stellen en er nog immer niet in slaagt het wereldgebeuren en zijn gansche verscheidenheid tot zijn juiste verhouding terug te brengen. Enkel een nieuwe oriënteering van het geschiedenisonderwijs op de R. K. Kweekscholen kan hier den gewenschten geest brengen. De schrijver heeft het hier natuurlijk over Nederlandsche toestanden. Ik meen wel dat niet iedereen het altijd eens zal zijn noch met de te sterk doorgevoerde redeneering, noch met de wel ietwat te eenzijdige beschouwing der gebeurtenissen en personen, maar dit belet niet dat ook de Vl. onderwijzers heel veel meedragen zullen van dit geestdriftig geschreven pleidooi voor de volledige verchristelijking van het onderwijs in de geschiedenis.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

2064 Foerster, Dr Fr. W. **37**

HOE WORD IK MAN? *Vert. uit h. Duitsch dr. L. Elaut en Fl. De Craene. — Leuven, Vl. Boekenhalle (Paedagogische Studiën, nr 3) 1926, 2e druk. (21 × 13) 228 blz.* *8 fr.*

V* — Een reeks voordrachten over karaktereigenschappen bestemd voor de jeugd. Op eenvoudigen, innigen toon, geheel aan jeugdige toehoorders aangepast, vertelt Foerster over zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, over zelfwerkzaamheid en de menschelijke samenleving. De groote vraagstukken van het individueel en sociaal leven worden aangeraakt, maar geen enkel geleerd betoog, integendeel sprookjes, vertellingen, voorvallen uit het kinderleven vormen de basis. Toewijding en liefde, sterkte en fierheid, de deugden die een sterk geslacht opbouwen; geen verstandskennis, geen wetenschap, kennis van zich zelf, liefde voor anderen maakt de jeugd tot mannen. Geen abstracte beleering, een concrete uiteenzetting, een warm doen aanvoelen, niets wordt er afgebroken, maar het goede hoe klein en verdoken ook wordt opgezocht, ontwikkeld en veredeld. Gewillig zullen onze jongens de gouden lessen van dit boek over karaktervorming opnemen. En ook ouderen hebben er veel bij te leeren, vooral wat Foerster's methode betreft: opbouwen, niet schelden op gebreken. Met angstvalligheid en voorzichtigheid ieder hoedanigheid geplant en ontwikkeld. Vertrouwen in

de jeugd, hoop in hun kracht, liefde voor hun zieleleven dooradem dit boek van krachtige, vormende wijsheid. De vertaling is goed, de « Paedagogische Studiën » bezitten een pareltje van innig-zachten glans.
F. HAEPERS.

2065 Kohlbrugge, J. H. F. **301**

PRACTISCHE SOCIOLOGIE. 2e deel: De Zorg voor het normale Kind. — *Groningen, Wolters. 1925. (23 × 16) 217 blz.* *geb. fl. 3.90*

IV — Een der meest interessante werken, die mij op dat gebied in handen kwamen. Veelzijdig en bondig, doch voldoende uitgebreid om ook een leek in de vraagstukken in te wijden. Geen enkele zijde van het zoozeer uitgebreide vraagstuk werd over het hoofd gezien: lichamelijke zorg voor moeder en kind, en alles wat er mee samenhangt: moeder-cursus, raadplegingen voor zwangeren, -voor zuigelingen, kinderkribben, enz.; de school en aanverwante vraagstukken, waaraan alleen een 100-tal bladzijden gewijd worden; de beroepskeuze; de opleiding tot werkman. Het sociaal karakter van zijn werk komt overal sterk op den voorgrond, maar vooral in kapittels als: De Beroepskeuze — Het Kind der ongehuwde Moeder — Coëducatie. Schrijver heeft het vraagstuk uitgediept en langs alle kanten bekeken, zoo objectief mogelijk, maar met liefde. Vandaar, dat het zoo boeiend is, en door velen, ook door de niet-ingewijden inzake kinderzorg, met belangstelling zal gelezen worden. In de huis-bibliotheek is het voorzeker op zijn plaats. Maar voor wie wel aan kinderzorg doet, onder welken vorm ook, hetzij als zuigelingen-verpleegster, onderwijzer of maatschappelijk assistent, is dit boek een schat, die heel wat nieuwe inzichten in het vraagstuk verborgen houdt, ze zal dwingen tot nadenken, en aansporen tot diepere studie. De uitgave is verzorgd, zooals alles wat bij Wolters wordt uitgegeven.
J. SMET.

2066 ◆ Van Menten, Jan. **336**

HET OORLOGSCHE EN NAOORLOGSCHE FINANCIEWEZEN. — *Antwerpen, Korte Nieuwstraat 37. 1925. (18 × 12) 116 blz.* *3 fr.*

V — De titel is wel wat ruim gekozen. Het gaat hier over het *geldwezen* en over het geld in zijn officieele rol van ruilmiddel, niet over de finantiën in 't algemeen. Maar zóó bepaald is het onderwerp nog groot genoeg! In een uiteenzetting die voor iedereen begrijpelijk is wordt goudstandaard, « kunstmatige koopkracht » inflatie, deflatie en stabilisatie besproken. Eene studie die uiterst welkom zijn zal.
Dr FLORIS PRIMS.

2067 ◆ Verheyden, J. **37**

HOE DE OUDERS HUN ZONEN TOT DEN SOLDATENDIENST VOORBEREIDEN. — *Lier, Van In. 1925. (18 × 11) 8[illegible] blz.* *2 fr.*

V — 't Is zeker dat veel jongelingen zedelijk verloren gaan ten gevolge der *onwetendheid* hunner ouders. Zij zouden hun jongen wel willen zien braaf blijven, maar... gebruiken er de noodige middelen niet toe, *omdat zij ze niet kennen*. In dit heerlijk boekje komt E. H. Verheyen hun ter hulp met veel gezond verstand, veel ondervinding en veel zielenijver. Hij wijst er op wat de ouders moeten doen vóór dat hun zoon soldaat wordt, bijzonder de laatste maanden vóór zijn vertrek en ook gedurende zijn dienst. Dikwijls denkt gij onder de lezing: « Dat is waar! Maar ik

zou er niet aangedacht hebben! » *Alle* ouders zouden het moeten lezen, ook diegene wier kinderen nog klein zijn, ook de meer ontwikkelde, die denken... dat ze het weten. Voor allen is er wat in te leeren. — De stijl is eenvoudig en gemoedelijk. Talrijke volksspreuken, kernachtige gezegden, rake aanmerkingen vergrooten de aantrekkelijkheid der lezing. — Voegt daarbij dat ge op het einde een lijst vindt van al de Belgische soldatenkringen, van de aalmoezeniers der militaire gasthuizen, legerscholen en garnizoenen (met hun volledig adres) en 't wordt duidelijk dat ge hier te doen hebt met een praktisch en quasi-onmisbaar handboekje voor alle goede ouders. — « Dit boekje wordt verkocht ten voordeele van de Belgische Soldatenkringen ». Het boekje koopen is dus tevens een liefdadig werk. Dr Fl. Fierens.

4. — Taalkunde

2068 Dickens, Charles **83 : 37 : 42**

2. The Cricket on the Hearth. *Met nota's van J. Van Mulders. — Antwerpen, Opdebeek. 1924. (21 × 15) 96 blz.* *3,50 fr.*

V* — Al het goed, van *A Christmas-Carol* gezegd, geldt voor *The Cricket on the Hearth*. Ware liefde is bestand tegen kwaad vermoeden en harteloos inblazen. Ware liefde in 't huisgezin, zooals die van John en Dot; ware kinder- en vaderliefde zooals die van Colet en Bertha, overwint alles. — Onze tijd van vernielde huiselijkheid mag 't gesjirp van den krekel wel blijven hooren. — Uitmuntend werk dus, in opzicht van onderwijs en opvoeding tegelijk, dit oud vertelsel als voorbeeld van Engelsche letteren en menschelijke kunst aan de school te leveren. — De aanteekeningen en inleiding zijn al wat men wenschen kan. Misschien kon de druk wel wat minder ineengedrongen zijn, tot aangenamer lezen. Al. Walgrave, pr.

2069 De Vooys, Dr C. G. N. **84 : 4393**

Verzamelde taalkundige Opstellen. *(2e bundel) — Groningen, Wolters. 1925. (23 × 16) 334 blz.* *geb. linnen fl. 5,90*

V* — Deze bundel bevat drie afdeelingen. In de eerste, vier opstellen over purisme en over de invloed van de omringende talen op het Nederlands; in de twede, acht opstellen over de betekenisleer: de gevoelswaarde van het woord, eufemismen, volksetymologie, figuurlike taal, vergelijkingen, metaforen, synoniemen en spreekwoordelike uitdrukkingen; in de derde, een bijdrage over de Nederlandse versbouw, lessen over spontane en bewuste woordvorming in de taal, over spreekwoorden, over woordvorming en woordbetekenis in kindertaal, over vaktaal en volkstaal, over middelnederlandse woordgeografie. — Deze bundel moet voor de eerste niet onderdoen: daar ligt voor ons Vlaams onderwijzend personeel een ware mijn in van hecht en uitstekend materiaal. Klare en duidelike uiteenzetting, leuke en leerrijke voorbeelden gekozen uit onze sappige, kleurige volkstaal, sterke wetenschappelike grondslag, jarenlange ervaring in het onderwijs, wat verlangt men meer? Al staat de prijs tamelik hoog, geen enkele van onze gestichten mag dit werk in zijn boekerij missen. Dr A. Boon, pr.

2070 Lombaerde, G. **37 : 4393**

Kent gij uw Taal? — *Brugge, Centrale Boekhandel (Cultuur en Wetenschap) 1925. (17 × 13) 142 blz.* *4,50 fr.*

V — Een zeer practisch en tevens een zeer degelijk werkje, in den aard van De Boeck's: « Nederlandsch Taaleigen ». Beter of slechter? Dat is moeilijk uit te maken; in alle geval de volgorde der tallooze Zuidnederlandsche fouten tegen de taal is er anders : in dit werkje is ze alphabetisch en dat heeft stellig zijn nut. — Is de schrijver niet al te angstvallig purist? Uitdrukkingen als: « met één woord, hoog oploopen met iets » en dgl. zijn toch niet slecht, dunkt me... En is: « Ik lees in « De Gids » niet even goed als: « ik lees in den « Gids » al staaft schrijver zijn meening dan nog met al de autoriteit van Vercoullie's naam? Zeer warm aanbevolen. V. NAVEAU.

5. — Wetenschappen

2071 **Delport, H.** **51 : 52 : 53**

◆ RELATIVITEITSTHEORIE. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding. (Verhandelingen, 237) 1926 (19 × 13) 52 blz.* *1 fr.*

V — Deze bladzijden zijn een uiteenzetting der relativiteitstheorie. Eerst de beperkte relativiteit, daarna de veralgemeende relativiteit zijn duidelijk voorgesteld, en op een voor iedereen vatbare wijze, voor zoover de theorie zonder hulp der mathesis vatbaar is. De wiskundige gegevens zijn in aanhangsel samengevat. Aanbevelingswaardig voor die zich een gedachte wil vormen over de huidige opvatting van het heelal, in zijn samenstelling en dadigheid, volgens de moderne physica.

DR. J. VAN MOLLÊ.

2072 **Garjeanne, A. J. M.** **57**

MOSFLORA VAN NEDERLAND. — *Groningen, Noordhoff. (20 × 12) 132 blz.* *geb. fl. 1.90*

V — Dit is de eenige goede Mosflora in onze taal geschreven. Het valt niet te betwijfelen dat het tekort aan afbeeldingen, een groote moeilikheid is voor beginnelingen en het zou wenselik zijn dat Dr Garjeanne, iemand kon aanzetten ons een reeks zeer eenvoudige voorstellingen onder zijn leiding te maken, zooals dat door Douin in zijn kleine Franse mosflora gedaan werd. De diagnosen zijn op een paar uitzonderingen na vrij duidelijk. Met dit boekje en daarbij een of andere atlas kan men al een goed einds weggeraken met de mosstudie. R. NAVEAU.

2073 **Löns Hermann** **83 : 59**

DE WULPEN ROEPEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. De Mink. — Geïll. dr. Sj. Kuperus. — Laren, Schoonderbeek. (21 × 15) 228 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

V — Voor wie van Gods wijde natuur houdt is een boek van Hermann Löns altijd een versch genot. Tusschen de ontzettende massa allerhande romans die we te verduwen krijgen doet een boek als dit weldadig aan. Het onttrekt ons een wijle aan het nerveuze ziellooze en verfijnde leven van onzen tijd dat langzaam doodend werkt op onze energie, en toovert ons plots in het frissche hoogland van Gods ongerepte schepping: de buitens en velden, de hei en de bosschen, het water en de bergen zooals we ze nog wel droomen maar nimmer meer zien. Daar is Löns thuis, en kent hij de stille geheimen die enkel geweten zijn door de reinen en de eenvoudigen van harte. Löns is onbewust een dichter. Het kan dan volstaan te zeggen dat dit boek een van z'n beste is, en dat

het ruwe hetwelk zijn werk dikwijls kenmerkt, hier totaal afwezig is. Wie nog jong is van hart en nog genieten kan wat Schrijver hier geeft, moet dit boek koopen! ERNEST VANDER HALLEN.

2074 Mogendorff, Dr E. E. **53**

NATUURKUNDE VOOR HET VOORBEREIDEND HOOGER ONDERWIJS. Deel 3. B: ELECTRICITEIT EN MAGNETISME. — *Groningen, Noordhoff. 1925. (24 × 16) 342 blz.* *3,75 fr.*

V — Electriciteit en magnetismus leverden de stof van dit tweede deel van het derde boek dezer zoo uitstekende leermethode. De Rector van het lyceum van Enschedé heeft hier bizonder nuttig werk verricht. Zijn boek zal niet alleen den welverdienden bijval oogsten bij den lyceumstudent maar evenzeer bij allen die buiten de school om de electriciteit willen studeeren. We kunnen onze Vlaamsche vakbibliotheken niet genoeg aanzetten deze uitstekende reeks natuurkundige boeken aan te schaffen. Te onzent heeft men alvast niets beters. R. NAVEAU.

2075 Minnaert, Dr M. **37 : 53**

NATUURKUNDE IN LEERLINGENPROEVEN. Een handleiding voor de eerste leerjaren en voor zelfstudie. — *Groningen, Noordhoff. 1924. (23 × 16) 196 blz.* *fl. 2.40; geb. fl. 2.90*

V — Een eenvoudig en duidelijk boek bij de aanvankelijke studie der Natuurkunde. Schrijver staaft heel zijn onderwijs op de leerlingenproef, hetgeen zijn lessen onderscheidt van alle dergelijke. Wie zijn methode volgen wil zal ongetwijfeld bij de jeugd een ware en gezonde belangstelling voor de wetenschap doen ontkiemen. J. v. OVERMEEREN, S. I.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2076 De Rouw, J. H. G. P. **69**

HOUTVERBINDINGEN EN STEENVERBANDEN. *Geïll. met 107 afbeeldingen. — A'dam, Mij. v. g. e. g. lectuur (Vakbibliotheek) (22 × 14) 156 blz. geb. fl. 3,25*

V — Degelijk vulgarisatiewerk op technisch gebied verricht steeds de Vakbibliotheek onder leiding van L. Liniers. Het onderhavig boekdeeltje, gewijd aan houtverbindingen en steenconstructies van de hand van J. H. G. P. De Rouw, hoogleeraar te Delft is lang niet een der minst verdienstelijke. Op een zakelijke methodische en tevens overzichtelijke manier wordt de stof behandeld. Heel klare schematische teekeningen (soms wel wat te dicht bij mekaar geplaatst) volledigen den tekst op een heel treffelijke manier. Schrijver geeft een algemeen overzicht der verbindings- en versterkingsmiddelen voor het hout, daarna bestudeert hij de houtverbindingen. Hij wijdt, en met recht, zijn bijzondere aandacht aan de praktische toepassingen. Daarna komt de steen aan de beurt: verbindingen en verbanden in kunstmatig gevormden steen en verbindingen en verbanden in natuursteen. Ten slotte uitvoering van metselwerken. Vooral het gedeelte dat betrekking heeft op de baksteenverbanden is degelijk en vooral volledig. Wij bevelen het werk warm aan alle personen aan die iets met het bouwvak te maken hebben. In de boekerijen onzer vakscholen mag het niet ontbreken.

Dr Ir. STAN LEURS.

2077 Eikendal, W. J. C. **621 : 629**

ELECTRISCHE AANZET- EN VERLICHTINGSINSTALLATIES VOOR AUTOMOBIELEN. — *A'dam, Kosmos (Bibliotheek voor Auto- en Motortechniek) 1925. (19 × 13) 318 blz.* *geb. fl. 4,90*

V — Het werk is bedoeld als leidraad voor al wie zich bezig houdt met moderne autorijtuigen. Het bevat buiten het technisch-speciale aangegeven in de hoofding van het boek, een paar zeer goede hoofdstukken over algemeene grondbeginselen der electriciteitsleer. — De stof is zeer bevattelijk voorgesteld, de tekst versierd met klare schema's, teekeningen en foto's. Ir. A. JANSSENS.

2078 Godefroy, J. **621**

HET SCHETSEN VAN MACHINEDEELEN VOOR TECHNICI (Projectivisch, axonometrisch, diametrisch en perspectivisch). — *Geïll. met 270 fig. — Deventer, Kluwer. 4e druk. (20 × 13) 65 blz.* *fl. 2,75*

V — «Het Schetsen van Machinedeelen voor Technici» van Godefroy, is meer voor hen die zich willen volmaken in het teekenen, doch reeds gedeeltelijk teekenaar zijn, dan wel voor het aanvankelijk aanleeren door beginnelingen. Alle soorten van projectie's worden er in 't lang en in 't breed in weergegeven, terwijl naar onze meening, het wezenlijk machineteekenen, een te kleine ruimte beslaat. Het boek spreekt ook veel van het maken der projectie naar een gegeven perspectief-model. De aanstaande teekenaar van machinedeelen zal in denzelfden tijd heel wat verder staan als hij zich uitsluitend kan bezighouden met het aanleeren der projectie naar goed gekozen modellen, en niet naar een in perspectief weergegeven onderdeel, dat soms heel onjuist is. Verder moeten wij nog laten opmerken dat er niet gesproken wordt van het zoo belangrijk onderdeel der schets namelijk « de maten »; niets over den stand der maatlijnen; niets over de soorten van lijnen en hun gebruik; en daarom besluiten wij dat het boek, alhoewel zeer nuttig, op gebied van machine- teekenen absoluut onvolledig is. A. DE BOEL.

2079 Kalma, Gerlof **629**

MOTORRIJWIELEN (Inrichting, Behandeling, Onderhoud) alsmede Duozittingen en Zijspanwagens. *Geïll. met 249 afbeeldingen. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Vakbibliotheek) (21 × 14) 237 blz.* *fl. 3,25; geb. fl. 3,75*

V — Is gewoon weg een korte beschrijving van verschillende motorrijwieltypes met veel catalogus-illustratie ter volledigiing van den tekst. De lezing vraagt weinig technische voorkennis. Ir. A. JANSSENS.

2080 Maitland, Dr Ir. C. E. A. **621.3**

ZWAKSTROOMGELEIDINGEN. Het Materiaal en de Bouw. Handboek voor het Middelbaar technisch onderwijs en voor de practijk. *Geïll. met 120 + 130 afb. en 32 tabellen. — Deventer, Kluwer (25 × 16) 208, VIII blz.* *fl. 5,25*

V — Dit werk is zooal mee van het allerbeste dat er, in het Nederlandsch in de laatste jaren verscheen. De bevoegde schrijver onderzoekt, in verschillende hoofdstukken : het geleidingsmateriaal (de verschillende draadsoorten), het isolatiemateriaal, de aanleg van blanke geleidingen (steunpunten, palen, isolatoren, het spannen der draden), de aanleg van geïsoleerde geleidingen en de beveiliging der geleiding (zekeringen en

bliksemafleiders). Naast zeer interessante details omtrent de constructie, het geleidvermogen, de steunkracht, enz., vindt de lezer er volop zijn gading in wat pratische gegevens betreft. Weinig Nederlandsche werken bevatten zooveel degelijks in zoo weinig bladzijden. Zoowel theoreticus als technicus kan er veel in leeren, wat men in andere werken tevergeefs zou zoeken. L. SENDEN, PR.

2081 **Muyen, L. C.** **634**

HOE SNOEI IK MIJN VRUCHTBOOMEN? — *Geïll. met 19 afb. — A'dam, Kosmos. 1926. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0.75*

V — Een boekje dat voor alle menschen die over een tuin met wat fruitboomen beschikken, aanbeveling verdient. Het onderwerp is klaar en duidelijk behandeld zoodat ook oningewijden en beginnelingen-amateurs er gemakkelijk hun gading in zullen vinden. Wat ons vooral bij het lezen aanstond waren de eenvoudige en daarom duidelijke teekeningen die bij den tekst gevoegd zijn. Het snoeien van fruitboomen is natuurlijk niet hoofdzakelijk een wetenschap, maar veeleer een kunst die door « doen » moet aangeleerd worden. Ook zal men in dit boekje de oplossing voor alle moeilijkheden niet vinden en blijft er nog een ruim veld over voor eigen initiatief en durf. Maar als « beknopte leidraad » zal het voor iedereen zeer welkom blijken. FR. CASTEELS, L. I.

2082 **Rubbrecht, Dr Raphaël** **62 : 36**

OVER DE OORZAKEN VAN BLINDHEID. — *Brugge, Excelsior. 1925. (21 × 13) 31 blz.* *1 fr.*

IV — Degelijk boekje op 't gebied van sociale geneeskunde, gebied waarop Dr Rubbrecht zooveel en zoo doelmatig werkt. « Meer dan de helft der blinden zijn het door eigen schuld of door de schuld van anderen ». Zulks zegt genoeg hoe belangrijk 't onderwerp is. Wetenschappelijk, zonder hoog-vliegend te zijn; aantrekkelijk geschreven en praktisch. Dr A. VAN HUFFELEN.

2083 **Van den Bergh, L. A., Jr.** **636**

DE KLEINE KONIJNRASSEN. — *Geïll. met 35 afb. — A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) 1926. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

IV — Een zeer vlot geschreven liefhebberboekje met veel mooie foto's. Het gaat er over beschrijving en typeering van eenige tentoonstellingsrassen, zooals Hollandsch, Russisch en Poolsch konijn, zilver en tankonijn. FR. CASTEELS, L. I.

2084 **Zoutendijk, J. A.** **63 : 71**

HET BOORDBED. Zijn aanleg, beplanting en onderhoud. *Geïll. met 25 afb. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen) 1926. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0.75*

V — Het mag een verheugend verschijnsel heeten dat ook in ons land de bloemenkweek stilaan meer en meer liefhebbers vindt. Het aanleggen van boordbedden, een Engelsche methode die aan den bloementuin een losser uitzicht geeft, komt ook in ons land geleidelijk in zwang. Het geldt hier hoofdzakelijk een vraagstuk van smaak. Aan tuiniers en liefhebbers die van bloemenkweek iets meer afweten dan de gewone sterveling, durven wij dit werkje heel zeker aanbevelen.

FR. CASTEELS, L. I.

7. — Schoone Kunsten

2086 Boer, Adriaan. **77**

VERGROOTEN. Een practische handleiding. — *Bloemendaal, N. V. Focus. 1925. (19 × 13) 176 blz.* *fl. 2*

V — De leus van onzen tijd, zegt schrijver, luidt: « kleine opnamen, groote beelden ». Immers dank zij de groote volmaking der camera's en lenzen, en de hulpmiddelen waarover wij thans beschikken is er alles voor om op klein formaat te fotografeeren, en naderhand de geslaagde negatieven te vergrooten. Ook zullen de amateurs gelukkig zijn hier bijeen te vinden al wat ze wenschen kunnen omtrent de vergrootingstechniek en -stelsels, en dit nogwel op een systematische, glasheldere wijze uiteengezet. Aanbevolen aan liefhebbers en vakmannen, die een specialist op dit bizonder gebied der fotografie aan 't woord willen hooren. JORIS BAERS.

2087 Idzerda, W. H. **77**

KINEMATOGRAFIE VOOR DEN AMATEUR. *Geïll. met 91 afb. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. 1926. (17 × 12) 104 blz.* *fl. 1.75*

V — Een boekje dat zoowel buitenstaanders als kinema-amateurs met belangstelling zullen zien verschijnen: immers, nu de bio-film overal, tot zelfs in de kleinere dorpen is binnengedrongen, is het voor iedereen interessant te weten hoe het opnemen en projecteeren er van geschiedt. Op eenvoudige, vulgariseerende wijze wil schrijver ons hierover inlichten. Achtereenvolgens handelt hij vluchtig over: *de film;* de meest-voorkomende *filmkamera's*, hun onderdeelen en behandeling; de *opname* en het *bewerken* met verschillende toestellen. — Een werkje dat om de hooge actualiteit van 't onderwerp in elke boekerij zou moeten aanwezig zijn en er dan ook druk zal gelezen geworden. JORIS BAERS.

2088 Schim van der Loeff, H. P. en Van Millegem, S. **784**

DE RATTENVANGER VAN HAMELN. Sprookje voor kinderkoor in drie afdeelingen. — *Groningen, Noordhoff. (20 × 14) 34 blz.* *fl. 0,60*

Partituur zonder begeleiding : (28 × 20) 35 blz. *fl. 0,75*

Partituur met begeleiding : 67 blz. *fl. 1,50*

VI — De Partituur bestaat ook in cijfermuziek. Volgens een oud verhaal werd in de XIIIe eeuw het stadje Hameln met ratten geplaagd. Een toovenaar brengt redding bij middel van een tooverfluitje. Hem wordt belooning beloofd en niet gegeven. Hij straft de bevolking door de macht van zijn spel. — De voorstelling biedt stof tot rijke fantasie. De muziek is zeer eenvoudig en zeer afgewisseld en mag met zeer gewone toerusting aangedurfd. Soli en driestemmige koren. Voor prijsuitdeelingen e. a. kinderfeesten is dit kinderkoor zeer aan te bevelen. Succes is verzekerd om de degelijkheid van den muziekalen inhoud en de tooneelmogelijkheden. 't Is verheugend te zien hoe degelijke komponisten zich ook bereid houden voor dit genre, dat al te zeer verwaarloosd werd.
Dr Fl. VAN DER MUEREN.

2089 Van Milleghem, S. **784**

VADERS VERJAARDAG. Kindercantate voor soli, koor en piano. Woorden van A. L. De Rop — *Groningen, Noordhoff. (28 × 20) 100 blz.* *fl. 2,50*

VI—Weer uitstekend geschikt voor onze onderwijsinrichtingen. «Vaders Verjaardag », is geschreven voor kinderkoor, mezzo-sopraan en baritonsolo. De kinderkoren zijn driestemmig. 't Is wel een uiting van cultuur dat kunstenaars alle gelegenheden van 't maatschappelijk en huiselijk leven illustreeren met een gelegenheidsstuk. In Vlaanderen groeit die wel doch we missen nog de illustratiestof, en dikwijls hebben we die jaloersch bezien en aanhoord bij naburige cultuurvolkeren. — « Vaders Verjaardag » is een van die kantaten die ontstaan uit de cultuursfeer van den huiselijke kring doch ook daarbuiten iets te beteekenen hebben. — Zij die beschikken over de noodige stemmen in den familiekring hebben hier iets naar hun gading. Dat zeker de school dit gebruike!

Dr Fl. Van der Mueren.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2090 Adama Van Scheltema **81**

De Tors. In zeven zangen. *Geïll. met 8 teekeningen dr. S. A. Rijkmans. — Rotterdam, Brusse. 1924. (26 × 19) 92 blz.* *fl. 2.25*

II — Dit werk werd geheel voltooid door den dichter nagelaten. De eerste vijf zangen er van verschenen in het door hem bestuurde tijdschrift *Orpheus*. — In een oude stad in een oude huizing, waar hij mijmerde, ziet de dichter er een tors staan van een vrouw. Hals en hoofd ontbreken. Zijne verbeelding gaat aan het werk. Juist wat ontbrak bezielde tot leven. — Hij roept de Muse over « om het leven te vergeten in haar zangen », hij zingt om de geschiedenis der menschheid, van de vrouw, van het paar, vraagt zich af naar wat voor hemel eens haar handen reikten, doch besluit dat geen hemel haar gevangen had maar dat zij was van hen die al hun heil op aard zien. — De vaart komt tot bedaren. De verbeelding heeft haar tocht vervuld. Op de vraag wat het beeld is komt geen bepaald antwoord. Is het beeld van een dood verleden of van een wereld die nog wordt? De slotkreet is: « Laat mij nog de wereld toebehooren die komt — een die begint — begint. — Wie zal in het duister raden of wij niet reeds het beloofde land dat ginder wacht betraden...» — Wolken, twijfels, vragen, vage verzuchtingen, doch daartusschen in bliksemen herhaaldelijk schoone verzen. Voor onze boekerijen onbruikbaar.

Dr L. Dosfel.

2091 Breyne, Marc. R. **81**

Zwart en Goud. Met Huldegroet aan Paul Kruger, door Cyriel Verschaeve. — *Brugge, Excelsior. 1925. (20 × 13) 92 blz.* *6 fr.*

IV — Het is de toon van René de Clercq, zowel die uit de volksdeuntjes als uit « Toortsen », welke ons in deze bundel van Marc. R. Breyne haast op iedere bladzijde tegenklinkt. Een paar gedichten zijn er, die iets laten doorschemeren van de « Nieuwe Geest », die zich in de naoorlogse poezie in Europa op vele en vaak diametrale wijzen heeft gepoogd te uiten. Voor de rest, zullen deze liederen van huiselike vreugd en verdriet, van liefde tot de natuur en brandend heimwee naar het Vlaamse vaderland, en die nu niet precies werden geschreven voor oningewijden in « la poesie pure », aan menig eenvoudig hart nog een innige ontroering vermogen te schenken. « *Zwart en Goud...* niet alleen is het leven, door den goddelijken Wever op den weefstoel van den

tijd uit zwarte en gouden draadjes geweven, maar het laken, het mijne, is Vlaamsch laken, mijn leven is Vlaamsch, en 't kan niet anders, tot spijt van wie 't benijdt »: dat is 's schrijvers verklaring van de tietel welke hij koos voor zijn bundel gedichten die door Cyriel Verschaeve worden ingeleid met een heerlike huldegroet-in-proza aan Paul Krüger, de man die zijn geloof behield! Marc. R. Breyne zelf, die in Augustus *1924* naar Zuid-Afrika vertrokken is, heeft zijn verzen « Als een krans van simpele bloemen » neergelegd aan de voet van het gedenkteken dat de boeren hun grote voorman eens hebben opgericht.

WIES MOENS.

2092 **Monstrey, Osc. C. S. S. R.** **81**

◆ GEZELLE-UURTJES. — *Esschen, St-Alfonsus-Boekhandel. 1925. (14 × 11) 142 blz.* *3 fr.*

V — Als opvatting : Keur uit de mystieke gedichten van Gezelle, zeer goed, en zeer aan te bevelen. Was ik echter niet gehouden door « Bondige recensie » ik zou even moeten brommen omdat de verzamelaar te veel aan Gezelle's taal en schrijfwijze heeft geknabbeld. Dat is zeer gevaarlijk, b. v. *Gezelle* : « Jesu, wilt mij Jesus zijn! » — *Hier* : « Jezus, wil mij Jezus zijn! » (43) of erger: *Gezelle*: « Wat gaat mij om in 't wondre van die stonden ». *Hier*: « Wat gaat mij *aan* » ... (46) !? Of nog: *Den ouden Brevier*: « Als zorgen mijn herte verslinden, — als moeheid van 's wereld's getier, — dan zoeke ik weerom den beminden — dan grijpe ik den ouden brevier»... — Daarvan wordt gemaakt « Het oude Brevier »... dan zoek ik weerom het beminde, dan grijp ik het oude brevier ». En zoo al meer. — Sommige voetnota's zijn overtollig, andere verkeerd, *veeg*, b. v. wordt verklaard door *bedreigd*, maar Gezelle zelf verklaart: *die gaat sterven*. Laat Gezelle zijn tale toch!

A. WALGRAVE, PR.

2093 **Rodenbach, Albrecht** **81**

◆ KEURGEDICHTEN. *Ingeleid met eene studie door Cyriel Verschaeve.* — *Leuven, Vl. Boekenhalle. (16 × 12) 144 blz.* *2 fr.*

V — Verschaeve's studie ter inleiding bevat beschouwingen over *Rodenbach en de Vlaamsche beweging*; over *Rodenbach in de letterkunde*. Daarin vinden wij de kern van de gedachten, welke Verschaeve breedvoeriger ontwikkelde in zijne studie over: *De dichter Albrecht Rodenbach*. De Inleiding bevat een deeltje over *Rodenbach's plannen*, naar de artikelen van Fernand Rodenbach en beschouwingen over *Rodenbach's nawerking*. Het boekje behelst insgelijks den prachtbrief door Rodenbach aan zijn leeraar H. Verriest geschreven. Wanneer eens eene keurverzameling van Rodenbach's brieven en prozastukken? De gedichten zelf werden niet altijd gelukkig gekozen. Men vraagt zich vruchteloos af waarom sommige opgenomen werden als b. v. de *1e Blauwvoet, Doedele Bommele, In Vlaanderen*, andere daarentegen niet als *De (2e, 3e) Blauwvoet*. Verder missen wij datums, aanteekeningen over het ontstaan van de gedichten, opgave van bundel of tijdschrijft waaruit de gedichten overgedrukt werden, enz. — Wij kregen hier dus geene critisch-voldoende uitgave. Practisch kan ze echter dienst bewijzen.

Dr L. DOSFEL.

82. — TOONEELLITERATUUR

2094 **Amter, E.** **83**

DE NIEUWE MENSCH. Spelletje in drie bedrijven. — *Brugge, Exelsior. 1925. (21 × 16) 74 blz.* *5 fr.*

IV — Bij Gaston Martens aan-wien hij zijn spelletje opdroeg « uit dank en vriendschap », schijnt Amter heel wat bijgeleerd te hebben in zake dialoog, techniek en typeering van menschen. De typeering zijner personen is raak. Naturalistisch tooneel met als vage achtergrond deze idee: hoe ook « nieuwe menschjes » die de verstvooruitgeschoven principes hebben, erg « oude-menschachtig » blijken te zijn wanneer het gaat om geld of om een mooi meisje. — Een wensch: moge Amter in een volgend werk zijn onmiskenbaar talent besteden aan een nobeler idee. FR. CROLS, PR.

2095 **Van den Vondel, Joost.** **82**

◆ ADAM IN BALLINGSCHAP met aanteekeningen door J. Salsmans, S. I. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 5e druk (17 × 12) 96 blz.* *6 fr.*

V* — De klassieke uitgaven van Vondel's werken door Pater Salsmans zijn echte modellen in het vak. — Een flink godgeleerde alleen kan Vondel, bij wien godgeleerdheid en dichtkunst zoo innig vergroeid zijn, verklaren. — Sedert lang wisten wij dat Pater Salsmans een Vondelkenner is, onder de besten. — Het boekje zal natuurlijk klassiek worden in al onze onderwijsgestichten. DR L. DOSFEL.

2096 **Ysabie, Reinier** **82 : 266**

◆ PADRECITO. Missiedrama in 4 bedrijven, bekroond in den Prijskamp voor Missietooneelkunde. — *Brussel, Luyckx. 1925. (20 × 13) 80 blz.* *5 fr.*

V — Uit haat tegen den blanken priester vergiftigt Curulco, de inlandsche matschi, het zoontje van Antacuru, dat aan den blanke gehecht is en hem vadertje (padrecito) heet. Antacuru verdenkt den missionaris van den moord en wil zijn zoontje wreken. Curulco echter wordt gebeten door een slang; de blanke pater zuigt het gift uit de wonde, doch te laat: vooraleer te sterven bekent Curulco zijn euveldaad, en de missionaris wint de sympathie die hem zoo noodig is om zijn werk van apostolaat met vrucht te kunnen aanvangen. — Een stukje zonder de minste aanstellerigheid, waarvoor dan ook eenige naïveteit en sentimenteele dingetjes mogen door de vingeren gezien. In één of twee bedrijven verwerkt, had het thema een intense uitbeelding kunnen geven van het eeuwige komflikt tusschen zelfzucht en zelfopoffering, tusschen haat en kristelijke liefde — des te meer interessant daar het speelt op een voor ons tooneel nog onbetreden terrein : de missiën; in vier bedrijven, al wezen die ook nog kort, doet het wat verwaterd aan. Niettemin zal het in onze patronaten een dankbaar publiek vinden, en bij de kinderen en bij hun moeders. Het leest heel vlot. E. AMTER.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door wel. gevormde lezers worden gelezen.

2097 **Grimmelshausen, Hans von** **83.0**

DE AVONTUURLIJKE SIMPLICISSIMUS. — *Naverteld uit h. Duitsch dr. Anton Thiry. — A'dam, Prometheus. 1926. (19×12) 278 blz. fl. 2,50; geb. fl. 3.25*

II. — Avontuurlijk in de hoogste mate zijn inderdaad de eindelooze avonturen van Simplicissimus. Van herdersknaap bracht deze vondeling

het tot eremijt, nar, soldaat, legeroverste, jonker, baanstrooper, doktersknecht, tooneelspeler, courtisan, schipbreukeling en nog eens eremijt, dezen keer meenens. Dit alles doorschokt van de daverende gebeurtenissen van den dertigjarigen oorlog. Deze troebele, ziellooze en materialistische tijd is meesterlijk weergegeven in dit boek, waar jammer genoeg ook het ergerlijk ruwe met voorliefde naar voren gebracht werd. Grimmelshausen heeft waarlijk geen blad voor den mond genomen als hij z'n boek schreef. We stappen nog over de platte en ruwe gezegden, kunnen zelfs velen dat hij soms de dingen die men liefst niet noemt bij hun naam zegt, doch minder dat er daar een paar bladzij voorkomen die ieder mensch doen rood worden. Thiry weet telkens op het kritiek moment het schuifje toe te wippen, doch dat verergert slechts de toestanden. Er was nochtans gelegenheid voor Thiry eenige flinke coupures te maken om het boek voor iedereen bruikbaar te maken. Hoezeer ik Thiry's vertellersgaven en Grimmelshausen's schitterende vertelkunst ook waardeer, kan ik het boek onmogelijk aan katholieke lezers aanbevelen. ERNEST VANDER HALLEN.

2098 Van Gogh-Kaulbach, Anna **831**

HET LICHT VAN BINNEN. — *Amsterdam, Van Kampen. 2e druk (19 × 12). 176 blz.* *fl. 1.90*

II — De heldin is hier een blind meisje, dat een nacht op haar oogen, maar een onverwoeste kracht van innerlijke leven in zich draagt en dank zij een licht van binnen intuïtief dingen inziet en begrijpt die schijnbaar boven haar begrip gingen. Zoo komt het dat zij, de schijnbaar zwakke, te midden broze hulpeloosheid, de steun en het licht is voor hare familieden. Inzonderheid voor Truus, haar broer Herman's vrouw, die, in haar razende behoefte aan flirt en meisjesachtig-verliefd, zich heeft laten verleiden door Hans den ingenieur. Lenie voert de gevallen vrouw weer in de armen van haar man, weet te doen dat deze het zondekind aanneemt, en laat zich ten slotte huwen met den verleider van Truus. Een mondaine roman naar modern-heidensche opvatting, buiten alle godsdienstige levensbeschouwing om. Alles is zoo geconstrueerd in den roman, dat de echtbreuk, opgevat als een klein fataal vergissing-, en vergrijpje van één stond, verschoond en goedgemaakt wordt. Het huwelijk met een ander, al leeft de andere wederhelft, wordt erin gehuldigd: in naam van welke moraal vreesde Hans te mogen trouwen met Truus? In naam van welke moraal kreeg Truus zoo plots en zoo intens wroeging over haar vergrijp? Ook de Godsidee komt er in voor, maar gevat het pantheïsme van een zin als: « De natuur is zelf God » (bl. 68). De Bijbelsche tekst: « oordeelt niet » wordt uitgelegd al te vrijlaksch. Schrijfster laat dollen met een preek die niet rept over God! De dominee die even figureert is een modernist « die staat voor onoplosbare raadselen ». Maar **wat** een pracht van uitbeelding en schittering van stijl en diepte van psyche! Dat alles kan toch den voor ons perversen inhoud niet onder de bloemen duiken. A. VAN DEN DRIES, PR.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2099 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

DOOR SMART TOT GELUK. Roman. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. 1925. (19 × 12) 238 blz. fl. 0,95*

III — De jonge Annedore, een wees, komt weer op het slot van haar voogd graaf Rüdiger. Deze is echter afwezig om reden van een duel met den man die hem zijn vrouw ontroofde. Rüdiger's half-broer en zuster, Lothar en Lilly, bekladden en belasteren hem bij Annedore, die gereedelijk het gif indrinkt. Ze laat zich verloven met Lothar. Maar stilaan begint zij in te zien dat Rüdiger een beste mensch is, Lothar een falsaris en vrouwenlooper, Lilly een intrigueerster. Slot: Lothar huwt met de gescheiden vrouw, Rüdiger met Annedore zijn voogdkind. — Een thema uitgewerkt naar de gewone methode: strijd tusschen de goeden en de kwaden, triomf der goeden. De lichtkrans hangt om de typen van karakteradel en zielegrootheid. Alweer die ellende van: « eenmaal gescheiden, trouw ik met een ander ». Enkele drifttooneeltjes. Voorbehouden. A. VAN DEN DRIES, PR.

2100 de Trega, Arnaud. **83 : 9**

RAMP EN MISDAAD (1632-1638). Historische roman. — *Brugge, Beyaert. 1925. (20 × 12) 224 blz.* *8,40 fr.*

III — Beleg en inneming van Maastricht in 1632. De Hollanders vervolgen er de Paapschen en martelen allervreeselijkst verschillende priesters en kloosterlingen; eindelijk worden negen katholieken: 4 leeken waaronder een vrouw, en vijf geestelijken, op het schavot onthoofd, en twee hunner daarbij gevierendeeld. — Deze geschiedkundige feiten worden in een roman gevlochten, met een wulpsche vrouw, als hoofdduivelin tegen de katholieke priesters, één vooral. — Ik zou onwaarheid spreken, moest ik zeggen dat het boek mij, als verhaal, behaagt. De geschiedenis staat er te veel, onafhankelijk van 't verdichtsel, tusschen geworpen, en 't verdichtsel is niet voldoende plastisch voorgesteld; daarbij komt de schrijver er met eigen lyrische beschouwingen door klinken. Men zou bijna denken, dat er politiek in 't spel is. — En toch staat er veel belangrijks in het boek. De *geschiedenis* die erin schuilt, en die de schrijver goed schijnt te kennen, zou ik eens willen uitgewerkt zien, streng geschiedenismatig, zonder roman, maar met alle bijzonderheden mogelijk. — Sommige voorstellingen en bijzonderheden maken hier en daar de lezing ongeschikt voor andere dan ontwikkelde en ervaren menschen. AL. WALGRAVE, PR.

2101 Francken, Frits **83**

◆ LEGENDEN. — *Antwerpen, De Regenboog. 1925 (18 × 14) 140 blz.* *10 fr.*

III — Een zeer mooi boekje, vol fantasie en middeleeuwsche ridderlijkheid, bekorend door zijn eenvoud, gracielijk door zijn weeke stemming. Een paar middeleeuwsche Maria-legenden; de bekende legende van den Draak van het Gentsche Belfort, en een breeder uitgesponnen ridderverhaal « Hooglied », waarin we het mooie gebeuren en den zeer zuiveren stijl waardeeren, maar dat jammer genoeg onbruikbaar wordt voor ruimere kringen door wat zinspelingen en woorden die het geheel zwoel maken, en de lezing ervan doen voorbehouden. Spijtig voor het werk en den schrijver. ERNEST VAN DER HALLEN.

2102 Loveling, Virginie **83**

VAN HIER EN ELDERS. — *Gent, Van Rijsselberghe en Rombaut. 1925. (19 × 13) 214 blz.* *6 fr.*

III — Door het uitgeven van deze novellen en schetsen, hier en daar in tijdschriften verspreid of nog in handschrift berustend, heeft de vrome

Loveling-vereerder Maurits Basse een van de laatste wenschen van de overleden schrijfster vervuld. Kleine schetsjes, indrukken en levensbeeldjes, liefdevol uit het leven nagekeken; korte verhalen en langere novellen, eenvoudig en gemoedelijk verteld. Als ondergrond gewoonlijk het stomme wee van verworpelingen en misdeelden, met daarover de stille glimlach van haar medelijden, — de zedelijke onrust van zoekers naar waarheid, met daarachter de twijfelende spot van haar scepticisme. Tot in deze laatste werkjes blijft het Evangelie voor die edel-voelende vrouw een gesloten boek waarvan ze niets anders ziet dan enkele uiterlijke bijkomstigheden die haar belachelijk en kleingeestig aandoen... en toch is het wonder hoe het groote godsdienstige vraagstuk haar gemoed blijft kwellen en verontrusten. Om die valsche voorstelling van het Katholicisme vooral, lichtelijk voorbehouden lectuur. Dr A. Boon, pr.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2103 **Baekelmans, Lode** **83**

De Mannen van « Elck wat Wils ». — *A'dam, Van Kampen. 1926. (21 × 15) 168 blz.* *23,20 fr.*

IV — In dit verhaal dat zonder twijfel een sterk autobiographisch karakter draagt rakelt Lode Baekelmans herinneringen op uit zijn studententijd aan het Athenaeum te Antwerpen. Het was in het begin van de jaren 90 dat er daar ook en 't wat begon te roeren: bonden werden gesticht, vergaderingen gehouden, speeches afgestoken, tijdschriftjes opgericht... het was bij die jongeren een brok rumoerig leven. Daarover vertelt de schrijver leuk en prettig, met hier en daar een vlaagje weemoed over die heerlijke dagen van onbezonnen strijd en een tikje zelfbespotting over die grootdoenerij van die broekjongens. Hoewel het maar doorgaat als verbeelding van de werkelijkheid, toch belangrijk als documentatie om de sfeer waarin we een tijdje lang worden verplaatst... En bij ieder van ons roept het een periode op uit zijn eigen leven, toen we ook in een zelfde stemming van strijd en verzet onze eerste sporen hebben verdiend. Dr A. Boon, pr.

2104 **Benson, R. H.** **83.1**

◆ De Lafaard. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. P. M. Vlekke. — Tilburg, Nederl. Boekhuis (Keurboekerij) 1926. (16 × 11) 476 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,75*

IV — Het probleem door Benson in dit verhaal behandeld, reikt, in het inzicht van den schrijver, veel verder, en peilt veel dieper dan de zielkundige studie van een jongen Engelschen aristocraat, die door verbeelding en zenuwen soms tot gebrek aan physischen moed vervalt en aldus door zijn vader, broeder en verloofde veracht, door zijne moeder met medelijden, maar niet met *ware* medelijden, wordt bejegend. Het ware probleem is dit: wat is lafheid? Vatten die Engelsche protestantsche edellieden, met hun armtierige zedelijkheidsbegrippen en hun holle, louter sportieve opvatting van den moed, wel iets van de kracht en den moed der *ziel*, en is hun levensopvatting bekwaam om *dien* te ontwikkelen en op te voeden? Voor de zóóveelste maal klaagt Benson — zelf een zoon uit hoogere Engelsche wereld — hier de ziellooze ijdelheid van die adellijke familiën, en van hun kasteelleven aan, waar dingen zonder belang tot het hoogste en waardigste worden verheven,

terwijl zij niets weten van hetgeen den mensch waarlijk groot maakt of zijn zwakheid helpen kan : de liefde tot Christus en zijn Kerk ; de genademiddelen van de Sacramenten ; de christene versterving en plichtbetrachting uit hooger beginsel. De man die hier de waarheid ziet en, zooveel er te helpen is, nog redt, is de Katholieke priester, door de edele familie uiterlijk gedoogd, maar in den grond van hun hart, met hoog misprijzen aangezien, terwijl zij allen eerbied hebben voor den materialistischen Professor, met zijn hol gezwets. Het heele verhaal loopt over van fijne ironie over die verwaande domheid. Een prachtboek in alle opzichten. AL. WALGRAVE, PR.

2105 Claes, Ernest **83 : 89**

OORLOGSNOVELLEN. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1925, 4e druk (23 × 14) 112 blz.* *4 fr.*

IV — Een vierde druk ! Stijgende bijval. En dat is verdiend. De oorlogsnovellen blijven van 't best dat E. Claes schreef. DR K. ELEBAERS, PR.

2106 Courths-Mahler, Hedwig. **83.1**

EEN LEUGEN OM BESTWIL. — *Vert. uit h. Duisch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. 1925. (20 × 12) 148 blz. fl. 0,95 ; fl. 150*

IV — Heinz Frank komt weer van uit Sumatra in zijne heimat : 15 jaren verbleef hij er onder verdenking van diefstal. Nu weet hij dat zijn stiefmoeder den diefstal pleegde om heel verdachte redenen. Hij helpt de nieuwe firma op de baan, bezorgt zijn zusje Gusta een fiinke toekomst met een flinke opvoeding en vindt in Felicitas zelf een mooi vrouwtje. Maar deze deed, om hem te huwen, een leugen om bestwil : zij wist dat hij rijk was en liegt hem het contrarium voor. De zon van geluk verduistert even aan den echtelijken hemel. Een stond maar, want dan wacht de villa Felicitas de beide geliefden. Dit boek is mee van de zedelijkste van Courths-Mahler, en waait een gezonde democratische kracht uit. Hulde aan den arbeid, prijke bovenaan het boek.
A. VAN DEN DRIES, PR.

2107 Jaarsma, D. Th. **83.1**

HET GELUKKIG JAAR. — *R'dam, Nijgh en Van Ditmar. 1925. (21 × 15) 184 blz.* *fl. 3 ; geb. fl. 3,90*

IV — Dit « gelukkig jaar » bracht de auteur door bij zijn vrouw en zijn beide kleuters, waar hij de hooge vreugd genoot van het familieleven, vol kleine onbenullige gebeurens, knusjes genoten, bekeken en ontleed, psychologisch onderzocht en prettig naverteld. Zijn twee jonge kinderen geven aanleiding tot allerleukste kinderscènes, toegelicht dooriemand die de kleutermentaliteit kent als geen, en de groote kunst bezit kind te kunnen zijn met de kinderen. Van de beste kinderliteratuur voor volwassenen, die we bezitten. ERNEST VANDER HALLEN.

2108 Jörgensen, Johannes **83.1**

◆ EVA. *Vert. dr. J. Volens. — Venloo, G. Mosmans snr. 1926, 2e druk (20 × 14) 110 blz.* *fl. 1.25*

III-IVˣ — 't Gekozen thema mag versleten, banaal, alledaagsch heeten : een getrouwd man die er van onder trekt met de vrouw van een vriend. Toch loopen we hoog op met « Eva ». Want Jörgensen legt er in bloot de ziel van den modernen mensch die leven wil zonder banden en

wetten, onbeteugeld vrij, in zonde. Schouwde hij tot op eigen zielebodem, ook de geheimen van andere harten heeft hij doordrongen. Dat boek laat u niet los. Vergeten kunt gij ze niet: Dr Forsom die zich meer bemoeit met zijn bacteriën dan met zijn vrouw Agnete; Agnete die niet houdt van een correcten man en verliefd is op Bjere die druk komt ten huize; Bjere, de dichter van levenswijsheid, die leeft lijk hij schrijft; Eva, de vrouw van Bjere, die nog de oude opvatting van 't huwelijk één man één vrouw eerbiedigt en niet langer in den weg wil staan van 't geluk van haar man; Bjere en Agnete die den muur van de moraal doorbreken, de reis naar 't geluk ondernemen, maar een heilzaam-bittere ontgoocheling beleven. Met vaste meesterhand is « Eva » geschreven, uitgenomen 't einde dat onbenullig aandoet en er bij schijnt geflanst. Voor gehuwde, ontwikkelde lui een wijze waarschuwing.

D. De Pauw, O. P.

2109 **Jörgensen Johannes** **83**

◆ De uiterste Dag. *Vertaald uit het Deensch door Kees Meekel — A'dam, C. L. Van Langenhuysen. 2e druk. (21 × 15) IV-132 blz.* *fl. 2*

IV* Niels Graff lag te sterven in eene kamer te Sodoma. In zijn ijlkoortsen zag hij voorbijtrekken de blijde jaren van zijn jeugd, van zijn eerste geluk met Agnes en 't kindje. Hij had toen vele vrienden en kennissen en geraakte korts nadien verliefd op Lily Luder. Afgedankt op 't kantoor werd hij journalist. Agnes zat thuis eenzaam en verlaten, zonder brood en zonder geld. De schulden niet betaald. Niels dronk wijn en zocht zijn geluk bij Lily. Zekeren nacht dat hij zijn woning binnenstapte vond hij ze ledig. Vogelvrij zich voelend reisde hij met Lily naar 't Zuiden. Na 't vleeschelijk genot de scheiding. Alleen bleef hij er rondzwerven. Hij vernam den dood van Agnes, stapte op Allerzielendag in een kerk te Florence waar men den « Dies Irae » zong. Nog eens droomde hij van Agnes die hem een rood vlammend kruis toonde in de lucht. De uiterste dag was in aantocht. Een groot wit licht verscheen hem en uit dit licht sprak een stem die hem verweet heel zijn losbandig leven. Toen brak in hem zijn ongevoelige ik, hij snikte den Heer om vergiffenis en stierf. Een roerende novelle met een fijne typeerign van Niels Graff's duistere zondige en berouwende ziel. D. De Pauw, O. P.

2110 **Kaiser, Isabella** **83.1**

◆ Rachel's Liefde. *Vert. uit h. Duitsch dr. Oskar Van der Hallen. — Titelplaat van Anco Wigboldus. — Antwerpen, N. V. Leeslust. 1926. (16 × 12) 144 blz.* *10 fr.*

IV — Ik meen dat dit Kaisersche werk het tweede is dat in het Nederlandsch werd vertaald. (Eerst kwam het sociale « Onze Vader » door E. Vandevelde). Van Duitsche afkomst, fransch door opvoeding smelten in haar het Germaansche Gemüt en de Fransche esprit saam. Het woord dat ze eens schreef: « Die Güte ist die Erlöserin der Welt » is haar levens- en werkmotto. Sprookjestoover, romantische stemmingatmosfeer ligt over haar werken, straalt er uit. Wél hier en daar de al te vrouwelike weekelijkheid vooral van wie dan jaren lang een sleepende ziekte meedroeg, waaraan ze ten slotte bezweek. Minder echter in Rachel's Liefde. Romantisme wél, doch m. i. gezonde en dat kan niets dan goed in onzen geblaseerden tijd. De idealistische Rachel-figuur is flink uitgeteekend; het milieu raak getypeerd. De kamp in Rachel's ziel groeit psychologisch tot de uiteindelijke moreele zegepraal over haarzelf. Summa summarum: een mooi boek en een goed boek. — Vander

Hallen leverde een verzorgde, nauwkeurige vertaling. Misschien, hier en daar, een te slaafsche omzetting van den Duitschen tekst: vertalen is verwerken. — Wigboldus teekende een kleurige titelplaat en dat « Leeslust » er een keurig volume van maakte hoeft niet gezegd: wat Leeslust uitgeeft kan, typograpisch, altijd met het beste glansrijk de vergelijking doorstaan. M. VAN HOECK, PR.

2111 Kiroul, Paul **83**

FIKKE SPRING IN 'T VELD — PRULLEKEN — PRINSES ZONNESTRAAL EN TIERLAFIJNTJE — VAN 'N KABOUTER DIE WILDE 'N MENSCH WORDEN — 'VAN ZEVEN REUZEN EN EEN DWERG. — *(Sprookjesbibliotheek, Nr 2-6) 1926 (22 × 16) 44, 16, 50, 60, 64 blz. 2,50 fr.; 1 fr.; 2,50 fr.; 3 fr.; 3 fr.*

IV° — Bij 't verschijnen van nr 1 dezer Sprookjes-Bibliotheek, werd er veel goeds verwacht van de volgende nrs voor onze kinderboekerijen. — Nr 2: « Fikke Spring in 't Veld », is goede kinderlezing met wilsvormende strekking (VIA). —Nr 5: « Van een Kabouter die wilde 'n Mensch worden » kan er nog door (VIA); doch de overige: 3° Prulleken; 4° «Prinses Zonnestraal en Tierlafijntje »; 6° «Van zeven Reuzen en een dwerg » *kunnen in 't geheel niet als passende kinderlezing beschouwd worden.* 'tZijn flauwe, meeslepende, zelfs sentimenteele liefde-historietjes (liefde-romannetjes) *ongeschikt* voor de jeugd, en grootere lezers zullen ze te flauw vinden. Voor de vorming onzer jeugd door de Boekerijen hebben we andere lectuur noodig. Beter geen, dan zulke. Schrijver doet in 't geheel niet kinderlijk aan, ofschoon hij het tracht te doen. Voeg daarbij, dat bijgeloovigheid als waarheid voorstellen, ook niet in den haak is.
LOD. LOOS, PR.

2112 Malet, Lucas **83.1**

◆ DE LAATSTE BEKENTENIS. *Vert. dr. J. C. De Cock. — A'dam, J. M. Meulenhoff. 1925. (12 × 9) 209 blz. fl. 2,60*

IV — De laatste biecht van een armen zelfmoordenaar, die kort tevoren, zonder het te weten, zijn eigenlijken vader vermoord had, daartoe door jarenlange booze influistering van zijn gewaanden vader, den echtgenoot zijner moeder, gedreven en gestooten. Hoewel zijn daad een dubbele zonde is en blijft, komt het helder uit wat een vergiftigenden invloed een kwade opvoeding hebben kan. Het verhaaltje is met meesterhand geschreven en de spanning, ondanks moeilijke voorwaarden, is ten einde toe volgehouden. Vreeselijk is de indruk en toch ook weer weldoende, omdat de heilzame leering van het biechtsacrament en zijn zalvende genade, zoo prachtig wordt in 't licht gesteld. De uitgave — een allerliefst boekje dat men in den vestzak meedraagt op reis — verdient allen lof. AL. WALGRAVE, PR.

2113 Martin, Hans **83**

RECHTS EN AVERECHTS. Een bont verhaal. — *R'dam, Brusse. 1925, 3e druk. (20 × 12) 166 blz. fl. 1,50*

IV — Bont, inderdaad. Raak getypeerd, grappig gevonden, geestig geschreven, allerzonderlingste menschen, fantastisch als verbeelding, een milieu van artisten, quasi-artisten, bon-vivants en groote kinderen. Daarin gebeuren allerlei kleine en onbenullige dingen, die de auteur allergeestigst uitgebaat heeft om er een fijn humoristisch verhaal rond te bouwen. Lichtzinnig is het soms wel, één enkelen keer op 't randje,

maar toch niet te déclasseeren. Althans niet voor grootsteedsche lezers. Voor buiten-boekerijen e. d. is het absoluut ongeschikt.

ERNEST VAN DER HALLEN.

2114 Naeff, Top **83.3 : 178**

DE DOCHTER. — *A'dam, v. Holkema en Warendorf. (Moderne Bibliotheek) 4e druk. (16 × 13) 219 blz.* *fl. 1.50*

IV — 'n Weemoedig boek: de stille tragedie van een gebroken meisjesleven, schrijnend reëel en knap beschreven. — Er wordt hier gewezen op een der vele gevolgen van het drankmisbruik : de verwoesting van het levensgeluk in een gezin. — Julie is geen onsympathieke verschijning; een teere natuur die alle botsing vreest tusschen haar en haar vader en in stilte lijdt. De strijd, die woedt in haar binnenste — tusschen de affectie die ze trots alles haar vader toedraagt en den afkeer voor zijn gebrek — is wezenlijk mooi weergeven. Julie mist de kracht om groot te zijn in 't leven en haar lijden te louteren door christelijke principes. Daarom kan het lezen van dit boek op sommige naturen deprimeerend werken. Het is maar niet te begrijpen hoe dit meisje, in al haar heimwee niet hunkert naar bovennatuurlijke troost en opbeuring. Hoe zou een zonnestraal haar in de ziele sluipen, daar ze niet eens de oogen ten Hemel richt! M. D.

2115 Nieuwenhuis, Joan. A. **83**

HET EINDE VAN EEN JONGENSOORLOG. *Geïll. door W. Heskes. — A'dam, Van Holkema en Warendorf (Oranje-bibliotheek). (21 × 15) 120 blz.* *fl. 1.10*

V — Onder de uitwendigheid van jongensoorlog onder de nabuurten van Amsterdam, schuilt in dit boekje een wereldgebeurtenis; de jongensoorlog is *de* oorlog met zijn oorzaken: eerzucht, verlangen naar overmacht, met zijne gevolgen : alle goede gevoelens uitgedoofd of verduisterd, alle gevoelens van arbeidslust en vreugde geroofd, en dan: het lijden van de onschuldigen. Zooals hier een kranige jongen den vrede wil herstellen, en er bij valt, zoo gaat het in de wereld ook. — Wel een lezenswaardig boekje zoo voor groote als voor kleine of mindere... kinderen. En op veel andere van die jeugdboeken wint het door aanwezigheid van het godsdienstig bestanddeel in 't vooropgezette doel.

AL. WALGRAVE, PR.

2116 Rönne, Jörgen Falk **83.2**

DE ROODE ROZEN VAN HET GELUK. *Vert. uit h. Deensch dr. G. J. Risselada-Garrer. — Amsterdam, Elsevier. 1924. (19 × 12) 138 blz. 14 fr.; geb. 18,50 fr.*

IV* Het bewust- heerlijk en onbeperkt uitleven van eigen natuur en nationaliteit is voor elk beschaafd mensch een zeer waardeerbaar geluk. Dit geluk heeft de Deensche predikant tot thema gekozen voor dezen roman. Zuid-Jutland werd voor en gedurende den oorlog onder de Duitsche bezetting verdrukt en aan ontaarding prijsgegeven; na den oorlog echter kwam de dag der bevrijding. De schrijver heeft den drang van het naar vrijheid trachtende Deensche volk, in al zijn zielkundige roerselen en hartstochten weergegeven. Hier komen ook al zijn mooie talenten tot hun heerlijkste recht. Naïef en toch menschelijk, humoristisch en toch diep, kan hij fijn typeeren en ook synthetisch zien volgens de edele lijn van het verhaal. Het is een goed en godsdienstig getint boek dat ook, letterkundig gesproken, niet heelemaal zonder waarde is.

OSKAR VANDER HALLEN.

2117 Sauwen, Arnold. **83**

UIT HET MAASLAND. Novellistische schetsen. — *Antwerpen, Nederl. Boekhandel. 1925. (21 × 15) 86 blz.* *4,50 fr.*

IV — Een vijftal schetsen uit het Maasland. Schetsen zijn het, geen novellen. Doch boeiende schetsen omdat de schrijver met liefde zijn land en zijn volk beschrijft. Sauwen is geen gezellige verteller doch een fijnzinnig dichter die in een zuivere taal zijne natuur heerlijk beschrijft en bijwijlen eene ontroerende stemming opwekt bij den lezer. — Eene schets « De Nachtwaker » is ietwat vulgair. FR. CROLS, PR.

2118 Sebrechts, Jan **83.3**

◆ TRIEN VAN LOON of Opkomst van het Landbouwonderwijs in Heigemweigem. — *Brecht, Sebrechts. 1926. (19 × 14) blz.* *12 fr.*

IV — 't Voorwoord van den Schrijver geeft ons den aard van 't boek: een roman met leering als doel, en 't doel is 't nut van het landbouwonderwijs aan te prediken. De roman is zeer eenvoudig ineengestoken en toch boeiend. 't Verhaal ontwikkelt niet onder dwang van innerlijken groei, toch volgt men het met spanning om de vele en bonte kleur waarmee personen en zaken geschilderd worden : al de menschen zijn eigenaardig, typen, scherp gezien en raak geteekend, soms wel aangedikt. Waar dit laatste gebeurt wordt men 't schaars gewaar door 't koddig realisme van taal en spreuken. Een paar maal staat het verhaal heel stil en komt de tendenz vooruit. Dit getuigt de Schrijver zelf b. v. op blz. 157 « hij staat er zelf versteld van hoe hij al dien raad heeft kunnen geven » — Ja, de lezer ook. — 't Gebeurt echter slechts een paar maal, anders vlot het verhaal met opvolgend roerende en kluchtige tooneelen, met lach en traan... Dus een boek die bij het volk moet inslaan. En — hier spreekt niet meer de criticus maar de Proost van de Boerengilde van Alveringhem — dat bij 't volk zal deugd doen ook. 't Is immers bevattelijk; helklaar zijn de beelden van toewijding en tegenkanting, van opkomen en te niet te gaan. Daardoor komt de stelling van 't boek in een helder licht te staan. CYRIEL VERSCHAEVE, PR.

2119 Snieders, August **83**

◆ ALLEEN IN DE WERELD. Een verhaal uit onze dagen: 1e en 2e deel. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken van Dr A. Snieders X-XI). 1925. (20 × 13) 136, 160 blz.* *elk 3,50 fr.*

IV — De uitwerking van één van Snieders' lievelingsmotieven verzoening van door misverstanden en laster van elkander gescheiden echtgenooten; terugkeer van dood-gezegde verdwenenen; oplossing van raadselen betreffende het verleden. — Meesterlijk zijn de inleidende hoofdstukken : wij varen dadelijk in volle zee. — Ongelukkig wordt later de gang van het verhaal belemmerd door allerlei langdradigheden. Wij zijn verplicht kennis te maken met minderwaardige personen. De zeelucht, welke wij zoo graag inademen, wordt nu en dan verpest door jenevergeuren en den walgelijken adem van Dobsen, Chiducs en andere verachtelijke, bespottelijke kerels... die wij maar liefst ontvluchten om te verwijlen bij de reinen, de edelmoedigen, de zusters van liefde, het kind. De roman bewijst hoe de Voorzienigheid zich soms van een zeer klein middel bedient om het leven van den mensch te richten. In « Alleen in de Wereld » wordt eene zeer groote rol gespeeld door eene pop. — Ongelijk werk: Menige bladzijde doet ons aan echte meesterstukken denken. Andere hooren thuis in draken of onbewillige feuilletonletterkunde. Dr L. DOSFEL.

2120 Tervoren, Lina **83.1**

◆ VREEMDE VOGELS. — *A'dam, R. K. Boekcentrale. 1925. (21 × 16) 184 blz. fl. 1.75; geb. fl. 2.50*

IV — Walter, neef en aangenomen zoon van de familie Sleeve, komt rijk terug van Oost-Indië en vindt zijn pleegvader overleden, en ook zijn pleegbroeder Bert, die gedurende zijn afwezigheid gehuwd was met Paula; deze blijft nu weduwe met een dochtertje achter. De overige familie houdt niet van haar, zij schijnt hun te grootsch; terwijl zij alleen maar eergierig is, en graag zelf voortdoet zonder iemand tot last te zijn. Walter krijgt haar lief en vindt de verborgen oorzaak van haar droefgeestigheid: zij waant zich de schuld van haar echtgenoot's dood. Andere vrouwelijke familieleden en kennissen denken zelfs, nog erger, dat Paula haar man zou gedood hebben. Alles komt echter uit, en Walter huwt Paula. De karakters zijn mooi gevonden en ten einde toe geteekend. De strekking is zeer goed christen. Een aan te bevelen boek voor volksbibliotheek. AL. WALGRAVE, PR.

2121 Van Hille-Gaerthé, C. M. **83**

HET VERSTOPTE HUISKE. — *R'dam, Nijgh en Van Ditmar. 1926, 2e druk. (21 × 15) 246 blz. fl. 2,50*

IV — Een boek van meer dan gewone beteekenis is deze roman van Van Hille-Gaerthé. Het is het louteringsproces van een jonge Haagsche mondaine, die in de herinnering aan een goede oude grootmoeder, een zeer hoogstaande vrouw, de kracht vindt om zich uit haar banaal-onbenullig leven los te rukken, en die als deze oude vrouw sterft, weer in haar huis dat « verstopt » ligt tusschen de bosschen, de krisis doormaakt van het dieper inzicht in haar leven, en de noodzakelijkheid zich dienstbaar te stellen aan de daadwerkelijke liefde tot den evenmensch. Héél even *protestandsch* getint, dient het boek daarom niet voorbehouden, en uit oogpunt van literatuur is het een unicum. Al de rijke gaven van deze voorname schrijfster bloeien in dit mooie werk. Het is een ideaal boek voor onze Vlaamsche vrouwen en meisjes uit den burgerstand. E. VAN DER HALLEN.

2122 Van Eeden, Frederik **83.2**

◆ GEROEPEN OF VERKOOREN? Derde en laatste deel van den roman : SIRIUS EN SIDERIUS. — *A'dam, Versluys. 1924 (22 × 16) 358 blz. fl. 3.75*

IV — Te oordeelen naar dit derde deel van den roman : Sirius en Siderius — waarvan ik, tot mijn groot spijt, de voorgaande deelen niet heb gelezen — blijkt het een voortzetting te zijn van : « De(n) kleine(n) Johannes » die, katholiek geworden, zich geroepen voelt de menschheid te winnen voor het verheven levensideaal, dat Kristus heeft verkondigd: Vroomheid, vrijheid, vrede, liefde, zelfverloochening. — Op zoek naar zijn ouders is de vijftienjarige Sirius, als hij in België, uit Amerika toekomt. De oorlog is juist losgebroken. Heel den oorlogstijd verblijft hij met zijn gezel Akori, bij Pater Bernard en diens nicht Euphrasia. Alras onthult hij hun zijn zending, laat zich door den pater onderrichten in 't Katholiek geloof en stelt zich, voor 't stoffelijke, als leider aan van zijn twee beschermers en hun personeel. Bij 't binnenvallen der Duitschers in 't kasteel van Euphrasia achterhaalt hij 't adres zijner moeder. Weldra liggen ze overhoop met den vijand, ontvluchten en houden zich een tijd schuil in een rots tot ze verraden, er in slagen te midden de bosschen gedoken te blijven in een afgelegen huis. Zij leven er onder de leiding

van Sirius, in groote ontbering, in gebed en vertrouwelijkheid. Eens de oorlog uitgewoed, verlaten zij hun schuilhoek. Sirius wint nog een vierhonderd Duitsche soldaten voor zijn bevrijdingsplan. Te zamen trekken zij door 't Rijnland, naar Berlijn om overal vrede te stichten. Sirius vindt zijn ouders weder. Zijn vader sterft en is niet fel ingenomen met de droomen van zijn jongen. Sirius aarzelt over zijn roeping. Hij verlaat zijn volgelingen om zijn werk in 't Oosten te verspreiden. Een fiasco daar. Pater Bernaerd wordt in Rusland doodgeschoten, hij, Sirius, met twee gezellen geraakt los door de vlucht. Geroepen was hij, niet uitverkoren, te eerzuchtig nog en te menschelijk. Die wereld van verwarring verlatend, treedt hij, Broeder Deemoed geworden, in een Benediktijnerklooster, gelegen tusschen hooge bergen van Japan, om er te leven in zalige bespiegeling. — De fantast, de visioenair Van Eeden geeft hier verheven Katholieke kunst. Rustig, innig, vol vrede vloeien de volzinnen. Zijn geheimzinnige, muzikale, plastische taal vertolkt Evangelische wijsheid die, nageleefd, de menschheid voeren zal in de armen van Jesus. De menschheid, is zij niet dit kind, op zoek naar zijn ouders ! ! D. De Pauw, O. P.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

2123 Corvus **83 : 17 : 2 : 3**

◆ Krabbels. Eerste Serie. — *Bergen-op-Zoom, Priesters v. h. H. Hart. 1925. (20 × 13) 112 blz.* *fl. 0.40*

V — De Eerw. Pater die dit boekje schreef, verdient onzen dank. Een reeks « essays » over vraagstukken van godsdienst, zeden en maatschappij, in bevattelijken vorm, luimig of ernstig of beide tegelijk. Zij zullen de Vlaamsche lezers niet zoo bevallen als Fleerackers: *Opinies van Proke Plebs* en *Kijkkast;* de toon is heel anders, maar toch ook aantrekkelijk. In dit vak is er, in onze hedendaagsche schrijverswereld, geen overvloedige voorraad, en toch heeft de wereld er meer dan ooit behoefte aan, de katholieke waarheid op alle wijzen te hooren en te doorvoelen. Laat deze *Corvus* dan nog maar wat doorkrassen, dat het in de ziel van menigeen snijdend weerklinke, die 't noodig heeft.

Al. Walgrave, pr.

2124 Courtmans, Vrouwe **83**

Roza van den Boschkant: 1e en 2e deel. — *Antwerpen, Opdebeek (Volledige Werken) 2 dln (21 × 16) 124, 128 blz.* *elk 5 fr.*

V — Mevrouw Courtmans beschrijft steeds in haar werken typen, die opposiet tegenover elkander staan. Zoo gaat het hier weer met de gemoedelijke geschiedenis van Roza van den Boschkant, de verachte wees, welke in het huis van den braven dokter Lucas wordt opgenomen. Ze krijgt er een degelijke opvoeding zoodat haar rijke talenten zich kunnen ontluiken en ontwikkelen tot ze, door haar zacht en edelmoedig karakter, onbewust voor zich wint, de liefde van den jongen, rijken notaris. Dit boek, met zijn waarachtige intrigue en werkelijke spanning zal ondanks zijn romantische ontwikkeling, nog wel ingang vinden bij het volk. — Achteraan « De Bloem van Kleit » een aangename, boeiende folkloristische novelle waarin de schrijfster bewijst, dat slechte, ondeugende ouders toch goede en eerlijke kinderen kunnen hebben en deze dan recht hebben op geluk. Ook « Het Landhuisje » is een aangenaam vertellinkje vol liefde en leed en ontberingen. H. De Roover.

2125 De Amicis, Edmondo **83**

JONGENSLEVEN. Een boek voor ouders en kinderen. *Vert. uit h. Italiaansch « Cuore » dr. W. Seiffert en M. Ten Brink. — A'dam, van Holkema en Warendorf. 5e druk (25 × 17) 279 blz.* *fl. 1,75*

V-VIA-J — Een boek over jongens en voor jongens. Wij maken gedurende een heel schooljaar het leven van een tienjarigen knaap mee. Elke gebeurtenis in het school- en familieleven is opgeteekend en levendig verteld, in elk jongenstype dat ons voorgesteld wordt, stellen wij belang. — Tusschen het woelige leven van de schoolkleuters klinkt een ernstiger toon door: in gelegenheidsbrieven drukken de vader en de moeder van de hoofdfiguur op zijn plichten tegenover zijn makkers, zijn leeraars, zijn vaderland en de maandelijksche verhalen die door den leeraar worden voorgelezen komen dien levensernst nog versterken. Blijde zouden wij om al dit goede — gezonde vroolijkheid en zuivere levensernst — jubelen; maar er is iets te kort en ook iets te veel. Het te kort? Nooit wordt er op hoogere doeleinden gewezen, nooit stijgt de moraal boven het aardsche woordgepraal om er zich aan ware geloofsdogmata te sterken. Het te veel? In meer dan een verhaal wordt het eigen vaderland hemelhoog verheven, vreemde naties gekleineerd, patriotisme ontaardt er wel eens tot chauvinisme. De jeugd behoeft geen landenhonger of geen volkerenhaat. Dit daar gelaten, blijft het een jongensboek dat op een sterke vormingskracht mag bogen en dat we dan ook in de handen van elk opvoeder wenschen, om er de jeugd uit voor te lezen. FRANS HAEPERS.

2126 De Meyere, Victor **83**

JAAKSKE MET ZIJN FLUITJE EN ANDERE VERHALEN — JAN PIKKEDANG E. A. V. — DE DRIE GEBROEDERS MET DE GOUDEN LOKKEN E. A. V. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (22 × 16) 3 dln. elk 64 blz.* *elk 3,95 fr.*

V° — Vertelsels in eenvoudige maar banale, ja soms grove taal geschreven. Derhalve weinig opvoedend en niet aanbevelingswaardig voor kinderen, terwijl ze te kinderachtig en onbeduidend zijn om door ouderen genoten te worden. E. LAENENS.

2127 De Zeine, Hendrik **83**

IN GROOTEN NOOD. Oorspronkelijke geschienis uit Oud-Brugge. — *Brugge, Ankerplaats, 1. 1925. (22 × 14) 159 blz.* *3 fr.*

V — Grietje Davids, braaf en eerlijk meisje, maar dochter van een boosaardigen vader, wordt beschuldigd zilverwerk te hebben gestolen van hare meesteres, de hartvochtige Lutgardis Van der Stipt. Zij wordt gevangen, maar na eenige dagen vindt een werkman het zilverwerk in een kraaiennest,zoodat Grietje vrij komt. — Bij andere meesters in dienst, wordt zij nogmaals beschuldigd van diefstal, of zeker van medeplichtigheid. De dief is haar vader, zij weet het en zwijgt, tot de deugniet op zijn sterfbed alles bekent. — Een goed volksverhaal; het moest echter beter gedraaid zijn. De taal is dagbladachtig, schoolsch, niet warm noch eigen genoeg. 't Verhaal wordt *geschreven*, niet verteld.

AL. WALGRAVE, PR.

2128 Hans, A. **83.3 : 178**

LANGS DIEPE WEGEN. — *Antwerpen, Opdebeek (21 × 13) 143 blz.* *3 fr.*

V — Het diep-aangrijpende van het verhaal heeft ons weten te boeien. Louis Mulder leefde gelukkig met z'n vrouw en z'n kindje van 2 jaar.

Ze waren naar de stad komen wonen. En nu begint heel het wordingsproces van het verhaal: de man wordt door z'n kameraden meêgetrokken naar de herberg, wordt dronkaard en eindelijk buitengezet op de fabriek. Ze gaan terug naar den buiten, maar Mulder blijft drinken, is zonder werk, leeft van stroopen met een kameraad en wordt op zekeren dag beschuldigd den boschwachter vermoord te hebben, en voor z'n leven lang veroordeeld. Zijn onschuld komt nochtans aan 't licht en na lange maanden gevangenis komt hij weer bij zijn vrouw. Ditmaal hebben ze elkander gevonden, maar « langs diepe wegen ». — Wij moeten den schrijver gelukwenschen met dezen socialen roman en z'n schoone thesis: de dronkenschap, bron van vele rampen op deze wereld. Met een helderen kijk heeft hij z'n menschen bestudeerd en bijzonder het diepe zielelijden van de arme vrouw meesterlijk uitgebeeld. Eenige kleine schaduwzijden nochtans: De samenspraken tusschen de werklieden zijn soms onnatuurlijk en gemaakt. De schrijver valt nog al eens in herhalingen. Waarom heeft vrouw Mulder, bij het veroordeelen van haar man, in plaats van zich te willen verdrinken met haar kinderen, het kruisbeeld niet in haar armen genomen en daar alleen de redding gezocht, gelijk ze trouwens reeds een vorige maal gedaan had? A. Hans heeft goed werk verricht. A. VAN GINNEKEN, PR.

2129 ◆ **Jörgensen, Johannes** **83**

GELIJKENISSEN. *Vert. dr. Henri Van Calker. — Venloo, G. Mosmans, snr. 1926, 3e druk. (21 × 15)* *fl. 1*

V* — Dicht benadert Jörgensen in zijn « Gelijkenissen » de verhevenheid en den eenvoud van de Parabelen van den Galileeschen Meester. Niets is er te veel, niets te weinig. De taal is sober, de gedachten zijn gedoopt in 't eeuwige. Alles is er rustig, beheerscht, zuiver. Duizenden keeren kan men die « Gelijkenissen » herlezen, altijd blijven ze de ziel geweldig ontroeren. 't Is koninklijke kunst. Jammer voor de kunst dat deze prachtige proza-schrijver en stemmingsdichter en nobele mensch dien weg niet voort wou bewandelen. Dit klein boekje geeft hem recht op een eereplaats in de wereldliteratuur. D. DE PAUW, O. P.

2130 ◆ **Raal, G.** **83**

WAAROM ARMOEDE EN ELLENDE OP AARDE RONDDWALEN. *Geïll. dr. E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek. 1922. (21 × 16) 79 blz.* *2 fr.*

V — Het boek is een omwerking en uitbreiding van de gekende volkssage « Smidje Smee ». In keurige taal geschreven, ietwat modern getint, is het voor kinderen een aangename vertelling en voor volwassenen een boek dat boeit door eigenaardige opvatting. A. CORLUY, PR.

2131 **Slempkes, J. A.** **83.0**

HET VERHAAL VAN DE VIER HEEMSKINDEREN. — *Zutphen, Thieme. 1926. (22 × 15) 136 blz.* *geb. fl. 2,90*

V* — Een zeer merkwaardige bewerking voor de jeugd van den bekenden ridderroman. Daar het hier een vulganisatiewerk geldt, konden natuurlijk geen vereischten gesteld worden zooals gewoonlijk voor moderne overzettingen van middelnederlandsche literatuur het geval is. De atmosfeer is goed weergegeven, en, op een paar varianten na, bleef de gang van het verhaal het oorspronkelijke getrouw. Alleen vind ik het jammer dat geen historische en zedenkundige voorlichting in nota werd bijgevoegd: een ridderverhaal als dit doet in onzen tijd zoo wreed

en bloederig en onchristelijk aan, dat een inleiding hierover niet overbodig ware geweest; temeer daar godsdienst, eer, ridderdeugd en dapperheid hier nogal dikwijls in conflikt komen met elkaar voor lezers van onzen tijd. Overigens een zeer interessant en aan te bevelen boek.
ERNEST VAN DER HALLEN.

2132 Snieders, August **83.1**

◆ DE GASTHUISNON. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken van Dr Aug. Snieders, III). 1925. (20 × 14)* *4 fr.*

V — Dit verhaal, in 1855 geschreven, is Snieders' eerste proeve in het vak der romans uit het stadsleven. Wij kunnen deze, in gemoede, niet geslaagd heeten. — Wat al gebeurtenissen, onwaarschijnlijke, onnatuurlijke voorvallen, rampen en ongelukken. Hoe komen dood-gedachte personen, na een onmogelijk avontuurlijk leven plotseling uit de lucht gevallen? (Ook in latere romans treffen wij dat aan). Het gaat niet te zeggen dat de *gasthuisnon*, na rijp-overleg naar het klooster gaat. Alles geschiedt veel te brusk. Geen natuurlijke groei, geen geleidelijkheid. — En wat staan me daar juridische ketterijen in het boek : in zake echtscheiding, in zake vóórarrest. Neen! Er is te veel dat er niet door kan. De bedoeling is uitstekend : « Wie zich verheft wordt vernederd. Niet de naam, doch het hart schenkt den rechten zieleadel. De gasthuisnon verdient verheerlijkt te worden ». Stellig... ze verdient heel wat beter dan zoo'n fantastisch verhaal. — Enkele bijfiguren zijn geslaagd. De oude knecht *Tom*, de arbeider *Jan Hartman*. Dr L. DOSFEL.

2133 Snieders, August **83**

◆ OUD SPEELGOED : 1e en 2e deel. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk, (Werken van Dr A. Snieders, IV-V) 1925. (20 × 14) 126 blz. elk* *elk 3.50 fr.*

V — Kleine schetsen, novellen, invallen, weerspiegelingen, indrukken en verschillende gemoedsaandoeningen als *oud speelgoed* rechts en links in Noord en Zuid opgeraapt. *Sneeuwvlokske*, het aandoenlijk verhaal uit de dagen van den watersnood, in 1861 te Breda en 's-Hertogenbosch voorgedragen, later, in « Eenige Peerlen » herdrukt. *Steven Waggelaar*, Vlaamsch declamator, een klucht. *Huizenbouwers*, toast, voordeel van een eigen huis. *De Diplomaat*, van een valschen diplomaat. *De Koningin van het voetlicht*, het ongelukkig leven eener tooneelspeelster, vol beschouwingen over tooneelkunst-journalisme. *Een vrouwenoproer*, satire van het feminisme. *Onder de straatlantaarn*, wat het lichtje van een lantaarn vertelt over hen die er soms onder stonden, in den trant van « *uit het leven eener vod* ». *Villa Platella* over Bladel. *Aan den oever der zee*, nog over een verblijf aan de zee. *Een waterdroppel*, leven van den waterdrop. *Brief van Yours aan den Dichter* (van vrouwenportretten) : allerlei over letterkunde. S. vindt dat de Nederlandsche letterkunde naar realiteit moet streven, het triviale daargelaten. *De bestedeling*, van eene ontmoeting tijdens eene wandeling aan het strand. *Hoppebellen*, wat zij al te weeg brengen. Zij zijn echter niet plichtig maar wel ons boos, ons door en door boos hoofd. *Reizen en reizigers*, een pleitrede voor het reizen te voet. Gedachten over het reizen en het vaak-bespottelijke daarvan. Velen reizen om wille van de mode. *Von's en Van's*, hoogmoedige burgers worden om den tuin geleid door een valschen baron. — Snieders zag zeer juist toen hij in zijne inleiding schreef dat aan dat *Oud Speelgoed* hier en daar iets, zelfs wat veel, ontbrak. Dr L. DOSFEL.

2134 Valkema Blouw, J. P. **83.0**

OP ZOEK NAAR DE SCHATTEN VAN BIDOUX. Een boek voor jongens. *Geïll. dr. Hugo Polderman. — R'dam, Brusse. 1925. (22 × 17) 182 blz. fl. 2,25*

V-VIA — Een avontuurlijk, romantisch, dapper, onwaarschijnlijk, niet-litterair jongensboek. Zoo wat genre Jules Verne, maar ten slotte toch nog ernstiger en minder oppervlakkig. Dit werk is het eerste nummer eener serie goede jongens-boeken, volgens prospectus van den uitgever. We vertrouwen in de belofte, doch alvast mocht dit werk — van ons standpunt uit beschouwd — minder neutraal, meer litterair, minder Fransch-getint en meer « jong » zijn. Alles bijeen een goede stap in de goede richting echter; jongens zullen het heel gaarne lezen.

ERNEST VANDER HALLEN.

2135 Versterre, P. **83**

◆ HET SPOOKSLOT OF DE SCHIM OP DEN TOREN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1926, nieuwe druk (24 × 15) 96 blz.* *4 fr.*

V — De geschiedenis van een oude misdaad waarvan de dader ten slotte bekend geraakt en tot inkeer komt, heeft mij ten einde toe zeer geboeid, niet zoozeer om het akelige van de geschiedenis dan wel om het karakter en den zielestrijd van den schuldigen, welke treffend worden geteekend. Van de lezing van dit boek zal een goede invloed uitgaan.

A. CORLUY, PR.

2136 Ville, Leon **83.0**

◆ IN MEXICO'S WILDERNIS. *Vert. uit h. Fransch dr. H. W. Verstraeten. — 's Bosch, G. Mosmans et Zoon. (24 × 16) 164 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 2*

V — Een welgeslaagde vertaling van een van Léon Ville 's talrijke avonturenromans, waarop onze jeugd zoo verslingerd is, maar die meer dienen tot tijdverdrijf dan tot ontwikkeling. — De gang van 't verhaal? In jeugdigen overmoed doodt Pablo een Indiaan van den stam der Apachen. Dezen komen hun broeder wreken: zij vernielen de hoeve van don Pablo's oom en nemen dezes dochter gevangen. Dan begint de tocht van vader, neef en een hoop avonturiers « door Mexico's wildernis ». Zij slagen er in dona Mercedes te bevrijden en na duizend moeilijkheden geraken zij zelf uit 't wespennest, doch alleen dank zij de hulp van Canadeesche jagers en bevriende Indianenstammen.

J. LAUWERYS, PR.

*VI*A *— KINDERLECTUUR*

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2137 Cecilia **83.0**

◆ LOTGEVALLEN VAN KEES PAF door hem zelf verteld en gekrabbeld, gevolgd door HET DAGBOEK VAN GRIETJE. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek) 1925. (20 × 15) 168 blz.* *fl. 125; geb. fl. 2*

VIA — De kinderen die deze twee dagboeken gelezen hebben, zullen slechts één ding betreuren nl. dat het boek reeds uit is! Grondig bestudeerde karakters, levendige verteltrant geven aan dit werk een echte waarde voor onze katholieke jeugd.

M. VAN COPPENOLLE.

2138 Van Vletter, A. C. C. **83**

ROSSE EN Z'N MOEDER. — *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Alkmaar, Kluitman. (Ons Genoegen, serie A, Jongensboeken) 1926. (19 × 13) 158 blz.* *fl. 0.75*

VI A-B — Weer van een moedwilligen schavuit, van 'n jongen — hij heet immers « Rosse » — die weer van een lorejas groeit tot een model van braafheid, ditmaal onder den invloed van een verstandige vrouw die z'n stiefmoeder werd. Alles heel vlotjes en gemakkelijk verteld. Alleen neemt de auteur op 't eind een geweldig vaartje, en kunnen we hem niet al te best volgen en minder nog begrijpen waar hij het heeft over de schoolbonden, waar bengels engelen worden.... zonder het allerminste godsdienstig element aan den kant der opvoeders. Jammer, want het ware anders een prachtboekje geweest voor de jeugd. Nu kan het er enkel door tot we beters hebben. ERNEST VANDER HALLEN.

2139 **Finn, Francis, J., S. J.** **83.1**

◆ TOM PLAYFAIR of Hoe hij een begin maakte. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. J. G. Wahlen — Geïll. dr. Eug. Lücker. — A'dam, R. K. Boekcentrale (Onze Jeugdserie, 2). 1926, 3e druk (25 × 16) 229 blz. fl. 15,90; geb. fl. 2,50*

V — Tom Playfair aanbevelen is 'n open deur inslaan. — Het sympathiekste type van den sympathieksten Katholieken schrijver voor de jeugd! Een époque-makend boek, honderden keeren nagevolgd en nooit geëvenaard! In de ietwat duffe jeugdbibliotheken zette het, destijds, venster en deur ineens open : tocht en zon; en nooit waaide de wind zoo lustig frisch, en koesterde zoo levensblij Gods zonnetje... Tom Playfair aanbevelen is voor jongens overbodig en voor groote menschen te laat: zij kennen het boek reeds lang, en weten de litanie loftuigingen lang volzongen.. Toch wil ik het eens herdoen, voor groote menschen precies. — En voor *de opvoeders* er op wijzen dat hier 'n meester-opvoeder aan 't werk staat, Pater Middleton; dat nergens gezonde levenslust en Katholieke vorming, met offers en zielsverheffing, nauwer samensluiten; dat ze hier konkreet leeren inzien wat schatten van goed- zijn verborgen liggen in 'n uiterlijk nog ruwe kinderziel. — En aan *de liefhebbers van vergelijkende literatuur* zeggen dat zij misschien de lichte levendige vertaling in het Fransch van A. Mary wel kennen, maar niet deze Nederlandsche, meer gemoedelijk, het Engelsch op den voet volgend en toch zeer zuiver. — En aan *de romanlezers*, dat hierin veel meer levenswijsheid steekt en een veel diepere karakterontwikkeling staat geteekend, dan in vele « romans à thèse ». Om wijsheid te verkondigen moet ge toch niet geleerd doen!... — En aan *allen die in den strijd van 't leven staan*, dat we ons somwijlen eenvoudig, edel en lustig als jongens moeten maken, om dan dapperder te strijden. — En aan *de bibliothekarissen*, dat deze uitgave, behalve uitgeversmerk, weggelaten titelplaat en veranderden omslag, heelemaal dezelfde is als de vroegere bij Malmberg. — En aan *de jongens* zelf dat « bis repetita placent ». Herhaling is de toetssteen van alle degelijk werk : hier kunnen zij het probeeren. EM. JANSSEN, S. J.

2140 **Hellinga-Zwart, T.** **83**

MET Z'N DRIETJES NAAR DE HEI. *Geïll. dr. Nans Van Leeuwen. — Gouda, Van Goor. 1925. (23 × 16) 126 blz. fl. 1; geb. fl. 1,65*

VIA-B — Een kinderboek. Twee zustertjes, Ko en Nel, maken kennis met Mien, 't zieke dochtertje van den dokter. Zij spelen er schooltje en zoo meer, en zeggen versjes op of lezen verhaaltjes voor. Mientje wordt beter, en dan gaan ze alle samen per auto naar een boerderij, waar ze de dieren bekijken. Hun tante-onderwijzeres wordt later met Mientje tot volledig herstel op vacantie gezonden naar de Veluwe, en Ko mag

meêgaan, voor vier weken naar de hei. Daar ontmoeten ze ook kleine jongens die met hun onderwijzer uitkampeeren, en beleven er allerlei pret aan 't afspieden van vogels en wild, of aan eet- en fuifpartijtjes. Ko's Vader en Moeder, met Nel, komen dan de vacantiegeestjes afhalen en : Blij uit, blij thuis. — 't Is al van : *wat leuk* en *lekker*, *hoor* en *fijn*, en van « lieve diertjes » en « grappige jongens »; en wat philantropie en practische zedenleer. — De naam van God, den Schepper van al wat op de heide leeft, en van de kinderen hun zielen, komt geen eens in 't boek voor. *Neutraal!* AL. WALGRAVE, PR.

2141 **Kok, Truida** **83**

MARIETJE. *Met platen van Hoogendoorn. — Baarn, Bosch. (Stamperius-Bibliotheek) (21 × 16). 94 blz.* *gec. fl. 1,25; geb. fl. 1,40*

VIA-M — Marietje is een beste kind, maar ze kon nu heelemaal geen nufferijen lijden. Een eerste-klas studentje is ze ook niet. Door veel wederwarigheden komt eindelijk alles in orde. Haar karakter is verzoet en ze heeft ook smaak gekregen in het leeren. Zal een « succès de sympathie » hebben bij de lezeresjes. FR. VERMUYTEN, PR.

2142 ◆ **Lavki, Lod.** **83.9**

DE KLEINE MARTELAAR. Verhaal uit de Kerkvervolgingen. *Titelplaat van A. Wigboldus. — Antwerpen, N. V. Leeslust. 1925. (19 × 15) 85 blz. 4 fr.*

VIA-B — Lavki maakt met dit werkje zijn reeks keurboekjes voor de aankomende jeugd, weer heel wat rijker. Het heeft de twee groote hoedanigheden die jeugdlectuur van noode heeft : het in frisch, het boeit. Er steekt daarbuiten een gezond-romantische geest in, die onze jongens en meisjes bewonderend zal doen opkijken naar den jongen held. Het is in feite een zeer mooie en treffende les in christelijk betrachten, kranigen geloofsdurf en bovennatuurlijk ingrijpen. De jonge lezers en lezeressen zullen er mee leeren dat er toch nog andere helden mogelijk zijn dan goal-keepers en tennis-sterren. M. VAN HOECK, PR.

2143 ◆ **Smits, Hendr. M.** **83**

HANS MEERMAN. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek) 1925. (20 × 15) 174 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 2*

VI — Boeiend verhaal waarin we een jongen held ontmoeten, die zonder aarzelen zijn leven waagt om een heiligschennis te voorkomen. Alles loopt gelukkig goed af. Op het einde zien we Hans' innigsten wensch vervuld. M. VAN COPPENOLLE.

2144 ◆ **Tenwoude, Hendrik** **83.9**

DE WEGEN DER VOORZIENIGHEID. Historisch verhaal uit de VIIe eeuw. — *Antwerpen, Opdebeek. (23 × 14) 154 blz.* *3 fr.*

VIA — Een oude graaf trekt zich, na veel lijden en beproevingen, in de eenzaamheid terug, om zich bezig te houden met de belangen zijner ziel en met de opvoeding van zijn kleinzoon. Die kleinzoon wordt later een dapper ridder, redt in een veldslag het leven van zijn vader, dien hij niet kende en die zich ondertusschen bekeerd had, en allen gaan samen gelukkig leven op het slot van den ouden graaf. Heel eenvoudig maar heel goed. F. VERMUYTEN, PR.

2145 Vandebeeck, Th. **83 : 39 : 24**

◆ DE ALVERMANNEKENS. *Geïll. met penteekeningen van Jos Speybroeck. — Averbode, Abdij. 1925. (16 × 21) 116 blz.* *4.50 fr.*

VIA. — We krijgen hier een flinke studie van de kabouterlegendestudie die volstrekt niet droog is maar heel prettig om lezen — met mooie verzen daarin geweven, en 23 prachtige teekeningen van Jos. Speybrouck die van het boek een echt album maken. En Averbode haalt eer van zijn werk, want 't is fijn uitgegeven. — Op 't einde van 't boek, een treffende aanpassing: de Alvermannekens zijn weergekomen in Kempenland onder vorm van ongeloof en zedenbederf, en de Kruistochters moeten ze verjagen. Prachtig! Zooiets zal ingrijpen bij onze jeugd. Ze moet het dus lezen. FR. VERMUYTEN, PR.

2146 Van Gestel, C. **83.9**

◆ DE KINDEREN VAN JACQUES D'ARMAGNAC. Verhaal uit den tijd van Lodewijk XI, Koning van Frankrijk. — *Geïll. dr. Rob. Graafland. — 's-Bosch, Mosmans; Antwerpen, Neerlandia. 1925. (23 × 16) 128 blz.* *fl. 1,50*

VIA-J — Historisch verhaal: weerspiegelt de zeden uit dén riddertijd. Diep godsdienstig. De lezers zullen huiveren bij het vernemen van de gruwelijke behandelingen die de kinderen van Jacques d'Armagnac doorstaan, ze zullen voor het leven van den jongen held vreezen, maar hun medelijden wordt eindelijk beloond door een gunstigen afloop.
M. VAN COPPENOLLE.

2147 Walterida **83**

EEN INDISCH MEISJE EN ANDERE INDISCHE VERHALEN. *Geïll. dr. R. Van Geldorp en Rob. Graafland — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (22 × 15) 162 blz.* *fl. 1,60*

VIAM. — Belangwekkende verhalen, aangenaam verteld, geschikt voor katholieke kinderen. De sterk Oostersch-getinte karakters zijn vroom, weleens weemoedig en sentimenteel, maar toch, over het algemeen, heel sympathiek. De lezing ervan zal de kinderen fel behagen.
M. VAN COPPENOLLE.

VI^{B} — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar).

2148 Dietz, Henri, e. a.

◆ TWEE BENGELS. Vertellingen voor Jongens en Meisjes. *Geïll. dr. Jan Wiegman e. a. — A'dam, Veen (Ons Thuis-serie) 1925. (22 × 17) 64 blz.* *fl. 1,25*

VIBC. — Een heel lief boekje voor onze kleinen : prettige verhaaltjes en versjes, mooie prenten. Keurig uitgegeven. FR. VERMUYTEN, PR.

2149 Keyenburg, Flip **83**

DE JEUGD VAN CHRIS KRAS. Oorspronkelijk verhaal. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek) 1925. (20 × 14) 166 blz.* *fl. 1,50;*

VIB — Het 3^{e} nummer van de mooie R. K. Jeugdbibliotheek — die in alle boekerijen thuis hoort — is evenals zijn voorgangers, bijzonder

goed geslaagd. We krijgen hier geen ingewikkeld verhaal, maar lieve schetsen uit het kinderleven. Chris Kras is geen engel, durft soms wel eens poetsen uithalen, maar is eerlijk genoeg om het dan ook te bekennen; 't is een beste jongen : niet een jongen om onder een bokaal te zetten, maar een jongen vol leven en vol goede hoedanigheden, zooals onze beste jongens in werkelijkheid zijn. Laat ze maar allen met Chrisje Kras kennis maken, ze zullen van hem houden, en misschien van hem wel wat leeren. FR. VERMUYTEN, PR.

2150 Koster, Maren **83**

TO-HAZEHARTJE. *Geïll. met 32 platen dr. Sijtje Aafjes. — Gouda, Van Goor. (Gezellige Uurtjes) (21 × 16) 79 blz.* *geb. fl. 1*

VIB-A — Een echt kinderpos in leuke kindertaal geschreven. Sijtje Arafjes verdient alweer 'n bloempje om de zoo geslaagde plaatjes. L. E.

VIc — KINDERLECTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar.

2151 Thole, Annie

MOEDERS VIJFTAL. — *A'dam, Veen. (24 × 18) 67 blz.* *geb. fl. 1.50*

VIC — Die Annie Thole moet wel veel van kinderen houden om zoo hun prettig leventje uit te beelden. Dat vijftal is een vijftal engeltjes die innig veel van moeder houden. Als de kleine lezertjes door dit boek zoo lief en zoo goed konden worden als dit vijftal, zouden hun moeders de schrijfster er wel dankbaar om zijn. FR. VERMUYTEN, PR.

84. ESSAYS.

2152 Eeckhout, Joris **84 : 92.8**

MANNEN VAN BETEEKENIS II: KAREL VAN DE WOESTIJNE — *Met 3 platen. — Excelsior, Brugge. 1925. (23 × 15) 162 blz.* *8 fr.*

V* — Dat Joris Eeckhout den dichter Karel Van de Woestijne beschouwt als een der hoogste toppen der Vlaamsche letterkunde en zelfs der wereldpoëzie wisten we reeds. Die overtuiging heeft hem deze studie ingegeven en verklaart tevens den toon van deze beschouwingen. — We krijgen hier in Van de Woestijne enkel den dichter te bewonderen en dan nog maar in zijn eerste tijdperk, tot ongeveer 1910. Eén vooroordeel wil Schrijver vooral wegruimen : dat de poëzie van dezen dichter duister, zelfs onverstaanbaar zou zijn. Kwalijk verstaan is veelal een gevolg van verkeerd lezen : wie den dieperen zin wil vatten van deze psychologische gedichten, die niets anders zijn dan het relaas van 's dichters emotief leven, mag de verzen niet uit hun verband rukken en moet trachten met het zieleleven van den dichter mee te groeien. Daartoe helpt ons Joris Eeckhout: door een intiem verkeer met den dichter en met zijn werk heeft hij den weg gevonden in dit rijk der schoonheid en hij wil ons hier tot gids strekken. Mogen velen hem volgen en aldus de schatten leeren genieten, die deze merkwaardige studie hun ter bewondering voorstelt. Dr A. BOON, PR.

2153 Enk, Dr P. J. **809**

LATIJNSCHE LETTERKUNDE. — *Geïll. — Groningen, Wolters (Antieke cultuur II) 1926 (21 × 17) 288 blz.* *fl. 3,25; geb. fl. 3,60*

Dit werk behandelt de Latijnsche letterkunde van de oudste overblijfselen der oud-Italische poëzie af tot het einde der V^e eeuw na Christus; de christelijke literatuur is niet verwaarloosd. — Sinds de derde druk van de *Letterkunde der Grieken en Romeinen* door Van den Es uitverkocht is, hadden wij in 't Nederlandsch geen geschiedenis der Latijnsche letterkunde meer; het werk van Enk mocht reeds om die reden op een gunstig onthaal rekenen. Het is overigens zeer mooi gedrukt en keurig geïllustreerd. Schrijver heeft niet een leer-, maar een leesboek willen maken; daarin is hij geslaagd; ik weet, dat Hollandsche gymnasiasten het gretig lezen. — Het voldoet nochtans niet aan onze verwachting. De stof is ongelijkmatig bewerkt; bij sommige schrijvers worden de voornaamste vraagstukken, waartoe hun werken aanleiding gegeven hebben, kort besproken; elders worden even belangrijke vraagstukken niet aangeroerd. Het boek is niet vrij van onnauwkeurigheden. De aesthetische waardeering, die in het voorbericht in uitzicht wordt gesteld, blijft vaak tot een paar adjectieven beperkt. Bij de aangehaalde plaatsen is dikwijls een Engelsche of Duitsche vertaling gevoegd; als er geen goede Nederlansche bestaat, laat de schrijver er zelf eene maken.

Dr A. GEEREBAERT, S. I.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

2154 Horsten, J. L., Reynders, J. M. en Rombouts, S. 88

KEURLESSEN. Letterkundig Leesboek voor R. K. Inrichtingen van voortgezet Onderwijs. Deel I tot X — *Tilburg, R.K. Jongensweeshuis. 3^e druk. (21 × 14). 10 dln. 166 blz. Deel I-IV, fl. 1,25; Deel V-VI. fl. 1,50; Deel VII-VIII, fl. 1,75; Deel IX-X, fl. 2,50.*

V — 't Zal er de keurlezers dezer Keurlessen bepaald niet om te doen zijn geweest, een doorloopend historisch overzicht van onze Nederlandsche letterkunde te geven. Immers de ouderen, en voornamelijk de echtklassieke schrijvers komen niet of veel te weinig in deze bloemlezing voor. In deelen VII, VIII en X staan enkele klassieke schrijvers zooals: Potgieter, Staring, Bilderdijk, Broere en Vondel. In de andere deelen zijn ze niet vertegenwoordigd. Multatuli, die toch een voorname figuur is onzer letterkunde der 19^e eeuw, krijgt geene bladzijde. En aan de schrijvers der 17^e eeuw is lang niet de plaats ingeruimd die hun toekomt. Want daar toch zit het meest de opvoedende kracht onzer letterkunde. Hebben de verzamelaars dezer bloemlezing slechts letterkundige brokjes voor willen schotelen die er heel prettig ingaan, die niet de minste inspanning eischen, die dan ook dadelijk verteerd zijn? Nochtans, onze humaniora-studenten moeten leeren werken, taai en hard, om daarna te genieten van hunne arbeidsvrucht. Men speelt geen Bach of Beethoven zoo maar van 't blad af. Men leest geen Tacitus, Homeros noch een Shakespeare zoo maar als een ontspanning, al kent men nog zoo goed Grieksch, Latijn of Engelsch. Evenzoo met Hooft, Vondel, Bilderdijk, Potgieter. Diep genot, vruchtbare ontwikkeling vragen ernstigen vóór-arbeid. — Voorts, van de jongeren, van de modernen komen telkens, in ieder deel, dezelfde schrijvers terug waar andere die evenveel waarde hebben, heelemaal ontbreken. — Verder is aan derde of vierde-rang schrijvers die eens een enkele prettige bladzij schreven, een plaats gegeven in deze Keurlessen, waar hun naam vermoedelijk nooit zal voorkomen in de meest-uitgebreide geschiedenis onzer letterkunde. — Om die redenen zijn deze Keurlessen niet geschikt als handboek voor de studenten onzer oude humaniora. « Zuid en Noord » blijft

voorloopig nog het best geschikt voor onze klassieke humaniora. Daarin hebben we een historisch overzicht van gansch onze literatuur, zoo oude als nieuwe. — Deze keurlessen bieden dus geen studie-materiaal voor onze letterkunde, wel geven ze zeer prettige, aangename ontspanningslektuur. Men kan er de studenten in leeren wat echt en frisch Nederlandsch is. Er is daarbij stelselmatig getracht om zoo veel mogelijk echt katholieke lektuur te geven; voedsel niet alleen voor den geest, doch ook voor het hart onzer jongeren. Tevens komt er in ieder deel naast een of meer vulgarisatie-artikel over de natuur en de wetenschappen, een zeer interessante bladzijde van Maria Viola over een of ander kunstenaar, met eene reproductie in kleurendruk. — De boeken zijn keurig uitgegeven, en ook mooi geïllustreerd. Voor vak- en beroepscholen, voor moderne humaniora en voor M. U. L. O.scholen (Meer Uitgebreid Lager Onderwijs) lijken ze bijzonder geschikt. Ook passen ze in het boekenrek van den professor der oude humaniora, die er zijne studenten af en toe een smakelijke bladzijde uit kan voorlezen en er menig geestig vers in vinden zal dat door de studenten kan worden voorgedragen. — Ook voor volksbiblotheken zijn het zeer nuttige boeken. FR. CROLS, PR.

9. — Geschiedenis

2155 **De Bont, A. L.** **912 : 37 : 9 : 65**

SCHOOLATLAS DER ALGEMEENE en VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS. (Ook voor het Handelsonderwijs). *In ruim 180 kaarten en bijkaarten. — Groningen, Noordhoff. 1925, 9e druk. (30 × 21) z. bl.* *fl. 3,90; geb. fl. 5*

V — Deze schoolatlas behoort tot het beste wat wij kennen. Het is werkelijk een historisch atlas : men leest van ieder blad een heel brok geschiedenis af. Door de samenvoeging van verschillende bijeenbehoorende kaarten op een blad kan men best de ontstane wijzigingen in den staatkundigen toestand vastellen. Zoo is er middel om bij den leerling een eenheidsbeeld te doen ontstaan, te meer daar beknoptheid en duidelijkheid hier gelukkig vereenigd zijn. — De uitvoering is eenig: de tinten, hoe talrijk en verscheiden ook, blijven steeds onderling in juiste harmonie; zach en toch frisch, vroolijk en toch rustig. — Zeer warm aanbevolen. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2156 **Kleijntjens, J., S. J. en Knippenberg Dr H. H.** **37 : 39 : 9**

VAN GODEN EN HELDEN. — *Wolters, Groningen. 1924. (20 × 14) 294 blz.* *fl. 1,90; geb. 2,25*

V — Flink werk, zooals we trouwens van P. Kleijntjens en zijn medewerkers mochten verwachten. Mitsgaders een rijke en prachtige illustratie, vindt men er, klaar en bondig uiteengezet, al wat een humaniorastudent weten moet over de mythen en sagen van Grieken, Romeinen en Germanen. Dr T. DE SCHAEPDRIJVER, S. J.

2157 **Nuiver, A. en Reinders, O. J.** **83 : 9**

OUDHEID EN MIDDELEEUWEN. Verhalen en schetsen voor de hoogste klasse der volksschool. — *Groningen, Wolters. 7e druk. (19 × 12) fl. 0,30*

V — Door deze uitgave willen de samenstellers het onderwijs in de geschiedenis op de lagere scholen vruchtbaarder maken voor het verstand en het hart der kinderen. Met dit doel behandelen zij de voornaamste gebeurtenissen of de hoofdpersonen uit de oudheid en de

Middeleeuwen in een 44 tal leeslesjes. Over 't algemeen zijn de onderwerpen zeer goed gekozen en zullen zij zeker bijdragen om de hoofdgedachten van de geschiedenis te doen bijblijven. De stijl is vlot en levendig, de anecdotes zijn zeer zorgvuldig gekozen. Doch zag ik liever op sommige plaatsen wat al te fantastische details weggelaten. Het doet zoo onprettig aan, wanneer de kinderen later den indruk krijgen dat men hun vroeger wat wijs gemaakt heeft. En toch dit zal wel gebeuren bij allen, die deze leeslesjes als basis hunner geschiedkundige kennis meekregen. Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

2158 **Jörgensen, Johannes** **91 : 22**

JERUSALEM. *Vert. uit h. Deensch dr. D. Logeman-Van der Willigen. — A'dam, Van Munster. 1926. (23 × 16) 240 blz.* *fl. 6,90; geb. fl. 6,90*

IV — Begeerig zullen geen bibliothecarissen uitzien naar een boek over Palestina. Hun boekerijen bergen daarover al bucht genoeg. Maar juist daarom dienen ze plaats te maken voor 't omvangrijkste en meest bezonken reisboek van Jörgensen, dat opgemaakt is met talrijke mooie illustraties, door Mevr. Logeman-Van der Willigen werd vertaald, en nu pas van de pers komt. Bij hem geen grootsch-aangrijpende, fel-gekleurde landschapsbeschrijvingen als bij Piere Loti en Kees Meekel; geen pikante paradoksen sprankelend van geestigheid als bij Chesterton in diens Jerusalem; geen ontnuchterende ontgoochelingen als bij Selma Lagerlöf; geen tegenstrijdige twijfels nopens Christus als bij Loti. Jörgensen, die slechts vier maanden in 't H. Land vertoefde, heeft ons 't ware Palestina afgebeeld: zijn kop en zijn hart, zijn geloof en zijn liefde had hij meegenomen. Zoo is 't hem gelukt in te dringen in de ziel van dat anders zoo teleurstellend land. De luchten, de landschappen, de steden, de menschen, de levenswijze in Palestina heeft hij met potloodkrabbels geëtst, middelerwijl zijn dichterlijk gemoed ontboezemend op een vast ineengedrongen gedacht neermokerend, nu eens optredend als apologeet dan weer lucht gevend aan zijn schalkschen humor, hier stil blijvend bij geschiedkundige gegevens, dan uitwijdend over kleine avontuurtjes. Misschien sloeg hij op enkele plaatsen een te ver-loopend zijpaadje in: als hij aan 't praten geraakte over Charles de Foucauld, den Karmel en St-Franciscus. Vlottend vertelt hij nochtans altijd. Overheerlijk, vol ontroering schrijft hij over Jerusalem, 't H. Graf, de Via dolorosa, 't Lijden van Kristus. Door zijn beschrijvingen van Judea, 't land van steen, en Galilea, 't land der genade, waar Jezus nog leeft, begrijpen we veel beter zekere bladzijden uit 't Evangelie. Och nu wordt het me klaar waarom Barrès zijn laatste levensjaren wenschte door te brengen in Palestina; waarom Benson, daar bij 't einde der wereld de laatste verschansing stelde der Katholieke Kerk; waarom Jörgensen « die den top van den heuvel heeft overschreden en met snelle voetstappen afdaalt naar het donkere punt » zijn Giblak, een punt aan den horizon, waar zijn verlangens naar uitgaan, zijn gedachten 't liefst verwijlen, gevonden heeft in het Heilige Land. Of men het wil of niet Palestina blijft het land der zielen, 't middenpunt van de wereld en 't leven. Daar stond die kribbe, daar rees het Kruis. Daar leefde en woonde Jezus.

D. DE PAUW, O. P.

2159 **Macdonald, Alex.** **91**

OP ZOEK NAAR ELDORADO. Avonturen van een grondzoeker. — *A'dam, Mij v. g. et g. Lectuur (Reizen en trekken). (18 × 12) 196 blz.* *fl. 0,95;*

V — Boeiend verhaal der wederwaardigheden van een groepje goudzoekers, eerst in het ijzige Alaska, aan de Noordpool, dan in het dorre binnenland van Australië. Onderhoudend geschreven; we leven mêe, in spanning, de lotgevallen volgende dezer onversaagden, strijdende tegen de natuurelementen: de bittere koude, de sneeuwjachten, de ijsbergen, de bergbeklimmingen, in het Noorden; of wel de uitgestrekte woestijn zonder een waterloopje, de wilde negerstammen, de wervelwinden, de verzengende hitte in de Australische binnenlanden. — Goed boek dat door iedereen kan gelezen worden. TH. DE RUYTER.

2160 Pulle, Prof. Dr A. **91**

NAAR HET SNEEUWGEBERGTE VAN NIEUW-GUINEA met de 3e Nederl. expeditie. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Reizen en Trekken) (18 × 12) 205 blz.* *fl. 0.95; geb. fl. 1.45*

V — Merkwaardig verhaal van de grootscheepschen Nederlandschen ontdekkingstocht naar den Wilhelminatop (4700 M.) Een rijke verzameling aardrijks- en volkenkundige studies-ter-plaats, in de puntjes gedaan en zeer gemoedelijk voorgesteld. Een leerrijk en aangenaam boek.
Dr J. CAEYMAEX, PR.

2161 Schoonbeek, J. **91**

BLINDE KAARTEN. NEDERLAND: I. GEOLOGISCH; II. TOPOGRAFISCH. Schaal: 1.400.000 (90 × 72 gr). — *Groningen, Noordhoff (72 × 90). Elke kaart van af fl. 0.90 tot fl. 4.50; 13 kaarten compleet vanaf fl. 11 tot fl. 58.*

V — Twee blinde kaarten van Nederland die elkaar goed aanvullen. De eerste, de geologische, geeft de grondsoorten aan, doch alleen de quartaire, omdat die van overwegend belang zijn in Nederland. Door verschillende kleuren wordt de zee-, rivier- en beekklei, het zand en grint, de dal- en duingronden, het hoogveen, het laag- en moerasveen en de löss aangegeven. Die kleuren zijn zoo gekozen dat ze mooi harmoniëeren en het geheel een duidelijken en esthetischen indruk maakt. Na deze geologische komt dan de topografische kaart, met de indeeling in provincies, de aanduidng der voornaamste plaatsen, de rivieren, kanalen en spoorwegen. Ook hier zijn de kleuren goed gekozen en de frissche randkleuren der provincies maken de kaart zeer overzichtelijk. Beide kaarten zijn geschikt ook voor het middelbaar onderwijs bij ons. J. VERSCHUEREN, S. J.

2162 Werners, Frans **91 : 24**

◆ LOURDES. — *Nymegen, Richelle. 1925. (19 × 13) 154 blz.* *fl. 2*

V — Er is reeds zoo machtig veel geschreven over Lourdes, en toch zal men nog gaarne dit boek lezen. Vol geestdrift is de schrijver van Lourdes teruggekeerd zegt hij; die geestdrift bezielde hem nog bij het schrijven van dit boek; daardoor is het zoo aangrijpend, zoo roerend, zoo onderhoudend en levendig. De herinneringen verfrisschen van hen die in Lourdes geweest zijn, zijn eigen indrukken mededeelen aan hen die dit geluk niet hadden : dat was het doel dat de schrijver zich voorstelde en dat heeft hij ten volle bereikt. « Mogelijk. zoo schrijft hij verder in zijn inleiding, kan dit boek ook goed doen aan niet-Katholieken die zoekende zijn naar de waarheid ». Wellicht wordt ook die wensch vervuld : de genezingen die aangehaald worden zijn zoo goed gekozen, de

getuigenissen zijn zoo zeker, en uit elke bladzijde spreekt zooveel ontroering en zooveel vrome liefde, dat elke rechtzinnige geest er zeker den indruk moet van ondergaan. Moge dit verleenen de genadige Lieve Vrouw van Lourdes. Fr. VERMUYTEN.

2163 Zeeman, K. **37 : 91**

INLEIDING TOT DE AARDRIJKSKUNDE VAN NEDERLAND. — *A'dam, Versluys. 1925, 6e druk. (19 × 13) 82 blz.* *fl. 0,85*

V — Deze « Inleiding tot de Aarddrijkskunde van Nederland » behoeft niet meer aangeprezen te worden. Het feit dat dit reeds de 6de druk is bewijst genoeg dat dit boek zeer gewild is in onderwijskringen. De schrijver heeft zich overigens aan de tegenwoordige meer economische strekking in de aardrijkskunde weten aan te passen en voor zijn boekje een practische leidraad gemaakt die heel wat ondervinding onderstelt. Ik meen dat de Heer Zeeman goed heeft gedaan met een middenweg te kiezen tusschen de behandeling van Nederland naar natuurlijke landschappen en naar provinciën. Het lijkt wel dat de behandeling der natuurlijke landschappen binnen de grenzen der provinciën de voorkeur verdient. — Heldere overzichtelijke druk en frissche karakteristieke plaatjes maken het gebruik van deze inleiding zeer aangenaam.

J. VERSCHUEREN, S. J.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN

2164 Clifton, Miss **92.2 : 269**

◆ LUCY WARD, de kleine bekeerlinge van het H. Sakrament. *Vert. uit h. Engelsch dr. S. M. F. — 's-Bosch, Mosmans. 5e dr. (20 × 14) 76 blz. fl. 0.60*

V — Een simpel, doch voor een katholiek voelend hart een zoo liefaandoenlijk verhaaltje van een Engelsch protestantsch meisje dat, zich bekeerend tot het R. K. geloof, stilaan wegteert niet slechts van lichamelijke consumpsie, doch meer nog van geestelijke liefde tot Jezus, haren Goddelijken Bruidegom en, kort na hare H. Eerste Communie, als een blanke « duif opstijgt naar haren Welbeminde ». Literatuur? Och, laten we door dat profame woord de mystieke vroomheid, die voornamelijk het eind van dit verhaaltje als met een glanzend waas bedauwt, niet schenden... Dr V. NAVEAU.

2165 Koenen, Bert. **93**

KAPITEIN GUYNEMER, de koning der Vliegeniers. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 19) 20 blz.* *1,25 fr.*

V — Bert Koenen, die de bokkesprongen der eerste Belgische vliegeniers heeft gezien en beschreven, schildert ons hier naar Fransche bronnen de reeds legendarische figuur van den jongen koning der vliegeniers, die na menigvuldige vijanden te hebben neergeschoten, op Niemands Land neerviel en wiens lijk en toestel nooit werden teruggevonden. De gemoedstoestand van den jongen held werpt zielkundige vraagstukken op, die met de hier medegedeelde gegevens niet kunnen opgelost worden. Niettegenstaande dit onbevredigende zullen zeer velen het werkje met aandoening en met bewondering lezen. AUG. OSSENBLOK

2166 Pilger, Dr L. **92 : 3**

◆ FRIEDRICH WILHELM FÖRSTER. Zijn Ethiek, politiek en pedagogiek. *Vert. uit h. Duitsch dr. P. Bas-Van Kesteren. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, nr 17) (20 × 14) 123 blz.* *fl. 1.90*

IV — Dit boek, geschreven voor deskundigen, geeft een goeden, nagenoeg volledigen kijk op het werk van den grooten modernen pedagoog. 't Is een beknopte studie over de opvoedkundige theorieën van die « meest omstreden figuur van onzen tijd ». Als ethieker wordt F. aangetoond in zijn verhouding tot de Kerk, en met zijn roeping « missionaris te zijn der ongeloovigen ». Heel flink is de uiteenzetting van F's sociale ethiek, het federalistisch princiep of de liefde-in-praktijk, waarvan hij de oplossing verwacht van 't wereldvraagstuk. Alles steunt bij F. op den godsdienstig-zedelijken grondslag, alles hangt af van de duurzame verkristelijking der enkelingen. Dit federalisme brengt ons F. voor als bestrijder van 't egoïstische nationalisme, als den onverbiddelijken vechter tegen de verafgoding van den militair-staat. Verder wordt F's pedagogie behandeld : zijn Karakterpedagogie die alles beheerscht, zijn Staatsburgerlijke en Moraalpedagogie. Beter had er misschien wel kunnen in aangetoond zijn hoe bij F. de pedagogie rechtstreeksch wortel vat in de Ethiek, en de Ethiek op hare beurt in de Levensbeschouwing. Een degelijk werk voor hen die de filosofie der opvoedkunde bestudeeren.

ALFRED VANDER HALLEN.

2167 **Rolland, Romain** **92.7**

◆

HET LEVEN VAN MICHEL ANGELO. *Vert. uit h. Fransch dr. H. Koffieberg, met verzen van Michel Angelo, vert. dr. N. Van Suchtelen. — Geïll. met 34 afb. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Handboekjes Elck 't Beste) 1925. (18 × 12) 190 blz.* *fl. 1,25*

IV* — Ik ben dubbel blij om dit boek van Romain Rolland; eerstens om het werk zelf dat op een zeer merkwaardige wijze het privaat en artistiek leven van den grooten Florentijn behandelde; tweedens omdat ons hier een werk van den Franschen meester wordt geboden, dat ditmaal in ieders handen mag komen. Ook die tweede reden is niet te onderschatten: zelfs in de vertaling blijft het een hoogstaand literair werk, kloek en pezig, forsch en zelfstandig als een roman. Het werk zelf is het beste mij-bekende over Michel Angelo. Rolland beschikt over een stevige kennis der politieke en cultureele geschiedenis van de Florentijnsche Renaissance. Grootsch domineert daarover de figuur van den somberen artiest in zijn strijd met zijn ziel, zijn kunst, de menschen rondom hem, zijn Pausen, kunstenaars-tijdgenooten, haast ieder die met hem in betrekking kwam. Er is iets ontzettends in deze chaotische figuur die achtervolgd leek van een eeuwige damnatie: wie hem niet in zijn privaat- en zieleleven kent, bezit niet den sleutel tot het begrijpen en genieten van zijn grootsche werk. R. Rolland heeft met eene bij hem ongewone voorzichtigheid de figuur der Pausen van dien tijd geteekend. Al wie wat ruimer denken kan mag 't boekje lezen.

ERNEST VANDER HALLEN.

2168 **Vanden bosch., G.** **92.2 : 266**

◆

EEN EDEL SLACHTOFFER. Zuster Maria-Rodolpha van Aquavina. — *Herent, Zusters Missionarissen van O. L. Vr. 1925, 2e druk (17 × 13) 52 blz. 1.50 fr.*

V — Een korte levensschets van een jonge missiezuster van adellijk bloed, Mej. Gilles de Pelichy, die in 1898 bij de Zusters van Kardinaal Lavigerie binnentrad, en na eenige maanden, in Noord-Afrika door een vreeselijke ziekte werd overvallen en een heiligen dood stierf. Voorwaar « een edel slachtoffer », in den volsten zin van 't woord.

A. DE BOECK, PR.

2169 **Van den Bulcke, A.** **92.2 : 266**
◆
PATER VYNCKE. — *Brugge, Houdmont. 1925. (18 × 13) 110 blz.* *2 fr.*
V — Deze levensbeschrijving moet gelezen worden door al onze studenten, door al onze jongens, door allen die in zich dragen een heilig ideaal. Pater Vyncke is zoo door en door geweest een kind van ons volk, vol levensblijheid, vol werklust en vol kracht. Hij deed veel goed als onderpastoor, maar 't was hem te eng in zijn parochie, hij verlangde een ruimer veld en wilde weg naar de missies. Daar heeft hij vijf jaar lang onophoudend geslaafd aan een reuzentaak waar hij dan ook onder bezweken is. — Het boek zindert van geestdrift; het lezen ervan is een genot.
FR. VERMUYTEN, PR.

2170 **X** **92**
VOORTREKKERS VAN DEN NEDERLANDSCHEN STAM. Een bundel levensbeschrijvingen, bezorgd door het Bestuur der groep « Nederland » van het Alg. Nederl. Verbond. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Nederlandsche Bibl.). 1926. (18 × 12) 300 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,50*
V — Dit boek brengt tot sterking van ons stambewustzijn en tot verdieping van ons verantwoordelijkheidsgevoel de levensbeschrijving van een aantal vooraanstaande figuren uit den Nederlandschen stam, die ieder voor zich in hun streven naar hooger en beter, hun persoonlijken weg hebben betreden, maar die allen — al zijn er ook enkele minder bekende figuren bij — 't hunne hebben bijgedragen om 't aanzien van onzen stam te verhoogen. — Achtereenvolgens krijgen wij hier een inzicht in 't leven en 't streven van Willem van Rubroek, wellicht wel den beroemdsten wereldreiziger uit de Middeleeuwen; Jacob van Artevelde, den vrijen burger van Gent; Jan Huygen van Lintschoten, den voorlooper der Nederlandsche zeevaarders; Cornelius Vermuyden, den waterbouwkundige bekend om zijn bedijkingswerken in Engeland; Hugo De Groot, den grondlegger van het internationaal recht; Frederik Hendrik, den vaderlandsch-gezinden vorst uit de XVII eeuw; Jan Van Riebeek, den grondlegger van de Nederlandsche macht in Zuid-Afrika, Anthony Van Leeuwenhoek, den bekenden natuurvorscher, Betje Wolf en Aagje Deken, de romanschrijfsters der XVIII eeuw, Willem Bilderdijk, den dichter, Albrecht Rodenbach, den Vl. ziener, P. Krüger, den oud-boerenpresident en Joppie Fourrie, den leider der Afrikaansche rebellen. Daar deze biographieën door verschillende medewerkers geschreven werden is het duidelijk dat toon en wijze van behandeling niet overal dezelfde zijn zal. Hier is het een straf objectief relaas over het leven van den besproken voortrekker, daar heeft men meer oog voor zijn werk en zijn streven, wat verder trilt er zelfs geestdrift of snokt er onderdrukte smart en haat. — Opzettelijk werden er door de samenstellers sterren van de eerste grootte achterwege gelaten omdat zij wilden aantoonen dat ook minder bekende mannen en vrouwen uit den Nederlandschen stam hun plicht hebben gedaan en hun volk ten voorbeeld zijn geweest; nog, omdat zij alzoo hoopten de belangstelling levendig te houden ook voor een nog te verschijnen deel bij gebleken belangstelling. — Deze belangstelling zal wel niet achterwege blijven en zij is ten volle verdiend.
Dr J. UYTTERHOEVEN.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS GRONINGEN; DEN HAAG

Dr **G. Kalff**, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à **L. 7,90**
Dr **G. Kalff**, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. **L. 8,90**
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. **L. 8,25**
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. **L. 5,90**
M. A. P. C. Poelhekke en Dr **C. G. N. de Vooys**, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. **L. 4,50**, geb. *3e druk*, **L. 4,90**
Dr **J. Prinsen J. Lzn.** De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. **L. 15,00**
Dr **C. G. . de Vooys**, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. **L. 5,90**

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie : E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris : Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS

Beheer : « DE STANDAARD- » BOEKHANDEL, BRUSSEL

L. OPDEBEEK

UITGEVER

Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius : *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje*, 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd*, 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie*, 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht*, 4 fr.

Werk van Jozef Simons : *Mastentoppen*, 5 fr. — *Mastenvlimmen*, 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland*, 4 fr.

Werk van Omer Wattez : *Zuid Vlaandersche Novellen*, 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried*, 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925 : 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** fr. 7,—

M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** (8e bundel). Met kleurplaten van Felix Timmermans fr. 6,50

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van F. Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

ISABELLA KAISER. — **Rachels liefde.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Oscar Vander Hallen. fr. 10,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.** fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.** fr. 14,—

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e deel). fr. 15,—

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 4,50

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. 8,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.** fr. 8,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Juli,
September, October en November

III
Juli 1926

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN 25 FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,25 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 22 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon : nr **216.74**

UITGAVEN VAN HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

LOD. LAVKI — *Menschenoffer*	fr. 5.00
IS. KAISER — *Rachel's Liefde*	fr. 10.00
FR. FINN, S. J. — *Geluksvogel*	fr. 10.00
M. E. BELPAIRE — *August Cuppens.* 26 jaar Vlaamsche Vriendschap . .	fr. 7.00
M. E. BELPAIRE EN L. DUYKERS — *Wonderland :* 8e bundel	fr. 6.50
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen* . .	fr. 8.50

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk)	fr. 1.50
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder	fr. 2.75
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen	fr, 2.75

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 16.00
Uitleenregister		fr. 4.00
Steekkaarten (onbedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 22.00
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 32.00
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 32.00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN** **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE PLEBS	4,00
» » KIJKKAST	4,50
J. B. Martens. — REIS IN IERLAND	3.00
» SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD	4.00
E. Treu. — MOEDER	3.50
H. Verriest. — TWINTIG VLAAMSCHE KOPPEN	10.00
E. Verwimp. d. j. — DE WREEDE MISSIE	7.00

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK.	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHE NOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN SANT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	6,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN. ROMANS en VAK-BOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

Dr J. RENIER SNIEDERS

NUMMER 3 VIERDE JAARGANG JULI 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift
Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen
:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

Dr JAN RENIER SNIEDERS

(1812-1888)

:: DOOR A. VAN DEN DRIES, PR. ::

Een van het glorieus driemanschap der Vlaamsche volksvertellers uit het midden der 19e eeuw, die nog dankbaar voortleeft in het hart van onze minnende volksmenschen en, ondanks de wentelingen van alle litteraire modes, gelezen wordt in taai-gretigen lust.

Geboren in het land der Acht Zaligheden, te Bladel, ge weet wel, het simpel heidorpke in de Meierij van 's Hertogenbosch, waar woont dat oud, stoer Kempisch ras, dat verhard en geijzerd is door den eeuwenlangen worstelkamp met den hardnekkig barren en barsten heigrond. Broer van August, ook als hij kordaat Vlaamsch Kempenaar en kunstenaar, rassiger zelfs en heimatlicher, maar die nooit zijn Hollandsche nationaliteit verruilen wou en nationalistisch Oranjeman bleef « tot in 't knoopsgat toe. »

De jongen : niet slungelig als zijn junior, maar kloekgebouwd. Een natuur die wilde levenslust in 't bloed kittelen voelde. Een verslingerde zwemmer, vogelvanger, schaatsenrijder en boomklimmer, en versnoekt belust om strikken en grappen te spannen aan dieren en.... menschen. Of leest ge niet tusschen de regels in *De Zoon van den Scheerslijper* en *Neel, de Kleermaker*? Aan de oude heirbaan van 't dorp leefde hij zoo de tragische wereldgebeurtenissen van den tijd mee : Napoleon's knak, het rollen der vreemde legers, de troebelen en den brand van 1830, de scheuring van het Rijk der Nederlanden.

De student : voortaan gebogen over Latijn en Grieksch te Roermond, te Eindhoven. En ernstig, hoor. Een priester? Neen, beste ouders. Dan maar hoogstudent, doch niet naar het protestantsche Noorden. Asjeblief, naar Leuven, al lag het over de grenzen! Een werker, voor wie de

studie spel en het examen glorie werd. Maar studentikoos wel bij vlagen, o ja, dat hoort zoo. Of verstaat ge niet *Dr Marcus* en *Narda*? Dan bij het verlof, van uit Overpelt, zich even smokkelen over de grens, aanloopen bij moeder, de weelden genieten van het vaderhuis en bij August: want in dien jongen kop stak heel wat wonders....

De geneesheer: want zie, hij vestigde zich, met zijn Belgisch diploma, zoo dicht mogelijk bij Nederland, te Turnhout. Drukke praktijk, tot het overladens toe. Dag in, dag uit de baan op, de heide over dretsen. Naar de verre hoeven en hutten der vele dorpen, te paard of per rijtuig, wààr ook te genezen viel. En dan onderweg mediteeren, heel diep, om litterair werk... en dan thuis zijn gedachten op 't papier werpen, en schrijven heelder boeken vol, tot de bel weer riep naar ziek- of doodbed... Maar de stille schemer der huislamp lichtte de schitterende glansperiode aan van dat groot werkersleven: zooals het trouwens ging met den broer, die nu te Antwerpen in 't *Handelsblad* genesteld zat...

De man: kalm en wijs, met de nuchterheid van het Noorden; eenvoudig, spijts geleerdheid en socialen stand, zoodat hij zelfs een hoogleeraarsstoel weigerde; een adel van karakter vooral, want zijn leven mocht verwezenlijken het *transiit bene faciendo* van den Meester, voor wien hij ten slotte, diep-vroom, apostelde. Door raad en daad, door eigen heerlijk Roomsch leven, ondanks pletterende beproevingen in den grijzen ouderdom. Door het Roomsch boek, ten slotte, dat hij de wereld injoeg: als schrijver.

* * *

Een van het glorieus driemanschap der Vlaamsche volksvertellers. Niet de meest romantisch teeder-doende, ook niet de sterkst boeiende verhaler, maar wel de diep-echtste, de natuur-getrouwste. Want hij keek, zijn oogen vol, naar dat gezond en humor-leuk realisme van Dickens, Sterne en Lamb, dat van over zee naar hier waaide en werd « de kopieerlust des dagelijkschen levens ». Daar vond hij trek in, doch nog niet ten volle: het moest meer heemsch klinken, rassiger zijn: de verklanking van het leven van eigen volk in eigen « land en trant en treden », heimatkunst, die bezingen zou de heide!

Zoo kwam het dat Renier Snieders werd de Mistral zijner geboortstreek, de Auerbach van zijn woudnatuur, de Cremer van zijn heideland. De Kempen vinden in hem hun zoon, hun dichter, hun uitlegger, hun vereerder, die « de hei tot een tuin schiep vol frischheid en lust » (J. De Geyter) en bracht — zoo zei hij — « nederige kranskens, al droomende uit heidekruid en korenbloemen gevlochten ».

Hij kende ze als niet één, beter dan Conscience, als gewonnen op haar bodem, als stoeiend langs heur vlakten, als reizende geneesheer. Het buitenleven: de dorpskom, de afspanning, de eenzame hoeven, de leemen hutten aan den boschkant, de Hellenenders. Het binnenleven: de wriemeling van edele en booze gevoelens, het denken der bewoners, hun aard, overleveringen, gebruiken, taal en godsdienstzin. Heel het pulseerende volksleven, met al wat het zóó echt en hecht aanbelangt:

gildewezen en schuttersbonden, verhuizing en verkaveling, verkoop en keersbranding, Sint Martenvuur en hekserij, kermisdansen en gans- en messentrekken, ketelvuur en turf, klokkenkas en spinrok, koolbranders en baanstroopers, brandtragiek en vreugde aan 't nieuwe borelingsken, herbergbaas, marskramer en smokkelaar, burgemeester en veldwachter, kerktoren en dorpspastoor, de « gazet », de inkwartiering, smousjas en scheerslijper, tot de volksgeneeskunde en de gerechtelijke geneeskunde: al mooie dingen die de simpele volksmensch in de hei zoo dol-graag leest, bij de gezellige lamp, aan den turfhaard....

Dat alles heeft hij beschreven, levenstrouw en natuurfrisch, met een sprankeltje schalksche humor er bij. Niet tranerig-week zooals het soms Conscience mocht, niet gebakerd en sarcastisch-bitter als die hekelkop van zijn broer uitdrifte, maar gemoedelijk, nuchter, gaaf in de visie en de uitbeelding.

Maar de diepe psyche, uitgerafeld tot pluizekens toe? Och larie daarmee : hij liet ermee zich heelemaal niet in. Spijtig wel, want het verleidde hem tot eng absolutisme in de karaktertypeering. En de moderne critiek is daar om hem te verwijten : één weerkeerend model en thema, « één type van brave, arme, hardbeproefde, doch ten slotte zegevierende helden; één type van booswichten, vol listen en lagen, gewoonlijk leelijk, kreupel of ros; één type van heldinnen.... Allen, zoowel de boozen als de braven, steeds uit één stuk » (Coopman en Scharpé).

Die lieve figuren uit zijn verhalen, ge kent ze allen wel : Geurik Minten, Antje, Narda, Dwina, Coba, Anna, Wardje. Ook wel de booze of malle figuren: Athanasius Schorbein en zijn schrokkige eironde zuster, die hardvochtig-sluwe Rig Stengel, die ijdeltuit van een Mijntje, en Bernard Klipper, een evenknie van Baas Gansendonck, David en Arië de smokkelaars die met vuur schieten, burgemeester Lootman, die aftruggelende Krakemik.

Maar, eilieve, dat sprankelend humorisme bracht het soms tot ware en schitterende caricaturen : Selm Sokkers en Bernard Klipper, Schorbein, Neel, Jeurie, de landsche deugniet, Huibe en het praatziek Roosje, de Brusselsche huurkoetsiers : zulke typen vergeet men nimmer, hoor, evenmin als de menige bladzijden uit *Op de Pijnbank* en diens tegenhanger *Schuimloopers*. Jawel, Renier's realisme krijgt af en toe wel een bedenkelijke appelflauwte door romantischen bloedsopdrang, en dan beschrijft hij niet meer zijn gewone menschen, maar 'n soort wonderwezens met bovenmenschelijke gaven. Wardje Nulph, de gevleugelde hardlooper, Gutwald, het kind met den helm, de goochelaar-duivel, de engel-held van *Gabriël*, Anastasia, oei, oei : fantastisch om er bij te glimlachen ...

* * *

Om het even. Daar is nu nog, en vooral, in Renier's litterair werk, die mooiheerlijke Roomsche doorvoeling, die het zoo deugdelijk eens is met de christelijke moraal en ten slotte slechts een spontane uiting is van den

diepen vroomheid- en godsdienstzin van hem die schreef en van hen voor wie hij schreef. Want hij bedoelde door het boek toch iets méér dan 'n gemoedelijk, pittig praatje te houden met de hoeve- of hutbewoners bij regenzondag of winteravond. Het ethische doel stond daar vóór hem, groot en hoog: louterende zielen en de zeden, langs ernst of lach om zijn volk verzedelijken, optillen uit alledaagsch wroetersleven naar verfijning, christene cultuur, veredelen op den weg naar de eeuwigheid. Daarom gaat zijn voorkeur immer uit naar levens van plicht en eerlijkheid, van trouw en volharding, van reinheid en eenvoud, wijl zijn vloek slingert over eigen waan en ijdeltuiterij, praal- en praatzucht, schrokkigheid en sluwte, baldadigheid en dronkenschap, laagheid en leugen. Spijts armoe of tegenkanting of wat ook, winnen zal het ten slotte Evert « de perel van de dorpsjongens », Coba « de bloem van den Beukberg », Dwina « de lelie van 't gehucht ». Geurik vindt een loon voor een simpel gastvrijheidje. Rig, het ontaarde kind dat zijn moeder verloochent, eindigt in een spinhuis. Brecht, de dwaze die zich ziet flikflooien door vleiers, slaat een mea culpa en *De Meesterknecht* is een ethische les over den hoogmoed in het leven. Renier Snieders is de zanger onzer gaafste christelijke deugden en een groot optimist in het leven.

Heel wat titels van hoofdstukken, als *Eerlijk duurt het langst, Weldoen en niet omzien, Op God betrouwen, De mensch wikt, God beschikt,* synthetiseeren vaak de indrukken van zijne novellen. En zinnen als « De verduldigheid in het begin der gelukzaligheid » of « Ze zijn zoo gelukkig in hun eenvoudigheid », of « Na regen, zonneschijn », zijn directe levenslessen voor den onbevangen volksmensch die hem las. En wat heeft diezelfde volksmensch moeten voelen diep in de ziel, bij naar de keel springende zinnen als: *De goede God uit 't huis gebannen, De gekruiste in 't hart getroffen, Laat ge haar dan sterven als uw hond, Zonder God?*

Tendenz, striemde de moderne critiek, tendenz, die de kunst uit de werken heeft verdrongen!

Jawel, en de werken die Renier na 1870 de wereld in joeg, zijn bedenkelijk in dat opzicht. Maar de simpele, vrome man leed toen, naast eigen familiesmart, onder de weeën van de schoolwet van 1878; polemiseeren wou hij tegen het ongodisme van den dag, de papenvreterij en de geuzen in de Kempen, die spotlachten met kruisbeeld, kruis en wijwater, haatten den man van het volk der dorpen, den priester, gekscheerden met kerkelijke ceremoniën en het goddelijke, vloekten als ketters. Snieders zag heel zijn heerlijk-schoone geloofsovertuiging en heel het leven van zijn volk dat naar God stond gekeerd, in 't gedrang gestooten en uitgekreten en kon hij, tegenover die tendenz, tendenzloos staan?

Dan maar « de trawanten van den duivel » te lijf gaan, ze doen sterven in razernij of krankzinnigheid, hun testament-model afdrukken, het tweegevecht afkeuren, hun schieten naar het O. L. Vrouwbeeld straffen in dit leven, ongelukken (als armbreken, paardenval, ondergang) neerhalen als bliksems van den rechtvaardigen God...

* * *

Een van het glorieus driemanschap der Vlaamsche volksvertellers: de eenvoudig-gemoedelijkste, de optimist-gezondste, de prettigste in de dialogeerkunst. Een schepper van schoonheid als zanger der heide, ja wel, maar vooral een weldoener voor zijn volk, voor wien hij hanteerde én pen én snijmes. Een uitbeelder van Kempische menschen in hun eenvoudig, onbedorven, goed-Vlaamsch, godsdienstig-mooi heimatleven; maar ook de zanger van al het groot-edele der christelijke moraal en van ons zoet geloof, die « ons in tijden van geestesarmoede een vonkje van het hoogste leven bracht, die door de mannen vereerd wordt, omdat hij tot daden opwekte — en door de vrouwen en kinderen bemind, omdat hij goed was en liefdevol » (M. Sabbe over Conscience)

BIBLIOGRAPHIE

A. — UITGEGEVEN WERKEN van Dr J. R. Snieders:

1845-50. ALGEMEENE VERSLAGEN VAN « DE DAGERAAD ».
1850. PROEVEN VAN ROMANTISCHE VERHALEN. Antwerpen, J. P. Van Dieren.
1852. UIT DE CHRONIJCKEN VAN TURNHOUT. Turnhout, Brepols.
1852. HET KIND MET DEN HELM. Antwerpen, J. P. Van Dieren.
1853. DORPSVERHALEN. Ibid.
1854. DE HUT VAN WARDJE NULPH. Ibid.
1854. HET EEREKRUIS, blijspel met zang. Waereghem, Suetens.
1855. DE MEESTERKNECHT. Antwerpen, J.P. Van Dieren
1858. AMANDA, 2 dln. Ibid.
1558. DOCTOR MARCUS. Turnhout, Splichal.
1860. DE LELIE VAN 'T GEHUCHT. (1860) A'dam, A. Van Kesteren.
1861. OP DE GRENZEN. Turnhout, Splichal.
1864. BRECHT BAKELS. Ibid.
1866. DE GELUKZALIGE JOANNES BERCHMANS. Brussel, F. Haenen.
1866. DE GOUDEN WILLEM.
1866. HET PARADIJS. Antwerpen, J. P. Van Dieren.
1867. OP DE PIJNBANK, 2 dln. Ibid.
1867. HET WONDER VAN ST-HUBERT. 's Bosch, H. Bogaerts.
1869. DE WRAAKROEPENDE ZONDE. Ibid.
1869. NARDA, 2 dln. Ibid.
1870. MENTOR, 2 dln. Ibid.
1875. DE GEUZEN IN DE KEMPEN, 2 dln. Turnhout, Brepols.
1878. DE GOOCHELAAR, 2 dln. Gent, Fr. Van der Schelden.
1881. DE SCHEERSLIJPER, 2 dln. Turnhout, Splichal.
1883. NOVELLEN UIT DE ACHT ZALIGHEDEN. Ibid.
1883. ZONDER GOD, 2 dln. Ibid.
1884. BIJ DE BOEREN. Ibid.
1884. BEELDEN UIT MIJN DAGBOEK. Ibid.
1884. UIT DE KEMPEN. Ibid.
1882-88. VOLLEDIGE WERKEN, 24 dln. Turnhout, J. Splichal, waarin o. a. voorkomen, de later afzonderlijk verschenen : ANASTASIA, BRANDSTICHTER, HOE MEN BURGEMEESTER WORDT, HET KRAAIENNEST, SCHUIMLOOPERS, DE WONDERDOKTER.

B. — ONUITGEGEVEN HANDSCHRIFTEN :

GABRIEL. Roman.
Gedichten.

C. — BIJDRAGEN :

1843-1873. RENS' « NEDERDUITSCH EN LETTERKUNDIG JAERBOEKJE ». Gent.
1844. « HET HANDELSBLAD », dagblad. Antwerpen.
« LETTERVRUCHTEN VAN HET LEUVENSCH GENOOTSCHAP MET TIJD EN VLIJT ». Leuven, Van Linthout, 1839, 1863; Antwerpen, Buschman, 1845-1847.
1848. « DAUWDROPPELEN », uitgegeven door DE DAGERAAD. Turnhout, Brepols.
1852. « GESCHIED- EN ZEDENKUNDIGE VOORLEZINGEN OVER DE KEMPEN ». Turnhout, Brepols.
1854, 1866, 1868. « JAERBOEKJEVAN DE STAD EN HET ARRONDISSEMENT TURNHOUT ». Turnhout, Brepols.
1857. « DE KEMPENAAR », weekblad. Turnhout, Splichal.
1867. « DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE », weekblad. s' Bosch, H. Bogaerts.
« LEESBIBLIOTHEEK DER CHRISTELIJKE HUISGEZINNEN ». 's Bosch, H. Bogaerts.
1867. « ONZE DAGERAAD ». Turnhout.
1868. « DE BELGISCHE ILLUSTRATIE ». Antwerpen, J. P. Van Dieren.

BIBLIOGRAPHIE OVER J. RENIER SNIEDERS

Jaarboek der Kon. Vl. Academie (1889). Levensbericht door A. SNIEDERS
IDA VON DüRINGSFELD. *Das geistige Leben der Vlamingen*, tweede deel, blz. 287 290.
Dr J. PERSYN. *August Snieders en zijn Tijd* (passim .
TH. COOPMAN EN L. SCHARPÉ. *Geschiedenis der Vlaamsche Letterkunde*, blz. 219-225.
MAX ROOSES. *Derde schetsenboek*. I en II (critiek op *De*(n) *Scheerslijper*).
Verslagen der Kon. Vl. Academie, 1888 (H. SÈRMON) en 1897 (S. DAEMS).
Het Belfort 1888, blz. 479-480.
Dietsche Warande en Belfort, 1905, blz. 126-129 (A. VERHEYEN).
BR. FLORENTIUS opstellen in den *Katholieke(n) Gids*. (1894)
Ons Volk ontwaakt 1912. blz. 472-4 (Dr J. VAN GORP) en blz 476-7 (Joseph Splichal).
G SEGERS. *In Memoriam*, blz. 177-192 (1923)
Bibliotheekgids, 1923, blz. 137-141 (K. VAN DEN OEVER).
De Tijd, 29 Juli 1925 en vlg. : *De zedelijke Waarde in August Snieders' Romans*. (K. VAN DEN OEVER).

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

2171 **Beysens, Dr J. Th.** **15**

◆ ALGEMEENE ZIELKUNDE — DERDE DEEL. METAPHYSICA VAN HET ZIELELEVEN : HET DIER. — *Hilversum, Brand (24 × 16) 248 blz.* *fl. 4,25*

IV* — Wat wij over de twee eerste deelen van dit standaardwerk hebben gezegd, geldt ook voor dit derde. Klaarheid, diepte, de-stof-uitputtende voorstelling, dat alles vinden wij hier terug. Betreffende de methode, die in dit gedeelte evenals in de voorgaande, haar uitgangspunt neemt in de ervaring, heb ik vroeger mijn zienswijze uiteengezet. Ik zou er dan ook niet op teruggekomen zijn, ware niet intusschentijd in de « Nouvelle Revue théologique » het begin verschenen van een artikel over de Metaphysica. Het is van de hand van P. Scheuer, S. J. Het verheugt me te mogen bestatigen dat de aprioristische opvatting der metaphysica daar meesterlijk wordt uiteengezet en verdedigd. Ik hoop wel dat alle zoekers naar waarheid dat opstel zullen instudeeren: voor het heil der wijsbegeerte ware dat een zegen. — Een punt in dit laatste deel Dr Beyssens' zielkunde heeft me getroffen: waarom noemt hij het: « de metaphysica » van het zieleleven. Daar wordt wel een verantwoording gegeven in de « Inleiding ». De ziel is een *in zich* onwaarneembaar objekt. Maar ook het verstand en de wil zijn in zich onwaarneembaar. Alleen hun handeling dringt door tot mijn bewustzijn.

H. THIELEMANS, S. J.

2172 **Van Hoonacker, A., hoogleeraar te Leuven** **17**

◆ GRONDBEGINSELEN DER MORAALFILOSOFIE. — *Antwerpen, Geloofsverdediging; Brussel, Standaard-Boekhandel. 1925, 3^e^ uitgaaf, (24 × 15) 192 blz. 7,50 fr.*

IV — Reeds de derde uitgave van Van Hoonacker's prachtig werk! Dat zoo iets mogelijk is in Vlaanderen zegt op zichzelf genoeg over de degelijkheid van dit werk. Plaatsgebrek laat ons niet toe verder uit te weiden over dit heerlijk boek; we verwijzen echter hiervoor naar de bespreking van den 2^n^ druk, in ons tijdschrift verschenen onder n^r^ 297.

S. M.

2. — Godsdienst

2173 **Bartels, H. M. H., pastoor** **27**

◆ GESCHIEDENIS DER KATHOLIEKE KERK. — *Venloo, Mosmans, Jnr. (21 × 16) 312 blz.* *fl. 3.50*

V — Elke Katholieke Volksboekerij zou zulk een degelijk, beknopt handboek over de Geschiedenis der Katholieke Kerk — als dit van Pastoor Bartels — moeten rijk zijn. Te groot blijft te onzent de onwetendheid der katholieken — zelfs van intellectueelen — op dit gebied. Meer kennis van de Geschiedenis der Kath. Kerk verstevigt het individueel geloof en — wat in dezen tijd allernoodzakelijkst is — wapent den geloovige tegen moderne opwerpingen. Niet zoozeer oorspronkelijkheid als geschiedschrijver had Pastoor Bartels in 't oog: hij is gaan aanleunen bij Albers' « Algemeene Kerkgeschiedenis » en heeft die weten te verwerken tot een zeer verzorgd, uiterlijk en innerlijk klaar schoolhandboek. Kwam Prof. Nolet door zijn uitgebreider, meer naar de kern der feiten grijpende « Beknopte Handboek der Kerkgeschiedenis »

het overvleugelen, toch bewaart het zijn waarde. Overloop maar eens vluchtig het zesde tijdvak gaande van de Fransche Revolutie tot heden, en stuit ge hier of daar op kleine onnauwkeurigheden of op menschelijke tekorten, het geheel is gewetensvol en knap behandeld en wijst, door feiten, op den overheerlijken opbloei der Katholieke Kerk in de moderne maatschappij. D. De Pauw, O. P.

2174 **Bernadot, M. V.** **24**

◆ De Weg naar Omhoog. Van Eucharistie tot Drieëenheid. *Geautoriseerde vert. door een Norbertijn. — Averbode, E. K.-Sekretariaat. 1926. (18 × 12) 158 blz.* *3 fr.*

V* — De reclame-trommel wierd rond dit boekje niet geroffeld. 't Is zoo klein en bescheiden. Maar Pater Bernadot, de redacteur van « La Vie spirituelle » schrijft eenvoudig, dogmatisch diep en met heilige vroomheid. Nieuw klinkt zijn leer over de Eucharistische vereeniging: wat zij is; wat zij van ons vordert en wat ze nastreeft. Laat onze menschen, die ter H. Tafel naderen, hun devotie voeden met deze communie-gedachten, tot bevordering en vernieuwing van hun vereenigd zijn en blijven met den heelen Jezus en de drie goddelijke Personen. In zoo'n Paaschbest Nederlandsch heeft een nederige Norbertijn dit Fransch werkje overgezet — zonder den oorspronkelijken tekst te vervangen of te vervalschen — dat 't voor een Vlaming 'n zonde zou zijn den Franschen tekst te koopen. D. De Pauw, O. P.

2175 **De Jong, G. A., S. J.** **296**

◆ Waarom de Jood niet? — *'s-Bosch, Geert-Groot-Genootschap. 1925. (19 × 13) 30 blz.* *fl. 0.25*

V — Een apologetisch schrift tegen het onkerkelijke vooroordeel alsof de Jood onbekeerbaar zou zijn. De schrijver wijst op historische en geestelijke affiniteiten tusschen Christenen en Joden vermits « een geloovige katholiek een ware Israëliet is, die gelooft in de vervulling van alle beloften die door God aan Abraham, Isaak en Jacob gedaan zijn ». — Goede lectuur voor hen die in deze vraag al te gemakkelijk het historisch argument als alléén geldend aanzien. Dr J. A. Goris.

2176 **Doyle, William, S. J.** **26**

◆ Kloosterroeping. *Vert. uit h. Engelsch (Vocations) dr. L. Van den Biesen, S. J. — Den Haag, Govers (18 × 12) 40 blz.* *fl. 0,15*

V — Te veel roepingen worden versmacht en versmoord omdat de menschen over « Kloosterroeping » doorgaans zoo'n kromme, verkeerde meening er op na houden. Wat er nu eigenlijk van is, hoe dat alles ineensteekt, wat er toe vereischt wordt, wat er voor en wat er tegen is, Pater Doyle zal 't er, ouders en jongelieden, vlak uit zeggen op zijn losse, levendige manier, met een heilige liefde voor de zielen en den Meester. D. De Pauw, O. P.

2177 **Hadewych** **248**

Vizioenen. In hedendaagsch Nederlandsch overgebracht door Albert Verwey. — *Geïll. met houtsneden dr. Jozef Cantré. — Antwerpen, De Sikkel. (20 × 14) 106 blz.* *8,50 fr.*

IV* — Het is een verheugend verschijnsel dat de grootheid van Hade-

wych hoe langer hoe meer wordt ingezien, en dat een pen als die van Albert Verwey er met liefde aan gearbeid heeft om de *vizioenen* onzer geniale schrijfster in het Nederlandsch over te brengen. Men kan, wat de interpretatie betreft, hier en daar van meening verschillen, en Hadewych blijft soms duister genoeg om meer dan een verklaring mogelijk te laten. Maar het mag gezegd worden dat Verwey den ouden tekst in zijn geheel trouw in mooie moderne taal weergeeft. Men kan er in aanvoelen wat een persoonlijkheid Hadewych was. Aanvoelen, want om er dieper in door te dringen is commentaar noodig. In de uitgave der *Vizioenen* door Dr Van Mierlo kan de belangstellende lezers al het wenschelijke vinden om zich in Hadewych's mentaliteit in te werken, en zich een bewuster oordeel te vormen omtrent de literaire en mystieke waarde van dit werk der groote schrijfster. Wat in Verwey's *Voorbericht* minder goed getroffen, of verkeerd opgevat is omtrent Hadewych's mystieke persoonlijkheid en leer, is men door Van Mierlo's arbeid in de gelegenheid te toetsen. Het zal een verdienste van Verwey blijven, er door zijn vertaling toe bijgebracht te hebben dat het Nederlandsche volk een eigen grootheid te meer kan waardeeren.

Dr L. Reypens, S. J.

2178 **Janssens, Al.**, Missionaris van Scheut **23**

◆ Het Menschgeworden Woord. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel. (Leerboeken der Dogmatica, III) 1925. (22 × 16) 226 blz.* *16 fr.*

IV* — De bijval, die P. Janssens alom met zijne « Leerboeken der Dogmatica » inoogstte — van nr I (H. Drievuldigheid) verscheen reeds een 2e druk — staat er borg voor dat we met degelijk werk te doen hebben. Wat de verwerking van de stof betreft, moet dit traktaat voor geen ander onderdoen. Die soliede leer vinden we daarbij in een kerngezonde Nederlandsche taal, die voor de theologische termen nu en dan zelfs scheppend optreedt. Met genoegen treffen we ook verwijzingen aan naar tijdschriften en boeken in eigen taal. Aan de dogmengeschiedenis wordt een breede plaats ingeruimd, hetgeen, met een schat van voetnotas, een echte mijn van leerrijke gegevens uitmaakt, ook ter illustratie van het godsdienst-onderricht dienstig. Het ware te wenschen, dat in een volgende uitgave een alphabetische namen- en zakenregister de benuttiging van dit materiaal vergemakkelijkte. Dat de verlossingsleer hier niet behandeld werd, laat ons hopen dat die belangrijke stof naar al haar omvang in een weldra volgend traktaat zal aan de beurt komen.

E. Druwé, S. J.

2179 **Mercator, Johannes, pr.** **24**

◆ Thomas van Kempen, de Schrijver der Navolging van Christus over de Heilige Maagd. *Met medewerking van P. Hilarion Thans, O. F. M., vert. uit h. Latijn. — Geïll. met eene houtsnede van Leo Samberger. — Tilburg, Bergmans. 1925. (14 × 11) 264 blz.* *fl. 2,50*

IV — Een heerlijk werk over O. L. Vrouw! Met fijnen speurzin en volhardend geduld heeft de Weleerw. Heer Mercator uit de vele schriften van Thomas a Kempis saamgelezen wat deze begenadigde Godsminnaar in innige godsvrucht, wijdende unctie en diepen eenvoud schreef over de Goddelijke Moeder. Een ring om het Kerkelijk jaar waarin de twaalfstarrige kroon van de Lieve Vrouwe vonkelt. Het warme gemoed van den pieuzen Thomas ligt te gloeien in deze samenspraken van ziel tot ziel. Het heele leven der teedere Maagd, der jonge Moeder, van der

Smarten en der Hemelen Koningin leven we mee, zoodat dit werk wordt een klare spiegel waarin wij de Lieve Vrouwe weerkaatst zien, diep in haar hart kunnen schouwen en neerbuigen op het onze: meditatief en actief. — Weleerw. Heer Mercator heeft met religieuze angstvalligheid zijn vertaling verzorgd. Zijn Nederlandsch klinkt stemmig; naar boven welt de intieme warmte van 't meevoelend hart. De rhytmische bewerking van Thomas' Cantica, van de hand van P. Hilarion, zijn dezen taalvaardigsten dichter waardig. Een zeer mooie aanwinst voor onze ascetische literatuur, de typograpisch-keurige uitgave maakt een mooi volume. M. VAN HOECK, PR.

2180 ◆ **Schrijvers, Jos., C. S. S. R.** **24**

DE GODDELIJKE VRIEND. *Vert. uit h. Fransch dr. Leop. Debast, C. S. S. R. — Esschen, St Alfonsus-drukk. 1925. (18 × 12) 318 blz.* *5,50 fr.*

V* — Een tiendaagsche geestelijke afzondering, onder de leiding van Pater Schrijvers, en dit uitsluitend over de liefde, is een buitenkansje voor godvruchtige zielen. Geleerdheid wordt op zij geschoven, verstandsinspanning wordt niet vereischt, 't gemoed te vermurwen en ontvlammen beoogt hij. 't Lukt hem wonderwel. Hij ontsteekt ons 't hart voor Jezus. Geroepen tot de heiligheid moeten we om heiligen te worden Jezus beminnen. De innerlijke en uiterlijke mensch wordt door de liefde gezuiverd; liefde zet in volle licht Jezus' goedheden in zijn leven, op 't kruis, in 't tabernakel; liefde omvormt de ziel in Jezus naar wien ze luistert en opkijkt en voor wien zij zich slachtoffert; om in die liefde te volharden : altijd bidden, vergiffenis vragen en strijden. Welk heerlijk levensprogram en uitvoerbaar door eenieder. D. DE PAUW, O. P.

2181 ◆ **Van Tichelen, Th.** **22**

HET NIEUW TESTAMENT. *Vert. uit het Grieksch. — Met 3 kaarten. — Antwerpen, Geloofsverdediging, 1926. (15 × 11) 172 blz.* *ing. 10 fr.; geb. linnen 15 fr., 20 fr.; geb. leder 18 fr.; geb. leder goud op snede 22,50 fr.*

IV — Niemand in heel Vlaanderen had het beter gekund dan Van Tichelen: van hem moesten we de modern-Vlaamsche vertaling krijgen van het N. T. Zijn « Beelden uit het Evangelie » hebben ons geleerd hoe de verhalen uit den soberen Schriftuurtekst te kleuren en te genieten — zijn « Sint Paulus » staat daar als een monumentale geschiedkundige, dichterlijk-aangrijpende inleiding tot de brieven van Paulus. Nu komt de tekst zelf, in flink afgewerkten druk en handig formaat. Met een zaakregister en een landkaart achteraan — een kaart die niets meer te wenschen overlaat. Van Tichelen heeft het Grieksch heelemaal onder de knie en met zijn taal kan hij goochelen. Het is 'n zegen voor ons volk dat het nu Gods woord in zoo'n juisten en jongen vorm kan lezen. De Hollanders zullen wellicht meenen dat deze vertaling « te persoonlijk » is, wij hebben ze liefst zóó, zwierig, ongekunsteld en warm. Nu hoeven allen die ietwat met het godsdienstig leven van ons volk begaan zijn, er voor te zorgen dat dit N. T. worde gelezen. Ook dàt is apostolaat. Terug naar de H. Schrift! — Alle bibliotheken moeten het bezitten. K. CRUYSBERGHS, PR.

2182 ◆ **X.**

BEMINT ELKANDER. Een Junimaand aan de vereerders van Jezus' H. Hart, aangeboden in 30 overwegingen. — *Brugge, Beyaert. 1926. (16 × 16) 132 blz.* *6 fr.*

V — Even goed zou hier het woord « lezingen » als « overwegingen » passen, ware het niet dat er in elke oefening maar weinige verschillende gedachten voorkomen, maar dan ook herhaaldelijk ingehamerd: een gedrukte overweging. Ook is het niet duidelijk, waarom de titel luidt: « Bemint elkander », en waarom die reeks « Een Junimaand » vormt, daar er sprake is van veel punten van het geestelijk leven in het algemeen en betrekkelijk weinig van Jezus' H. Hart. Het *incognito* van den schrijver stemt niet gunstig: we zouden willen weten, wie dit degelijk zielevoedsel in goed Nederlandsch aanbiedt aan godvruchtige personen van allen aard. J. SALSMANS, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen

2183 **De Graaf, Dr H. T.** **3**

OM HET HOOGSTE GOED. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1918. (18 × 12) 296 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,70*

I[2] — Eene reeks studie's over: Techniek, Verkeer, Kapitalisme, Welvaart, Massa's, Staatsleven, Wereldbeeld. (Hoofdstuk I. *Uitgangspunt*) — Wetenschappen, Kunsten, Maatschappelijke beweging, Opvoeding (*Streven*). — *Bezinning* (Nut, Recht, Waarheid, Karakter, Schoonheid, Volk en Menschheid). — *Het Hoogste Goed* (Waardebepaling, Waardenstelsel, Het hoogste goed, de bestemming van den mensch). — *Den Geest*: den mensch, het beginsel van den godsdienst, heden en toekomst van den godsdienst, geschiedenis, voleinding. — Schrandere beschouwingen, scherpzinnigheid genoeg doch verdronken in eene nevelzee. Het boek schijnt ons te vallen onder toepassing van art. 1399, 2 van het Kerkelijk Wetboek. (cf. Salsmans « De Index » bl. 55) : Een heel aantal stellingen zijn van Katholiek standpunt niet aannemelijk. — Als wij willen weten wat het hoogste goed is gaan wij naar Thomas of zeggen wij onze akte van liefde op. D[r] L. DOSFEL.

2184 ◆ **Lefebvre, Dr Fr. M.** **86 : 37 : 24**

OPSTANDING. Nagelaten brieven van een dokter. *Vert. uit h. Fransch dr. Ko Flandersen. — Antwerpen, Opdebeek, 1925. (19 × 12) 84 blz.* *2,50 fr.*

IV[*] — D[r] Lefebvre, in leven hoogleeraar aan de geneeskundige faculteit te Leuven, schreef dit werkje in den vorm van briefwisseling tusschen een dokter en een student, die een harden zedelijken strijd te doorworstelen heeft. Het is berekend voor jonge intellektueelen, niet echter voor jongens die nog niet op de hoogte zijn. Het strekt niet tot voorlichting, wel tot opbeuring trots alles, door de echt kristelijke beweegredenen en hulpmiddelen, die leiden tot den triomf en het geluk. Ko Flandersen deed zeer verdienstelijk werk door zijn vertaling, kerkelijk goedgekeurd en opgedragen aan Prof. Scharpé van Leuven. Want, met overschot van gelijk, zegt Pater Callewaert in zijn inleiding dat radikaal idealisme enkel opbloesemt en volrijpt uit de zuiverheid van hart en lichaam.
P. SALSMANS, S. J.

2185 ◆ **Manjon, Don Adres** **37**

DE IDEALE ONDERWIJZER. — *Vert. en ingeleid door F. C. Backx. (Opvoedk. Brochuren) — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 1925. (20×13) 76 blz. fl. 0,80*

IV — Een boekje kerngedachten die langzaam, stuk voor stuk moeten

ingeplant worden en dan voorzeker vormenden invloed zullen hebben niet alleen op onderwijzers, maar op allen die karaktersterkte betrachten. Het behandelt onze plichten in 't licht van onze ééne katholieke leer: ze worden overwogen in diepen, heiligen ernst, als middelen tot het opperste doel worden de christelijke deugden aangewezen. Bondig, kernachtig uitgedrukt bevat elk dezer waarheden een levensregel of een kostelijken raad. Geen overtollig woordengekraam; eenvoudig gezegd wat rechtzinnig maar mannelijk gedacht werd. Buiten zijn onbetwistbaar, sterk vormend karakter is het boekje in de geschiedenis der opvoedkunde een dokument van niet te overschatten waarde. Het bewijst hoe buiten alle dorre geleerdheid, in stillen eenvoud een plichtgetrouwe geestelijke ijverde van Christus' Kerk door 't verkonden van zijn klare reine leer. Vertaling en uitgave keurig. Warm aanbevolen.

FRANS HAEPERS.

2186 Oosterlee, P. **37**

OVER DE PHANTASIE IN HET KINDERLEVEN, HAAR WAARDE EN HAAR GEVAREN VOOR ONDERWIJS EN OPVOEDING. — *Groningen, Noordhoff (Verdieping en Belijning, 2e reeks) 1925 (24 × 16) 136 blz.* *fl. 2*

IV — Over phantasie wordt overal gesproken, inhoud en beteekenis van het woord worden te weinig bedacht, het dagelijksch gebruik heeft ze vervaagd, een studie zooals deze van P. Oosterlee is er noodig om buiten allen literairen woordenpraal den inhoud van het begrip en zijn waarde te verklaren. Eerst dan, op vaste basis, kan worden overgegaan tot een paedagogische toepassing; opvoeding mag op geen drijfzand rusten, wil ze vormend zijn. Zoo moet ze zelf uit stevige wetenschappelijke elementen opgebouwd zijn. — Phantasie heeft een veel omstreden waarde, ze wordt verlaagd tot dwaalgeest en opgehemeld tot de levensessentie, bij elke philosophische leer wordt ze aangepast. Het is noodig ze in haar geheel, objectief te beschouwen; dit deed voorzeker de schrijver van deze sterk opgebouwde studie. Zooals elke menschelijke kracht is ze in zich zelf onzijdig; door gezonde opleiding, begrijpende leiding wordt ze tot een sterke macht, die het leven herschept in liefde en schoonheid. Ongebreideld, onbegrensd, wordt ze een verraderlijke geleidster die ons tot ziekelijke onstandvastigheid brengt. Voor- en nadeelen worden in 't licht gesteld van een streng wetenschappelijk onderzoek, uitspraken van wijsgeeren en psychologen steunen het betoog. Eens de onderbouw sterk, eens wezen en beteekenis duidelijk, komt de paedagogische toepassing. Hier spreekt de kinderspycholoog, die met fijnen tact zielsconflicten aanvoelt en in liefde opklaart, in plaats van ze brutaal uit te roeien. Wil het leven levenswaard blijven, zoo moeten wij met een gezonde phantasie in een hooger, ideëeler geestelijk leven gelooven. Zonder geloof geen hooger leven, phantasie leert ons gelooven, realisme twijfelen. — We hebben allen eerbied voor het degelijk betoog, we sympathiseeren met het warme pleidooi voor het hoogere menschelijke, maar spijtig is het, dat naast de moderne wijsgeeren, naast Augustinus en zijn leer, ook de H. Kerk met haar verheven symboliek niet wordt aangewezen als de sterke, betrouwvolle leidster der grillige phantasie in haar streven naar het volkomen ideaal. Spijtig ook dat de strenge, wetenschappelijke opbouw soms verduisterd wordt door zware, hooploos lange zinnen: geleerdheid hoeft zich geenszins stroef voor te doen, het schaadt haar klaarheid en draagwijdte.

FR. HAEPERS.

2187 X **36 : 61**

LICHT EN LIEFDE VOOR ONZE BLINDEN. — *Brugge, Excelsior. 1925. (21 × 12) 32 blz.* *1 fr.*

V — Een volledige uiteenzetting van het ontstaan en de werking van « Licht en Liefde » vereeniging tot bescherming der blinden, te Brugge. Tevens een propagandaschrift voor deze zoo nuttige inrichting.

Dr A. Van HUFFELEN.

4. — Taalkunde

2188 **De Brouwer, Dr P. C. en Slijper, Dr E.**

GRIEKSCHE LEERGANG VOOR GYMNASIA EN LYCEA : II. SYNTAXIS. LEESBOEK VOOR DE MIDDELKLASSEN. — *Groningen, Wolters. 1925. (21 × 14) 194 blz.* *fl. 3,25*

Dit boek bestaat, zooals de titel te kennen geeft, uit twee deelen die overigens in geen organisch verband met elkaar staan. Het 1e deel zet duidelijk en aan de hand van meestal goed gekozen voorbeelden de hoofdzaken uit de syntaxis uiteen. Hier en daar valt een leemte op; zoo is er met geen woord sprake van den optatief in hoofdzinnen; hierover is het voornaamste in een vorig deeltje van den *Leergang* gezegd, maar in een systematische syntaxis moest daar toch ook iets over komen; zooveel andere dingen worden trouwens herhaald. — Het *Leesboek* bevat uittreksels uit de *Hellenika*, de *Memorabilia* en den *Oeconomicus* van Xenophon; van Lysias : de rede ten behoeve van den Invalide, die tegen Diogeiton en twee groote fragmenten uit die tegen Eratosthenes; 25 stukjes van 13 tot 26 verzen uit Ilias en Odyssee; uittreksels uit Plato, alsmede den kleinen Hippias en Ion in hun geheel. Waar het noodig geacht werd, vinden wij goede inleidingen, en bij de stukjes uit Homeros vele nota's, elders weinig of geene. Als dit Leesboek hetzelfde doel nastreefde als andere bloemlezingen, zou ik me met de keuze uit Lysias geheel, met die uit Xenophon en ook wel met die van de uittreksels uit Plato eenigermate kunnen vereenigen. Maar het wil « een inleiding zijn tot de vele en velerhande Grieksche schrijvers, die in hun geheel of gedeeltelijk de lectuur kunnen vormen van onze scholen ». Dit begrijp ik minder; tot die vele en velerhande schrijvers vormen de hier opgenomen stukken geen betere inleiding dan welke andere ook, en als dat standpunt zoo kleine brokstukjes uit Homeros heeft doen opnemen en den kleinen Hippias en Ion heeft doen uitkiezen boven andere dialogen van Plato, die toch meer kunnen bijdragen tot de vorming der leerlingen, dunkt het me niet goed te keuren.

A. Geerebaert, S. I.

2189 **Gertenbach, P. en Van Slooten, H.**

EENIGE BELANGRIJKE VERSCHIJNSELEN UIT HET LEVEN DER NEDERLANDSCHE TAAL. Leerboek ten dienste van candidaten voor de hoofdakte. — *Groningen, Wolters. 1925, 2e druk (23 × 14) 196 blz. fl. 1,90; geb. fl. 2,25*

V* — Op één jaar tijd een tweede druk: dat bewijst voor de degelijkheid en de bruikbaarheid van dit handboek. Bij de acht hoofdstukken van de eerste uitgave (het ontstaan onzer taal; taal en spelling; rhythme en accent; veranderingen in het klankstelsel, in de grammatikale vormen en functies, in den woordenschat, in de beteekenis der woorden;

analogie; dubbelvormen) twee nieuwe: over groeptalen en kindertaal. De stof komt bevattelijk en wetenschappelijk voor: een beetje te veel historische grammatika. — Uiterst nuttig voor onze leeraars in het Nederlandsch en voor onze onderwijzers. Dr A. Boon, pr.

2190 Lamb, Charles and Mary **83 : 42**

Four Tales from Shakespeare. *Met nota's v. Dr E. Kiebooms — Antwerpen, Opdebeek. 1925 (The English literary Series) 1925. (17 × 12) 88 blz. 3,50 fr.*

V — Sierlijke schooluitgave van beroemd en schoon werk: Charles Lamb en zijne zuster Mary gaven in 1807 een boek uit, waarin de drama's van Shakespeare tot verhalen worden omgewerkt ten gerieve van de jeugd. Het boek kreeg grooten en verdienden bijval, om de hoedanigheden van taal, vertelkunst en opvoedkundigen smaak, die het bewijst. Hier vinden wij vier van die vertellingen: *The Tempest; The Merchant of Venice; King Lear* en *Macbeth*. De twee eerste zijn van Mary Lamb, de twee laatste van Charles. In dit schoolboek, geholpen door de uitstekende nota's van Em. Kiebooms, zal de leerling 1° Engelsch bijleeren, 2° kunst van de beste soort genieten, 3° Shakespeare leeren kennen en bekwaam worden om later de spelen zelf te lezen en te begrijpen, 4° den zedelijken zin veropenbaard vinden, die er in gedoken is. Al. Walgrave, pr.

2191 Leffertstra, G. **37 : 4393**

Taaloefeningen voor Gymnasiaal, Middelbaar en voortgezet Lager Onderwijs. — *Groningen, Noordhoff. 1925, 15e druk (20 × 14) 156 blz. fl. 1.60; geb. fl. 1.90*

V — Een taalboekje méér voor Noord- dan voor Zuid-Nederland geschikt. Uitstekende kapittels over spelling, zin en woordvorming, heel nuttig ook het hoofdstuk over het dictee. M. i. mocht de phonetische spelling er gerust uit weg; nu dat is een vrije kwestie en daarover zijn de meeningen verdeeld. Per slot van rekening een beste werkje, dat door onze leeraars in het middelbaar onderwijs graag zal geraadpleegd worden. Dr V. Naveau.

2192 Swift, Jonathan **83.0 : 42**

A Voyage to Lilliput. *Gezuiverd en aangeteekend dr. J. Van Mulders. — Antwerpen, Opdebeek (The English literary Series) 1925. (17 × 12) 112 blz. 3.50 fr.*

V — Met groot genoegen herleest men in oorspronkelijken vorm het prachtig verzonnen verhaal van Gulliver's reize naar Lilliput, door Swift. De uitstekende inleiding met het oude titelblad en de zeekaart der gewaande eilandjes waar de menschjes, een span hoog, woonden en streden en malkaar aan 't hof den voet lichtten bij hunnen vorst, en oorloogden tegen het rijk van over de zeeëngte, dat alles maakt, met de nota's van allen aard, de lezing hoogst aangenaam en belangrijk. De jeugd zal aan de verbeelding alleen reeds vreugd beleven, terwijl zij Engelsch leert van eenen meester, en later, wanneer de leerling, man geworden, het sierlijk boekje herleest, zal hij menschen- en historiekennis opdoen, want het is al bedekte satyre van Engeland en Frankrijk in de 16e en 17e eeuw. Al. Walgrave, pr.

2193 Van Beckum, J. H. **88 : 43**

DUITSCH LEESBOEK voor de hoogere klassen van H. B. S. Handelsscholen en Gymnasia. — *Groningen, Wolters (Reeks onder redactie van Dr W. Van der Wijk) 1925. (23 × 14) 208 blz.* *fl. 2.50*

V — Keurige bloemlezing; bevat stukken over geschiedenis en politiek, handel en verkeer, landen en volken, industrie en techniek, letteren, kunst, enz., ontleend aan moderne kranten, tijdschriften en boeken. Vergt reeds een zekere kennis van de taal. M. VAN COPPENOLLE.

5. — Wetenschappen

2194 Heimans, T. en Thijsse, Jac. P. **58**

IN HET VONDELPARK. *Geïll. met 39 illustr. — Amsterdam, Versluys (2[illegible] × 15) 159 blz.* *fl. 1.75*

V — Weliswaar heeft dit boekje meer belang voor de Amstelsche natuurminnaars dan voor andere stedelingen. Vele inwoners der stad gaan niet alleen uit wandelen naar « hun » Vondelpark maar vinden er steeds een herhaald genoegen bij 't bewonderen der natuurdétails. Dit gaf de schrijvers in 1901 aanleiding tot het samenstellen van die aangename lectuur. Daarom ook is het prijzenswaardig voor elders, ook hier te lande. Wat men in het Vondelpark aantreft vindt men allicht in onze parken en wandelingen. Het « Vondelpark » is een der meest gelezen nummers der Heimans-Thijsse reeks. R. NAVEAU.

2195 Quint, Dr N. **53**

NATUURKUNDIGE VRAAGSTUKKEN. — *Groningen, Noordhoff. 2e druk (23 × 16) 178 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3*

V — Schrijver heeft er naar getracht met zijn vraagstukken wat meer van het denkvermogen der leerlingen te eischen. Al te dikwijls is het oplossen van natuurkundige vraagstukken een brutaal toepassen van de eene of andere formule, hetgeen den leerling strekt noch tot vorming van verstand, noch tot aanwerven van methode.

JUL. V. OVERMEEREN, S. J.

2196 Scheepstra, H. en Walstra, W. **58 : 59**

HANDLEIDING BIJ DE NATUURKENNIS VOOR DE VOLKSSCHOOL. — *Groningen, Wolters. 2e druk (19 × 13) 156 blz.* *fl. 1.25*

V — Onder den vorm van leeslessen geeft de schrijver de herhaling van het mondeling onderricht. Dit is een goede methode welke de leerlingen bij het onthouden der stof van groot nut is. Om deze methode toe te passen moet de onderwijzer weliswaar over eene zeer degelike handleiding beschikken. Hieraan beantwoordt dit boekje ten volle. De lesgever die het gebruikt zal ondervinden dat de goede uitslag bizonder zal blijken bij de spoedige verhooging van het waarnemingsvermogen van den leerling. R. NAVEAU.

2197 Sijpkens, Dr B. **58 : 37**

PLANTKUNDE voor de beide eerste leerjaren van Middelbare Scholen. — *Groningen, Noordhoff. 2e druk (23 × 16) 50 blz.* *fl. 0.90*

V — Dr B. Sijpkens' leerboekje mag zeker aanbevolen worden voor het

lager onderwijs. Het is bizonder nuttig om de aandacht op de verschillende deelen eener plant te leeren trekken, niet alleen op de plaatjes welke in het boek voorkomen, maar wat belangrijker is op de levende planten in tuin en veld. R. NAVEAU.

2198 Versluys, J. en Wijdenes, P. **514**

GROOTE TAFEL IN VIJF DECIMALEN. TAFEL H. — *Groningen, Noordhoff. (24 × 16) 32, 95, 160 blz.* *geb. fl. 2.50*

V* — De inhoud kan best doorgaan als aanbeveling. De gewone logarithmen van 1 tot 10.000 in 5 decimalen. — De logarithmen der goniometrische functies. — De goniometrische functies (natuurlijke grootte) met interpolatietafels en lengte der bogen in radialen. — De natuurlijke logarithmen (Neper) van 1 tot 1000 in 4 decimalen. — Veelvouden van 0, 43429..... in 8 decimalen voor de omzetting van natuurlijke logarithmen in gewone. — Goniometrische verhoudingen van hoeken in radialen uitgedrukt. — Exponentieele en hyperbolische functies. — Factorentafel en tafel der ondeelbare getallen van 1 tot 10.000. — Machten wortels en omgekeerden. — Eenige constanten met hun gewone logarithmen.
FR. CLERCKX, PR.

2199 Witteryck, A. J. **53 : 621**

ELECTRISCHE PROEVEN, naar Dr Emsmann. — *Steenbruggen, Witteryck. 1925 (19 × 13) 116 blz.* *3.30 fr.*

VIA — Ik geloof dat hier een missing begaan is, wat den datum betreft, waarop deze *Electrische Proeven* zijn uitgegeven: Is dit geen oud werkje van 1825 in stede 1925, een geschiedkundig overzicht van wat men ongeveer wist over elektriciteit te dien tijde, met links en rechts wat meer moderne aanhangsels? — In dien tijd, ja, mocht men zich nog naief vermaken met haartjes recht te zetten, bollekens te doen dansen, schokskens en vonken te trekken uit Leydsche flesschen. Thans zijn dat oude mummies die men nog weervindt in een museum van antiquiteiten, in een oude geschiedenis der elektriciteit. — Het is hoog tijd dat de menschen eens andere opvattingen krijgen van den elektrischen stroom en zijn toepassingen, die ze er alle dagen van te zien en te ondervinden krijgen. — Op onze scholen evenzoo schiet de tijd te kort om de enkele uren, die aan dit belangrijk vak gewijd worden, te verspillen in beuzelarijen, als er ruimschoots stof genoeg voor de hand ligt, die meer interest biedt en gedurigaan op het levenspad voorkomt.
L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2200 Beishuizen, P. G. **65**

REKLAME. Met inleiding van W. H. De Buisonjé. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Elck 't Beste) (16 × 11) 82 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

V — Alleen reeds om de gezonde gedachten over de samenwerking tusschen kunstenaar en fabrikant in de « Voorrede » besloten verdient dit boekje gelezen te worden. — Maar heel wat meer biedt het den zakenman: geschiedenis van de Reklame, Psychologie en Reklame, De Economie en de Reklame, Reclamemiddelen, Ongeoorloofde Reklame, De Winkeliers en de Reklame,.... Kortom een heele boel

zaken waarover elke industrieel, elke handelaar of neringdoende juister inzichten diende te hebben. — Een zeer nuttig en interessant handboekje. J. BAERS.

2201 Boers, F. W. en Liera, L. T. **65 : 621**

DRAADLOOS ONTVANGSTATION voor den Amateur, en hoe dit zelf te vervaardigen. — *Den Haag, Segboer. 1925. (22 × 14) 72 blz.* *fl. 1,25*

V — Beslist een werkje dat geroepen is om bijval in te oogsten in de sfeer der liefhebbers van T. S. F. — Enkele, juiste en klaar uiteengezette begrippen van de theorie, noodig om verstandig een ontvangstpost klaar te maken; daarvan afgeleid, het samenstellen der onderdeelen en van het geheel der toestellen, zoowel wat den eenvoudigen kristalontvanger als den meer ingewikkelden lamppost betreft. Alles is veraanschouwelijkt en duidelijk voorgesteld door een stel klare en sprekende figuren, die de moeilijksten zullen voldoen. Om te sluiten een lijstje der meest belangrijke telefoniestations met hunne onderscheiden golflengten.
L. SENDEN, PR.

2202 Heukels, H. **633**

LANDBOUWFLORA VOOR BOUW- EN WEILAND. Handleiding tot het bepalen van den naam der gekweekte planten en van de in bouw- en weiland in het wild groeiende planten. — *A'dam, Versluys. (19 × 13) 178 blz. fl. 1*

V — De schoolflora's van Heukels zijn wel bekend. Deze is speciaal opgesteld voor landbouwscholen en behandelt dus hoofdzakelijk de planten (gekweekte soorten en onkruidplanten) die men in de praktijk tegenkomt. Het werk is niet geïllustreerd en de uitgave reeds verouderd (1'94). Voor landbouwleeraars die eenigzins met plantkunde bekend zijn zou het zeer dienstig wezen. F. CASTEELS, L. I.

2203 Landberg, Ingr. P. **669 : 671**

IJZER EN STAAL.—*A'dam, Mij. v. g. v. g. Lectuur. (21×13) 203 blz. fl. 3,25*

V — Een banale uiteenzetting van algemeen rondgevent goed is *IJzer en Staal* van Ingr. Landberg voorzeker niet. Om in die 200 bladzijden zooveel en zoo degelijke stof te concentreeren moet men voorzeker goed onderlegd zijn, en meester zijn van de behandelde stof. Buitengewoon interessant zijn de talrijke microphotos die schrijver kwistig in zijn werk opgeeft, iets wat men enkel denkt aan te treffen in lijvige werken van specialisten. Wie het meest moet geluk gewenscht, of de schrijvers om hun degelijk werk, of de uitgever van die reeks, die zoo keurig én stof én technici weet te kiezen, valt moeilijk uit te maken. In elk geval, ook in Vlaanderen zal de Vakbibliotheek gretig gelezen worden.
L. SENDEN, PR.

2204 Leliman-Bosch, M, E. **613 : 64**

DE HYGIENE ONZER WONING. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (volksbibliotheek) (15 × 11) 34 blz.* *fl. 0,16*

V — Een mooi boekje, dat zijne plaats in de Volksbibliotheek waarlijk verdient. Mocht elk volwassene het ter lezing krijgen en er wat van in toepassing brengen, het uitzicht en de gezondheidstoestand van onze woningen zouden er heel wat bij winnen. A. J. HENDRIX.

2205 Pijnappel, Dr M. W. **61**

ZIEKTE EN GEZONDHEID. *Met register. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Elck 't beste) (17 × 11) 48 blz.* *fl. 0,55; geb. fl. 1,05*

V — Dit is geschreven in volkstrant. Het is lezing voor oningewijden, die iets willen weten over het ontstaan van ziekten, over de middelen om gezond te blijven. — « Wetenschappelijk gekeuvel » zou men dat kunnen heeten. Als dusdanig kan het boekje dienst bewijzen in volksboekerijen. — De taal is zeer zuiver en ook voor den min ontwikkelden Vlaming goed verstaanbaar. A. J. HENDRIX.

2206 Simon, Jules

TEELT VAN DE BRUSSELSCHE SUIKERIJ OF WITLOOF. — *Geïll. met 47 platen. — Brussel, 12 Sinter Goedele Plein. 1925. (20 × 13) 52 blz.* *3,50 fr.*

V — De teelt van witloof heeft sinds enkele jaren in de Brusselsche omgeving eene zeer groote uitbreiding genomen. Het onderhavig werkje zal dan ook zeer welkom zijn. Dit keurig uitgegeven handboekje, goed geïllustreerd, is zeer eenvoudig opgesteld en voor elken landbouwer verstaanbaar. Iedere kweeker van witloof, en vooral de beginneling zal het met veel nut raadplegen. FR. CASTEELS, L. I.

2207 Ten Bosch, A. **537 : 621.3**

DE HOOFDBEGRIPPEN OVER ELECTRICITEIT en het gebruik van electrische toestellen, uiteengezet ten behoeve van den gebruiker. — *Geïll. met 139 afb. — Deventer, Kluwer. 6e druk. (20 × 14) 123 blz.* *fl. 1,40*

V — Dat het werkje van A. Ten Bosch « De Hoofdbegrippen over Electriciteit » reeds zijn zesden druk beleeft, bewijst alleen reeds de degelijkheid van het werk. Wij hebben hier een zeer eenvoudige en tevens duidelijke uiteenzetting van de begrippen over electriciteit, die thans ieder burger moet bezitten. Ieder lezer kan met een weinig goeden wil alles begrijpen wat het werkje weergeeft, en daarom is het voor gewone menschen zeer geschikt. De technieker heeft er niets aan, vermits ieder electricien er toch wat meer moet van weten dan dit eenvoudig werkje hem leeren kan. Ir. G. VAN ERMEN.

2208 Van Gink, C. S. Th. **636**

DE RHODE ISLAND REDS. Hun ontstaan, kenmerken, eigenschappen en teelt. *Geïll. met 50 afb. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen). 1925. (19 × 13) 64 blz.* *fl. 0,75*

V — Op dezelfde wijze als vroeger de Krielhoenders, de Wyandottes en de Plymouth Rocks, behandelt steller ditmaal de Rhode Island Reds die in de laatst gehouden Belgische tentoonstellingen waarlijk een geweldigen bijval boekten, zoodat tal van liefhebbers meenden het ook eens te moeten probeeren. Of dit ras als bedrijf-pluimvee in ons land toekomst heeft, durven wij nog betwijfelen. Toch zal iedereen die iets voelt voor hoenderliefhebberij dit boekje met veel belangstelling ter hand nemen. — Na een woordje over het ontstaan en de geschiedenis van het ras, behandelt schrijver het standaardtype. Tal van foto's illustreeren de uiteenzetting. De eigenlijke kweek wordt hier niet behandeld. Slechts enkele regels heeft schrijver dan ook maar ten beste gegeven over de nuteigenschappen van het ras, waar hij zegt dat de Rhode Island Red eene goede winterlegster en een best vleeschhoen is. Waar

hij meent te moeten beweren dat de Reds als bedrijfshoenders moeilijk te overtreffen zijn, kunnen wij, ten minste wat België betreft en waar het gaat om eierproductie op onze boerderijen, schrijver niet heelemaal gelijk geven. FR. CASTEELS, L. I.

2208 Van Lonkhuyzen, H. J. **621 : 3**

TECHNISCHE, ELECTRISCHE MEETINSTRUMENTEN. Handboek voor electrotechnici en onderwijsinrichtingen. *Geïll. met 103 afb. — Deventer, Kluwer. 1920 (25 × 16) 102 blz.* *fl. 2.90*

V* — Een bondige en heldere verhandeling over meetinstrumenten in de elektriciteit, in de eerste plaats bestemd voor onderlegde vaklui. Men voelt het, bij de lezing, dit werk is de rijpe vrucht van jarenlange ondervinding opgedaan in 't vak, door een man, die wel weet wat hij te zeggen heeft, en 't op een manier weet voor te brengen, die zonder schijngeleerdheid of hoopen saaie formules, toch juist en klaar... en ook goed verstaanbaar is voor ietwat vertrouwde vaklui. De menigvuldige schemas en fotos zijn niet weinig geschikt om den reeds klaren tekst nog meer vatbaar te maken. L. SENDEN, PR.

7. — Schoone Kunsten

2210 Reiger, A. F. J. **782**

DE SCHOONE SLAAPSTER. Zangspel voor de jeugd in drie tafereelen. Muziek van Richard Hol. Complete uitgave met klavier. — *Groningen, Noordhoff. (27 × 19) 63 blz.* *fl. 1,50*

V — Wederom zeer aan te bevelen aan de onderwijzers en onderwijzeressen. Dit zangspel in 3 tafereelen is uiterst eenvoudig van muzikale techniek. Zeer evocatief van gedachten en afwisselend van tooneelfantasie. 4 groote en 3 kleine rollen met daarnaast een zeer decoratieve figuratie. Spel van koning, koningin, prinses en prins, toovergodinne en edellieden. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

2211 Roelofs, Willem Jr. **75**

DE PRACTIJK VAN HET SCHILDEREN. *Geïll. met 7 platen — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. (Vakbibliotheek) (22 × 14) 96 blz.* *fl. 1 ; geb. fl. 1,50*

V — Dit werk is er een dat er zijn mag en warme aanbeveling verdient. Het zijn de practische wenken van een kunstschilder aan zijn collega's. Het brengt hen in herinnering de eigenschappen van het door hen dagelijks gebruikte materiaal; wijst er op aan welke eischen het moet voldoen, op welke manier het mag aangewend worden met het oog op de duurzaamheid en de goede bewaring van het schilderij. Een boek dat even goed in bezit dient te zijn van muzeabewaarders, onze pastoors van aan-kunstschatten-rijke kerken, onze restaurateurs en schilderijenverzamelaars; dat in onze academies en kunstscholen als verplichtend leerboek zou moeten in gebruik komen. DIRK VANSINA.

2212 Telman, T. **786**

HET ORGEL. Een hand- en leerboek der orgelbouwkunst. *Geïll. met 78 afb. — Enschede, Kluvers. 1926. (19 × 13) 184 blz. fl. 3,60; geb. fl. 4,50*

V — Dit boek is een brokje « oogenschouwelijk » onderwijs. De keurige

gravuurtjes illustreeren immers deze klare uiteenzetting op de leerrijkste wijze. Jammer maar dat de plaatjes niet in het boekje vastgebonden zitten! Ieder orgelist, ieder student-musicus die dit instrument bespelen wil vindt hier nu op bondige wijze en in klare taal een degelijke uiteenzetting van den ganschen bouw van het orgel : windwerk, regeerwerk, pijpwerk. Bizonder kostelijk is de *Aanhang* (alphabetische lijst der orgelstemmen, zaak- en namenregister) waar de beteekenis van al de elementen gemakkelijk te zoeken is. Ieder orgelist moet dat hebben. Dr Fl. Van der Mueren.

2213 Wiggers-Van Ysselstein, B, P. 701 : 75

Schilderijen zien. *Geïll. met 31 platen. — A'dam, M. v. g. e. g. Lectuur, (Elck 't beste). (16 × 11) 60, 31 blz. fl. 1.20*

V — Een klein boekje, van zwaren gedegen kost; een lust niet alleen voor beginnelingen maar voor allen. De schrijver wil ons leeren zien, beletten dat onze bewondering blijft haperen aan de huid, aan het voorwerp, het voorgestelde. De waarde van een schilderij ligt hierin dat elk voorwerp staat waar het staan moet om tot een volkomen evenwicht tusschen de verschillende lijnen te komen, dat het geheel geboren is uit de ziel van den kunstenaar, dat het een eigen en persoonlijk karakter heeft, hetzij vlot of doorgewerkt geschilderd, hetzij koel of warm van toon, hetzij eenvoudig of ingewikkeld van samenstelling. Veel nadruk wordt gelegd op de wijze waarop de verf wordt uitgestreken, op de kleurengamma elken schilder eigen, in den « poot », « in die meesterschap van faktuur ligt de blijvende grootheid der kunstenaars ». En nu neemt schrijver den beginneling bij de hand en leidt hem in die 60 blz. rond bij de groote meesters der Nederlandsche school; bij de groote « denkers » der oude Vlaamsche school (14 blz.), bij de « strijders », de verliefden op het licht der Hollandsche 17de eeuwsche school (32 blz.), de zoekers naar de atmosfeer der 19de eeuw (12 blz.). Er zijn daar heerlijke bladzijden te lezen over Rembrandt, Hals, Vermeer. Ten zeerste aangeraden. J. Hallez.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2214 Schreurs, Jac. M. S. C. 81

◆ Voor U alleen. — *Castricum, N. V. Dante Alighieri. (15 × 12) 107 blz. fl. 1.50*

V — « Wie tot speelman is geboren — Spelen zal die vroeg en laat ». — Dat mag Jac. Scheurs wel zeggen. Al is « *Voor U alleen* » een Mariae ex voto, denk nu maar niet dat het wat zal wezen als « Der Lieve Vrouwe » van den anderen zoetgevooisden Limburger Hilarion Thans. Niks af, van sonnetten of terzinen houdt J. Schreurs nu heelemaal niet. Hij zelf zegt van meet af: « Elk looft zijns liefs bekoorlijkheên. — En laat mij 't op mijn wijze ». — En hij doet het als een echte Limburgsche troebadour. — Zooals in « Voorjaar » zijn bewondering voor de natuur een gebed wordt, zoo is hier zijn zang ter eere der Madonna Mia tevens een hulde aan zijn Limburgsche natuurschoonheid; in schier al 't gebeuren in en rond Maria krijgt ge een Limburgschen achtergrond. En wat netjes: Lees liever maar: Het sneeuwde wat, het waaide wat. — Nog niet, Maria — Ter Zonne — Mei — e. a., vooral Maria Visitatie metdie

prachtige lokale kleuren. — Is de beeldspraak niet altijd met even goeden smaak gekozen, men vergeeft het allicht om de frissche lucht die van overal aanwaait, en het hartelijk optimisme dat uit iedere bladzijde toespreekt. — Onder 't lezen van beide bundels dacht ik soms: hier hoor ik Gezelle, dan: weer nu heb ik De Clercq, dan: nu vertelt Van Meurs, en toch 't is Jac. Scheurs en niemand anders dan hij. — En deze die dichtte: « Zoo wat zang en zoo wat zon, — of dit hier nog mooier kon! » dichte voort! J. De Voght, pr.

2215 Hoogewerff, Dr, G. J. **81**

◆ Joannes Stalpart van der Wielen. Zijn leven en keur uit zijne lyrische gedichten. — *Bussum, Brand (21 × 15) 188 blz.*

V* — De eerste vertegenwoordiger der Katholieke strooming in de Hollandsche Renaissance-Kunst, de laatste van de naïeve godsdienstige gemeenschapskunst der Middeleeuwen. Over de persoonlijkheid, het karakter en het werk van Stalpart van der Wielen schreef Dr Hoogewerff een degelike en zeer waardeerende inleiding (1-30); dan volgen 8 gedichten uit het *Gulde-jaer ons Heeren Jesu-Christi,* een veertigtal uit *Gulde-jaers Feestdagen* (een soort kring om het kerkelijk jaar), een twintigtal uit het polemisch werk *Extractum Catholicum* en een tiental uit *Peperhuysken van Bijgevougde Confijten.* Wie nog vatbaar is voor ongekunstelde en naïeve poëzie, voor eenvoud en bevalligheid, neme en leze : *De Leeuwerk, 't Klaverzootje* en vele andere gedichten verdienen nog populair te blijven. Dr A. Boon, pr.

2216 Simons, Jozef **81**

◆ Kattestaart. Kempische liedekes. — *Brussel, Gudrun. 1926. (19 × 15) 92 blz.* *6 fr.*

IV — Er zijn « Kattestaarten » en er is « Kattestaart ». Waarschijnlijk bedoelt J. Simons 't laatste, een kruid in de weide, dat geen goeden naam heeft bij die hun gras willen schoon houden. Waarom deze verzekens nu zoo heeten, weet ik ook niet. Veruit het beste deel is 't eerste: *Volksliedjes.* Ook mooie stukken in *Ring om het Jaar* en *Goudbloemen,* enz. Maar de *Volksliedjes* zijn in den toon van Simons' eigen snaren. Dat hij die welberaden spanne op een gouden lier van edele liefde tot God en mensch, en, ook als dichter zal hij iemand wezen zooals hij iemand is als verteller. Al. Walgrave.

2217 Van Herbruggen, Germana **81**

Van Lente en Liefde. — *Antwerpen, Regenboog (Rozen-Serie) 1926. (17 × 12) 48 blz.* *6 fr.*

III — Vele versjes uit deze plaquette zijn niet meer dan wat zoeterige klinkklank: « Wat zingt gij toch, zoet vogelkijn, zoo leutig, lustig, lief en fijn? ». Er staan ook sonnetten in-zondagse-kleren in het dunne bundeltje, waar veel in gekust en gevleid wordt, gesmacht en gedroomd. Eenvoudig en zuiver is het laatste gedichtje: Mijn zielken heeft gesmeekt. De *erotiese* liederen van G. van Herbruggen, die de lezer geen diepten ontsluiten van hemelhoog-juichende of tot de dood bedroefde menselikheid, zijn, spijts al hun oppervlakkigheid, niet zonder gevaar voor jeugdige, licht-ontvlambare gemoederen. Wies Moens.

82. — TOONEELLITERATUUR

2218 **Boon, Jozef, C. SS. R.** **82**

◆ VAN EEN NONNETJE DAT WONDEREN BALSEM WOU KOOPEN. Een spel met een beetje droom en een beetje werkelijkheid in één bedrijf. Muziek van Arthur Meulemans. — *Esschen, St-Alfonsus-Boekhandel. 1926. (23 × 14) 52 blz.* *5 fr.*

V — Dit tere spelletje verdient warme aanbeveling. 't Heeft geen hoge letterkundige pretensies, maar 't schept 'n atmosfeer die de mens goed doet. — 'n Dromerig waas ligt over 't geloovige gebeuren. De tekening der figuren is opzettelik simpel gehouden opdat alles tot meer innerlikheid neigen zou. — Hoe 'n nonneke, haast onbewust, door 't stoïek vertrouwen in God en 't dageliks bidden en weldoen, finaal 't ganse Godvergeten dorp tot inkeer brengt, en zelf groteliks ontsteld is wanneer 't Jezukind haar zegt dat de balsem van haar liefde z'n wondjes genas. — Dat is alles en 't is mooi. — Arthur Meulemans komponeerde met fijn aksent 'n pastorale en 'n klokkenmotief voor deze eenakter. — Frater J. Boon's poëzie en Meulemans' muziek waarborgen u 'n zuiver genot. — 't Werkje leent zich vooral tot vertoning door meisjes. Hier vinden ze dan hun gading. Maar geef acht, regisseur! Assimileer u eerst aan de nodige atmosfeer. Vandalen reiken liefst niet naar zo'n eenvoudige christelike schoonheid. ANTON VAN DE VELDE.

2219 **De Grieck, Joan** **82**

DRIE BRUSSELSCHE KLUCHTEN UIT DE ZESTIENDE EEUW. Ingeleid, van aanteekeningen en woordenlijst voorzien door Dr Paul De Keyser. *Geïll. met houtsneden dr Victor Stuyvaert. — Antwerpen, De Sikkel (De seven Sinjoren) 1926 (20 × 14) 184 blz.* *27,50 fr.*

III. — Weer 'n zeer verdienstelik werk der Seven Sinjoren. De tot op heden bijna nooit vernoemde, dus quasi-onbekende, Joan De Grieck, rederijker uit de 17e eeuw, wordt ons bio-bibliografies voorgesteld. Als proeve zijner rymconste, drie Brusselse kluchten: 1) De gedwonghen Griet; 2) Lemmen met sijn Neus; 3) Meester Coenraad Bierborst. Alles gekleurd à la Willem Ogier. Als dokument zijn die kluchten van belang. Doch de verdienste dezer uitgave ligt biezonder in Dr Paul De Keyser's histories overzicht en aantekeningen. Wetenschappelik gedegen werk. De woordenlijst, die 't boek besluit, is wel 'n beetje simplisties, waar we o. m. 'n reeks verklaringen vinden van woorden en uitdrukkingen die door de minst geletterde niet alleen begrepen maar in Vlaanderen zelfs dageliks gebruikt worden! « De Sikkel » gaf 't boek netjes uit met leuke houtsneden van Victor Stuyvaert. ANTON VAN DE VELDE.

2220 **Thans, Hilarion, minderbroeder** **82**

◆ BROEDER FRANCESCO. Tooneelspel in 3 bedrijven. — *Mechelen, St. Franciscusdrukkerij. 1926. (17 × 12) 216 blz.* *7 fr.*

V* — Dat Vlaanderen niet ten achter zou blijven bij de herdenking van St. Franciscus, in dit, zijn jubeljaar, was wel te verwachten. Voor een paar jaren hadden we reeds Moens' vertaling van Chesterton's werk; Cardyn's omzetting van Erdös' Franciscusspel volgde verleden jaar; Eeckels legde de laatste hand aan een tooneelwerk over den Poverello; Jozef Boon, C. S. S. R. werkte in zijn éénakter « De Simpele » een Franciscus-motief uit, en eerlang komt de Nederl. bewerking van Ghéon's

« Vie profonde de St. François » terwijl anderzijds een herdruk verschijnt van Jörgensens « Frans af Assisi » in de vertaling van Pater St. Van de Velde. Dit laatste werk is het dat, saam met « Franciscaansch Italië », « Beelden uit Noord en Zuid » wellicht het meest, jaren terug reeds, den Franciscus-cultus heeft heropgewekt in Vlaanderen. Ook de minderbroeder Hil. Thans, dien als dichter te doen kennen wel niet meer noodig is, liet zooeven van de pers komen « Broeder Francesco » tooneelspel in drie bedrijven. Doel was: *Franciscus' persoonlijkheid te doen kennen door authentische gegevens uit zijn leven*, en beurtelings wordt dan uitgebeeld: de Bekeering, de Minderbroeder, de Heilige. — 1° Het werk leest uitermate boeiend, en met een verrassend adaptatievermogen heeft Thans de vele en dikwijls disparate feiten tot één voortloopend geheel saamgebracht en aaneengesnoerd zoodat in werkelijkheid het levensgebeuren ononderbroken voortloopt en de gansche persoonlikheid wordt uitgeteekend. — 2° De taal behoudt den primitieven eenvoud, de naïeveteit, de poëtische bekoorlikheid waarmede we — en dit als spiegel van Franciscus' leven en eigen taal o. a. in de Fioretti — zoo graag den Poverello omkleeden. — 3° Gezien echter den geweldigen omvang van het werk — een boek van 216 blz. — en het tekort aan uiterlijke dramatiek, vergt het werk sterke speelkrachten en in dien zin vrees ik er voor dat waar in *opzet* en *uitwerking* hierop werd gestuurd, dat de Kleine Arme ook door eenvoudigen zou worden begrepen, de uitvoering al te hooge eischen stelt: de volgehouden zeggingskracht en de diepere uitbeelding der psyche zijn conditio sine qua non tot een inslaande en waardige vertolking die niet zou vermoeien. — 4° Practisch nochtans is er, ook voor kringen die over minder middelen beschikken, opperbeste gelegenheid om het werk ten deele uit te voeren; wat ten andere, naar ik vernam o. a. te Mechelen geschiedt. — Ik kan me best indenken dat een der bedrijven worde gegeven, met vooraf, een inleidende voordracht die de toehoorders brengt naar het vertrekpunt van het spel: dan is er de atmosfeer die noodzakelik is tot het waar en doorvoeld begrijpen en medeleven. — Voor ons christelijk tooneel is het ontegensprekelijk een zeer mooie aanwinst; de *kunstenaar* die Pater Hil. Thans is heeft Vlaanderens hulde aan St. Franciscus rijk gemaakt en schoon en goed. M. VAN HOECK, PR.

2221 **Van Hoof, A. Fr.** **82**

◆ HEDWIG VAN HEIDELBURG. Oorspronkelijk tooneelspel in vijf tafereelen. — *Tongerloo, Abdij. 1926. (20 × 16) 130 blz.* *9 fr.*

V — Een tooneelspel voor meisjeskringen. Het eeuwig menschelijk spel van zonde en boete. Er wordt te veel gepraat in boekentaal. Er wordt te veel gepredikt. Wanneer begrijpen onze katholieke schrijvers dat de zedeles *uit* de tooneelfeiten moet voortspruiten zonder de hulp van sermoenachtige dialogen en monologen? Deze vijf tafereelen leven toch genoegzaam en hebben genoeg kleurschakeering om het publiek te bevredigen waarvoor ze gemaakt zijn. Het middeleeuwsch décor kan het oogengenot verhoogen. Dr K. ELEBAERS, PR.

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

2222 **Anker, Jeus** **83**

VERMOORD. — *Vert. uit h. Deensch. — A'dam, Elsevier. 1925. (19 × 13) 160 blz.* *fl. 1.25; geb. fl. 1.75*

II — Het is niet alleen om de gruwelijkheid van de moord — of de beide moorden — neen! Maar dit boek is wezenlijk akelig door de ongezonde omgeving waarin heel het verhaal gesteld is. Het geeft van de Duitsche grootstadbeschaving een heel afstootelijk beeld. Jörgensen, in menige plaats zijner boeken, laat die grove materialistische ongeloofswereld zien om ze aan te klagen. Hier zien we haar onmiddellijk. Het is maar een detective romannetje, maar het past geenszins in een katholieke leeskamer. Een man — een schrijver! — die een dubbelpersoon schept om, voor zijn plezier en dat van een lichtekooi twee menschen te vermoorden en een reeks inbraken te plegen, zonder een schijn van gemoedsonrust of gewetenswroeging.... dat is geen zedelijk tafereel, het deugt voor niemand. AL. WALGRAVE, PR.

2223 Querido, Is. **83.3**

MENSCHENWEE, ROMAN VAN HET LAND. — *A'dam, Mij v. g. en g. Lectuur. (Nieuwe Romans). 3e druk. (18 × 12) 546 blz.* *fl. 4,25*

II* — Een jaarkrans van vier geweldige tafereelen uit het afbeulend getob en afgejakkerd bestaan van de Beverdijksche bloemenkweekers. De oude Gerrit Hassel, de Blommepot, heeft jaren lang geworsteld om kop boven water te houden: te vergeefs! En op 't laatste blijkt hij niets anders te zijn dan een gemeene dief. Om hem, een zoodje van wroetende en stamperige rakkers, zijn suffe vrouw, zijn twee pootige zoons met hun woeste driftbuien, zijn oudste : Kees de Strooper met zijn hel van een huishouden, al die verbeeste arbeiders vastgeklonken aan het land, soms opduikend in zinnelijken hartstocht en in dol gefuif. — Wat een verschil met ons epos van het land, Streuvels' Vlaschaard, waar arbeid met liefde wordt aanvaard en waar de eenvoudige buitenlieden opgaan in de poëzie van het landelijk leven! — Menschenwee, met zijn overladen stijl en taal, met zijn moeilijk dialekt, is een zware brok zelfs voor letterkundig-geschoolden. Daarenboven, en om den aard en om de bewerking van het onderwerp, geen lektuur voor onze lezers.
DR A. BOON, PR.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2224 Galsworthy, John **83.1**

ZWAAR BEPROEFD. *Vert. uit h. Englsch dr J. P. Wesselink-Van Rossum. — Utrecht, Bruna (Bruna's Bibliotheek) (16 × 13) 309 blz.* *gec. fl. 1.50*

III — Dit boek is vlot geschreven en boeit. Doch het is gansch ongeschikt voor kaholieke bibliotheken, want het is eene pleidooi voor het vrije liefdeleven, waar het men ook vinden moge; zij die de kristelijke opvattingen huldigen worden in dit boek afgeschilderd als droomers, en vervullen er een rol, die den lezer de meening moet bijbrengen eener mislukte levensopvatting. TH. DE RUYTER.

2225 Van Waeg, Frans **83**

EEN VERLOREN JAAR. Schetsen en herinneringen uit het naoorlogsche militaire leven. — *Brussel, Gudrun. 1925. (19 × 13) 160 blz.* *4,50 fr.*

III — Bladzijden uit een prettig-gehouden dagboek. Van Waeg heeft een scherpen nuchteren kijk op de dingen en beschikt over een vlugge pen. Misschien genietbaar voor militaristen en aan menschen die overtuigd zijn van de waarheid van het liedje : « De troep is goed, hij kan niet beter wezen! J. SIMONS.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2226 Ayres, M. Ruby **83.1**

BRUINE SUIKER. *Vrij bewerkt naar het tooneelstuk van dien naam door Lady Lever. — A'dam, Holland. 1925. (20 × 14) 150 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een jonge graaf trouwt met een schouwburgzangeres. Ze houden veel van elkaar en zouden ook gelukkig zijn, maar de familie van den graaf behandelt de jonge lady met het grootste misprijzen en maakt haar het leven ondragelijk, in zooverre dat ze wegvlucht, zich weer gaat aanbieden op den schouwburg en een nieuw contract geteekend heeft, juist op het oogenblik waarop haar man en haar schoonouders haar weervinden. Deze laatsten hebben intusschen ingezien dat ze de jonge vrouw gansch verkeerd hebben beoordeeld, en de vrede wordt gesloten met de belofte dat ze van weerskanten « verduveld goed hun best gaan doen » om overeen te komen. Een pracht van een boek! Zeer levendig geschreven, de karakters fijn uitgebeeld en goed volgehouden. Aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

2227 Bazin, René **83.3**

◆ DAVIDA BIROT. Een onderwijzeres. *Vert. uit h. Fransch dr Dr J. Boonen — Brussel, Luyckx. 1926 (19 × 13) 354 blz.* *7,50 fr.*

IV — Davida Birot, dochter van een werkzamen parvenu, zonder godsdienst, is officieele onderwijzeres geworden. Haar dieper gevoel van opvoeding brengt haar tot bewustzijn, dat het onderwijs zonder godsdienstigen steun geen zedenwet kan bepalen of bekrachtigen. Dat ervaart zij in hare pogingen tot verzedelijking van kinderen en ouders. Een steenkappersgezel, ook door goddelooze opvoeding verdoold, wordt door hare tusschenkomst tot bewustzijn van zijn zedelijken wantoestand gebracht; hij rukt zich los uit die wettelooze betrekkingen en wordt Davida's echtgenoot. Beiden zijn christenen geworden. Een merkwaardige aanklacht tegen het ontchristenend onderwijs. Wat arme zielen, die ouders, die onderwijzeressen, die kinderen! Deze vertaling is goed. De verzorging der uitgave is iets beter dan de vorige nummers der verzameling. AL. WALGRAVE, PR.

2228 Claes, Jef. **83.3**

◆ DE MEESTERS DER KEMPEN. Roman. — *Brugge, Excelsior. 1926. (19 × 12) 124 blz.* *6 fr.*

IV — Hoe een Waalsche barakkeman met zijn hazelaren wichelvork, op last van een Baron kolen zoekt en vindt in een Kempisch dorp. Een hoop rijke geldmannen koopt den grond waarop het huis van de twee gebroeders Ernst en Stanne staat, en een koolmijn wordt aangelegd. Stanne doet mêe met de nieuwe meesters. Ernst is propagandist van de christen Kempische werklieden; met zijn jonge vrouw Godelieve, strijdt hij voor de bevrijding van de ingeboren menschen uit den druk van vreemd kapitalisme, en voorziet de zege van zijn ideaal: kapitaal en arbeid zien ijveren voor het welzijn van de gemeenschap,. .. Stanne is tot dezelfde gedachten bekeerd. — Geestdriftig gevoelde en gezeide

stelling, in een verhaal dat goed van stapel loopt; een *roman* is het juist wel niet, eerder een langere schets. Maar om 't even. — De tegenstelling tusschen de menschen van beide partijen is wel wat een eenzijdig; al de goeden aan één kant, al de anderen zijn nietwaards, dus... Maar dat komt van de jonge overtuiging. Toch een schoon boekje.

AL. WALGRAVE, PR.

2229 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

U BEHOORT MIJN HART. — *Vert uit h. Duitsch dr. Mevr. J. B. Wesselink-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg. (20 × 13) 270 blz.* *fl. 1,50*

IV — Baron Valberg, een Don Juan-natuur, gescheiden van zijn vrouw, een vrijheidsfanatieker, die zich niet laat binden door ketenen van huwelijk of vaderplichten, maakt aan zijn armen neef Günter de majoraatsrechten over en giet hem alzoo een hoorn van overvloed uit vóór de voeten. Dat wist Carry von Platen niet die zich verlooft met den rijken, geblaseerden von Croner. Zij wil Günter nadien toch nog veroveren en zoodra zij Günter verloofd weet met Valberg's kind, Rita, spant zij al hare Venus-netten open om hem te vangen. Ze meent een wijl te triomfeeren. Maar alles lekt uit en de booze deerne komt tot inkeer, wijl de geliefden hun gelukspoorten doorwandelen. De roman steunt wat te veel op de idee dat een scheiding zoo maar klakkeloos toelaat aan getrouwden een ander huwelijk aan te gaan. De Don Juan blijft maar een bijfiguur, die heelemaal in de schaduw valt bij de waarlijk mooie figuur van die goede mevrouw von Tronsfeld. Lectuur voor volwassenen.

A. VAN DEN DRIES, PR.

2230 Courtmans, Vrouwe **83**

DE HOOGMOEDIGE : 1e en 2e deel. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925, Nieuwe druk. (22 × 16) 136 + 126 blz.* *5 fr.*

IV — *De Hoogmoedige* is Ida, de jongste dochter der Weduwe Vertriest. Ida wil zich boven haar stand verheffen, trouwt om 't geld en besterft het van verdriet. Intusschen huwt haar zuster, de eenvoudige en nederige Aleidis, met Dr Alfried, den vriend harer kinderjaren en leeft gelukkig. — « *Tegen wil en dank* », een kort verhaal aan 't tweede deel toegevoegd, heeft dezelfde strekking als 't voorgaande. Een oud-soldaat bestemt zijn zoon tot den wapenhandel, alhoewel de jongen er geen trek naar voelt. Maar wanneer vaders hoogmoed tot waanzin overslaat, keert de soldaat terug naar huis, wordt schrijnwerker en huwt de speelgenoote zijner kinderjaren. — In beide verhalen streeft Vrouwe Courtmans er naar de samenleving te dienen met in de zielen zedelijke en maatschappelijke deugden aan te kweeken: daarvoor verdient zij allen lof. Terloops breekt zij, naar gewoonte, een lans ten voordeele van 't verplichtend onderwijs. Voor de letterkundige waarde van taal en stijl sluiten wij ons aan bij vroeger verschenen recensie's.

J. LAUWERYS, PR.

2231 Diers, Marie **83.1**

EIGEN KLUISTERS. *Vert. uit h. Duitsch dr. Henr. M. J. Blok. — Laren, Schoonderbeek. 1925. (21 × 15) 272 blz.* *fl. 2.50; geb. fl. 3.50*

IV — Er hangt als een vloek over heel het leven van Daniël Vogelsang, die met geweld de dichtersgave in zich wil verstikken. Omdat zijn vaderdichter door lompe menschen in de herberg bespot wordt, schuwt de

jonge al wat iets met kunst of kunstenaars te maken heeft gelijk de pest. Hij wordt een zeer middelmatig handelsbediende en blijft dat. Zijn huwelijksleven is ongelukkig, van kinderen opvoeden heeft hij geen benul. Een van zijn zoons heeft ook « de goddelijke vonk » en wordt beeldhouwer. Het eigenaardig karakter van Daniël komt goed op den voorgrond. Meesterlijk is beschreven hoe hij aan zijn kluisters rukt als ze prangen, hoe hij ze enkele malen breekt maar ze dan weer vastklinkt met een ijzeren wil — hij die tegenover heel het leven willoos staat. Een « donker » boek. Nergens levensvreugde, ook geen godsdienst te bespeuren. Lezing die drukt in plaats van te verheffen.

A. DOSFEL-TYSMANS.

2232 Ivans **83.0**

DE IJSKONINGIN. Uit het leven van Geoffrey Gill. — *Utrecht, Bruna (G. G. Serie nr 9) 2e druk (20 × 13) 247 blz.* *fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

IV° — Eene legende van de « IJskoningin » voor een toeristengezelschap verteld, brengt een jong Engelsch edelmanskind de verbeelding op hol, en wordt oorzaak van zijne dood. Toch niet zonder bewuste hulp van iemand. Vele gissingen omtrent dien « iemand » worden valsch bevonden. Geoffrey Gill vindt de ware schuldige. Dat is al goed en wel. Maar een christen lezer kan 1° zijnen tijd aan veel edeler en schooner boeken besteden; 2° in het verhaal maar weinig gesticht worden.

AL. WALGRAVE, PR.

2233 Jerome, Jerome **83.0**

JONGE WATERRATTEN. *Vert. uit het Engelsch dr. A. W. Sanders-Van Loo. — Antwerpen, Opdebeek. 1925. (21 × 15) 174 blz.* *6 fr.*

IV — Deze goede vertaling van Jerome's *Three Men in a Boat* weze welkom in onze boekerijen. Drie vrienden uit de City zijn moê gewerkt en zullen eenige dagen verlof nemen, die ze in een boot op de Theems zullen doorbrengen. (De hond van schrijver is er ook bij). Volgens Jerome's doenwijze is heel de historie van toebereidselen, reis en terugkomst maar een *raam* waarin allerlei platen gestoken worden « à propos » of niet, maar de kostelijke humor waarmeê ze aangebracht en voorgesteld zijn, de ernstige of gekke bedenkingen waartoe zij aanleiding geven zijn ware kunst. Moge de vertaling menig vermoeid hoofd verzetten, menige rimpels uit de voorhoofden strijken, menig mensch doen lachen zooals de oorspronkelijke tekst mij, jaren geleden, doen lachen heeft.

AL. WALGRAVE, PR.

2234 King, Basil **83.3 : 178**

DE MACHT DER LIEFDE. *Vert. uit het Engelsch dr. H. S. Valeton-Ortt. — Den Haag, Kruseman. 2e druk (Moderne Serie) (20 × 15) 416 blz.* *fl. 2,90*

IV — Het boek is ernstiger dan de dwaze titelplaat zou laten vermoeden. De liefde in den titel bedoeld is deze van mannen die elkaar bijstaan om te genezen van dronkenschap en haar gevolg: de verdierlijking. — Het boek geeft een merkwaardig overzicht van het leven in Schorens-huis te New-York, een gesticht voor gewezen dronkaards opgericht. Een van de verpleegden in dit huis die als dief begon, geneest, wordt soldaat, gewond en zal met eene verpleegster trouwen, bij wien hij vroeger gestolen had. Een andere, insgelijks genezen, wordt knecht bij dien eersten. Diens leven is heel en al toewijding en genegenheid.

Wij lezen insgelijks hoe Amerika er toe komt aan den grooten wereldoorlog deel te nemen. — Meer dan een banale roman. Soms toch wat langdradig, vooral de gesprekken. De tendenz bederft hier en daar de letterkundige waarde. Te veel louter-menschelijke wijsheid, te weinig positieve godsdienst. De bedoeling echter is edel.

ANGELA DOSFEL-TYSMANS.

2235 Matthys, Marcel **83**

DE DOODSLAG. Roman. — *Brugge, Excelsior. 1926. (21 × 16) 92 blz. 5 fr.*

III-IV — Euzenietje Spitaels wordt door heuren vader, een luien zatlap, mishandeld. Zij loopt weg op Carnaval, wordt het kermislief van een jongen voddenraper die met haar de kroegen en danskoten afloopt. 's Nachts in een kroeg hooren ze Spitaels boffen dat hij zijn wijf doodgeslagen heeft. Er komt een vechtpartij tusschen den jongen werkman en den ouden beul. Euzenietje krijgt een slag en wordt buitengesmeten. Zij doolt den heelen nacht rond, komt 's morgens in haar huis en vindt er den dronken vader slapende. Zij slaat hem dood met de pook, omdat hij haar moeder, misschien haar beminde vermoord heeft... Ik geloof dat er zulke dingen gebeuren, en nog ergere ook. Maar ik versta niet waarvoor het goed is, daarmêe een leesboek te maken. Daarbij mist het verhaal — en de dialoog — leven en kleur. Triestig.

AL. WALGRAVE, PR.

2236 ◆ **Meekel, Kees** **83.3**

MELK-OORLOG. — *A'dam, Van Munster. 1926. (19 × 12) 224 blz. fl. 2,50*

IV — « Bondige recensie a. u. b.! » Wel, ik zal bondig zijn: Ik vind het een plezierig geschreven, wel verhaald boek; er zit leven in met leed en vreugde. Die boeren zijn menschen van vleesch en been, maar met een ziel ook. Hun pogen tot samenwerken, al mislukt ze eerst, geeft toch moed; hun tweede wijze van weerstaan tegen de groote « melkfabrikanten » is : zelf de melk leveren, en dat gaat prettig, omdat het de oude en natuurlijke wijze is. De *Verrijn's* zijn schoone typen, en hun schoonbroer's wedervaren, omdat hij geen boer, maar koopman wil zijn, is een goed geduwde les.

AL. WALGRAVE, PR.

2237 ◆ **Van der Lans, J. R.** **83.1**

LOOD IN 'T HART. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Roman-Bibl.) 2e druk. 2 dln (20 × 14) 140, 138 blz. elk fl. 1; geb. fl. 1.50*

IV — « Oneerlijk goed gedijt niet ». Dat ondervindt dokter De Vries, die te midden van een drukke praktijk waar hij zich met hart en ziel aan wegschenkt, ondanks de teederste liefdeblijken zijner drie kinderen en de velerlei verstrooiïng hem door zijn vrouw bezorgd, toch dag en nacht gekweld wordt door de herinnering aan de oneerlijke wijze waarop hij in 't bezit zijner fortuin gekomen is. Des te zwaarder weegt hem dit « Lood in 't Hart » dat zijn wereldsche echtgenoote, met kwistige hand het geld verteert dat hij voor verheven en onbaatzuchtige doeleinden zou willen gebruiken. Hun zoon is hoogstudent. Met kiesche pen weet schrijver ons het hoogeschoolleven te schilderen met zijn tallooze verleidingen: wilskracht echter en gebed helpen die gevaren zegevierend doorworstelen. Niet zeer ingewikkeld, maar toch boeiend. De uitdrukking is helder en warm. Vooral voor jongelingen die hun studies ter hoogeschool beginnen, is de lezing van dit boek een machtige spoorslag tot eerlijken levenswandel en ernstige studie.

LOD. VAN DER JONCKHEYD, PR.

2238 Van Maurik, Justus Jr. **83**

UIT HET VOLK. Amsterdamsche novellen. — *A'dam, v. Holkema en Warendorf. 10e druk (27 × 16) 157 blz.* *fl. 0,90*

IV — Ook dit werk « Uit het volk » heeft den weg naar het volk gevonden. Van Maurik's opmerkzaam oog heeft goed afgekeken; zijn teekenende pen raak geschetst. Na enkele bladzijden geraakt ook ons Vlaamsch publiek aan de Hollandsche nuance gewoon. Onderhoudende lezing als rustkuur na ernstig werk. M. VAN HOECK, PR.

2239 Van Walden, Hugo **83**

DE GULDEN SLEDE. — *Antwerpen, G. Janssens (Schelde-Serie, nr XXV) 1925. (21 × 15) 112 blz.* *6 fr.*

IV — Een bundel moderne sproken, gesproten uit een rijke fantasie en doorwasemd van warm gevoel. De symboliek komt soms nogal vreemd voor. Hugo Van Walden is daarbij een fijn woordkunstenaar en bezit een oorspronkelijken beeldenschat. Dr A. CARDYN, PR.

2240 Zahn, Ernst **83.1**

HET TWEEDE LEVEN. *Vert. uit h. Duitsch dr. Anna Van Gogh-Kaulbach. — A'dam, Mij' v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) 1919 (18 × 12) 196 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,70*

IV — Van op den drempel van de gevangenis welke hij, om een moord op zijn voogd die hem tot een slaaf doemde en zijn zuster het hof maakte, nu na 25 jaren mocht verlaten, ging Magnus zijn tweede leven te gemoet. 't Is hem echter ongemeen hard om dat nieuwe leven op hechten grond te kunnen opbouwen. Bij Zus wordt hij koel onthaald. De dochter van den gemeentesecretaris die hij lief krijgt verliest hij samen met zijn betrekking, om het verleden waar bloed aan kleeft. Overal waar hij komt gaat dat zoo. Hij huwt een verleid zigeunersmeisje om haar voor schande te behoeden, doch zij verlaat hem om te gaan op wegen van wulpschheid. Tot zij bij hem komt sterven. Ook de oude geliefde ontmoet hij nog eenmaal en verneemt hare liefde... Och, had hij zich toentertijd maar uitgesproken! nfet waar. In al deze details stooten wij op neerdrukkend, levensvergallend pessimisne, dat geen gloor van zonne kent. En dat zegge genoeg. A. VAN DEN DRIES.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

2241 Cros, M., S. J. **83 : 24**

◆ HEBT MARIA LIEF. Verhalen en voorbeelden. *Vert. uit h. Fransch dr. S. C. Van Zaanveer. — 's Bosch, G. Mosmans (23 × 15) 142 blz. fl. 0,75*

V — Hoewel in 't bijzonder voor geestelijke lezing geschikt, zal dit boekje ook wel als gezonde ontspanning behagen, zoo verscheiden en weldoende zijn de verhalen, alle uit geloofswaardige bronnen geput waaruit de macht en de liefde van Maria blijkt. En wie onzer, die er geen voorbeeld uit eigen ondervinding zou kunnen bijvoegen?

A. WALGRAVE, PR.

2242 De Meyere, Victor **83**

DE GIERTIJ. — *Antwerpen, L. J. Janssens (Keurserie, nr 12) 1925. (19 × 12) 140 blz.* *6 fr.*

V — Victor De Meyere vertelt liefst over de gebeurtenissen van zijn land, de boorden van Rupel en Schelde. In het eerste verhaal *Labber-de-Zwie* schetst hij met diep-menschelijk gevoel het ellendig leven van een oud-rivierschuimer die uit de gevangenis is weergekeerd en door het volk uit zijn streek wordt verjaagd; het derde schildert diep-aangrijpend het schrikwekkend woeden van een giertij. — Gezonde realistische kunst, waaruit diep medelijden opklinkt voor de tobbers van den waterkant. Dr A. BOON, PR.

2243 ◆ **du Mesnil de Maricourt, René** **83.9**

LUCIA. *Vert. uit h. Fransch dr. J. F. P. Janssen — Met 1 pl. — 's Bosch, G. Mosmans (24 × 17) 196 blz.* *fl. 1.25*

V — De marteldood van de Heilige Lucia ten tijde van Keizer Diocletianus. Spijtig dat de eruditie van den schrijver, alhoewel belangwekkend op zich zelf beschouwd, gedurig den loop van het verhaal stremt en alzoo den draad der handeling dikwijls in de war stuurt. Verscheidene episodes zijn ook onwaarschijnlijk. Humaniorastudenten kunnen er veel wetenswaardigheden in vinden over gebruiken en instellingen der klassieke oudheid. Dr A. CARDYN, PR.

2244 **Groeneweg, J. J.** **83.0 : 91 : 39**

WAAR DE DOORNBOOMEN FLUISTEREN. Een boek voor jonge menschen. *Geïll. dr. Frans Van Noorden. — Gouda, Van Goor. 1925. (23 × 16) fl. 2.75*

V — In Transvaal. Twee schoolvrienden: Hendrik Visser en Karel Van Hugendorp. Wij maken kennis met hen zelf en hun oomen: Oom Klaas, Oom Stefanus. 't Zijn al oomen in Zuid-Afrika. Na wat studenten- en jachtavonturen gaan beide jongens elk zijn weg. Karel Van Hugendorp wordt doctor in de zoölogie en assistent van den Directeur van den Dierentuin te Pretoria, en als dusdanig wordt hij uitgezonden met een professor uit Amerika op onderzoekingstocht in de streek van de groote meren. — Hendrik Visser gaat in den koffiehandel, en wordt gezonden naar Oeganda om een onderzoek voor een kapitaalplaatsing. In gezelschap van een negerbediende, beschaafd en trouw, komt hij in vele plaatsen en omstandigheden, die voor den lezer leerrijk zijn, en ontmoet in een jachtpartij zijn ouden vriend Karel. Beiden samen hebben een groot avontuur: zij verijdelen een menschenoffer van wilde negers en maken daarbij een groote partij ivoor buit, die bij den kannibalenpriester verborgen was. Zij worden beiden rijk en huwen. Het verhaal is zoo iets als die van Verne, gelegenheid tot aard- en volkenkennis, maar het blijft tamelijk ver van de spannende geestigheid van den Franschman. Beschrijvende gedeelten soms nuchter als in een leerboek van aardrijkskunde of zelfs rekenkunde. Overigens leest het aangenaam, en de jeugd leert er heel wat over Zuid- en Midden-Afrika. AL. WALGRAVE, PR.

2245 ◆ **Leën, Eugeen** **83**

EEN SLAG IN 'T AANGEZICHT. Navertellingen. — *Brussel, De Standaard. 1925. (21 × 16) 352 blz.* *7,50 fr.*

V — Een geschiedenis van twee gestolen kinderen en van een gemartelde moeder. Na vele jaren laat de vader van een der kinderen, een graaf, opzoekingen doen. De twee kinderen worden gevonden; doch hier staat hij voor een raadsel: welk der twee kinderen is het zijne? Hij wordt misleid, erkent de dochter eener marketenster als de zijne, en verwijdert zijn eigen kind van zijn kasteel. Gelukkig is de gravin, die

sinds jaren opgesloten was, ondertusschen ontsnapt, en komt licht brengen in die duistere zaak. Zoo wordt heel de familie weer vereenigd. — Een boek dat met spanning gelezen wordt en gerust in ieders handen mag gegeven worden. F. VERMUYTEN, PR.

2246 **Nuyens, P. J. J.** **83.3**
◆ HET GROOTE LICHT. Oorspronkelijke roman. — *Hoorn, Stumpel. 1925. (21 × 15) 116 blz.* *fl. 1,25*
V — Leo Branting is de zoon van een rijk fabrikant, een prachtjongen met een hoogheilig ideaal, maar zonder geloof. Alhoewel hij ziekelijk is wil hij zelf de zaak besturen na den dood van zijn vader. Met een onbegrensde toewijding geeft hij zich aan zijn werkvolk, doet wat hij kan om alle nooden te verhelpen; hij wordt dan ook bemind door zijn werklieden als een vader. Toch ondervindt hij spoedig dat het leven zonder godsdienst ledig is, en hij verlangt naar licht. Weldra bezwijkt hij onder de te zware taak die hij op zich had genomen en wordt gevaarlijk ziek. Een verpleegster die hij van vroeger kende, die hij bewonderde om haar liefde voor de armen, zal hem licht brengen; hij sterft als christene. — Ten zeerste durf ik dit boek aanbevelen; niet alleen is het een boeiend roman, 't is tevens een werk dat goed doet: de edele figuur van Leo die rechtzinnig zoekt naar de waarheid; Louise, die hem de waarheid doet kennen door het voorbeeld van haar liefde en haar offervaardigheid, kunnen niet anders dan den besten indruk nalaten bij den lezer. F. VERMUYTEN, PR.

2247 **Nuyens, P. J. J.** **83**
◆ ZIJN LAATSTE WIL. Oorspronkelijke roman. — *Hoorn, Stumpel. 1925. (21 × 15) 140 blz.* *fl. 1,25*
V — En graaf gaat zijn zondig leven uitboeten als boschwachter. Na zijn dood vindt zijn eenige dochter een brief, waarin haar vader haar smeekt de geheime kamer van het boschwachtershuisje niet te openen vooraleer ze zal verloofd zijn. Kort daarop ontmoet ze een jongen edelman, wederzijdsche liefde ontstaat, en na vele moeilijkheden en een lange scheiding komt het tot de verloving. Nu wordt de kamer geopend, het meisje vindt daar de familiepapieren en verneemt dat ze gravin is. Door zijn laatsten wil had de vader willen beletten dat zijn dochter zou ten huwelijk gevraagd worden om wille van haar geld en haar naam. — Van harte aanbevolen. F. VERMUYTEN, PR.

2248 **Simons, Jozef** **83 : 89**
MIJN DERDE STER. Een episode uit den grooten oorlog. — *Antwerpen, G. Janssens (Keurboeken voor Reizigers) 1926. (19 × 15) 32 blz.* *0,75 fr.*
V — Een korte oorlogsnovelle. — Inhoud: een officier die zijn soldaten opoffert om zelfvooruitgang: «de derde ster» te bekomen. Den gekenden aangenamen verhaaltrant van Jozef Simons vinden wij hier terug.
Dr A. CARDYN, PR.

2249 **Snieders, August** **83.9**
◆ DE WOLFJAGER. 1e en 2e deel. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Werken v. Dr A. Snieders, VIII-IX) 1925. 2 dln. (20 × 14) 136, 158 blz. elk 3.50 fr.*
V — Snieders' eerste historische roman; opgedragen aan zijn Excellentie den Heere M. J. Mutsaers, minister van R. K. eeredienst, die

met een inleidend gedicht vereerd wordt. Snieders schrijft dat hij in dezen roman niet den brand malen wil in de veste « maar slechts den weerschijn, die langs het heivlak schoot ». Hij wenscht : «Kalm, nederig soms miskend, bleef ons Taxandria, — maar deugd in eer en trouw doen 't eeuwenlang vermelden, — in 't Noord en Zuiderdeel van 't oud Neerlandia ». — De hoofdpersoon is Nicolaas Cuyl, de stamvader, van moederszijde, der familie Snieders, over wien moeder veel vertelde. De roman speelt in 1566-67. Het laatste hoofdstuk in 1576. Cuyl droomt van het eene, vrije, ondeelbaar Nederland. Hij wil onzijdig blijven, kan met de Spanjaarden niet medegaan, omdat zij tegen 's lands vrijheden zijn, noch met de Geuzen, omdat hij overtuigd katholiek is. Hij is verloofd met de dochter van den zeer Spaanschgezinden heer Van Baldrikum en is bereid desnoods van zijne verloofde af te zien, liever dan Spaanschgezind te worden. Hij gaat de heide in, naar de abdij te Postel. Doch Martha van Baldrikum blijft hem getrouw. Cuyl en zijne echtgenoote leven negen jaar lang een stil, gelukkig, huiselijk leven doch nadat de edelman het sluiten van de *Pacificatie te Gent* verneemt, trekt hij ten strijde tegen Spanje, doch wordt zwaar gewond terug naar zijn woning gedragen. Hij zal echter genezen. Over Cuyl waakt *De Wolfjager*, een legendarische held, aan wien een Spanjaard, Don Velasquez, een duivel, allerlei kwaad deed. — Deze roman is zeer boeiend, de strijd in Cuyl's ziel is nog, voor velen actueel: het is de strijd, welke soms zeer tragisch zijn kan, tusschen het Katholicisme en de gehechtheid aan land of volk. Onder de bij-figuren verdient vooral de aandacht: *Karel Van Mansfeld*, een man, die eerst handelt, daarna denkt en wel goedhartig doch zeer wispelturig is. Hannibal, de dwerg, Cuyl's stalknecht is de waardige weerga van den snoevenden veldwachter uit « Het Bloemengraf ». Hij is gevoelig en bemint Bela, de krankzinnige dochter van den Wolfjager. De lichamelijke mismaakte zoekt haar die lijdt in den geest. De predikant *Dr Spoels*, die het eerlijk meent, steekt gunstig af op de bende roovers, voor wie de prediking van het woord Gods maar alleen een voorwendsel was. De roman is vol handeling en verscheidenheid : wij zijn getuigen van den luisterrijken uittocht der landvoogdes Margareta van Parma te Antwerpen, van branden en gevechten, aan de plundering der abdij van Postel door het janhagel. — De schrijver houdt wel van jacht op effect, van geweldige tooneelen, van uiterst vinnige gesprekken, (Meesterlijk zijn de tweegevechten-met-de-tong tusschen Don Velasquez en Karel Van Mansfeld in het 3e Hoofdstuk, tusschen den Wolfjager èn Don Velasquez in het 7e Hoofdstuk), nu en dan ook van het week-sentimenteele. Alles bijeen een historische roman die niet mag vergeten worden.

Dr L. Dosfel.

2250 Swift, Jonathan **83.0**

Gulliver's Reizen. *Naar het Engelsch. — Geïll. dr Willy Pogany. — Zutphen, Thieme. 1923 (21 × 15) 322 blz.* *fl. 4,90; geb. fl. 5,90*

V-VIA-B — « Gulliver's Reizen » is een onderstboven gekeerd sprookje. In het sprookje zijn de kleine wezentjes mooi en bevallig, de reuzen dom, de beesten behulpzaam en de menschen worden altijd als de overwinnaars voorgesteld. In Gulliver zijn de kleine wezens schadelijk, de reuzen hebben meer verstand dan de menschen, de beesten zijn de baas en de mensch wordt voorgesteld als onteerd en onderworpen. 't Boek vindt men in de kinderkamer nu nog en ook te onzent. Die reizen naar ver-verwijderde volken van de wereld : naar Lilliput; naar Brobdingnag; naar Laputa; naar de Houghnhnms, zijn geschreven als

waren ze voor kinderen bestemd. En de kinderen kijken zich de oogen uit den kop als Gulliver over een land stapt, als hij in den broekzak van een reus te recht komt, als hij wordt weggevoerd met heel zijn woning in den bek van een arend en op 't vliegende eiland vriendelijk door paarden wordt aangesproken. En nochtans onder de schors van dit nuchter reisrelaas kookt het van ingehouden bitterheid en langs elke bladzij laat Swift den zweepslag kletteren van zijn vlijmenden spot. Die vier reizen hangen vol satire. Om daar al den gal van te proeven moet men een terugblik werpen op 't verleden, op de maatschappij waarin Swift leefde. Aan den schandpaal heeft hij willen vastspijkeren de misdaden, de misbakken en misvormde maatschappelijke instellingen van zijn land en met groote scheppingskracht vol afschuw uitgeschilderd een wereld waar geen plaats is voor liefde. Door dit boek heeft de schrikkelijke Swift zich een weergaloozen wereldroem veroverd, welke honderden jaren na zijn dood zijn hoofd blijft omlauweren onverslensbaar. Die man bezat een « betooverde geest » en leed aan een verschrikkelijke kwaal die hem krankzinnig kreeg. Hij is een onverbiddelijk en oppermachtig pamphletschrijver, een allerknapste politicus, een kranige kampvechter voor de rechten der Ieren en van natuur uit onstuimig, wild en trotsch. De vertaling is puik, mooi de uitgave van dit boek, rijk aan kunstige illustraties. D. De Pauw, O. P.

2251 **Van den Bergh, W.** **83.0 : 266**

◆ De Koning van Tjilatjap. *Geïll. met 4 platen dr. Rob. Graafland.* — *'s Bosch, Malmberg (26 × 17) 194 blz.* *fl. 1.75*

V-VIA-J — Een uitstekend jongensboek met een opvoedende, antialcoholistische strekking. Theo is een leuke jongen, met opgewekt gemoed en klaren geest. Hij genoot een stevige godsdienstige opvoeding, evenals zijn vriend Harry, zoon van een Indischen Radja, bijgenaamd « Koning van Tjilatjap ». Bij het verhalen van de avonturen komen zij geleidelijk in voeling met het hooge levensdoel van dit verbannen opperhoofd : beide jongens voelen hun ideaal, de bekeering van het Indische volk, rijpen. Harry vertrekt als leeke beschaver, terwijl Theo den vrede Gods zal brengen in het rijk van Tjilatjap! Warm aanbevolen aan jeugdleiders. E. Laenens.

2252 **Van der Cruysen, A. C.** **83**

De Vondeling. Tafereelen uit onzen tijd. — *Antwerpen, Opdebeek. 3e druk (21 × 16) 176 blz.* *5 fr.*

V — Het zielelijden en de valsche beschuldigingen, waaronder Johan, de vondeling lijdt, boezemen medelijden en eerbied in voor den rechtschapen jongeling, doen denken aan de booze wereld vol bedrog en haar miskenning van het goede en edele. Het gevallen meisje, Johan's moeder, had minder direct kunnen verontschuldigd worden daar anders vuige bedrog en eerrooverij de geestelroede niet werd gespaard. Misschien heeft de schrijver zich moeten beperken. — Sommige toestanden worden er te wat breedvoerig en romantisch uitgewerkt. Daardoor zoekt de schrijver echter meer te boeien en daarin is hij ook volkomen geslaagd. Een echt volksboek. H. De Roover.

2253 **Van der Lans, J. R.** **83.9**

◆ De nachtelijke Zangers. Een oorspronkelijk verhaal uit de 16e eeuw. — *A'dam, R. K. Boek-centrale. 3e druk. (23 × 17) 169 blz. fl. 2,50; geb. fl. 3,75*

V — Een oude kloosterslegende ligt aan den ondergrond van dit verhaal. Zeer vrij en romantisch wordt die legende uitgewerkt en de schrijver weet zijn verhaal te plaatsen in het kader van de 16e eeuw, vol godsdienstige en staatkundige beroeringen. Zoo wordt het boek niet alleen aantrekkelijk door zijn romantischen kant, maar ook leerzaam daar het ons een tijdsbeeld weergeeft van de 16e eeuw.
A. CORLUY, PR.

2254 **Venantius, Fr. M.** **83 : 24**
◆ DE ONVERGETELIJKE DAG. Verhalen van wonderbare gebeurtenissen tot stichting en opwekking voor Communie-kinderen. — *'s-Bosch, G. Mosmans, 1925, 3e druk (23 × 15) 141 blz. fl. 0,60; geb. fl. 1,25*
V — De wonderbare gebeurtenissen met en door het H. Sacrament des Outaars, welke hier verhaald worden, zullen den hedendaagschen katholiek niet ongeloovig of twijfelmoedig laten, zoo hij b. v. slechts nadenkt op wat te Lourdes in de Sacramentsprocessie menigmaal geschiedt. Al wat er toe strekt om de wezenlijkheid van Christus' daarzijn in de H. Eucharistie levendig te doen voelen, kan maar goed doen.
A. WALGRAVE, PR.

2255 **X** **83**
EEN ONVERWACHTE PETER. De vroolijke daden van Keizer Karel. Nieuwe reeks. *Geïll. met penteekeningen dr. Edw. Pellens. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (24 × 16) 108 blz. 4.50 fr.*
V — De keizer Karel der volkslegende treedt hier op in een boeiend verhaal waarin zijn rechtschapenheid, en zijn liefde voor het Vlaamsche volk worden opgehemeld. — Gezonde volkslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2256 **Bruna, G.** **83,9**
◆ BRINIO. Een verhaal voor de jeugd van het jaar 80 na Christus. — *'s Bosch, G. Mosmans Zn. 1924, 2e druk (22 × 15) 92 blz. fl. 0,60*
VIA — Brinio, die met zijne moeder nabij het woud woont, ontdekt er de schuilplaats van Claudius Civilis, den voortvluchtigen Bataafschen hoofdman. Het rein gemoed van den jongen maakt hem ontvankelijk voor Christus'leering, die hem gedeeltelijk door Civilis, later door dezes vrouw in Gallië wordt verklaart. Hij, met zijne moeder en weergevonden vader worden een voorbeeldige christelijke familie. — Leerrijke en boeiende lezing voor de katholieke jeugd. A. WALGRAVE, PR.

2257 **Cecilia** **83**
◆ ARANKA, DE KLEINE TOONEELSPEELSTER. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek) 1926. (21 × 15) 162 blz. fl. 1,25; geb. fl. 2*
VIA — Aranka is in 't begin van den oorlog verloren geraakt op de vlucht, en wordt opgenomen in een rondreizend tooneelgezelschap. Ze slaagt er in te ontsnappen, en vindt een tweeden thuis bij vrome lieden. Na jarenlang de troost en de vreugde van haar pleegouders geweest te zijn wordt zij weergevonden door haar vader. Aranka is een

beminnelijk kind, een voorbeeld voor de jonge lezers die het boeiend verhaal gretig zullen verslinden. De strekking van het boek ligt samengevat in den laatsten zin : « Om gelukkig te worden is 't noodig, zichzelf te vergeten en voor 't geluk van anderen te leven ».

FR. VERMUYTEN, PR.

2258 ◆ **Cecilia** **83**

DE ERFGENAAM. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek). 1925. (21 × 14) 154 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 2*

VIA — Om beschermd te zijn tegen een gevaarlijken mededinger die hem uit den weg zou willen ruimen, wordt een jonge graaf opgesloten in een behekst kasteel. Die hekserij is een uitvinding van den ouden slotbewaker, en dient om alle ongenoodigde gasten weg te houden of weg te krijgen. Toch is de erfgenaam ook daar niet meer veilig, daarom wordt hij opgenomen in een voorbeeldige familie waar hij een tweeden thuis vindt. Later komt zijn vijand tot inkeer, en het oude slot kan terug in vrede bewoond worden. — Een voortreffelijk boek. Aan die kunstmatige spokerij zullen de jongens vooral deugd beleven.

FR. VERMUYTEN, PR.

2259 **De Kinder, C.** **83.0**

IVO BUREN. *Geïll. met penteekeningen dr. Fr. Nackaerts. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (27 × 18) 72 blz.* *3.50 fr.*

VIA — Een zeer boeiend verhaal van de tragische lotgevallen van een IJslandsvaarder. Het edel karakter van den held Ivo Buren zal gemakkelijk de sympathie winnen van jonge lezers. De verhaaltrant is vloeiend en aangenaam.

Dr A. CARDYN, PR.

2260 **De Kinder, C.** **83**

EEN VREESELIJK JACHTAVONTUUR. *Geïll. met penteekeningen dr. A. Jacobs. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (27 × 18) 48 blz.* *2 fr.*

VIA — Deze vier verhalen voor de jeugd, alhoewel aangenaam verteld, hebben toch niet veel om het lijf. Het beste is « Allemaal doof ».

Dr A. CARDYN, PR.

2261 **De Vletter, A. C. C.** **83**

HET JONGENSHUIS. *Geïll. dr. Frans Lazaron. — Alkmaar. Kluitman (Ons genoegen, Serie A.) 1926. (19 × 13) 158 blz.* *fl. 0,75; geb. fl. 1,20*

VIA-B-J — De Vletter heeft bepaald niet veel nieuws: de fond van dit boek is als deze van de andere uit dezelfde serie: een vlegel wordt een knap en goed mensch, ditmaal dank zij den invloed van niemand minder dan een jongen Prins, later koning Frederik van Pruisen. Het boek is waarlijk knap geschreven en geestig bedacht. Zijn zelfopvoedingsideaal door de jongens zelf, zonder godsdienst, heeft hem op 't eind weer te pakken. Jammer, want overigens is het een zeer lezenswaardig boek.

ERNEST VAN DER HALLEN.

2262 **D'Haese, D.** **83**

SPEURDER EN FIJNOOG afgevaardigden van den koning der kabouters. *Geïll. met penteekeningen dr. F. Nackaerts. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (21 × 15) 68 blz.* *1,50 fr.*

VIA-B — In kleurigen omslag en verzorgde taal presenteert D. D'Haese ons hier vijf boeiende kabouterverteltsels. De jonge lezers zullen heel wat pret beleven aan 't vertoeven in die verbeeldingswereld en er tevens een schitterende zedenles uit meedragen. J. LAUWERYS, PR.

2263 Kieviet, C. Joh. 83.0

DE CLUB « VAN ZESSEN KLAAR ». Een jongensboek. *Geïll. dr. C. Koppenol. — A'dam, Van Holkema & Warendorf. 4e druk. (25 × 16) 223 blz. fl. 1.75*

VIA-J — Een boek dat jongens heel graag zullen lezen. Die lust hebben op avonturen kunnen er hun gading in vinden. De « Club van zessen klaar » is een clubje van 6 fietsers, allen flinke jongens. De iets-of-wat aanstellerige Gerrit zoowel als de edele Jacob, zijn goed uitgeteekend. Karel ook wordt ons sympathiek. Evenzoo de anderen. Avonturen kondigde ik hooger aan : die zijn wel wat te talrijk in zoo'n kleine spanne tijds. De jonge lezers zullen het zeker den schrijver niet euvel duiden, het is hem iedere maal een gelegenheid of zijn lezers te doen lachen, of ze te ontroeren. F. VERMUYTEN, PR.

2264 Koch, Henny 83

MOEDERTJE SYLVIA. *Vert. uit h. Duitsch dr. Cath. A. Visser. Geïll. dr. A. Vlaanderen. — A'dam, Müller. (23 × 15) 186 blz. fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

VIA-M — *Moedertje Sylvia* is de 17-jarige dochter van Dokter Eriksen. 't Is een verhaal van louter toewijding, van zelfopoffering; weinig vreugden, groote smart. — Maar ook het aardsche loon wordt « Moedertje Sylvia » niet ontzegd, en « eens kwam de prins uit 't Sprookje » en zuiver, rein geluk bestraalt haar leven. — Weer een der boeken van Henny Koch die de meisjes boeien. F. VERMUYTEN, PR.

2265 Lavki, Lod. 83.9

◆ MENSCHENOFFER. Verhaal uit de oude geschiedenis. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1926. (9 × 15) 90 blz. 5 fr.*

V-VIA-B. — Een verhaal uit den tijd der Eburonen, toen de Romeinen meester waren in ons land. Twee jonge heidenen komen in aanraking met een christenen priester die hun leert kennen het offer van Christus die zijn leven ten beste geeft om de zonden der menschen uit te boeten. Alzoo zien zij het gruwelijke in van hunnen godsdienst, en keeren zich af van Wodan die gedurig menschenoffers eischt. — Eenvoudig maar toch diepaangrijpend wordt de spannende strijd verhaald welke de druide, de priester van Wodan voert tegen Christus, maar ten slotte moet hij het onderspit delven en zijn prooi loslaten; de twee jonge Eburonen bekeeren zich en worden zelfs priesters van den nieuwen godsdienst. — Allerbeste lektuur voor de jeugd : boeiend en veredelend.

Dr A. CARDYN, PR.

2266 Oost, H. 83.0

GEROEPEN. Een verhaal uit den Zuid-Afrikaanschen vrijheidsoorlog. *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Baarn, Bosch. (Stamperius-Bibliotheek) 3e druk. (21 × 19) 114 blz. gec. fl. 1,45; geb. fl. 1,60*

VIA-J. — In dit korte verhaal vinden we de ervaringen en indrukken van een Boeren-knaap, die aan vaders zijde een gedeelte meemaakt van den heldenstrijd van een klein, vredelievend volk tegen een niets

ontziende overmacht van overweldigers. Op het einde zien we den vader sneuvelen, en in zijn plaats een broer van den verteller treden, die vroeger door Engelschen was geroofd en opgevoed, maar nu de heilige roepstem volgt om met zijne broeders te strijden tegen zijn vroegere vrienden. Een pretentieloos boek dat door jonge lezers met graagte zal gelezen worden. K. GEERTS

2267 Pierré, J. **83**

DE CLUB « DE ZWARTE RIDDERS ». *Met penteekeningen van A. Jacobs. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (28 × 18) 64 blz.* *3,50 fr.*

VIA — De guitenstreken van Wim en zijn schoolmakkers. Wim is een sympathiek karakter dat in den smaak zal vallen van jonge lezers. Goede ontspanningslektuur. Dr A. CARDYN, PR.

2268 Van Balen, J. H.

STUURMAN TROMP. *Geïll. dr. Annie Hornan. — Alkmaar, Kluitman (Geïll. Jongensboeken) 1925, 2^e druk (23 × 14) 208 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1.90*

VIA-J — Een Deensche geleerde onderneemt een studiereis naar Nova-Zembla. Door den moedwil van den kapitein mislukt de expeditie, en de doctor verlaat het schip met enkele trouwe vrienden. Langen tijd dwalen ze rond op een ijsschol, beleven natuurlijk allerhande avonturen, landen aan in Siberië, en kunnen na een moeilijken tocht eindelijk weer hun vaderland bereiken. De jongens zullen dat boek verslinden, en er tevens veel in leeren; het zal veel bijval hebben in de boekerijen.
F. VERMUYTEN, PR.

2269 Van der Tuuk **83**

GEZELLIGE UURTJES. Sprookjes. *Met plaatjes van Reith. — Baarn, Bosch. (Stamperius-Bibl.) 4^e druk (21 × 16) 111 blz.* *gec. fl. 1.45; geb. fl. 1.60*

VIA — Met dit boek zullen de kinderen enkele heel gezellige uurtjes doorbrengen. Ze vinden er fijne lieve sprookjes, waar goedheid en zelfvergeten doorheen stralen. Dit boek moet boeien en tevens een goeden indruk nalaten. F. VERMUYTEN, PR.

2270 Verbiest, H. **83.9**

◆ DE EREMIJT VAN DONKERDAL. — *Antwerpen, Opdebeek. (24 × 15) 197 blz. 5 fr.*

V — Bevat vele wetenswaardigheden over de eerste tijden van het Christendom. De voornaamste feiten uit de Kerkvervolging onder Keizer Hadrianus worden in een verhaal samengevat. De vele datums, oorkonden, verklaringen van Latijnsche uitdrukkingen maken het boek zeer leerzaam, doch bezwaren niet weinig de lezing. A. CORLUY, PR.

VI^B — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar).

2271 Belpaire, M. E. en Duykers, L. **83**

◆ WONDERLAND, 8^e deel. *Met kleurplaten dr. Felix Timmermans. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1926. (22 × 16) 126 blz.* *6,50 fr.*

VI A-B — Dat houdt niet op; hier nu 't achtste deel, en « daarachter komen er nog », en zullen even welkom heeten, want voor de jeugd is 't snoep. Ze vind er haar gading: legenden en sprookjes van alle slag:

Korte, lange, Hauf's Dwerg Neus misschien wat lang!... maar lang niet verneuteld. En met voldoening vind ik er een van Grietens' mooie Heidevertellingen in opgenomen: Hoe de lieve honing in de heibloem kwam. — En tusschen den keurig verzorgden tekst, frissche teekeningen van Felix Timmermans. — Waarlijk « Leeslust » weet ook de jongeren te gerieven. JOZ. DE VOGHT, PR.

2272 De Kinder C. **83**

DRIE VERHALEN. *Geïll. dr. A. Jacobs. — Antwerpen, Opdebeek. 1926. (27 × 18) 46 blz.* *2 fr.*

VI-B — Het eerste verhaal is geestig verteld, de twee andere zijn sprookjes waarvan vooral « De Voorjaarmannetjes » uitmunt door zijn frissche oorspronkelijkheid. — Aangename en nuttige lektuur voor kinderen. Dr A.CARDYN, PR.

2273 De Kinder, C. **83**

OP DE VILLA. *Geïll. dr. A. Jacobs. — Antwerpen, Opdebeek, 1926. (27 × 18) 48 blz.* *2 fr.*

VI-B — Twee verhalen voor de jeugd, waar wij den boeienden verhaaltrant van De Kinder in terug vinden. Vooral het eerste zal door jonge meisjes gretig gelezen worden. Dr A. CARDYN, PR.

2274 Van Hichtum, N. **83**

GOUDEN SPROOKJES van Gebroeders Grimm. *Geïll. dr. Midderigh-Bokhorst. — Gouda, Van Goor (Voor 't kleine Volkje) (21 × 16) 144 blz. geb. fl. 1,50*

VIB-C — 'n Echt boek voor de verteluurtjes! Twee boeiende verhaaltjes naverteld volgens Grimm. Maar is het kleedje waarin de vertelseltjes steken niet een beetje spannend? De mooie kleurplaatjes dragen er nog toe bij om die « Gouden Sprookjes » glanzender maken. L. E.

84. ESSAYS.

2275 Celen, Dr V. **809 : 79 : 82**

◆ ONZE MIRAKELSPELEN. — *Brussel, Standaard, 1926. (21 × 17) 46 blz. 3 fr.*

V — Degelik vulgarizasiewerk, bondig beschouwend de oorsprong, aard, waarde van de mirakel-, misterie- en heiligenspelen in 't algemeen en van *Marieken van Nieumeghen* en 't *Spel van den Sacramente vander Nieuwervaert* in 't biezonder. — In de huidige herlevingsperiode van ons katholiek tooneel is Dr Celen's brosjuur des te meer welkom, waar onze katolieke Gemeenschap weer belang stellen gaat in 't herkennen van z'n eigen kristelike middeleewse weelde. Degelik uitgegeven door *De Standaard*, tegen minimum prijs, valt deze studie in 't bereik van al wie zich dokumenteren wil over de eerste mooie vruchten van ons katoliek Vlaams toneel. ANTON VAN DE VELDE.

2276 Dekker, Dr G. **84 : 809**

DIE INVLOED VAN KEATS EN SHELLEY IN NEDERLAND GEDURENDE DIE NEGENTIENDE EEU. — *Groningen, Wolters. 1926. (24 × 16) 250 blz. geb. fl. 5,90*

IV* — Een zeer belangrijke bijdrage tot de kennis van het ontstaan en van het karakter van de Tachtiger-beweging in Holland. In alle letterkundige geschiedenissen geldt het als een gemeenplaats dat de invloed

van Keats en Shelley op de Tachtigers zeer diep is geweest, maar tot nogtoe was het bij die vage uitspraak gebleven. Dr Dekker heeft het vraagstuk nader onderzocht en door een vergelijkende studie tussen de gedichten van de twee Engelse romantici en van de voornaamste Tachtigers bewezen dat Keats en Shelley werkelik een behoefte hebben vervuld van de nieuwe Nederlandse dichterschool. Eerst rond 1875 ontstaat bij ons literaire belangstelling voor de grote Engelse dichters; maar het zijn vooral de Nieuwe Gidsers die in hun warme verering voor de schoonheid bij hen steun zoeken. Geen volkomen begrijpen nochtans van Shelley's persoonlikheid en van Keats' kunst : daarom waren onze Tachtigers te individualisties aangelegd. Ook missen we in hun gedichten de zuivere toon van algemeen-menselikheid, de hoge dromen van gemeenschaps-idealen. — Een grondige kennis van de besproken dichters, een voorzichtig optreden in het vaststellen van invloeden en herinneringen, een fijn aanvoelingsvermogen staan borg voor de wetenschappelike ernst van deze studie. Warm aanbevolen aan de studenten in de Nederlandse of Engelse literatuurgeschiedenis. — Het boek is geschreven in zeer keurig en pittig Afrikaans. Dr A. Boon.

2277 Prinsen, Prof. Dr J. **809**

Geillustreerde Nederlandsche Letterkunde. Beknopt overzicht van de vroegste tijden tot op heden. *Met portretten, handschriften, enz., verzameld onder leiding van Dr J. Berg. — A'dam, J. M. Meulenhoff (Meulenhoff-Editie) 1924. (17 × 11) 287 blz.* *geb. fl. 2.95; stempelb. fl. 3.30*

IV — Zijn *Handboek tot de Nederlandsche letterkundige Geschiedenis* heeft Prof. Prinsen in deze *Geïllustreerde Nederlandsche Letterkunde* besnoeid tot een beknopt overzicht. Dezelfde indeeling en dezelfde methode; dezelfde geest en dezelfde leidende gedachte: enkel blijft Prinsen's vrijzinnigheid wat meer achterweg. Feiten en titels zijn grootendeels weggevallen om plaats in te ruimen voor de groote stroomingen in de letterkunde en de typeerende kenmerken van de schrijvers. 146 afbeeldingen en portretten en enkele fac-simile's verhoogen de waarde en de aantrekkelijkheid van dit leerboek. Dr A. Boon, pr.

2278 Van Eden, Frederik

Langs den Weg. Verspreide Opstellen. — *Maeseyck, Romen. 1925. (20 × 15) 184 blz.* *19,25 fr.*

(II)-III — « ... aan den kant van mijn weg, waarop ik gestadig ben voortgeschreden... op mijn tocht naar het Groote Licht ». Eene garve van 31 studiën uit de jaren 1915-1916, beslissend keerpunt op Van Eedens weg, besloten met de beroemde boodschap « Mijn overgang tot de kerk 1923 ». Men weze er aan herinnerd dat Van Eedens modernistische standpunten niet op zichzelf mogen beschouwd, doch in verband met zijne bekeering dienen gezien. Zijne gedachte-ontwikkeling nu, weerspiegelt sprekend den algemeenen terugkeer onzer eeuw tot eenvoudig groote transcendentale wereldbeschouwing op gebied van kunst, maatschappij, godsdienst en zedelijkheid. In « Langs den Weg » is ruimheid van gezichtseinder, kritische geest, bovenal echt zielsgevoel, en de simpele stijlvolheid der echte grooten. En dit onvergetelijk woord zijner Apologie! Eene afdoende studie, een vrome apostelboodschap, een warm en edel lied! Dr Joris Caeymaex.

2279 Van Praag, Siegfried **84 : 809**

DE WEST-JODEN EN HUN LETTERKUNDE SINDS 1860. — *A'dam, Elsevier. (Elsevier's Algemeene Bibliotheek, 40) 1926. (19 × 12) 142 blz. fl. 1,40*

IV* — De schrijver wil in dit boekje verzamelen wat Joodsche schrijvers in het Westen sedert 1860 voor en over hun eigen volk hebben geschapen: al wat in hun werk niet Joodsch is, hoe merkwaardig en aanzienlijk het mag zijn, wordt uitgeschakeld. Om het wezen van die specifiek-Joodsche letterkunde te begrijpen en de rijke schakeering te kunnen nagaan, is eenige kennis van de geschiedenis der Joden in het Westen onontbeerlijk (Inleiding). Dan volgt een overzicht van de Joodsche literatuur in Frankrijk, Duitschland, Engeland, Nederland. Voor ons, Zuid-Nederlanders, die van het Jodendom niets af weten, een echte openbaring. Geschreven op onderhoudenden toon en bevattelijke wijze, zonder bitterheid tegen andersdenkenden, met warme liefde voor het Joodsche volk en de Joodsche idealen. Dr A. BOON.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

2280 Reynders, Jos. **88 : 37**

◆

ZONNESTRALEN. Keur van proza en poëzie, bijeengebracht voor de hoogste klassen van lagere scholen en voor het herhalingsonderwijs. (*1e deel A en B*). — *Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. 6e druk. 2 dln (19 × 12) 164, 172 blz. fl. 0,80 per dl.*

V-VI — Interessant, die « keur van proza en poëzie »! Mooie verzameling van mooie stukjes, mooi geïllustreerd, mooi uitgegeven. Alle litteraire genres zijn zoowat vertegenwoord hier; buitenlandsche zoowel als Nederlandsche en Vlaamsche. 't Wordt misschien eerder een gebrek: te veel genres en te veel uiteenloopende auteurs; de boekjes zijn immers bedoeld voor lager onderwijs. Maar ik voel dat ik ga vitten, en dat mag niet; ze mogen er beslist zijn. Was nu de prijs wat menschelijker, 'k zou zeggen ook voor Vlaanderen ideaal geschikt. In afwachting zijn we een beetje jaloersch op de Hollandsche schoolkinderen, en denken we weemoedig terug aan onze leesboekjes uit onzen eigen kindertijd.

ERNEST VAN DER HALLEN.

89. OORLOGSLITERATUUR

2281 Baekelmans, Willem **83 : 39 : 89**

ONS VOLK TEGEN DEN DUITSCH. (*1914-1918*). *Antwerpen, Opdebeek. 1924. (21 × 16). 60 blz. 3 fr.*

V — De strekking van dit boek wordt door de volgende regels uit de inleiding klaar uitgedrukt: « Gedurende de vier jaren der Duitsche bezetting, tijden van lijden en geduld heeft ons volk zijn lot met gelatenheid en waardigheid gedragen. Niettegenstaande al de ellende en de verschrikkingen welke het gekend heeft en hoe zwaar ook de verdrukking woog en het geteisterd werd door allerlei miseries als voedselnood, uitputting, ziekten, inkrimping van zijn vrijheid, bleven zijn geest en zijn aard ongeschonden· getuigen daarvan de vele gezegden, liedjes vertelsels, anecdoten, grappen, enz. » Schrijver haalt vooral anecdoten aan uit den bezettingstijd te Antwerpen. Letterkundig gesproken is het minderwaardig werk. Dr A. CARDYN, PR.

2282 Bruggeman, Michel **83 : 89**

BRANKARDIERS. In 's Vijands Voorpost. *Geïll. dr. Fr. Nackaerts. — Antwerpen, Opdebeek. 1925. (26 × 16) 54 blz.* *2 fr.*

IV — Oorlogsliteratuur. Twee degelijke schetsen zoo in opzicht van vorm als van inhoud, getuigend allebei dat de schrijver er van raak zien en vlot vertellen kan. Een belofte wellicht. Dr V. NAVEAU.

2283 Hans, A. **89**

ROESELAERE IN DEN OORLOG. — *Antwerpen, Opdebeek. (20 × 13) 115 blz. 2,50 fr.*

V — Herinneringen van den schrijver aan de droevige dagen der bezetting van Roeselaere door de Duitschers, de gevechten in den omtrek geleverd, het verwoestingswerk van den oorlog en het wee der vluchtelingen. In volkstrant geschreven. A. VAN ANTWERPEN.

2284 Romuald, Gaston **83 : 89**

EEN REIS NAAR LONDEN IN OORLOGSTIJD. EENIGE OORLOGSVERHALEN. — *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 18) 69 blz.* *2,50 fr.*

V — In eenvoudige taal vertelt de schrijver zijne reis van het front naar Engeland. Zoo heel avontuurlijk is het niet! De oorlogsverhalen, die volgen zijn in hun smartelijke werkelijkheid heel wat boeiender. Wonder genoeg verhaalt de oud-strijder hier wapenfeiten, die slecht afliepen. De taal blijft eenvoudig, maar pijnlijk treft ons het mislukte pogen. Voor prijsuitdeelingen en in boekerijen verdient het werk een bescheiden plaatsken. AUG. OSSENBLOK.

2285 Snijders, W. G. F. **89 : 9**

DE WERELDOORLOG OP HET DUITSCHE WESTERFRONT. Een krijgsgeschiedkundige studie, ook voor niet-militairen. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek). 1922. (18 × 12) 390 blz.* *fl. 3,95*

V — Onder de vele werken die over den wereldkrijg reeds verschenen zijn neemt dit boek van W. G. F. Snijders, den luitenant-generaal van het Nederlandsch Leger een gansch bizondere plaats in. En dat wel om verscheidene redenen. De schrijver heeft zich eerst rekenschap gegeven dat het niet opging de geschiedenis van den ganschen oorlog te willen schrijven en daarom koos hij het eerste deel: van den aanvang tot na afloop van den slag aan de Marne (4 Augustus tot 12 September 1914). — In een eerste gedeelte behandelt hij de onderscheidene strijdkrachten en de operatieplannen der verschillende legers om daarna in een tweede deel de krijgsverrichtingen te verhalen en ook van een krijgskundig standpunt uit te bespreken. In zijn eindindrukken besluit hij o. m.: « In veel, in bijna alle opzichten, geven deze krijgsverrichtingen ons den indruk van te zijn beheerscht door dwalingen, misgrepen of tekortkomingen ». — De verschillende kaarten, de talrijke schetsen dragen er veel toe bij, om dit boek, dat zeer aangenaam leest en voor de oningewijden tal van ongekende en verrassende bijzonderheden meedeelt, nog in waarde te doen stijgen. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2286 Vincx, Jozef **89**

DE SLAG BIJ ORSMAAL-GUSSENHOVEN. — *Antwerpen, Opdebeek. (19 × 13) 63 blz.* *1,50 fr.*

V — Een relaas, zoo objectief mogelijk van den slag bij Orsmaal-Gussenhoven, een dorpje van Brabant, in 1914. — Schr. brengt hulde aan de dapperheid onzer soldaten en stelt de baldadigheden en moorderijen van den vijand aan de kaak. P. VAN ANTWERPEN.

9. — Geschiedenis

2287 Bruijn, Cor. en N. Tj. Swiersta

LANGS OPWAARTSCHE WEGEN. De geschiedenis van het Nederlandsche volk voor de hoogere klassen van de lagere school: *(3e deel). Geïll. met 83 plaatjes. — Groningen, Wolters. 1926. (18 × 13) 184 blz. fl. 0,85*

I — Dit derde deeltje geschiedkundige opstellen heeft evenals de vorige uitstekende pedagogische hoedanigheden. De voorstelling en de illustratie gaan samen om dit tot een zeer aangename lectuur te maken. *Jammerlijk is dit deel voor katholieken geheel onbruikbaar* gemaakt door het kapittel uit de geschiedenis van Godsdienst en Kerk. Het bevat een onvermengde lof der hervormers Luther en Calvyn. Dr J. A. GORIS.

2288 De Tocqueville, A. 9 : 92.3

MIJN HERINNERINGEN AAN DE OMWENTELING VAN 1848. — *Vert. uit h. Fransch dr. S. J. Bauberg Wilson. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) (18 × 12) 418 blz. fl. 1,40; geb. fl. 1,90*

IV — Graaf Alexis de Tocqueville was afgevaardigde onder de Juli monarchie, had nogal invloed in de Constitueerende Vergadering na de Februari-revolutie, werd minister onder president Louis Napoleon. Over de gewichtige gebeurtenissen van 1848-1849, waarin hij zelf van nabij betrokken was, geeft deze begaafde politicus hier zijn persoonlijke herinneringen en vrijmoedige oordeelvellingen. Zijn kracht ligt niet in het aangenaam levendig vertellen; hij gaat meer den abstract-wijsgeerigen kant uit, hij geeft breed opgezette overzichten van den samenhang der Fransche revoluties, zoekt de oorzaken op, bespreekt de stemmingen der verschillende milieu's, geeft over personen en hun handelingen opmerkingen die getuigen van wijze ondervinding en veel menschenkennis, debatteert over republiek of monarchie, over *één-* of *twéé-* Kamersysteem, over presidentskeuze door het volk of door de Kamer : op dat terrein is hij thuis.... maar hij is liberaal.... en wat pretentieus. — Ik moet er ook nog bijvoegen dat dit overigens zeer verdienstelijk werk geschreven is in een verouderden stijl, al te plechtig voor ons; wat stijf, saai zelfs en hier en daar langdradig. F. VAN CAMPENHOUT, S. J.

2289 Klein, Ernst.

HET LEVEN IN HET STEENTIJDPERK. *Vert. dr. L. Lacomblé. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) (18 × 12) 198 blz. fl. 1,20; geb. fl. 1,95*

V — Te midden van de honderden boeken en schriften over de oudste geschiedenis onzer voorouders, is het werk van Klein terecht een, dat een biezondere plaats in de reeds mag bekleeden. Het gaat niet mank aan een teveel van theorie. De ondervinding door de proefneming verduidelikt zaken welke het verstand op zich zelve niet kon oplossen. De lezer komt bij de lezing zelf tot de degelikste besluiten en dat is voorwaar een goede verdienste. Het is een boekje waar velen genot zullen in vinden en veel zullen bij leeren. R. NAVEAU.

2290 **Lampen, Pater Dr Willebrordus, O. F. M.** **27 : 9**

◆ De Martelaren van Alkmaar en hun Tijd. — *Alkmaar, Noord-Hollandsch Dagblad. (24 × 16) 58 blz.* *geb. fl. 0,75*

V — De protestantsche « Martelaarsboeken » zijn nog steeds graag gewild in den Nederlandschen huiskring en onlangs nog hoorden we langs dagblad en radio den roem verkondigen van Jan De Bakker die voor de hervorming het leven liet. Te weinig kennen en vereeren we de katholieken die tijdens die troebele periode den marteldood ondergingen van wege de Geuzen. Pater Lampen vraagt hier in bevattelijke taal en zonder nuttelooze zalving onze aandacht voor de vijf Alkmaarsche Franciscanen die in 1572 te Enkthuizen werden vermoord en nog voor enkele andere slachtoffers der Hervormers. Deze historische lectuur, ontdaan van het wetenschappelijk appareil, biedt boeiende en stichtende lectuur. Ze is voorzien van aardige prentjes uit tijdsdocumenten.

Dr J. A. Goris.

2291 **Nuiver, A. en Reinders, O. J.** **83 : 9**

Nieuwe Geschiedenis. Verhalen en schetsen. — *Groningen, Wolters. 8e druk (19 × 12) 165 blz.* *fl. 0.75*

V — De samenstellers hopen het onderwijs in de geschiedenis meer vruchtbaar te maken door het schetsen van de meest vooraanstaande personen uit de nieuwe en nieuwste geschiedenis; om deze personen hebben zij dan ook de belangrijkste feiten gegroepeerd. Zoo krijgen wij hier enkele goed geteekende portretten, die de leerlingen later zeker bijblijven zullen. Hun poging om rond deze hoofdpersonen de voornaamste feiten te groepeeren vind ik minder gelukkig en zelfs gevaarvol. Het gaat volstrekt niet op in de geschiedenis alles te herleiden tot enkele personen en daarenboven is het te vreezen dat de studenten later veel moeilijker de lijnen der geschiedenis zullen snappen. Ook zoek ik vruchteloos naar sommige hoofdfiguren in de rij, en waarom niet een enkel lesje gewijd aan beschavingstoestanden? Dr J. Uytterhoeven.

2292 **Prims, Dr Floris** **9**

Inventaris op het Archief der Generale Indische compagnie (Compagnie d'Ostende) 1723-1777. — Met plan en illustratiën. — *Antwerpen, Veritas. (Stadsarchief van Antwerpen). 1925. (20 × 14) 48 blz.* *5 fr.*

V — Deze inventaris gaat over de documenten der belangrijkste, zooniet eenige, interessante handelsonderneming der achttiende eeuw in België. Wie dezen inventaris wil gebruiken zal goed doen de bijvoegsels te raadplegen die verschijnen in het Antwerpsch Archievenblad.

Dr J. A. Goris.

2293 **X** **9 : 268 : 4393**

◆ Een Limburgsch Gebedenboek uit de XVe Eeuw. *Uitgegeven door E. H. Dr Floris Prims. — Gent, Kon. Vl. Academie (Salsmans fonds, nr 2) 1926. (22 × 14) 244 blz.* *20 fr.*

IV — Tegenover de nauwkeurige zorg waarmede de middeleeuwsche Nederlandsche poëzie werd uitgegeven, stelt Dr Prims de betrekkelijke onverschilligheid en veronachtzaming waarmede men het proza bejegende. Voor zijn deel tracht hij hierin te verhelpen door een tekstuitgave van beteekenis: een gebedenboek der XVe eeuw uit Limburg afkomstig.

Het wil dus zijn een bijdrage tot de geschiedenis van het Nederlandsch proza, een kostelijke bron voor de studie der ontwikkeling der Nederlandsche mystiek en van het kerkboek. — De uitgever heeft zich met een eenvoudige tekstuitgave zonder meer vergenoegd, wat hij in de voorrede zeer voldoende verantwoordt. Het is een omvangrijk boek geworden op degelijke wijze uitgegeven. Dr J. A. Goris.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

2294 Banfield, E. J. **91**

Bekentenissen van een Strandvonder. Het leven op mijn tropisch eiland. *Naar het Engelsch. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Reizen en Trekken) (18 × 12) 194 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

V — « Het leven op mijn tropisch eiland ». Dat eiland ligt bij de Noordoostelijke kust van Australië; het is eenzaam, haast onbewoond; het is een perel van den Oceaan en een tropisch paradijs, dit heeft Banfield jaren verpacht. Noch miljardairsgril, noch menschenhaterskuur, neen, eene religieus-groote liefde tot de natuur heeft hem daarheen gevoerd. Wat een zuivere eenvoud in dit vrij en stil natuurleven, wat eene religieuze opgetogenheid van zinnen, geest en ziel bij het meeleven van die heerlijke wonderen der schepping! 't Is allerfijnste wetenschappelijke natuurbeschrijving uit de bron, gemoedelijk voorgesteld, immer dichterlijk (zie Een Vlinderdroom, bl. 99). Een zeer sympatiek boek. Eenige mooie platen. Dr J. Caeymaex, pr.

2295 Blachon, G. **94 : 91 3**

Waarom ik Vlaanderen liefheb. *Uit h. Fransch vert. dr. Stijn Streuvels. — Thielt, Lannoo. 1926. (22 × 15) 160 blz.* *8 fr.; geb. 13 fr.*

IV — Van zijn langen zwerftocht als ambtenaar in verschillende deelen van Frankrijk had G. Blachon als algemeenen indruk enkel gevoelens van eentonigheid, laagheid, kleinzielige, onnuttige drukte en algemeene grijsheid bewaard. Toen hij naar Rijsel verplaatst werd dacht hij eindelijk het ware Frankrijk ontdekt te hebben, dat niet heelemaal afgeslepen en versleten was door het centralisme. In 1922 verscheen zijn boek: Pourquoi j'aime la Flandre, waarin een Franschman voor zijn land- en taalgenooten de verdiensten van dat uitstekend en verongelijkt hoekje bezingt: « deze haard van onuitdoofbare levenskracht, van sterke oorspronkelijkheid, 't is Vlaanderen, het rijke, het vruchtbare Vlaanderen, het schoonzinnige en heerlijke Vlaanderen, — de trekwortel van het oorspronkelijke Frankrijk, wortel die altijd even weelderig blijft en levenstaai, altijd van sappen overladen ». De drie eerste hoofdstukken wijdt hij aan de vrouwen, de kinderen, de mannen: de Vlaamsche Eva, de Leeuwenwelpen van Vlaanderen, de Vlamingen met de lange Handen; in het vierde roemt hij de Fransch-Vlaamsche wellevendheid; in het vijfde wascht hij de echte Vlamingen schoon van de schaduwen en vlekken die Vlaanderen verduisteren; in de twee laatste bespreekt hij de politiek van Frankrijk tegenover de Vlamingen in het algemeen. — We sluiten met een beschouwing van den vertaler: « De wijze waarop G. Blachon zijn « liefde voor dit Vlaanderen » verkondigt, verdient voorzeker al onze belangstelling, en daarom moet zijn werk ook onder het Nederlandsch-lezend publiek verspreid en kenbaar gemaakt worden ». Dr A. Boon, pr.

2296 Lindemans, Dr Jan **91 : 7 : 39 : 55**

WEST-BRABANT. *Geïll. — Antwerpen, De Sikkel (Steden en Landschappen IV) 1926 (24 × 18) 88 blz.* *9 fr.*

V* De bedoeling in haar geheel, en ook de stoffelijke uitvoering van druk en platen, is opperbest. Voor den inhoud en de taal maak ik onderscheid en voorbehoud, zonder in eenige mate te willen afdingen op het vele goede en leerzame dat in 't keurige boekje staat. *Voor wie* is het bedoeld ? Voor geleerde vaklieden in geschiedenis, aardkunde, bouwkunde en volkskunde is het niet: daarvoor is het te bondig. Ik stel mij voor, dat het boek wil gelezen worden door menschen met eenig onderricht, die nieuwsgierig zijn naar wat nadere en meer bijzondere kennis van de Vlaamsche streek West-Brabant. Welnu, dan is de vorm, te geleerd, en de taal, vooral in de *Kunstgeschiedenis* te vreemd! B. v.: « In het architectonisch gedeelte van het Lombeeksche retabel is... ook de grillige laat-gothiek met renaissance-motieven doorspekt ». « Het meer simplistisch voorkomen (der kerkelijke barokgebouwen) contrasteert niet met hun veel sterker gedetailleerde gothische voorgangers ». — « Op gebied van zuiver barokke meubileering kan de abdijkerk van Grimbergen met een der mooiste ensembles... uitpakken», enz. Er zijn — misschien — vijf menschen op mijn 1800 parochianen die daar iets kunnen van maken. Het is zeker mogelijk, hetzelfde in menschelijk Vlaamsch te zeggen!... Ook in de overige gedeelten ziet men die taal, dien trant van hoogeschool-thesis in een volksboek afsteken. Waarom b. v. *Het Klimaat!* (Lucht en weder). Waarom *Fauna en Flora* (Dieren en gewassen), titel van een afdeelingske van 22 regels? Waarom, de platen: « *Interieur* der kerk te Assche »? Meysse kerk, *intérieur* »?... En, nog wat: Dat de geloovigen Heiligen aanroepen, is dat *Folklore?* Laat een protestant of een niet-geloovende zoo iets zeggen, voor hem staat Heiligenvereering gelijk met overblijfsels van heidendom in volksgebruik en taal. Maar voor ons kunnen toch maar de eigenlijke volksgebruiken, de *vorm* dier vereering als folklore gelden, niet die vereering zelf (zie bl. 86-87). AL. WALGRAVE, PR.

2297 Van der Mandere, H. **91 : 39**

MONTENEGRO. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Reizen en trekken) (18 × 12) 199 blz.* *fl. 0,95; geb. fl. 1,45*

V — Eene oorspronkelijke Nederlandsche monographie van hooge waarde over Montenegro! De heer Van der Mandere kent door en door land en volk der Zwarte Bergen en koestert er eene diepe liefde voor. Zijne bewondering voor het grootsche kust- en berglandschap doet hij ons onweerstaanbaar deelen door mooie, breede beschrijvingen, met prachtige photo's opgeluisterd. Minder verkwikkelijk is de kennismaking met den vechtersaard der Montenegrijnen (ridderlijkheid??), en met de immer wringende toestanden op godsdienstig, ethnographisch en staatkundig gebied. Het gansche beeld van het romantisch Montenegrijnsch leven wordt saamgevat in de figuren der laatste koningen, nationaal-dichters en heropbeurders. Dr J. CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

2298 Aarts J. **92.2 : 37**

◆

ROOMSCHE ADEL. 1e en 2e deel. Honderd Heiligenlevens ten gebruike van het katholiek onderwijs. — *Hilversum, Brand. 2e druk. 2 dln. (19 × 3) 186, 202 bl.* *elk fl. 1,25*

V — Geen nieuwe werkjes: beide boekjes beleven reeds een 2n druk en zijn in Holland vrij algemeen bekend. Te onzent echter minder, al verdienen zij ook warme aanbeveling. — Samensteller gaat uit van dit beginsel, dat de levens der Heiligen, als onderdeel van het godsdienstig onderwijs, op het leerplan der katholieke school thuishooren. Ook bedoelt hij met deze reeks korte levensschetsen, die den kringloop van het kerkelijk jaar voetstaps volgt, de voornaamste Heiligen te laten kennen. Geen volledige biografische gegevens, echter; alleen losse tafereelen uit het leven dezer heiligen wil hij ophangen voor de jeugd, en daarin is hij geslaagd. Voor verdere studie worden, ten behoeve van den onderwijzer, bij elke les eenige bronnen aangegeven. En het is niet de minst nuttige zijde van deze boekjes den lezer aldus met heelwat degelijke hagiografische werken bekend te maken. — Alle katholieke jeugdboekerijen en scholen zouden « Roomsche Adel » moeten aanschaffen.

JORIS BAERS, PR.

2299 **Carbonel, J., S. J.** **92.2**

◆ KLEINE THERESIA. Geschiedenis van de heilige Theresia van 't Kind Jezus. *Vert. uit h. Fransch — Gent, Carmel. 1925. (23 × 14) 190 blz. 5 fr.*

VI — We hebben van dit boek vier exemplaren in onze boekerij, en 't is niet genoeg, want alle kinderen willen het lezen. Is dat niet het beste getuigenis? — 't Is ook zoo eenig-mooi, en niet alleen kinderen lezen het gaarne, al is het voor hen geschreven. We vinden hier bijna uitsluitend de geschiedenis der jeugd van kleine Theresia; over de jaren die zij in 't klooster doorbracht slechts enkele bladzijden. En dat is best ook voor kinderen, want ze moeten dit boek lezen om kleine Theresia na te volgen. Doordat het werk zoo eenvoudig en zoo lief geschreven is moet het wel ingrijpen en goed doen. F. VERMUYTEN, PR.

2300 **Jesualdus, P. Fr.** **83 : 92.2**

◆ ST. FRANCISCUS-BLOEMEN. — *Eindhoven, Lecturis. 2e druk (20 × 14) 230 blz. gec. fl. 2,10*

V — Een bundel merkwaardige biografieën van heiligen uit de Capucijner-orde. Des te merkwaardiger omdat al de figuren verre boven het gewone staan, met iets echt franciskaansch over hen, en dat anderzijds het werk zelf knap geschreven is. De inleiding, die de stichting der Capucijner-orde verhaalt, is heel interessant; alleen dunkt het ons niet geraden deze in haar geheel aan het breede publiek kenbaar te maken, dat zoo gemakkelijk gereed is met een lichtvaardig oordeel over trouwens niet-altijd-glorieuze feiten en personen.

ERNEST VAN DER HALLEN.

2301 **Jörgensen, Johannes** **92.2**

◆ DE H. FRANCISCUS VAN ASSISIË. *Vert. uit h. Deensch dr. P. Stanislas Van de Velde. — Thielt, J. Lannoo. 1926, 3e uitgaaf (22 × 16) 354 blz. 12 fr.; geb. 17 fr.*

V — Ik meen dat, ter gelegenheid van het verschijnen dezer Nederlandsche vertaling, Dr J. Persyn in 1909, in Dietsche Warande en Belfort, een kroniek schreef over Jörgensen, waardoor hij de aandacht van het Vlaamsche volk vestigde op dezen grooten Deenschen bekeerling en hem hier te lande openbaarde. We verwijzen dan ook bijzonder naar Persyn's bijdrage over Jörgensen; insgelijks naar de boeiende studie van Crick en

de rake levensschets van P. De Pauw, verschenen in 't laatste nummer van Boekengids, Juni '26. — Te recht mag P. De Pauw getuigen dat Jörgensen's kunst haar hoogsten triomf viert met zijn « St Franciscus van Assisi » waar wetenschap en poëzie harmonisch liggen ineengestrengeld. Het is overbekend dat de Deen zijn weg naar Rome terugvond over Assisi; aan de hand van den Ombrischen Poverello mocht hij neerknielen aan de Communiebank. Indien er één werk con amore geschreven werd, is het wel dit Franciscusleven; wat echter niet belet dat Jörgensen met critischen speurzin alles heeft onderzocht, alles heeft gewikt en gewogen. De overdadige bibliographische bronnen-aanduiding in de Deensche uitgave, bewijst welk een ontzaglijk materiaal deze dichter, historisch, heeft verwerkt. Dit werk is ontegenzeggelijk het, van katholiek standpunt uit, schoonste monument aan Franciscus opgericht. Midden in de beschaving, de heftige strijdmomenten, de uitputting en opsteigering van het religieuze leven in het driftige Italië der XIIe en XIIIe eeuw, heeft hij den Poverello gesitueerd en uitgebeeld. Zijn wetenschappelijkstrenge kennis van feiten, van land en volk heeft hij verwarmd met zijn dichterlijken gloed. Een visie. Een dubbel genot voor allen die het Ombrië van Franciscus mochten doorreizen. Wie naast dit werk, Jörgensen's «Franciskaansch Italië» (insgelijks vertaald door P. Van de Velde) leest, erkent den Heilige, kent zijn land, wat hoognoodig is, want op den Poverello mogen we wel Goethe's vers varieeren : Wie den Heilige wilversteh'n, müsz in 's Heiligen Lande gehn... — Dankbaar blijven we P. Van de Velde om zijn vertaling. Dankbaar ook den uitgever Lannoo die het werk met drukte met een zoo stemmig ingedeelde titelplaat. Hinderlijk enkel is, dat de reproductie van de kunst-schilderij zoo losjes opgeplakt is. — Mogen de Vlamingen dit werk koopen. De Boekerijen moeten het zich aanschaffen. M. Van Hoeck, pr.

2302 Lamers, G. en Teijssen, M. R. **93 : 92**

◆ Uit het volle Leven. Schetsen van groote mannen en vrouwen. Leesboek voor de jeugd. — *Arnhem, N. V. v. h. Mastrigt en Verhoeven, (21 × 14) 134 blz.* *fl. 1,50*

V-VIA — Nu er ook door het Staatstoezicht wordt op aan gestuurd om onze Openbare Boekerijen ruimer van vormende lectuur te voorzien, mag wel de aandacht gevestigd op dit werkje, waaruit de jongeren bij een vluchtig kennismaken met allerhande verdienstelijke mannen en vrouwen van de daad, een juisteren kijk zullen krijgen op het leven dat zij ingaan en hoogere betrachtingen zullen leeren koesteren. Uit het volle leven, en nog wel uit de meest verschillende levenstoestanden hebben de samenstellers de kenniswaardige figuren gehaald. Geen droge voorstelling; bondig-verhaalde, zelfs soms wat te oppervlakkige schetsen, waarin het eenvoudig geloof van den wereldberoemden Louis Pasteur, de doordrijvende wilskracht van een Edison, de menschlievende goedheid van Frederik Ozanam en Don Bosco, de nooit versagende sterkte van een L. Veuillot, de standvastigheid van een Edm. Campion, het volhardende Gods-vertrouwen van een H. Monica, enz... als zooveel levende voorbeelden worden voorgespiegeld. Woorden wekken, voorbeelden trekken: ook is dit boekje — geschreven zonder litteraire pretentie — een aanschouwelijke paedagogie, die bij de jeugd fel zal inslaan. — Mochten alle katholieke boekerijen en opvoedingsgestichten het aanschaffen en druk verspreiden. Joris Baers, pr.

2303 Pellico, Silvio **83 : 93**

◆ MIJN GEVANGENISSEN. *Vert. en bew. dr. V. De Byser en R. Buckinx. — Brugge, Excelsior, 1926. (29 × 13) 126 blz.* *8 fr.*

V — Silvio Pellico's verhaal over zijne tienjarige opsluiting (van af 1820 tot 1830) als politiek gevangene van 't Oostenrijksch bestuur in Noord-Italië, heeft sinds lang de ronde om de wereld gemaakt en werd door alle menschen-met-een-hart even symphatiek onthaald. Niet zonder reden! Uit elke bladzijde spreekt u toe een geest van menschlievendheid, grootmoedigheid en vriendentrouw, zoo zeldzaam in onze liefdelooze wereld; een geest tevens van christelijke vergevingsgezindheid, van blijmoedige lijdzaamheid en loutering-door-lijden als uit de heerlijkste celbrieven van Wies Moens. De flinke Nederlandsche vertaling verdient onze hoogste waardeering. De eenvoud en de stemming van 't oorspronkelijke werden er trouw in bewaard en de 99 kapitteltjes van in 4 hoofdstukken, die elk tot een geheel zijn saamgegroeid rond schrijver's verblijf te Milaan, te Venetië en te Spielberg. Dit veraangenaamt de lezing, zoowel als de verzorgde uitgave van « Excelsior ».

J. LAUWERYS, PR.

2304 Vermeulen, Edward **93**

◆ KORTE LEVENSSCHETS VAN WARDEN OOM. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1926. (18 × 13) 32 blz.* *fl. 2,50*

IV — Warden Oom's boekske is wel geestig geschreven en, van eigen, omdat het *van* hem en *over* hem is, wekt het belangstelling op. Er staan echter een paar gedachten of wat daarin, waarover ik hem eens zou willen kouten, misschien wel kibbelen. Nu, dat geeft er niet aan, 't is algelijk 't lezen overwaard. De taal is smakelijk, buiten hier en daar een woord of wending die er lijk ingeblauwd zijn uit « koptale ». Ook dingen als: « Cupidon », « Beautée » springen in 't oog. In 't Vlaamsch schrijft men *Cupido*, en in 't Fransch: *Beauté*. AL. WALGRAVE, PR.

2305 X. **92.2**

◆ ZUSTER BENIGNA-CONSOLATA FERRERO. Kloosterlinge der Visitatie Ste-Maria te Como (1885-1916). — *Vert. uit h. Italiaansch. — Met portret. — Brugge, Desclée. 1925. (19 × 12) 142 blz.* *2,75 fr.*

V — Benigna-Consolata Ferrero is de naam van een nederige kloosterzuster die we te onthouden hebben, want vroeg of laat mogen we verwachten dat de eer der altaren haar te beurt valt. Zij was de kleine secretaresse van Jezus, 't gewillige werktuig van zijn barmhartigheid, zijn kleine Benjamin welke hij met troetelnamen vereerde en waarmee Hij zeer gemeenzaam en vertrouwvol omging, een offerziel weggedoken in zijn H. Hart, die in haar « Dagboek », voor vrome lieden, sterke, zalvende waarheden neerpende ter heiliging. D. DE PAUW, O. P.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

ERRATA. — In de voorgaande aflevering (Juni 1926) hadden de n^rs^ 2063, 2100, 2105, 2149, 2152, 2154, 2256 en 2158 dit kenteeken ◆ moeten dragen; terwijl het ten onrechte werd geplaatst naast de n^rs^ 2148 en 2167.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

Dr G. Kalff, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à L. 7,90
Dr G. Kalff, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. L. 8,90
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. L. 8,25
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. L. 5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr C. G. N. de Vooys, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. L. 4,50, geb. 3e druk, L. 4,90
Dr J. Prinsen J. Lzn. De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. L. 15,00
Dr C. G. . de Vooys, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. L. 5,90

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie: E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris: Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS

Beheer: « DE STANDAARD- » BOEKHANDEL, BRUSSEL

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius: *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje,* 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd,* 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie,* 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht,* 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen,* 5 fr. — *Mastenvlimmen,* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland,* 4 fr.

Werk van Omer Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen,* 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried,* 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** Verlucht door Felix Timmermans (2e vermeerderde uitgave) fr. 4,50

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. fr. 10,—

M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** fr. 7,—

M. E. BELPAIRE EN L. DUYKERS. — **Wonderland.** (8e bundel) Met kleurplaten van Felix Timmermans fr. 6,50

M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van F. Timmermans, elk fr. 5,50

M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met penteekeningen van Felix Timmermans, elk fr. 4,50

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5,—

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons. (2e druk). fr. 4,50

LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman. fr. 12,—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van Felix Timmermans. fr. 5,—

H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Maur. Van Hoeck. fr. 12,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 8,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 10,—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Uit het Engelsch vertaald door E. Verwimp, S. J. fr. 8,—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het Heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. fr. 7,—

ISABELLA KAISER. — **Rachels liefde.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door Oscar Vander Hallen. fr. 10,—

LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal voor de jeugd. fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.** fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** fr. 5,—

LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker fr. 4,—

LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal uit het scouts-leven. fr. 4,—

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.** fr. 14,—

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (1e deel). fr. 15,—
De 3 deelen, bij inschrijving. fr. 37,50

Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** (2e deel). fr. 15,—

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 4,50

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. 8,50

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van Felix Timmermans. fr. 8,—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.** fr. 8,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht door Felix Timmermans. fr. 4,50

ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 25,—

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH -- BIBLIOGRAFISCH -- TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Juli,
October, November en December

IV

October 1926

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 16 of 22 fr.; Uitleenregister: 4 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 25 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 32 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 32 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon nr **216.74**

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

M. E. BELPAIRE. — *Constance Teichmann* (3e druk)	fr. 12,00
LOD. LAVKI. — *Lowieke*	fr. 5,00
LOD. LAVKI. — *Mijn Broerken.* Vervolg van « Mijn Zusterke »	fr. 5,00
FRANCIS FINN. — *Geluksvogel*	fr. 10,00
FRANCIS FINN. — *Zijn beste Jaar. Vervolg van « Geluksvogel »*	fr. 10,00
MEVR. STEPH. CLAES-VETTER. — *Stil Leven.* Roman	fr. 15,00
M. E. BELPAIRE — *August Cuppens.* 26 jaar Vlaamsche Vriendschap	fr. 7,00
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen*	fr. 8,50

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk)	fr. 1,50
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder	fr. 2,75
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen	fr. 2,75

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 16,00
Uitleenregister		fr. 4,00
Steekkaarten (onbedrukt in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 25,00
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 32,00
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 32,00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 32,00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN** **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE PLEBS	4,00
» » KIJKKAST	4,50
J. B. Martens. — REIS IN IERLAND	3.00
» SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD	4.00
E. Treu. — MOEDER	3.50
H. Verriest. — TWINTIG VLAAMSCHE KOPPEN	10.00
E. Verwimp. d. j. — DE WREEDE MISSIE	7.00

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK.	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHE NOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN SANT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	6,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN, ROMANS en VAK-BOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

NUMMER 4 VIERDE JAARGANG OCTOBER 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE:	BEHEER:
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs: 15,00 fr. — Dit nummer: 3,00 fr.

HUGO VERRIEST

(1840-1922)

:: DOOR PROF. Dr A. BOON, PR. ::

Op 8 Augustus l.l. werd te Ingoyghem het praalgraf ingehuldigd van Pastor Hugo Verriest. Een zegedag voor het Vlaamsche woord en voor de Vlaamsche gedachte! Om het eenvoudig-mooie gedenkteeken stonden duizenden geschaard, vrienden en vereerders uit Zuid en Noord: uit hun oogen sprak liefde en dankbaarheid, en door hun polsen joeg de slag van hun hartebloed onstuimig en geestdriftig. En op het heele Nederlandsche taalgebied, in alle steden en dorpen waar het betooverend woord van den voordrachtgever eens openbloeide tot levende schoonheid, stonden er honderdduizenden, verhinderd door afstand of eigen bezigheid, te luisteren naar de hymne van vereering en erkentelijkheid, die éénig-grootsch uit dien machtigen seinpost het land overgolfde, en bij het opvangen van het dank- en zegelied zinderden hun harten mee in volkomen eenstemmigheid van gevoelens.

Ook de duizenden lezers van onze boekerijen, die in het geschreven woord van Pastor Verriest blijheid en schoonheid hebben gevonden, brengen in *Boekengids* hulde aan den levenswekker van Vlaanderen, aan den zaaier van mooiheid en zielenadel, aan den prediker van liefde en verdraagzaamheid.

* * *

Hugo Verriest werd geboren te Deerlijk-bij-Kortrijk, den 25 November 1840 uit een door en door Vlaamsch en christen geslacht. Een gelukskind dat in dien tijd van geestelijke armoede in zijn eigen familiekring en bij zijn eerste leermeesters schatten vond van wetenschap en toewijding. Zijn lagere studiën deed hij bij Meester Renier, den

veel-bekroonden fabeldichter; zijn eerste muzieklessen kreeg hij van vader, die koster was, en van den jongen Peter Benoît; in 't Klein Seminarie te Roeselare mocht hij op Poësis het onderwijs genieten van Guido Gezelle. Zoo viel het edel zaad op goeden grond en zou op gestelden tijd gedijen en vruchtbaar opschieten.

In 1864 werd Verriest priester gewijd en tot leeraar benoemd in St. Lodewijks te Brugge: tijdperk van vorming onder de hoede van een superior als Minne en van collegas als De Bo, Busschaert e. a. In 1867 werd hij naar Roeselare geroepen als professor van Poësis. Tien jaar na Gezelle, een waardig opvolger van den grooten Meester! Ook bij Verriest gold het de persoonlijkheid van zijn leerlingen te ontbolsteren en te ontwikkelen: geen voortzweepen op platgeloopen wegen, geen nabazelen van onbegrepen waarheden, geen schermen met stadhuiswoorden, geen blind bewonderen van onbesefte schoonheid. Zijn jongens moest hij vormen tot persoonlijk-nadenkende, bewust-handelende mannen, met eigen kijk op het leven. Hij had het geluk onder zijn leerlingen een schaar flinke, gezonde Vlaamsche koppen aan te treffen als Albrecht Rodenbach, Constant Lievens, den grooten missionaris, die later in Engelsch Indië op 10 jaar tijd 27.000 heidenen doopte, Amaat Vyncke, Ratte Vyncke, den wonderen Witte-Pater, Dr Lauwers, Dr Adriaens, Dr Bruwier en zooveel anderen, die hij met fiere genegenheid beschrijft in zijn *Vlaamsche Koppen*. In zijn dagelijkschen omgang met die uitverkorenen, in het communiceeren met hun verzuchtingen en hun ideaal, in het kuischen en kneden van hun edele zielen is de meester zelf gerijpt tot dieper besef van hun nood, tot scherper inzicht in hun intieme leven, tot meer degelijkheid en klaarheid en ruimte in zijn eigen beschouwingen en gedachten.

Onder zijn professoraat te Roeselare en grootendeels door zijn opwekkend woord en zijn diepgaanden invloed, werd de Katholieke studentenbeweging geboren(1). Zelfs voor ons, die thans nog moeten bedelen om een gezond Vlaamsch onderwijs, klinkt het bijna als een sprookje dat de moedertaal toen in onze colleges heelemaal in stompershoekje stond. En toch, uit die verderfelijke atmosfeer van verwording en verbastering zou het nieuw gezondmakend leven ontspruiten. Onstuimig, onweerstaanbaar sloeg de Blauwvoeterije los en spookte in 't Seminarie te Roeselare. Straffen vielen, brutaal en onmeedoogend, en een tijdje lang werd de beweging onderdrukt. Maar het heilig vuur zat er in, in de jongens van West-Vlaanderen, en weldra zou 't aan 't knapperen en aan 't knetteren gaan en in laaie vlammen ten hemel opjagen, heel Vlaanderen door. Of Verriest daaraan stookte en in 't geniep deugd van had! Maar daarbij bleef het niet: op het hachelijkste

(1) Over het Flamingantisme van Verriest en zijn rol in de eerste studentenbeweging, zie de merkwaardige hoofdstukken in de laatste biografie door Dr F. De Pillecyn (Thielt, Lannoo 1926).

oogenblik liet hij zijn jongens niet in den steek en kranig en kordaat durfde hij voor hen optreden, bij Superior Delbar en te Brugge.

Toen in 1875 de *Vlaamsche Vlagge* gesticht werd, verschenen zijn bijdragen als programma-artikels; later zelfs, als principaal te Yper, nam hij een tijd lang de leiding waar van het studententijdschrift.

Ook als voordrachtgever verdiende hij dan zijn eerste sporen: in 1872 schetste hij het wezen en het doel van den Vlaamschen strijd in een voordracht voor den studentenbond te Roeselare; in 1875 trad hij op te Leuven in *Met Tijd en Vlijt*.

Verriest bleef in 't Seminarie tot 1877; toen moest hij weg, want zijn invloed scheen staatsgevaarlijk! Nadat hij eenige maanden bestuurder was geweest van 't klooster te Heule, werd hij tot principaal benoemd van het college te Yper. In dat verfranscht stadje was hij nochtans ten zeerste gegeerd om zijn voornaam woord en zijn hooge beschaving. Weldra braken financieele moeilijkheden aan en hij had last met zijn gezondheid. In 1888 werd hij dan pastoor te Wacken: daar kwamen zijn oud-leerlingen hem het marmeren borstbeeld aanbieden door Josué Dupon gebeiteld, met daaronder het motto: Ons volk moet herleven.

In 1890 werd hij verplaatst naar Ingoyghem, het stille mooie dorpje op de glooiïngen tusschen Leie en Schelde. Daar heeft hij meer dan dertig jaar doorgebracht en voor allen was hij geworden « de pastor van Ingoyghem, de pastor van te lande ».

Voor zijn parochianen was hij de goede herder, die zijn schapen kende en liefhad, de raadgever en de vriend van den huize, die binnendrong tot in de armste hutjes en krotjes van het dorp en met hem meebracht in het sombere van hun schamel bestaan, wat zonneschijn en levensvreugde, en als het nood deed, stoffelijke hulp en steun.

Ook werd het Witte Huis te Ingoyghem de bedevaartplaats, zelfs de biechtstoel van de meeste letterkundigen en kunstenaars uit Vlaanderen en Holland. Daar vond iedere bezoeker met de gulste gastvrijheid een innemend gelaat en een open hart; van daar droeg hij mee naar huis kostelijke wenken en wijzen raad.

Daar ook werd de grijze pastor geëerd en gevierd, vooral bij zijn herstelling uit een lange en zware ziekte in 1906, en inzonderheid, na zijn aftreden als pastor, op den triomfdag in Augustus 1913.

Toen kwam de oorlog, met vereenzaming en verlatenheid, met ziekte en ouden dag. Na den wapenstilstand leefde hij voort op zijn eentje, iets of wat vervreemd van de jongere beweging met haar radikale eischen en haar voortvarendheid. Een paar keeren is hij nog in het openbaar opgetreden: een pakkend oogenblik voorzeker, toen hij voor het Assisenhof kwam pleiten voor zijn oud-medeleerling Dr Eugeen Van Oye zaliger.

Den 27en Oktober 1922 ontsliep hij in den gezegenden ouderdom van 82 jaar. Met hem verdween een der oprechtste en edelste en weldenkendste zonen van Vlaanderen.

* * *

Verriest schreef talrijke bijdragen, opstellen, gedichten voor *De Vlaamsche Vlagge* (vooral tusschen 1875 en 1880), voor het weekblad *De Nieuwe Tijd* (1896-1900) dat hij met Dr Lauwers en Dr Depla had gesticht. Enkele daarvan werden voor een talrijker publiek gebundeld in *Regenboog* (1901), *Twintig Vlaamsche Koppen* (1901) en *Op Wandel* (1903). En nog zou er daarnaast uit de opstellen, die nu in uiterst zeldzame tijdschriften begraven liggen, een mooie bloemlezing kunnen gemaakt worden.

Een bundel *Voordrachten* verscheen in 1904; ook de drie *Geestelijke Voordrachten* die hij voor de studenten van het St. Thomasgenootschap te Leuven heeft gepredikt kwamen van de pers. = Van zijn gedichten werden de beste, als *Avondstilte*, *De Zee*, graag opgenomen in verschillende bloemlezingen en zijn alzoo gemeengoed geworden bij ons lezend publiek.

In deze opstellen en gedichten hooren we reeds vóór de jaren 80 de nieuwe stem, het nieuw geluid, dat eenvoudig en helder-klaar, met den gloed en de overredingskracht van een oprechte overtuiging, de nieuwe leer van de schoonheid verkondigt of in woord en rythme omzet. Geen dichterlijke taal, flauw afkooksel van vroegere voortbrengsels, geen geijkte uitdrukkingen, geen gestereotypeerde beeldspraak: daar tegenover het eigen woord van den dichter, die groeit uit eigen gevoel en eigen wezen, de oprechte uitbeelding van doorvoeld geestes- en zieleleven.

Meer nog door het gesproken dan door het geschreven woord heeft Verriest het hart en het gemoed van zijn volk veroverd. In triomftocht heeft hij het Vlaamsche woord rondgedragen voor alle standen, in alle steden van Noord- en Zuid-Nederland. Meer dan 800 maal trad hij als voordrachtgever op van 1880 tot 1905.

Wie hem ééns heeft gezien en gehoord vergeet het nooit: een edele, aristocratische figuur; zijn oogen, levendig en schalksch; zijn lippen, smekkend vooruitgestoken als bij een fijnproever die ieder teugje een poosje in den mond houdt; zijn handen met fijne, delikate vingeren, onderlijnend en omschrijvend ieder woord, iedere gedachte in harmonisch, expressief gebaar; zijn heele lichaam meelevend en meetrillend en meejubelend met schoonheid van klank en rythme en uitdrukking. En dat kostte allemaal geen moeite: dat kwam er uitgeprutteld en uitgeborreld als bij een vogel, die zijn liedje zingt, ongekunsteld en natuurlijk.

* * *

Het is nochtans best mogelijk dat voor de volgende geslachten de roem van Verriest als letterkundige en als causeur stilaan zal tanen en verdwijnen. Op dit oogenblik voelen we reeds het modieuze en gemaniëreerde in zijn prozawerk, en van zijn talent als voordrachtgever zal weldra niet veel meer overblijven dan een vage, kostbare herinnering.

Hoe karig de plaats ook weze die aan Verriest wordt afgemeten op

het gebied der Vlaamsche literatuur, een heel ruime plaats verdient hij in de algemeene beschavingsgeschiedenis van Vlaanderen in de 19e eeuw en in de geschiedenis van den Vlaamschen taalstrijd.

Getuige van het oude regiem, waarin de natuur van onze Vlaamsche jongens werd verkracht en verknoeid, is Verriest nochtans harmonisch opgewassen en tot volle ontwikkeling gekomen, dank zij den weldoenden invloed van zijn ouderlijke omgeving en van zijn eerste leermeesters.

Opwekker van nieuw leven, heeft hij de knapenschap van Vlaanderen opgeleid ten dienste van hun volk; zaaier van nieuwe gedachten die, ik weet het wel, overal elders reeds in de lucht zweefden, maar in Vlaanderen of Holland nog geen vasten vorm hadden gekregen, heeft hij zijn leerlingen en de kunstenaars van zijn tijd voorgelicht op den weg naar nieuwe kunst en jonge schoonheid.

Niet enkel heeft hij gestapt aan het hoofd van een uitgelezen schaar, maar zijn gansche volk heeft hij willen oproepen tot den kruistocht voor hooger zieleleven. Hij heeft aan zijn volk, dat hunkerend uitzag naar zijn woord, de waarheid en de schoonheid voorgehouden, hij heeft het de schatten van kunstzin getoond die verscholen liggen in zijn schoot en die stilaan werden opgedolven door een keurbende.

Hij heeft de muren neergehaald, waarachter het West-Vlaamsch partikularisme zich vrijwillig had weggedoken; de vensters die uitgaven op het algemeen Nederlandsch taalgebied en die Gezelle, De Bo en andere partikularisten hadden toegemetseld, heeft hij opengebroken. Met breed gebaar heeft hij hun de mooie landouwen aangetoond, waar één en dezelfde beschaving bloeit, waar één en dezelfde taal ruischt, ondanks verschil van staat en godsdienst.

Ook in Noord-Nederland is hij het goede woord gaan verkondigen: zoo heeft hij een brug geslagen tusschen hunne letterkunde en de onze. Hij is naar Holland gegaan met zijn gloeiende vereering voor Gezelle, met zijn warme liefde voor Rodenbach, met zijn theoriëen over kunst en schoonheid. En hij heeft er hen op gewezen dat terwijl zij nog in het duister rondtastten naar een nieuwe kunstuiting, hier in dit hoekje van Vlaanderen, waarop ze uit de hoogte van hun verfijnde beschaafheid neerkeken, een eenvoudige priester sedert jaren een persoonlijken vorm had gevonden, zoo rijk en verscheiden, zoo teeder en innig, zoo eigenaardig en toch zoo algemeen-menschelijk, dat sedert Hooft en Vondel zelden zulke tonen in onze taal hadden geklonken. En voor dien Roomsch-Katholieken onderpastoor heeft hij van die koude Calvinisten, die nuchtere, geblaseerde Hollanders eerbied en bewondering afdwongen.

Die kennismaking met Gezelle en de Vlaamsche letterkunde is ook de Hollandsche woordkunstenaars ten goede gekomen, omdat zij uit de hoogvlakte van hun stijve voornaamheid neder zijn gedaald naar meer natuurlijkheid en eenvoud.

Wie Verriest van dichtbij heeft gekend, moet in volle eerlijkheid getuigen dat hij zijn gansch leven ten dienste heeft gesteld van het Vlaamsche volk. Daarom blijve zijn gedachtenis ons dierbaar!

0. Werken van Algemeenen Aard

2306 **X.** **05 : 01**

◆ JAARLIJKSCHE BOEKENSCHOUW. DEEL: IV 1923; DEEL V: 1925. INTERNATIONALE EDITIE. — *Tilburg, Nederlandsche Boekhuis (24 × 15) 345, 478 blz.*
per deel fl. 2,50

IV* — Twee kapitale bundels zooals ze daar voor ons liggen : het resultaat van langdurigen arbeid en studie van vooraanstaande Nederlandsche critici, biografen en kroniekschrijvers. En, naar den geest waarin het werk opgevat, evenzeer een apostolische als cultureele prestatie. Deel IV geeft kronieken en besprekingen over de literatuur der meeste Europeesche talen, daarbij een paar andere hoogst actureele vàkken, en ten slotte een register over al de portretten en recensies, in de vier eerste deelen verschenen. Wat de besprekingen zelf betreft, ten slotte geven ze meestal wat ze moeten geven. Een open vraag blijft het of de inhoud van de boeken, die bijna regelmatig meegedeeld wordt in de recensies, wel van opvoedkundig standpunt uit gewettigd is, vooral waar het gaat over romans welke binnen onze twee, drie eerste categories vallen. Dat is eerst en vooral kwestie van standpunt. Begrijpelijker wijze denken wij in Vlaanderen ook soms anders over sommige boeken dan het meer puriteinsche Noorden. Verder moeten wij er op wijzen dat onze Vlaamsche uitgaven noch schitterend noch talrijk vertegenwoordigd zijn. — Wat we in den 6e bundel vooral met belangstelling hebben gevolgd zijn de uitgebreide kronieken over de inlandsche en vreemde letterkunden, vooral deze over tooneel en dichtwerken. Meer eenheid werd alvast bereikt in de recensies, vooral dank zij een eenvormig systeem van classificeeren der werken, wat betreft het zedelijk gehalte. Persoonlijk spijt het ons nog steeds dat de Jaarlijksche Boekenschouw en Boekzaal niet het beproefde systeem dat wij sedert vier jaar gebruiken, erkennen. Niet uit chauvinisme, maar omwille der eenheid en eenvormige opvatting der zedelijke indeeling, die voor bibliothecarissen en belangstellenden toch ook van beteekenis is. Ten slotte een woord van waardeering voor den durf der uitgevers en den arbeid van de samenstellers, arbeid welke wij als confraters des te meer naar waarde weten te schatten. ERNEST VANDER HALLEN.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

2307 **Ariëns Kappers, Dr C. U.** **1 : 21**

ZIELSINZICHT EN LEVENSOPBOUW. — *A'dam, H. J. Paris, 1925, 2e druk. (21 × 15) 220 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4,50*

I — Dit boek, dat ontstaan is uit een tiental voordrachten, werd geschreven door een bioloog, die wel heel philosophisch aangelegd is, maar onvoldoende philosophisch geschoold schijnt. De grondgedachte is de volgende. Daar is een wereldziel, die werkt in al wat leeft, die zich uit in de ontwikkeling van plant en dier, en bij den mensch vooral in het intuitieve denken. Ontwikkeling en intuitie zijn werkingen van die immanente « entelechie » die, rekening houdend met alles, in de natuur tot de wonderbaarste resultaten komt, en in den mensch leidt tot die inzichten, die door geen voorafgaande analyse kunnen worden opgeroepen of verklaard. — Het is voor iederen scolastieken wijsgeer een

oprechte vreugde, hier wederom te mogen bestatigen, hoe de moderne biologie terugkeert tot de aristotelische « vormen ». — Het is echter jammer dat de leer dier vormen door schrijver niet juister werd begrepen. Misschien hadde wat meer diepte hem gevrijwaard voor het iet of wat vage pantheïsme dat hij schijnt aan te kleven, en de onmogelijke godsdienstidee die op vele bladzijden te voorschijn treedt. Wij meenen dat dit boek valt onder de algemeene wetten van den Index.

H. THIELEMANS, S. J.

2308 ◆ **Beysens, Dr J. Th.** **21**

THEODICEE of NATUURLIJKE GODSLEER. — *Hilversum, Brand. 2e druk. (25 × 16) 330 bl.* *fl. 3.50*

IV* — In dit eerste deel van zijn Theodicee behandelt Dr Beysens enkel de bewijzen voor het bestaan van God. Achtereenvolgens komen aan de beurt: het oorzakelijkheidsbewijs, het veranderingsbewijs, het eindigheidsbewijs, het voorwaardelijkheidsbewijs, het teleologisch Godsbewijs, het ethnologisch Godsbewijs. Volledíger en dieper kon het wel niet. Toch blijven er veel moeilijkheden. Zoo b. v. in het oorzakelijkheidsbewijs. Ligt er werkelijk een innerlijke contradictie in het pantheïsme, als men dit neemt in zijn modernen vorm, den evolutionistischen? Ik wil het wel aannemen, maar de bewijsvoering op blz. 136-7 kan mij niet overtuigen. Wij zullen echter op het tweede deel van de Theodicee wachten alvorens uitspraak te doen. — Een ander punt dat ik niet kan aannemen is Beysens' interpretatie van de philosophie van Blondel. Nooit of nooit heeft deze de overtuigende kracht der Godsbewijzen afhankelijk gemaakt van den invloed van het gemoed. Zijn bedoeling is en ook zijn woorden klinken heel anders, wat ook sommige van zijn volgelingen hebben gezegd. Hem als verwant beschouwen met de moderne pragmatisten is m. i. totaal verkeerd. Wat Blondel beoogt is de finaliteit van het menschelijk verstand laten inwerken op de fragmentarische voorstellingen, die concepten zijn. H. THIELEMANS, S. J.

2309 ◆ **Roels, Dr F.** **15 : 37**

PSYCHOLOGISCH EXPERIMENT EN INTROSPECTIE. — *Utrecht, Dekker & Van de Vegt. 1926. (24 × 16) 23 blz.* *fl. 0.40*

V* — Een beknopte wetenschappelijke uitzetting over twee voorname experimenteele hulpmiddelen. Het waarnemen van anderen (psychologisch experiment) en zelfwaarneming (introspectie) zijn van oudsher de twee psychologische hulpmiddelen bij uitstek. Beide hebben zich op meer wetenschappelijken leest geschoeid, beide worden beïnvloed door een reeks van subjectieve en objectieve voorwaarden die hun uitslag beïnvloeden; Wundt heeft die voorwaarden geformuleerd waaronder een waarneming een « experiment » wordt. — In klare, logische opeenvolging worden de verschillende voorwaarden uiteengezet. Deze studie, hoewel beknopt en schematisch, getuigt van een degelijke vakkennis en stevige psychologische beslagenheid. FRANS HAEPERS.

2. — Godsdienst

2310 ◆ **Blessing, F., O. S. Cr.** **83 : 266**

HET BELOOFDE LAND. — *Diest, Kruisheeren, 1926. (21 × 12) 92 blz. 1,25 fr.*

V — Eenige losse schetsen en vertellingen door een jong maar vurig

missionaris in Kongo neergepend over de lotgevallen van het dagelijksch leven. Men leert er de missie door kennen en begrijpen. Stichtende en aantrekkelijke lectuur. A. De Boeck, pr.

2311 **De Craene, B.** **22**

◆ Evangeliebeelden. — *Gent, Het Volk, 1926. (19 × 15) 246 blz.* *12 fr.*

V — Prachtig priesterwerk verricht de E. H. De Craene met zijn Evangelieavonden die overal dienden ingevoerd. De bloote Evangelietekst blijkt voor den *gewonen*, on-ingewijden mensch ongenietbaar, omdat hij niet op de hoogte is van de levenswijze en gebruiken van Palestina. Maar staat er iemand recht die met zijn fantasie en de gegevens der historie de Evangelie-bladzijden vermag te omlijsten dan kijken onze meest onontwikkelde menschen naar die tafereelen uit Jezus'leven, bedenken en begrijpen ze, wijl ze, aanschouwelijk, voor hen genietbaar zijn. 't Moet voor dezen priester-schrijver een aanwakkering zijn, om nog meer in dien trant te leveren, te hooren, dat we voor den gewonen man van de straat geen beter Evangelielezing kennen dan deze Evangeliebeelden. Het boek wensch ik te zien gebruikt niet alleen in studiekringen maar in alle gezinnen. D. De Pauw, O. P.

2312 **Fischer, Hermann,** S. V. D. **266**

◆ Het Missiewerk naar voren! God wil het. *Vert. uit. h. Duitsch dr. J. Hendrickx. — Hamont, Missiehuis, 1913. (19 × 12) 120 blz.* *5 fr.*

IV — Is de prediking van het Evangelie niet de *uiterste wil* geweest van Christus? « Gaat en onderwijst alle volken ». Dat is Jesus' *testament*. Dat werd gesproken en staat geschreven in den gebiedenden vorm: het is dus een *bevel*. Jesus' laatste wil is dus kort en klaar een missiebevel. De Katholieke Kerk, erfgename van Christus, heeft dus van haar stichter een *gebiedend mandaat* medegekregen, waar zij niet buiten kan, en dat tevens een bewijs is van haar waarheid. In dit vertoog, dat reeds van voor den oorlog dagteekent, gaat schrijver na hoe de Apostelen, de Kerk, de Pauzen, den uitersten wil van Jezus hebben nageleefd en uitgevoerd. Hij stelt voor oogen de grootte en den omvang van het missiewerk; de opofferingen en den steun waartoe alle katholieken gehouden zijn tegenover de missie, den zegen van de missiën voor de heidenen en voor ons. Dit werkje is beschouwend en ascetisch, maar warm van toon en overtuigend geschreven. De nieuwere Duitsche drukken van na den oorlog bevatten enkele mooie nieuwe hoofdstukken, die men in volgende Nederlandsche uitgave niet zal willen missen. Geen priester zou dit werkje mogen ongelezen laten. Zeker is het dat hij er door een nieuw inzicht in de missietaak der Kerk zou krijgen.
A. De Boeck, pr.

2313 **Janssens, Al.,** Missionaris van Scheut **23**

◆ De H. Drievuldigheid. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel (Leerboeken der Dogmatica, I) 1925, 2e druk. (23 × 16) 222 blz.* *15 fr.*

IV* — Deze 2e uitg. brengt bijna 100 blz. meer, waar vooral op den leerstelligen uitleg van het mysterie zelf wordt ingegaan. « De ervaring heeft me geleerd, zegt schr., dat het katholiek publiek ook voor deze moeilijke vraagstukken de noodige opheldering wenscht ». Ongetwijfeld kan, b. v. de zoo heldere als o. i. juiste uiteenzetting onzer betrekkingen met de drie goddelijke personen (blz. 183-4) veel bijdragen tot het verdiepen van het christelijk leven ook onder ontwikkelde leeken.
E. Druwé, S. I.

2314 **Maes, Predikheer** **23 : 26**

◆ HEILIGVERKLARING EN MIRAKEL. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsdienstige en sociale Trakten, 3-4). 1926. (19 × 13) 42 blz.* *1,50 fr.*

IV — De schrijver toont zeer duidelijk aan, hoe voorzichtig en streng de Kerk is bij Gelukzalig- en Heiligverklaringen, inzonderheid bij het beoordeelen der mirakelen. In dit laatste deel wordt uitvoerig en grondig de tegenbedenking van de zoogezegde nog « onbekende krachten der natuur » weerlegd. Zoo daardoor het boekje wat verliest aan evenredigheid in de verhoudingen, wint het aan nut en bruikbaarheid, daar die opwerping tegen de kenbaarheid der mirakelen ook oprijst buiten alle Heiligverklaring om, b. v. omtrent de wonderen van Lourdes. — De eerste volzin van bladzijde 13 zou kunnen slecht verstaan worden. Hier en daar een ... drukfout. Die vlekjes beletten niet dat deze verhandeling eer aandoe aan de zeer verdienstelijke reeks Trakten van « Geloofsverdediging ». J. SALSMANS, S. I.

2315 **Marmion, Dom Columba,** Abt van Maredsous **24**

◆ CHRISTUS, IDEAAL VAN DEN MONNIK. Geestelijke conferenties over het monniken- en kloosterleven. *Vert. uit h. Fransch dr. W. Van Neylen. — Lier, Taymans, 1926. (20 × 13) 580 blz.* *10 fr.*

IV — Dank zij de onverslapte werkkracht van E. H. Van Neylen, bezitten we thans — in 't Nederlandsch — het heele standaardwerk van Dom Marmion. Deze Ier, Belgische Benediktijner Abt, heeft zich, van meet af, met zijn: « Christus, Leven der Ziel » aan de buitenstaanders van zijn Abdij, geopenbaard als een meester in 't geestelijk leven. Onder de moderne geestelijke schrijvers der laatste twintig jaar heeft hij zijn gelijke niet. Nevens dit werk leggen we zonder aarzelen « Christus, Ideaal van den Monnik ». 's Schrijvers vertrouwdheid met de H. Schrift, vooral met S. Paulus; zijn oorspronkelijkheid van opvatting; zijn rondborstigheid en rotsvast geloof. Vrome leeken mogen niet denken dat er voor hen niets in dit boek te vinden is. Wel integendeel. Maar *alle* kloostergemeenten moeten het aankoopen zonder uitstel.
D. DE PAUW, O. P.

2316 **Martin, E. P.** **24 : 92.2**

◆ DE KLEINE WEG DER GEESTELIJKE KINDSHEID, naar het leven en de geschriften van de heilige Theresia van het Kind Jesus. *Vert. uit h. Fransch dr. E. P. Valerius Mahy, O. F. M. — Gent, Carmel. 1925. (19 × 12) 142 blz.* *4,25 fr.*

V — Wie de H. Theresia van het Kind Jesus wil leeren kennen in al haar grootheid, wie ze wil navolgen, leze dit boek en overwege het. Bij een vluchtig doorloopen zal men er niet veel van meedragen; maar als men de heerlijkheid van die eenvoudige leering op zijn ziel wil laten inwerken, zal men klaarder en duidelijker afgeteekend zien den weg die leidt naar de heiligheid. En die weg wordt hier genoemd« de kleine weg der geestelijke kindsheid », omdat de zekerste weg naar de heiligheid is: arm en nederig en klein en onthecht worden als een kind, en vooral betrouwen en beminnen en zich geven als een kind. Al schijnt dit alles zoo eenvoudig, het veronderstelt een voortdurend overwinnen van zich zelven, en daarin is Theresia heldhaftig geweest, daardoor is ze heilig geworden. — Moge dit boek vele bewonderaars van de H. Theresia ook tot navolging brengen. F. VERMUYTEN, PR.

2317 **Meersdom, P. Cyprianus,** Redemtorist **24 : 37**

◆ ZIELELEVEN VOOR STUDENTEN. — *Esschen, St. Alfonsus-Boekhandel, 1926, 3e druk (14 × 11) 204 blz.* *3,50 fr.*

V — Een boekje dat onze kollegejongens altijd bij zich moeten hebben. Vele en verheven onderwerpen, dierbaar aan de jeugd, worden hier besproken. En onze jongens hooren zoo dolgraag 't een en 't ander over hun ideaal, hun strijd, hun zege of nederlaag. Vooral als men de taal bezigt van hun geestdrift. Pater Meersdom kent onze jongens en stelt hun ter hand de wapenen om tot katholieke, karaktersterke krachten op te groeien. Naar hem zullen ze gaarne luisteren. Zijn woord is warm en geweldig, kort en raak en pakt 't hart van de jeugd. D. DE PAUW, O. P.

2318 **Mohr, H., pr.** **24**

◆ ZONNEZEGEN. Een boek voor de jeugd over de genademiddelen. *Vert. uit h. Duitsch dr. Jozefa de Ceuster. — Tongerloo, Eucharistisch Bureau (Zaaiers-Boeken). 1926. (20 × 16) 270 blz.* *12,50 fr.*

V — De boeken van H. Mohr, zijn een zegen voor het Duittch volk en worden een zegen voor ons volk door de prachtige vertalingen die een nederig kloosterling van Averbode ons er van bezorgde. « Zonnezegen » is echter niet van H. Mohr zelf doch onder zijn toezicht uitgegeven en in denzelfden geest geschreven. De schrijver weet boeiend en onderhoudend te vertellen en tevens te onderrichten over de genade-bron der Sacramenten. Hij schrijft vooral voor de jeugd van te lande en zoo is het boek uiterst geschikt voor den priester die op het dorp een zondagsschool heeft en katechismus van volharding of een patronaat en die zijne jongens of meisjes een volledig onderricht wil geven over de Sacramenten. In alle boekerijen van den buiten is « Zonnezegen » op zijne plaats. — De vertaalster haalt alle eer van haar werk.

FR. CROLS, PR.

2319 **Mulders, Alph, S. J.** **23**

◆ VAN DEN EENEN GOD. Bovennatuurlijke Godsleer. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel (Leerb. der Dogmatica, 4). 1926. (22 × 17) 130 blz. 9 fr.*

IV* — Met genoegen zien we onze Nederlandsche reeks « Leerboeken der Dogmatica » reeds met zijn vierde traktaat verrijkt. De doorloopende behandelingswijze door Schr. gekozen maakt dit nieuwe boek nog meer geschikt om ook door leeken gelezen te worden. Toch kon men hier en daar meer nauwkeurigheid wenschen. Zoo weet ik niet b. v. of de Thomisten hun praedestinatie-leer zullen erkennen, blz. 118, vooral met die voetnota. Schr. schijnt ook de meening dat het grootste getal menschen verloren gaat, voor te stellen als zou alleen « Faber in Engeland, Bougaud in Frankrijk, Castelein in België van het tegenovergestelde gevoelen » zijn (blz. 109). E. DRUWÉ, S. I.

2320 **Plus, R., S. J.** **24**

◆ EIGEN MET GOD. *Vert. uit h. Fransch dr. P. Eleutheer, Kapucijn. — Brugge, Beyaert. 1926. (17 × 10) 110 blz.* *5 fr.*

V — Meer tot het hart dan tot het hoofd spreekt dit keurboekje. Des te beter. De doorsnee christen heeft vooral, lijk overigens alle God-minnende ziel dit te beoogen: practisch in voeling, in eening zijn met den Vader, leven als een lidmaat van Christus. Geleidelijk geraakt de ziel tot die levenshoogte, zoo zij zich herhaaldelijk belichten en verwarmen

laat door deze gloeiende vlamgedachten over ingetogenheid, doopsel, zonde, ziel en liefde-omgang met God. De vertaling had wel wat vlotter en Vlaamscher mogen zijn. D. De Pauw, O. P.

2321 Sloet, Dr D. A. W. H. 22

◆ Het Boek der Openbaring van den H. Joannes. — *'s Bosch, Teulings. 1925. (20 × 14) 86 blz. fl. 0.90*

IV* — Pastoor Sloet staat zeer gunstig bekend onder de exegeten. Deze vertaling van de Apocalypsis, met korte aanteekeningen, munt uit door philologische juistheid van tekst en indeeling, door duidelijkheid en sierlijkheid van stijl. In de Inleiding ware het misschien niet overbodig geweest iets meer te zeggen over de algemeene beteekenis der Openbaring van S. Joannes: hier en daar in de voetnoten is er wel sprake van den ondergang van het Romeinsche Keizerrijk en van het wereldeinde, maar het komt niet goed uit aan welke verklaring de hooggeleerde schrijver de voorkeur geeft, of hij wellicht die onderscheidene verklaringen passend verbindt, enz. — Blijkbaar wilde hij geen oorspronkelijk wetenschappelijk werk schrijven voor vakmannen bestemd. Dat gewone kristenmenschen door deze uitgave de Apocalypsis zouden begrijpen en doorschouwen, lijkt ons bezwaarlijk aan te nemen, zelfs al veronderstelt men bij de Nederlandsche Katholieken een bizonderen graad van ontwikkeling; voor onze Vlaamsche volksbibliotheken past het boekje niet, maar onze priesters zullen er nut en genot aan beleven.
J. Salsmans, S. I.

3. — Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging — Folklore

2322 Celis, Gab., Jn. 24 : 39 : 7

◆ De Onze Lieve Vrouwkapellekens te Gent. — *Gent, Heirnislaan, 5. (21 × 13) 32 blz. 2,50 fr.*

V* — Volgaarne vestigen wij de aandacht op dit dun bundeltje van den E. H. Celis, dat echter — wat wel meer voorkomt bij streng wetenschappelijk werk — op weinige bladzijden de uitkomst van taaien arbeid bevat. Het is een boekje van iemand die tegelijk een verdienstelijk folklorist en een onverdroten archiefsnuffelaar mag heeten. Alleszins zouden wij er mee gediend worden, indien voor nagenoeg elke Vlaamsche stad een dergelijke studie kan ontstaan. Dr R. Foncke.

2323 Decoene, Dr A. en Staelens A. 37

Inleiding tot de Opvoedkunde. — *Leuven, Vl. Boekenhalle (Paedagogische Studiën) 2e druk. (23 × 14) 78 blz. 4 fr.*

V* — Een degelijke inleiding tot de opvoedkunde. Ze brengt den lezer in aanraking met gedachten en stelsels, ze durft stelling innemen en deze consequent verdedigen. De godsdienstige beginselen worden hoog gehouden, maar daarrond worden ook naar waarde alle hulpmiddelen gerangschikt; het doel is klaar bepaald, voortdurend in 't oog gehouden

en in het centrum van alle vertakkingen geplaatst. — Stelselmatig, bondig en klaar, in vaste eenheid, bezield door een beginsel wordt elk punt uiteengezet. Geen verwarring, geen uitschakelen van moeilijkheden; integendeel een onpartijdige waardeering. Zijn trouw, consequent geloof in de opperste opvoedende macht, zijn wetenschappelijke rechtschapenheid maken dit boekje, hoe ootmoedig de titel ook klinke, tot een hoogst verdienstelijk werken op katholiek en op wetenschappelijk gebied. FRANS HAEPERS.

2324 **Decoene, Dr A., Spalding, Mgr. en Van Ginneken, Dr Jac.** **37**

◆ DE PERSOONLIJKHEID VAN DEN OPVOEDER. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. (22 × 13) 84 blz.* *2.50 fr.*

V — De pedagogische stelregel: « dat de persoonlijkheid van den opvoeder een buitengewonen invloed heeft op de vorming van den kweekeling », wordt, in het onderhavig boekje, door drie gezaghebbende schrijvers, verder toegelicht. — De opvoeder, die aandachtig de drie verhandelingen leest, zal niet enkel overtuigd worden van wat Dr De Coene schrijft: « de opvoeder voedt meer op door wat hij *is*, dan door wat hij *zegt* », van wat Mgr Spalding leert: « gelooven maakt gelooVigen », van wat Dr Van Ginneken zegt: « Wees u zelf, en er gaat een kracht van u uit »; maar hij zal tevens een drang in zich voelen ontstaan om zijn persoonlijkheid zoodanig uit te beelden, dat hij als voorbeeld zal kunnen dienen voor al, wat hij zijn leerlingen moet voorhouden. — Alle leerkrachten moeten het besproken boekje niet enkel lezen, maar ernstig instudeeren. ALBERT BOUWERAERTS.

2325 **Foerster, J. W.** **37 : 32**

◆ STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING. *In 't Nederl. bewerkt dr. De Craene en L. Elaut. — Leuven, Vl. Boekenhalle. (Paedagogische Studiën, XX) 1925. (23 × 14) 144 blz.* *7,50 fr.*

IV — De vertaling van een eerste deel van de « Politische Ethik » nl. de praktische opleiding; de theoretische uiteenzetting wordt met belangstelling verwacht in een Nederlandsche vertaling. Voor Foerster zijn « alle kultuurproblemen in hun diepsten wortel opvoedingsproblemen, ook de politiek, de Staatsordening. Boven de individueele en sociale verhoudingen is het Staat-complex; om hier tot gezonde toestanden, doordacht optreden te komen is een heele onderbouw noodig van sociale en ethische elementen, individueele eigenschappen, deugden. En heel die onderbouw moet door karakteropvoeding — Foerster karakterpaedagoog! — opgetrokken worden. Primitieve instincten moeten gelouterd, veredeld, gesterkt worden; egoïsme, individueel en klassen-egoïsme overwonnen, liefde, opoffering gebroken in elke ziel ten bate van het algemeen. De Staat eischt meer dan de groep, de samenwerking met andersdenkenden, andersgezinden ten voordeele van 't algemeen welzijn. Maar die Staat is geen moloch: veel wordt hem geofferd, maar eigen volk en burenvolken moet hij ten dienste staan om ze op te leiden tot hooger eenheid van kultuur en beschaving. Tot die taak, dit gezond nationalisme gepaard met verstandig internationalisme, moet opgeleid worden: enkeling, groep, volk. — Boven den Staat is de mensch, hij is geen slaaf, wel een vrijgeborene, boven den Staat heerscht kultuur- en beschavingsgemeenschap, niet de egoïstische verdelger, wel de dienaar dier hoogere gemeenschap moet de Staat zijn. Heel de opvoeding moet dit doel bestreven, maar opoffering, liefde,

gehoorzaamheid, wilskracht, « deze lampen der ziel bereiken hun hoogste gloeikracht door het bovenaardsch vuur van Christus ». — Foerster als philosoof, overschouwt van Plato tot Kerschensteiner heel het menschelijk denken, in de veelheid zoekt hij eenheid. Als moderne ethieker staat hij te midden het gewoel van den tijd, de eenzijdigheden botsen rond hem tegen elkaar op: nationalisme en internationalisme individu in gemeenschap, tucht en vrijheid, opoffering en egoïsme, haat en liefde; uit die dooreenwarreling bouwt hij op de synthese, die is de gloeiende lamp der christene staatsidee! Zoo groeide deze Staatsburgerlijke opvoeding tot een werk van actueel belang, sterk door zijn philosophischen grondslag, waardevol door zijn consequente paedagogische leiding, grootsch door zijn diepe menschelijkheid. Zooals in zijn andere werken is Foerster hier de paedagogische denker, de herleider der groote antinomieën. Waar hij ons geleid heeft door overtuiging en begeestering tot voor de poorten der H. Roomsche Kerk, blijft hij schuchter staan, wachtend op Gods genade die hem binnenleiden zal. Zoo'n werk doet eer aan de paedagogische reeks, stilaan groeit ze tot een verzameling der beste paedagogische wetenschap en waarheid. De vertalers leverden degelijk werk. FR. HAEPERS.

2326 Key, Ellen **396**

DE VROUWENBEWEGING. *Vert. door M. Logeman-Van der Willigen. — Leiden, A. W. Sijthoff. (20 × 15) 229 blz.* *fl. 1,25*

II — Interressante bijdrage voor de vrouwenbeweging-literatuur. Niet als documentair-wetenschappelijk geschrift maar als gedachtenuiting van 'n verstandige, diepvoelende, hoogbegaafde vrouw. Ellen Key heeft haar « époque » niet alleen bestudeerd maar meegeleefd en begrepen. Ze schetst, hier geestig en krachtig, daar fijn poëtisch, de goede en kwade resultaten der vrouwenbeweging; de nieuwe levensbeschouwingen der hedendaagsche geëmancipeerde vrouw. — Haar maatstaf voor de vrouwenbeweging is « De levensstijging van het individu en van de menschheid »; de taak der vrouw ziet ze hier in: « het nieuwe geslacht baren en opvoeden ». — Het ideaal van Ellen Key is verheven genoeg, maar niet altijd duidelijk omschreven. Bij haar zoeken we te vergeefs 'n vasten grondslag waar de door haar aangegeven hervormingen op steunen zullen. — Hier betreuren we dat ze geen ernstiger studie wijdde aan kristelijke ethiek en kristelijke moraal: in het licht der kristelijke levensbeschouwing zou ze — zij geeft er eigenlijk geene — de éénige ware « solutie » gevonden hebben. Naast goede en verhevene gedachten ook vele valsche, ja verderfelijke; daarom beslist niet aanbevelenswaardig. M. DELWAIDE.

2327 Soeroto, Noto **32 : 37 : 91**

KLEURSCHAKEERINGEN UIT « OEDAYA ». — *'s Gravenhage, Adi-Poestaka, 1925. (20 × 15) 106 blz.* *ing. fl. 1*

IV* — De groote Javaansche dichter Noto Soeroto biedt ons hier zijne voor het Alg. Ned. Verbond in 1925 uitgesproken rede: « Nederland en Indonesië, » mitsgaders een twaalftal Oedaya-artikels waarin hij zijne aldaar ingenomen positie verduidelijkt. N. S. nmlk verwacht Indonesië's heropbloei in de eerste plaats van cultureele krachten, in tegenstelling met het politiek nationalisme dat streeft naar omverwerping der Hollandsche overheersching. Terwijl hij zich kiesch en krachtig losrukt uit het vinnig persoonlijk debat, heft hij het vraagstuk op het hooger plan

van wijsbegeerte, geschiedenis en kultuur, in twee groote onderwerpen: critiek van het nationalisme en de verhouding Oost-West. Tegen het nationalisme voert hij de gewone verwijten aan, die we kennen uit M. Vaussard's Enquête, o. a. dit van inhoudloosheid, enz. — Hetvraagstuk Oost-West, een der facetten, het belangrijkst wellicht van het huidig cultuurprobleem, biedt hem gelegenheid om met diepe wijsheid en warme aandoening uit te komen voor de redding der wereld door religieus-ideëele loutering. Op eenige kleine puntjes na, wordt de zuivere katholieke leer en ideaal hier door een Boeddhist en Tagorist met zielsovertuiging verkondigd. Men vermoedt genoeg met welk synthetisch denker men hier te doen heeft; voor de kennis der Oostersche ziel ook, is zijn werk rijk aan gegevens. Inhoud: Nederland en Indonesië — Nieuwe terminologie (Indonesië) — De moeilijke middenweg — Nationalism en critische geest — Nationalism en vaderlandsliefde (dit beter dan dat) — Hollandsche gedichten en Javaansche gedachten (van Noto Soeroto) — Zelfverwezenlijking en cooperatie — Kastegeest en klasse-gevoel — Politieke macht en moreele vrijheid — Cultuur en civilisatie — Oost en West — Intellect en karakter — Ochtendgloren. — Het mooist critisch proza dat men zich denken kan, overigens opgeluisterd door beeld en rythme van een dichter. Maar zoo krachtig-helder, zoo rustig vloeiend, zoo echt klassiek! Ik heb me betrapt op het onvrijwillig inwendig vertalen van heelder zinnen in Latijn, Fransch.... en Grieksch. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

4. — Taalkunde

2328 **Cazin, Paul** **83 : 44**

◆ L'ALOUETTE DE PAQUES. *Annoté par Sr. Drs. M. Cyprienne. — Hilversum, Brand. (Stella Matutina, nr 24), 1925. (66 × 20).* *fl. 1*

V — Bevat de meest uiteenloopende verhalen. Degelijk voedsel leveren voor den geest van onze studenten vermits ze tevens letterkundig en godsdienstig zijn. De reeks « Stella Matutina » vooral voor Nederlandsche scholen uitgegeven kan zelfs door minder gevorderde leerlingen gebruikt worden daar elk werkje een bijvoegsel bezit waarin de minst bekende woorden en uitdrukkingen uitgelegd worden. M. VAN COPPENOLLE.

2329 **Colomban, Max.** **83.9 : 44 : 37**

◆ RAOUL DE VERTFAUCON. *Adapté et annoté par H. J. M. Klerkx. — Hilversum, Brand, (Stella Matutina, nr 25). 1925. (126 × 36).* *fl. 1.60*

V — Boeiend verhaal uit den riddertijd. Zegepraal van de waarheid. Kleurrijke taal nl. de beschrijving van het paleis van een middeleeuwschen koning. Dit verhaal laat de belangrijke rol van den wil en de volharding in het leven uitkomen door ons te toonen hoe de held, een kind, zijn vader weet te redden, zich door niets laat ontmoedigen en eindelijk, na heldhaftig gedragen lijden, zijn doel bereikt. Gevolgd van een tekstverklaring. M. VAN COPPENOLLE.

2330 **Dijksterhuis, A.** **43 : 37**

KLEINE DUITSCHE SPRAAKKUNST. De voornaamste moeilijkheden uit de grammaticica met vragen en opgaven. — *Groningen, Noordhoff. 1925. 2e druk. (24 × 14) 77 blz.* *gec. fl. 170*

V — Spijtig dat dit werkje door de schuld der valuta-verhoudingen voor ons Belgen, weerom zoo kostelijk wordt, anders zou men zeggen: ziedaar de gedroomde Duitsche spraakkunst met passende oefeningen. — Methodisch, duidelijk, bondig, en aangenaam. Al wat overtollige ballast van grammatische spitsvoudigheden is, werd hier over boord geworpen en al wat werkelijk nuttig is, volledig behouden. Wat in dit boek staat kan men gemakkelijk geleerd krijgen met de leerlingen en wanneer men hetgene hier in staat ook werkelijk kent dan weet men zoo goed als alles wat practisch bruikbaar is bij 't overzetten van Duitsch in 't Nederlandsch, bij 't stellen van Duitsche brieven of rapporten of 't voeren van gesprekken. TH. GREEVE, PR.

2331 Lancée, Th. **4393 : 37**

ONZE EIGEN TAAL. Korte spraakkunst voor het U. L. O. en ander voortgezet onderwijs. — *Groningen, Wolters. 1926. (19 × 12) 90 blz. fl. 0.90;*

V-VI — Een model van een « korte » spraakkunst. Zoo uiterlijk als innerlijk. 1. Uiterlijk: een snoezig formaat, een stevige omslag, een allerbest papier en een mooie druk, met één woord: à la Wolters. 2. Innerlijk: bondig, klaar, juist en, buiten een paar dingetjes bij de koppelwerkwoorden en 't meervoud der zelfstandige naamwoorden, *volledig*. — De indeeling der zelfst. nw. in *voorwerpsnamen* (in plaats van: persoons-, dier- en zaaknamen) en stofnamen vind ik minder gelukkig; ook mocht bij de woordvorming de rechtstreeksche afleiding door middel van klankverandering wel even vermeld worden. Ten slotte een wensch: Wanneer geraken we in de Noord- en Zuidnederlandsche spraakkunsten eindelijk verlost van die onhebbelijke zelfstandige en bijvoeglijke *voor*-naamwoorden? Idem van de z. g. onvolmaakt en volmaakt *tegenwoordige* tijden? Uiterst warm aanbevolen; ik weet niet of er als « korte » spraakkunst een degelijker is dan deze van Th. Lancée.
Dr V. NAVEAU.

2332 Opbrouck, P. Arduïen, Minderbroeder

◆ KLEINE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST voor uitgebreid lager onderwijs. — OEFENINGEN bij de Kleine Nederl. Spraakkunst. — *Wetteren, De Meester, 1925, 2e druk. (20 × 13) 80, 94 blz. 2,50 fr.; oefeningen : 2 fr.*

V — Wij, Nederlanders, lijden bepaald aan een bijzondere ziekte in zake spraakkundige termen ofte benamingen, pas heeft de eene of andere onder hen min of meer burgerrecht verkregen of... daar verschijnt er eene nieuwe spraakkunst en 't boeltje ligt weer eens overhoop. Zoo hier! Benamingen als meewerkend en oorzakelijk voorwerp luiden er: belanghebbend- en voorzetselvoorwerp; splinternieuw is: koppelinggezegde... De verwarring tusschen de echte voornaamwoorden (pronoms) en bijvoeglijke naamwoorden (adjectifs déterminatifs) blijft hier, evenals in al de andere spraakkunsten voortwoekeren; idem de pseudo wetenschappelijke benamingen der tijden. — Anders een werkje zoo goed als welk ander in zijn aard; als voorbereiding tot de « Beknopte Nederlandsche Spraakkunst » van Dr Fraussen warm aan te bevelen en werkelijk ook aanbevolen. Dr V. NAVEAU.

2333 Ten Bruggencate, K. **82 : 42 : 37**

WILLIAM SHAKESPEARE : JULIUS CAESAR. Met verklarende aanteekeningen voor school en huis. — *Groningen, Wolters (Of olden Times and new). 1925. 9e druk (17 × 10) 108 blz.* *geb. fl. 1,25*

V — Ik geloof dat van alle drama's van Shakespeare, *Julius Caesar* het best geschikt is voor leerlingen in de humaniora, om spoedig den grooten dichter te leeren lezen. De hoofdpersoon immers, en vele bijpersonen zijn hun reeds bekend; ook de Romeinsche wereld staat al eenigszins voor hunnen geest. Dan, de heele bouw van 't stuk is gemakkelijk en gaat bevattelijker voort dan vele andere van Shakespeare's werken. De nota's schijnen mij uitstekend, in deze uitgave, om 't lezen er van in de oorspronkelijke taal zoo genotvol mogelijk te maken. Ook de prentjes zijn niet te versmaden. AL. WALGRAVE, PR.

5. — Wetenschappen

2334 Calkoen, Dr H. J. **58 : 59**

BLOEMEN EN INSEKTEN. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Volksbibliotheek) (14 × 10) 42 blz.* *fl. 0,10*

V — Zeer eenvoudig opgevat, duidelik geschreven, geven die enkele bladzijden met enkele klare penteekeningen een voldoende kijk in de boeiende wereld waar bloemen en insekten samenleven en samenwerken. Niet alleen geschikt voor de jeugd, maar ook voor groote menschen die doorgaans hierover niet veel weten. Het schrift is onder vorm eener voordracht ten dienste der onderwijzers en patronaatbesturen gesteld.
R. NAVEAU.

2335 Haagenboom, W. en Moerman, A. S. **51**

ONZE REKENKENNIS. — HET ZELF-GEVONDEN ANTWOORD. — *R'dam, Brusse. 1925. (22 × 19) 46, 112 blz.* *fl. 0.50; fl. 0.95*

V — De hoofdeigenschap van beide werkjes is wel deze: aanschouwelijk voorstellen van het vraagstuk en het antwoord. Beide werkjes zijn geschreven voor hen die meer last hebben in de studie van de rekenkundige vakken, die na hun school, inzien en voelen dat er nog tekort is in hun begrijpen en in hun onthouden: hier vinden ze, bondig en sprekend voorgesteld hetgeen ze van zulk slag boek verwachten.
L. SENDEN, PR.

2336 Van Beek, C. A. en Van Heek, W. H. C. **51**

STEREOMETRIE voor onderwijzersopleiding en hoofdakte-studie. — *Groningen, Wolters. 1926. (23 × 14) 108 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2.25*

V — Deze stereometrie munt werkelijk uit door eenvoudigheid en bondigheid, zonder het minst afbreuk te doen aan juistheid en degelijkheid der bewijsvoeringen. Heel het hoofdstuk omtrent de congruentie en de constructie der drie- en veelvlakshoeken, alsook dit ter studie van het twaalf- en het twintigvlak lieten de schrijvers van kant en verwijzen heel eenvoudig weg naar de bolmeetkunde: daarin hebben ze een meer dan juisten kijk gehad in de psychologie der studenten, voor wie ze hun stereometrie schreven; daarmee hebben ze juist die deelen geweerd, die hier groote bijzaak zijn en alleen verwarring in het begrijpen en tegengoesting in de gemoederen meebrengen. Elkeen, die met de studenten vertrouwd is, zal hen daarmee gelukwenschen. Het hoofdnoodige vindt de student hier helder en logisch voorgesteld, het bijkomstige zal hij zelf er gemakkelijk uit afleiden. L. SENDEN, PR.

2337 **Van De Werf, A.** **58 : 59**

◆ UIT HET LEVEN VAN PLANT EN DIER. — *Averbode, Drukkerij der Abdij. 1925. (17 × 12) 152 blz.* *5 fr.*

V — Het lezen van dit boekje moet, volgens het doel van den schrijver eene leering zijn om het groot-boek der natuur rechtstreeks en alleen te lezen. Wel gepaste planten en dieren in onze gewone omgeving gekozen, leeren den lezer de oogen te openen voor het wondere werk van den Schepper. Men mag wel zeggen dat de schrijver in zijn pogen is geslaagd; en het ware te wenschen dat meerdere zulke bundeltjes op het deze mochten volgen. Dr J. VAN MOLLÉ, PR.

2338 **Versluys, J.** **514**

VLAKKE DRIEHOEKSMEETKUNDE MET VRAAGSTUKKEN EN ANTWOORDEN OP DE VRAAGSTUKKEN. — *Groningen, Noordhoff, 1925, 15e druk (23 × 16) 130,16 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2,60*

V* — Heeft een werk dat zijn 15den druk beleeft nog wel aanbeveling noodig? — En de inhoud? — De hoofdstukken over Cyclometrische vormen (log. sin. x = u), — over sin. en tg. van kleine hoeken, — over grenswaarden, zijn niet vergeten. Men vindt hier ook een gemakkelijke methode om de goniometrische verhoudingen te berekenen, en een hoofdstuk geschiedenis der Driehoeksmeting is er wel op zijn plaats. Ten slotte krijgt men nog een kleine tafel der goniometrische verhoudingen (in natuurlijke grootte). Eenvoudige oefeningen vindt men na ieder hoofdstuk; meer ingewikkelde, meest genomen uit de eindexamen der H. B. S., op 't einde van 't werk. — Als toemaatje de antwoorden op de vraagstukken op een afzonderlijk vel, en een inlegblad met de voornaamste formules. FR. CLERCKX, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2339 **Daels, Prof. Dr. Fr.** **618**

◆ OPERATIEVE VERLOSKUNDE. *Geïll.* — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (25 × 16) 224 blz.* *17 fr.*

II (Vakboek voor geneesheeren) — Het boek beantwoordt aan eene behoefte. Het wijdt u onmiddelijk in in heel het vak. En het is geschreven voor de praktijk en beoogt het gebruiken van middelen, die men in de praktijk vindt. Het bevat eene heele vleet kleine middeltjes die bij het vak heel dienstig zijn en wijst ook op eene heele reeks fouten, die het meest begaan worden. Alles is duidelijk voorgesteld, met veel orde. Het boek is een betrouwbare gids. Alhoewel Daels het eene voorloopige uitgave noemt, toch is zij, met de vele, duidelijke teekeningen, alreeds een kostbaar handboek. Worden beurtelings verhandeld: kiemweer en techniek; verwijding van den bekkenbodem; verwijding van den baarmoederhals, de tangverlossing; de keering; de keizersnede, de schaambeensnede; de kunstmatige vroeggeboorte, kunstmatige verkleining van den schedel; onthoofding en exenteratie; baarmoederkuisching. Het is een puik boek dat ieder geneesheer moet hebben.
Dr A. VAN HUFFELEN.

2340 **Eikendal, W. J. C.**

GEBRUIK EN ONDERHOUD VAN DE ELECTRISCHE UITRUSTING VAN HET MOTORRIJWIEL. *Geïll. met 52 afl.* — *A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen, nr 135). 1926. (19 × 13) 60 blz.* *fl. 0,75*

V — Heer Eikendal geeft in zijn werkje een volledig overzicht van de electrische inrichting van het motorrijwiel. Het is den lezer mogelijk zich een klaar gedacht te vormen van al de daarbij gebruikte toestellen, hunne plaats, hun doel en hun werking. Schrijver hecht heel veel belang aan de wijze op dewelke de spanning der instelling standvastig behouden wordt, en dit is een zeer verdienstelijk gedeelte van het werkje. Over het algemeen is het werkje aan te bevelen voor allen die zich met het motorrijwiel bezighouden, doch op zekere oogenblikken is van hen wel eenige kennis van electriciteit zeer nuttig om den uitleg volledig te begrijpen. IR. G. VAN ERMEN.

2341 **Lindekens, Dr S.** **61**

◆ DE HORMONEN. Hun physiologische en geneeskundige werking. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding. (Verhandelingen) 1926. (20 × 13) 38 blz. 1 fr.*

Een heel moeilijk onderwerp, vooral om zoo bondig behandeld te worden in een vulgarisatie-boekje. — Dr Lindekens leert stellig veel wetenswaardigheden aan, schrijft vlot en boeiend; hij heeft links en rechts wel een klare zon laten schijnen; maar toch is 't boekje niet als wetenschappelijk vulgarisatie-boekje al wat mij zouden wenschen. De leeken, die 't lezen zullen iets weten, maar zullen zeker geen duidelijken kijk hebben in 't onderwerp en zullen ongetwijfeld tot 't besluit komen dat het erg ingewikkeld is. Dr A. VAN HUFFELEN.

2342 **Luyckx, J.** **65**

NEDERLANDSCH KORTSCHRIFT VOOR MEER GEVORDERDEN. Grondbeginselen van de metagrafie (stelsel Duployé-Luyckx). Regels — Aanschouwingsstof — Oefeningen — Woordteekens. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (22 × 14) 148 blz. 12 fr.*

HET A. B. C. VAN DEN KLEINEN STENOGRAAF. — *Antwerpen, De Sikkel. 1925. (24 × 15) 24 blz. 2.50 fr.*

V — In deze handleiding biedt steller ons een methode van Nederlandsch snelschrift door hem zelf aangepast. Naar hij beweert is het niet noodig voor elkeen der vier in ons land gebruikelijke handelstalen een bizonder stelsel van kortschrift aan te leeren. Dank zij de wijzigingen en aanvullingen door hem aan het algemeen bekende Fransche Duployé-stelsel van stenografie toegebracht, wordt het mogelijk gezegd systeem niet alleen voor 't opnemen van het Nederlandsch, maar evengoed tot het weergeven van Engelsche en Duitsche gesprekken te benuttigen. — Wie « Nederlandsch Kortschrift voor meer gevorderden » als leidraad volgen wil, zal goed doen zich door 't inzien van « Nederlandsch Kortschrift voor eerstbeginnenden » of van « Het A. B. C. van den kleinen Stenograaf », met de eerste beginselen der methode vertrouwd te maken. B. G.

2343 **M. J. W.** **65**

HET HANDELSONDERWIJS, voor den vierden graad, naar het nieuw offiieel modelprogramma der lagere scholen en ineenzetting der punten a-b-d-e uit het nieuw officieel programma der lagere normaalscholen. — *Brugge, Witteryck, 1925. (22 × 14) 78 blz. 3,25 fr.*

V — Zeer bondige leidraad ten dienste van het handelsonderwijs

4n graad lagere school. Bevat hoofdzakelijk synoptische plannen door den leeraar verder uit te werken. Zeer volledig aan de nieuwe fiscale wetgeving enz. toegepast (tot 1925). H. GESP, L. H.

2344 Smits, Fr. en Van Elst, J. **65 : 4393**

NEDERLANDSCHE HANDELSCORRESPONDENTIE, ten dienste van het handelsonderwijs. — *Antwerpen, De Sikkel. 1926. (22 × 14) 102 blz.* *9 fr.*

V — Zeer aan te bevelen. Praktisch ingedeeld, Bevat buiten de eigenlijke model-brieven ook afdrukken der handels-dokumenten welke er bij hooren. De brieven zijn zeer zaakkundig en zakelijk opgesteld. Talrijke opgaven, door de studenten uit de werken, besluiten elk hoofdstuk. H. GESP, L. H.

2345 Stienstra, H., en Van Swieten, Adr. **635**

HOE TEEL IK MET VOORDEEL ROODE-, WITTE-, ZWARTE- EN KRUISBESSEN? *Geïll. — A'dam, Kosmos. (20 × 14) 47 blz.* *fl. 0,75*

V — Bessensoorten, voortkweeken, snoeien, bemesting, oogsten, gebruik, ziekten en beschadigingen der roode-, witte-, zwarte- en kruisbessen, ziedaar den inhoud van dit kleine boekje. Menig vakman zou het moeten lezen. Vooral de wenken over de vermenigvuldiging, het snoeien, oogsten, gebruik der bessen, bestrijding der insekten en zwammen vonden we belangwekkend. De kweeker die er mede rekening zou houden zou zich ongetwijfeld veel leed besparen en schoone winst kunnen wegleggen. FLOR. MAES.

2346 Tector, D. **65 : 621.3**

RAAD BIJ RADIO-RAADSELS. — *Deventer, G. J. Lankkamp. 1926. (20 × 13) 66 blz.* *fl. 1*

V — Bijzonder voor beginnelingen — nog oningewijden in de geheimen van het toestel — zal dit bondig boekje welkom zijn. Het is een geroutineerd vriend, dien ze gedurig naast zich hebben, die hun aanstonds wijst op de fout, oorzaak der stoornis, die het raadsel dadelijk voor hen oplost. L. SENDEN, PR.

2347 Van der Tuuk, Titia **61 : 64**

DE GEZONDHEID IN HUIS. *Geïll. met talrijke illustratiën. — Amsterdam, Swartsenburg. Nieuwe uitg. (25 × 18) 560 blz.* *geb. fl. 7,50*

II — Een mooi boek: de droge stof is er zoo aantrekkelijk in bewerkt en beschreven, dat het een aanlokkend leesboek is geworden. Wegens de zeer uitgebreide hoofdstukken over voortplanting, geslachtsleven en moederschap past dit echter niet in ieders handen. Buitendien komen er raadgevingen in voor die strijdig zijn met onze katholieke zedenleer. Schrijfster laat zich overigens af en toe uit als voorstandster van het Evolutionisme. Kortom alleen rijpere volwassenen die tevens beginselvast genoeg zijn om te weten in welke mate wij katholieken, ons met deze theorieën kunnen vereenigen, zullen het boek ongedeerd lezen. Voor te behouden. A. J. HENDRIX.

2348 Van Ewijk, Ir. L. J. G.

LEGEERINGEN. Hare samenstellingen en toepassingen. *Geïll. met 17 tabellen. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen, nr. 126) 1926. (19 × 13) 50 blz.* *fl. 0,75*

V — Het boekje « Legeeringen » van Van Ewijk geeft een beknopt overzicht van de tegenwoordig meest gebruikte en voor de techniek meest geschikte legeeringen. Worden vooral behandeld de zoogezegde lichte legeeringen, dus niet die waar ijzer of staal als voornaamste bestanddeel voorkomen, maar wel de legeeringen van koper, aluminium, soldeeralliages, enz. Het groote voordeel, en de bijzondere verdienste van dit werk is dat de stof zoo kort en zoo doelmatig mogelijk samengevat is en dat de beschrijving niet aan duidelijkheid te kort schiet. Iedereen die inlichtingen wil vinden over de lichte legeeringen zal door dit werkje bevredigd worden. IR. G. VAN ERMEN.

7. — Schoone Kunsten — Sport

2349 **Bercillo** **79 : 63**

HOE BELEEF IK HET MEESTE GENOEGEN VAN MIJN HOND? *Geïll. — Dordrecht, C. Morks (Natuur- en Sport-Serie, nr 22) (16 × 12) 52 blz. fl. 0.45 (2.70 fr.)*
HONDENRASSEN EN RASHONDEN. — *Id. (nrs 23-25) 116 blz. fl. 1.35 (8.10 fr.)*
DE AFRICHTING VAN DEN HOND. — *Id. (nss 26-27) 72 blz. fl. 0.90 (5.40 fr.)*

V — In een eerste deeltje spreekt Schr. over : Het aanschaffen van den hond, Voeding, Huisvesting, Beweging, Verzorging, Ziekten en Opvoeding. — In een 2e geeft hij de beschrijving van de in Nederland meest voorkomende soorten met telkens een afbeelding van een goed vertegenwoordiger van het betreffende ras. — Het 3e deeltje handelt over de mogelijkheid en de methodes van africhting, meer bijzonder wat betreft het dresseeren tot Politiehond, Roode Kruishonden en Berichtshonden. Onmisbaar voor liefhebbers van hondensport. S. M.

2350 **Drenth, E. H. en Dijkstra, D.** **78**

VIJFENTWINTIG DRIESTEMMIGE LIEDEREN in noten- en cijferschrift voor de lagere school en kinderkoren. — *Groningen, Noordhoff, 2e druk. (20 × 14) 75 blz.* *fl. 0,60*

VIA — Deze verzameling is bestemd voor kinderkoren en voor de lagere school. Zeker een goede voorbereiding tot het koorzingen. Alles werd streng gehouden binnen de krachten van een kinderstem. Bovendien hebben we, wat de doelmatigheid betreft, de beste waarborg hierin, dat beide schrijvers schoolhoofden zijn, en dus menschen met ondervinding. M. E. H. Drenth maakte de muziek. D. Dijkstra leverde de teksten. Dr FL. VAN DER MUEREN.

2351 **Gerritsen, J. M.** **79**

GEWEERKENNIS VOOR JAGERS. Wenken voor jagers en die het willen worden. — *Dordrecht, C. Morks. 1925. (17 × 12) 38 blz.* *2,70 fr.*

V — Wat een jager weten moet over het geweer, zijn constructie en onderdeelen, het schot en de patronen, wordt hier bondig en duidelijk uiteengezet door een man uit de praktijk, die den beginneling heel wat nuttige wenken te geven heeft o. m. over het aanschaffen en onderhouden van een geweer, over het jacht- en doelschieten, enz. S. M.

2352 **Leurs, Dr Ir. Stan.** **91 : 3 : 7 : 9**

◆ STEDEN EN LANDSCHAPPEN: I. DE KEMPEN. Met de medewerking van

Ir. Van Caenegem, Dr W. Conrad, Kan. Erens, Ir. R. Francken, Dr J. Grietens, Dr J. Leenen, J. Mosmans, Ir. A. Van Olmen en Dr. Fl. Prims, en een inleiding van Georges Eekhoud. — *Antwerpen, De Sikkel, 1924, Nieuwe, zeer vermeerderde uitgaaf. (24 × 17) 109,89 blz* *7.50 fr.*

V — Nieuwe, zeer vermeerderde uitgaaf, mag hier gerust gezegd, én wat inhoud, én wat vorm betreft. Als inleiding een kleurige bladzijde van G. Eekhoud en Dr Jules Grietens. De aardrijkskunde der Kempen heeft een belangwekkend artikel meer, bijzonder over de economische toekomst der streek. Dr Leurs, gehoor gevend aan een hier door ons uitgedrukten wensch, voegt een handig kapittel toe over: Stede- en dorpsaanleg in de Kempen. — De lijst van illustraties klimt tot nr 89: Natuur en kunst, folklore, oudheden: alles het zien en bekijken overwaard. De tekst zelf is in zwaarder lettertype gezet. De advertenties achteraan brengen geen stoornis in den rustig, ernstigen gang van het werkelijk mooie, belangwekkend boek. K. PEETERS.

2353 Snyder, Dr G. A. S. **7 : 9**

ROMEINSCHE KUNSTGESCHIEDENIS. Openbare les, gegeven bij de aanvaarding van het ambt van privaat-docent in de Romeinsche kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam op Vrijdag 24 October 1924. — *Groningen, Noordhoff. 1925. (24 × 17) 39 blz.* *fl. 0,75*

IV* — Een boekje — laat ons het maar onmiddellijk zeggen — dat niet beantwoordt aan zijn titel. Dr Snyder is een jonge privaat-docent te Amsterdam, die in 1920 doctoreerde. Het gaat hier over de sterkomstreden vraag: is er van een Romeinsche Kunst spraak, of is deze maar een late uitlooper van de Grieksche Kunst. Schrijver houdt het voor het werkelijk bestaan eener specifiek Romeinsche kunst, al heeft ze oneindig veel te danken aan haar Grieksche en vooral aan haar Hellenistische voorouders. Het problema wordt onderzocht op het terrein van de Schilder- en Bouwkunst, en vooral — hier doet Dr Snyder aan eerstehand-wetenschap — van de Beeldhouwkunst. — Op dit laatste terrein stipt schrijver even het individueele portret en het historisch relief aan, als specifieke uitingen van den Romeinschen kunstzin. Van dichtbij onderzoekt hij de verhouding tusschen Oost en West op één speciaal gebied : de behandeling van het gewaad, en toont door voorbeelden, die den tekst illustreeren, aan : het Grieksche en laat-Hellenistische beeldhouwwerk blijft getrouw aan de « *plastische* » behandeling, zoodat de samenhang der drapeering met het lichaam sterk bewaard blijft; wijl te Rome meer gezocht wordt naar het « *lineaire* » : daar heerscht een « blijkbare voorliefde voor een fraai beloop van regelmatige lijnen » waarbij het anatomisch element minder tot zijn recht komt. — Op menige plaats heeft dit betoog den schrijver geleid tot fijne ontledingen. 't Is immers langs den saaien weg der detail-analyse van de kunstgewrochten, dat men stilaan zal komen tot dieperen inkijk en nauwere classificeering van de werken uit de kunstgeschiedenis. Wie Van Eyck of Rubens grondig wil leeren differencieeren van hun talentvolle volgelingen moet dienzelfden weg op. Toch lijkt het ons dat de beeldhouwkunst veel minder sterk het « Romeinendom » uitdrukt, dan wel hun forsche utilitaire bouwkunst. Op dit terrein, meenen we, moet de groote slag geleverd worden. De ommekeer der geleerden in de laatste jaren laat ons verhopen met den Schrijver dat Rome in den kunstbond der volkeren zijn zetel zal veroveren. Dr JOZEF VAN HERCK, PR.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2354 **Brom, Eduard** **81**

◆ OPGANG. Verzen. — *A'dam, Van Munster. 1926, 2e druk (20 × 15) 106 blz. geb. fl. 3,25*

V — Dit is een herdruk van gedichten uit 1895. In dien tijd werden die gedichten zeer gunstig ontvangen in die Katholieke kringen die, op 't spoor getrokken door het tijdschrift « Van onzen Tijd » niet gekant waren tegen alle vernieuwing in de woordkunst. « Opgang » was de eerste verzenbundel van een der Katholieke Modernen. En hoe spoedig alles verandert, ook in de letterkunde, moge hieruit blijken dat bij de poëzie van heden, deze verzen van « Opgang » reeds ouderwetsch voorkomen. Alleszins blijft deze bundel eene mooie synthese uit het beste werk van Ed. Brom en zal voor een leeraar van Poëzis zeer interessant blijven. Als uitgave is 't boek eenig mooi. FR. CROLS, PR.

2356 **De Clercq, René** **81**

MEIDOORN. — *Lannoo, Thielt. 1925 (20 × 14) 92 blz. 12 fr.; geb. 22 fr.*

III-IV — Verzamelde liederen eener liefde waarin de dichter troost zoekt voor de bitterheid van het lot. Onnoodig te zeggen welke gevoelens wij, niettegenstaande alles, koesteren jegens iemand die toch de vonk der poëzie heeft ontvangen. Hierom durven we ook — met hem zelf trouwens — dit boek en den tijd waaruit het geboren werd, als een overgang aanschouwen zoo voor den mensch als voor den kunstenaar. De groote De Clercq van het fonkelend Vlaamsch volkskunstlied is er nog vertegenwoordigd door eenige geslaagde stukken (bl. 19, 64, 65, 83, 84). Het overige van den bundel wordt verdeeld tusschen twee strevingen in andere, onderling zeer verschillende richting. Eenerzijds, werk in Bouteniaanschen stijl, met voorliefde voor den meest fossielen vorm ervan, nmlk het epigram; toch zijn er eenige zeer mooie kristallisatie's tusschen (bl. 8, 16, 24, 82). Anderzijdsch... helaas, op te veel plaatsen heel het boek door, en soms in eene schrikbarende rij (bl. 44 tot 66), krijgen we effenaf precieuse erotiek, of nog erger, erbarmelijke jongenskrabbels. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2357 **Gezelle, Guido** **81**

◆ KLEENGEDICHTJES. — *A'dam, Veen. 1925, 6e druk, 2 dln (13 × 10) 128, 120 blz. elk fl. 0,50; geb. fl. 0,90*

V — Het eerste deeltje is de 6e druk van de *Driemaal* XXXIII *Kleingedichtjes* door Gezelle uitgegeven in 1881. Het tweede deeltje is een pseudo-tweede deel van kleengedichtjes. Gezelle gaf het nooit onder dien naam uit. Het bestaat : 1° uit den *Aanhang* van *Rijmsnoer*, 2° uit de korte versjes die aan 't einde van *Laatste Verzen* staan, 3° uit eenige verspreide versjes, meest door Hugo en Gustaaf Verriest bewaard, of uit *Rond den Heerd*. In deze laatste 3° zijn eenige nuttelooze herhalingen geslopen, als blz. 5, een dichtje uit *Gedichten, Gezangen en Gebeden*; blzz. 22, 24, 25, 43, 78 zijn zielgedichtjes, reeds te vinden in de *Kerkhofblommen*. Waarom die hier hernomen zijn, versta ik niet. Ten andere, 'k versta de reden van bestaan van heel dat 2e deel niet goed, daar het dubbelwerk maakt met vroegere bundels. Het handig formaat is echter een goede zaak. AL. WALGRAVE, PR.

2358 **Kossmann, Fr.** **809 : 81**

GEDICHTEN VAN ANNA ROEMERS VISSCHER, ter aanvulling van de uitgave harer gedichten door Nicolaas Beets medegedeeld en toegelicht. — *'s Gravenhage, Nijhoff, 1925. (32 × 25) 56 blz.* *fl. 2,40*

V* — Een bijdrage tot een beter kennismaking met de oudste van de twee beroemde Roemersdochters. In een handschrift van ongeveer 1630 heeft Fr. Kossmann een 40 tal gedichten ontdekt die in de volledige werken, in 1881 door Nicolaas Beets uitgegeven, ontbraken. Veel nieuws leeren ze ons niet, noch over de persoonlijkheid, noch over de letterkundige verdienste van de dichteres, maar voor belangstellenden is het wel interessant het eerste deel van Anna Roemers literair leven wat nader te kunnen belichten. — Prachtig uitgegeven, op onhandig-groot formaat.

Dr A. BOON, PR.

2359 **Perkens, Duco** **81**

BIJ GEBREK AAN ERNST, zijnde de volledige werken van Duco Perkens. Uitgegeven door E. du Perron. *Geïll. met omslagteekening en frontispieces van C. A. Willink. — Bussum, W. N. Dinger. 1926. (19 × 13) 144 blz.*

I — Bij gebrek aan ernst, een transcentaal gebrek aan ernst, is Duco Perkens op vijf- en twintigjarigen leeftijd gestorven. Laforgue, z'n levens- en litterair voorbeeld, werd niet veel ouder, naar ik meen. Een zéér bizonder wereldje zal met dit keurig boekje in z'n nopjes zijn. Cryptopornographie, kunnen we den inhoud noemen.

P. HILARION THANS, O. F. M.

2360 **Schreurs, Jac. M. S. C.** **81**

◆ VOORJAAR. — *Castricum, N. V. Dante Alighieri. (15 × 12) 84 blz.* *fl. 1*

V — Guido Gezelle dichtte eens : « Hetgeen ik niet uitgeve en — hebbe ik niet in, — wie zal me dat wijten te schanden? — Mijn herte en mijn tale, mijn — zede en mijn zin, — 't is al zoo van buiten, 't is — al zoo van bin : — 't ligt alles daar bloot op mijn handen! » — Dit mag Jac. Schreurs hem nazeggen. — Aan de voeten van den grooten Westvlaming heeft hij gezeten, doch hij is niet zijn epigoon. Jac Schreurs heeft eigen visie en rhythme. — Dichten is voor hem als voor Gezelle een noodwendigheid en een zending: « Wij moeten iets melden van deur tot deur, — wij moeten iets brengen als wierook-geur, — wat licht in den nacht en wat vreugd waar men schreit : — zoo 'n beetje geluk en wat eeuwigheid! » — En hij gaat met zijn onkrenkbaar optimisme, door zijn Limburg, kijkt met eigen oogen rond in Gods lieve natuur naar alles en nog wat, ziet een enkele maal niet zeer juist b. v. waar hij den leeuwrik speurt die *zit* en zingt, en alles wat hij ziet en hoort en gevoelt weet hij te bedichten met eigen beeld en klank en zwier; en of hij bidt of dicht of een deuntje fluit, 't is altijd zoo oprecht en gemoedelijk dat ge onmiddellijk een schoone ziel ontdekt, die 't leven schoon en goed vindt in den glans van Gods genadezon, en ge bedankt den lieven dichter over de blijde klanken van zijn lied dat de wolken van weemoed scheurt en den mist der onverschilligheid waarin zoovele modernen ons hullen.

J. DE VOGHT, PR.

82. TOONEELLITERATUUR.

2361 **Amter, A.** **82**

NIEUWJAAR. Karakterspel in één bedrijf. — *Brugge, Excelsior. 1925. (21 × 15) 22 blz.* *2,50 fr.*

IV — 't Spelletje speelt in de kleinburgerlijke wereld op een saaien Nieuwjaarsmorgen. Er gebeurt weinig of niets en toch zal 't spelletje boeien door de zeer karakteristieke typeering der personen. — Dialoog, techniek, atmosfeer bewijzen de knappe vaardigheid van Amter. Doch het onderwerp zelf is te klein, te alledaagsch. FR. CROLS.

2362 **Crick, Jef** **82**

◆ FRA ANGELICO. Legendespel. Een proloog en 3 bedrijven, met omslagteekening van Ev. De Buck. — *Brugge, Excelsior. 1926. (21 × 16) 78 blz. 6 fr.*

IV — We kenden Crick als criticus-essayist uit « Standaard » en « Ons Volk », als fijnzielig dichter en nu openbaart hij zich beurtelings als romanschrijver in « Toen Moeder heenging » en als tooneelschrijver in « Fra Angelico ». En hoe verscheiden ook wat Crick in zake woordkunst presteert, hij heeft altijd iets te zeggen en hij zegt het nooit banaal. Doch ik heb hier alleen zijn tooneelspel te bespreken. « Fra Angelico » is eene naïëve legende uit de middeneeuwen verwerkt tot tooneelspel in een modern Vlaamsch kader. Dit is de symbolische zin der legende: « De opvaart eener kuische ziel naar de schoonheid die niet vergaat ». Er vonkelen gedachten in als schitterende perels; er ruischen stemmingen door teêr als lentewind door jonge boomen, doch leelijk en hard vloeken enkele gewild platte zetten. De zuivere liefde van Elza voor Angelico, de nog verhevener liefde van Angelico voor zijn moederke is als rag- fijne draad die de tafereelen aan mekaar weeft tot een lief, edel en boeiend tooneelspel. — Aan de tooneelkringen van de stad en van te lande die hooger op willen, weze « Fra Angelico » warm aanbevolen. FR. CROLS, PR.

2363 **Martens, Gaston** **82**

ZOMERAVOND. Tooneelspel in één bedrijf. — *Antwerpen, De Sikkel. 1926. (21 × 14) 28 blz. 6 fr.*

II — 'n Eenakter, vlug geschetst met de restjes van 't palet. 'n Paar gauwe kleurkladden en wat romantiek van 'n late liefde; 'n brutaal aksent op bladzijden 22 en 23, en 'n triestige finale. *Zomeravond* is als 'n pijl te snel geschoten naar de fel begeerde en zeker-gedachte roos. 'r Ontbrak 't kalme trekken van de boog. 'r Zit stof in voor 'n — niet zó origineel — tooneelspel. Nu is 't 'n Stimmùngsmalerei geworden té makkelik gerangschikt in de brede kast van Martens' produksie. — « De Sikkel » (Antwerpen) zorgde, als naar gewoonte, voor 'n frisse uitgave. ANTON VAN DE VELDE.

2364 **Van Eeden, Frederik** **82**

DE HEKS VAN HAARLEM. Treurspel der onzekerheid, in 3 bedrijven. — *A'dam, W. Versluys. 1925, 3e druk (20 × 13) 112 blz. fl. 0,75*

IV — 'n Stevige struktuur. 'n Moraal die wijst op de periode waarin de auteur naar 't einde van z'n eigen «drama der onzekerheid» ging. — Ook in *De Heks van Haarlem* klinkt de simpatieke toon van hem die steeds liefde voor de mens beschouwde als 'n énig arcanum. Eerst later zou ie komen tot de hoogste liefde in God. — 't Histories gegeven door van Eeden gevolgd, is interessant genoeg gebleken om tot 'n drama verwerkt te worden. De spanning blijft op 'n voldoend peil, en de tekst laat zich vlot en vloeiend zeggen : dichterwerk. — Toch lijkt dit drama, objektief beschouwd, verouderd wellicht doordat de tooneelevolusie

sinds de jaren 1914-15 (waarin *De Heks* ontstond) te ras geschied is, en we tans aan héél andere procédé's moeten wennen. Klassiek-onsterfelik zal *De Heks van Haarlem* nu juist wel niet zijn! ANTON VAN DE VELDE.

2365 **Van Hoof, A., pr.** **82**

◆ SUFFRAGETTEN. — *Tongerloo, Abdij (Christelijk Volkstooneel, nr 4) 1926 (21 × 15) 50 blz.* *3.50 fr.*

V — Onschuldig, — doch ook onnoozel — geklets en gekibbel van kakelachtige dorpsvrouwen. Deze hebben een kiesvergadering belegd! Ze zullen vrouwelijke kandidaten stellen voor de gemeente-verkiezing. Ze weten niet goed welke partij aankleven, welke belangen verdedigen: toch willen ze allen op de lijst staan. Eene verstandiger dorpsgenoote komt hen zeer gevat voorhouden: wie eerbied wil afdwingen van anderen, beginne met zich-zelf te eerbiedigen. — Wat « Suffragetten » te maken heeft met het « Christelijk Volkstooneel » blijft voor mij een raadsel. FR. CROLS, PR.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN.

III — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2366 **Baekelmans, Lode** **83**

DE ONGEREPTE HEIDE. — *A'dam, Van Kampen & Zn. 1926. (29×14) 186 blz.* *fl. 2*

III. — De zanger van het woelige Antwerpsche leven is voor een tijdje weggevlucht uit de grauwe nevels van de weidsche stad om te gaan zonnekloppen in de ongerepte heide. Niet om daar te liggen luieriken en droomen op zijn eentje : met oogen tintelend van ondeugende pret ziet hij daar de typen weer die hij reeds vroeger had gadegeslagen, de Zanger, de Heremiet, de Schilder, de Zeekapitein, Brammetje Zonligt, de Schacheraar en zooveel anderen. Van hun dagelijksch gedoe met hun dwaasheidjes en belachelijkheidjes krijgen we dit « stelletje in 't groen verdwaalde menschen, » een reeks beelden, levendig en natuurlijk, met daarover het zonnelicht van een vergoelijkenden humor. — Spijtig dat het boek om een paar gewaagde grapjes en aardigheden niet aan alle lezers kan aanbevolen worden. Dr A. BOON, PR.

2367 **Francken, Fritz** **83**

NAAR WIJD EN ZIJD. — *Antwerpen, L. J. Janssens & Zn. (Keurserie, nr 2) (19×12) 199 blz.* *7 fr.*

III — Negentien schetsen en verhalen van alle slag: oorlogsherinneringen uit zijn garde-civiek-tijd, uit zijn verlofdagen en zijn verblijf in het bezet gebied, oude legenden en gemoderniseerde sagen, vrijerijtjes en liefdegeschiedenisjes, grepen uit het gewoon leven en avontuurtjes-met-een-reukje-aan, — letterkundige produkten uit een tijdperk van tien jaar in bonte orde aangeboden. Fritz Francken kan leuk en prettig vertellen, soms op het kantje af van het platte of het gemeene. Om wille van twee, drie verhalen, voorbehouden lektuur. Dr A. BOON, PR.

2368 Hagard, H. Rider **83.0**

DE WAARZEGSTER. — *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus, Jr. — Utrecht, Bruna en Zoon (Bruna's Bibliotheek). (17 × 11) 284 blz. fl. 1.25*

III — *H. Rider Hagard* schreef « She », het boek dat zeker een inspiratie-bron is geweest voor *Pierre Benoit's* « Atlantide ». In « de Waarzegster » hebben we twee avontuurlijke verhalen uit het land der Zoeloes. 't Eerste, het kortste, is de geschiedenis van een booswicht die, met zijn leven, zijn zonde uitboet. — Het tweede is de geschiedenis van een protestantsch missionaris, die 't kruis doet zegevieren in een Zoeloestam. Het aantrekkelijkste van het verhaal ligt in de bekeering van den toovenaar en in de schrikwekkende beschrijving van toovenaarspraktijken. Als literatuur heeft het boek weinig waarde. Het behoort tot een soort avontuur-romans die wel boeien kunnen door handige intrigue's, maar geen schoonheids-indruk nalaten. Streng voorbehoud moet worden gemaakt voor wat schrijver zegt over het priesterlijk celibaat.

Dr K. ELEBAERS, PR.

2366 Van Ammers-Küller, Jo. **83.1**

DE OPSTANDINGEN. Een familieroman in drie boeken. — *A'dam, J. M. Meulenhoff (De oorspronkelijke Roman) 1925. (19 × 14) 472 blz. fl. 4,40*

II-III* — Er is veel te genieten aan dezen zedenroman. Hoofdzakelijk schetst hij de psychologische ontwikkeling van de vrouwen-emancipatie en den strijd die de nieuwe gedachte regelmatig te voeren had tegen de vooroordeelen der opeenvolgende geslachten vanaf de rationalistische jaren '40 tot op heden. De schrijver is niet altijd zeer malsch voor het toen zoo verburgerlijkte en achterlijke Holland, waar Miebetje, alias de schrijfster « Sylvia » als pionierster den strijd aanvat tegen de heerschende « mannentyrannie » en de ingewortelde vooroordeelen. En dat ze haar invloedrijksten bekamper vindt in den schrijver van « Camera Obscura » maakt het geval des te interessanter. Zeer gelukkig en juist is de kijk dien we hier krijgen op het voorvaderlijk-stijve Hollandsch huisgezin uit de vorige eeuw ; de cultuurtoestanden en sociale verhoudingen tusschen nijveraars en werklieden, de eeuwige strijd tusschen de oude en de nieuwe generatie, het idealisme der jeugd en haar enthousiast vastklampen aan de na-oorlogsche communistische boodschap uit het Oosten. Een zeer enkele bladzij doet ons het lijvige boek reserveeren, terwijl de aard van het behandelde het werk enkel genietbaar laat voor ontwikkelden en grootstadslezers. Alles bijeen een merkwaardig en interessant boek.

ERNEST VANDER HALLEN.

2370 Verschueren, Jan **83.3**

EEN GENTLEMAN. met penteekeningen van den schrijver. — *Antwerpen, Mercurius. (19 × 14) 122 blz. gec. 5 fr.*

III — Dit boek geeft ons enkele avonturen die plaats grijpen in de Scheldestad. Het zijn meestal koddige, humoristische verhaaltjes, soms nog al gewaagd op zedelijk gebied, met enkele interessante volkstypen. De penteekeningen van den schrijver zijn precies ook niet aanbevelingswaardig. Kortom geen verheffende lektuur. De beste schets is wel « Het radikale Middel ».

Dr A. CARDYN, PR.

2371 Werner, E. T. Chalmers **83 : 39 : 29**

MYTHEN EN LEGENDEN VAN CHINA, voor Nederland bewerkt door J. W.

Schotman: 2e deel. *Geïll. met gekleurde platen van Chineesche kunstenaars. 1926. Zutphen, Thieme. (22× 15) 312 blz. fl. 4.90; geb. fl. 6.50*

III-IV — Er is vooreerst een cosmisch-theologische mythologie in China, uitgedrukt in stoute, schitterende verbeeldingen, b. v. al de bronnen- en drakenlegenden. De mystieke mythologie berust op het dogma van den opgang aan zekere menschsn toegestaan tot den graad der onsterfelijken. In die groep bloeit er soms eene reine, fijn- en diepmenschelijke figuur op zooals die wonderschoone Mia Shan, de godin der barmhartigheid, eene soort heldin van kloosterstaat en kinderplicht. Zedelijke legenden, steeds doormengd met bovennatuurlijke wonderdaden, huldigen immer het beginsel van rechtvaardigheid, trouw en geloof in de goddelijke leer. De scheppingen der Chineesche verbeelding, kwistig met toovenarij en reïncarnatiegevallen spelend, zijn onuitputtelijk, vernuftig, nimmer obsceen. Dit boek is louter een repertorium. Letterkundig zonder beteekenis. Om het in wetenschappelijk opzicht te beoordeelen zou men Deel I moeten gelezen hebben. Doch de holle Freudiaansche uitlatingen die het ontsieren, stemmen zeer wantrouwig. Zeer mooie platen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2372 Zahn, Ernst **83**

ONDERSTROOM. Een novelle. *Vert. uit h. Duitsch dr Annie de Graaff. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. (Wereldbiblioth.) 3e druk. (18× 12) 104 blz. fl. 0,55; geb. fl. 1,05*

III — Flori Bennet is een leeglooper en dagdief die slechte faam heeft in het dorp. Zijn broer is een wilde lap en zijn moeder een woest wijf. Uit dien socialen onderstroom wordt hij nu getrokken door Leni, het braaf en deugdzaam meisje dat hij eenmaal uit een brand droeg. Is het de levensopgang naar zedelijk-reine sferen? Helaas neen. Zoohaast Leni's behoedende blik niet meer hem bezonnigt en doorstraalt, zinkt de stakkerd weer terug in den onderstroom en de eindtragedie is daar: Flori sterft ergens in een draaikolk van het bruisend Joch-meer. — Alweer een heerlijke kijk in het leven en de natuur van het Zwitsersch bergland. Maar jammer blijkt het dat Zahn bij voorkeur zwakkelingen en willoozen, die nog slechts den moed hebben zelfmoord te plegen, zooals hier, beschrijft en zich maar niet ontdoen kan van het al te sombere levenspessimisme, bij gebrek aan het milderende licht van den Roomschen Godsdienst. Nergens een lach, die tot humor overslaat. Overal wrange, donkere ernst. A. VAN DEN DRIES, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2373 Arents, Prosper **83**

HET GEHEIMZINNIG KASTJE. — *Antwerpen, Lectura. 1926. (19× 14) 92 blz. 6 fr.*

IV — Een dag uit het leven van een Antwerpschen rakker. Vader heeft streng bevel gegeven dat hij dien namiddag zou thuis blijven. Maar dan wordt hem de bekoring te sterk om het geheim van een mysterieus kastje te ontsluieren. Hij slaagt erin, maar Vader zal het bemerken en dan zijn de gevolgen verschrikkelijk. — Flink geschreven, maar het verhaal zelf is wat schraal en mager en de stijl wat overladen. Dr A. BOON, PR.

2374 Benson, R. H. **83.2**

◆ DE HOOGE WEG. — *Vert. uit h. Engelsch (None other Gods) door Pieter van der Meer de Walcheren. Geïll. dr. H. Moerkerk. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis. (Keurboekerij) 1926. (16 × 11) 494 blz. fl. 1.20; geb. fl. 1.75*

IV* — « Een jonge zoon van 'n voorname familie, die op de Universiteit katholiek wordt, niemand weet door welke reden. 'n Vroolijke, lustig levende jongen, die, als z'n vader hem om z'n geloofsverandering het huis ontzegt, al z'n hebben en houden verkoopt en 'n arm zwerver wordt! 'n Gril, 'n kwajongensstreek, meenen de vrienden, maar 't wordt doorgezet, 't wordt een arm leven, vol ontbering, vol zelfverloochening. Bijna onbewust groeit in die ziel de overtuiging dat hij een werktuig is in Gods hand, bijna onbewust stijgt hij op tot de hoogten van beschouwend leven. Als hij voor 'n paar nachten in 't Benedictijnerklooster 'n toevlucht vindt, ontdekt de gastenpater hem aan zich zelf, vraagt of hij geen roeping voelt tot het kloosterleven. Hij weet 't niet, eerst moet hij de taak volbrengen, die hij ziet dat hem is opgelegd: 'n arm menschenkind, 'n gevallen meisje, van den ondergang redden. En als dat werk gedaan is, komt voor hem de dood, een gewelddadige, gruwelijke dood, maar die in rustige overgave wordt aanvaard. » (Alb. Steenhoff-Smulders). « None other Gods » (De Hooge Weg) is bij Benson geweest de stoutste poging om in éénen slag het gansche lezerspubliek met zijne vurige boodschap te bereiken, van den Sherlocklezer en filmkijker tot den psychologischen peiler. Alleen milde humor liet hem zulks toe. Zoo hij hierbij natuurlijk meer dan ooit vrijen teugel gaf aan zijn haast en allesopnemende inbeelding, aan den anderen kant heeft zijn roman meer werkelijkheid dan 't is gelijk welk zijner andere werken. Zeker heeft hij hier op de zuiverste wijze zijn hoogste poëzie gegeven, namelijk het aanvoelen van God en genade in de natuur, de gebeurtenissen en den inwendigen zielebloei.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2375 Buysse, Cyriel **83**

TYPEN. — *Gent, Van Rysselberghe en Rombaut. (22× 16) 254 blz. 12.50 fr.*

IV — Een bundel rake typeeringen. Weinigen hebben de kneep daarvan zoo flink als Buysse. Niets is min eentonig als een schetsenbundel van Buysse. Van 't grappige over 't gemoedelijke heen naar 't wrangst-tragische. Met een paar trekken staan zijn menschen vóór u, en gaan ze aan 't praten, dan geraakt men heelemaal in de gewenschte atmosfeer. Hoevelen zijn er in Vlaanderen die hun menschen kunnen laten praten? Buysse is ook hierin heer en meester. Deze zeventien, korte en langere schetsen van echt-levende typen, getuigen van Buysse's onvermoeibaren werkerslust niet alleen, maar ook van zijn onverzwakt talent. Buysse gaat stilaan naar de zeventig, en gaf dit jaar nog een drietal boeken uit. Evenals « Uit de Bron » kan ook « Typen » door elk volwassene gelezen.

JORIS EECKHOUT, PR.

2376 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

O GIJ KONINGSDOCHTER. *Vert. uit h. Duitsch dr Mevr. J. P. Wesselinck-van Rossum. — Zeist, J. T. Swartsenburg. (20× 13) 270 blz. fl. 1.50; geb. fl. 2.25*

IV — Maria Jung is in dienst getreden bij de von Kroneck's. Niemand, buiten Mevrouw, weet er dat een brandmerk op haar leven ligt: zij, de verlatene, arme wees, is de dochter van een in het tuchthuis gestorven vader, beschuldigd van moord. Het meisje heeft in haar dienst heel wat

te harden. Vooral de lichtzinnige zoon Harry, een vrouwenaanbidder, maakt het haar erg lastig; maar daar is Hilde, Harry's zuster, die haar verdedigt en bijstaat in alle omstandigheden, een mooi zieltje, al is die Hilde nog zoo'n wildzang en het schurftig schaap voor de anderen. Tot Hans von Dornau verschijnt en dra Maria ten huwelijk vraagt. Hij verneemt het schrikkelijk geheim dat over haar leven donkert. Zijn weg is aangewezen: hij moet ontdekken dat Maria's vader onschuldig was. Hij slaagt er dan ook wonderwel in bij zijn eigen oom Justus, de schuld van heel dat pijnlijk verleden, die zelfmoord pleegt. De zelfmoordscène, de bladzijden gewijd aan de geile amourette van Harry, enkele détails uit het leven van Justus en zijn vroegere verhoudingen tot een gehuwde vrouw, maken het boek tot lectuur voor volwassenen alleen. Voor het overige is deze roman, zedelijk wel, een pleidooi voor eerlijkheid en fierheid in het karakter, voor het huwelijk-uit-liefde zelfs buiten den stand om. A. VAN DEN DRIES, PR.

2377 De Meyere, Victor **83**

DE RAZERNIJ. — *Antwerpen, S. V. Lectura (Lectura-reeks, IX) (20×14) 77 blz.* *fr. 2.50*

IV — Van een schrijver die broederlijker dan Buysse tegenover zijn volk staat. Een drietal novellen, ontleend aan het Vlaamsch volksleven vol bij- en wangeloof. Want daar hebt ge plots een gevoel van razernij in den persoon van War Zanne, den beestenkoopman, of dan weer een geval van « kwade hand ». En de schrik slaat de menschen hun beenen lam. Los, eenvoudig verhaald, met een oppervlakkigen kijk op de menschen. Daarnaast een brokje stemmingliteratuur, een herinnering aan genoten angelierengeuren in den nacht. Daar hebt ge den innigen De Meyere, smekkend over een liefdesidylletje. Gewone volkskunst, die echter *weinig veredelend* is. A. VAN DEN DRIES, PR.

2378 De Meyere, Victor **83.1**

DE ROODE SCHAVAK. — *Brussel, Standaard, 1926. (20 × 15) 204 blz. 9 fr.*

IV — Frans Vertommen is een karakterlooze. Zijn leven is een passief ondergaan van gebeurtenissen, een passief onderworpen-zijn aan den wil van anderen. In zijn jeugd, bespotting door zijn makkers; in zijn mannelijken leeftijd de « souffre-douleur » van zijn veel oudere vrouw, voor haar geld getrouwd, in zijn oude dagen, de suffe eenzaat. Een verhaal gelijk dat leven. Zonder gloed en zonder passie. Realistisch opteekenen van een onbebuidend menschelijk bestaan, en juiste weergave van klein-burgerlijke zeden. Dr K. ELEBAERS, PR.

2379 Gysen, Marie **83.1**

◆ AAN DE BOSCHDREEF. Oorspronkelijke roman. — *R'dam, Brusse. 1926. (21 × 16) 152 blz.* *fl. 2*

IV* — Boer Rumold heeft door jaren te zwoegen zijn mager landje doen winnen en degelijk gemaakt. En nu de kinderen groot zijn, kan daar iets schoons en blijvends van komen... Maar Treezeken zit het boeren niet in 't bloed; liever met haren fierefluiter van een Friedje een dorpswinkeltje houden, Anneke, het teergevoelig « deurske » kan het evenmin over haar hart krijgen, om den doorbraven jongen harer droomen voor thuis op te offeren. En Tontje heeft moeder wat bedorven met hem te laten studeeren. En tragisch-alleen staat Rumold bij het doodsbed zijner afgesloofde vrouw in een verbrokkeld huis tusschen den suffen

grootvader en het gebrekkig Leeneke. — Met immer dezelfde overtuiging en zoetheid spreekt de heerlijke Brabantsche katholiciteit uit heel het werk der groote dichteres: nu weer dat schuchterreine bloemeken van een Anneke, en die diep-geloovige ouders! Natuurstemming, versch en echt, almaar door; binnen, tafereelen, scherp en vast van vormen als van eene sterke en rustige schilderes. En als brood zoo deugdelijk en goed, stijl en taal, grootendeels zuiver Noord-Brabantsch. Sympathiek!

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2380 Ivans **83.0**

DE DUBBELGANGER. Uit het leven van Geoffroy Gill. *Geïll. dr. Fr. Van Noorden. — Utrecht, Bruna en Antw., Ned. Boekhandel. (G. G. Serie, nr 10) (20 × 13) 241 blz.* *fl. 1.50; geb. 2.25*

IV — Hoe Geoffrey Gill op zoek gaat naar twee opgelichte kinderen, en den oplichter ontmaskert die eerst de onschuld zelf scheen te zijn. Een opeenvolging van wonderbare verwikkelingen, waarin twee detectiven eerst malkaar tegen-, daarna medewerken. Een film van den cinema, die de oogen van de verbeelding doet schemeren.

AL. WALGRAVE, PR.

2381 Mason, A. E. W. **83.0**

HET HUIS MET DEN PIJL. *Vert. uit het Engelsch dr. Jhr. R. H. G. Nahuys. — Utrecht, De Haan (Succes-Romans) (19 × 13) 278 blz.* *fl. 1,50*

IV — Een detective-roman. Prikkelt de nieuwsgierigheid door spannende inwikkeling van lotgevallen. Een moord. Wie is de dader? De onzekerheid blijft duren tot op de laatste bladzijde van dit lange boek. Het is het eenige belang van zulke histories. Dr K. ELEBAERS, PR.

2382 Scheirs, Jef **83.1**

◆ LOUTERING. — *Leuven, Davidsfonds (nr 210) 1926. (20 × 14) 176 blz. 7 fr.*

IV — De eersteling van een jongen-van-te-lande, die al dadelijk in den smaak viel. Hij werd bekroond met den tweeden prijs in den letterkundigen prijskamp uitgeschreven door het Davidsfonds ter gelegenheid van zijn 50 jarig jubilé. Een roman uit het volk voor het volk. De geschiedenis van een meisje, dat door veel leed heen, stijgt tot de loutering van een herboren leven. De psychologische toestanden zijn fijn uitgediept. Alle personages leven. Er zit groei in dit verhaal, dat nergens sleept, en tot intens-dramatische konflikten voert. Met Jef Scheirs zijn wij een kunstenaar rijker, die voor zijn volk een zegen wordt. Moge deze eersteling door vele andere werken gevolgd worden. Sterkende lektuur voor ons volk is er nooit te veel. JORIS EECKHOUT, PR.

2383 Snieders, August **83**

◆ OP DE BRUILOFT. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr A. Snieders' Werken, nr 15) 1925. (20 × 14) 116 blz.* *3.50 fr.*

IV — « Wat twee amandelpitten op eene bruiloft gewisseld, toch in het leven van twee menschen kunnen te weeg brengen ». De geschiedenis van een vielliebchen... met de door Snieders geliefde motieven: van hun goederen beroofde menschen die opnieuw in het bezit komen van hun vermogen; geliefden, die na allerlei beproevingen, elkaar vinden en trouwen. Het begint op een bruiloft... het eindigt er mee. De schoonste bladzijden zijn de *inleidende*, het Hoofdstuk (VII) *Dissolving Views*, het

pittige (X) *Wat er gebeurde den 25 Augustus 1830* (voorstelling van Muette de Portici en eerste oproer te Brussel), welke naast het hoofdstuk *De Held Nippel* uit *Zoo werd hij rijk* kan gesteld worden. De algemeene bouw van de novelle is echter zeer banaal. Dr L. Dosfel.

2384 Snieders, August **83**

◆ De Orgeldraaier. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr A. Snieders' Werken, nr 13) 1925. (20 × 14) 110 blz.* *3,50 fr.*

IV — Eene geschiedenis uit het jaar 1817. Van vondelingen, en doodgewaanden die terugkeeren. Natuurlijkheid en eenvoud zijn in dit fantastisch verhaal ver te zoeken. Schrijver heeft blijkbaar een voorliefde voor het buitengewone, het gezochte, het verrassende, het treffende. Eene figuur uit het boek mag gerust blijven leven: Het lieve kind « *Duiveke!* dat zich vast-kleefde aan alles wat andere menschen verachten, aan de leelijkste honden, de magere schapen... » De kwaadste dieren bedaart zij... eenden en zwanen trippelen over haar, de duiven omfladderen haar ». — In de liefde van Willem, den voorzanger tot Regina, de kasteel-jonkvrouw ligt hier en daar wel iets van het eeuwig-sprookje « van vorst en herderin »... doch alles is zoo wazig, zoo week. Wat gezegd b. v. over zinnen als: « De maan, welke haar licht door de glasruiten wierp, bespiedde weldra twee tranen van zoet geluk, welke over zijne (Willem's) wangen stroomden »... Evenals in zeer vele boeken en dramas wordt bij het behandelen om strafzaken vergeten dat er na een bepaald getal jaren verjaring van de rechtvordering tot straf bestaat. En wat 'n zonderlinge gevangenis toch, diegene waarin de orgeldraaier opgesloten zit: hij voert een heel gesprek met iemand op de straat. — Dat gaat zoo maar allemaal door. De orgeldraaier werd in het Duitsch en het Engelsch vertaald. Dr L. Dosfel.

2385 Thurston, E. Temple **83**

Waan. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus, Jr. — Utrecht, Bruna. (17 × 12) 277 blz.* *fl. 1.25*

IV — De ouderdom die waant steeds jong te zijn! Geschiedenis van een ouden edelman die, uit Frankrijk, na zijn verval, naar Engeland vertrok om daar, in fiere teruggetrokkenheid, zijne armoede te verduiken; die terug het leven als in een jeugddroom meeleeft, nu hij de twintigjarige dochter ontmoet van haar die hij eens vurig beminde, in allen eerbied en schuchterheid, maar een anders vrouw werd en stierf. 't Is slechts een fata morgana; zij is jong en denkt er niet aan dat die lieve, goede oude man haar bescheiden het hof maakt, tot dat de ontknooping komt en de burggraaf inziet dat zijne droomen luchtkasteelen zijn. Dit boek is goede ontspanningslectuur die velen boeien zal.

Theo De Ruyter.

2386 Van der Cruyssen, A. C. **83**

Fortuin. Zedeschetsen uit het hedendaagsche leven. — *Antwerpen, Opdebeek. 4e druk (21 × 16) 160 blz.* *5 fr.*

IV — De Brugsche familie Van Groothoven, behept met grootheidswaanzin en hunkerend naar « fortuin », gaat ten onder door een roekeloos speculeeren in bankwaarden; naast de hoofdfiguren van deze familie nog tal van andere uit den Brugschen burgerstand; onder hen zelfs een soort van spiritist-fatalist! — Ik wou echter dat ons volk eindelijk ook eens wat hoogerstaand literair werk ging smaken, want 't wordt daar warempel hoog tijd voor. Dr V. Naveau.

2387 Vermeulen, Edward **83.1**

◆ DE BLIECKAERTS. — *Brussel, Standaard, 1925. (22 × 17) 294 blz. 14,20fr.*

III-IV — Zoowel buiten als in stad; zoowel in Vlaanderen als elders, zijn er voorbeelden van kwaad. Op 't land vindt men goede boeren maar ook boerebeesten. Zoo zijn de BLIECKAERTS. Vader Toon had het reeds in zijne jeugd verkorven: Raf, zijn kloeke kerel, geraakt als jonkheid verstrikt in de netten van een gemeen vrouwmensch en maakt later vrouw en kinders ongelukkig. David, Raf's zoon gaat zijn vader na en is 't verdriet van moeder en zuster en broer en schoonbroer, tot hij, vermooscht door zijn slecht leven, berouwvol bij moeder komt sterven. De vrouwen, buiten de twee herbergslunsen, zijn in 't verhaal de reddende engelen: Raf's moeder, Raf's vrouw, en zijne zuster Clothilde. Deze vindt in Rudolf De Stercke, den ranken reinen boerejongen, den man die nieuw bloed en nieuwen geest brengen zal, maar 't ras der Blieckaerts verdwijnt, omdat het Gods wegen en Gods zegen heeft verlaten en versmaad: de straf der ontucht. Het nagaan van die opgave zegt reeds genoeg, dat dit verhaal niet voor kinderen of aankomende jonklieden geschreven is. Het *is* nadrukkelijk voor *volwassen christenen* gemaakt, en 't kan in onzen tijd veel goed doen. Naast de gewone sappigheid van Ward Vermeulen's taal en zeggenskunst, hebben wij in *dit* boek een poging tot breeder en sterker gebouwd verhaal. Er zijn geen « episoden », die maar zwakjes met de geschiedenis samenhangen, en de geschiedenis zelf is geen opvolgen van tafereelen, maar een uitgroeien van 't een uit 't andere. Nopens de taal zeg ik dit: Ik zal de laatste zijn om Vermeulen's gewestelijke woorden en spreuken af te keuren, integendeel: 1° Ik wensch hem dat hij *die* taal, *zijne* taal nauwkeuriger schrijve en 2° dat hij erin volhoude, zelfs wanneer zijne personen ernstige en hoogere dingen te zeggen hebben. Dààr is hij soms zwak.

AL. WALGRAVE, PR.

2388 Von Krane, Anna Freïin **83.2**

◆ HET ZWIJGEN VAN CHRISTUS. Roman uit de middeleeuwen. *Vert. uit h. Duitsch dr. Chr. Kamp.—Roermond, Waterreus, 1925. (21×15) 338 blz. fl. 2*

IV — Een goed boek: ernstig katholiek, vol tragiek en drama, somber en zwaar-op-de-hand, doch heerlijk als uiting van den ouden godsdienstzin, doordrenkt van de fatalistische en fanatieke religieuze opvattingen der Middeleeuwen, waar het kwaad vlak naast de heiligheid ligt, en de wereld enkel bevolkt lijkt met engelen en duivels. Het boek maakt geen aanspraak op literatuur: wel is het zeer vlot geschreven, wat op zichzelf reeds geen kleine verdienste is. Enkele kapittels, als daar zijn de mystieke vrouw in haar bergkluis, de verbranding der heks e. a. maken het boek enkel geschikt voor volwassen lezers.

ERNEST VANDER HALLEN.

2389 Vosmaer, Mr **83.1 : 7**

AMAZONE. — *'s-Gravenhage, Nijhoff. 9e druk (14 × 11) 288 blz. geb. fl. 3,50*

IV* — Misschien wel van Vosmaer het beste boek, deze strekkingsroman « Amazone ». Verschenen in 1880 beleefde deze kunstroman een negenden herdruk, want boeien blijft hij alle schoonheid- en kunstliefhebbers; de kleineerende kritiek van zijn tijd is hij ontgroeid; de nevels der vergetelheid heeft hij doorschemerd en verscheurd met de scherpe klaarte van zijn onloochenbare klassiek. 't Verhaal verplaatst ons naar Rome, de kunststad, brengt ons in een zekere kunstwereld waar twee personen,

Aisma, een schilder, en Mariana, een dichteres, op elkaar verliefd geraken, en eerst na hevigen, hardnekkigen zielestrijd tot één ziel vergroeien, Aisma is de bewonderaar der Grieksche kunst; Van Walborch vereerder van Horatius, Mariana is de Amazone, de onbuigbare, die ten slotte toch door de liefde gewond wordt. Die kleine groep menschen waarbij zich nog Salviati, een musicus, Askol, een beeldhouwer en Ada een melancholische, zieke vrouw voegen, volgen we op hun uitstapjes, in hun bijeenkomsten, beluisteren we in hun gesprekken over Grieksche en Romeinsche kunst. Een schattig boekje. Wie eens de twintig eerste bladzijden ervan heeft doorgemaakt en niet afschrikt voor stapels eruditie leest door tot op 't eind. Zoek niet het Roomsch Rome in dezen roman, amperkens gewaagt Vosmaer van een bezoek aan den Sint Pieter waar achter een pilaar jonge paartjes elkander ontmoeten, en van in een biechtstoel een lange hengelroede neerdaalt op 't hoofd van een knielend jongentje. De heidensche humanist, zoo wrevelig tegenover 't katholicisme spuwt eenige gemeenheden uit op blz. 235 tegen Onze Lieve Vrouw en Jozef. 't Overige is onberispelijk. Zelfs op blz. 117 een herinnering aan Jezus' groote liefde voor de verdoolde schapen en op blz. 287 dit sublieme: « Jezus heeft de kinderen gezegend en dat was een wijze en diepzinnige daad. Het kind is de ware verlosser. Met een weinig verstand en veel liefde gekweekt, is het een huisgodje dat zegen brengt. » Opmerkelijk nog is die uiterst verzorgde taal, en die diepe psychologie waarmee hij Van Walborch-Aisma, Mariana en Ada heeft doorkeken en ontleed.

D. De Pauw, O. P.

2390 Walch, Jan **83**

Grimassen. *Met omslag dr. Lida Von Wedell. — Den Haag, R. J. Goddard (Boek en Periodiek) 2e druk. (20 × 15) 130 blz.* *fl. 1.65*

IV — Een herdruk van zeven korte verhalen uit den tijd, toen schrijver zijn voornaamste werkzaamheid nog niet aan het tooneel wijdde. Grepen uit het leven, raak en humoristisch verteld, gewoonlijk met een vergoelijkenden grimlach voor de zwakheden en tekortkomingen van het arme menschdom; hier en daar een schampere aanklacht tegen de handelwijze van sommige « fatsoenlijke lui » (*De Onderhandeling, Boefje*).

Dr A. Boon, pr.

2391 Williamson, C. N. en A. M. **83.0**

De verdwenen Bruid. *Vert. uit het Engelsch (The wedding Night) dr. Mej. M. Hellema. — Utrecht, Bruna en Zn. (Bruna's Bibliotheek) (17 × 11) 296 blz.* *geb. 1,25*

IV — Over 't oud kasteel Hidden Hall Court wordt er verteld dat er vóór honderden jaren een jonge bruid verdween. Op uitnoodiging van den eigenaar, Sir Rawdon, gaan Kennedy Haste en Evie Carroll er hun wittebroodsweken doorbrengen, maar reeds den eersten dag verdwijnt de bruid. Dagon, de detective van Scotland Yard weet den draad van het geheim te vinden, en tevens dien van zijn eigen leven. Zijn weergevonden zuster, Pandora Haste, huwt Sir Rawdon en komt aldus terug in 't bezit van 't kasteel, waarop zij en haar broeder erfrecht bezitten. De sluwe Magnani-Marianti, die 't op de verdwenen bruid en op 't kasteel gemunt had, wordt ontmaskerd. — Boeiende detectiveroman in vloeiend en sierlijk Nederlandsch overgezet en mooi uitgegeven. Ontspanningslectuur.

J. Lauwerys, pr.

V. — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

2392 Been, Joh. H. **83.0**

VEDERTJE TALISMAN. — *A'dam, Veen. 1925. (23 × 16) 210 blz.* *fl.*

V — Door de kracht van een wonderbaar vedertje, gebeurt er een gedaanteverwisseling tusschen een heer en een arm jongentje. Vandaar natuurlijk de gekste toestanden voor beiden. Spoedig vindt het jongentje dat het wel beter is heer te zijn, hij weet vedertje talisman te bemachtigen, en weigert nog tot zijn vroegeren staat terug te komen. Zijn hooghartige zelfzucht vormt een scherpe tegenstelling met den eenvoud en de gemoedelijkheid van hem die hij nu zijn beschermeling noemt, en dien hij spoedig aan zijn lot overlaat. — Is hier misschien wat te leeren voor hen die door het vedertje talisman dat geld heet van niet tot iet zijn gekomen? We zien hier in ieder geval goed uitkomen dat het geld niet beter of grooter maakt, en dat armoede niets van de ware zielegrootheid weg neemt. En voor veel menschen is het goed dat te weten.

F. VERMUYTEN, PR.

2393 Buysse, Cyriel **83**

PLUS-QUE-PARFAIT. — *Antwerpen, Lectura (Lectura-Reeks, nr 1), (20 × 14) 80 blz.* *2 fr.*

V — De Antwerpsche Vennootschap «Lectura» opende destijds met dit werk, een eerste reeks die zelfstandig-Vlaamsch werk vervat van Sabbe, Sleeckx, Loveling, de Meyere, naast vertalingen uit Daudet en de Maupassant. Vast is dit het reclaamnummer: men strengelt er rondom de beroemdheid van den novellist Buysse. Een luimige novelle uit de wereld der snoevige dorpsaristocraten : 't Baronetje, Meneer François en Plus-que-parfait (zoo genaamd om zijn modelpuntigheid en keurige, koketterige chic) rijden nog dol-graag met paard en voiture. Een automobiel raast ze uit den weg, den greppel in : gebulder van het trio. En de voerder blijkt Baron's eigen neef te zijn. Gevolg? 't Baronesje wil ook een auto, intrigeert, pauweveert en dubbelarendt er voor. De vriendentrits ligt gebroken. En als een nieuwe grintweg noodig is voor het nieuwe tuig, moet de gemeenteraad dien stemmen voor den baronburgemeester. Middel? Feestmaal en mevrouwelijke pressie. Gevolg alweer? De weg wordt gestemd en Plus-que-parfait sterft er ten slotte bij van puur alteratie en wrok. — Buysse is hier weer in zijn typeeringspracht: flink uitgebeeld, en sober ditmaal ofschoon wel wat luchtig en vlinderig, zijn de drie aristo's, hun koketteeren, hun karakternukken, hun intriguespel. Smakelijk ook de figuur der Barones; tot zelfs de veldwachter en Cocksken, het raadslid, staan daar ten voeten uit gebeeldhouwd. Wonder hoe Buysse ditmaal een moreel-goede en deftige novelle uit de pen kreeg. Maar de man schijnt genezen van zijn Zolaïsme. Deze novelle is niet zwaar : na een lachbui vergeet men ze licht. Waarom Plus-que-Parfait in den titel staat? Nescio, hoofdpersoon is wel 't Baronetje. En och, zijn dood is er zoo miscerabel kunstmatig bijgesleurd, om de deur toch maar dramatisch toe te plakken. Dat gedoe met den aanronkenden automobiel herinnert me sterk aan Streuvels' bladzij over Boerke Van de Velde. Ge weet wel? A. VAN DEN DRIES, PR.

2394 **Claes, Ernest** **83**

◆ UIT MIJN WERK. — *Brussel, Standaard, 1926. (22 × 16) 102 blz.* *9 fr.*

V — Bloemlezingen gaan gewoonlijk mank aan volledigheid. Met uit zijn eigen werk een bloemlezing op te maken heeft E. Claes zóó weten te kiezen dat hij een vrij volledig beeld geeft van zijn kunst en kunde. Zijn doel is zeker geweest bladzijden te geven die in ieders handen mogen komen. En daar is hij in geslaagd. Deze uittreksels zullen helpen om E. Claes nog meer populair te maken. Hij verdient het!

Dr K, ELEBAERS, PR.

2395 **Cleerdin, Vincent** **83**

◆ PAASCH-FANTASIËEN. — *'s-Bosch, Mosmans, (22 × 16) 120 blz.* *fl. 0,75*

V — Heerlijk als een Paaschmorgen en aangenaam als een Paaschgeschenk aan kinderen is de indruk dien dit mooie boek in de ziele prent. Met zijn rijke verbeelding, die rond het Paaschfeest van verleden, heden en toekomst fantaseert, met een uitbeeldingsvermogen als schilder De Hooch (uit 't eerste verhaal) er een moet gehad hebben, en met ragfijne nuanceering in zijn proza, levert schrijver in vijf opstellen eene eenig-mooie bijdrage tot onze Paaschliteratuur, waar zij dubbel welkom zal zijn omdat Paschen, vergeleken bij Kerstmis, nog zoo weinig werd bedacht.

J. LAUWERYS, PR.

2396 **Courtmans, Vrouwe** **83**

DE ZWARTE HOEVE. — *Antwerpen, Opdebeek (Volledige Werken) 1924, Nieuwe druk. (21 × 16) 136 blz.* *5 fr.*

V — Broedernijd en broederhaat, alsmede hoovaardij en driftige geldhonger worden hier duchtig aan de kaak gesteld. Ware broedermin en zuivere, onbaatzuchtige liefde komen daartegenover scherp uit. De climax gaat en prikkelt de nieuwsgierigheid tot het einde, tot de volledige rust is gekomen en overeenkomst is gesloten, na al dit geharrewar en cabaal van trotschheid en haat. De bijgeloovigheid verwerft hier eenigszins nog recht op bestaan, doch niet zoo zeer dat ze aangepreekt wordt. Een boek dat het volk nog wel met belangstelling zal lezen.

H. DE ROOVER.

2397 **Emonts, Pater** **83 : 266**

◆ De GEEST DER VERSCHRIKKING. *Bergen op Zoom, Priesters v. h. H. Hart, (17 × 12) 160 blz.* *gec. fl. 0,75*

V — Een missieroman, zoo noemt Schr. dit verhaal; het is inderdaad een verhaal vol romantische avonturen en toestanden. De missionaris is er de hoofdpersonage van en het speelt in de pioniers-periode van de missie bij de wilde Zwarten. Met hen beleven wij zeer spannende avonturen, die gelukkig alle gunstig afloopen. Een goed volksboek.

A. DE BOECK, PR.

2398 **Finn, Francis, S. J.** **83.0**

◆ GELUKSVOGEL. *Uit het Engelsch (Lucky Bob) vert. dr. Jozef Simons. — Antwerpen, N. V. Leeslust. 1926. (19 × 15) 178 blz.* *16 fr.*

V-VIA — Wie, na de andere boeken van Pater Finn, « Geluksvogel » — de vertaling van « Lucky Bob » — ter hand neemt, voelt zich aangenaam verrast: een nieuw type, en heelemaal andere lotgevallen... Op geheimzinnige wijze door z'n vader achtergelaten, 's nachts in de een-

zaamheid, met vijftig dollars op zak, en het bevel naar 't Zuiden te reizen, vangt de dertienjarige Bob Ryan, de geluksvogel, z'n wonderlijke reis aan. Allen die hij ontmoet, dieren en menschen, verlaat hij beter en gelukkiger: als een goed hart rijk maakte zou hij zwemmen in 't goud. Feitelijk ontvangt hij geld genoeg om bij Broeder Cyriel, z'n laatst-verworven vriend, nog 'n jaar school te loopen; en dat schooljaar, « His luckiest Year » — maar zoo heet het vervolg op « Lucky Bob » en hier zijn we dus ons boek voorbij — zal hem het geheim rond zijne familie onthullen, z'n moeder doen weervinden, en 'n hoop vrienden doen bijwinnen, even sympathiek als dichter Temple, visscher Mozes, waardin Symmes, Anita Reade en Mat Morris. — Ik ken geen schooner hoofdgedachte van 'n jongensboek dan de hier uitgewerkte : 'n goed hart, dat door eigen kracht alleen, alles in 'n heele jongensodussea allergelukkigst doet uitvallen. En ik ken geen mooier kreatie dan Bob Ryan, met iets van Claude Lightfoot en veel van Tom Playfair — ongelukkig wat geforceerd — sympathiek en voorbeeld tevens...: wat een schat een goed hart toch zijn kan! Weze dan het boek voor schrijver, vertaler, uitgever en talrijke lezers, 'n echte « geluksvogel », en mochten allen, gelukkig en dankbaar, het boek sluiten, herhalend z'n laatste woorden: « het is liefde, het is liefde! ». EM. JANSSEN, S. J.

2409 **Fräszle, Joseph, S. C. J.** **83 : 266 : 39**

◆ MIJN OERWOUDNEGERS. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. P. Vierman. Geïll. met 16 platen. — Sittard, Missiehuis. 1925. (22 × 15) 210 blz.* *fl. 1,25*

V — De missie-litteratuur begint stilaan te groeien, in omvang en gehalte. Onder de vele missie-verhalen, die wij reeds in onze taal bezitten, onderscheiden zich deze door hun zakelijkheid en hun ernst: zij verhalen niet alleen over de Kongoleezen, maar beschouwen tevens die oerwoudnegers in hun doen en denken. En aldus hebben wij er niet alleen boeiende vertellingen aan maar krijgen er door een kijk op het leven en de levensfilosofie der zwarten; daarbij zullen zij opvoedend werken en de jeugd leeren zichzelf te geven voor de verheven en heldhaftige roeping van missionaris. A. DE BOECK, PR.

2400 **Laman-De Vries, Helène** **83.0**

TCHI-MÈ. Zeven meisjes in Zwitserland. *Met 8 platen. — Amsterdam, Elsevier. 1925. 138 blz.* *fl. 1.90*

V — Zeven aardige Hollandsch- meisjes hebben voor hun verlof een prachtig chalet betrokken en leven er in zelfbestuur en jeugdige vroolijkheid. Twee bestijgingen, de eene met zonsopgang, de andere met stormnacht en klauterpartij op de Diablerets, plus eene dagwandeling vormen zooal de heldendaden dier onvergetelijke maand. Ter afwisseling de noodige avontuurtjes die zoo'n chaletleven meebrengt, en de regendagen-conferenties, ernstig maar godsdienstigledig, over de in Jo van Ammers' romans opgeworpen meisjesproblemen. Over het algemeen kwettert er rond Tchi-mè (Chez moi) een onschuldige jonge giechellach. Vlaamsche meisjes mogen er verder van hunne Hollandsche zusters menig wel een tikje pedant, doch beschaafd-gezellig gesprek afluisteren. Het Alpendecor rond het chalet is bepaald te mager weergegeven; beter gelukt zijn de tafereelen die samen met levendige herinneringen aan spannende reisavonturen werden opgeroepen.

Dr J. CAEYMAEX, PR,

2401 Reed, Myrtle **83**

DES MEESTERS VIOOL. De romance van een « Cremona ». — *Uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus, jr. — Ryswijk, Blankwaardt. (16 × 11) 252 blz.* *fl. 1.75*

V — Een dood-onschuldig Engelsch romannetje zonder hoogten en diepten, wat sentimenteel en romantisch, overigens een niet-banale variant op het eeuwig-onuitputtelijk motief der liefde. Hier en daar is er een bladzijde die werkelijk origineel is. Het werk kan in ieders handen komen. 't zal trouwens evenmin goed doen als kwaad. Niet beter of niet slechter dan vijftig percent van de Engelsche roman-literatuur.

ERNEST VANDER HALLEN.

2402 Snieders, August **83.9**

◆ ANTWERPEN IN BRAND. Tafereelen uit den jare 1576. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk. 1925. (Dr A. Snieders' Werken, nrs 16, 17) 2 dln. (20 × 14) 138, 162 blz.* *elk 3.50 fr.*

V — De Spaansche furie te Antwerpen begin November 1576. Heel de romantische rommel: verraders, verspieders, schurken, verliefde jongelingen, helden. In de bedreigde en brandende stad een engel: Zuster Bertha. Allerlei griezeligheden en akeligheden: te veel. Ten slotte wordt zooals dat betaamt de ondeugd gruwelijk gestraft, de deugd beloond. — De zielkunde blijft in den dop. De gesprekken zijn houterig, op een paar na. Volkomen gemis aan plasticiteit in de beschrijvingen. Slordigheden, welke soms koddig aandoen o. a. (bl. 59) : « Geen goed woord, geen kus, geen *kruisteeken* — niets van dat alles kwam over Burks lippen ». Steeds wordt het verhaal aangevuld door rhetorische kunstgrepen van den verteller. — De gewone lezers zullen echter van het boek houden omdat er zooveel in gebeurt, omdat het verhaal boeit, omdat de nieuwsgierigheid geprikkeld wordt. Dr L. DOSFEL.

2403 Snieders, Dr J. A. **83**

◆ WAAR IS DE VADER? — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr A. Snieders' Werken, nr 6), 1926. (20 × 14) 110 blz.* *3,50 fr.*

V — Een romantische novelle, die ons de eigenaardige avonturen verhaalt van een vader die, na verlies van zijn fortuin, in den vreemde met de poppen gaat spelen om aan zijn huisgezin een eerlijk bestaan te bezorgen. De gang van het verhaal is vlug, de gesprekken onderhoudend en levendig. Beste volkslectuur. Dr A. CARDYN, PR.

2404 Vanden Oever, Karel **83**

◆ OUD-ANTWERPSCHE VERTELLINGEN. *Teekeningen van F. V. d. Velde. — Antwerpen, Mercurius. (22 × 16) 112 blz.* *geb. fr. 5*

V — Bloed-echt Sinjoor, verwijlt K. Vanden Oever in zijn stede « aen 't werf » en doorpluist met liefde de oude velijnen waarop de oude verhalen uit Antwerpen's verleden staan gechronyckt. En een voorliefde schijnt hij wel te hebben voor het spaanjoolsche tijdvak. — Ook deze tien vertellingen voeren ons terug in Oud-Antwerpen, en doen in avonturelijk gebeuren enkele typen er van voor ons leven. — Het werkje leest prettig, met den geur er in en den wasem er over van de vroegere Sinjorenstad. Het gewild-archaïeke in Vanden Oever's taal is zeer stemmig en zielvol aangewend. Enkel schijnen me de avonturen van Jan Puyt, Pypelinckx, et cons. wat weinig om het lijf te hebben. Mercurius zorgde voor mooien druk en mooie uitgave. M. VAN HOECK, PR.

2405 **van der Lans, Mevr. J. R.** **83**

DE EIKEN VAN FORZETTEN. — *'s Bosch, G. Mosmans (20 × 14) 160 blz. fl. 0,75*

V — De zucht naar het stadsleven, het onbekende, schitterende, woelige, verwoest twee gezinnen en maakt in beide een ongelukkige. De twee geschiedenissen verloopen paraleel, grootendeels door uiterlijke omstandigheden zijn ze aan elkaar gehecht, maar ze versterken elkaar in hun gebeuren en in hun uitwerking. Wij denken even aan een thesis, en aan Bazin's « Terre qui meurt », althans wat het thema betreft. — De uitbouw verloopt egaal, mist concentratie en diepte, het tragische wordt getempeerd, komt tot geen levensvolle uitbarsting. Zoo ook de stijl: netjes maar effen, geen relief, breede schildering zonder intense warmte. — Toch interessante ontspanningslektuur, die om wille van haar waar-christelijken geest moet gewaardeerd worden.

FR. HAEPERS.

2406 **Van Driessche, Dr Albert** (Berto Van Kalderkerke) **83**

UIT DONKERE DAGEN. *Geïll. met teekeningen dr. Tony Van Os. — Brussel, Standaard, 1926. (20 × 15) 132 blz.* *10,80 fr.*

V* — Laat ik hier herhalen, wat ik in 1913 schreef, bij 't verschijnen van de eerste uitgave van dit boek. Een veel-belovende eersteling van een zeer knap schrijver. De jaren hebben me trouwens niet in het ongelijk gesteld. Wat op dezen eersten bundel meesterlijke schetsen volgde, getuigde van een onverzwakt talent. Spijtig dan maar, dat na « Uit vreedzame Dagen » (1920) en « Het glorielooze Lot » (1923) geen enkel litterair werk van Dr Van Driessche nog 't licht zag. Een zeer drukke dokters-praktijk houdt dezen fijnzinnigen kunstenaar verwijderd van de schrijftafel. Wie met ons, deze heerlijke schetsen « Uit donkere Dagen » herlezen, zullen het ongetwijfeld ten zeerste betreuren.

JORIS EECKHOUT, PR.

2407 **Van Maurik, Justus Jr.** **83**

UIT ÉÉN PEN. Novellen en schetsen. — *A'dam, v. Holkema & Warendorf. 7e druk (27 × 16) 163 blz.* *fl. 0.90 (6 fr.)*

V — Deze bundel zooals trouwens de overige bundels novellen van Justus Van Maurik, biedt een aangename afwisseling van ernst en luim. Van Maurik weet op het gemoed van zijn lezers in te werken door roerende tafereelen die getuigen van een diepe kennis van het menschelijk hart en van een rechtzinnig medevoelen met 's menschen lief en leed. Maar hij heeft ook een scherp oog voor den luimigen kant van menschen en toestanden en heeft er pret in zijn lezer eens hartelijk te laten lachen. Gezonde volkslektuur.

Dr A. CARDYN, PR.

2408 **Van Tichelen, Th.** **83 : 24**

'T HAANTJE OP DEN TOREN. — *Brussel, N. V. Standaard-Boekhandel. 1926. (21 × 17) 208 blz.* *12.50 fr.*

V — Dit haantje weet van op zijn hoogen toren van waar het gansch het land overschouwt, geestig en pittig, boeiend en soms ontroerd, doch altijd stichtend te vertellen voor klein en groot, jong en oud. Een volksboek van de beste soort, van het bovenste schab. Dat « haantje » zal zijn weg maken en overal waar het in huis komt, zal het een merk van zijne sporen nalaten. Voor alle lezers, dus voor alle boekerijen.

Fr. Crols, PR.

2409 Vermandere, René **83**

◆ VAN DEZE EN DE ANDERE EEUW. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk 1926 (21 × 14) 266 blz.* *5 fr.*

V — Vermandere is een meester in de « copieerkunst des dagelijkschen levens »; dat leven mag zich voordoen in de hoogste kringen of onder de nederigsten van de nederigen, het heeft hem te pakken en het spreekt hem de taal die alleen wordt gehoord door een ruim hart en een blij gemoed. Deze bundel is op en top van Vermandere. En dat zeggen is op zichzelf een lofwoord spreken. Er is daarin van leute en gemoedelijkheid, blijdschap en ontroering, tragiek en tranen. Maar boven alles de eigen kijk en het eigen hart en het eigen woord van zoowat onzen besten humorist in Vlaanderen. Ik ken geen man in heel Vlaanderen die het niet met smaak zal genieten. E. VANDER HALLEN.

2410 Verne, Jules **83.0**

MET « DE ZEEMEEUW » NAAR 'T ZONNIGE ZUIDEN. *Vert. uit h. Fransch. Geïll. dr. Frans Lazarom. — Alkmaar, Kluitman (Geïll. Jongensboeken). 1925. (23 × 14) 236 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,90*

V — Een plezierreis die heel plezierig is, en eindigt met een schipbreuk. De schipbreukelingen worden gevangen genomen, en bevrijd dank zij den heldenmoed van een der tochtgenooten. In die avonturen is een heel onschuldige liefdehistorie geweven. — Het grootste deel van het boek is weinig interessant; op het einde komt er wat meer leven in. Toch wel aan te bevelen voor de jongens. F. VERMUYTEN, PR.

2411 Vesters, J. A. **83**

◆ DE BESTEDELING. — *A'dam. R. K. Boekcentrale (Centrale Roman-Bibliotheek) 2 dln (20 × 14) 151, 144 blz.* *fl. 1 elk; geb. fl. 1,50 elk*

V — De schrijver geeft ons hier de jeugdgeschiedenis van een armen weesjongen, uitbesteed bij een rijken boer-burgemeester, die samen met zijn vrouw en zijn zoon den jongen uitbuit, mishandelt en beschuldigt van oneerlijkheid, ja, zelfs van moord. Bij slot van rekening kom-'s burgemeesters zoon zelf in de gevangenis voor moord, de burgemeester neemt ontslag, en de vroegere bestedeling komt in zijn plaats aan 't hoofd der gemeente. — Vesters geeft ons mooie beelden uit 't Noord-Brabandsch dorpsleven der jaren 1850: zoo 't beeld van den pastoor, van den dorpspoëet, van den zoeker naar oudheden, van den weesjongen zelf. De lieve idylle van het vreemde meisje, bij een schipbreuk gered, draagt veel bij tot de aantrekkelijkheid van het verhaal.
J. LAUWERYS, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2412 Alders, L. W. **83**

◆ DE JONGENS VAN DUINDORP. — *Alkmaar, Van Putten & Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek). 1926. (21 × 15) 174 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 2*

VA-B — Het leven van de dorpsjeugd. — De lezers zullen inzien van welk groot belang de keus der kameraden is. Aanbevolen.
M VAN COPPENOLLE.

2413 **Lavki, Lod.** **83.0**

◆ HET LAND DER ELECTRISCHE ZON. — *Antwerpen, Opdebeek, 1926. (27 × 18) 118 blz.* *6 fr.*

VIA — Wat een wonder boek! Eenige padvinders gaan opzoekingen doen in een oud kasteel, komen in een onderaardschen gang terecht, en ontdekken een heel onderaardsch rijk, waar menschen wonen die ons ver vooruit zijn op gebied van wetenschap en beschaving. Die onderwereld is verlicht door een electrische zon. De jongens beleven natuurlijk tallooze avonturen, onderwijzen en doopen een kind dat hun tot gids dient, en slagen er met veel moeite in terug uit die onderwereld te ontsnappen. Bij al hun wedervaren hebben ze leeren waardeeren al het goede en schoone dat God ons gegeven heeft. Het einde is nog al verrassend : een der jongens zal priester worden om in het « land der electrische zon » zijn apostolaat uit te oefenen. — 't Is goede lezing voor onze jongens. Spijtig dat de schrijver de keurige uitgave zijner vorige werken verruild heeft voor dit onhandig formaat.

F. VERMUYTEN, PR.

2414 **Lavki, Lod.** **83**

◆ LOWIEKE. — *Antwerpen, Leeslust, 1926. (19 × 15) 92 blz.* *5 fr.*

VIA-B—'t Is een genot, die boekjes van Lavki te lezen. Nu weer: *Lowieke* is de « nieuwe jongen » van de parochie; uit de stad kwam hij, en daar heeft hij geen kristelijk leven gekend. Maar zijn makkers, de jongens van den koster, den meester en den garde, zorgen ervoor, dat hij door lief en leed met hen te deelen, ook hun leven van godvruchtige knapen deelt. — Er zit in die eenvoudige verhaaltjes een blijde, gezonde, katholieke ziel. Warm aanbevolen.

AL. WALGRAVE, PR.

2415 **Lavki, Lod.** **83**

◆ MIJN BROERKE. Verhaal uit het leven van een rakker. — *Antwerpen, Leeslust, 1926 (19 × 15) 194 blz.* *5 fr.*

VA-B — « Mijn Zusterke » van L. Lavki heeft een « Broerke » gekregen. Weer een flink figuur in de rij die deze Limburgsche priester voor de jeugd reeds heeft uitgeteekend. Het verhaal vlot, en langzaam volgen we de omkeering in de ziel van den deugniet Lom tot den goeden jongen, Lommeke! — In 't «Vlaamsche Land» (2, X '26) werden Lavki's werkjes besproken en werd over hem zelf geschreven onder titel « Een Vlaamsche Finn? ». We wenschen hem hartgrondig toe dat hij, die reeds met zoo'n frissche kracht voor de Vlaamsche jeugd heeft gewerkt, zijn weg moge voortstappen. Steeds beter, blijve zijn leuze. — Onze boekerijen zullen alle dit werkje aankoopen dat door « Leeslust » — het hoeft niet gezegd — zeer netjes uitgegeven werd.

M. VAN HOECK, PR.

2416 **Maria-Teresa, Zr** **83**

◆ SMOKKEL-FIENTJE EN ANDERE VERHALEN. — *Geïll. dr. Rob. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek). 1925. (21 × 16) 168 blz.* *fl. 1,50*

VIA-B — Een oneerlijke moeder wordt door haar kind in stilte beoordeeld. Ze vermoedt niet hoe haar dochtertje door haar lijdt : op straat wordt ze door de andere kinderen uitgemaakt, in de school leert ze dat smokkelen en stelen zonden zijn. Niettegenstaande al haar liefde tot haar moeder kwijnt het kind tot het op een keer doodelijk ziek wordt.

— Dan begrijpt de moeder... Ze belooft haar onbezonnen leven te beteren. Dat gebeurt werkelijk en een nieuw, heerlijk leven daagt op voor moeder en kind. — Smokkel-Fientje en de andere verhalen zijn diep-godsdienstig en heel lief. Ze zijn ook goed geïllustreerd.

M. VAN COPPENOLLE.

2417 Rengersen, A. **83**

SCHIPPERS LIEF EN LEED. *Geïll. dr. j. g. Kesler. — Baarn, Bosch. (Stamperius-Bibliotheek) 2e druk. (21 × 19) 135 blz.* *gec. fl. 1.40; geb. fl. 1.75*

VIA — In een aantrekkelijken, eenvoudigen vorm wordt het harde leven van het schippersvolk voorgesteld. Als een vast overtuigd, moedig volk wekt het bewondering. Wetenswaardige bijzonderheden over het zeeleven maken het boek leerrijk voor de jeugd. — Gedachte en vorm zijn ten zeerste tot de ontwikkeling van jongens geschikt.

FR. HAEPERS.

2418 Van den Berg, W. **83**

◆ DE AVONTUREN VAN WIM EN 'N WEENSCHEN JONGEN. *Geïll. dr Gerard Gerrits. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia. 1925. (25 × 16) 224 blz.* *fl. 1.90*

VIA-J — De schrijver verhaalt op een heel aantrekkelijke wijze in welke droevige omstandigheden twee jongens, die juist voor den oorlog een plezierreisje samen gemaakt hadden, elkaar terugvinden. Door dit belangwekkend verhaal zullen de kinderen een blik kunnen werpen op de vreeselijke oorlogsjaren. M. VAN COPPENOLLE.

2419 Van Gorkum, S. F. **83**

◆ HET HOUTEN KRUIS. *Naar het Duitsch. — 's Bosch, G. Mosmans & Zn. (23 × 14) 102 blz.* *fl. 0,50*

VIA-B — Een weesmeisje, Sophie, wordt door een rijke Mevrouw aangenomen, en mag na dezer dood, luidens het testament, onder de kostbaarste gedenkenissen kiezen wat zij wil. Zij kiest echter het houten kruis, dat de stervende weldoenster in handen hield. Sophie huwt een braven hovenier; na eersten voorspoed komen rampen, een onbermhartige gierigaard wil hen ten onder brengen. Daar ontdekt Sophie dat in het houten kruis een kostbaar juweelkruis verborgen zit. Het helpt hen, de schuld te betalen, en zelfs den zondaar te bekeeren. — Ik heb als kind dit verhaaltje gelezen in kanunnik Schmid. Waarom verzwijgt deze vertaler den naam van den schrijver? AL. WALGRAVE, PR.

2420 Zoomers-Vermeer, J. P. **83**

REINTJE VAN DEN WATERMOLEN. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf (Ons Boekenplankje) (16 × 12) 232 blz.* *gec. fl. 1,25*

VIA-M — Wat is dit « Reintje » een bevallig boerinnetje: van goud als een boterbloem en frisch als 't water bij den « watermolen ». Zij, de mindere van geboorte, is door haar karakter, de meerdere: wat blijkt uit de voorvalletjes in hun kinderleven, haar uitstapjes en vriendschap, met Floortje, Clara en Robbie en voornamelijk uit een edelmoedige gedraging, ten opzichte van het rijke burgermeisje, Hilda, die haar altijd zoo hooghartig en misprijzend had bejegend en die haar nu het leven te danken had. — Een lief, smaakvol verhaaltje, half sprookjesachtig, dat uit het leven gegrepen, een besten opvoedenden invloed op lezeresjes uitoefenen kan. D. DE PAUW, O. P.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar.)

2421 **Casimir, B.** **83**

◆ BENNEKE. *Geïll. door Jan Wiegman. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek) 1925. (21 × 16) 92 blz.* *fl. 0.75*

VIB-C — Aantrekkelijk verhaal. Goede karaktertypeering. Benneke leeft in een voorbeeldig huishouden; hij geniet een godsdienstige opvoeding. De lezers zullen Benneke graag in zijn kinderjaren volgen en de groote gebeurtenissen meêleven. Zij zullen betreuren hem vaarwel te moeten zeggen. M. VAN COPPENOLLE.

2422 **Dannenberg, W.** **83**

DE KROONPRINS VAN ZEVENLAND. Een sprookje van een sterrenrijk. *Geïll. dr. Rie Cramer. — Utrecht, De Haan. (22 × 18) 111 blz.* *geb. fl. 1,25*

VIB — Formeel is dit sprookje van « De Kroonprins van Zevenland » net zoo keurig en fijn als « Het Druivejurkje »; essentieel vind ik het eenigszins minder : ietwat gezocht en tamelijk langdradig. Anders een mooie gedachte, die ten grondslag ligt van deze kindertelling! « Afgunst is blindheid, liefde echter is licht ». Dr V. NAVEAU.

2423 **De Waal, C.** **83**

◆ UIT GROOTMOEDERS PORTEFEUILLE. *Geïll. dr Jos. A. Postmes. — 's Bosch Malmberg; Antwerpen Neerlandia, (Jeugd-Bibliotheek). 1925. (21 × 16) 112 blz* *fl. 0,90*

VIB-A — Aan lezertjes die een boek vragen « om te lachen » kunnen deze verhalen gegeven worden. — Op twee of drie na, zijn het allemaal grappige vertelsels die levendig verhaald en door de mooie teekeningen nog levendiger voorgesteld worden. M. VAN COPPENOLLE.

2424 **Dietz, Henr.; Van Rennes, Cath.; Kuiper, A. C.; Hoog, Aletta; Maathuis-Ilcken, S.; Jehu, Felicie, e. a.** **83**

ARME HANS. — *A'dam, Veen (Ons Thuis) 1925 (23 × 17) 64 blz.* *fl. 1,25*

VIB-C — Aantrekkelijke verhaaltjes. Leuke versiering en band. « Ons Thuis »-serie is ook best geschikt voor prijsuitdeelingen en zal de jeugd zeker behagen. M. VAN COPPENOLLE.

2425 **Dietz en Leopold, e. a.** **83**

KAMPEEREN. — *A'dam, Veen (Ons Thuis) 1926. (22 × 17) 64 blz. geb. fl. 1,25*

VIB-C — Prachtige uitgave : Band, versiering, taal, druk, alles is keurig en kinderlijk. De laatste verhalen zijn erg kinderachtig vergeleken bij de twee of drie eerste verhaaltjes. Het begin zal dan ook beter passen bij B en het einde bij C. Aantrekkelijk verteld en voorgesteld.
M. VAN COPPENOLLE.

2426 **Maria-Teresa, Zr.** **83**

◆ 'N KLEINE RAKKER EN ANDERE VERHALEN. *Geïll. dr A. Graafland. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek). 1925. (21 × 16) 112 blz.* *fl. 0,90*

VIB-C — Eenvoudige verhaaltjes uit het huiselijk leven, geschikt voor jongens zooveel als voor meisjes. M. VAN COPPENOLLE.

84. ESSAYS

1427 **De Bom, Em.** **84 : 7 : 8**

NIEUW VLAANDEREN. Kunst en Leven. — *Brussel, De Wilde Roos. 1925. (27 × 13) 314 blz.* *9 fr.*

IV — Deze bundel, bedoeld als een vervolg op *Het levende Vlaanderen* bevat een goeie dertigtal kleine opstellen en essays over Vlaamsche kunstenaars. 't Is niets anders dan journalistiek, ten dienste van de gemeenschap, om aan onze Vlaamsche lezers ruimer begrip en dieper inzicht te geven in kunst en leven: vulgarisatiewerk dus, maar keurig en fijn, boeiend geschreven en pittig voorgesteld. Als Emmanuel De Bo~~on~~ aan 't vertellen gaat en met volle grepen put uit de rijke schatkamer van zijn herinneringen, dan móet ge luisteren naar zijn onderhoudend woord. — Al wordt het oordeel van den schrijver gemeenlijk beïnvloed door zijn levensbeschouwing en al klimt hier en daar de socialist op de tribuun, toch bezit hij takt genoeg om de katholieken niet te kwetsen in hun overtuiging. Als inleiding, een deklamatorisch voorwoord van Eduard Anseele. Dr A. BOON, PR.

1428 **Gijsen, Marnix** (J. Albert Goris) **84**

◆ KAREL VAN DE WOESTIJNE. — *Antwerpen, De Sikkel (Vlamingen van Beteekenis, IV) (21 × 14) 28 blz.* *1 fr.*

IV* — Marnix Gijsen beoordeelt Karel Van de Woestijne van het standpunt uit der nieuwere letterkunde; in het eerste hoofdstuk « de beklaagde en de gezwoornen » wordt de schrijver dan ook gedaagd voor de vierschaar der jongeren, die er een heel nieuwe rechtstaal op nahouden en een cinema laten afschijveren van beelden en indrukken; in het laatste hoofdstuk klinkt het oordeel duidelijker: « Van de Woestijne bracht het erotiek, het moeë; de jongeren zoeken het geestelijk bevredigende, maar begroeten met gretige handen den man die moeizaam aanstapt, met de oogen vol ernst en den geest gelouterd door het schrille vuur der goddelijke verbeeldingen ». — Met gretige handen, inderdaad: Marnix Gijsen schiet een vuurwerk af van de felste kleuren, een regenboog van de schitterendste fantasieën, ter eere van den schrijver, dien hij liefheeft boven alle andere Vlaamsche schrijvers, wat hij dan ook bewere en zegge. En gelukkig voor ons; want zoo hebben we niet enkel een woordenfestijn, maar de bewonderende liefde van Gijsen deed ons den sleutel aan de hand voor de vele en soms moeilijke boeken van Van de Woestijne (misschien deed de studie over Verhaeren in «Kunst en Geest in Vlaanderen » hem tot die synthesis komen). — « Een geliefd thema is het *Adamische* voelen, het sensitief onafhankelijk staan tegenover de buitenwereld. Naarmate langs de vijf zinnen de buitenwereld hem geopenbaard wordt, groeit het bewustzijn, dat echter fataal in zich sluit een onoverkomelijke kommer van levensmoeheid en dadenleegte... Herhaaldelijk ook ontmoeten we Herakles. Hij blijkt te zijn de geestelijke antipode van Adam. Hij heeft alle dadenleegte geproefd en kan toch niet berusten. » In de ontleding der werken van Van de Woestijne zal Gijsen nu aantoonen hoe dit thema gestadig terugkeert. — Het beste werk van V. d. Woestijne is niet zijne poëzie. Hij heeft den cultus der pijnlijke zinnelijkheid, der wrange en bittere liefde, die leidt naar den hoogen wellustvan zelfs vernedering en inkeer... « Zijn poezie blijft sensueel. Zij holt naar het debacle van den walg: maar hij stijgt op in zijn proza tot de stijlste hoogten. Hij zei het immers: ik ben de Janus

met het dubbele voorhoofd, het grijnzend-droeve, het lachend-blije... Het groote kenmerk van zijn prozawerk is het reusachtig visioenaire van zijn verbeelding». — Zijn schoonste boek zal wel wezen : « De bestendige Aanwezigheid » waar hij stijgt tot hoogten van berusting in het gevoel van den God-in-ons. Hoe men weifele of angstig zij; de goddelijke asem zal wasemen over uw wezen, en gij ondervindt een onbegrepen troost. Admetos is eene gearchaïseerde opvatting van de Genade. — Wij bleven lang stil bij dit kleine, maar zwaar-tillend boekje. — Al wie belang stelt in V. d. Woestijne, dus al wie belang stelt in de Vlaamsche letterkunde zal het met vreugde en nut lezen. Noch het onderwerp, noch de taal maken het geschikt voor minderjarigen. J. HALLEZ, PR.

1429 **Van den Oever, Karel** **84 : 39**

◆ DE « HOLLANDSCHE NATIE » VOOR EEN VLAAMSCHEN SPIEGEL. — *Maeseyck, Romen & Zonen 1925. (21 × 16) 110 blz., met 1 portret.* *17,50 fr.*

IV — Die « Vlaamsche spiegel » wordt niet gedragen door levensblijheid, en reflekteert dus niet altijd zuiver, want wijzen op stug- en stijfheid van 'n Noorderbroer kan billik lijken, maar we missen hier veelal de breedheid die ons in kritiek vertrouwen doet. Laat de Hollandse Nasie nog zo « hervormd » zijn en zo frigo-achtig in 'r denken en doen ; laat dit in waarheid te wijten zijn aan Kalvijn, 't hoeft erkend dat de gezondmakende reaksie der massa ijverige Katolieken naast Geloofsverspreiding ook geestelike verruiming op 't oog heeft en bewerkt. 'n Hollander zal, naar karakter en temperament, steeds erg verschillen van 'n Vlaming. Daar hebben, met de Hervorming, politieke en andere veten schuld aan. Ook ethnografiese oorzaken liggen daarbij ten grondslag. Kulturele toenadering van Noord en Zuid zal slechts begunstigd door 'n geleidelik beter onderling begrijpen en waarderen der wederzijdse kwaliteit. Wat ons ontbreekt, heeft Oranje, en andersom. Zo de Vlaming wat meer aandacht wijden wou aan kulturele waarden, zou Groot-Nederland niet utopies *blijven*. Hierin zal geestelike evolusie voorgaan in 't spoor van ons almachtig Katoliek geloof. En waar niet-begrepen-zijn soms treurig stemmen kan, helpt beslist wat Brom nog onlangs te Leuven zei : *bidden*. Ook dat ligt in uw heerlike lijn, Karel, we weten 't allen goed, maar wat we daarin zoeken moeten is Roomse levensblijheid. Die is altijd daar waar de mens zich, in 't wereldkompleks, steeds dicht bij God weet, en boven 't geklets van de teetuin de vrome vreugde van de Pelgrim kent. Elke stap brengt ons 't doel méér nabij. In *die* geest alleen is Oranje eenmaal te verzoenen met ons blazoen. — V. d. Oever's verklaring aan Nederland over Hollands-Belgiese toenadering is, in algemene zin, te onderschrijven. 't Is echter naïef, te menen dat dergelike verklaring de Rezidensie bewegen zal. Ginds denkt men 'r kalmpjes aan hoe de Vlaming beter doen zou eerst z'n « binnenlandse » aangelegenheden zelf te ordenen. 't Feit dat we 't in 'n verloop van 90 jaren niet hebben gekund, verhoogt natuurlik geenszins ons prestige in de Haagse ogen! Dwaas lijkt 't ons te verwachten dat Holland zich offisieel met ons inlaten zal zolang wij zelf niet 't bewijs geven van wat we — kultureel — voor Groot-Nederland in Europa kunnen vertegenwoordigen. V. d. Oever's verklaring is 'n eerlike openlike bewijsvoering ten gunste van 'n idee die ons allen lief is. De verwezenliking ? 'n Paar mouwen die we zelf aan te passen hebben, solidair, gestaâg, zodat onze nazaten wat méér mogen vinden dan wat wij, summa summarum, van onze voorgangers hebben geërfd. — Nog kwam deze beoordeling niet van de pers, toen we vernamen

dat Karel Van den Oever in de Heer ontslapen was. De resensie blijve ongewijzigd in haar oprecht bedoelde objektiviteit. We verminderen daardoor geenszins de eerbied voor de ons duurbare nagedachtenis van onze mede-Pelgrim. Nu hij zijn tocht geëindigd heeft en vóór 't Ewig Aanschijn de rust geniet die hij in zijn leven niet gekend heeft, neigen we met piëteit over de schone vruchten van zijn geloof en liefde.

A. VAN DE VELDE.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

1430 Verriest, Hugo **88**

◆ KEURBLADEN : 1e en 2e Deel. — *Brussel, Standaard, 1926. 2 dln. (20 × 15) 208, 220 blz.* *elk 9 fr.*

V — In deze twee bundels wordt een rijke keuze aangeboden die den lezer toelaat kennis te maken met het zeer verscheiden werk van Verriest. Een viertal schetsen uit « Regenboog » en uit « Op Wandel » een paar « Vlaamsche Koppen » : Constant Lievens, Rodenbach, Streuvels, Amaat Vyncke; drie, vier voordrachten reeds vroeger gebundeld, een tiental gedichten; verder, als tot nog toe onuitgegeven werk, vooral : Wie en wat ik ben; Beschaafd West-Vlaanderen; Wat er in Vlaanderen roert en wat er stil blijft; Krystalisatie; Taal en Letterkunde. — Was het niet beter geweest een chronologische orde te volgen? En was er uit de talrijke bijdragen van «De Vlagge» en van «De Nieuwe Tijd» niets te halen dat menig onbelicht vlak beter kon doen uitkomen? — Een welkom geschenk voor de Verriest-vereerders en voor alle bibliotheken.

Dr A. BOON, PR.

1431 Verschaeve, Cyriel **88**

◆ UIT MIJN WERK. — *Brussel, Standaard, 1926. (21 × 17) 128 blz. 10,80 fr.*

V* — Nummer twee uit de zeer welkome Standaard-bloemlezingen-serie. Dit deel bevat : drie uittreksels uit « Zee-Symfonieën » : De Meeuw, Oogen, Liefdeverlangen; twee « Uren Bewondering » : Rubens, Beethoven's Missa Solemnis; een fragment uit « Judas » en een dito uit « Jacob van Artevelde ». Op de waarde zelf van de gekozen stukken valt niets af te dingen; altijd weer behoort de lezing van een werk van Verschaeve, tot het hoogste, esthetisch genot. Alleen hadden we gewenscht hier aan te treffen: enkele uit de vele onuitgegeven brokken van Verschaeve's opus. Waarom kregen we niet enkele bladzijden beeldend en schouwend proza uit zijn « Oorlogsdagboek »? Een tweede uitgave, die allicht niet lang uitblijft, moge ons volkomen voldoening schenken. Verschaeve in zijn beste momenten — en die zijn talrijk in zijn werk — staat op één lijn met de grootsten uit onze Nederlandsche Letterkunde.

JORIS EECKHOUT, PR.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

1432 Balieus, Dr H., Heylen, L. en Verschueren, J., **91**

◆ ALGEMEENE ATLAS VOOR BELGIË. Met een alfabetisch register. — *Groningen, Wolters, 1925, 3e vermeerderde druk. (29 × 23) 73,14 blz. 20 fr. gec. 25 fr.*

V — Na het succes dat de twee eerste uitgaven behaalden lijkt het overbodig nogeens al het goede op te sommen dat deze Algemeene Atlas voor België ons brengt. Het is feitelijk onnoodig hier nog een

woord van aanbeveling te zeggen, noch te vermelden dat de bewerkers gezorgd hebben goed bij te zijn zooals o. m. blijkt uit de economische kaartjes die volgens de nieuwste statistieken zijn bijgewerkt. Deze arbeid, het resultaat eener uitmuntende samenwerking, is voor het Middelbaar Onderwijs over 't algemeen en voor de aardrijkskunde in 't bijzonder een flinke aanwinst! Het Alfabetisch Register maakt het tot een onmisbaar bezit voor alle intellectueelen en zakenmenschen. In iedere boekerij zou deze Atlas moeten voorhanden zijn. Dr J. UYTTERHOEVEN.

1433 Poortenaar, Jan en Poortenaar-Van Vladeracken, G. 91 : 7

EEN KUNSTREIS IN DE TROPEN. *Met 40 illustraties en 1 vierkleuren-druk. — Zutphen, Thieme 1926. (24 × 17) 202 blz.* *fl. 4,90; geb. fl. 5,90*

IV — De schrijvers hebben eene omreis van 2 jaar in den Oost gedaan, voordrachten of concerten gevend, en de heer P. heeft er geschilderd, natuur en Indisch leven. En 't is Java met zijne vuurbergen, 't zijn de schitterende hoven te Djocja en te Solo, dan weer het Boeddhisme in zijne monumentaliteit en droom op den Boroboedoer te Madoera en Bali. Celebes en Borneo even aandoend, gaat het dwars door Sumatra's oerwouden en bergen, dan de kust langs tot het Tobameer daarboven. J. Poortenaar is een uitstekend natuur- en figurenschilder zoo met de pen als met kwast en stift. Heerlijke landschappen, dag- en nachturen worden daar voor onze oogen gepanneeld; weer anders dan een Verhoog (Onder de Tropenzon), die meer het schrilwemelende van havens en stranden weergaf; hier is, met doorvoeldheid, schilderszelfbeheersching. Met ware liefde zijn gekoesterd, de gratievolle paleisbeelden, prinsen, serimpi's (danseressen) en wajang-(tooneel)spelers. Af en toe schetsen en indrukken van het straat- en puinenleven, de rastypen, Indië. Effenaf prachtig beschreven. Het zal natuurlijk ook niemand verwonderen dat een kunstenaar als deze, evenals Feber, dweept met Oosterschen kunstzin, Oostersche verfijndheid en kultuurstijl. — Over de reisvoorwaarden, — eene massa gegevens, soms tot eene verhandeling uitgegroeid, elders in verhalenden vorm voorgesteld, alles op eene zeer geestige wijze. Een heerlijk kunstwerk, met die mooie reproducties van 's schrijvers schilderwerk. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

1434 Bierbaum, Max

◆ PAUS PUIS XI. Het leven en de tijd van Pius XI. *Voor Nederland bewerkt dr. P. P. Van Steenbergen. — Eindhoven, N. V. Lecturis. 1924. (22 × 15) 239 blz.* *gec. fl. 2.90*

V* — Naar de stad op den berg, naar den Vader der Christenheid, lokte dit Jubeljaar tallooze scharen pelgrims uit alle werelddeelen en landen. Rome is het hart en hoofd, het middenpunt van de wereld. Daar zetelt de grootste zedelijke macht der aarde. Dat vertastbaart dit boek, welk den huidigen Paus uitbeeldt als een vooraanstaande, menschelijke persoonlijkheid, die leeraar, geleerde en schrandere diplomaat, eens op pauselijken troon verheven, als Bestuurder der Kerk, 't werk van Pius X en Benedictus XV schitterend voortzet, alle kultuurstrevingen leidt en alle sociale en kerkelijk-politieke kwesties wijselijk oplost. Niet alleen 't leven van den Paus maar de beteekenis van 't Pausdom en 't leven der Kerk komt hier ter sprake. Vele bizonderheden nopens de Pauskeuze, de Pauselijke bedrijvigheden en omgeving maken dit boek aantrekkelijk, dat bovendien rijk is geïllustreerd en zeer mooi uitgegeven.
D. DE PAUW, O. P.

1435 **Buys, I., C. M.** **83 : 92.2**

◆ FRANCISKAANSCHE LEGENDEN. — *Leiden, Van Leevwen. (20 × 13) 230 blz. fl. 0,90*

V — Het is een verheugend feit dat de kunstenaarswereld zich gaan bezighouden is met den ordestichter uit Umbrië. En dat is niet te verwonderen. Er gaat uit zijn verschijning een wonderbare magnetische kracht uit, die noodzakelijk sensitieve zielen, als kunstenaars zijn, ontroeren moet. Ook al staan deze buiten het geloof. Dan kwam het gevaar dat zij den middeleeuwschen heilige zouden beschouwen als een voorlooper der Hervorming, en een door de Heilige Kerk onbegrepen idealist. 't Is noodig dat de ware Franciscus in klaar daglicht gesteld wordt, niet alleen in zijn uiterlijkheid, doch in de volle diepte van zijn innerlijk wezen. En zóó meen ik dat het een daad is van apologie, den waren Franciscus nader tot het volk te brengen. Ik acht dat de figuur van dezen Heilige, omklaard als zij is met vele wonderlijke legenden, misschien meer bekeeringen gewekt heeft dan we wellicht vermoeden. Daarom zouden we hem aan het volk moeten leeren kennen. Deze Franciskus-legenden, die litterair hoogstaande kunst zijn moeten in handen komen ook van ontwikkelden: ze zullen het boek graag lezen, dat overigens in zijn geheel een zeer interessant leven van den Heilige vormt, bevattelijk en tevens naïef-mooi geschreven is, en mijns dunkens gerust naast de « Fioretti » mag staan. De meeste legenden zijn naverteld uit de « Speculum perfectionis », de « Chronica » en de hoogergenoemde « Fioretti ».

ERNEST VAN DER HALLEN.

1436 **De Pillecijn, Filip** **92 : 84**

◆ HUGO VERRIEST. — *Thielt, Lannoo, 1926. (20 × 15) 214 blz. 10 fr.*

V — Een boek dat te rechter ure gekomen is om te beletten dat Vlaanderen de nagedachtenis van dezen grooten zoon vergat. En in dezen tijd van politieke strijdhelden is daar inderdaad veel gevaar voor. Samen met de biografieën van Gezelle en Rodenbach, vormt dit boek een stuk cultuurgeschiedenis van het Vlaanderen der laatste halve eeuw. Op wetenschappelijkheid zal de schrijver alleszins geen aanspraak willen maken; waardeeren we hier de nauwkeurigheid waarmee De Pillecijn de verschillende levensepisoden en de bestaande documenten heeft nagegaan en onderzocht; — nauwkeurigheid welke we b. v. missen in het gelijksoortig werk van André De Ridder. Vooral den na-oorlogschen Verriest, wiens tragische levens-avond belicht werd door den gloed van de reusachtige broedermoord, leeren we hier kennen, hij die in zijn ouden dag de twisten en veeten onder de Vlamingen moest beleven; die zich eenzaam en verouderd voelde in zijn verloren kluis te Ingoyghem, terwijl de cultuurdragers van vroeger de plaats moesten ruimen voor de meer rumoerige politieke strijders. De nota's van pastoor Verriest die hier overgedrukt werden zijn hoogst merkwaardig, terwijl de beschouwingen over zijn litterair werk van 't beste zijn dat in Vlaanderen hierover werd geschreven. Kortom, dit boek is het levend monument dat Vlaanderen op het graf van zijn wonderen zoon legt; dankbaar en vol piëteit om wat Verriest in zijn werk en in zijn leerlingen wrocht voor Vlaanderen, en rouwvol om wat Vlaanderen hem binst zijn leven niet vergolden heeft. Ik wou dat niemand in heel Vlaanderen gevonden werd die dit boek ongelezen liet en ieder van ons bij den overleden priester Gods liefde en goedheid leeren kwam in den strijd voor Vlaanderen.

ERNEST VAN DER HALLEN.

1437 **Hammenecker, Jan** **92.2**
◆
GEMMA GALGANI. Een dochter van Jesus'lijden. — *Wesembeek-Ophem, Paters Passionisten. 1925. (23 × 16) 218 blz* *8 fr.*

V — Hoeft een boek van dezen zoo gunstig gekenden dichter en prozaschrijver nog geprezen? Met hoe rein genot werd « Zoo zuiver als een Ooge » door ons volk gelezen en verslonden! Maar verre van te berusten bij dit eerste-eenig mooi prozajuweeltje, werd juist daardoor onze honger naar meer zulken degelijken kost aangescherpt. Dat Jan Hammenecker ons dien kan schenken bewijst weer dit nieuwe werk. — Een degelijk en flink boek is het inderdaad; een heerlijk-mooie biographie van Gemma Galgani, waardig te prijken in Jan Hammenecker's geliefkoosve heiligenreeks. Met liefde, oprechtheid en geestdrift heeft de schrijder het wondere leven der nederige, lijdende en boetende seraphijnsche Maagd van Lucca behandeld; in mooie taal en toch eenvoudig zoodat het voor elkeen, ook voor onze aankomende jeugd, genietbaar is. — Gaarne zal ons volk dit boek lezen want Gods wegen zal het doen bewonderen, diep zal het ontroeren, reiner maken ook en beter. Geen boekerij aarzele zich dit boek aan te schaffen. FR. PAESMANS, PR.

1438 **Schurhammer, Georg, S. J.** **92 : 266**
GEILLUSTREERDE LEVENSSCHETS VAN DEN H. FRANCISCUS XAVERIUS. — *Vert. uit h. Duitsch. Met 24 platen dr. R. E. Kepler. — Nijmegen, Stijn Buysstr., 11. (19 × 13) 56 blz.* *fl. 0,65*

V — Allerschoonst boekje waarin de kinderen, tegenover prachtig-geteekende plaatjes, de voornaamste daden van Xaverius' leven zullen bewonderen. De losse tafereeltjes van de Italiaansche uitgave werden omgewerkt tot één doorloopend verhaal. Mochten zij erbij leeren, den Heilige hoog te achten, en voor 't werk dat hij werkte iets te doen, nu en later. A. WALGRAVE, PR.

1439 **Witlox, Jos.** **92.5**
PIERRE CURIE, uitvinder van het radium. — ZENOBE GRAMME, uitvinder van de dynamo. *Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 19) elk 24 blz. 1.25 fr.*

VIA — Voor techniekers en ontwikkelden zeggen deze schetsen niets. Jongens der hoogste klassen van de lagere school kunnen in het lezen van zulke werkjes den prikkel voelen tot aanhoudend werk en tot voortdurende studie. AUG. OSSENBLOK.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

Dr G. Kalff, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à L. 7,90
Dr G. Kalff, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. L. 8,90
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. L. 8,25
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. L. 5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr C. G. N. de Vooys, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. L. 4,50, geb. 3e druk, L. 4,90
Dr J. Prinsen J. Lzn. De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. L. 15,00
Dr C. G. . de Vooys, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. L. 5,90

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel
TOONEEL-GIDS

Redactie: E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris: Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS

Beheer: « DE STANDAARD- » BOEKHANDEL, BRUSSEL

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius: *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje*, 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd*, 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie*, 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht*, 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen*, 5 fr. — *Mastenvlimmen*, 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland*, 4 fr.

Werk van Omer Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen*, 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried*, 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.**	fr. 4,50
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.**	fr. 4,50
RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald	fr. 10,—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.**	fr. 7,—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** (3e druk).	fr. 12,—
M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e en 6e bundel. (4e druk). Met kleurplaten van F. Timmermans. Elk	fr. 5,50
M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met teekeningen van F. Timmermans. Elk	fr. 4,50
M. E. BELPAIRE EN L. DUYKERS. — **Wonderland :** 8e bundel Met kleurplaten van Felix Timmermans	fr. 6,50
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk)	fr. 5,—
MEVR. STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman	fr. 15,—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** (2e druk).	fr. 4,50
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman.	fr. 12,—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk).	fr. 5,—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman.	fr. 12,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.**	fr. 8,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.**	fr. 10,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.**	fr. 8,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")**	fr. 10,—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.**	fr. 7,—
ISABELLA KAISER. — **Rachels liefde.** Roman.	fr. 10,—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal.	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.**	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.**	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.**	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Mijn Broerke** (vervolg op « Mijn Zusterke »)	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker	fr. 4,—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal.	fr. 4,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.**	fr. 14,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** In 3 deelen Elk	fr. 15,—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.**	fr. 4,50
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **De Reis van den St. Carolus**	fr. 25,—
Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen	fr. 8,50
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.**	fr. 8,—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.**	fr. 8,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.**	fr. 4,50
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave.	fr. 25,—

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Juli,
October, November en December

V

November 1926

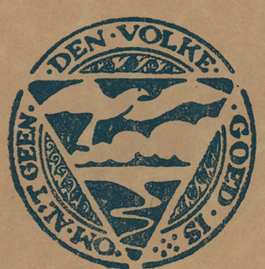

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **25** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Samenstelling van Keurlijsten.
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 15 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 % korting op factuur.
   Vrachtvrije toezending voor bestellingen boven de 100 fr.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 30 fr.; Uitleenregister: 5 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 25 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 35 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 35 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr 241.02 **Telefoon nr 216.74**

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

M. E. BELPAIRE. — *Constance Teichmann* (3e druk)	fr. 12,00
LOD. LAVKI. — *Lowieke*	fr. 5,00
LOD. LAVKI. — *Mijn Broerken.* Vervolg van « Mijn Zusterke »	fr. 5,00
FRANCIS FINN. — *Geluksvogel*	fr. 11,00
FRANCIS FINN. — *Zijn beste Jaar. Vervolg van « Geluksvogel »*	fr. 11,00
MEVR. STEPH. CLAES-VETTER. — *Stil Leven.* Roman	fr. 15,00
M. E. BELPAIRE — *August Cuppens.* 26 jaar Vlaamsche Vriendschap	fr. 8,00
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen*	fr. 10,00

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk)	fr. 1,75
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder	fr. 3,50
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen	fr. 3,50

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 22,00
Uitleenregister		fr. 5,00
Steekkaarten (onbedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 25,00
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 35,00
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 35,00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 35,00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.

Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 **ANTWERPEN** **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE PLEBS	4,00
» » KIJKKAST	4,50
J. B. Martens. — REIS IN IERLAND	3.00
» SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD	4.00
E. Treu. — MOEDER	3.50
H. Verriest. — TWINTIG VLAAMSCHE KOPPEN	10.00
E. Verwimp. d. j. — DE WREEDE MISSIE	7.00

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK.	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHE NOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN SANT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	6,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— **S. V. De Vlaamsche Boekenhalle** —

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN, ROMANS en VAK-BOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

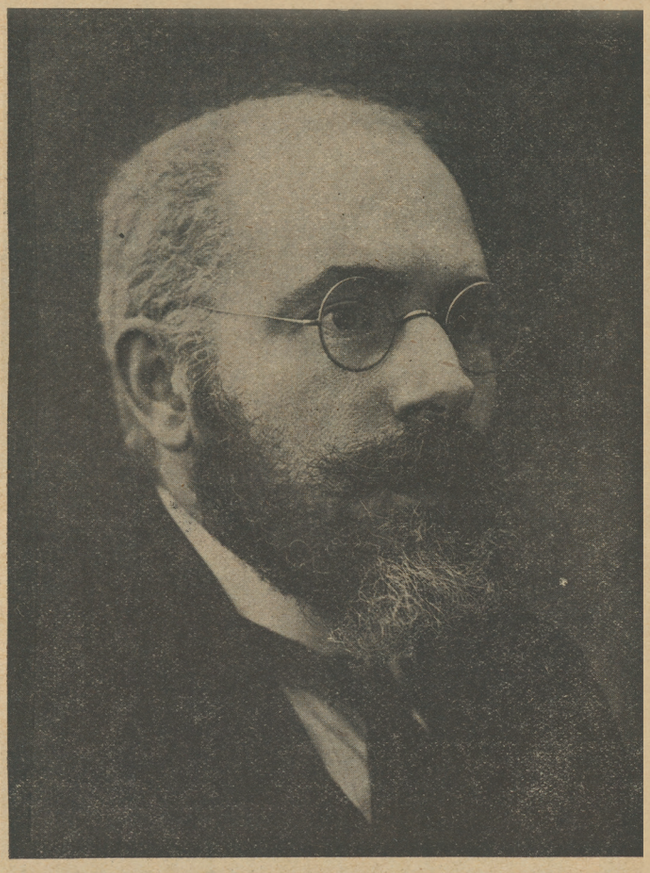

KAREL VAN DEN OEVER

NUMMER 5 VIERDE JAARGANG NOVEMBER 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 6 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 15,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

KAREL VAN DEN OEVER

DOOR DIRK VANSINA

« Vrienden, hoe staat het bolwerk van Nederland eenzaam, want de groote zeis sloeg en wit en koud viel hij in onze armen. »

Nog dreunen deze bijbelsch-grootsche verzen mij in d'ooren zooals ze mij uit den mond van Modest Lauwereys op het binnenplein der Averbodesche abdij toeklonken, waar we waren samengekomen om den jubileerenden dichter te huldigen. Het was immers vijf en twintig jaren geleden dat het eerste werk van Van den Oever van de pers kwam, vijf en twintig jaren dat deze « catholique avant tout » in de bres stond om ons katholiek kultuurleven te verdedigen. Het overzicht dat we toen als feestviering bedoelden wordt nu een « In Memoriam ».

Op het verzenbundeltje « In Schemergloed der Morgenverte » in 1901 verschenen, volgde in 1904 « Van stille Dingen ». Beide boeken brachten niet veel meer dan beloften. In het opstel « Rond Lode Baekelmans » (1) heeft den schrijver ons een kijk gegeven in het literaire wereltje uit die dagen, toen hij door Maeterlincksche en Peladaansche besmetting aangetast werd en anarchistische tijdschriften verslond bij het stemmig licht van bruine waskaarsen. Opmerkelijk is het dat de jonge Van den Oever niet aansloot bij de « Van Nu en Straksers » en al evenmin de Hollandsche tachtigers naliep. Maar sterk onderging hij den invloed van de « Jeune Belgique ». Met zijn « Kempische Vertelsels » legt hij een schakel tusschen deze heimatschrijvers die hun inspiratie zochten in de folkloristische eigendommelijkheden van hun volk en de huidige Liersche school die met Felix Timmermans haar hoogsten en zuiversten bloei heeft bereikt. Hier vinden wij reeds dien drang naar scherp geziene plastische uitbeeldingen; dien zucht naar kleurig-pittoreske uitdrukkingen. Waar daarbij, zooals in « Het betooverd, Kasteel »

(1) « In geestelijke Peilingen ».

niet enkel beschreven maar ook verteld moet worden komt de jeugdige Van den Oever de volmaaktheid nabij en levert werk dat nu nog even frisch aandoet als toen het geschreven werd.

Na « Het drievuldig Beeld » (1907) kwam hij in 1911 de Vlaamsche lezers verrassen met een in archaïstischen vorm gestelde gedichtenreeks « Godvruchtige Maen-Rymen ». Het leek wel een goocheltoer een zoo volkomen navolging van oude zestien-, zeventiende eeuwsche modellen doorgevoerd tot in taal en spelling. Daarbij drongen de meeste dier vrome liedjes zich op door hun zuiverheid van gevoel zoodat hun waarde niet alleen in de bedenkelijke pasticheeringverdienste moet gezocht worden. Het zelfde jaar verscheen « De Geuzenstad » waarin de prozaschrijver door zijn overmatige beschrijvingswoede ongenietbaar is geworden. Een schrijver heeft te evoceeren niet te schilderen ; hier echter is het of men Leys en De Braeckeleer heeft willen evenaren. Van daar de pijnlijke geforceerdheid van dit boek dat nochtans zeer mooie bladzijden bevat. Daarna kwam, de aan zijn stad met hart en ziel gehechte sinjoor, met een verheerlijking in versvorm « Lof van Antwerpen ». Maar het ontbrak hem aan den forschen rubeniaanschen adem om het barokke Antwerpen naar behooren te bezingen.

Vreemd is het hoe aan dezen renaissancist steeds ontbroken heeft den lossen prinselijken zwier, in zooverre dat zelfs zijn kritisch proza, door deze kortademigheid niet tot bevattelijke helderheid kon komen. Dit werd in 1913 gebundeld onder opschrift « Kritische Opstellen ». Wat hier echter zonder voorbehoud moet geloofd worden is de kordate manier waarop door den « Vlaamsche Arbeid »-redacteur het katholiek standpunt werd ingenomen.

In 1914 verscheen, haast onopgemerkt, het tooneelspel in verzen « Juffrouw Suzanne Roemers ». Toen kwam de oorlog die Van den Oever naar het nabije Holland dreef. Daar gaf hij in vlugschrift uit : « Hollandsch-Belgische Toenadering » ; « Proza en Poëzie onder de Europeesche Terreur » ; « De Vlaamsche Beweging ». De beide gedichtenbundels die Van den Oever bij zijn terugkeer te Antwerpen uitgaf : « De zilveren Flambouw » en « Verzen uit Oorlogstijd » brachten niet veel bijzonders ; de laatste vooral ware beter ongedrukt gebleven.

In 1920 kwam met « Oud-Antwerpsche Vertellingen » die aandoen als een omwerking van oud-vlaamsche cluyten, de kleurige verteller weer aan het woord. Met « De betooverde Heide » het dichterlijk verhaal dat volgend jaar van de pers kwam wordt de eerste periode van Van den Oever afgesloten waarvan de « Maen-Rymen » en « De Kempische Vertelsels » de zuiverste uitingen waren geweest.

« Het rood Paard » een bundel verzamelde opstellen is het overgangswerk waar de kentering van Van den Oever naar het expressionisme merkbaar wordt. Een opstel als « Herinnering aan mijn Vader » is van een ontroerende direktheid van zegging, des te pregnanter door de strakke beheersching.

« De Bezoeking van den heiligen Geest » lijkt nog te zeer naar een

renaissance-schilderij geschreven, al worden we hier een vizioenaire kracht gewaar die met den verzenbundel « Het open Luik » zich episch-geweldig baan breekt. Het is of de dichter een tweede gezicht heeft verkregen, of hij nu werkelijk het luik van zijn innerlijk ik geopend heeft en de cosmische vizie kreeg van een wereld van zonde en dood waarboven, heel hoog en verre, d'almachtig troonende Vader. D'ontzettende realiteit van de dood is hem intens bewust geworden. De kreten die zij hem ontlokt zijn deze van een mensch die siddert in merg en been. Hier is geen rederijker meer, die met vooropgezetten wil, een geliefkoosd thema gaat uitwerken maar een dichter die de noodkreet slaat van de doodsangstige menschheid. In de volgende bundels zal de hallucinatorische angst verzwakken en een grootere mildheid zal over Van den Oever komen naarmate de alomtegenwoordigheid van God hem meer vervult en d'almachtige Vader zijn opgeschrikt kind zal nadertreden. Na « De Schaduw van Vleugelen » ; « Het inwendige Leven van Paul » (een prozawerk) ; « De heilige Berg » die bijna een doorloopend gebed is geworden.

« Vorm groeit uit ziel »... De geduldige vlijtige ambachtsman die zich afsloofde om in rijm of proza zijn mijmeringen uit te beelden met een pijnlijke stiptheid, is nu geworden een groot dichter.

Wakker het eigen zieleleven aan en dit leven zal sterk genoeg worden om zich in eigen vorm te veruitwendigen. Men bemeestert den vorm niet door een strijd met den vorm maar door een verhevigen van de ziel. Drijf uit u weg evengoed literatuurbekommernissen als andere aardsche ijdelheden en uw werk zal grooter literaire waarde verkrijgen naarmate gij grooter mensch wordt, dat is naarmate God u meer en meer zal vervullen.

Dit is de les van een leven als dat van Karel Van den Oever. Moge Jong Vlaanderen dit voorbeeld steeds voor oogen houden.

Bibliografie van Karel Van den Oever

IN SCHEMERGLOED DER MORGENVERTE. Antwerpen, Gilliams, 1901.

VAN STILLE DINGEN. Maldeghem, Delille, 1904.

KEMPISCHE VERTELSELS. Maldeghem, V. Delille, 1905, 2de druk., Antwerpen, Mercurius, 1922.

HET DRIEVULDIG BEELD. Antwerpen, Bouchery, 1907.

GODVRUCHTIGE MAEN-RYMEN. z. j. (1911); 2e druk: Antwerpen, Neerlandia, 1923.

DE GEUZENSTAD, Kortrijk, Vermaut, 1911.

LOF VAN ANTWERPEN. Antwerpen, De Vos, 1912; 2de druk : Antwerpen, Mercurius, 1921.

KRITISCHE OPSTELLEN. Antwerpen, Veritas, 1913.

JOFFROUW SUZANNE ROEMERS. Historieel spel uit de XVIe eeuw, in 5 bedrijven, in verzen. Antwerpen. Veritas, 1914.

HOLLANDSCH-BELGISCHE TOENADERING. Leiden, Futura, 1917.

PROZA EN POËZIE ONDER DE EUROPEESCHE TERREUR.

DE VLAAMSCHE BEWEGING. Leiden, Futura, 1918.

VERZEN UIT OORLOGSTIJD. 's Bosch, Teulings, 1914.

DE ZILVEREN FLAMBOUW. Antwerpen, Mercurius, 1919.

OUD-ANTWERPSCHE VERTELLINGEN. Antwerpen, Mercurius, 1920.

DE BETOOVERDE HEIDE. Antwerpen, Mercurius, 1921.

HET OPEN LUIK. Verzen, Antwerpen, De Sikkel, 1922.

HET ROOD PAARD. Antwerpen, Het Vlaamsche Land, 1923.

SCHADUW DER VLEUGELEN. Antwerpen, Neerlandia, 1923.

HET INWENDIG LEVEN VAN PAUL.

GEESTELIJKE PEILINGEN. Roermond, Romen en Zn., 1924.

DE HEILIGE BERG. Roermond, Romen en Zn., 1925.

DE « HOLLANDSCHE NATIE » in een Vlaamschen Spiegel. Roermond, Romen en Z., 1925.

VERZEN. Averbode, Abdij, 1926.

In Handschrift : Het Paviljoen.

Van den Oever schreef in : Het Handelsblad, De Schelde, De Standaard, Van onzen Tijd, De groene Linde, De nieuwe Gids, Vlaamsche Arbeid, Dietsche Warande en Belfort, De Vlaamsche Stem, De Bibliotheekgids, Boekengids, Groot Nederland, De Amsterdammer, Het Centrum, Ruimte, Het Vlaamsche Land, De Tijd (Amsterdam), De vrije Tribune, Averbode's Weekblad, Vlaanderen, Jong Dietschland, Weekschrift voor Vlaanderen, Jong Antwerpen, De nieuwe Eeuw, Roeping, Gudrun, Pogen.

N. B. — De meeste opstellen in bladen en tijdschriften verschenen werden gebundeld in « Kritische Opstellen », « Het rood Paard », « Geestelijke Peilingen ».

0. — Werken van Algemeenen Aard

2440 **X.** **01 : 84 : 92**

◆ CATALOOG DER OPENBARE BOEKERIJ ST. MICHIEL: 3e deel. *Geïll. met 28 schrijversportretten. — Antwerpen, A. S. K. B., 27, Cuylitsstraat. 1926. (20 × 14) 184 blz.* *3 fr.*

V — Dat de Openbare Boekerij St. Michiel een model-boekerij is, in den echten zin van het woord, weet iedereen. De E. H. Baers heeft er de principen die hij in zijn brochuren neerlegt van practische toepassing weten te maken. Deze catalogus is er een doorslaand bewijs van. Wie Baers' werkje « De Catalogen » kent en dezen Catalogus er naast legt, ziet aanstonds hoe de leider der St. Michiel-Boekerij zijn theoretische uiteenzettingen stelselmatig en doelbewust heeft uitgewerkt. — We wenschen dezen catalogus in de handen van al onze bibliothecarissen, niet enkel en zelfs niet vooral omdat ze er zoo'n rijken boekenschat vinden, doch hoofdzakelijk om zich rekenschap er van te geven hoe een catalogus — doorgaans een niets-zeggende opeenvolging van schrijversnamen en titels van boeken — iets levends worden kan; hoe er een scholing van kan uitgaan welker vormende kracht de opvoedkundigen invloed der bibliothecarissen doet vertiendubbelen. Klare letter, systematische vakindeeling (het 10-deelig stelsel dat och! zoo eenvoudig wordt voor wien het een weinig hanteert) zeer uitgebreid, om alle mogelijkheden de deur open te laten; foto's van schrijvers met een korte, boeiende biographische en instructieve bibliographische nota en — last not least — de trefwoorlijst of het zaakregister, dat van den bibliothecaris wel is waar een heele somme arbeids vraagt, doch van onschatbare waarde is voor den lezer. Deze Catalogus moet, noch min noch meer, baanbrekend zijn voor onze boekerijen en bewijst meteen tot welk een bloeiende levenskracht ze kunnen opgevoerd worden. M. VAN HOECK, PR.

1. — Wijsbegeerte en Zedenleer

2441 **Beysens, Dr J. Th.** **113 : 15**

◆ NATUURPHILOSOPHIE OF COSMOLOGIE. — *Hilversum, Brand 1910 (25 × 16). 350 blz.* *fl. 3*

IV* — De Cosmologie van Dr Beysens behandelt het lichamelijk en het planten-wezen. Daar is wel wat te zeggen voor die opvatting, maar ik moet bekennen dat ik dit laatste deel liever in de psychologie zag gerangschikt. Deze is immers de leer der ziel in het algemeen. — Doch dit ter zijde gelaten moet ik nogmaals wijzen op het klare wetenschappelijk onderlegd betoog van den Professor. Natuurlijk zou een gebeurlijke tweede uitgave (deze is van 1910) met veel nieuwe problemen moeten rekening houden. Maar blijvend is voorzeker de kritische uiteenzetting van het hylemorphisme. Het hoofdstuk over het levende lichaam bevalt mij minder. Alles wat daarin gezegd wordt is juist en waar. Alleen het m. i. alles overheerschend beginsel van de analogie komt niet ter sprake. En toch wil het me toeschijnen, dat men dan eerst het wezen van het leven recht laat wedervaren, als men daarin ziet een eerste overmacht van de idee op het stof, die, geleidelijk opgaande, leidt tot de van de stof innerlijk onafhankelijke idee: de menschenziel. — Doch hiermede raak ik weder de kwestie aan over het wezen en de methode der metaphysica, waaromtrent ik me reeds vroeger heb uitgesproken.

H. THIELEMANS, S. J.

2442 Boethius, Anicius Manlius S. **1 : 92 : 84**

DE VERTROOSTING DER WIJSBEGEERTE. *Vert. uit h. Latijn en ingeleid dr. J. W. Schotman. — A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Wereld-Bibliotheek) (18 × 12) 174 blz.* *fl. 1.40; geb. fl. 2,15*

IV* — Deze Nederlandsche vertaling van het wijd vermaarde Latijnsche werk van Boethius is wezenlijk mooi. De inleiding door Schotman bevat vier deeltjes. Achtereenvolgens worden behandeld de mensch, het boek, de strekking en de vertalingen. Het was moeilijk in zoo luttel bladzijden meer vooringenomenheid ten toon te spreiden. Ik laat hier een enkele zin volgen : « Ofschoon de loden last van het dogmatiese, » alle vrije gedachte verstikkende christendom reeds zwaar begon te » wegen op de oude Grieks-Romeinse wijsbegeerte... enz. ». De inleiding bederft het boek. H, THIELEMANS, S. J.

2. — Godsdienst

2443 Cornelis, Dr I., pr. **24 : 92**

◆ ALOYSIUS. Geestelijke lezingen voor de jeugd. DE ENGEL VAN CASTIGLIONE. Acht Aloysiuspreeken voor de jeugd. — *Mechelen, Dierickx-Beke. 1926. (22 × 14) (20 × 13) 94,88 blz.* *elk 3,25 fr.*

V — De klare, bevattelijke, zakelijke, levendige voorstelling van St. Aloysius'deugden aan de hedendaagsche jeugd, ter gelegenheid van zijn tweede Eeuwfeest, zal onze jongens van patronaten en kolleges warm maken voor waar idealisme, ze aansporen tot karaktergrootheid, zielezuiverheid, ridderlijkheid en offergeest. Aan dat alles heeft onze jeugd een schrijnende behoefte. Dr Ivo Cornelis, de ieverige onderpastoor uit Mechelen die de nooden kent der jeugd, schilderde een Aloysius vol aantrekkingskracht en navolgbaarheid waarvoor, én onze jongens én de geestelijkheid, die met de opleiding der jeugd belast is, hem dankbaar zullen zijn. D. DE PAUW, O. P.

2444 D'Hooge, P. Bernardinus, O. F. M. **24**

◆ DE LIEFDE VAN JEZUS. Bezoeken aan het Allerheiligste Sacrament. — *Lokeren, St. Antoniuscollege (15 × 8) 240 blz.* *4 fr. ; geb. 5,25 fr.*

***V** — Den Eucharistischen Kristus kennen wij niet genoeg, bezoeken wij te weinig. Vertoeven wij bij 't Tabernakel onder de H. Mis of 't Lof, we blijken schier onverschillig en gansch sprakeloos. Deze blakende bladzijden ontblooten de liefde van Jezus voor ons, maken los onze tong, ontdooien den harden ijsklomp van ons hart, brengen ons dicht bij den minnelijken, minnenden Meester, voor ons, van alles de Bron. D. DE PAUW, O. P.

2445 Freitag, A., S. V. D. **24 : 266 : 271**

◆ TABERNAKELWACHT EN WERELDMISSIE. — *Hamont, Missiehuis St-Willibrordus. 1925. (20 × 14) 244 blz.* *13,50 fr.*

V — « Hoezeer het gewenscht is, dat de gansche Kerk en alle geloovigen medewerken aan den uitbouw van de Stad Gods op aarde, en dit doen door persoonlijken en financieelen steun en door gebed, toch blijft het een der schoonste idealen als heilige wacht op Sions muren te staan en Gods zegen over de strijders en arbeiders af te smeeken ». — Dat is de eigenlijke taak van de Dienaressen van den H. Geest van de eeuwigdurende Aanbidding of van *de Slotzusters van Steyl*. Het mooie

boekje, dat we hier voor ons hebben, verhaalt en bespreekt het ontstaan en den groei dier congregatie, hare kloosters en dezer inwendige inrichting, de wijze waarop de zusters haar verheven zending voor God en de Kerk en vooral voor de missiën vervullen, en eindelijk haar schoon kloosterleven van af hare intrede tot haar zaligen dood. — Het is geschreven niet alleen voor de vrienden van deze congregatie, maar voor alle vrienden en begunstigers van het heilige missiewerk, dat hier langs alle zijden zoo schoon en zoo grondig wordt belicht. — Zoo voor inhoud als voor uiterlijk voorkomen is dit boekje in zijn aard een perel.

A. De Boeck, pr.

2446 Hedley, Mgr., O. S. B. 24

◆ Overwegingen voor een Retraite, ten gebruike van priesters, kloosterlingen en anderen. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. Van Neylen. — Lier, Taymans, 2e druk. (20 × 13) 437 blz. 6 fr.*

IV — De overwegingen van Mgr. Hedley O. S. B. bisschop van Newport, bereikten in het Engelsch haar 8e uitgaaf. Ook bij ons zijn ze gunstig bekend, door de goede vertaling die E. H. Van Neylen ons bezorgde, benevens zooveel andere nuttige werken waarmede hij onzen boekenschat verrijkte. Het verwondert ons niet dat zijn vertaling een 2e druk beleeft. Dit boek kan niet slechts aan priesters en kloosterlingen dienst bewijzen, maar ook aan leeken, wanneer deze eenige dagen in geestelijke afzondering wenschen door te brengen. Ook voor de maandelijksche recollectie zijn vele der 33 uitvoerige meditaties goed geschikt. Behalve de in de retraiten gebruikelijke onderwerpen, vinden we hier behandeld b. v. De Stem van God. De persoonlijke namen van God, Het leven door den Geest, Ons leven en zijn omgeving, enz. Na de uitgebreide overweging, bestemd om gelezen te worden, staan er « Punten voor het inwendig gebed » : een leidraad bij het verwekken van deugdzame gevoelens en akten van den wil, in het afzonderlijk gebed, veeleer dan een samenvatting der bemediteerde stof. De E. H. Van Neylen heeft heel doelmatig die « Punten » in een bizonder handboekje laten overdrukken (bij den zelfden uitgever), opdat elke retraitant ze onder zijn oogen hebbe onder het persoonlijk gebed.

J. Salsmans, S. I.

2447 Heyrman, J. en Th., S. J. 24 : 37

◆ Uit de Ziel van Kard. Newman. Bloemlezing uit zijne werken. — *Leuven, Vl. Boekenhalle (17 × 11) 197 blz. 9 fr.*

V — Enkele brokken uit de werken van Kardinaal Newman, bestemd om hem te leeren kennen en hoogschatten als Paedagoog, als Apologeet, en vooral als Asceet. Eene keurige bloemlezing, keurig ook om de trouwe vertolking van de vertalers. Kan. J. Mahieu.

2448 Janssens, Al. 266

◆ Het protestantsch Zendingswerk. — *Brugge, Excelsior, 1925. (20 × 13) 40 blz. 1.50 fr.*

V — Een heel interessante brochuur. Drie hoofdstukken: I. *De Protestanten en wij*. Onderschatten we de macht van het protestantisme niet; maar laten we ook aan den anderen kant hun geldmacht niet overschatten. Onze actie tegen de zijne moet worden een liefdevolle, eindelooslangmoedige actie tot bekeering van de protestanten zelf. II. *Het protestantsch Evangelie*, klaar toegelicht. III. *De protestantsche Missieactie*. Een uitvoerige beschrijving van haar bedrijvigheid. Het protestantsch

zendingswerk is onmachtig om op te bouwen, machtig om af te breken. Heel het werkje van den schrijver is rijk gedocumenteerd uit de voornaamste missietijdschriften, laat een klaren blik werpen over heel de zaak, en verdrijft menig valsch gedacht of vooroordeel dat bij de Katholieken daaromtrent wordt aangetroffen. EM. FRUTSAERT, PR.

2449 Mohr, H., pr. **24**

◆ ALS DE ZIELE LUISTERT... *Vert. uit h. Duitsch dr. een Norbertijner van Averbode. Geïll. met een foto. — Averbode, Norbertijner Abdij. 1925. (20 × 23) 358 blz.* *5,50 fr.*

V — De « Baseler Schildwache » schreef onlangs « Mohr ist ein Bonifatius mit der Axt im modernen Gotteshaus ». Iederen Zondag is hij klaar met zijn godsdienstig weekblad « Das Himmelreich » waarin hij onvermoeid en onversaagd de christelijke leer verkondigt, steunende op het Evangelie. Eveneens zaait hij 't goede zaad in « Der Sämann ». Geen theoretisch godsdienstonderricht, geen preekerige verhandelingen, maar een punt van geloof of zedenleer: bevattelijk voorgesteld, modern ingekleed sprekend tot het hart, met als ondergrond telkens het Evangelie van den Zondag. Af en toe worden zijn artikels gebundeld en zoo kregen wij « Als de Ziele luistert » vertaling van « Die Seele im Herrgottswinkel ». Wij wenschen den vertaler geluk niet alleen om de vertaling zelve maar ook om de gezonde lektuur welke hij alzoo ons volk aanbiedt. Men leze 't boek in een Zondagsstemming « als de ziele luistert » naar het woord en de genade van God. A. CORLUY, PR.

2450 Newman, Kard. **25**

◆ XV PREEKEN. *Vert. uit h. Engelsch dr. Dr Jos. De Cock. — Leuven, Vl. Boekenhalle. (17 × 12) 240 blz.* *6 fr.*

IV — Dr De Cock haalt er eer van Kard. Newman, die eenig-mooie figuur, uit de 19e eeuw, als redenaar in Vlaanderen binnen geleid te hebben. Veel te weinig blijft die fijn-zielige bekeerling gekend. Zoek in die sermoenen de opgeblazen breedsprakerigheid niet van een opgezwollen redenaar, maar wel de strenge dialectiek waarmee hij zijn onderwerp behandelt. de ragfijne logica waardoor hij aflei:dt, het diepe menschkundige dat uit zijn opmerkingen straalt. Newman was een heilig, innig artist. Die preeken zullen met veel nut den christen mensch en bizonder den priester in handen gegeven worden. J. V. R.

2451 Wijckmans, A. **25**

◆ DE ZALIGE WETENSCHAP. Godsdienstleer in samenstellende vragen en verklaringen. — *Leuven, 59, Vesaalstraat, 1925, 2e uitgave, 2 dln. (28 × 15) 194 en 232 blz.* *elk 8 fr.*

V* — Vrucht van lange ondervindig. Al de vragen van den Mechelschen Catechismus voorzien van hulpvragen om te doen nadenken, van zakelijke verklaringen waar het noodig is, en, wat het nieuwe van deze leerwijze vooral uitmaakt, van passende schriftuurteksen en uittreksels uit de beste dichters : Vondel, Gezelle, Beets, Hil. Thans en vele andere. — Zeker moet de leeraar de methode op *zijn* volk en kinderen toepassen, maar hij vindt stof en aanleiding genoeg tot eigen vinding en werk. — Het verstand niet alleen, het gevoel van godsvrucht wordt door deze godsdienstleer betracht en ten volle bereikt. — Dit werk, dat tevens een aangenaam leesboek is, verdient een plaats in elke Kath. Boekerij.

AL. WALGRAVE, PR.

3. Sociale Wetenschappen — Opvoeding — Vrouwenbeweging.

2452 De Coene, Dr Alb. **37**

◆ HET VRAAGSTUK VAN DE TUCHT. — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (Paedagogische Studiën) 2e druk. (23 × 15) 128 blz.* *7 fr.*

V — Het degelijk werk van Dr A. De Coene was ons reeds door zijn 1sten druk bekend. Deze 2de druk in de Paedagogische Studiën, heeft alhoewel omgewerkt en uitgediept, hetzelfde principe ten grondslag: elke opvoeding steunt op tucht. 't Is gemakkelijk zich met een vrijheidsleus te laten meeslepen en ze in holle rhetoriek te verdedigen; ware tucht te verdedigen, hare essentie, voorwaarden, voordeelen, noodzakelijkheid te verduidelijken is het werk van een waar opvoeder. Dien titel moeten wij onvoorwaardelijk toekennen aan Dr A. Decoene die met zijn klaar inzicht anderen doet begrijpen, die geen duim breed van de Kath. waarheid afwijkt, die zijn leer tusschen alle ismen, overdrijvingen en stelsels leidt, één doel slechts beoogend, de versteviging van Kath. onderwijs en opvoeding. — Dit werkje moet in de handen van elk opvoeder zijn. Zulk wetenschappelijke arbeid verstevigt de Kath. traditie in ons onderwijs; tot hiertoe moesten wij ons met vreemde uitspraken verdedigen, spoedig schutten wij onze Kath. opvoeding en onderwijs met het degelijk, wetenschappelijk werk van onze eigen paedagogische voormannen. Onder deze moeten wij den E. H. Dr A. Decoene zeker een eereplaats toekennen. FR. HAEPERS.

2453 Douwes, B. J. **37**

MODERNE PAEDAGOGIEK. Beknopt overzicht voor Kweekelingen en Hoofdakte-Candidaten: 1e en 2e Deel. — *Groningen, Wolters, 1925, 3e druk. 2 dln. (22 × 16) 128-156 blz.* *1e dl.: fl. 1,60; 2e dl.: fl. 2,10*

IV — Het eerste deel bevat, in overeenstemming met het programma voor de hoofdakte, het lees-, schrijf- en rekenonderwijs, het spreken, vertellen en handenarbeid. Het munt uit door zijn « up to date » zijn, 't is volkomen aangepast aan de tegenwoordige « vernieuwing ». Hier, in ons land, van groot nut voor hen die zich voorbereiden tot een inspecteursexamen. Het tweede deel dat uit den aard der zaak nogal beknopt moest blijven (het behandelt inderdaad zielkunde, kinderkennis, opvoedkunde, onderwijswetten) zal een breederen kring van belangstelling vinden. Zelfs intelligente ouders zou het veel nut bijbrengen. De beknoptheid doet hier geen afbreuk aan de degelijkheid; zakelijkheid en objectiviteit blijven hoofdkwaliteit. Heel het werk is er op gericht te bewijzen dat de paedagogiek tot taak heeft zooveel mogelijk onderwijs en opvoeding te doen aansluiten bij de natuurlijke en geestelijke ontwikkeling van het kind. FR. HAEPERS.

454 Irmine, Mme **37 : 22**

◆ HET DAGELIJKSCH BROOD DER KLEINEN. — *Brugge, Excelsior (Paedagogische Studiën) 1926 (20 × 13) 174 blz.*

V — Voorhet onderwijzend personeel van onze lagere- en Froebelscholen is dit boek een welkome hulp bij het voorbereiden der godsdienst-

en gewijde geschiedenislessen. Voor een recensent is het gewoonlijk een daad van moed en zelfopoffering een werk van dien aard te doorworstelen. Dit boek maakt alvast uitzondering op de spreekwoordelijke saaiheid van dergelijke werken. Deze methode van godsdienstonderwijs, die op aanschouwing gebouwd is, bewerkt vooral de verbeelding en het hart van het kind. Iedere les is zóó opgevat dat ze steunen kan op een zeer elementaire kennis van de exotische en vreemde toestanden, geschraagd op de bijzonderheden uit de onmiddellijke omgeving der kleinen. Rake en dikwijls geestige détails geeft haast iedere les met de macht, en geen les eindigt vooral of daar is een woordje gesproken dat al de hartjes zal aan 't popelen brengen, de oogjes wijd open doen trekken, de verbeelding aan gaan zal zetten en het gemoed van de kleine kleuters ontroeren. Wie hier aan 't werk was bezit een artistentemperament, een meer dan gewone liefde voor het godsdienstonderwijs en een bizondere kennis van de methodiek. Die hoedanigheden zullen dit boek door alle onderwijzers en onderpastoors doen koopen. B. G.

2455 Picard, Leo **323.1**

VOOR HET HERSTEL VAN DE VLAAMSCHE BEWEGING. — *Antwerpen, De Sikkel 1926. (23 × 17) 24 blz.* *3 fr.*

IV — Zooals de ondertitel aanduidt geldt het hier een heruitgave van de toenmaals fel besproken bijdrage uit « Vlaamsche Arbeid », waarin Leo Picard van realistisch standpunt uit een dringend oproep richtte tot het herstel van de eenheid in de Vlaamsche Beweging. In de daaraan toegevoegde nabeschouwingen wil hij zich zelf verdedigen tegen losgekomen aanvallen en tevens bewijzen dat de algemeene politieke toestand in België en het tot stand komen van de toenmalige coalitie van christene democraten en socialisten deze vereeniging van alle Vlamingen nog dringender maakte. — Al zal men nu juist niet alles klakkeloos onderschrijven wat Leo Picard zegt, toch moet men getuigen dat hij in deze brochure een bewijs geeft van klaar doorzicht en sterken zin voor realiteit. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2456 Maats, Jan **88**

◆ « AAN ZEE ». Nieuwe methode voor het leeren lezen, schrijven, opstellen, zuiver schrijven en beschaafd spreken. *Geïll. dr. E. Drot. — Lier, Van In, 1925, 25[e] duizental, 5 dln. (20 × 13) 48, 48, 52, 52, 52, blz.* *elk. 1,30 fr.*

VI — Prettige boekjes welke gretig zullen gelezen worden door kinderen, die de eerste moeilijkheden van 't lezen te boven zijn. Gezonde, verheffende gedachten en gevoelens voor onze volkskinderen! Als *leesmethode* verkiezen we toch die van Reynders, welke, dank zij zijn voorloopige oefeningen, van den beginne af, bijna alle klanken en geruischen gebruikt en waarvan het eerste deeltje daardoor min onbeholpen is. Maar, Jan Maats heeft voor ons, Belgen, het voordeel Vlaming te zijn en geen guldens te vragen. M. IRMINE.

2457 Pyck, Jozef Joh. **264 : 37**

◆ DOODENSYMBOLIEK ALS LEERMIDDEL. — *Leuven, Vlaamsche Boekenhalle (Paedagogische Studiën) 1925. (22 × 15) 194 blz.* *7 fr.*

V — Een mooi en leerzaam vulgarisatiewerk, een verzameling van artikelen, die schrijver in het Liturgisch Parochieblad over de Benediktijner-

abdij te Steenbrugge verschijnen liet. Het gaat er over de christelijke symbolen der grafsteden, vroeger en nu; symboliek van planten, dieren en menschen. Dit interessant werkje hoort thuis in de schoolbibliotheken van onze onderwijs-gestichten, en zal nuttig gebruikt worden door de opvoeders van onze jonge geslachten. Met veel reden zegt S. in zijn voorwoord: « het hoort tot de opvoederstaak van priester en onderwijzer de liturgie toegankelijk te maken voor de kinderen ». Wat de doodensymboliek betreft van 't vroegere Vlaanderen werd vooral het werk geraadpleegd van Guido Gezelle in «Rond den Heerd». Veel platen verfraaiën het boek. Eene enkele opmerking: in een tweede uitgave, zouden de « sigles » der geraadpleegde tijdschriften moeten uitgelegd worden. Het werk van E. H. Pyck, doet de Paedagogische Studiën van Dr Decoene eere aan, en is op zijn plaats in die voortreffelijke boekenreeks. EM. FRUTSAERT, PR.

2458 Sanders, A. W. **338**

HET TAYLORSTELSEL. De voor- en nadeelen. — *Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Volksbibliotheek). (16 × 10) 32 blz.* *fl. 0,15*

V — Een flinke, volksche voorstelling van het Taylorsstelsel der « juiste taakbepaling ». Na te hebben uiteengedaan naar Taylor zelf waarin zijn opperste doelmatigheidsnastreven bestaat, doet ons schrijver als praktijk van het stelsel kennen: verdubbeling van productie, verhooging van de loonen, vermindering der prijzen, vermeerdering van de winsten! Maar het stelsel kan ook verkeerd toegepast worden en daar liggen altijd groote kansen voor open. — Een bijzonder kapitteltje opent nu de schrijver voor de « Bewegingsstudie » van Gilbreon die ietswat de tegenhanger is van Taylor's « tijdstudie »: neo-taylorisme. Hiermede levert deze brochure iets dat nog niet in het Nederlandsch gevulgariseerd was. Dr FL. PRIMS, PR.

2459 Schrijnen, Dr Jos., hoogleeraar **39**

◆ NEDERLANDSCHE VOLKSKUNDE: 1e en 2e deel. — *Zutphen, Thieme, 2 dln (24 × 17) 316, 362 blz.* *elk fl. 4,50*

V* — Hier past maar één woord : Heerlijk! Het beeld van zijn volk aan dit volk geschonken uit een drang van kinderlijke liefde tot de heimat der kinderjaren (Limburg); de vrucht van taaien arbeid diep in de ader, zonheldere orde gebracht in een ontzaglijk materiaal, voorzichtige en krachtige opbouw van een grootsch systema op eene zielkundige rassenindeeling van het Nederlandsche volk. — Het kapitale eerste hoofdstuk, vaststelling der ethnologische en historische grondelementen onzer volkskultuur aan de hand van dorpsbouw, boerenwoning, volkstype en kleederdracht, plaatst ons dadelijk in het hart van 's schrijvers synthese. Op dien zelfden ethnischen oorgrond (sic : oor.) stoelt (om schrijvers geliefkoosd woord te gebruiken) de volksreligie, mythologie en geestenwereld. Een jaarkrans der volksfeesten toont ons daarop die primitieve gewoonten doorvlochten met en veredeld door kristelijke gebruiken, spelen, liederen, vooroordeelen van de wieg tot het graf. — Het tweede deel laat ons de schoone uitingen der volksziel in volkskunst en wetenschap smaken. Voorop eene sterke, kraaknieuwe studie van taaleigen en plaatsnamen, weerom stoelend op 's schrijvers rassentheorie. En dan de tweede groote specialiteit van den geleerden hoogleeraar: raadsel, sprookje, sage en legende, met een schitterend persoonlijk inzicht verklaard te midden van het gewirwar der menigvuldige

theorieën omtrent dit actueel vraagstuk. Daarop volgt een altijd welgekomen, overzicht van het schoone volkslied. Natuurlijk komt de fijngevoelde rassenindeeling een laatste maal te pas bij de studie der bouw- en decoratieve kunst, zooals zijne volkszielkundige opvattingen lichbrengen op het gebied der volkswetenschap (volksetymologie, geneest kunde, weerkunde). En zeer schoon sluit het boek met een studie der plantlore dat den dichterlijken aanleg van ons volk zoo goed verraadt. — Ziedaar een flauw gedacht van dat boek, een schat voor den Nederlandschen haard zoo Vlaamsch als Hollandsch. Maar hoeveel meer zou het dit zijn, met eene rijke illustratie! Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

4. — Taalkunde

2460 **De Rimac, Anne** **83.0**
◆
FRANCISCO. Adapté et annoté par Br. Cassianus. — *Hilversum, P. Brand. (Stella matutina, nr 27) 1926. (20 × 15) 102,10 blz.* *fl. 1,40*
VI-A — Eenvoudige schrijftrant; godsdienstige strekking. Onwaarschijnlijk op zekere plaatsen zooals het doorgaans het geval is met verhalen van verloren en teruggevonden kinderen. M. VAN COPPENOLLE.

2461 **Dickens, Charles** **83 : 37 : 42**
DICKENS 'S POSTHUMOUS PAPERS OF THE PICKWICK CLUB. *Abridged and annotated by J. Van Mulders. — Antwerp, L. Opdebeek (English literary Series) 1926. (17 × 12) 204 blz.* *7,50 fr.*
V — Hoewel zeer verkort, uit methodische reden, geeft deze schooluitgave een goed beeld van het eerste meesterwerk van Dickens. De treffendste voorvallen van het verhaal zijn dààr, in den tekst zelf van den schrijver. Geen twijfel, of het koddig en tevens aantrekkelijk figuurtje van M. Pickwick; de welgezinde Wardle; de zoogezeide sportman Winkle; de schijnheilige Stiggins en zooveel andere, zullen voor de leerlingen leven krijgen en ze doen verlangen naar kennismaking met Dickens' verder werk. Inleiding, nota's, taalkundige aanhangsels en vragen, komen mij zeer doelmatig voor. AL. WALGRAVE.

2462 **Garrold, R. F., S. J.** **83.9 : 42**
◆
THE MAN'S HANDS. Bewerkt en van aanteekeningen voorzien door Drs N. H. M. Zwager. — *Hilversum, P. Brand (Stella matutina, nr 26). 1926. (20 × 15) 30,8 blz.* *fl. 0,50*
V — Een prachtig historisch verhaaltje uit de Katholieken-vervolging door koningin Elisabeth wordt hier tot taaloefening. De meeste personen zijn kinderen; en een hunner komt op gansch verrassende wijze in betrekking met den gevangen en gemartelden Jezuiet-dichter, Pater Southwell. De lezing is reeds ontroerend en weldoende. Wat zij op kinderzielen doen kan, naast voortgang in de kennis van het Engelsch, is onberekenbaar. Daarbij een allerbest verzorgd verklaringsboekje.
AL. WALGRAVE.

2463 **Rijpma, Dr E. en Schuringa, Dr F. G.** **4393 : 37**
TAALVERSCHIJNSELEN. Aanteekeningen en oefeningen bij de Nederlandsche Spraakkunst. — *Groningen, J. B. Wolters. 1925. (23 × 14) 121 blz.* *fl. 1.90; geb. fl. 2.25*

V — « De bedoeling van dit werkje is verschillende onderdeelen van de grammatica grondiger te behandelen dan in een algemeene spraakkunst mogelijk is ». Akkoord! Dus is « Taalverschijnselen » natuurlijk geen werk voor de lagere of middelbare klassen, wel voor de *hoogere*, in België ten minste. En waarom niet? Waarom in de 3e en 2e aan geen grondige studie van sommige taalverschijnselen meer gedaan? Men probeere het eens, liefst aan de hand van zulk een uitstekende leidraad als onderhavig werk er een is en... men zal er zich van beloven. Spijtig dat het zoo interessante kapittel over de dialecten voor ons, Zuid-Nederlanders, minder interessant is door het feit dat er geen teksten in onze dialecten in voorkomen En dan, dat eeuwig gezeur over de moeilijkheden van 't geslacht! Daar hebben wij, buiten enkele uitzonderlijke gevallen, toch zóóveel last niet mee... Dr V. NAVEAU.

2464 Ten Brugge, B. J. en Romp, Joh **43 : 37**

DUITSCH VOOR DE PRACTIJK. Eenvoudige oefeningen tot het aanleeren der Duitsche taal. (*2e deel*) — *A'dam, Versluys. 5e druk (19 × 13) 104 blz. fl. 0,90*

V — Heel geschikt voor grootere leerlingen, want hte veronderstelt reeds een zekere kennis van de taal. De werkwoorden vooral zijn goed bewerkt. Deze spraakkunst bevat ook een woordenlijst en talrijke oefeningen ter vertaling. M. VAN COPPENOLLE.

2465 Van Ham, J. en Hofker, Dr S. **4893 : 37**

EEN NIEUWE NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST: 2e Deel. — *Groningen, Wolters. 1926. (21 × 14) 178 blz. fl. 2,10; geb. fl. 2,40*

V — Het tweede deel dezer *Nieuwe* (cfr. de recensie over deel I) Nederlandsche Spraakkunst is even degelijk als het eerste. Wou ik vitten, dan zou ik zeggen dat er een paar kleine onnauwkeurigheden betrekkelijk Zuid-Nederland in staan... Deze Spraakkunst is ondanks den zeer bevattelijken vorm veeleer wetenschappelijk philologenwerk dan een eigenlijk schoolboek geschikt voor het middelbaar onderwijs. Toch raad ik alle leeraars in 't Nederlandsch aan zich dit, in alle opzichten uitstekend werk aan te schaffen om in de hoogere klassen (3e en 2e desnoods in de 1e) 't een of ander onderdeel der Spraakkunst nog eens door en door te doorgronden. Dr V. NAVEAU.

5. — Wetenschappen

2466 Fleuron, Sven **83 : 59**

DE ROODE BENDE. Roman van een nest moederlooze jonge vossen. *Vert. uit h. Deensch. — R'dam, Nijgh en v. Ditmar. (21 × 16) 135 blz. fl. 1,90*

V — Wilt gij de zeden en gewoonten van den vos leeren kennen, op aangenam: en boeiende manier ons voorgesteld? Leest dan dit boek, waarin gij het vossengeslacht kunt volgen, van kleine welpen tot doortrapte rekels. Zij zien er de jacht op muizen en kleine diertjes, zoowel als op hazen en reebokken. Doch ook op onzen vos wordt jacht gemaakt, de mensch is daar om hem het leven bitter te maken en al zijne fijne knepen helpen hem ten slotte niet en bezwijken moet hij, voor het geweld. — Vloeiend geschreven en goed vertaald is dit boek eene mooie aanwinst voor onze boekerijen. THEO DE RUYTER.

2467 Garjeanne, Dr A. J. M. **54:37**

SCHEIKUNDE VOOR DE HOOFDAKTE. — *Groningen, Noordhoff. 1925, 3e druk. (23 × 16) 78 blz.* *fl. 1,25*

V — Heel eenvoudig, zonder den schijn te hebben aan ingewikkelde wetenschap te doen, zet schrijver zijn studenten de eerste begrippen van de scheikunde bijna spelenderwijze voor.. en toch zóó wetenschappelijk, zóó juist. Het stel proeven is zeer oordeelkundig gekozen, de manier van werken is die van een geschoold laboratoriumwerker, de uitleg van de opgemerkte verschijnselen is kristalhelder en loopt niet verloren in bijkomstige details. — Gretig zal zulk werkje gewild worden door alle beginnelingen zoo studenten als professoren. Zeer aanbevolen.

L. SENDEN, PR.

2468 Hof, J. J. **629.13**

DE GESCHIEDENIS DER LUCHTSCHEEPVAART. — *Gent, Van Rysselberghe & Rombaut. 1911. (20 × 13) 182 blz.* *2.50 fr.*

V — Een echte *geschiedenis* der luchtscheepvaart, als men dit boekje, in 1911 gedrukt, nu nog eens herleest. Het geeft U aanstonds den indruk die zoo met de werkelijkheid overeenkomt, dat het lichtere dan de lucht enkel met schildpaddensnelheid voortkruipt, dat het zwaardere dan de lucht sindsdien, met reuzenstappen vooruitsnelt. Niettegenstaande dat het werk wel wat verouderd is, is het de moeite wel waard nog eens herlezen te worden.

L. SENDEN, PR.

2469 Kleefstra, J. **514**

LEERBOEK DER SPHERISCHE TRIGONOMETRIE. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur (Vakbibliotheek) 1925. (21 × 13) 82 blz.* *fl. 1,50*

V — Deze spherische trigonometrie sluit aan bij de stereometrie van denzelfden schrijver. Een bijzonder gelukkig figuurontwerp laat hem toe rechtstreeks van deze tot de boldriehoekskunde over te gaan en eene merkwaardige synthetische methode te volgen. Dit gansch oorspronkelijk leerboek heeft ook nog als eigenaardigheid dat de leerling zelf de noodige figuren erin moet teekenen, hetgeen zeker zijn aandacht vestigt en hem eene kans meer tot gemakkelijk en volkomen verstaan van de voorgehouden bewijsvoering verzekert.

Kan. Dr J. VAN MOLLÉ.

2470 Roorda, L. **512**

THEORIE DER ALGEBRA voor het voorbereidend Hooger en Middelbaar Onderwijs. *Met atlas.* — *Groningen, Noordhoff. (22 × 15) 118 blz.*

ATLAS BEHOORENDE BIJ THEORIE DER ALGEBRA voor het Voorbereidend Hooger en Middelbaar Onderwijs. — *Groningen, Noordhoff. 1923. (31 × 24).* *samen : gec. fl. 2.90; geb. fl. 3.25*

V* — Een degelijke uiteenzetting der Algebra, niet die waar men enkel leert optellen en vermenigvuldigen, maar die welke past in onze eerste wetenschappelijke klas. Bondig voorgedragen, en met talrijke oefeningen doormengd is ze uiterst klaar. Een bijgevoegd atlas op gestreken papier bevat de graphische oplossingen van meerdere voorgestelde algebraïsche berekeningen. Het boek zelf is ook met groote zorg uitgegeven. Zonder het minste voorbehoud is het aan te bevelen voor onze hoogere studiejaren van het middelbaar onderwijs.

KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

2471 Van Zanten, L. en Scholten, G. A. **513**

LEERBOEK DER MEETKUNDE ten gebruike bij het onderwijs voor ambachtslieden, bevattende 425 opgaven, meest aan de bouwambachten ontleend. *Met 80 figuren. — Groningen, Noordhoff, 2e druk. (20 × 13) 148 blz. fl. 1,20*

V — Dit leerboek is zooal mee van het beste dat we op gebied van *practische handleidingen* te lezen kregen. Bondigheid en helderheid zijn twee hoofdeigenschappen, en zulks zegt veel, voornamelijk met het oog op het publiek voor hetwelk dit boek geschreven is.

L. SENDEN, PR.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2472 Allinson, Dr T. R. **61**

LONGZIEKTEN — MAAGKWALEN — RHEUMATIEK. *Vert' uit h. Engelsch. — Zeist, Swartenburg. 3 dln. (19 × 12) resp. 111, 158, 38 blz.*

resp. fl. 0,75; fl. 0,75; fl. 0,35

MEDISCHE VERHANDELINGEN (Natuurgeneeswijze). *Vert. uit h. Engelsch. — Zeist, Swartenburg. 5 dln. (19 × 13) 105 blz.* *elk fl. 0,75*

IV — De boeken van Dr Allinson zijn in volkstrant geschreven, hebben geen wetenschap om het lijf. Zij bevatten allerlei goede raadgevingen voor het onderhouden van de gezondheid nevens andere, die gevaarlijk zijn, omdat de lezer er door op het dwaalspoor geraakt en zich ten slotte niet zal laten verzorgen wanneer hij werkelijk genees- of heelkundige hulp noodig heeft. A. I. HENDRIX.

2473 Carlee, H. **633**

HOE KWEEK IK LATHYRUS ODORATUS OF SWEET PEAS? — *A'dam, Kosmos. (Weten en Kunnen) (20 × 13) 63 blz.* *fl. 0,75*

V — De Lathyrus odoratus noemt schrijver de orchidée van rijk en arm, om wille van den hupschen vorm, kleurenpracht en gemakkelijke teelt. De werkman, de landbouwer, de liefhebber, de kweeker voor den handel moet deze plant kunnen teelen en zijn bloemen kunnen verwerken. Dit boekje vult dus werkelijk een leemte aan in de bloemenliteraturen. In 63 bladzijden druks stort schrijver al zijn liefde uit voor de lathyrusbloemen. Hij verhaalt ons wat die plant was in zijn oorsprong en thans door aanhoudende veredeling geworden is. Hoe wordt Lathyrus geteeld in kleine tuinen? hoe op buitenplaatsen? hoe voor tentoonstellingen? hoe onder glas voor den handel? Hoe verwerken we de bloemen en banketten en bloemenmanden? Op al deze vragen geeft schrijver een eenvoudig en duidelijk, passend antwoord. Door eigen keuze in dien geweldigen schat van kleurenverscheidenheden licht hij den lezer voor, om hem zelf te leeren kiezen. We kunnen zelf van die schoone plant zaad winnen: maar de schoonste bloemen komen toch van zaden gekweekt in Engeland en vooral California. Een welgeslaagde beschrijving van bijzondere teelt. Het moet een plaatsje vinden in elke volksboekerij. Mochten er zoo nog veel boekjes komen b. v. over Chrysanten, Anjers, Hortensia's, Geraniums, Fuchsias. F. MAES.

2474 **Coucke, Theo** **64 : 54**

◆ Bij de Waschkuip. — *Averbode, Drukkerij Abdij (Lenteweelde- Bibliotheek, Reeks A) 1925. (20 × 11) 62 blz.* *2 fr.*

V-VIA — Een nuttig werk voor volksontwikkeling. Op eenvoudige bevattelijke wijze wordt hier een les gegeven in de praktische scheikunde toegepast op het wasschen. Daarbij aangename lektuur.

Dr A. Cardyn, pr.

2475 **Coucke, Theo** **64 : 54**

◆ Keuken op Flesschen. *Geïll. dr. J. B. en H. Boschmans. — Averbode, Drukkerij Abdij (Lenteweelde- Bibliotheek, Reeks A). 1925. (20 × 11) 100 blz. 3 fr.*

V-VIA — Een leuke verhandeling over praktische scheikunde toegepast op de keuken. Nuttige en aangename lektuur. Warm aanbevolen tot volksontwikkeling. Dr A. Cardyn, pr.

2476 **Coucke, Theo** **63 : 677**

◆ Vlaanderens Nijverheid: Het Vlas. *Geïll. — Averbode, Drukkerij Abdij. (20 × 11) 134 blz.* *5 fr.*

V-VIA — Dit is de boeiende geschiedenis van een vlaszaadje dat Theo Coucke zekeren morgen in een spleet van een lastauto vond. In feite is het een kleurige film van geheel het vlasbedrijf met hier en daar een woord van hooge wijsheid of een vingerwijzing naar de diepste oorzaak van het leven. Geen vakboek, maar een leesboek, en een van de beste soort. Voor een katholieke boekerij, zelfs in de stad, kan het niet genoeg aangeprezen worden. F. Casteels, l. i.

2478 **De Prest, O., geneesheer** **61**

◆ Wat het volk weten moet over borstziekten, bestrijding der tering, microben, besmettelijke ziekten, eerste zorg bij ongeval en ziekte vóór de aankomst van den geneesheer, kennissen om lang, gezond en gelukkig te leven en ziekten te voorkomen. *Geïllustreerd. — Brugge, Desclée. (18 × 13) 177 blz.* *4 fr.*

V — Alhoewel voor onderwijzers geschreven, is dit boek over zekere zaken veel te breedvoerig, o. a. aangaande diagnose en behandeling van ziekten, die alleen den dokter toekomen; dus van weinig nut voor oningewijden. De theorie schijnt in vele zaken ontoereikend, om de reden der behandelingen te begrijpen, tenzij men er reeds op de hoogte van zij. De terminologie is dikwijls verschillend van degene die algemeen in Nederland wordt gebruikt en schijnt wel lokaal dialekt te zijn. Overigens met de beste gevoelens bezield. E. Mansion.

2479 **Hellingman, Drs M.** **621.1 : 65**

Radio Telegrafie en Telefonie: 1. Populair wetenschappelijke behandeling van de theoretische grondslagen, waarop een radio-zender en-ontvanger berust. — *Dordrecht, C. Morks Cz., 1926. (16 × 12) 318 blz.* *fl. 3,75 (22,50 fr.)*

V — Zoo eenvoudig en voortreffelijk worden hier de theorieën en de formules uiteengezet dat het werk niet alleen een ernstige studie biedt over Radio-telegrafie en -telefonie, maar tevens een aangename lectuur wordt voor ieder liefhebber die reeds iets van radio af weet en zich in

de techniek er van bekwamen wil. Gretig zullen de radio-beoefenaars het verschijnen van het tweede deel te gemoet zien. H. VANDAMME.

2480 Landré, T. **663**

HET BIERBROUWERIJ-BEDRIJF. Met een voorwoord van Dr H. P. Heineken. *Geïll. met 38 afbeeldingen. — Antwerpen, De Sikkel (De groote Bedrijven in Werking). 1926. (23 × 16) 140 blz.* *19,50 fr.*

V — Zooals de inleiding verklaart is dit geen eigenlijk vakboek, voor brouwers of technici bestemd, veeleer een aangename, tamelijk uitgebreide en licht-op-de-handsche causerie over al wat het brouwen en het bier betreft, ten dienste van het groote publiek. Er is niet de minste kennis van het vak noodig om dit prettig geschreven boek te genieten; het vertelt ons al wat een fatsoenlijk en voorzichtig brouwer wil kwijt zijn over zijn beroep : de geschiedenis van het bier, de stoffen noodig tot zijn bereiding, de opvolgenlijke phasen der bierfabricatie, en ten slotte wat cijfers en statistieken, die ons nadenkend stemmen over het enorme kapitaal en het aantal menschen die betrokken zijn bij het bierbedrijf, en anderzijds de ontzettende biervloed die ieder jaar gebruikt wordt. De cijfers gelden eigenlijk voor Holland, doch ze zullen voor ons land eerder nog hooger zijn denk ik. Alles bijeen wekt het vermoeden dat dit trouwens knap geschreven en interessant werk vooral beoogt een nog ruimere belangstelling te wekken voor het bier dan deze z. g. « nationale » drank reeds geniet. B. G.

2481 Stienstra, H. **635**

HET ROZENBOEKJE. *Geïll. — A'dam, Kosmos (Weten en Kunnen) (20 × 14) 63 blz.* *fl. 0.75*

V — Dit boekje mag zeer wel in handen van den rozenkweeker komen en zeker in die van den liefhebber. Schrijver behandelt hier den oorsprong en de geschiedenis der roos, de indeeling der rozen, kleuren, plaats. Hij spreekt nogal uitvoerig over de vermenigvuldiging door zaad om wildelingen en veredelde rozen te bekomen; rept eenige woorden over het stekken, legt uit hoe men schildgriffelt en hoe men de gegriffelde rozen behandelt in de kweekerij. Van groot belang is het bereiden van den grond en de bemesting. Schrijver toont ons door zeer doelmatige teekeningen in het hoofdstuk « Den groei der rozen » hoe wij lage, hooge, klein- en andere rozenverscheidenheden moeten snoeien, ziekten- en insectenschade kunnen voorkomen en sluit met een stukje over het aanleggen van een rozenhof. Dit werkje bevelen wij warm aan voor de leerlingen der tuinbouwscholen die in de bloemisterij een bestaan zoeken. 't Boekje is wel geschikt als prijs voor mededingers in bloementeelt. In onze land- en tuinbouwboekerijen kan het zeer veel nut stichten, omdat het daar kans heeft in de handen te komen van vakman, liefhebber, jonge boerinnen en zoo meer. FLOR. MAES.

2482 X **64 : 2 : 37 : 61**

◆ HET BOEK VOOR MOEDER EN DOCHTER. Volledig onderricht in alles wat eene vrouw, als huishoudster en moeder, dient te weten. Bewerkt naar de gegevens van ervaren huisvrouwen, geneesheeren en opvoedkundigen. — *Roermond, Romen, 5e druk. (16 × 10) 368 blz. fl. 1; geb. fl. 1.25*

V — Uitstekende brochuur voor « moeder en dochter ». De bezondere verdienste ligt hierin dat het werkelijk *grondslagen* geeft, dienstig voor

elk midden. Zeer aan te prijzen voor huishoudklassen als algemeene overzicht der onderwezen stof, ook voor leerlingen van den 4en graad der lagere school waar het ontbreekt aan bijblijvende samengevatte kennis. — Ook jeugdorganisaties en patronages zouden geen beter geschenk aan hun uittredende leden kunnen geven. —Overal te verspreiden. M. NAGELS.

7. — Schoone Kunsten — Sport

2483 Sanders, P. F. **786**

DE PIANO. Het instrument en zijn meesters. *Geïll. met penteekeningen van Jordaan. — A'dam, N. V. Ontwikkeling, 1926. (24 × 15) 108 blz. fl. 1.50*

V — Dit boekje wil een vluchtigen blik geven op den ontwikkelingsgang van het klavier en zijn litteratuur. Aanvankelijk ontworpen als toelichting bij concerten kreeg het ten slotte den vorm van een beknopte handleiding in de ontwikkeling van het klavier, van zijn literatuur en van zijn meesters. Een handleiding is het dan geworden en we zijn er blij om dat we op dat gebied weer eens een gemakkelijk hanteerbaar boek hebben voor het Nederlandsche publiek. Beknopt moest het zijn; en het is een der groote verdiensten van dit boek dat het beknopt zijnde toch duidelijk de hoofdlijnen schetst op een wijze waarop zelf de leek ze volgen kan en de musicus zelf ze graag ziet. Wie verder studeeren wil vindt zijn weg in de opgegeven literatuur. Met vreugde begroet en graag aanbevolen. Dr FLOR. VAN DER MUEREN.

2484 Hol, Richard **786**

'T OUDERHUIS. Klavieruittreksel. Op 93. — *Groningen, Noordhoff, 2e druk (28 × 20) 59 blz. fl. 1,90*

V — Deze kinderkantate werd opgedragen aan hare koninklijke Hoogheid Princes Wilhelmina der Nederlanders, door dichter en componist. De tekst werd geschreven door A. Reiger. De Nederlandsche tekst werd in het duitsch overgezet. — Opmerkenswaardig wordt die gansche kantate gehouden binnen de mogelijkheden van een kinderkoor, zoo in opzicht van rythmes, harmonieën en stemruimte. Dat is een groote, zeer groote verdienste, Rich. Hol heeft toch te veel ondervinding om zich hieraan niet te houden. De kantate vertoont een voortdurende afwisseling van jongens- en meisjes-, gemengde- en groepenkoren. Frissche rythmes, aantrekkelijke melodieën en bezieling. Zeer aanbevolen aan die scholen die het goed meenen met de vorming der leerlingen door degelijke muziek. Dr FLOR VAN DER MUEREN.

2485 Scheurleer, G. J. **79**

REGELS VAN EN VOOR LAWN-TENNIS. — *R'dam, Nijgh en v. Ditmar (19 × 13) 59 blz. fl. 1.50*

V — Een boekje dat alle liefhebbers van lawn-tennis zouden moeten lezen. Het geeft niet alleen de regels van het spel maar ook de noodige wenken om de meest voorkomende gebreken bij het spelen te vermijden en, dank zij een methodische opleiding, op korten tijd bedreven spelers te worden. J. MICHIELSEN.

2486 Steenhuis, H. P. **786**

AAN 'T HARMONIUM. Oefeningen, lees- en voordrachtstukken ten gebrui-

ke bij en ten vervolge op iedere harmuniumschool. — *Groningen, Noordhoff, 2e druk. (31 × 23) 118 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,50*

V — Eenerzijds gedeeltelijk methode. Anderzijds een repertorium van gemakkelijk klassieke harmonium-stukken. Ziet de componisten daarin vertegenwoordigd: Beethoven, Wagner, Haydn, Mendelssohn, Steenhuis, Mozart, Hummel, Kreutzer, Händel, Weber, Schumann, Bach, Pachelbel, enz. — Al vinden we enkele adaptaties minder gelukkig, toch vormen deze 117 nrs een rijk repertorium dat, we moeten het bekennen, gelukkige grepen doet in een litteratuur die we in dergelijke verzamelingen niet te dikwijls aantreffen. — Deze bundel biedt, buiten het repertorium, nog een mooi aantal oefeningen van zeer nuttigen aard. Indien speler hierbij den raad volgt die schrijver geeft in zijn inleiding kan hij met zelfstudie een flinken weg gaan. — We bevelen dit werk zeer aan voor al wie het harmonium-spel wil beoefenen en ook voor de orgelisten die bezwaarlijk met pedaal weten om te gaan en bij gebrek aan technische opleiding zich moeten houden bij manualvormen.

Dr Flor. Van der Mueren.

8. — Letterkunde

81. — GEDICHTEN

2487 **Van den Oever, Karel** **81**

◆ Verzen. Een keur uit twaalf dichtbundels met verklaring door Marnix Gysen, voorrede van Felix Timmermans. *Met portret dr. Jan Gregoire. — Averbode, Abdij (De Pelgrim-Serie, nr 1). 1926. (19 × 14) 130 blz.* *10 fr.; prachtex. 25 fr.*

IV — Dit is wel de schoonste hulde die aan den overleden dichter kan worden gebracht. Hier werd met zorgzame hand het beste gebundeld dat Van den Oever heeft laten drukken. Ik meen wel dat, op enkele na, al de verzen van blijvende waarde hier werden opgenomen. Enkele vooroorlogsche en naoorlogsche gedichten werden klaarblijkelijk overgedrukt om de evolutielijn aan te geven, zoodat dit boek wel een volledig overzicht geeft van het werk van den schrijver. Geen enkele katholieke boekerij mag dan ook deze « Verzen » missen, des te meer daar ze door de Abdij van Averbode prachtig werden uitgegeven.

Dirk Vansina.

2488 **Van den Oever, Karel** **81**

◆ De zilveren Flambouw. Verzen. — *Antwerpen, Mercurius, 1918. (22 × 15) 86 blz.* *gec. 4 fr.*

V* — In dezen bundel heeft Karel Van den Oever eenige verzen verzameld van vóór en onder den oorlog : gelegenheidsgedichten, een oud Antwerpsch tafereeltje, een paar mythologische reminiscenties (waarin de kern al ligt, min het brutale, van Karel De Winter's Pan), meest godsdienstige indrukken en stemmingen. Omtrent de helft sonnetten; de andere helft kleine strophische gedichten. Meest klein-kunst, fijn bewerkt, mooi gekleurd en rijk geschakeerd, maar minder diep gevoeld dan zijn « Stille Dingen ». Soms ook stijf en stroef van rythme: ik kan onmogelijk zoo'n eenlettergrepig sonnet als het laatste van den bundel gelezen krijgen.

Dr A. Boon, pr.

2489 Van Hecke, Firmin **81**

GEDICHTEN. — *Antwerpen, De Sikkel, 1925. (22 × 12) 96 blz.* *25 fr.*

III* — De jeugd van Firmin Van Hecke viel samen met de weemoedsepidemie der jaren 1900-1912. En bij hem was het ernst en werkelijkheid. Het is dan begrijpelijk dat hij ons als (wel ietwat lange) documentaire inleiding tot zijne evolutie zijne « Verzen » van dien tijd voorop herdrukt in zijn « Gedichten ». Er valt daar wel eene zekere benadering der juiste uitbeelding te constateeren bij 's dichters geliefde motieven van zee, storm en nacht. Over de zoogezegd vormende kracht van het zelden dichterlijk sonnetalexandrijn, de mode van die dagen, zullen we maar zwijgen: ziet maar bij Van Hecke zelf of hij er later nog aan denkt!— De gerijpte man en kunstenaar is in zijn tweeden ontwikkelingsstaat eerst of eenerzijds een bitter proever aan vlijmende levensexperimenten, daarnaast een agnostiek en humanitair monist, en ten slotte een gemilderde horatiaansche melankolieker. Bovenal verdient hier aandacht de merkwaardige louterende invloed van het in den tijd of den dood verbleekende verleden: zie die stilheldere, geestelijk schoone gesprekken met den dooden vriend. Die diepe en fiere onsterfelijkheidsahnung is het hoogste motief waartoe het heidendom ooit reikte, en steeds nog een der gave elementen eener « anima naturaliter christiana ». — Ook de twee overige reeksen zijn heel schoon: de « Taveernen » des levens (In de Jagersrust, Imperial Bar, Dood), zijn als scherpe houtsneden; en in de Carpe-diem kwatrijnen zweeft de dichter nabij het goud van het zuiver volmaakt. Thans beschikt hij over glinsterende direkte zegging, in korte verzen en strofen, of losvlietende volzinnen. Koninklijk biedt hij ons eindelijk als beeld van zijn jongsten opgang een enkel, groot georkestreerd hymne van zijn herbloei in de echtelijke liefde: een geut waarin erts weegt van Vondel, Bilderdijk, Gorter en Van Langendonck. De twijfelaar, de droeve zijn herboren tot een man die het leven vond in de liefde. Wel, liefde, is zij weeral niet een aanknoopingspunt der natuur met de kristelijke waarheid? Men ziet de stappen. Toe, bij dit eeuwfeest van den dichter-heilige van licht en zon, nog een stap verder, en voorgoed afgebroken in ons Katholiek Vlaanderen met die late invloeden van leeke levensbeschouwing, en naar God, naar de schatten van genade en Evangelisch leven! De uitgave kon beter verzorgd.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2490 Van der Straeten, Clemens **81**

◆

STILLE PRELUDIËN. — *Leuven, De Vlaamsche Drukkerij. 1926. (17 × 13) 46 blz.* *5 fr.*

IV — Clemens Van der Straeten, die sedert jaren menig Vlaamsch Tijdschrift met een vers beschenkt, heeft zijn sonnetten gebundeld. Door de « Stille Preludiën » ruischen de zachte geluiden zijner heide en de groote rumoeren der nijverheidsstede welke hij thans bewoont. Daar komen werkelijk mooie verzen in voor maar, alhoewel V. d. Straeten 't sonnet hanteeren kan, gewrongheid en onduidelijkheid doen het hem hier en daar wel eens boeten. En moet er in den avondtoover en -wadem toch een mythologisch beeld prijken, dan verkoos ik die uit ónze mythologie. — Wezen « Stille Preludiën » het voorspel van een schoon uitgewerkten zang dien de jonge dichter ons weldra te genieten geve.

JOZ. DE VOGHT, PR.

82. TOONEELLITERATUUR

2491 Boon, Jozef **82 : 81 : 266**

◆ ZWARTE HOSTIËN. Gedicht spel van de passie der twee en twintig negermartelaars uit Oeganda, in 5 deelen. — *Esschen, St. Alfonsus-Boekhandel, 1926. (23 × 14) 114 blz.* *7 fr.*

V — De heilige bedoeling waarmee dit werk geschreven werd, ontwapent gedeeltelik de kritiek. Buiten enkele fraai-geïnspireerde momenten, is 'r wel héél wat te zeggen over dikwels gebrekkige zins- en versbouw, hortend ritme, dichterlike « vrijheden »... Bovendien is 't gegeven van dit drama op verre na niet ruim genoeg om er 5 (zegge: vijf) delen mee te vullen. Daardoor 'n klip: teme-uitrafelen. — Ondanks artistiek voorbehoud, is *Zwarte Hostiën* 'n goede aanwinst voor ons missietoneelrepertorium dat tot op heden niet veel zaaks te zoeken gaf. Dààrom, en ook terwille van de liefderijke stemming waarin dit werk geschreven werd, bevelen we 't warm aan. 'n Opvoering onder fantazierijke regie kan inslaan. Dat wensen we hartelik ten bate der zwarte hostiën die eens door 't bloed der twee-en-twintig van Oeganda subliem werden gewijd. St. Alfonsus-drukkerij heeft druk en uitgave goed verzorgd. — J. M. Vereecke, C. SS. R. komponeerde de muziek voor koren en scène. Tekst en muziek verschenen bij St. Alfonsus-boekhandel te Esschen. ANTON VAN DE VELDE.

2492 Boon, Jozef, C. S. S. R. **82**

◆ DE TOCHT NAAR DE LIEFDE. Gewijd symbolisch spel. In 3 deelen, met proloog. Koren en scene-muziek door Arthur Meulemans. *Met 1 plaat. — Esschen (België), St-Alfonsus-Boekhandel. 1926. (24 × 15) 118 blz. 12 fr.*

IV — Daar zijn vooreerst en vooral : de strekking en de warme gevoeligheid in dit werk, de stimulérende alomvattende Liefde-in-Kristus, de Eukaristiese Liefde die de hoogste weldaad is voor gansch de wereld. Daar is 'n simboliese lijn die 'r inspirasie door die liefde kreeg; daar is de grote Caritas die van 'n auteur wat méér kan maken dan 'n woordenstapelaar. Om dit alles zou 'n dank gemotieveerd zijn, ware 't niet dat 't krities oog niet te verantwoorden flaters ontdekt in spelling en bouw! Heerlik is 't, de Hoogste Idee te dienen in de kunst. Zich laten vervoeren in Lijdens-passionéle beschouwing en daardoor de menschheid louteren om God...; dat is goed, dat is offervaardig, dat is Missie-op-'r-mooist! Maar mooier nog, dit alles te voltrekken met 'n inspanning die ook reikt naar de artistiek-zuiverste *vorm*. De vorm die, naast de algemene struktuur, ook 't détail van woord en wederwoord, dus 't literaire omvat. Hiertegen heeft Jozef Boon, wellicht onbewust, té dikwels 'n lapsus op z'n actief gebracht. Wat te denken van: Blz. 20: «.... barstge bloemenstengels... — uwe bloemenkelk.... » — Blz. 30: «.... en lijk men meest zich hecht aan dat wat men ons wil ... ('n triestige reeks monosilben, stroef en absoluut ónpoëties!) — Blz. 34: « En uwe droom? » — Blz. 37 : « 'n droomerig repliek.. » — Blz. 47: «... Ons *gloeie* zielen ... » — Blz. 47 : « .. de wereld uit *zijn* doodsslaap wekken » (Hollandse « vrijheid ») — Blz. 74 : « Mijn *gruwe* zonde ». — Blz. 110: « *Ons* droom... » — En wat — o beeldspraak! — bedoelt ge toch met dat *doode lijk* van o. m. blz. 69? 'n Superlatief die dodelik luguber lijkt!! — Kortom, wie *ziften* wil, zag nog heel wat meer dergelik kwâ zaad te verwerpen hebben. We doen 't niet verder omdat we 't verkieslik denken 't werk globaal te aanvaarden zoals 't is om de sereniteit die er uit-

straalt. Doch noteer, m'n goeie auteur, dat dergelike « breedheid » niet kan veralgemeend. Volgend werk — dat dus op meer ervaring zal berusten — behoeft teknies, dus ook literair, sterker te staan tegenover kritiek. ANTON VAN DE VELDE.

2493 **Does, J.** **82 : 266**

◆ NAAR 'T LICHT. Missiespel voor scholen, enz. — *Hamont, Missiehuis. 1924. (19 × 12) 30 blz.* *2 fr.*

V — 'n Ideaal missie-stukje voor aankomende jongens. In verzen die vloeien als zoete muziek en die soms fel ontroeren. Allerbest geschikt voor E. K. feesten, patronaat-jongens, college-studenten. F. CROLS, PR.

2494 **Martens, Gaston** **82**

DE GROOTE NEUZEN. Klucht in 3 bedrijven. — *Antwerpen, De Sikkel. 1926 (21 × 14) 72 blz.* *12 fr.*

III — Weer een van Martens' potige « tranches-de-vie ». Hij is werkelik de laatste — en kranige! — vertegenwoordiger der naturalisties-realistiese school. Zó staat ie op z'n eentje en blijft geheel buiten de evolutie die tooneel — ook in Vlaanderen — tans zo geweldig doormaakt. — *De groote Neuzen* is, zoals al 't werk van Martens, 'n knap stuk toneel, qua dialoog, waaraan 't typies Vlaanderse fris koloriet geeft. De milieu-weergave dito. 't Konflikt zelf is niet in verhouding tot de uitrafeling. Dat drie hoofd-pikvrijers naast 'n honderdtal adepten in Koopie's tapperij vechtensgereed staan voor de lieve snoet van 'n jongweewtje, is al 'n heel mager gegeven voor 'n tooneelspel in drie delen. Maar Martens weet 't zó te kneden met de duzend-en-één lokale eigenaardigheden, welke hij raak getekend heeft, dat 't géén moment 'n zeurkouserij wordt. Finaal is 't dus 'n dokument van geestig en fel plattelandsleven. Van daar tot 'n dramatiese vorm die aanleunt op ethies begrip, is nog 'n afstand die Martens niet schijnt te willen overbruggen. Of lijkt hem dat 'n kapitulasie? ANTON VAN DE VELDE.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshalve, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2495 **Coolen, Antoon** **83**

PEERKE, DAT MANNEKE. — *Edam, De klyne Librye (15 × 12) 75 blz. fl. 0,70*

III — We dachten dat de naturalistische beschrijving van het boerenleven tot het verleden behoorde, maar hier duikt ze weer op in de dronkemanstooneelen van deze Noord-Brabanders. Een oud half-onnoozel ventje dat door zijn dorpsgenooten wordt gesard en begekt en dan op kermis een van de drinkebroers een oog uitsteekt. — Aan deze niet veredelende lektuur hebben onze lezers niets. Dr A. BOON, PR.

2496 **De Meester, J.** **83**

HET AVONTUUR VAN DAVID ZANGVOGEL. en andere vertellingen. — *Bussum, Van Dishoeck. 1926 (21 × 15) 164 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

III — Deze herdruk van een reeks « vertellingen » uit den tijd van het naturalisme, laat ons toe te oordeelen hoe knap die Hollanders toen schrijven konden, waar ook hoe verbazend hol hun zedelijk wezen moest zijn. Tegen zulke literatuur heeft de « Nieuwe Tijd » zooals de schrijver in de inleiding het noemt, duizendmaal en meer gelijk op te treden (wij doen het ten andere sedert 30 jaar, maar *nu* is dat in de mode, toen niet). Vertellingen met reukjes aan uit bordeelen, kunnen wij missen, hoe knap ze ook wezen, en hoewel er ook wel eenige tusschen loopen die onschadelijk zijn. — Zooals het is, mag het boek niet in jonge handen komen. AL. WALGRAVE, PR.

2497 Diers, Marie **83 : 37**

DE TUIN DER EENZAAMHEID. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. De Minck. — Laren, Schoonderbeek. (20 × 15) 178 blz.* *fl. 2,50*

III — Een der tragische boeken van deze groote schrijfster; een boek dat luidt als een akte van beschuldiging van de moderne wereldsche vrouw die het moederlijke deel van haar vrouw-zijn in zich onbewust doodde, en toeziet hoe haar eigen kinderen haar over 't hoofd groeien door haar fout. En als de scherpe lessen van het leven de moeder gewond hebben en haar oogen geopend, blijkt het dat de jeugd al te ver is om nog vatbaar te zijn voor de les van het leven. Gelukkig is het leven heel wat minder ingewikkeld voor hen die het bovennatuurlijk inzien. Omwille van de tamelijk gecompliceerde levenstoestanden die er in voorkomen en de problemen waarvoor men komt te staan, kan het boek enkel genoten worden door den lezer uit de grootstad. Als ieder werk van Marie Diers is het letterkundig een zeer mooi boek.
ERNEST VANDER HALLEN.

2498 Heijermans, Herman

VUURVLINDERTJE. Een nieuw verhaal voor groote kinderen. — *A'dam, Van Holkema & Warendorf (21 × 17) 254 blz.* *fl. 3,75; geb. fl. 4,50*

III — « Vuurvlindertje » is het onafgewerkte vervolg op « Droomkoninkje » en deze twee verhalen staan in het œuvre van Heijermans als levende bewijzen hoe een waarachtig artist als hij, ook zachter tonen kan aanslaan die ons misschien dieper ontroeren dan de schrille klanken waarmee hij in zijn tooneelwerk het onbarmhartige leven schildert. En toch, ook hier, in dit delicate verhaal van een klein meisje, een teeder en toch levensgulzig zieltje dat stilaan opgroeit in de harde maar ook wondere wereld, verloochent Heijermans zich niet. De stille Koert, vroeger het arme Droomkoninkje en zijn wilde zusje Leentje, die elkaar zoo goed mochten en samen leefden als een groot en een klein kind in den walm der fabrieken terwijl hun plaats was op het eiland der gelukzaligen, zijn echte geesteskinderen van den grooten socialen dramaturg. De mensch is immers goed als individu maar in de maatschappij ontwaken zijne egoïstische instincten waaraan de zwakken en argeloozen ten offer vallen. Maar daar tegenover staat dat het leven toch immer mooi en mild is en voor verbetering vatbaar. « Vuurvlindertje » mag niet in ieders handen komen ; zijn naturalistisch stijlprocédé zal overigens velen onder ons vermoeien. OSC. VANDER HALLEN.

2499 Maas-Van der Moer, Agnes **83.1 : 87**

DE KUNSTCLOWNS. — *R'dam, Brusse (De Rinkelbel) 1925. (19 × 12) 78 blz.* *fl. 0.90*

III — Schrijfster geeselt hier op een heel geestige manier de z. g. kunstclowns, de lui die hun leven slijten in een artificieele kunstatmosfeer, de dilettanten die elke kunstgeneratie met zich brengt, de menschen-met-geld voor wie kunst een liefhebberij is als vetplanten kweeken of chineesch porcelein-verzamelen. Die lui zullen nu in een overbeschaafd land als Holland wel talrijker zijn dan in Vlaanderen, waar een kunstenaar zoowat belofte van armoe moet affleggen. Waarachtig in z'n toestanden, en kostelijk getypeerd is het boekje in elk geval; spijtig soms op 't randje af, vooral waar de schrijfster nogal licht omspringt met de onverbreekbaarheid van het huwelijk. ERNEST VANDER HALLEN.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2500 **Benson, E. F.** **83.0**

DE GEHEIMZINNIGE TALISMAN. *Vert. uit h. Engelsch. — Utrecht, Bruna en Zn. (Bruna's Bibliotheek) (17 × 11) 302 blz. geb. fl. 1.25*

IV — Die *Talisman* is een gouden beker, in 't bezit van Harry, Lord Vail. Op dien beker staat er : « Is Vail's beker verschenen — vrees dan allerwegen, — Vuur, Vorst en Regen ». — Een oude oom, Francis Vail, uiterlijk de vriendelijkheid in persoon, maar een booswicht, misbruikt het ontwakend bijgeloof van zijnen neef in dat versje, om hem door vuur, vorst of regen van kant te maken, en kasteel en talisman te bezitten. Hij slaagt er echter niet in, dank zij vooral den boezemvriend van Harry, Geoffrey Langham. — Het zeer romantisch verhaal is allerboeiendst, en flink geschreven, als mengelwerk ware 't een echte bijvalszaak.

AL. WALGRAVE.

2501 **Benson, R. H.** **83.1**

◆ EEN DOODGEWOON MENSCH. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. P. M. Vlekke. Geïll. dr. H. Moerkerk. — Tilburg, Nederl. Boekhuis, 1926. (16 × 11) 494 blz. fl. 1,20; geb. fl. 1,75*

IV — Percy Brandreth Smith, zoon van een dokter in een Londensche voorstad, zelf kantoorklerk, gaat op verzoek van een vriend luisteren naar de preek van een beroemden katholieken redenaar. Hij wil katholiek worden. Na korten, hevigen strijd legt zijn familie er zich bij neer. Hij voelt zich sterk, beginselvast, bijna een martelaar voor de goede zaak; zijn enthousiasme is onbegrensd, maar zijn wilskracht gering. Langzaam maar zeker naderen de beproevingen: de mooie actrice, waarop hij verliefd wordt en die een gescheiden vrouw is — als hij katholiek wordt, kan hij er nooit mee trouwen — de erfenis die zijn moeder te beurt valt en die hem eens tot landgoedbezitter zal maken; de zwijgende, maar sterke tegenwerking van zijn moeder, die hem gehuwd wil zien met een anglicaansch buurmeisje van adellijke familie. Waar zijn enthousiasme niet door wilskracht gesteund wordt, volgt hij gaandeweg de lijn van den geringsten weerstand en wordt hij een willoos volger van zijn moeders wenschen: een doodgewoon mensch, die den moed zijner overtuiging mist. Daartegenover de onbeholpen hulppredikant, die trots armoe en hoon zijn roeping volgt. » — « Een doodgewoon Man » bekleedt in Bensons anti-conventie- en -bekeeringsromans een plaats van tweeden rang. Waar zijne meesterwerken diep roeren door de milde sympathie en de hevige spanning, schijnt hij hier meer toe te geven aan eene bui van ironie tegenover alles. Zeker spreekt er,

voor wie lezen kan, eene felle verontwaardiging uit zijne ontmaskering der tyrannische lafheid. En hoe onmeedoogend hij zijne gewone poppen dansen doet: de anglicaansche geestelijken, de vrouw in het algemeen, het jong meisje zooals altijd, en ditmaal voor eenen keer ook den jongen man. Dus uiterst nuttig voor jongelingen. Verbluffend waar en geestig, sprekend voorgesteld en een schatkamer van zielkundige ontledingen. — M. Vlekke's vertaling is uitstekend,... vlekkeloos.

Dr J. CAEYMAEX, PR.

2502 Bruggeman, Michel **83 : 89**

HET DERDE PELOTON. — *Antwerpen, Opdebeek. 1926. (21 × 15) 104 blz. 4 fr.*

IV — Pol Sterckx wordt in den oorlog, van simpelen piot, adjudant; bekomt allerlei eerekruisen, maar meest vanal krijgt een vrouwtje : Madeleine Nollet; wier liefde hem steunt in alle oorlogsleed en eindelijk, als 't vechten uit is, hem meer dan vrede brengt. Het soldatenleven in oorlogstijd staat levend en guitig geschilderd. Zóó moet het geweest zijn: jongens die goedsmoeds zonder parade hun plicht deden, en tusschenin... jongens bleven. Deze is er een goede. AL. WALGRAVE, PR.

2503 Buysse, Cyriel **83**

ULEKEN. Van oud en jong. *Geïll. met portret. — Gent, Van Rysselberghe & Rombaut. 1926. (22 × 16) 206 blz.* *12,50 fr.*

IV — « Van oud en jong » : het oude geslacht, Uleken en Natsen, met hun vastgegroeide gewoontens en hun ouwerwetsche geplogenheden, koppig gekant tegen alle nieuwigheid, twee schuchtere zieltjes, vergetend dat zij in hun jeugd de liefde uit hun leven hebben verbannen; daarentegen, het jonge, Allewies en Eulalietje, met hun durf en voortvarendheid, gekleed naar de laatste mode, door het dorp rijdend met « piedesiekel » en « schietecar » en op de stuurstang een wapperend leeuwenvlaggetje, onversaagd het hoofd biedend aan den mopperenden kasteelheer. Geen hevige botsing, geen pijnlijk konflikt tusschen de twee geslachten : de oudjes schudden bedenkelijk wel het hoofd en slaan de handen in malkaar voor die veranderde wereld: « Waor es onzen tijd?... Onze schoone jongen tijd?... Nou es 't einde van de weireld! » — Een meester-verteller is hier aan het woord, de knapste wellicht dien we in onze Vlaamsche letterkunde bezitten : vlotte dialoog, passende, sobere beschrijving, boeiende verhaaltrant. — Hier en daar enkele regels, die een reukje hebben behouden van Buysse's vroeger naturalisme en scepticisme.

Dr A. Boon, PR.

2504 Claes-Vetter, Stephanie **83.1**

◆ STIL LEVEN. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 1926. (17 × 12) 212 blz. 15 fr.*

IV — Rijk aan oorspronkelijke romans is onze Vlaamsche literatuur niet, maar als ieder jaar een boek meebrengt als dit werk van Mevrouw Claes-Vetter, hebben we waarachtig geen reden tot klagen. In een zeer fijn en rijk Nederlandsch vertelt dit boek ons de geschiedenis van een vrouw uit den burgerstand der hoofdstad wier levensloop verbonden wordt — door een levensgevaarlijke operatie — aan dien van een der verpleegzusters van het hospitaal. Wanneer de levenswegen van Mevrouw Dumoulin en haar vroegere verpleegster zich later meermaals kruisen, wordt het een strijd tusschen de beide vrouwenzielen: liefde en mildheid en edelmoedigheid eenerzijds tegenover hardheid en stugheid en jaloerschheid anderzijds. Daarrond groepeeren zich de figuren van

Tante Miete, Dokter Debaere en Louise, een andere bekeerlinge onder Mevrouw Dumoulin's invloed. —Eigenlijk is het een profanatie, de lijn te trekken langswaar het gebeuren van dit werk zich afspeelt. Want op die geschiedenis geeft men slechts op de laatste plaats acht; het mooie van dit boek is de strijd tusschen edelmoedigheid en afgunst, tusschen liefde en egoïsme, tusschen zich-opofferend-idealisme en burgerlijkheid. Het maakt ons trotsch en gelukkig om het leven, en blij om de mogelijkheden die het ons biedt, wanneer we het dragen met deemoed en oprechte liefde en bovennatuurlijk inzicht. In dien zin is het boek als roman een unicum. De schrijfster verrichtte een apostolaat met het ons te geven; Vlaanderen zal dit boek waardeeren en zorgen dat het overal verspreid en gelezen wordt. Leeslust maakte er naar gewoonte een fijn boekje van. ERNEST VANDER HALLEN.

2505 Courths-Mahler, H. **83.1**

DE AMULET VAN DE RANI. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselinck-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg (19 × 13) 214 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Een tooverachtige titel voor een gewoon verhaal dat ten slotte berust, wat betreft de immer weerkeerende liefde-ydille, op een misverstand. Maar dien toover is schrijfster nu gaan halen in het verre Indië, en nog wel in de donker-mysterieuse prachtvertrekken van een Radjah. Als heldinne weer een wees, een gezelschapsdame en secretaresse, maar die een « von » draagt. Arm maar trotsch in den goeien zin. Al de handelende personen zijn brave luidjes; aan dien Victor, een Don-Juan natuur, worden weinige bladzijden verspild. — Het verhaal is voor volwassenen. A. VAN DEN DRIES, PR.

2506 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

DE MOED OM GELUKKIG TE ZIJN. *Vert. uit h. Duitsch dr. Mevr. J. P. Wesselinck-Van Rossum. — Zeist, Swartsenburg (19 × 13) 152 blz. fl. 0,95*

IV — Voor Ria Steinberg was er waarlijk veel moed noodig om gelukkig te zijn. Ze was namelijk opgesloten bij een kluizenden vader die met de wereld dwars zit en sterft. Haar moeder zat ergens in Afrika, gescheiden van haar man en ginds gehuwd. Dan die oorlog. Daar komt een voogd haar zaken — enkele millioenen — regelen en zijn zoon wordt voor Ria een bruidschathengelaar. Maar dit lekt uit en 't is de instorting van Ria's ontvankelijke, spontane liefde en gelukkig leven. Maar het misverstand om dat uiterlijk-benullig incident van het haarkapsel wordt ten slotte weggeruimd. En de twee trouwen uit liefde. Zelfde liefde-pleidooi als vroeger. Goede roman; jammer dat schrijfster, die de rol der « moeder » redden wil, vergelijkend moet spreken over de gescheiden « echtgenoote ». A. VAN DEN DRIES, PR.

2507 Koenen, Marie **83.9**

◆ HET KONINKJE: 3e Deel. —*Hilversum, Brand. 1926. (16 × 12) 422 blz. 3,25 fr.*

IV — Het breed opgezet verhaal uit het tijdvak der Merovingers krijgt nu zijn beslag. Waar het tweede deel eindigde met den triomf van Grimoald, sluit het derde nu met diens ondergang. — Otton doet hij vogelvrij verklaren. Lichamelijk en moreel verbloeit het Koninkje zelf en de hoogmoedige majordomus begroet in een nabije toekomst de gloriedag van Grimoald imperator. In een uiterst brutalisme, werpt hij

zijn eigen vrouw van zich af, maakt abt Romanic kleintjes en wil het Koninkje vergiftigen. Maar als de koning van Neustrië Grimoald gevangen heeft genomen, snijdt deze zich de polsen over: Otton, de nieuw gewijde priester, zit naast hem in een absolvo te gebaar.... Een door en door Roomsche roman, sterk van structuur en uitwerking; een Christus-roman, in grootsche tafereelen. Onder de krachtige en forsche vertelkunst dezer romancière, groeit het verhaal tot een waren, en sterk boeienden, dramatisch-scherpen strijd tusschen het licht en de duisternissen om het Godsrijk op aarde, een dreunende botsing tusschen twee levensbeschouwingen en twee beschavingen, en daarom is dit boek voor alle tijden. — Zeer veredelende en zielelavende lectuur.

A. VANDEN DRIES, PR.

2508 **Lambrechts, Lambrecht** **83.1**

◆ OM MOEDERS WIL. — *Maldeghem, V. Delille (Duimpjes-Uitgave, nr 119) 1925. (22 × 17) 178 blz.* *7,50 fr.*

IV — L. Lambrechts heeft het noodig geoordeeld in zijne inleiding zijn lezers, en zijn beoordeelers vooral, te wijzen op de strekking van zijn werk in 't algemeen en op deze van onderhavig boek in 't bijzonder. Zoo weten we dat we hier een Limburgschen « dorpsroman » krijgen, waarin « niet het jachtmotief hoofdzaak mag worden genoemd » waar wel « hetgeen er omgaat in de harten der twee verliefden ». Willem Meulemans en Tru, 't oudste meisje uit « Pimpelmees » zien hun gepland huwelijk verdaagd, omdat Tru aan haar stervende moeder beloofd heeft over haar jongere zusters te waken. Roos heeft aldra een boerenjongen gehuwd, maar Aline is te trotsch en te lichtzinnig en, omwille van haar geflirt met de jonge kasteelheeren, geraakt ze niet getrouwd. — Onder invloed van zijne droefgeestigheid, tot waanzin en razernij opgezweept door de plagerij der kasteelheeren, helpt Willem den jongen graaf de Beaulieu naar de andere wereld. Hij wordt vrijgesproken, maar van een huwelijk met Tru kan er geen spraak meer zijn. — De beschrijving van de Limburgsche dorpszeden is goed geslaagd; Willem en Tru zijn mooie figuren, alhoewel we hun handelwijze zooals de schrijver ze ons voorstelt niet steeds de psychologische-natuurlijk vinden; 't geheel zal voor ons volk eene les zijn in zelftucht en zedenreinheid.

J. LAUWERYS, PR.

2509 **Locke, William, J.** **83.1**

STELLA MARIS. *Vert. uit h. Engelsch dr. W. J. A. Roldanus Jr. — Utrecht, Bruna en Zoon (Bruna's Bibliotheek) (17 × 11) 312 blz.* *geb. fl. 1,25*

IV — Romantisch verhaal van een ziek jong meisje dat heldhaftigheid strooit in de harten van al die haar genaken. Heel de geschiedenis speelt af in een halve droomwereld, waar illuzie en desilluzie het werkelijk inzicht brengen over het leven. Slotsom is wel : door sacrificie en smart wordt ons eigen leven en dat van anderen gelukkig. — Een heel romantische liefdesintrigue maakt die hooge levenslas duidelijk. Véél gevoel, véél verbeelding! Wij, Nederlanders, houden meer van nuchtere realiteit. Maar het doet toch eens goed aan, te fantaseeren met goedheidsdroomen.

Dr K. ELEBAERS, PR.

2510 **Loveling, Virginie** **83**

TAMBOER. — *Antwerpen, Lectura (20 × 14) 78 blz.* *2.50 fr.*

IV — *Tamboer* is de titel der eerste van drie novellen in dit bundeltje.

Tamboer is een mooie poedelhond, wiens schoonheid en aardigheid en getrouwheid hier met gemakkelijke pen worden beschreven en verhaald. Tamboer sterft ook, en wordt in den hof begraven... en beweend. Schrijfster twijfelt zelfs aan wat een vriend haar zei, van de beesten: Ça ne sont pas des êtres moraux »... Het hart spreekt anders, zegt ze. Nr 2: *Een Stierengevecht* in Spanje. De vertelster heeft het zelf bijgewoond, wat haar niet belet te besluiten dat het rood-gele vaandel van Spanje haar voorkwam « als het symbool der gruwzaamheid, gansch in harmonie met de neigingen van een barbaarsch gebleven, wreedaardig en lafhartig volk: het geel beduidt de vlammen der auto-da-fé's tijdens de Inquisitie, het rood stelt voor het bloedvergieten in de arena's ». Hoe die Inquisitie er toch wordt bijgehaald! – Nr 3 : *Herinneringen uit mijn Kindertijd*. Nogal goed, maar zal weinig belangstelling wekken.

A. WALGRAVE, PR.

2511 Meekel, Kees **83**

◆ VAN COWBOY'S EN PIONIERS. — *A'dam, Van Munster. 1926. (19 × 13) 282 blz.* *geb. fl. 2.50*

IV* — Lekkere uurtjes hebben mij deze « Schetsen en Verhalen » van Cowboys en ranchers laten beleven. 't Is buitengewoon aantrekkelijk Kees Meekel, — wiens pikante pen zoo'n prachtig proza schreef in « De Beiaard » zaliger — te hooren vertellen over dat verre Westen, waar de menschen, afgezonderd van de beschaafde wereld, in onmetelijke prairiën, te midden van hun honden, ossen en paarden, wonen; er 's zomers er 's winters hard labeuren, en altijd in strijd zijn met de geweldige natuurelementen. De verhalen dragen niet veel om 't lijf maar de beschrijvingen der landschappen en bewoners komen dit rijkelijk vergoeden. Het teeder aandoenlijke « Adeste Fideles »; het vreemd-akelige komisch-triestige « Andermans Kinderen » en het zonderling-aangrijpende « Verhaal » zijn sterke stukken waarin Kees Meekel's ruwe, hoekige, direkte stijl wondere effekten behaalt. D. DE PAUW, O. P.

2512 Meijboom-Italiaander, Jos. **83 : 39**

JAVAANSCHE SAGEN, MYTHEN EN LEGENDEN. *Geïll. dr. Menno Van Meeteren Brouwer. — Zutphen, Thieme, 1924. (22 × 15) 324 blz.* *fl. 4,90*

IV — Java's mythenschat weerspiegelt het beeld van Java's natuur en kultuur. De natuur: het oerwoud der waringins en Këlapas en het tropische veld zwellend van vruchten, de geweldige bodem met zijne hooge vulkanen, en rondom de Oceaan. De kultuur: landbouwers der dessah's en visschers op de kust, innig in betrekking met de geesten dier natuur; en bovenal de herinnering aan het schitterend verleden, de gouden eeuw van kratons en pagoden, kluizenaars, koningszonen en romantische princessen. — Van deze natuurlegenden en hoofsche sagen wordt ons hier, benevens eenige mythen van de wilde stammen een keuze van een veertigtal geschonken. 't Is een ware schat van poëzie: we ondergaan de aandoeningen van den Javaan, zoo klein te midden dier geheimzinnige natuurkrachten, en sympathizeeren met al die volksche of ideëele helden in hunne ervaring van 's levens wel en wee, in hunne liefde- en lijdensavonturen te midden der menschen en onder de meestal beschermende begeleiding der machten van daar boven. — Het is de schrijfster gelukt veel van de exotische atmospheer te behouden, terwijl zij zich tevens de moeite getroost heeft leesbare

verhalen te geven. — Het besluit dringt zich op dat deze Javaansche kultuur in den grond gezond en edel is, doordrongen van simpele menschelijke goedheid, godsdienstzin en kunstgevoel. Waarbij wij tot ons groot nut vooreerst een rijke bron van natuurschoon leeren kennen, en verder onze geringschatting van mythologie, onze enge begrippen van klassicisme, enz. corrigeeren in een diep besef van het eeuwigware, menschelijke en ten slotte godsdienstige dat de bezieling is van de groote volksoverleveringen en eeuwigmenschelijke verhalen der wereldliteratuur. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2513 Paula **83**

ALS GOD SPREEKT. — *Baarn, Bosch. (21 × 15) 204 blz. fl. 2.25; geb. fl. 2.90*

IV — Wouter Van Dalen, tegen den wil van zijn vader den boer, maar geholpen door zijn godvreezende moeder, wordt student in de medicijnen. Hij wint de liefde van een braaf meisje, Gusta Van Rhoden, maar verliest langzaam het geloof, naarmate hij ook in de intimiteit van Ada Berkenstein komt. Gusta, tot groot leed van moeder Van Dalen, moet Wouter verzaken, om Christus' wille; de jonge dokter gaat een « vrij huwelijk » aan met Ada; later echter wordt deze verbintenis geregeld, en vóór Ada sterft, is zij tot het geloof teruggekomen. Verder lijden van den jongen man brengt hem tot zijn moeder's godsdienst en tot zijn eerste verloofde weder. Het geloof is hier het « christendom ». Welk christendom? Jammer steunt het alleen op teksten en kerkgezangen. Voor ons is er iets kouds, iets droogs in dat christemdom zonder sacramenten, zonder *Sacrament*, vooral. AL. WALGRAVE, PR.

2514 Sabatini, Rafael **83.0**

DE ONBERADEN WEDDER. *Vert. uit h. Engelsch (Bardelys the Magnificent). — A'dam, J. Van Campen (Feuilleton-Bibliotheek, nr 48) 1926. (15 × 11) 468 blz.* *geb. fl. 1,25*

IV — Bardelys, bijgenaamd « le manifique » — hofjonker van Lodewijk XIII — gaat met den Graaf de Chatellerault, een afgewezen minnaar, de weddingschap aan binnen de drie maanden Roxalane de Lavédan tot zijn vrouw te maken. 't Loopt echter van geen leiën dakje! Maar tot een huwelijk komt het toch, niet zoozeer om wille der weddingschap, als wel om wille der wederzijdsche liefde. — De schrijver laat Bardelys zelf zijn avonturen vertellen, en deze is zoo'n aangenaam « causeur » dat koning Lodewijk zelf getuigde dat het hem nooit verveelde naar Bardelys te luisteren. Daarmee gaat de lezer wel akkoord, althans zoo hij Fransch verstaat, want anders stuit hij bij elke bladzijde op Fransche uitdrukkingen en uitroepingen, die onvertaald zijn gebleven. — Af en toe gewaagt Bardelys wel van weinig hoffelijke praktijken als duel, zelfmoord en geweldpleging, die hij tracht goed te praten; maar toch weet hij overal, zelf bij 't vermelden van de zedeloosheid aan 't hof, binnen de perken der welvoeglijkheid te blijven. J. LAUWERYS, PR.

2515 Segers, Gustaaf **83**

◆ BERT BAL EN ZIJNE FAMILIE. — *Antwerpen, Opdebeek. (In onze Gehuchten en Dorpen), 1926. (22 × 15) 82 blz.* *4 fr.*

IV — Bert Bal, van niet tot iet gekomen, verstoot zijne dochter Anna ten voordeele van andere kinderen. Anna huwt een flinken Kempischen boerenzoon; de broeders en zusters willen hun vader als krankzinnig

behandelen uit vrees voor erfenis, maar Anna en haar man verplegen hem. Anna krijgt een onverwacht erfdeel en zoo is zij ten slotte de beste. Arbeid en liefde worden beloond. Buiten het eenigszins onwaarschijnlijke van die grafelijke tusschenkomst, is 't verhaal wonderschoon in den Segers-Kempischen trant gehouden. Toon Van Wezel en zijn vrouw, met hun heel huishouden zijn om te stelen. AL. WALGRAVE, PR.

2516 Segers, Gustaaf **83**

◆ HEIBLOMMEKEN. — *Antwerpen, Opdebeek (In onze Gehuchten en Dorpen), 1926. (22 × 15) 116 blz.* *4 fr.*

IV — Het lijkt een sprookje, en dat in onzen tijd geschiedt! Bast Boudewijns een Kempische boer neemt in de wonderlijkste omstandigheden een onbekend meisje als kind aan: zij blijkt later een Engelsche hertogin te zijn, en haar eigen broeder landt als vluchteling bij hare pleegouders aan. Na den oorlog trouwt hij een Kempisch meisje en 't pleegkind Heiblommeke den broeder van datzelfde meisje. In 't eerste deel is Segers volop Segers. Het tweede is wat historie-achtig, en de schrijver is minder thuis. AL. WALGRAVE, PR.

2517 Snieders, Dr J. R. **83**

◆ HET PARADIJS. Uit de goudmijnen der Kempen. — *Antwerpen, L. J. Janssens & Zn. (Dr J. Renier Snieders' Werken). 1926. (21 × 16) 104 blz. 7 fr.*

V — Hier heeft Renier eens zijn Hollandsche nuchterheid afgelegd en zijn neiging naar lach en humor gelucht. Want de lezer zal, evenals het drollige koppel Heucker-Douwdijk, de oogen uit zijn kop zien als hij verneemt wat dat Paradijs en die goudmijnen der Kempen ten slotte zijn... Haast al de figuren in dit verhaal zijn welgeslaagde typen : van Betsy tot pacha Hector, van Leonard tot het joodje. En dan die leuke bladzijden over het dorpconcert. Alles op het caricaturale af. Maar onder den schaterlach steekt daar die heerlijke zedeles over den hoogmoed. Dacht Renier op Baas Gansendonck en Bernard Klipper? Degelijke kost voor ons volk. Waarom die fouten in den tekst?
A. VAN DEN DRIES, PR.

2518 Van Driessche, Dr Alb. **83**

◆ UIT VREEDZAME DAGEN. — *Leuven, Vl. Boekenhalle. 1920. (15 × 12) 127 blz.* *3.50 fr.*

IV* — Een reeks opstellen, die getuigen van innig mêevoelen met het afwisselend natuurleven, en van fijne ontleding van het gemoedsleven van den schrijver. De natuurbeschrijving is frisch, oorspronkelijk en juist, over gansch het boek hangt nochtans een melancholische drukkende stemming die zijn oorsprong vindt in den gemoedstoestand van den auteur. Het boek is dan ook niet opbeurend en is enkel gepast voor meer ontwikkelden. Dr A. CARDYN, PR.

2519 Vollquartz, Ingeborg **83.1**

PETERSEN EN HAAR ZUSTERS. *Vert. uit h. Deensch dr. G. J. Risselade-Garrer. — A'dam, Elsevier, 1924. (15 × 13) 164 blz.* *fl. 1.90*

IV — Een gewone familieroman zonder hooge vlucht noch sentimentaliteit : de nuchtere strijd door het leven van de drie dochters van Kolonel Staal: de oudste mooi en verstandig en trotsch, de tweede romantisch en theatraal van aanleg, de derde ingetogen en edelmoedig.

Er is wel te genieten aan dit boek, en heelemaal niets af te keuren.
ERNEST VAN DER HALLEN.

2520 **Westerbrink-Wirtz, J. M.** **83.1**
VERBONDEN. — *Baarn, Bosch (Opgang) 1925. (18 × 14) 102 blz. fl. 2.40*
IV — Hermien is de eenige dochter eener weiniggefortuneerde doktersweduwe, open voor een beetje romantisme en hooger leven, maar niet in de gelegenheid en zelf niet bij machte om ze te laten ontluiken. Vandaar een zieletoestand van weemoed en bitsigheid. Onderwijzeres zonder roeping, hervindt zij in een bestuurslid een vroegeren huisvriend, en laat zich om hare moeder op haar sterfbed te voldoen, met hem trouwen. Verburg is een brave, positieve, ook geduldige man: 't is wel eene liefde, maar tot volledige eenheid zal het toch moeilijk komen. De invloed eener vooruitstrevende vriendin, het laag optreden van een avonturier eenerzijds, en de klein-steedsche, burgerlijke saaiheid zorgen er voor dat dit disparaat echtpaar z'n krisis heeft, welke echter bij de eerste wieg opklaart. Goede strekking. Echter *niet genoeg uitgesproken kristelijk*. Bezit zekere hoedanigheden van zielkundige documentatie en zorgvuldige ineenzetting. Keurige uitgave.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2521 **X** (Schrijfster van « Elisabeth and her German Garden »). **83.1**
FILANTROPIE. *Vert. uit h. Engelsch* (The Benefactress) *dr. Chr. Kamp. — A'dam, Veen, 1926. (21 × 15) 270 blz. fl. 3.50; fl. geb. 4.50*
IV — Anna Eastcourt moet haar schoone jeugd doorbrengen in stoffelijke afhankelijkheid bij haar schoonzuster Susie, die geld heeft doch bekrompen en onaangenaam is. Een aardig en goedaardig meisje is die Anna: moet die nu juist een lastpost zijn in de maatschappij, en eeuwig meedraaien in dit banaal conventieleven, zonder vooruitzicht op eene vaste positie? Maar daar komt voor den dag de rijke oom uit... Pommeren; (de Eastcourts zijn halve Duitschers). Bij testament vermaakt hij zijn landgoed Kleinwalde aan Anna. Wel, nu zal zij zich eens op hare manier wreken op de hartelooze en domme wereld waarin zij heeft moeten leven; zij droomt van goed te doen, van philanthropie, en met jeugdige roekeloosheid vormt zij het plan om haar kasteel te openen voor 12 deftig een ongelukkige dames als rust- en vredespaviljoen. Maar wat al ontgoochelingen loopt de brave ziel niet op, zelfs met het eerste drietal (verder geraakt het niet). En de heele boel wordt in de war gestuurd door de gebuurschap van den mooien, verstandigen, goeden Axel von Lohm, die weldra blijkt te zijn de voorbestemde levenszon en noodige steun der romantische weldoenster van min of meer echte baronessen... — Goed specimen van het zeer verspreide genre in engelsche novellistiek en duitsche comedie vóór een dertig jaar: een voor breeden kring aanneembaar idealisme, 'n humoristische saus over het gansche boek, en een beetje sentimentaliteit. Overvloedige stof tot geestige situaties, karikatuur, woordspeling, enz. wordt geleverd door het pseudo-high-life Londensch midden, de reis naar dat gat van Straalsund, de kennismaking met zware Duitsche landelijke plechtstatigheid, het rheumatiek slot van Oom Joachim, het zenuwachtig herscheppen daarvan in een home, de tafel- en canapétooneelen der pensionairen, hun zuchten, huilen, liegen en twisten. 't Mag niet te veel gerokken worden, noch te dik overladen zijn. In alle geval hier zijn talrijke deugdelijke, aangename tafereelen, en een knap verhaal. Warm aanbevolen als ontspanningslectuur.
Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt.

2522 **Arens, P. Anton, S. J.** **83 : 266**

◆ De laatste Overwinning van den Zwartrok. Een verhaal over de groote missietochten onder de Huronen en de Irokeezen van Noord-Amerika. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van Mechelen. Geïll. dr Jan Wiegman. — Averbode, Drukkerij der Abdij, 1925. (20 × 12) 94 blz.* *3,75 fr.*

V-VIA — Zeer boeiende episode uit het missieleven bij de roodhuiden. De laatste overwinning van den missionaris is de bekeering van een jongen Indiaan, dien hij door zijn voorbeeld van geduld, liefde en zelfopoffering overhaalt om zijn haat af te leggen, den laatsten stronkelsteen voor de bekeering. Dr A. Cardyn, pr.

2523 **Astaes, C.** **83**

◆ Lenteweelde. *Brugge, Excelsior, 1926. (22 × 16) 46 blz.* *2 fr.*

V — Zooals 't meermalen gebeurt, aarzel ik om het boekje tot *kinderlectuur* te wijden. Het is zeker *over* kinderen, dat die 4 verhaaltjes loopen, maar is het voor kinderen ? In zekeren zin, ja, niets dat hen ergeren kan en niets in de *dingen* dat boven hun verstand is. Maar is de *voorstelling* dier dingen kinderlijk ? Er blijft een vraagteeken in mijn hoofd staan. De wonderlijke Dwerg van Astaes was in dat opzicht veel beter.

Al. Walgrave, pr.

2524 **Bruyn, Cor.** **83.1**

Het vonkende Vuur. *Geïll. dr. Henk Poeder. — Gouda, Van Goor, 1925. (22 × 15) 264 blz.* *fl. 1,90*

V — Het vonkende vuur is en blijft bij het water- en vuurvrouwtje dat aan de buurvrouwen wat warm water en een kooltje verkoopt. Een heele bedrijvigheid, ook de markt voor alle nieuwsjes, ware en andere. « Vliegend Blaadje » brengt gewoonlijk het meest verrassende nieuws. De buitenmenschen, Jan Koomen en zijn huisgezin vinden in Anna, de dochter uit het winkeltje een grooten steun. Anna, die lijdend is, zit in haar zetel of ligt op het pompplaatsje en kent de menschen die onder haar waarneming vallen, door en door. Ze weet door intuïtie wie de konijnen van « Schelle-Mie » gestolen heeft en maakt dat ze terugkomen. De kinderen van Koomen, naïeve buitenkinderen blijven zoo opgewekt mogelijk op de enge verdieping waar ze leven. Goed maar dat « Geiten-Gerrit » een uitweg vindt en de Koomens terug naar hun dorp zendt, met werk. — De kennis met Geiten-Gerrit kwam ook al door een konijn. Deze beestjes hebben een overwegende rol in dit boek. Een kleurige schildering van het leven aan den uitkant der grootstad, met het water- en vuurwinkeltje als middenpunt. — Wel wat langdradig.

A. Dosfel-Tysmans.

2525 **Courtmans, Vrouwe** **83**

Livina. — *Antwerpen, Opdebeek (Volledige Werken), 1923, Nieuwe druk. (21 × 16) 128 blz.* *5 fr.*

V — De opofferingen welke Livina zich getroost, het goede waarmee ze steeds bezield is, alsmede haar edelmoedig karakter, scherp afgezet tegenover het egoïsme van haar naastbestaanden, boezemen den lezer

niet alleen eerbied in voor de heldin, maar kunnen hem ook tot dergelijke edelmoedige gevoelens opwekken of althans toch doen inzien dat men in het leven best doet veel toe te geven en « zijn schuldenaren te vergeven ». — De romantische toch mogelijke omstandigheden er in geschetst geven ons een kijkje in het hoogere burger- en adellijke leven, waar meestal alles schijn is en brengen het noodige bij om liever het ongekunstelde maar rechtzinnige leven te beminnen en te betrachten. En dit streven alleen geeft het boek een genoegzame opvoedkundige waarde opdat hem — ondanks zijn verouderden trant — een plaats in onze volksboekerijen wordt ingeruimd. H. De Roover.

2526 Cullum, Ridgwell **83.0**

Ontmaskerd. *Vert. uit h. Engelsch* (The Sheriff of Dyke Hole) *dr. H. Rappard. — 's-Gravenhage, Kruseman, (Moderne Serie, XVII) 1924. (20 × 15) 320 blz.* *fl. 2,25; geb. fl. 3,25*

V — Uit een dorp in de prairiën. Hoofdpersoon is een sheriff, die, met zijn pistool, iedereen in bedwang houdt totdat hij zelf huwt met een vrouwelijke aanvoerster van een rooversbende die de zilvertransporten aanviel. Dan mag hij geen sheriff blijven. Al het avontuurlijke van out-laws leven. Een beste schildering van de zeden en gebruiken in de verre landen waar geweld heerscht in de plaats van de wet. Het karakter van den sheriff is goed uitgebeeld. Ernstige, grootere jongens en meisjes kunnen wel eens, na ernstiger, degelijker lectuur, in een avontuurboek als *Ontmaskerd* wat ontspanning vinden.

Angela Dosfel-Tysmans.

2527 De Vries, Dr Jan **83 : 39**

Volksverhalen uit Oost-Indië. Sprookjes en fabels. *Geïll. dr. G. J. Van Overbeek. — Zutphen, W. J. Thieme, 1925. (22 × 19) 388 blz.* *fl. 4.90*

V-VIa = Een schitterende aanvulling van Meybooms Javaansche Sagen (zie recensie). Negentig sprookjes en fabels uit Oost-Indië. Al de elementen van het tropisch natuurleven worden opgeroepen: het dierenvolk, voornamelijk tijger en aap; de reuzen en toovenaars, en eenige legendarische helden. Het oosten staat aan de spits in scheppende kracht der verhalende verbeelding: een wereld die leeft voor onze oogen. De rijke kleur van het mooie land daarover en daarrond volledigt het genot. Zooals meestal in dit genre wordt onze aandacht in de eerste plaats geboeid door de problemen van vernuft en slimheid. Dr De Vries heeft met kundige en voorzichtige hand een heerlijke verzameling samengesteld, met haar talrijke lieve kleurplaten een genot voor grooten en kleinen, met haar degelijken wetenschappelijken aanhang een werktuig voor folkloristen. Zeer mooi. Dr Joris Caeymaex, pr.

2528 Huonder, P. Anton, S. J. **83.2**

◆ Een roode en een witte Roos. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van Mechelen. Geïll. met 12 penteekeningen dr. Jan Wiegman. — Averbode, Drukkerij der Abdij (E. K. Bibliotheek — Reeks A.). 1926. (20 × 11) 96 blz.* *3,75 fr*

V-VI — Een paar verhalen waarin op treffende wijze het overgroot belang van 't doopsel wordt in 't licht gesteld. Het eerste verhaalt de bekeering en marteldood van een jongen jood, het tweede de bekeering van een jong musulmansch meisje. — Allebei stichtende en terzelfdertijd zeer boeiende verhalen. Dr A. Cardyn, pr.

2529 **Huonder, P. Anton, S. J.** **83.2**

◆ De Tas van den witten Bonze. Een verhaal uit Japan. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van Mechelen. Geïll. met 9 penteekeningen dr. Piet Peeters. — Averbode, Drukkerij der Abdij (E. K. Bibliotheek-Reeks A), 1925. (20 × 12) 96 blz.* *3.75 fr.*

V-VIA — Een martelaarsgeschiedenis uit Japan. Zeer belangwekkend om de flinke beschrijving der gebruiken en gewoonten uit dat verre land, daarbij is het verhaal zeer spannend en zal zeker de fantazie der jonge lezers uiterst boeien. Dr A. Cardyn, pr.

2530 **Van Rhoden, Emmy** **83.1**

Stijfkopje verloofd — Stijfkopje getrouwd — Stijfkopje Grootmoeder. *Bewerkt dr. M. A. De Goeje. Geïll. dr. Midderigh-Bokhorst. — Amsterdam, Van Holkema, 7e druk. 4 dln (22 × 16) 208, 193, 217 blz.* *fl. 1,75 elk*

V — Heel de Stijfkopjes-serie is boeiende, aangename lezing. « Stijfkopje verloofd » is vooral wel geslaagd. Na een twist om een nietigheid vlucht Stijfkopje van huis weg om haren verloofde te laten voelen dat ze wel zonder hem kan, en met de overtuiging dat hij spoedig vergiffenis zal komen afsmeeken. Maar hij komt niet. Maanden lang blijft ze dan van huis weg, in diepe smart. Door den omgang met hare vriendinnen leert ze inzien dat alleen ware liefde in zelfvergeten gelukkig maakt, en dat zij zelf door haren hoogmoed en hare eigenliefde oorzaak is van hare smart. Ze gaat dan rouwmoedig terug tot haren verloofde die grootmoedig genoeg is om ze weer gelukkig te maken. — « Stijfkopje getrouwd » is minder. Heel het boek is niets anders dan het verhaal van feesten en uitstappen; men vindt er zoo weinig in van de moeder. De opvoeding van haar kinderen schijnt voor het getrouwde Stijfkopje wel niet de hoofdzaak te zijn. — Het laatste deel is weer veel beter. Grootmoeder begrijpt zoo goed haar kleinkinderen, omdat ze jong van hart is gebleven. 't Is bij haar dat ze om raad komen, bij haar dat ze hun leed komen uitschreien, en altijd worden ze door haar geholpen. En als haar lieveling van haar wegvlucht, zooals zij vroeger het zelf gedaan had dan nog kan ze wachten en goed zijn, en dan komt alles weer goed ook. — Heel de reeks mag van harte aanbevolen worden voor onze boekerijen. F. Vermuyten, pr.

2531 **Rönne, Jörgen Falk** **83**

Onder het Dak der Pastorie. *Vert. uit h. Deensch dr. A en E. Huber. — A'dam, Elsevier, 1926. (19 × 18) 154 blz.* *fl. 1,50*

V* — Een mooi, meeslepend boek. De schrijver vertelt ons van zijn jeugd onder het dak der pastorie, eerst aan de oevers van de woeste Noordzee, dan verder het land in. Met wat een innigheid van diepe erkentelijkheid schetst hij het beeld van zijn vader, een dominee van den ouden stempel, een man met rotsvast geloof en oneindige toewijding; over zijn moeder en over den heelen huiskring verhaalt hij pakkend en onderhoudend. Ook aan katholieke lezers zal dit boek uren van stil genot verschaffen. De vertaling leest heel vlot. Dr A. Boon, pr.

2532 **Segers, Gustaaf** **83**

◆ Lief en Leed in de Kempen. Twee verhalen. — *Gent, Siffer (23 × 14). 347 blz.* *4.50 fr.*

V — Het is er den schrijver niet hoofdzakelijk om te doen romans voor

zijn volk te schrijven; maar wel om de woorden, de gezegden, de uitdrukkingen die van zijn volk op te teekenen opdat de zoo pittige gesproken Kempische taal niet zou verloren gaan. De gewoonte en het karakter van het volk zijner omstreken legt de schrijver in zijn verhalen vast. In dat opzicht is het werk dan ook prijzenswaardig. J. V. R.

2533 **Snieders, August** **83 : 92**

◆ DIT ZIJN SNIDERIËN. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk, (Dr A. Snieders' Werken, nr 7) 1925. (20 × 14) 333 blz.* *4 fr.*

V — PENTEEKENINGEN. *O cara Memoria :* van eene blinde, aan den oever van de zee, later genezen dank zij de toewijding van haar echtgenoot. *Naar Moeder :* van een ouden zeebonk, die sterft, droomend, dat hij naar moeder op aarde gaat. Moeder wacht op hem in den hemel. *Mijn Dorpke en mijn Huis :* belangrijk voor de kennis van leven en ziel van den schrijver. *Klein Vrouwke. 't Is zoo:* of hoe de brave Dora zich wreekt door het kind te redden van Belia die haar valsch beschuldigde van diefstal. *Een Oogslag :* De oogopslag van een dichter op een meisje dat hem niet waardeert. Later sterft de dichter jong. Hij wordt verheerlijkt. De jonge vrouw voelt heimwee omdat zij niet begrepen heeft. — KARAKTERS EN SILHOUETTEN. *Vijftig Jaren geleden :* karakters en silhouetten van Conscience, De Laet, Door en Jan Van Rijswijck, Vleeschouwer, Hendrickx, Mertens en Torfs. *Mijn Silhouet :* De schrijver werpt een blik op zijn leven en belijdt wat hij mint en wat hij haat. *Hoe mijn Vriend de Archivarius in de Vlaamsche Beweging kwam :* vertelt van Génard's eerste optreden in den Vlaamschen strijd. Zeer leuk en altijd actueel. *Freule Faasheim* uit het midden van de 13e eeuw, uit de vagebondenwereld in de Nederlanden. Freule Faasheim, de boheemsche, vertrouwde haar kind toe aan kloosterzusters. Het werd door andere landloopers opgelicht en gaat door voor de nicht van eene gravin. Freule Fasheim zoekt het op, ontdekt het doch verzaakt er aan hare moederrechten te laten gelden om het geluk van het kind niet te verstoren. « Er zat eene groote ziel in die, voor de menschen, misdadige vrouw ». Een tragische toestand. De hoofdlijn loopt echter verloren. De bouw van het verhaal brokkelt in al te veel schetsen uiteen. Alles samen : toch een interessante schets. *Judas :* Allerlei verwikkelingen ten gevolge van een uitersten wil. Zeer boeiende tooneelen : De angst en de poëzis van het smokkelaarsleven. *Den Prince van de Snaphanen :* van den vrijbuiter Marten van Rossum en zijn mislukten aanval op Antwerpen in 1542. Dr L. DOSFEL.

2534 **Snieders, August** **83.9**

◆ SCHERPENHEUVEL. — *Antwerpen, Voor God en 't Volk (Dr A. Snieders' Werken, nr 2). 1926. (20 × 14) 12 blz.* *4 fr.*

V — Scherpenheuvel in verband met de infanten Albertus en Isabella. Historische beelden en schilderingen ter verheerlijking van onze Lieve Vrouwe en van de Aartshertogen. — De schrijver wil trouw zijn aan de historische feiten en deze niet aan de fabel opofferen. — De eerste schets *Scherpenheuvel* is een lyrisch-historisch overzicht van Scherpenheuvel door de eeuwen heen. — Aan de fantazij wordt ruim spel gelaten in de schets *De heilige Eik.* — De Trompetter van *Jonkheer de Rhode* verhaalt van de wondere genezing van een jong meisje en het plotseling blind worden van haar broeder, den trompetter, die Onze Lieve Vrouw had uitgedaagd. — *De Alfarez* is veeleer historisch-wetenschappelijk dan wel letterkundig. De verschillende tafereelen hangen los aaneen.

De schrijver, in zijn voorwoord, vat die beelden als volgt samen: « Deze reeks bladzijden geven eene schets van den toestand waarin het Spaansche leger doorgaans hier te lande verkeerde, leert het hof der Aartshertogen kennen, doet den lezer de diplomatische onderhandelingen bijwonen, brengt hem in kennis met den minderbroeder Jan Neyen, met de wetenswaardige bijzonderheden over het Twaalfjarig Bestand. « Er is ook een hoofdstuk over Hendrik IV en de prinses de Condé ». — De slotbladzijden, *Het aschgrauwe Kleed*, verheerlijken O. L. Vrouw. — De lezer van dit boek zal wel wat geschiedenis leeren, en ondervinden dat Snieders een goed katholiek en een trouw zoon van Maria is, doch weinig letterkundig genot zal hij smaken. — *Woord vooraf* en *Nawoord* zijn belangrijk voor de kennis van Snieders' opvattingen in zake historischen roman en geschiedenis der Nederlanden. Dr L. Dosfel.

2535 Stamperius, J. **83 : 91**

Door de Zwitsersche Bergen. Een reisverhaal. *Geïll. dr. B. Reith. — Baarn, Bosch (Stamperius Bibl.) (21 × 16) 152 blz. gec. fl. 1.45; geb. fl. 1.50*

V — Een eenvoudig-gemoedelijk verhaal van een reis « Door de Zwitsersche Bergen » met van tijd tot tijd een vleugje dichterlijkheid en een tikje humor; voor kinderen voornamelijk net zooals het zijn moet: niet te veel of niet te weinig en dat alles in een bevattelijke, doch tevens frisch-gezonde taal. Een mooi werkje dus, verwonderlijk is het evenwel dat geen enkele maal de naam van den Maker van al dat natuurschoon en dat al dat natuurgrootsche waardig geacht wordt vermeld te worden. Waarom? Ja, waarom? Dat op twee-drie plaatsjes blijkt dat hier een protestant aan het woord is, kan m. i. geen kwaad, want van een eigenlijke propaganda voor de reformatie is er volstrekt geen kwestie. — En toch, juist over die twee laatste punten kan ik onmogelijk dit werkje, hoe verdienstelijk anders ook, onvoorwaardelijk aanbevelen voor onze katholieke kinderen. Dr V. Naveau.

2536 Van der Cruyssen, A. C. **83**

Twee beproefde Harten. Tafereelen uit onzen tijd. — *Antwerpen, Opdebeek, 1924, nieuwe uitgave. (21 × 17) 131 blz.* *5 fr.*

V — Een geschiedenis van 1830, wanneer orangisten en patriotten vijandig tegenover malkander stonden. Een orangist, Fanny's vader, de heldin van het boek, wordt laffelijk vermoord. Het vermoeden valt op den onschuldigen vader van Victor die in 't buitenland verkwijnt, zonder dat zijn onschuld bewezen werd. Om de liefdegeschiedenis van Fanny en Victor draait het heele verhaal. Victor's pleegvader is de moordenaar en eerst op zijn sterfdag legt hij volledige bekentenis af. De gewetenswroeging is goed afgeschilderd. Op literaire waarde kan het werk niet bogen; toch is het wel een boek dat 't volk kan boeien.

H. De Roover.

2537 Verne, Jules **83.0**

De Goudvulkaan. *Vert. uit h. Fransch. Geïll. dr. Frans van Noorden — Alkmaar, Kluitman (Geïll. Jongensboeken). 1925. (23 × 14) 226 blz. fl. 1,20*

V-VIa — Twee neven erven een goudgroeve in Klondyke. Ze trekken er op af om te zien wat hun erfenis waard is, beleven natuurlijk tal van avonturen, ontdekken een goudvulkaan, die ongelukkig zijn schatten in de zee spuwt, komen weer naar huis met een onmetelijk fortuin en... elk met een vrouw. Goed en boeiend, gelijk al de werken van J. Verne.

F. Vermuyten, pr.

2538 Verschoren, Frans **83**

MAANDAG VIEREN. — *Antwerpen, G. Janssens (Keurboekerij voor Reizigers, nr 4) (20 × 15) 32 blz.* *0.75 fr.*

V — Een paar korte novellen. « *Maandag vieren* »: Een werkman, die zich op een Maandag laat verleiden door den drank, zijn plaats verliest, vecht en in het gevang geraakt. Realistisch beschreven. « *Nacht* »: Een sterk suggestieve beschrijving van een stillen nacht en van een spokenvisioen op St. Gummarustoren. Dr A. CARDYN, PR.

2539 Vollewens-Zeijlmaker, Greta **83**

ZONNEHUIS. *Geïll. met 4 pl. en 3 bandteekeningen van B. Midderigh-Bokhorst. — Gouda, Van Goor, 1926. (23 × 16) 160 blz.* *fl. 1,10; geb. fl. 1,90*

VM — Een goed *neutraal* meisjesboek, dat vooral te keer gaat tegen de nufferij en filisterij onder de vrouwelijke studeerende meisjes, iets wat in Holland blijkbaar meer te bestrijden valt dan in Vlaanderen. Menig grootsteedsch meisje kan er echter bij ons ook haar profijt mee doen. Met literatuur heeft het boek niets te maken. ERNEST VANDER HALLEN.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2540 Burg, Maria **83**

◆ MARTHA'S WRAAK. — *'s Bosch, G. Mosmans Zn. (20 × 14) 80 blz. fl. 0,50*

VI-A — Marguerite heeft, gedurende een verblijf aan zee, met verwaande gezellinnetjes meêgedaan om Martha, een stil en eenvoudig meisje, te vernederen en te plagen. 't Volgend jaar is Marguerite weer aan zee, maar ziek. De wufte vriendinnetjes verlaten haar; Martha echter neemt christen wraak door haar te helpen en op te vroolijken. Martha's vader, die nu mee is, blijkt een edelman en generaal... de harteloze neefjes worden gestraft. Goede lezing. A. WALGRAVE, PR.

2541 Finn, Francis, S. J. **83,0**

◆ ZIJN BESTE JAAR. Vervolg op « Geluksvogel ». *Vert. uit h. Engelsch (His luckiest Year) door Frans Haepers. — Antwerpen, N. V. Leeslust. 1926. (19 × 15) 178 blz.* *11 fr.*

VIA — De « Geluksvogel » Bob Ryan overtreft zichzelf. Na het zwerversleven, het schoolleven te Cincinnati: de patronaten der parochie bloeien als nooit te voren; broeder Cyriel, Bob's leeraar, heeft nooit in zijn klas zooveel troost genoten; de zieken worden zoo trouw bezocht en getroost dat men er op uit is ziek te vallen; en de armen weten niet van waar hun steeds onverwachte steun toekomt. Bob's werk en invloed! God komt hem nochtans beproeven: tegenspoed en laster; maar door deze juist vindt Bob zijn vroeger nooit gekende moeder weer. — « Zijn beste Jaar » is, zoo mogelijk, nog mooier dan « Geluksvogel ». Vooral de eerste hoofdstukken : straat-, school-, en parochieleven, waarin Bob's goed hart zich vertoont in al zijn apostolische kracht... En als wij daarna heel de vroegere odussea van den geluksvogel andersom doormaken, als een vinden van steeds grooter geluk: ook het eerste boek krijgt dan maar, in 't licht van beloonend terechtkomen, zijn volle beteekenis. — Dichter der goddelijke Voorzienigheid en van 't menschelijk idealisme: geen schrijver misschien verdient dien titel meer dan Pater Finn, en door geene boeken beter dan door deze twee, voornamelijk door dit

laatste... — De vertaling is goed; minder vlot en geestig nochtans dan die van Jozef Simons. Een of ander naam in het tweede boek komt met dien in het eerste niet meer overeen. Maar zeker heeft Frans Haepers degelijk en nuttig werk geleverd, dat hem en velen gelukkig zal maken
EM. JANSSEN, S. J.

2542 Hans, A. **83**

DE VROUW VAN DEN ZEEKAPITEIN. Daden van moed en zelfopoffering. — *Geïll. dr St. Van Offel. — Antwerpen, L. Opdebeek, 1926, Nieuwe druk. (27 × 18) 48 blz.* *2 fr.*

VIA — Een bundel treffende verhaaltjes handelend over zeerampen en schipbreukelingen. Wat schrijver ons vooral wil toonen is ware heldenmoed, zelfopoffering en doodsverachting bij de redders, die niets ontzien om de slachtoffers der zee aan de woede der golven te ontrukken. — Best geschikt voor de jeugd die er uit leeren zal dat er een gouden hart kan kloppen in een ruwe visschersborst en dat er nog andere helden zijn dan deze met het zwaard.
FR. PAESMANS, PR.

2543 Koenen, Bert **83**

SPROOKJES EN VERTELLINGEN VAN DE GEBROEDERS GRIMM. *Geïll. met penteekeningen dr. E. Van Offel. — Antwerpen, Opdebeek, 1926. (25 × 16) 160 blz.* *7.50 fr.*

VIA — Aanbeveling noch lof komen hierbij te pas. Al wie sprookjes hoorde, heeft er *van deze* gehoord. Immers, Grimm's vertellingen zijn sedert bijna honderd jaar gemeengoed in de kinderkamer. Mijn moeder vertelde ze in 't Vlaamsch uit een klein Fransch boekje : in dien tijd bestonden er geen Vlaamsche vertellingboeken. Nu wel, vele ! Maar *dit* zal nog een der beste blijven. Een goede *verteller* zal echter doen als mijn moeder, lezen uit het boek, maar op eigen wijze voorstellen, met wat af en bij, volgens de hoorders, en volgens eigen luim en inval.
AL. WALGRAVE, PR.

2544 Kok, Truida **83**

DE KLEINDOCHTERS VAN MEVROUW WESTLANDT. — *A'dam, Van Holkema en Warendorf (Oranje-Bibliotheek) 4e druk. (21 × 15) 328 blz.* *fl. 1.10*

VI-A-M—MevrouwWestlandt heeft een heele reeks kleindochters, en met hun verschillige karakters wemelen ze alle dooreen in dit boek en vormen een prachtig geheel waar men onvermijdelijk de bekoring van ondergaat. Vooral de tegenstelling tusschen zelfzucht en zelfvergeten is treffend. Maar dit boek, evenals heel de « Oranje-bibliotheek » waar het toe behoort en evenals zooveel andere jeugdbibliotheken van Holland, is weer *strikt onzijdig*; het godsdienstige in het leven wordt eenvoudig doodgezwegen. Ik geloof niet dat de menschen zoo door en door goed kunnen zijn gelijk in dit boek, als ze geen godsdienst hebben. Dat doet vooral pijnlijk aan bij de dood van die beste tante Mia-Thera. Op een mooien zomermorgen wordt ze begraven, en vele bloemen worden in haar graf gelegd, en verder niets. Om wille van die onzijdigheid kunnen vele van die Hollandsche jeugdwerken niet onze volledige goedkeuring bekomen.
F. VERMUYTEN, PR.

2545 Van Ossenbruggen, Cor **83**

WILDE JO. *Geïll. met 4 pl. dr. Midderigh-Bokhorst. — Gouda, Van Goor*

Zonen, 3e druk. (23 × 14) 144 blz. *gec. fl. 1.50*

VI-A-B-M. — Wilde Jo is 'n meisje dat haar haarlinten verliest, haar jurk scheurt, dan weer een kopje breekt en over straat kan bollen als 'n jongen. Doch ze heeft 'n goed en gevoelig hart. Zij helpt 'n jongetje die zijn muts heeft verloren uit den nood; ze koopt er hem een nieuwe met haar laatste spaarcenten. Ze redt haar klein nichtje en loopt zelf hevige brandwonden op. Ze wordt beloond door Oom uit Indië die de zanglessen van 't Conservatorium zal betalen. Dat was Jo's liefste wensch. — Lectuur voor meisjes van 12 tot 14 jaar en van de goede.

FR. CROLS, PR.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

2545 Ter Haar, P. A. **83**

DE WOUDCLUB. Een verhaal voor kinderen. *Geïll. met platen dr. Nans Van Leeuwen. — Gouda, Van Goor. (Na Schooltijd) 1925. (23 × 15) 184 blz.* *fl. 1.90*

VIB — Prachtige uitgave: mooie linnen band en smaakvolle platen. — Avonturen van een paar vroolijke jongens die op de hei kampeeren. Alhoewel het boek *neutraal* is treffen wij er nochtans niets tegen den godsdienst in aan. M. VAN COPPENOLLE.

2546 Tervooren, Lina **83**

DOORNROOSJE. — DE GANZENHOEDSTER — HANS EN GRIETJE — TAFELTJE DEK JE! EZELTJE REK JE! KNUPPEL UIT DEN ZAK! — *A'dam, Scheltens & Giltay (Uit het Spookjesland) 4 dln. (16 × 12) elk 72 blz.* *gec. fl. 0,75*

VIA-B — Een reeks mooie navertellingen van bekende Grimm-sprookjes vol geestige details en rake zegging, zonder te veel moraliseering en waarachtig kinderlijk. De boekjes zijn alleraardigst geïllustreerd met sterk Duitsch-getinte kleurplaatjes. Een schattig geschenk voor kleine kleuters en jongelui die hunnen neus nog niet ophalen voor mooie sprookjes. ERNEST VANDER HALLEN.

2547 Van Lies, C. **83**

◆ KLEIN ZUSJE. *Geïll. dr. Jan Wiegman. — 's Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek) 1925. (21 × 16) 90 blz.* *fl. 0,75*

VIB-C — Lief verhaal in katholieken geest geschreven. Aardig geïllustreerd, belangrijk vooral voor kleine meisjes. M. VAN COPPENOLLE.

2548 Wildermuth, Ottilie **83**

VERTELLINGEN. *Vert. uit het Duitsch. — Antwerpen, Opdebeek, 7e druk. 8 dln (25 × 16) elk 39 blz.* *elk 1,50 fr.*

VIA-B — *Bruno, de schrandere St. Bernardushond.* Nuttige lectuur: leert de kinderen de Zwitsersche bergstreken kennen met haar gletschers, dappere St.-Bernardushonden en offervaardige bergbewoners. *Vrouw Luna*: een rare droomgeschiedenis. — *Cherubino en Zephirine.* Roerende geschiedenis van een jongetje, dat door een barakspeler ontstolen door zijn vader wordt herkend. Speelt in een protestansche omgeving; toch onschadelijk. — *Door Ramp tot Geluk.* Een arm weeskind verzaakt

aan een schitterende toekomst als tooneelspeelster liever dan haar deugd in gevaar te brengen. Opvoedende lectuur. Volgt een onbeduidend sprookje. — *De drie Schoolkameraden.* Ervaringen van drie jongens: plichtbesef wordt met geluk bekroond. — *De kleine Zwitsersche Peter.* Een nederige jongen weet zich van schapenhoeder tot een volksminnenden dorpsdokter op te werken. Ietwat protestantsch getint, maar niet storend. — *Een Koningin.* Heel braaf maar boeiend verhaaltje van een meisje dat zich een koningin waant, midden de wijde natuur. *De wonderbare Grot.* Leerzaam en stichtend verhaaltje van een jongen die van een gewissen dood gered tot inkeer komt. — *Kordula's eerste Reis* : onbeduidend. — *Het steenen Kruis. Het Feeëndal.*

J. VAN DER KINDEREN.

VIc — KINDERLEKTUUR

Voor beginnelingen van 6, 7, 8 jaar

2549 **Mennekens, Jef** **08 : 781**

REEPEN. — DE ZAVELBOER. *Geïll. dr. B. Swerts. — Antwerpen, Opdebeek. 1925. 2 dln. (16 × 17) elk 16 blz.* *elk 2.50 fr.*

VIc — Eenvoudige versjes voor kinderen: de bonte kleurplaten zijn niet van aard om bij te dragen tot het ontwikkelen van den kunstzin bij de kleuters. J. VAN DER KINDEREN.

2550 **Maathuis-Ilcken, S. en Dietz, Henr.** **83**

OP STAP MET GROOTE ZUS. *Geïll. met teekeningen dr. Sijtje Aafjes. — Gouda, Van Goor. (20 × 16) 128 blz.* *geb. fl. 1,50*

VIc — Naast enkele leuke versjes voor de kleinen, 'n reeks fijne zedelesjes in zwierigen, prettigen verhaaltrant geschreven. Verhaaltjes in dewelke ieder jong lezertje best de held of het heldinnetje zou kunnen zijn, en die juist daarom zullen inslaan bij de jeugd. De uitgave is keurig, de plaatjes om te stelen; kortom, 'n zeer aanbevelenswaardig boekje. M. VAN DE WALLE.

84. ESSAYS.

2551 ◆ **Brom, Gerard** **84 : 7 : 5 : 32 : 9**

ROMANTIEK EN KATHOLICISME IN NEDERLAND : 1. Kunst. 2. Wetenschap en Staatkunde: 1e en 2e Deel. — *Groningen, Wolters, 1926. 2 din. (23 × 16) 430, 412 blz.* *geb. elk fl. 7.90*

IV* — 's Schrijvers gedachte kunnen wij raden aan den titel: de katholieke doorbraak was één met de Romantische doorbraak. Zoo levert dan het onderzoek naar de houding van Protestanten en Katholieken tegenover de Romantiek het formeel oogpunt om de verhouding tusschen Protestanten en Katholieken te helpen vaststellen. En natuurlijk valt op Thijm, den Katholieken Romantieker en den bemiddelaar tusschen Protestanten en Katholieken het volle licht. — Deze documentair-overweldigende studie doet de heele gedachtenbeweging der XIXe eeuw in Nederland herleven: de hoofdfiguren in de letterkunde, wetenschap en staatkunde worden in schitterende zielkundige beelden voor den geest geroepen. En immer gaat de katholieke historicus als met den warmen gloed der waarheid over die voorbijtrekkende tafereelen, terwijl er voortdurend wenken naar onzen tijd bij te pas gebracht worden. —

Prachtig is gansch het *Ie deel* (*kunst*) waarin Brom op letterkundig gebied de belangstelling voor de Middeleeuwen en op gebied van bouwkunst de gothische heropleving behandelt. Van Bilderdijk gaat de stoot uit die de twee « vrienden en vijanden tevens » Da Costa en Thijm in den strijd zou werpen. Op den drempel der eeuw staat de eerste nieuwe katholieke Lesage ten Broek alleen. De Engelsche school, in Hofdijk nog het best vertegenwoordigd, doet ons nu glimlachen met haar louter vormelijk Katholizeeren. Toch dankt Thijm haar veel. — Dan komt de Gidskring. — De strijd om de gothiek wordt effenaf boeiend voorgesteld. Te midden van het schaarsche dat er op gebied van schilder- en beeldhouwkunst en muziek te boeken valt, wordt met fijn gevoel de figuur geteekend van Bosboom. Bijfiguren in overvloed vullen het tafereel aan. Het onderzoek op *wetenschappelijk gebied* (*2e deel*) kan men best samenvatten door te wijzen op 1850 als een keerpunt. 1850 beteekent een rijken bloei waar echter niet alles zuiver is. De Vries ontdekt het Middelnederlandsch, Jonckbloet de M. Ned. letterkunde, Van Vloten en Moll in het bijzonder de geestelijke schrijvers, waarbij geen van allen het minst katholiek voelt, wel te verstaan. En toch moet men de afzijdigheid der katholieken niet te streng beoordeelen. Verder begint men Marialegenden en M. E. tooneel te bestudeeren. 't Is het decennium der Vondelherleving, met Van Lenneps uitgave, door Thijms Portretten aangevuld en het door Thijms zorgen opgerichte standbeeld. Kok en Potgieter doen het dogma « Dante nostro » (d. i. katholiek) aannemen. — De *kerkgeschiedenis*, die het ergst verwaarloosd was geweest wordt leven ingeblazen door Moll (prot.), den eersten geschiedschrijver der M. E., en zijn leerling Acquoy, den ontdekker van het geestelijk lied. Hofstede De Groot komt in Groningen uit voor een soort Evangelisch-Katholiek gevoelskristendom, terwijl Rome ernstige mannen als Chantepie en Gunning aantrekt. Broere wordt natuurlijk doodgezwegen. En de protestantsche vooringenomenheid tegen Liturgie gaat aan 't wankelen. Met *mystiek* echter moest men nog niet afkomen. Wonder hoe een Huet naar de Imitatio *opziet*, en na Hase' werk ook, zooals Thijm en Potgieter, naar Franciscus. De socioloog Quack meende het ernstig met Bernardus, Franciscus en de M.-E.'sche maatschappij. Pierson verdraait de Scholastiek. En dan grijpt Brom weer zijn beste pen om de 4 toppen te beschrijven: Huet, Pierson, Multatuli en Thijm die de romantische intuïtie er door krijgt: « Roomsch is Hollandsch », en die persoonlijk de menschen der 2 kampen vereenigt. — Een grondige karakterstudie wordt gewijd aan den genialen Groen, den stichter der Anti-Revolutionnaire Partij, die de Katholieken het staatkundig leven opent. Het monsterverbond Kuyper (Kalvinisten)-katholieken, door Thijm niet meer, door Schaepman eerst na een tijd gevolgd, zet de Katholieken er boven op. Het slotwoord bevestigt de uitkomst dezer studie der XIXe eeuw: Nederland is in die eeuw herboren tot eene ware levende eenheid. Onnoodig, meen ik, te wijzen op de zeer beweeglijke en beeldrijke taal van den merkwaardigen werker, schrijver en spreker, die ons dit meesterlijk boek gaf.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2552 Kloos, Willem **84**

LETTERKUNDIGE INZICHTEN EN VERGEZICHTEN: XI. Nieuwere Literatuurgeschiedenis XVI. — *A'dam, Veen. 1926. (21 × 15) 166 blz.* *fl. 4.90*

II — Tien kronieken, waarvan zes hoofdzakelijk letterkundige, over Gorter's Pan, Johan de Meester's Carmen, Annie Salomon's Verzen, Timmermans' Pallieter, van Suchtelen's Stille Lach, van Looy's Jaapje;

vier wijsgeerig-theologische, over allernieuwste Godsdienstigheid, over Luther, over Theosophie, over de philosophie van Bierens de Haan. Zelfs in zijn letterkundige bijdragen praat Kloos meer nevens en à propos van het werk dan over de deugden en gebreken ervan : het is een verzameling « gedachten op slapelooze nachten » die hem voortdurend door het hoofd malen. Vooral het Christendom zit hem dwars in de maag! — Ook de uiterlijke vorm heeft er veel van zijn frischheid en spontaneïteit bij ingeschoten : Kloos zijn proza leest moeilijk. Zinnen als er staan op bl. 16, 59, enz. kunnen toch kwalijk gelden als modellen van vlot en raak proza. Dr A. BOON, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN.

2552 Van Hoof, Fons en Peeters Jan **83 : 37**

BINNEN EN BUITEN. XIII. Leesboek voor den 4n graad. *Geïll. dr. Reinhart Dozy. — Antwerpen, De Sikkel. 1925. (19 × 12) 286 blz.* *7 fr.*

V — Een oordeelkundige keus van degelijke leesstukken. 't Proza gaat er met het leeuwenaandeel loopen; ook de modernen. Zuid-Nederland is er flink in vertegenwoordigd; proficiat! — Een enkel zinnetje uit « In de Haven » ware er, daar 't een schoolboek is, best uitgebleven. — « Binnen en Buiten, XIII, leesboek voor den 4en graad » kan ook in de 6e klasse van College en Atheneum gebruikt worden, 't liefst nog van Atheneum, om de veeleer *neutrale strekking* van de bijeengebrachte stukken. Dr V. NAVEAU.

2553 Wirth, Dr L. J. Th. **809 : 81 : 37**

EEN EEUW KINDERPOËZIE 1778-1878. — *Groningen, Wolters, 1926. (22 × 16) 244 blz.* *linnen band fl. 4.50*

IV — « We leren uit deze studie, hoe moeilik het is voor kinderen te schrijven. Want ernst en goede bedoelingen ontbraken meestal niet bij de dichters, maar wel het vermogen om op kinderlike wijze weer te geven, wat kinderen moest treffen ». Zoo luidt het slotwoord van Dr Wirth zelf, waarmee ieder lezer zal instemmen en waarom hem dank dient gezegd, daar het zoo noodig blijkt het ook op onze dagen velen nog in te scherpen. — Vooral daar Dr Wirth niet ongenadig of onrechtvaardig is tegenover wie ook, want een andere verdienste van zijn rijk gedocumenteerde studie is dat hij zich verdiept heeft « in de geest en het karakter » van den tijd waarin de litteratuur ontstond en terecht schrijven mag. « Vorm zoowel als inhoud waren producten van hun tijd. Even kleurloos als vóór 1830 de 19e eeuw was, even onbelangrijk waren ook de kinderboeken. Met de opleving in het midden der eeuw ging een vernieuwing der kinderpoëzie gepaard ». — Het cultuurhistorisch standpunt wordt dan ook te gelegener plaats belicht en zoo wordt een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan de orthodox-christelijke litteratuur sinds ± 1850 en betreuren we met den schrijver dat hij zoo weinig katholieke kindergedichtjes heeft kunnen uitlezen. In Gomarius Mes « *De katholieke Pers in Nederland 1853-1887* » (Maastricht, St Paulusvereeniging, 1888) zal Dr Wirth de opgave van nagenoeg een vijftigtal werkjes aantreffen. — De rustige stijl en de glasheldere gedachtengang van dit lijvig boek kenmerken het bezonken en objectieve oordeel van den steller die het gewichtig materiaal eener volle eeuw heeft doorgewerkt. Niet minder dan 565 werkjes brengt de lijst der geraadpleegde kinderboeken en nog een laatste verdienste is dat wordt meegedeeld in welke bibliotheken de

boekjes te vinden zijn. De hoofdverdeeling van den inhoud is: Onderwijs en opvoeding in deze periode — Algemeen overzicht van de kinderpoëzie en de auteurs — In van Alphen's voetspoor — De tijdgeest in de kinderpoëzie — De opvoedkundige denkbeelden — Reactie tegen onnatuur; vernieuwing in de kinderpoëzie — In oude banen — De orthodox-christelijke litteratuur sinds ± 1850. JAN BERNAERTS, PR.

9. — Geschiedenis

2554 Destoop, A. **9 (492)**

SYNOPTISCHE TABELLEN BETREFFENDE DE VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS. *Vert. dr. M. Hoge. — Gent, Van Melle. (21 × 13) 72 blz.* *fr.*

IV — Met het doel aan de leerlingen der beroepsscholen een algemeen overzicht over de Belgische geschiedenis te bezorgen en hun de aaneenschakeling der tijdvakken beter te doen inzien werd dit boekje geschreven. — In dit opzicht is deze uitgave wel geslaagd en doet het verheugend aan te kunnen vaststellen dat ook in onze beroepsscholen men meer en meer aandacht begint te wijden aan de beschavingsgeschiedenis. Met het oog hierop zag ik liever nog wel enkele details uit sommige oorlogen of levensbijzonderheden weggelaten en vervangen door het behandelen van sociale of economische gevolgen van deze oorlogen. Hier en daar laat de vertaling van enkele historische benamingen wel wat te wenschen over. Toch zal dit boekje in onze beroepsscholen uiterst welkom zijn. Dr J. UYTTERHOEVEN.

2555 Klinkenberg, Dr P. **9(44)**

VAN DE FRANSCHE REVOLUTIE TOT DE RESTAURATIE. Cultuurgeschiedenis. *— Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Elck 't Beste). (18× 12) 159blz. fl. 1,25*

IV — De uitgave is prachtig verzorgd en trekt u aan, maar... de inhoud valt wel wat tegen. De schrijver heeft tal van zaken en citaten weten bijeen te brengen onder dien titel van cultuurgeschiedenis maar in den geest van het Fransche volk is hij niet doorgedrongen. Men hoort een nuchteren Hollander aan het woord die wel heel wat heeft gelezen maar het er niet op aanlegt dieper door te dringen in hetgeen hij daar verneemt. En het wordt daarbij een mengelmoes van groote en kleine feiten en van aanhalingen die met de Fransche geschiedenis weinig te maken hebben, zoodat ik dat boek wel als een interessante lezing voor menschen die de zaken reeds kennen durf voorstellen doch niet als een boek om er voor 't eerst de geschiedenis der revolutie uit te vernemen.

Dr FLORIS PRIMS, PR.

2556 Rijpma, Dr E. **9 : 37**

DE ONTWIKKELINGSGANG DER HISTORIE. Geïllustreerde beknopte Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis. *1e Deel : Oudheid en Middeleeuwen; 2e Deel : Nieuwe Geschiedenis. — Groningen, Wolters, 1925, 1926. 2 dln (21 × 14) 186 en 250 blz.* *fl. 2.50, fl. 3.25; geb. fl. 2.75, fl. 3.50*

V — Deze leerboeken behooren onder de beste, en om den inhoud en om de methode. Dr Rijpma beoogde een eenvoudig en toch geschiedkundig juist werk samen te stellen, dat de leerlingen om verschillende redenen gaarne zullen gebruiken. Hij bezigde meestal (waarom geberude dit ook niet voor de persoonlijkheid van Luther?) het allernieuwste

dat door ontdekkingen en bronnenstudie bekend werd; ruimde een groot gedeelte in aan de beschavingsgeschiedenis en zorgde voor een zeer groot aantal platen en illustraties, die niet alleen versieringen zijn, maar voor het grootste deel verhelderingen van de beschavingstoestanden. De uitgave is piek fijn! Dr J. UYTTERHOEVEN.

2557 Rijpma, Dr E. **9 : 37**

WERKBOEKJE. Bij de studie van de Algemeene en Vaderlandsche Geschiedenis. *1e Deel : Oudheid en Middeleeuwen ; 2e Deel : Nieuwe Geschiedenis. — Groningen, Wolters. 1925. 2 dln (21 × 14) 76, 84 blz. elk fl. 0,90*

V — Deze werkboekjes bevatten vragen over den tekst van het leerboek en zijn uiterst geschikt niet alleen om den inhoud van het leerboek gemakkelijk in het geheugen te prenten, maar vooral om de leerlingen ook in de lessen van geschiedenis tot zelfwerkzaamheid aan te sporen; vooral deze herhalingsvragen zijn in dit opzicht zeer belangrijk. Waar deze werkboekjes te gelijk gebruikt worden als het leerboek zullen beiden een gelukkige aanwinst blijken te zijn voor het onderwijs.

Dr J. UYTTERHOEVEN.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN.

2558 Broeders der Onbevlekte Ontvangenis **91 : 266**

◆ BRUIN EN BLANK IN ZONNELAND. Aardrijkskundig leesboek: Java. — *Nijmegen, St-Claverbond. 1925. (22 × 15) 128 blz. fl. 0,90*

VI-A — Een aardrijkskundig leesboekje over Java, het hart van Indië: een allermooiste uitgave, zoo van inhoud als van platen en uiterlijke verzorging. — De schrijvers willen de kinderen een eenigzins voldoende kennis bijbrengen van de Nederlandsche kolonie in Oost-Indië; daartoe hebben zij eenige eenvoudige begrippen aangebracht over ligging, grootte, bestuur, weergesteldheid, natuur en de voornaamste cultuurgewassen dezer gewesten; maar als hoofdzaak hebben zij beschouwd kennis van het volk, dat door Nederland moet beschaafd worden en tot Christus gebracht. — Daarvoor worden kaartjes benut en teekeningen en fotos, maar vooral verschillende verhalen van degenen die het volk het best kennen, nl. de missionarissen. Door deze verhalen leeren de kinderen het gedachteleven kennen der Javanen en het godsdienstig leven. Ze geven hun ook een kijkje op de werken der missie. Het woord der missionarissen zal gemakkelijk de belangstelling wekken en hun voorbeeld zal op het gemoed der kinderen in stilte inwerken. — Wij mogen de schrijvers gelukwenschen én om de opvatting én om de uitvoering van zulk boekje dat in de scholen veel goed zal stichten. — De symbolische teekeningen aan den kop en het einde der hoofdstukken worden in een korten uitleg verklaard, wat voor de estetische vorming zeer bevorderlijk is. — Kortom een model van een boekje.

A. DE BOECK, PR.

2559 De Wit, Augusta **91 : 39 : 5 : 6**

NATUUR EN MENSCHEN IN INDIË. *Met 45 illustraties. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Nieuwe Romans). 2e druk (18 × 20) 495 blz. fl. 4,20*

IV — In dit boek vertelt ons de schrijfster van *Orpheus in de Dessa* de ervaringen welke zij bij een drie-jaar-lange studiereis in haar geboorteland heeft opgedaan. Voor ons die leven in « dit land van mest en mist,

van vuilen, kouden regen » is het een waar genot met zoo'n onderhoudende gids rond te zwerven door al die afwisselende heerlijkheid van Java, Bali, Borneo, Sumatra. Celebes, de Molukken en Nieuw-Guinea, en we begrijpen dan maar al te goed het brandend verlangen dat de kolonialen uit ons somber klimaat terugjaagt naar het land van de zon. Over land en volk, zeden en gewoonten, plantengroei en tropenweelde, nijverheid en akkerbouw brengt de schrijfster gewetensvol verslag uit. Ook werpt ze geen mantel over de zedelijke en lichamelijke ellende van de inboorlingen, schrille tegenstelling met al dien rijkdom en die natuurpracht. — In dit reisverhaal blijft Augusta De Wit de knappe styliste die haar talent reeds vroeger heeft veropenbaard in haar Indische romans. Dr A. BOON, PR.

2560 **Luinge, A. en Marwitz, J.** **91**

REPETITIE-ATLAS. Europa en de werelddeelen. Kaart en Tekst. — *Groningen, Noordhoff. (34 × 25) 218 blz.* *fl. 1,25; geb. 1,65*

V — Een practische repetitie-atlas, die goed overzichtelijk compendiëert en volgens scherp afgebakende rubrieken. Toch kon deze indeeling in rubrieken logischer zijn en vooral logischer samenhangen. De kaarten zijn te hard en te zwart geteekend, wat zeker niet zal bijdragen om aan de kaarten, nadat ze ingevuld zijn een aesthetisch uiterlijk te geven. Want men vraagt zich af hoe zoo'n kaart nog duidelijk en overzichtelijk kan blijven wanneer daar alles in zal geteekend zijn wat op de tegenoverstaande bladzijde is aangegeven. — Voor België moet ik nogmaals aanmerking maken voor die bijzonderheden die door onze Nederlandsche Noorderbroeders altijd maar weer opnieuw zonder schromen van het eene boekje in het andere worden overgenomen zonder te controleeren of die gegevens wel juist zijn. IJzer, lood en zink worden bij ons zoo goed als niet meer gedolven. Ons heuvelland is niet met Hesbaaische wel met Haspengouwsche klei bedekt. In het Nederlandsch bestaat het adjectief Hesbaaisch niet. Men spelt Leië en niet Leije, Zenne en niet Senne. Waarom moet de Kempen ook la Campine heeten? Is dat misschien geen uitsluitend Nederlandsche streek meer? De etymologie van het Land van Waas heeft zeker niets te maken met het Fransche woord « vase=slijk ». Bekend zijn de forsche, niet: « Ardenner » maar « Brabantsche paarden ». Oostende en niet Ostende, Samber en Hene, niet Sambre en Haine. Gent heeft veel fabriek- en zoo goed als geen huisindustie. Waarom moet Brugge een « ville morte » en niet een « doode stad » heeten? J. VERSCHUEREN, S. J.

2561 **Mac Govern, Williamm.** **91**

ALS KOELIE VERMOMD NAAR TIBET. — *Bewerkt dr. Jkr R. H. G. Nahuys. Utrecht, De Haan. 1926. (26 × 17) 328 blz.* *fl. 4,25; geb. fl. 5,50*

IV-V — In den Winter van 1923 is het den geleerden anthropoloog en beoefenaar van Buddhistische studiën William M. Mc. Govern gelukt door te dringen in Tibet en tot Lhasa te geraken. Een ongelooflijk stuk, wegens de ontzaglijke moeilijkheden door de natuur en de uitsluitingswetten opgestapeld. Zijn vermomming als Koelie brengt hem tot zijn doel; het masker moet vallen als hij in de klem is. Doch alles valt goed uit, en hij heeft de gelegenheid heel die wereld van dichtbij te leeren kennen, komt in betrekking met alle hoogere persoonlijkheden, waaronder Isarong-Shapé, den Bismarck van Tibet, en den Dalai-Lama zelf. — Hiermede is het land der schrikkelijke koude en hitte, het land der

duizend kloosters in een levendig beeld aanschouwelijk voor oogen gesteld in een exploratorisch boeiend verhaal van de bovenste lade. De groote waarde echter van dit boek ligt hem in de wetenschappelijke geslagenheid van den schrijver, aan wiens vorschend oog niets ontsnapt en die den lezers allerlei meedeelt uit zijn rijke kennis op alle gebied van Oostersche zaken. — Een zeer sterk boek. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2562 **Thomas, Lowell** **91**

DE EERSTE VLUCHT OM DE WERELD, bevattende het authentiek reisverhaal van Lowell Smith, Erik H. Nelson, Leslie Arnold, Henry Ogden, Leigh Wade, John Harding. *Vert. uit h. Engelsch dr Jhr R. H. G. Nahuys — Geïll. met 45 origineele foto's genomen dr de wereldvliegeniers — R'dam, Nijgh en v. Ditmar. 1925 (25 × 18) 404 blz.* *fl. 5*

IV — Het zal iederen mensch wel belangstelling ingeven, te kunnen lezen het verhaal van de eerste reis om de wereld, per vliegtuig, of beter in vliegtuigen gemaakt, door Luitenant Lowell en gezellen, van 17 Maart tot 22 September 1924, uit Amerika over Alaska, den grooten Oceaan, Japan, China, Indo-China, Engelsch Indië, Perzië, Arabië, Constantinopel, Weenen, Parijs, Londen, IJsland, Groenland en zoo terug naar Amerika. Wat al gevaren en allerlei wederwaardigheden bij dit stoute stuk! Het is daarbij allerboeiendst verteld. AL. WALGRAVE, PR.

2563 **Verhoog, J.** **91**

ONDER DE TROPENZON. — *R'dam, Brusse. 1925. (22 × 17) 246 blz. fl. 3.50*

III — « Ik heb gezien... » en wij samen met den schrijver zien, hooren, voelen, smaken al wat zich werkelijk aanbiedt op Oostersche zeeën, kusten, havens, en in het roerend en toch rustig leven op een groot modern koopvaardijschip. Dat brengt wel mooie aquarelschetsen en atmosferen van de Oost en het zeemansleven mee, ook voor leeken genietbaar. Doch de onbarmhartige juistheid, volledigheid, onstelpbaarheid, die P. Verhoog's schrijfsysteem zijn, samen met de totale afwezigheid van elke hoogere gedachte, zijn oorzaak dat dit boek, hoewel interessant, geen zuiver kunstgenot vermag te verschaffen.

Dr J. CAEYMAEX, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN — DAGBOEKEN

2564 **Belpaire, M. E.** **92**

◆ CONSTANCE TEICHMANN. *Geïll. — Antwerpen, Leeslust, 1926 (20 × 16) 324 blz.* *12 fr.*

V — 'n Heerlijk initiatief, Juffrouw M. E. Belpaire's prachtwerk « *Constance Teichmann* » weerom uit te geven! Vooral dit jaar 1926, nu we — over enkele dagen, op 14 December — de 30e verjaring gedenken van 't afsterven der Godminnende Constance. Een boek voor onzen tijd, vermits de nagedachtenis van « Klein Vrouwken » nooit zoo hoog stond bij haar dankbare volk als nu : reeds meer dan honderd maal werden er in alle gewesten, voordrachten over haar leven gegeven; de Kerkelijke Overheid gewaagde zelfs van « vertrouwen en vereering » en gaf goedkeuring aan het gebed voor hare zaligverklaring. Zoo diende ook het standaardwerk over haar veelzijdig liefde-leven weerom verspreid te worden! — Evenals die van « Maggy » verwekt de lezing van « Constance Teichmann » een onweerstaanbaren drang tot navolging, tot goeddoen

in algevende liefdadigheid. — Ook voor het uiterlijk overtreft deze nieuwe uitgave alle voorgaande. Een interesante prestatie vanwege den uitgever: druk, platen en omslag, alles op zijn fijnst, en nog wel spotgoedkoop. De vennootschap bleef haar naam getrouw : 't is een lust zoo'n boek te lezen! Alle boekerijen moeten dit werk aanschaffen. Voor prijsuitdeelingen een gedroomd boek. AUG. DE CORT, PR.

2565 ◆ **Hikspoors, Pater Petrus Thomas, ord. carm.** **92.2**

EENE BLOEM UIT CARMELS LUSTHOF. De H. Teresia van het Kindje Jezus. Ongeschoeide Carmelites 1873-1897. — *Vert. uit h. Fransch.* — *'s Hertogenbosch, Mosmans Zn. 1926, 7e druk (22 × 14) 292 blz.* *fl. 1.75*

V* -- Onder al de werken over de H. Teresia, in onze taal verschenen, is dit voorzeker het volledigste en het beste. Benevens het gewone levensverhaal door de Heilige zelf en door de Eerw. Moeder Priorin van den Carmel te Lisieux aangevuld en uitgegeven, bevat dit boek nog tal van raadgevingen en herinneringen, de voornaamste fragmenten uit hare brieven, de bondige geschiedenis van het proces der zalig- en heiligverklaring. Daarbij is deze vertaling vlot en vloeiend, zeer verzorgd en welgeslaagd, en verliest het verhaal weinig van zijne oorspronkelijke bekoorlijkheid en zalvende aantrekkelijkheid. Dat dit boek, verlucht met een twaalftal prachtplaten, in Nederland zeer wordt gegeerd, bewijst overigens deze zevende uitgave. FR. PAESMANS, PR.

2566 ◆ **Herwegen, Dr Ildef.** **92**

St BENEDIKTUS VAN NURSIA. Karaktertrekken. *Vrij naar het Duitsch dr Dr Ad. Brenninkmeyer — Leuven, Vl. Boekenhalle. 1924 (17 × 11) 174 blz. 9 fr.*

V — In een kort bestek worden hier *de karaktertrekken* geschetst van den Vader der Monniken van het Westen. De geleerde Abt van Maria-Laach steunt deze schets op de *Dialogen* van Gregorius den Groote, op den regel van Benediktus en op de beschavingsgeschiedenis van zijn tijd. De Nederlandsche bewerking verdient, evenals het oorspronkelijk werk, ten zeerste aanbevolen te worden. KAN. J. MAHIEU.

2567 **Scheltjens, Lodewijk** **92**

FILIPS VERHEYEN — MERCATOR. — *Antwerpen, Opdebeek (Beroemde Mannen uit het Waasland). 1926. (27 × 17) elk 20 blz.* *elk 1,50 fr.*

VIA.B. — Schrijver deed wel deze twee groote geleerden uit Vlaanderen's glanstijdperk te doen herleven. Alhoewel van geringe afkomst, — Verheyen was een hoeveknecht en Mercator een schoenmakerszoon — hebben beiden door eigen werk en vlijt zich opgewerkt tot de beroemdste mannen van hunnen tijd. Zeer lezenswaard.

FR. PAESMANS, PR.

2568 ◆ **Van der Lans, J. R.** **92.2**

HELDENGESTALTEN: Thomas Morus, Chistophorus, Colombus, Jeanne d'Arc, Kardinaal Lavigerie. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (25 × 17) 215 blz.* *fl. 2,50; fl. 3,75*

V* — Ware heldengestalten ! En het doet ons wonder aan, hoe de tijdgenoot : *Card. Lavigerie*, hier op ééne rij staat met Morus, Columbus, Jeanne d'Arc ; toch niet te onrecht ! Hij is een held, hij die tegen den slavenhandel in Afrika den strijd aanbond, en trots alle vooroordeel en

allen tegenstand, dapper stand hield voor de christen beschaving ! De drie oudere figuren zijn ook prachtig voorgesteld. Wij kennen den glimlachenden wijze, die tot in de dood zoo kalm en gerust was als een Socrates, maar tevens zoo vol liefde en opoffering voor Christus en Engeland : Thomas Morus. Wij kennen den wonderen Christusdrager die een jongelingsleven lang droomde van de nieuwe wereldbaan, die leed en zwoegde om de ontdekte landen tot Christus te brengen, en onschuldig belasterd, gevangenschap en vervolging leed om zijn heilige, onbaatzuchtige inzichten : Cristoforo Columbo. Wij kennen de Maagd van Orleans, die door haar « stem » geleid, op last van den Koning des Hemels haar koning in het vaderland bevrijdde en tot in de handen van den wijdenden aartsbisschop bracht, om daarna te gaan vallen in de handen van hare belagers en vijanden en te sterven op den brandstapel van Rouens : De H. Jeanne d'Arc ! De schrijver heeft de 4 gestalten in hunne hoofdtrekken ernstig en sprekend geteekend.

AL. WAGRAVE, PR.

2569 ◆ **Wegener, P., Herm., S. V. D.** **92 : 266**

LEVENSSCHETSEN : 1. Zalige Joh. Gabriël Perboyre. — 2. Z. Petrus Chanel. — 3. Z. Augustinus Schöffler. — 4. Z. Augustinus Chapdelaine. — 5. Z. Franciscus Jaccard. — 6. Z. Franciscus Gagelin. — 7. Eerbw. Laurentius Imbert. — 8. Z. Joh. Ludovicus Bonnard. — 9. Z. Gabriel Turin Dufresse. — 10. Z. Petrus Dumoulin Borie. — 11. Z. Joannes Carolus Cornay. — 12. Z. Joseph Marchand. — *Hamont, Missiehuis St-Willibrordus. (Missionaris & Martelaar) 12 dln 32-52 blz.*

fl. 0.10; 0.15 (1 fr. of 1,50)

V — « Missionaris en Martelaar », zoo luidt de algemeene titel van deze serie missie-boekjes uitgegeven door de missionarissen van het Goddelijk Woord over de groote helden van het missieveld. Zij verhalen van het leven en den marteldood van de groote missionarissen uit de 19de eeuw die in het verre Oosten hun leven en hun bloed veil hadden voor Christus. Deze brochures zijn voor het volk geschreven: aan druk, illustratie en uitgave worden geen groote eischen gesteld. Maar de boekjes willen bij iedereen waardeering en liefde wekken voor de missie-daad. Dat doel zullen zij ook zeker bereiken als zij voldoende verspreid en gelezen worden.

A. DE BOECK, PR.

2570 ◆ **X.** **92.2**

EENE ROOS AAN DEN KRUISSTAM: GEMMA GALGANI. — *Wesembeek-Ophem, P. P. Passionisten. 1925. (23 × 16) 232 blz.* *7 fr.*

V — Vol apostelijver, met jonge geestdrift het leven van de vijf en twintigjarige seraphijnsche maagd uit Lucca aan de jeugd — voor wie het prachtwerk van Pater Germanus verzegeld blijft — voorstellen is prijzenwaardig. Benevens het bewonderenswaardige en gansch buitengewone in dit bevoorrechte meisje bestaat daar nog haar deugdennavolgbaarheid. Die deugden toe te lichten kan inwerken op 't gemoed der jeugd en doen nastreven een mensch-waardiger ideaal dan 't geen wordt aangeboden door mode en wereld. 't Leven van Gemma Galgani is, op zich zelf, een onweerstaanbare preek. Overbodig, dunkt me dan in elk kapittelke van 't boek een gepreek te voegen bij de zoo sprekende feiten van dit engelenleven. Voor kostscholen en patronaten.

D. DE PAUW, O. P.

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

Dr G. Kalff, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb.	à L. 7,90
Dr G. Kalff, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb.	L. 8,90
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb.	L. 8,25
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb.	L. 5,90
M. A. P. C. Poelhekke en Dr C. G. N. de Vooys, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. L. 4,50, geb.	3e druk, L. 4,90
Dr J. Prinsen J. Lzn. De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb.	L. 15,00
Dr C. G. . de Vooys, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb.	L. 5,90

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel

TOONEEL-GIDS

Redactie: E. H. Bernaerts, L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris: Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS: 25 FRANKS

Beheer: « DE STANDAARD- » BOEKHANDEL, BRUSSEL

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius: *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje,* 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd,* 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie,* 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht,* 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen,* 5 fr. — *Mastenvlimmen,* 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland,* 4 fr.

Werk van Omer Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen,* 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried,* 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, LEUVEN

Uitgeverij N. V. LEESLUST

Antwerpen : 109, Nationale straat, 109.

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.**	fr. 5,—
JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.**	fr. 5,—
RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald	fr. 12,—
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.**	fr. 8,—
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichmann.** (3e druk).	fr. 12,—
M. E. BELPAIRE en HILDA RAM. — **Wonderland :** 1e, 3e, 4e, 5e 6e en 8e bundel. Met kleurplaten van F. Timmermans. Elk	fr. 6,50
M. E. BELPAIRE, HILDA RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland :** 2e en 7e bundel. Met teekeningen van F. Timmermans. Elk	fr. 5,—
JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk)	fr. 5,—
MEVR. STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman	fr. 15,—
LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** (2e druk).	fr. 5,—
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Modern roman.	fr. 15,—
LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk).	fr. 6,—
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman.	fr. 15,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.**	fr. 11,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.**	fr. 11,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.**	fr. 11,—
FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")**	fr. 11,—
JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.**	fr. 8,—
ISABELLA KAISER. — **Rachels liefde.** Roman.	fr. 12,—
LOD. LAVKI. — **Fieneke.** Oorspronkelijk verhaal.	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Koning.** Bijbelsch verhaal.	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **De Kleine Martelaar.**	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Lowieke.**	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.**	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Mijn Broerke** (vervolg op « Mijn Zusterke »)	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Mijn Zusterke.** Verhaal uit het leven van een rakker	fr. 5,—
LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Oorspronkelijk avontuur-verhaal.	fr. 5,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **Æsthetische Verantwoordingen.**	fr. 15,—
Prof. Dr. JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** In 3 deelen Elk	fr. 15,—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.**	fr. 5,—
Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **De Reis van den St. Carolus**	fr. 25,—
Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen	fr. 10,—
ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.**	fr. 8,—
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden.**	fr. 10,—
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.**	fr. 5,—
ERNEST VAN DER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave.	fr. 30,—

BOEKEN-GIDS

ALGEMEEN
NEDERLANDSCH - BIBLIOGRAFISCH - TIJDSCHRIFT
VERSCHIJNT ZES MAAL PER JAAR

VIERDE JAARGANG
Verschijnt: April, Juni, Juli,
October, November en December

VI
December 1926

Orgaan van het Algemeen Secretariaat
voor Katholieke Boekerijen

BIBLIOTHECARISSEN !...

Het Algemeen Secretariaat voor Katholieke Boekerijen

gevestigd te Antwerpen, CUYLITSSTRAAT, 27

verzekert U mits een JAARLIJKSCHE BIJDRAGE VAN **35** FRANK, al de voordeelen van onze bibliotheekorganisatie.

A. — INLICHTINGSDIENST.

1. Over de Wetgeving op de Boekerijen en haar toepassing: voorwaarden en formaliteiten voor het bekomen van officiëele toelagen.
2. Verstrekken van formulieren voor aanvragen om toelagen; wenken omtrent de houding aan te nemen tegenover de officiëele organismen.
3. Middendienst voor het bezorgen van sprekers voor Leesavonden, enz.
4. Middendienst voor het stichten van Maatschappijen zonder winstgevend doel.

B. — TECHNISCHE DIENST.

1. Inrichting van Lessen voor Bibliothecarissen
2. Wenken omtrent het inrichten van Bibliotheken, Leeszalen, Lees- en Verteluren.
3. Modelboekerij, toegankelijk voor de belanghebbenden; mededeeling van Modelcatalogen.

C. — DOCUMENTATIEDIENST.

1. Voorlichting in zake bruikbare literatuur door: Verzamelen van Bibliographische werken en tijdschriften, ter inzage voor belangstellenden.
2. Verzameling per vak en per schrijver van boekbesprekingen.
3. Bezorgen van **Keurlijsten.**
4. Uitgeven van een **Bibliographisch Tijdschrift « Boekengids », kosteloos aan de aangesloten boekerijen verschaft (waarde 20 frank).**

D. — STOFFELIJKE VOORDEELEN.

1. Inbinden van boeken tegen voordeelige voorwaarden: 2,50 fr. per boekdeel zonder aanzien van formaat.
2. Levering van allerhande boeken met 10 °/o korting op factuur.
   Bovendien wordt door het Secretariaat, op het einde van het jaar aan de aangesloten Boekerijen **een geldelijke steun** uitgekeerd, **berekend op het bedrag der respectievelijke bestellingen.**
3. Bezorgen van bedrukte modelformulieren: Inventarisboek: 22 of 30 fr.; Uitleenregister: 5 fr.; Witte of gekleurde Steekkaarten: 25 fr. de duizend stuks (onbedrukt); 35 fr. de duizend bedrukt ; Stamkaarten, lezerskaarten en achterstalkaarten: 35 fr. de duizend.
4. Verhuren van Clichés (portretten) voor het illustreeren van Catalogen.

E. — ZEDELIJKE INVLOED DOOR CENTRALISATIE.

1. Propaganda door Voordrachten, Pers en Persoonlijk optreden tot het stichten of herinrichten van Boekerijen, Vak- en Kinderbibliotheken.
2. Gezamenlijk optreden tot het bekomen van gew. wijzigingen aan de wet.
3. Indienen van eventuëele klachten omtrent dienstaangelegenheden.
4. Vertegenwoordiging in officiëele organismen.
5. Bevorderen van het aansluiten der Boekerijen bij hun respectievelijke Verbonden.
6. Betrekkingen met soortgelijke inrichtingen in het Buitenland; vertegenwoordiging op Bibliotheek-Kongressen en Landdagen.
7. Actie op de Openbare Meening voor een breedere opvatting van ons Bibliotheekwezen, en meer geldelijke belangstelling voor onze Bibliotheken.

N. B. : Het Secretariaat is toegankelijk Maandags, Woensdags, Vrijdags en Zaterdags van 10 tot 12 en van 14 tot 17 uur

Postcheckrekening : nr **241.02** Telefoon nr **216.74**

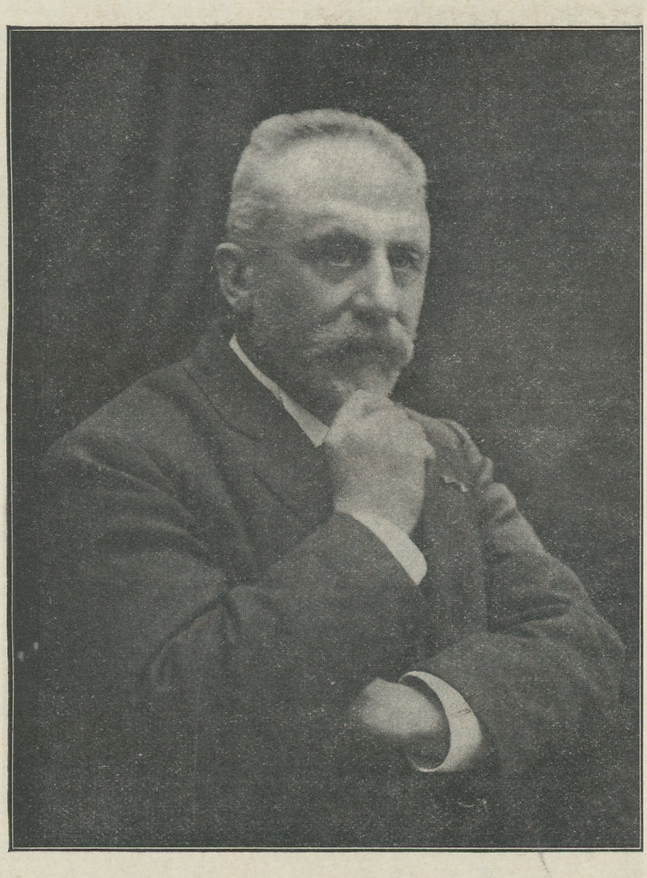

GUSTAAF SEGERS

NUMMER 6 VIERDE JAARGANG DECEMBER 1926

BOEKENGIDS

Algemeen Nederlandsch Bibliografisch Tijdschrift

Orgaan van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen

:-: VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR :-:

REDACTIE :	BEHEER :
Alg. Secretariaat voor Kath. Boekerijen	S. V. De Vlaamsche Boekenhalle
Cuylitsstraat, 27, Antwerpen	Naamschestraat, 87, Leuven

Abonnementsprijs : 20,00 fr. — Dit nummer : 3,00 fr.

AAN ONZE LEZERS

Met dit nummer sluiten we onzen vierden jaargang.

We meenen met voldoening te mogen terugzien op den afgelegden weg: immers, bij de *drieduizend boeken* werden in de voorgaande jaargangen besproken, wat vanwege onze medewerkers een ontzaglijken arbeid veronderstelt. Onze lezers zullen overigens getuigen dat het gepresteerde werk *ernstig* mag worden geheeten; we verwachten dan ook dat Vlaanderen den arbeid en de inspanning van onze recensenten — die we hier openlijk bedanken — waardeeren zal, en gebruik zal maken van de gezagvolle leiding welke in « Boekengids » geboden wordt.

Vanaf het eerstkomend nummer zal ons tijdschrift een ernstige hernieuwing ondergaan. Het zal voortaan niet meer zes, maar wel **tien maal per jaar verschijnen**, d. i. maandelijks, met uitzondering van de verlofmaanden. Deze schikking zal ons toelaten de actualiteiten beter bij te houden, en regelmatiger met de lezers kontakt te nemen.

In hoofdzaak willen we de lijn blijven volgen die we ons bij den aanvang getrokken hebben: het tijdschrift zal vooral gewijd blijven aan het bespreken van verschijnende werken. Toch willen we den wensch van menigen lezer te gemoet komen met bij ons tijdschrift enkele nieuwe rubrieken te voegen, waarin allerhande wetenswaardigheden zullen worden medegedeeld omtrent menschen en boeken, vieringen van letterkundigen en andere gebeurtenissen uit boek- en bibliotheekwereld. Ook kan het onze lezers bij gelegenheid van nutte zijn inlichtingen te bekomen over bepaalde schrijvers of boeken die nog niet in ons tijdschrift besproken werden. Met dit doel wordt er een rubriek « INLICHTINGSPOST » opengesteld, waarin de ingezonden vragen zullen worden beantwoord.

Gezien de verhoogde drukkosten, zal het niet verder mogelijk

zijn het tijdschrift tegen den vroegeren abonnementsprijs te bezorgen. Er op rekenend dat een stevige propaganda vanwege onze trouwe lezers en medewerkers ons enkele honderden abonnementen bijbrengen zal, willen we den abonnementsprijs slechts met 5 fr. verhoogen, zoodat de jaarlijksche kostprijs **voortaan 20 fr.** zijn zal. Ondanks zijn 360 blz. dichten tekst blijft Boekengids nog een der goedkoopste tijdschriften die we in Vlaanderen bezitten.

Door een toeloop van omstandigheden zal de Vlaamsche Boekenhalle niet verder het Beheer van ons tijdschrift kunnen waarnemen. **Ook heeft de Redactie van Boekengids beslist voortaan tevens het Beheer te behartigen.** Zoo er in het verleden enkele onregelmatigheden mochten geschied zijn in zake toezending der afleveringen aan de abonnés, hopen we door een ordelijker organisatie deze klachten voortaan uit te schakelen. De lezers zullen ons daarin willen behulpzaam zijn met: 1) *alle veranderingen van adres zonder uitstel mee te deelen, en* 2) *op onze Postcheckrekening nr 241.02 (J. Baers, Antwerpen)* **het bedrag van hun abonnement (20 frank) te storten vóór 15 Januari a. s.**

De abonnementen waarvan het bedrag voor dien datum niet vereffend is, zullen bij postkwijting ontvangen worden. We verzoeken vriendelijk de belanghebbenden hunne huisgenooten hiervan te verwittigen, teneinde nuttelooze onkosten en tijdverlies te vermijden.

Moesten sommigen om bepaalde reden aan een vernieuwen van hun abonnement willen verzaken, verzoeken wij hen beleefd ons zulks tijdig en uitdrukkelijk mee te deelen. Immers, bij een eenvoudig weigeren der aangeboden postkwijting zonder meer, is het bezwaarlijk uit te maken of de abonnent alleen afwezig was bij het aanbieden der kwijting, of positief van een verder abonneeren wenscht af te zien.

De Redactie.

GUSTAAF SEGERS

door AL. WALGRAVE, pr.

Hoogstraten, het prachtig Kempisch dorp! De breede, lange straat, waar pronkende gevels van heerenhuizen naast lage nette boeren- en werkmanshuizekens staan, achter de groene geurende linden; waar die reus van een kerktoren rijst, een ver-uitstekende lichtbaak over de Kempische vlakte; waar 't aardige stadhuizeke nevens den zwaren kerkebouw van vroeger glorie vertelt, en de lange driebeukige dreef naar 't kasteel, doet droomen aan de grafelijke stoeten der Lalaings en Salm's wanneer zij van ginder uit hun slot door 't prachtig ijzeren hek naar de kerk kwamen gereden, om er Mis te hooren van uit hun « Oratoor ». Hoogstraten met zijne omgeving van bosschen, dreven,

en wazige heide, die thans meer en meer wijkt voor weiden en velden, dat was 't geboortedorp van den Kempischen verteller Gustaaf Segers.

Hij werd er geboren — de zoon van een bakker — den 29 December 1848.

Hij groeide daar groot, in die waarlijk openluchtige parochie, waar alles ruim en ver openligt voor de oogen en de longen; waar, toen vooral, geen of weinig betrekking was met steden — een diligencie naar Antwerpen, dat was al, en waar de « gekruydde locht » in 't mast en heibloem en linde er in den zomer looft en sterkt.

Hij ging ter school bij Meester Van Aertselaer, een van die beroemde schoolmeesters uit den ouden tijd, mannen zonder program, maar met een menschen- en christenziel, wier gaven en schatten zij meedeelen wilden aan de jeugd. De jongen leerde goed, zoowel in den Catechismus als in school, en werd bij prijsuitdeeling door Deken en Burgemeester opgemerkt en aangemoedigd: « Doe zoo voort, jongetje, er steekt iets in u! » Ondertusschen trok hij wel eens met vader te voet naar Antwerpen om bloem te koopen, of te gaan betalen, naar Tilburg bij zijn Oom, naar Breda. Maar hij kwam altijd gaarne weer in de schaduwe en onder de bescherming van den hoogen toren.

Van 1865 tot 1868 is hij op de oude Normaalschool te Lier, toen deze nog niet verneutraald en gelaïciseerd was; maar daar eendrachtig priesters en leeken goede onderwijzers vormden met een minimum van nuttelooze pralerigheden, maar een maximum van kloeke wezenlijkheid, Domien Sleeckx was er o. a. zijn leeraar voor Vlaamsche letteren. Deze vooral wist hem te boeien en sloeg in hem den spoorslag tot eigen uiting. Na eenige jaren onderwijsambt te Leuven, volgde hij den oudleeraar te Lier in denzelfden leerstoel op. In 1873 had hij zijn eerste novelle geschreven in den « *Vlaamsche(n) Kunstbode* ». Reeds in 1879, 't jaar van zijne benoeming te Lier, kwam de bundel verhalen: *Dorpsgeschiedenissen*. In 1882: *In de Kempen*. Intusschen leert hij de toekomstige volksonderwijzers hun taal kennen en gebruiken. Kennen in den schat van volkszeg en spreuk, zoowel als in den geschreven rijkdom van het verleden, vooral in VONDEL dien hij juist dààrom meest liefheeft, omdat hij de taal bij 't volk had afgeluisterd. Uit die liefde tot Vondel komt zijn werk over Leven en Werken van den grooten Dichter (1887) en tallooze studiën over bijzonderheden uit Vondel's dicht en geschiedenis. Onmetelijk veel goed heeft hij daardoor aan de Vlamingen gedaan, want wie Vondel smaakt, heeft goeden en gezonden smaak. Hoogstraten bleef hem, in de vrije dagen, immer aantrekken, zoodat hij met de Gemeentesecretaris Adriaensen een monographie uitgaf over de *Collegiale Kerk van de H. Catharina* (1895).

Zijne reeds gewaardeerde verhalen, meer nog zijn studiën over Vondel en over onderwijsvragen deden hem in 1894 tot lid van de Koninklijke Vlaamsche Academie verkiezen; (werkend lid werd hij in 1900). De Academie is voor Segers niet een praaltitel, maar een gelegenheid tot werk. Werkend lid, ja, maar vooral werkzaam lid is hij. Leest

maar de *Verslagen* en de *Jaarboeken* van het genootschap, en gij zult daarover verbaasd staan. Allerlei vraagstukken van opvoeding en onderwijs; allerlei verdediging van belangen onzer taal in scholen van allen graad, in bibliotheken en besturen, naast honderden bijdragen over taal en letteren, dichters en schrijvers: Vondel, Bilderdijk, Conscience, Sleeckx, Snieders. Dat alleen kan een mensch bezig houden, al was Segers dan sedert 1900 op « rust » gegaan, en woonde hij als « rentenier » in 't schoolhuis van zijn duurbaar dorp.

Ja maar, te Hoogstraten wonen, en in de « Hees » wandelen, of in de Wortelsche heiden of de bosschen van de « Bouwhoef », of naar den Boschuil en de grens, naar Castel en Meerseldreef; dat kan bij Segers niet gaan zonder den ouden verteller te doen ontwaken.

Slag op slag komen de verhalen uit: *De Beren; Bij de Kempenaars; Lief en Leed in de Kempen; De Familie De Meulenare; Licht en Bruin; Kolen in de Kempen;* verder, meer uitgebreide beelden: *De Kinderen Van Branteghem; Het Lindenhof; De Burgemeester van Zanteghem; De Verzoening; Goed en Kwaad.* Dit alles was reeds geschreven vóór 1910. En sedert staakte de reke niet. Het zou een heel blad benemen alles op te sommen: Ik tel er nog minstens 25; waaronder ik als de beste reken: *De Heisteê, De Politiekers van Elsbroeken; Goed Volk; Bert Bal; De Kempische wereld.*

In al die verhalen zien wij de menschen uit de Kempen : De boeren met hun godsdienstige ziel, hun werkzaam, taai, geduldig leven; hun deugden van mildheid, goedheid, trouwhartigheid, of hun ondeugden soms van winstbejag, schraapzucht, en nog erger. De burgers ook; ambtenaars, renteniers, winkeliers, handelaars, ambachtslieden, met hun voorvaderlijke gewoonten in vreugd of leed, hun beperkte, plaatselijke maar eenzame levenswijze. De mannen, oud en jong; de vrouwen en meisjes; de jeugdige liefde die lijdt en zucht of jubelt en zegeviert. Dat alles schildert of teekent Segers naar waarheid, zonder *realist* te zijn in den engen zin, want de waarheid bevat ook de ziel, de gedachten en droombeelden der menschen. Die Kempenaars zijn geen uitvindsels, geen overeengekomen typen van uitsluitelijke zoetsappige braafheid noch uitsluitelijke, duivelachtige boosaardigheid, neen, zij zijn menschen, niets meer; menschen uit dorp en veld en hei.

En zij spreken gelijk Kempenaars spreken, met hun meest bedaard, opgewekt woord, doorkneed van land en lucht, van dagelijksch voelen, waarnemen, werk en geloof. Kempisch is geen West-Vlaamsch, bijlange niet zoo vei, zoo beeldrijk noch spetterend. Het is zoeter, snediger, licht spottend en geestig soms. Segers kent van die taal alle tonen en toontjes, en 't is een genot, vooral voor wie ze gehoord heeft, haar te hooren en te smaken in zijn werk.

Dat volk, levend en sprekend, woont, roert en gaat in zijn eigen streek. De dorpen heeten wel Eekhoven, Elsbroeken, Zandeghem en Ekstergoor, maar geen mensch die de streek van den Verteller kent, of hij ziet voor zijne oogen, bij 't lezen der verhalen, de wegen, dreven,

huizen en hoven van alginder, ja hij krijgt er de geur van in den neus, en de eigen kleur in 't oog. Daarom ook is dat werk van Segers, in zijn geheel genomen, een hoogst verdienstelijk volksbeeld en streekvertoon.

Voegt daarbij, dat de vriendelijke man u nooit kwetst; noch in uw geloof, noch in uw eerbaarheid noch zedelijkheid. Hij verafschuwt alle gezochte en ten toon gespreide vuiligheid. Wel ziet hij die, en doet ze hun rol spelen, maar dat gaat zóó, dat zij kwaad blijven, en als kwaad veracht en geschuwd, ondergebouden en veroordeeld blijven.

'k Weet wel, in die menigte boeken is niet alles even zuiver goud, als kunst bekeken. Romantische opwellingen en soms wat beleerende langwijligheden komt men erin tegen. Ook kon het verhaal weleens dieper doorgrond en de personen meer ontwikkeld zijn in hun aard en levensmotieven. Maar dat zijn schaduwzijden, van een zoo uitgebreid spel onafscheidbaar.

Ten andere, alleen de fijnvoelers en de kunstpluizers zien dat. Het volk dat die boeken leest, het gezonde, eenvoudige volk volgt de verhalen zonder moeite, en weet dat innig genoegen der wedererkenning van zijn eigen zijn en doen, dat de groote gave en 't groote loon is van een volksschrijver. Het gebeurt ook niet zelden dat Segers, op zijn wandeltochten, door boer en boerenmeisje over zijn verhalen wordt aangesproken, en ondervraagd over het lot van de menschen die optreden in een of ander nog onvoltooid mengelwerk, dat zij aan 't volgen zijn in dag- of weekblad.

De Kempische lezers waardeeren dezen schrijver en zijn hem genegen.

In November 1923 vergaderde een uitgelezen vriendenschaar te Hoogstraten op het Raadhuis, om Gustaaf Segers te vieren. Na vriendelijken groet van de plaatselijke gemeenteoverheid kwam Dr Kanunnik Muyldermans aan 't woord om de verdiensten van den gevierde, zoo op wetenschappelijk als letterkundig gebied gemoedelijk in 't licht te stellen. Segers zelf hield er een stille, maar gedachtenvollen dankrede waarin zijn vroom gemoed en gulden hart hoogtij vierden. Bij 't feestmaal van dien dag heerschte gulle vreugd, die ten top steeg, wanneer de rondborstige Deken van Hoogstraten, Dr Kanunnik Valvekens, in eigen persoon het blijde tafellied zong dat voor Segers gedicht en getoonzet was.

Op zijn prachtig dorp, in zijn fraai huizeken vol herinneringen aan zijn schrijvers- en reizigersverleden, omgeven van zijn genegen volk, in stillen vriendenkout met priesters en burgers, in studie en vrome lezing van Navolging Christi en Evangelie, in innig genoegen en christen goedheid moge de Kempische verteller nog vele goede dagen beleven. Zijn werk is een zegen voor zijn volk, dat hem trouw eert en eeren zal.

Bibliografie van Gustaaf Segers

1879. DORPSGESCHIEDENIS. Verhalen uit de Antwerpsche Kempen. — Leuven. K. Fonteyn.
1882. IN DE KEMPEN. Verhalen en novellen. — Antwerpen, L. De la Montagne.
1887. GELUKKIG. Een verhaal. — Roeselare, De Seyn-Verhougstraete.
1888. JOOST VAN DEN VONDEL. Verslag der Antwerpsche feesten ter gelegenheid der driehonderdste verjaring van Vondels geboorte, benevens zeven studiën over het leven en de werken van Nederlands grootsten dichter. — Antwerpen, Drukk. H. & L. Kennes.
1891. DE BURGEMEESTER VAN ZANDEGHEM. Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1893. TE DESTELDONCK. — Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1895. DE TWEE ZUSTERS. — Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1895. DE COLLEGIALE KERK VAN DE H. KATHARINA TE HOOGSTRATEN (In samenwerking met Edw. Adriaensen). — Hoogstraten, Drukk. Lod. Van Hoof-Roelans.
1895. DE KINDEREN VAN BRANTEGHEM. — Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1896. DE FAMILIE DE MEULENAERE. Een verhaal. — Antwerpen, Boucherij.
1898. LICHT EN BRUIN. Twee verhalen uit mijne geboorstreek. — Antwerpen, Boucherij.
1900. BIJ DE KEMPENAARS. Drie verhalen uit mijne geboortestreek : 1. Haar tweede Huwelijk. 2. Burgemeester en schepen. 3. Riksken Maes en zijne familie. — Gent, A. Siffer, 1900.
1901. ZUSTER AMANDA. — Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1902. DE BEREN. — Gent, Venn. « Plantin » (Flandria's Novellenbibl., 17-18)
1902. SLEECKX. 1818-1901.— Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1903. AAN DE GRENZEN. — Overgedrukt uit « Dietsche Warande en Belfort », Antwerpen.
1903. LIEF EN LEED IN DE KEMPEN. Twee verhalen. — Gent, A. Siffer.
1904. ONZE TAAL IN HET ONDERWIJS. — Kon. Vl. Academie. (Verslagen en Mededeelingen V, 13). Gent, A. Siffer.
1904. PATER DAEMS. Een levensbeel. — Overgedrukt uit « Vlaamsche Kunstbode ». Jan. en Feb. — Antwerpen, J. Boucherij.
1905. DE VERZOENING. — Overgedrukt uit « De Tijdspiegel », Den Haag.
1905. EEN KEMPISCH RENTENIERKEN. — Antwerpen, J. Boucherij.
1905. DE KLUIZENBERG. — Overdruk uit « De Vl. Kunstbode ». XXXV, 5-20, 53-79. — Antwerpen, J. Boucherij.
1905. JOU. — Antwerpen, J. Boucherij.
1905. MIE. Novelle. — Overdruk uit « De Vl. Kunstbode ». XXXV, 337-360, 385-400. Antwerpen, J. Boucherij.
1905. VONDEL GELEGENHEIDSDICHTER. Antwerpen, J. Boucherij.
1906. KLEED U NIET UIT VOOR GIJ SLAPEN GAAT. — Overdruk uit « Dietsche Warande en Belfort », Antwerpen.
1906. TRINETTE. — Antwerpen, J. Boucherij.
1907. KOLEN IN DE KEMPEN. KEE. Twee verhalen. — Gent, A. Siffer.
1907. ONZE TAAL IN HET MIDDELBAAR ONDERWIJS. — Kon.Vl. Academie,(Verslagen en Mededeelingen, V, 15). — Gent, A. Siffer.
1908. DE WONDERDOKTER. — Antwerpen, J. Boucherij.
1909. EEN WILDSTROOPER. Tafereelen uit de Antwerpsche Kempen. — Brugge, Houdmont (Davidsfonds-Uitgaven nr 162).
1909. DE GEBROEDERS COPPENS. — Antwerpen, J. Boucherij.
1910. HOE MEN BURGEMEESTER WORDT. Verhaal. — Antwerpen, J. Boucherij.
1912. EEN KEMPISCH KUNSTENAAR. — Brugge, Houdmont (Davidsfonds-Uitgaven nr 179).

1913. CONSCIENCE EN ZIJN KEMPISCHE VERHALEN. (Hendrik Conscience. Studiën en kritieken, blz. 184-192). Uit een voordracht den 18 Aug. 1912, te Hoogstraten gehouden. — Antwerpen, J. Boucherij.
1913. GEBROEDERS EN GEZUSTERS. — Antwerpen, Boucherij.
1917. DE KEMPISCHE WERELD. Tien verhalen. — Antwerpen, Boucherij.
1923. IN MEMORIAM. Vooraanstaande figuren uit den Vlaamschen taalstrijd en de Nederlandsche letterkunde : Edward Coremans, Sleeckx, Pater Daems, Edward van Even, Génard, Peter Benoit, Van Peene, Dr Renier Snieders, Dr August Snieders, Jan Boucherij. — Hoogstraten. Haseldonckx.
1923. IN 'T HARTJE DER KEMPEN, Verhalen. 1e deel: I. Trientje Van Desschel en haar zoon Jan; II. De Substituut. — Antwerpen, Opdebeek.
1923. IN 'T HARTJE DER KEMPEN. Verhalen. 2e deel : I. Armand en Arnold; II. Zijn tweede huwelijk. — Antwerpen, Opdebeek.
1924. DE HEISTEE. Een verhaal uit de Kempen. — Antwerpen, Opdebeek.
1925. GOED VOLK. Twee Kempische verhalen : I. Mathilleken; II. Het Kasken. — Antwerpen, Voor God en 't Volk.
1926. BERT BAL EN ZIJN FAMILIE. — Antwerpen, Opdebeek.
1926. EEN FAMILIETWIST. — Antwerpen, Opdebeek.
1926. HEIBLOMMEKEN. — Antwerpen, Opdebeek.

LEVERDE BIJDRAGEN AAN : Dietsche Warande en Belfort, De Tijdspiegel, De Vlaamsche Kunstbode, Polder en Kempen, Het Kempenland, De Kempenaar, Gazet van Moll, Het Nieuwsblad van Gheel, Gazet van Hoogstraten, La Revue des Langues étrangères, Verslagen en Mededeeling der Koninklijke Vlaamsche Academie e. a.

INLICHTINGSPOST

Uit O.... wordt ons gevraagd aan welke lezers de werken van **Mevrouw Courtmans** respectievelijk kunnen ter lezing gegeven worden. Hierna laten we de lijst van haar werken volgen, met aanduiding van hun zedelijke waarde en vakcijfer. In het jongst verschenen derde deel van den Cataloog der O. Boekerij St. Michiel te Antwerpen, (blz. 105) vinden we over haar de voornaamste levensbizonderheden, en de karaktiseering van haar werk.

2371 Anna de Bloemenmaagd — IV 83.
Bertha Baldwin — IV 83.
Christina van Oosterwei — IV 83.
Eens is genoeg — IV 83
De Gemeenteonderwijzer — IV 83.
Genoveva van Brabant — V 83.
Het Geschenk van den Jager — IV 83.
Gezegende Akker — IV 83.
Griselda — IV 83.
De Hoogmoedige — IV 83.
Het Hut van Tante Clara — V 83.
Karel Klepperman — V 83.
Livina — IV 83.
Moeder Daneel — IV 83.
Nicolette — III 83.
Het Plan van Heintje Barbier — IV 83.
Het Rad der Fortuin — V 83.
Roza van den Boschkant — V 83.
Rozeken Pot — IV 83.
Schoone Celia — V 83.
Uit Liefde getrouwd — IV 83.
Verscheurde Bladen — IV 83.
De Wees van den Rozenhof — V 83.
De Zaakwaarnemer — IV 83.
De Zoon van den Molenaar — IV 83.
Zoo zijn er veel — IV 83.
De zwarte Hoeve — V 83.

N. B. — Graag houdt « Boekengids » zich ter beschikking van zijn lezers voor alle inlichtingen over boeken en schrijvers; deze zullen voortaan regelmatig meegedeeld worden onder de rubriek « Inlichtingspost ».

0. — Werken van Algemeenen Aard

2599 **Escher, Dr B. G.** **311 : 003**

DE METHODES DER GRAFISCHE VOORSTELLING. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Vakbibliotheek) (21 × 13) 122 blz.* *fl. 3.50; geb. fl. 3.90*

V — Wie over de methodes der grafische voorstellingen iets eenvoudigs, maar tevens degelijks en interessants wil lezen, schaffe zich dit boekje aan. Het beschrijft in 3 achtereenvolgende hoofdstukken de manier om met 1 variabele, 2 variabelen en 3 variabelen grafische voorstellingen te vervaardigen. Het 4de hoofdstuk spreekt over de combinaties van de verschillende methodes en het 5de geeft enkele wenken voor de practijk. In het eerste hoofdstuk behandelt de auteur de grafische voorstellingen, die in de aardrijkskundige boeken gebruikt worden: enkele worden veroordeeld, andere niet doelmatig geacht, en eindelijk wordt aangegeven welk in ieder geval de voorkeur verdienen. Als uitslaande plaat wordt o. a bijgegeven een grafische voorstelling van de treinloopen volgens de officieele grafiek der Staatsspoorwegen op Java. Zeer leerrijk voor wie zich eenig denkbeeld wil vormen van de manier waarop het treinverkeer geregeld wordt. J. VERSCHUEREN, S. J.

1. Wijsbegeerte en Zedenleer

2600 ◆ **Beysens, Dr J. H.** **124**

DUALISTISCHE TELEOLOGIE ALS WIJSGEERIGE THEORIE. Rede bij de aanvaarding van het ambt van Bijzonder Hoogleeraar aan de Rijks-Universiteit te Utrecht. — *Hilversum, Brand. (25 × 16) 30 blz.* *fl. 1*

IV* — Dr Beysens vleit zich niet met de hoop dat hij zijn tegenstanders zal overreden. Hij wil dan ook alleen uiteenzetten hoe de voorstanders der dualistische teleologie het vraagstuk zien, en langs welken weg volgens hen het antwoord kan en moet gevonden worden. Hij zal dus geven « de rationeele verklaring van het doelmatigheids- of orde-element, hetwelk de waarneembare wereld feitelijk blijkt te bezitten ». Een chaos of warreboel is het wereldverloop voor niemand, maar wel een systeem of stelsel, waarin feitelijk orde en regelmaat bestaan. Ook het uiterste antifinalisme neemt dat aan, lijk het aanneemt dat het doel dier orde, empirisch gesproken, geen ander zijn kan dan het tijdelijk behoud van het wereldgeheel. — De rationeele verklaring van die orde kan geen andere zijn dan deze : de zelfs alzijdig bekende wettelijke-bepaling van het wereldverloop heeft een dieper gelegen regelend beginsel noodig als verklaringsgrond. En dat beginsel is ten slotte God. — Zooals men ziet: de gewone scolastische thesis, maar juist en scherp gesteld, en even juist en scherp gewikt en gewogen met betrekking tot het wetenschappelijk materiaal. H. THIELEMANS, S. J.

2601 ◆ **Drieghe, P. Adjutus** **133 : 29**

HET SPIRITISME IN ZIJN HOOFDLIJNEN. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsdienstige en Sociale Trakten) 1926. (19 × 13) 48 blz.* *1,50 fr.*

IV — Een korte uiteenzetting van de hoofdtrekken van het spiritisme, de min of meer bewezen feiten, de mogelijke verklaringen en de leer der Kerk. P. Adjutus legt zich bizonder op de studie dier verschijnselen

toe, en zijn oordeel is zeer bezadigd, zonder apriorisme voor of tegen de bovennatuurlijkheid er van. Deskundigen zullen toch, het spreekt van zelf, hier en daar een vraagteeken bij zijn beoordeelingen zetten. Ons volk kan niet dringend genoeg gewaarschuwd worden tegen het gevaar der spiritistische religie, zooals die op zekere plaatsen van 't Walenland woekert, en anderzijds tegen het spelen met dergelijke zaken tot onschuldig (!?) tijdverdrijf: wat ook ons Provinciaal Concilie (n. 42) scherp gelaakt heeft. J. SALSMANS, S. I.

2602 Foerster, Dr F. W. **176 : 37**

SEXUËELE ZEDENLEER EN SEXUËELE OPVOEDKUNDE. Een nieuw betoog van oude waarheden. *Vert. uit h. Duitsch dr. G. Siméons. — Hoogstraten, Jos. Haseldonckx. 1926, 2e herziene uitgave (22 × 14) 256 blz. 13 fr.*

IV — De tweede druk van deze vertaling verschilt van den eersten slechts hierdoor dat de uitdrukking op vele plaatsen nog beter geworden is. We kunnen het toch niet goedkeuren, dat sommige bastaardwoorden de plaats van goede Nederlandsche hebben ingenomen. — Zooals men weet, ligt het boek van Foerster in de goede richting, hoewel het van zelf spreekt dat een katholiek niet ten volle alle volzinnen zal beamen. Hij zal ook nooit vergeten, dat het moet aangevuld worden door de bovennatuurlijke beschouwingen. Wij hebben nu een vasten leidraad in dekreet 56 van het Concilie van Mechelen. — Maar de vertaler deed verdienstelijk werk door onder de oogen der Vlaamsche lezers te brengen dit gezaghebbend getuigenis, ten goede, van een onkatholieken doch edelen denker en bekwamen opvoedkundige. Het is jammer dat zoo'n boek niet op beter papier kon gedrukt worden.

F. SALSMANS, S. I.

2603 Landuyt, Leo H. J. M. **1**

HET BANKROET DER WEISBEGEERTE. — *Nijmegen, 295. St. Jacobslaan, 1926. (23 × 15) 126 blz. fl. 1*

I — Daar moeten over dit boek niet veel woorden worden verloren. Een schrijver, die zelf zoo maar klakweg verkondigt, dat zijn boek een reiken (sic) en interessanten inhoud (sic) heeft, aangezien het de « grondeloos diepzinnige, maar toch eenvoudige waarheid, kort en kragtig en daardoor toegankelik, begreipelik en bevattelik » gaat uiteenzetten, en tot de slotsom komt dat hij « den tomistis-filisteinsen reus met den witten baard van zeven honderd jaren den steen in de hersens heeft geslingerd » verdient op z'n hoogst een (niet-eervolle) vermelding. Ten andere, wij, met onze menschelijke begrippen, zijn wel niet bevoegd, om een oordeel uit te spreken over iemand die als « Triniteitsprofeet » optreedt, en de wereld kond doet dat is aangebroken « het teidperk van de engelagtig elemente wetensgap of kennis van goed en kwaad onder de hemelse sgittering der Drie-Goden-God-Zon ».

H. THIELEMANS, S. J.

2604 Maas, A. W., S. J. **176 : 23**

◆ WAPENEN TEGEN HET NEOMALTHUSIANISME. — *Alken, Retraitenhuis, 1926. (19 × 12) 82 blz. 2,50 fr.*

IV — Dit boekje is geenszins bestemd voor iedereen, maar wel voor priesters, en voor ontwikkelde leeken die meedoen aan den strijd tegen het malthusianisme. Daarom is het te bestellen bij de Redactie van den

Bode van het H. Hart, Retraitenhuis, Alken (bij Hasselt). Het mag in do volksboekerijen aanwezig zijn, indien het slechts onder toezicht van den priester-bestuurder uitgeleend wordt. — Het bevat een grondige uiteenzetting der kuischheidswet, de weerlegging der malthusiaansche dwalingen en der opwerpingen tegen onthouding; eindelijk de voordeelen van « kinderzegen », statistieken en inlichtingen omtrent de wetgeving tegen de zedeloosheid. Door dit goed doordacht en verzorgd werk heeft E. P. Maas grooten dienst bewezen aan onze priesters, om de praktische hulp die hij hun biedt tot het uitoefenen van hun ambt in den biechtstoel, en in 't algemeen tot het bestrijden der onzedelijkheid.

J. SALSMANS, S. I.

2. — Godsdienst

2605 **Guardini, Romano** **264 : 24**

◆ VAN HEILIGE TEEKENS. *Vert. uit h. Duitsch dr. Victor Leemans. — Antwerpen, Geloofsverdediging, 1926. (19 × 13)66 blz.* *2 fr.*

V — Een twintigtal korte dichterlijke verhandelingen over door de liturgie aangewende zaken (kaars, klokken, enz.) of vormen (gebaren bij het gebed enz.). Gewoonlijk eerst een aanduiding van de zinnebeeldige waarde, daarna de beschrijving der godsdienstige stemming waar die teekens mee gepaard gaan, en ten slotte hun aanwending door de liturgie. — Guardini is een heldere geest en een warm katholiek hart. Noem niet flauwiteit wat integendeel een mild neerbuigen is tot het simpel verstand en de reine verbeelding der jeugd. Trouwens menige zeer zuivere dichterlijke trek en gewijde aandoening wijzen op de diepte en den adel dier eenvoudige overwegingen. Zoo'n boekje moet door zijn gezonde geloofskracht en zijn zuiver enthousiasm oneindig veel goed doen: men late er onze katholieke jeugd mee dwepen; men deele 't uit bij hoopen. — Eene beetje kritiek: 1° geen bladwijzer; 2° drukfouten; 3° « verandering » voor « Consecratie of Transsubstantiatie »; 4° Guardini's eigen inleidingswoord maakt dat van den verdienstelijken vertaler volgens mij overbodig: trouwens leidt de laatste minder in tot den schrijver van « Heilige Teekens » dan tot den theoreticus der Jeugdbeweging.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2606 **Kloostermans, B. C.** **22**

◆ GESCHIEDENIS VAN HET NIEUWE TESTAMENT. Voor school en huisgezin. *Geïll. dr. G. Doré & Rob. Graafland — 's Bosch, Malmberg. 1926. (22 × 16) 260 blz.* *fl. 1,90*

V — 't Zou moeilijk zijn iets beter te wenschen voor schooluitgave dan Kloostermans' Leergang der Bijbelsche Geschiedenis. Zijn Geschiedenis van het nieuwe Testament. — 't 9e deel der serie geeft een volledig beeld van Kristus' geborgen, openbaar leven, van zijn lijden, dood en verrijzenis. De vier Evangeliën zijn ineen gesmolten. Een klare, rijke inleiding en zeer gepaste notas verhelderen den Evangelietekst. Zoo aantrekkelijk mooi is de druk, vol verscheidenheid; de prenten lokken u den tekst te lezen. Zeggen dat dit een schoolhandboek is! 't Is een prachtig prijsboek. In onze patronaten moet het verspreid, op de tafel in onze huisgezinnen moet het ter lezing openliggen. Ons volk kent nog te weinig de schoonheid van 't Evangelie, voor die schoonheid zullen hun zielen, door dit boek, reikhalzend opengaan. D. DE PAUW, O. P.

2607 Marmion, D. Columba **24**

◆ CHRISTUS, LEVEN DER ZIEL. Geestelijke conferenties. *Vert. uit h. 'Fransch dr W. Van Neylen. — Lier, Taymans (20 × 13) 488 blz.* *10 fr.*

IV* — Het is overbodig een lange en lovende recensie te schrijven van een boek dat in de oorspronkelijke taal minstens twintig uitgaven telde en in het Nederlandsch het zesde duizendtal overschrijdt. In alle ernstige boekerijen is het onmisbaar, voor ernstige lezers. « Christus beschouwd als de oorsprong en de drijfkracht van het bovennatuurlijk leven, zoodat alles tot Hem wordt teruggebracht » : ziedaar den korten inhoud van deze dertien Conferenties, die bedoeld en geschikt zijn veeleer voor geestelijke lezing dan als tekst voor de dagelijksche overweging.

J. SALSMANS, S. I.

2608 Schrijvers, Jozef, Redemptorist **24**

◆ MIJNE MOEDER! *Vert. uit h. Fransch dr. L. Debast. — Esschen, Sint Alfonsus Drukkerij. 1926. (15 × 11) 196 blz.* *4 fr.*

V — Met deze vertaling heeft inderdaad E. P. De Bast « ons dierbaar Dietsche volk » een grooten dienst bewezen: zij past in alle kristelijke volksbibliotheken. Deze eenvoudige onderhoudjes over O. L. V. zijn tevens vol goede en kruimige leer: hoe is Maria moeder? wat was, wat is zij voor ons? hoe onze ziel met haar vereenigd moet blijven? hoe door Maria de ziel tot wasdom komt? enz. enz. — Moet men in de Voorrede blz. 7 niet « *af*hankelijkheid » lezen in de plaats van « *on*afhankelijkheid » ?

J. SALSMANS, S. I.

2609 Terburg, C. A., O. P. **24**

◆ HET INNERLIJKE LEVEN. — *Utrecht, De Gemeenschap. (20 × 14) 106 blz.* *fl. 150*

IV — Dit boekje is een samenvatting van conferenties door E. P. Terburg aan ontwikkelden gegeven. De hoofdpunten van het geestelijk leven zijn in sierlijke taal en op oorspronkelijke wijze toegelicht. Wij hadden toch nog meer willen hooren over de H. Communie. — Goede lektuur b. v. voor onze studenten, vooral gedurende een geestelijke afzondering.

J. SALSMANS, S. I.

2610 Theodoor van St. Jozef, P. **24**

◆ UREN EENZAAMHEID MET DE H. THERESIA. — *Brugge, Beyaert, 2e druk. (19 × 12) 158 blz.* *6,50 fr.*

V — Beschouwingen, getrokken uit de werken van de H. Theresia, en bestemd om als een leidraad te dienen voor eene retraite. Ook buiten de eigenlijke retraite, zullen deze *Uren Eenzaamheid met de H. Theresia* voordeelig gebruikt worden. Ze bevatten inmers voedsel van hemelsche leering, zooals de H. Kerk getuigt in de collecta van de H. Theresia, *caelestis ejus doctrinae pabulo nutriamur;* en dat ze in den smaak vielen van vrome zielen, bewijst het feit dat ze na één jaar in nieuwe uitgaaf mochten verschijnen.

KAN. J. MAHIEU.

2611 Thomas a Kempis **24**

◆ DE KLEINE « THOMAS A KEMPIS » of De Navolging Christi tot volksboek bewerkt door E. J. Ossenblok — *Mechelen, H. Dessain. 1926. (16 × 10) 288 blz.* *4 fr.*

V — « De Navolging Christi », naast de H. Schriftuur, het mooiste geestelijk boek dat ooit werd geschreven, zou moeten in handen zijn van ieder Christen. Ondanks de talrijke uitgaven welke er van bestaan is zulks echter nog niet het geval : de gewone mensch, — zoo meent de bewerker althans — leest de « Navolging » niet omdat eenerzijds de bestaande vertalingen niet volksch genoeg zijn van taal, terwijl anderzijds enkele kapittels, meer bizonder voor kloosterlingen en priesters bestemd, het boek te licht als voor den leek niet geschikt, doen terzij leggen. Wat de bewerker ons hier biedt is dan ook een verkorte, vrij vertaalde « Navolging », waaruit de minder bevattelijke deelen werden weggelaten en waarvan de vorm met opzet zoo eenvoudig mogelijk werd gehouden. — Wie nader bekend is met de pracht-bewerkingen welke wij in 't Nederlandsch bezitten, zal wellicht bij voorkeur grijpen naar de rythmisch gedragen en keurig geschakeerde vertaling van Frans Erens of naar de tekst-getrouwe vertolking der « Lecturis-uitgave ». Maar deze Hollandsche edities liggen, door de schuld der valuta, zoo zeer buiten 't bereik van het Vlaamsche publiek, dat andere volksuitgaven onontbeerlijk blijken: een Vlaamsche, voor ons volk bevattelijke uitgave bezorgen, mocht dan ook een verdienstelijk werk heeten. Dat heeft de in den strijd vergrijsde Heer E. J. Ossenblok « con amore » gedaan. Een taak die menig priester hem benijden zal : een waardige bekroning van een wel gevulde loopbaan. Mocht zijn arbeid rijpe vruchten dragen en bij velen de zucht naar hoogeren zielsopgang wekken.

JORIS BAERS, PR.

2612 ◆ **Van der Heeren, A., S. T. D.** **264**

MARIA'S LIED, OF HET KLEIN OFFICIE VAN O. L. VROUW UITGELEGD. — *Brugge, Beyaert (17 × 11) 229 blz.* *8,50 fr.*

V — In 1913 werd door den Z. E. H. Kanunnik Van der Heeren een Latijnsch Commentaar van Psalmen en Cantica van het Roomsch Brevier uitgegeven. Bizonder wetenschappelijk was het wel niet bedoeld, maar het gaf toch een gemakkelijk te volgen overschrijving van den al te dikwijls gebrekkigen tekst van de Vulgata. In denzelfden geest werd het Klein Officie van O. L. Vrouw vertaald en uitgelegd. Zonder twijfel zullen talrijke godvruchtige zielen dit boekje gretig overwegen. — Schrijver vraagt ons een weinig (soms veel) geduld in taalopzicht (blz. XVII): « Mocht onze vertaling er bij plaatsen wat gebrekkig uitzien, onder opzicht van Nederlandsch, wij hopen dat niemand, gezien het standpunt waarop wij ons gesteld hebben, ons dit zal ten kwade duiden ». Toch betreuren wij dat al de schoone meditaties in het werk van Kan. Van der Heeren bevat, de taalkennis van den lezer tevens pijnigen of bederven moeten.

Dr Dom ANDREAS STOELEN.

2613 ◆ **Vander Meersch, Kan. Jos., Ph. en S. Th. D.** **33 : 17 : 26**

DE KATHOLIEKE LEER OVER HET KERKELIJK GEZAG EN DE BRIEF DER BISSCHOPPEN VAN BELGIË OMTRENT HET NATIONALISME. — *Brugge, Beyaert. 1926. (17 × 18) 34 blz.* *1,75 fr.*

V* — Nu de brandende kwestie van het Vlaamsch Nationalisme overal aan de orde van den dag staat en besprekingen in elken zin uitlokt, komt dit werkje van den knappen theoloog Kan. Vander Meersch te rechter ure om veel troebele redeneeringen op te klaren, en, aan de hand van het herderlijk schrijven van H. D. Hoogw. de Bisschoppen van België, de kwestie te beschouwen vanuit het standpunt der katholiek

dogmatiek. Wie de zaak van Vlaanderen aan 't hart ligt moet dit werkje lezen, en weet dan meteen wat zijn overtuiging en zijn geweten hem opleggen als gedragslijn inzake het Vlaamsch Nationalisme. B. G.

2614 **V. K.** **24**

◆ DE STRIJD OM CHRISTUS. — *Antwerpen, Geloofsverdediging, 1926. (19 × 13) 28 blz.* *1 fr.*

V — Een strijdkreet om een vuriger christelijk leven. Voor veel lauwe zielen, kan dat boekje een spoorslag zijn tot opstanding en ontwaking uit hun slaap. Aanbevolen voor jongelingen, al zijn de gedachten niet heel nieuw, en al is de voorstelling wat banaal. EM. FRUTSAERT, PR.

2615 **X** **24 : 75**

◆ KRUISWEGOVERWEGINGEN MET AFBEELDING VAN TOOROP'S STATIES. — *Hoorn, Stumpel. (13 × 10) 32 blz.* *fl. 0,30*

V — Deze overwegingen leeren beschouwen en willen verduidelijken wat Toorop met zijn Kruisweg bedoelde. Aangepast aan deze bepaalde opvatting wijken ze soms af van de geijkte overwegingen : ze verrijken dus ons godsdienstig leven. De reproducties zijn goed en krijgen een zachte tint op het roosgele papier. Mogen ze het diep godsdienstig en heel schoon werk van Toorop bekend maken. J. HALLEZ, PR.

3. — Sociale Wetenschappen

Opvoeding — Vrouwenbeweging

2616 **Asscher, E. W.** **83 : 37**

JEUGDHERINNERINGEN. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur. (Elck 't Beste) (18 × 11) 146 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 2,15*

IV* — Een reeks opstelletjes in smakelijken verhaaltrant, waarin af en toe aangeraakt worden heel ernstige en diepe problemen uit de kinderpedagogie. Ik meen wel dat zij eertijds verschenen zijn in opvoedkundige pediodieken, o. m. in *Het Schoolblad voor Vlaanderen* en in *Het Winterboek der Wereld-Bibliotheek*. Want zie deze knappe vertelster is een scherpziende en intelligente paedagoge, die het leven verbazend diep wist te peilen, tot in de gedoken roerselen der jonge zielen. En deze verhalen zijn er dan om te bewijzen dat vaak geheel andere uitwerkingen verkregen worden door een of ander goedwillig en welgemeend pedagogisch ingrijpen. Maar deze schrijfster is uit een joodsch gezin, dat vroom geloovig was en een ware cultus droeg voor de « moeder ». Erg pikant is het dan hare opvatting te lezen over : godsdienst bij de opvoeding. Ze stelt zich op het standpunt van den oprecht geloovigen opvoeder, die de opvoeding door moraal en religie wil omvat zien, maar acht « het geloof alleen goed in de opvoeding van *kleine* kinderen, onder voorgeschreven, vaste bepalingen... Dus: geen gebed door het jonge kind. Geen kerkgang, geen godsdienstonderwijs, voordat de deskundige opvoeder het kind psychisch in staat acht God's beschikkingen juist te kunnen waardeeren ». Eilieve, is de school dan niet de voortzetting van wat « moeder » leerde aan den haard? A. VAN DEN DRIES, PR.

2617 **Bokhorst, Cr S. C.** **37**

HET DALTON-STELSEL voor het Middelbaar en M. U. L. Onderwijs. — *Groningen, Wolters. (24 × 16) 70 blz.* *fl. 1,25*

V* — Dit werkje is de vrucht van een studiereis in Engeland waar de schrijver verschillende onderwijsgestichten bezocht die het Daltonstelsel ingevoerd hadden. Het Daltonstelsel kunnen wij beschouwen als de toepassing der Montessori-beginselen op het Middelbaar onderwijs. Natuurlijk veronderstelt het Dalton-system de noodige vrijheid, zelfs een groote dosis, door de Staatsprogramma's verleend. In Engeland kon het zich, dank zij de weinig strikte wetsbepalingen, snel inburgeren. Het hoofdprincipe is zelfwerkzaamheid, eigen studie; het klassikaal onderwijs wordt tot een minimum herleidt; elke leerling ontvangt eene opgelegde taak die hij op een bepaald tijdbestek moet afmaken. Met de ontwikkeling van elken leerling wordt rekening gehouden en zijn taak in verhouding bepaald. — Na de moreele en psychologische voordeelen uiteengezet te hebben, komt de schrijver tot de conclusie dat het Dalton-systeem in Engeland mogelijk is, alhoewel het « daar nog eenigszins in het stadium van het experiment » is. Ook in Nederland zou men naar het voorbeeld van Engeland naar de meest geschikte uitvoeringsmethode kunnen zoeken. FR. HAEPERS.

2618 **Brouwer, Dr K. J.** **22 : 33**

EVANGELIE EN KLASSENSTRIJD. — *Utrecht, G. J. A. Ruys (Practisch Christendom). (20 × 15) 64 blz.* *fl. 1.25*

IV — « Wie op het terrein van den arbeid harmonie bepleit, verwerpt daarmee den klassenstrijd, wie dit pleidooi op christelijke beginselen wil doen rusten, legt onherroepelijk verband tusschen evangelie en klassenstrijd ». — In 'n eerste deel zal schrijver den aard van dit verband bepalen. Hij onderzoekt den waren inhoud van de begrippen Evangelie en Klassenstrijd (voor dit laatste theoretisch aan de hand van Marx en practisch aan de hand der gemaakte gevolgtrekkingen) en besluit na 'n zeer duidelijk pleidooi dat er 'n onoverbrugbare kloof gaapt tusschen het Evangelie, dat steeds 'n verantwoordelijken mensch erkent en de deterministische leer van den klassenstrijd. — In 'n tweede deel bewijst schrijver de inkonsekwentie der niet-Marxistische vormen van de klassenstrijdstheorie en komt hij met klem op tegen de verwarring: arbeidsbeweging = klassenstrijd. Wij willen het Evangelie behouden als 'n vredesorgaan, zoo voor arbeiders als voor werkgevers. Maar juist daarom dienen ook de revisionistische klassenstrijdsleer en -prediking met kracht verworpen. — Voor meer ontwikkelden 'n veilige gids te midden veel gedachtenverwarring. Dr FLORIS PRIMS, PR.

2619 **Hermans, Ward** **312 : 176**

◆ HET BEVOLKINGSVRAAGSTUK IN BELGIË. — *Brugge, Excelsior, 1926. (20 × 14) 76 blz.* *4 fr.*

IV — Schrijver bestudeert den verminderden groei van de bevolking in België sinds den oorlog. Hij bouwt vooral op de gekende werken van Baudhuin en Lemaire. Sociaal-economische gevolgen, de crisis in de bedrijfswereld, de toekomst en nog veel andere groote zaken worden telkens in enkele bladzijden afgehandeld. Alles te samen genomen: nog te veel gemoedsneerslag van studielezing in plaats van kalme studie; maar dat het daar wel eenmaal toe komt schijnt dit werk toch te beloven. Dr FLORIS PRINS, PR.

2620 Meyer Drees, N. C. **801 : 37**

BEWUST LEZEN. Een hulpboekje bij literatuurstudie. — *Groningen, Noordhoff. (20 × 15) 146 blz.* *fl. 1,75*

V — Onder « bewust lezen » verstaat de schrijver: « Oog hebben voor wat de eigenlike waarde van een goed boek uitmaakt: de geest van het werk, de sfeer, het geestesleven van de schrijver, zijn persoonlikheid; soms ook iets zien van de historiese achtergrond, van het verband met de tijd van ontstaan ». — Dit alles in den vragenden vorm, m. i. wat te exclusief. Vragen dus, altijd maar vragen van allerlei litterair-historischen aard over een twee en twintigtal werken, waaronder, buiten de Middelnederlandsche, twee Vlaamsche : Concience's Leeuw van Vlaanderen en Streuvels' Vlaschaard. — Natuurlijk dat niet iedere leeraar alle vragen even belangrijk vinden zal; natuurlijk dat er nog andere dan die werden gesteld, mogelijk en wellicht noodig zijn; daar oordeele eenieder zelf over. Zooals het is echter, is het werk een zeer nuttig « hulpboekje bij literatuurstudie » voor de leeraars der hoogere klassen onzer Colleges en Athenea. Dr V. NAVEAU.

2621 Prims, Fl. E. H. **301 : 32 : 2**

◆ SOCIOLOGISCHE VERHOUDINGEN TUSSCHEN POLITIEK EN GODSDIENST. — *Antwerpen, Geloofsverdediging (Godsdienstige en soc. Trakten nr I). 1926. (19 × 13) 48 blz.* *1 fr.*

IV — Dit boekje kan zeer veel goed stichten: het zal er toe bijdragen om het bij vele werklieden zoo noodlottig misverstand op te helderen, dat « de godsdienst zich kant tegen ingrijpende sociale veranderingen, die meer rechtvaardigheid en billijkheid zouden brengen in de betrekkingen tusschen werkgever en werknemer ». Schrijver bestudeert in de geschiedenis en de politiek de twee groote stroomingen : behouds- en veranderingsgegezindheid. Hij toont aan dat de godsdienst eigenlijk buiten en boven den politieken en ekonomischen strijd staat, maar dat deze altijd de wetten den zedenleer moet in acht nemen; de Kerk vereenzelvigt zich geenszins met de behoudsgezindheid, maar weet te gepasten tijd de waarheid te zeggen aan min of meer vrijwillig blinden zooals ze gedaan heeft in *Rerum Novarum*. Ook is het zwaar schuldig de godsdienstige begrippen te misbruiken om eigenbelang onrechtvaardig te verdedigen. — Warm aanbevolen. J. SALMANS, S. I.

2622 Steenhoff-Smulders, Alb. **92 : 37**

◆ JANET ERSKINE STUART EN DE OPVOEDING VAN KATHOLIEKE MEISJES. *Geïll. met portret. — Tilburg, R. K. Jongensweeshuis (Opvoedkundige Brochurenreeks, Nr 27) 1926. (21 × 14) 78 blz.* *fl. 0,80*

IV — Ernstige katholieke lezers zullen dit boekje met veel belangstelling doorzien. Het eerste deel bevat het leven van Mother Stuart, de algemeene overste der Congregatie van het H. Hart, het welbekende *Sacré-Cœur*. Wat een geestige, wijze en vrome vrouw, met werkelijkheidszin en gezond verstand! Dit blijkt nog beter uit het tweede deel, waarin haar denkbeelden over de opvoeding van katholieke meisjes worden uiteen gezet. Zij schreef daarover een boek, dat verscheidene uitgaven beleefde. Hoogst opmerkenswaardig zijn hare bemerkingen over *karakters*, b. v. over de *ja-zeggers* en de *neen-zeggers* in iedere school; over het peil der vriendschap in de kinderen. Voor de opvoedster geldt als eerste wet: de *oprechtheid*, zegt zij. Hoe waar! De Vlamingen zullen

met goedkeuring haar gedachten over de moedertaal vernemen; « Jammer », zullen zij peizen « dat een vrouw als Mother Stuart in de dwaling moet geweest zijn dat de moedertaal van al de meisjes die in België door de *Sacré-Cœur*-Zusters worden opgevoed, het Fransch was. Had die Meester-Vrouw de waarheid gekend, ze zou krachtig opgetreden zijn. Want meest al haar voorschriften zijn door de bedorven taaltoestanden hier te lande, feitelijk lam geslagen. AL. WALGRAVE, PR.

2623 Van Dijk, John **37 : 33**

◆ NAAR VOLKSONTWIKKELING. Handboek voor de leden onzer studiekringen: 7, De Vakorganisatie. — *Antwerpen, Lux, 1926. (22 × 14) 108 blz. 4,50 fr.*

V — Eenieder weet dat de heer John Van Dijk door eigen ondervinding leerde hoe men waarlijk *ontwikkelend* tot den arbeider moet spreken. Vandaar de groote verdiensten zijner werken « *Naar Volksontwikkeling* » waarvan dit het 7e deel is. — Hij zet er eerst in uiteen: het ontstaan, de inrichting, het verval der Gilden en de heropkomst der beroepsvereenigingen om daarna van theoretisch en van praktisch standpunt uit over de vakvereeniging en op de eerste plaats de christelijke vakvereeniging te handelen. — Vooral den leider van studiekringen en den socialen voordrachtgever zal dit werk welkom zijn om zijn rijken inhoud en de methodische behandeling der stof. Dr K. DU BOIS, S. J.

4. — Taalkunde

2624 Borst, A. & De Zoeten, Dra G. **88 : 42 : 37**

THE HORN OF PLENTY. Bloemlezing voor christelijke scholen voor voortgezet onderwijs. — *Groningen. Wolters. 1926. (18 × 12) 142,44 blz. fl. 1,70*

V — Dit Engelsch leesboek is met opzet samengesteld: « for the use of *Protestant* christian schools » zegt het voorbericht, en dit werd gedaan omdat de opstellers in andere leesboeken altijd een leemte voelden: 't gemis aan christen gedachten en gevoelens. Best zoo! Zij zijn in hun opzet geslaagd. Voor alle christenen is dit boekje goed bruikbaar. Toch voelen wij, katholieken, hier ook dat er nog ontbreekt « the very thing we like best of all in a reading book for our boys and girls », en dat zijn de levende waarheden van Jesus' liefde in zijn Offer en Altaarsacrament, en de zoete Naam zijner Moeder. Er zijn Engelsche schrijvers; en van de beste die daarover gedicht en geschreven hebben. Hun namen zijn hier onvindbaar. AL. WALGRAVE, PR.

2625 De Boer, Martina G. **45 : 37**

BEKNOPTE ITALIAANSCHE SPRAAKKUNST VOOR NEDERLAND. — *Groningen, Noordhoff, 2e druk. (28 × 15) 158 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2*

V — Uitstekend handboek. Iedere les werkt een deel van het klassiek spraakkunstplan uit in theorie, woordenlijst, vertaling, thema en vragen. Aan het slot, ital.-holl. en holl.-ital. woordenlijsten. Typographische aanduiding van klemtoon en verdere bijzonderheden der uitspraak bij de Italiaansche woorden die in het boek gebezigd worden.
Dr J. CAEYMAEX, PR.

2626 De Maar, Dr H. G. **88 : 42 : 4393**

ENGLISH PASSAGES FOR TRANSLATION. Volume I en III. For the use of higher Forms in Schools and of Students. — *Groningen, Wolters, 3e druk. (19 × 12) 86,84 blz. elk fl. 0,80*

V — Buiten den schoonen, helderen druk, op fraai papier, hebben deze uittreksels ter vertaling uit het Engelsch het voordeel, uit de beste en boeiendste schrijvers van Engeland en America gekozen te zijn, en dan nog, vergezeld te wezen van mooie portretten en andere opheldere rende platen. Echt aangename boekjes waaruit men niet slechts vertaalt, maar leert, en kennis maakt met menschen en hun werk.

AL. WALGRAVE, PR.

2627 Eliot, George **83 : 37 : 42**

THE MILL ON THE FLOSS. Abridged and annotated by Dr E. Kiebooms. — *Antwerpen, L. Opdebeek, (Englisch literary Series) 1926 (17 × 12) 138 blz. 5.85 fr.*

V — Dr Kiebooms verdient den dank der Engelschleerende jongens en meisjes, om hun, in een net boekje, een meesterlijk stuk kinderleven te hebben voorgezet en verklaard. De kinderrampen en kindervreugden van Tom en Maggie in en om den vaderlijken molen, en op school, doen elken lezer aan zijn kinderdagen terugdenken, toen kleine dingen groot waren voor ons, en vele groote dingen heel klein. George Eliot kan dat voelbaar maken. De verklarende nota's zijn niet overvloedig, maar de taal der schrijfster is dan ook voor eenigszins gevorderden, geenszins moeilijk.

AL. WALGRAVE.

2628 Livius, Titus **9 : 47**

DE OORLOG TEGEN HANNIBAL : 1. VAN SAGUNTUM TOT DE TREBIA (XXIe boek); 2. VAN DE PO-VLAKTE TOT CANNAE (XXIIe boek). — *Vertaald uit het Latijn door A. Geerebaert, S. I. — Brussel, Standaard, 2 dl. (19 × 12) 100; 118 blz. 5.20 fr. per deel.*

V — We vinden hier in heerlijk Nederlandsch vertaald, het XXIe en XXIIe boek van Livius. Opmerkenswaardig mag het heeten dat sedert 1646 geen volledige vertaling van deze boeken meer verscheen in onze taal. De vertaling is vlot en genietbaar, niet alleen voor een latinist, maar ook voor een buitenstaander die zijn historische kultuur wenscht te volmaken. 't Is wel een bewijs dat P. Geerebaert den gulden middenweg weet te behouden tusschen het slaafsch vertalen en de al te vrije omwerking. Beide boekjes steunen op de meesterlijke Bloemlezing uit Livius (Deel I Tekst 1916; Deel II Inleiding, Aanteekeningen 1917) die de schrijver ons bezorgde onder den oorlog. Deze uitgave staat ver boven de jongste, ons bekende, Keurbladzijden uit T. Livius, in het Fransch opgemaakt.

Dr J. VAN HERCK.

2629 Souvestre, Emile **83**

◆ LE CHASSEUR DE CHAMOIS. Edition arrangée et annotée par D. De Lange. — *Groningen, Wolters, (Bibl. des Débutants) 1926. (16 × 10) 80 blz. fl. 0,50*

V — De zoo keurige reeks van W. P. Hildebrand en J. H. Kool, levert ons hier een heel lief en boeiend verhaal : het eenvoudig leven en de liefde in het gebergte. De schrijver beschrijft op heel belangwekkende wijze een jacht in de bergen. Het lezen van dit bondig verhaal zal zeker niet lastig vallen voor beginnelingen daar de meeste moeilijke woorden in 't Nederlandsch vertaald zijn.

M. VAN COPPENOLLE.

5. — Wetenschappen

2630 Bertijn, Dr Felix **52 : 55**

DE STERREN — DE ZON — VULKANEN EN GEISERS — DE VIER JAARGETIJDEN. — *Antwerpen, Opdebeek (Wetenschappelijke Reeks voor de Jeugd, onder leiding van H. De Roover). 1926. 4 dln. (23 × 16) elk 24 blz. elk 1,95 fr.*

V — « *De geleerden zijn de dienaren van de wetenschap; om en voor haar doen zij alles, hebben zij hun vrijen tijd, tot zelfs hun rusturen veil... Het is voor u, dierbare kinderen van Vlaanderen, dat er iemand alle avonden laat op zijn studiekamer druk zit te schrijven* ». Zoo teekent de schrijver zijn doel en zijne werking. We moeten hem dan ook dankbaar zijn om zijn pogen. In de vier vernoemde werkjes is echter het behandelde onderwerp te belangrijk om op een 24- tal bladzijden te worden afgewerkt. De schrijver moet de stof zóó weten af te baken, dat hij een klaar geheel vormt en alle technische bijzonderheden, die enkel voor bevoegden bevattelijk zijn, weg laten. De taal zal er ook veel bij winnen, zoo de schrijver zijne kennissen eerst mondeling aan leerlustige studenten of aan de toehoorders van ontwikkelingsavonden wil voordragen. Zoo werd de taal van Kan. Martens, dit voorbeeld van geleerden volksschrijver, zuiverder en zuiverder en won de voorstelling immer aan bevallige klaarheid. Dit wenschen we ook aan Dr F. Bertijn.

AUG. OSSENBLOK.

2631 Schuh, Dr I. **51**

BEKNOPTE HOOGERE ALGEBRA. *Met 66 figuren in den tekst en 777 vraagstukken — Groningen, Noordhoff (Verzameling van Wiskundige Werken, 12e Deel) 1926. (24 × 16) 688 blz.* *geb. fl. 15*

V* — Deze « Beknopte hoogere Algebra » is hoofdzakelijk bewerkt ten dienste van de studeerenden voor de Akte Wiskunde K. I. Sommige onderwerpen nochtans als het onderzoek naar den aard eener kegelsnede, een hoofstuk over Lineaire transformaties en een ander over kwadratische vormen, zijn ingelascht met het oog op de analytische meetkunde, en ook wel voor het berekenen der Kwadratische oppervlakten. Zulke en nog andere inlaschingen geven aan het boek ook belang voor de K. V.-studie. — Ook hoeft aangeduid dat het leerboek alles bevat wat van de Delftsche studenten wordt gevraagd bij het Propaedeutisch examen van hoogere algebra. — Niettegenstaande zijnen beknopten aard is dit leerboek fel gezet op wiskundige nauwgezetheid en vergenoegt zich de schrijver nergens — zijne wiskundige faam is ons daar een andere borg voor — met eene vereenvoudigde bewijsvoering. — Talrijke werkstukken van klimmende moeilijkheid maken het boek hoogst nuttig voor zelfstudie, en toonen al wat uit de bewezen stellingen kan worden getrokken. Eene zelfs schematische aanduiding van den inhoud der 34 hoofdstukken is het ons niet mogelijk te geven; zoo rijk en verscheiden is hij dat gaar alle belangwekkende punten der hoogere algebra er doelmatig in behandeld zijn. KAN. Dr J. VAN MOLLÉ.

2632 Kleefstra, J. **514**

LEERBOEK DER SFERISCHE TRIGONOMETRIE. — *A'dam, Mij. v. g. en g. Lectuur. (21 × 13) 82 blz.* *fl. 1,50*

V* — Wie Kleefstra kent weet ook hoe oorspronkelijk hij kan zijn. In

zijn voorbericht tot dit werkje mocht hij terecht schrijven: « Eerst in deze sferische trigonometrie kon ik beteekenis van gelukkige figuurontwerpen in het licht stellen » ... « Bij mijn weten bevat geen enkel wiskundig werk iets dat voor deze behandeling tot een vingerwijzing gestrekt zou kunnen hebben ». Ontleding en verdere aanbeveling is dan, meen ik, overbodig. FR. CLERCKX, PR.

2633 Van Thyn, Dr A., en Scholtens, A. 513

VLAKKE MEETKUNDE VOOR KWEEKSCHOLEN EN GYMNASIA: 2e Deel — *Groningen, Wolters. (23 × 14) 108 blz. fl 1,90; geb. fl. 2,10*

V — De andere schooluitgaven van Dr Van Thyn, waarvan sommige reeds een zevende uitgave beleven, staan borg voor het goed gehalte van deze vlakke meetkunde. Men voelt aanstonds, bij het doorlezen van het werk, dat men hier te doen heeft met geschoolde vaklui, met professoren die de studentenpsychologie kennen en meegeleefd hebben, die beseffen waar moet op gedrukt, waar bijzonder de aandacht op dient gevestigd, wil men den logischen aaneengang van heel den bouw eens vatten. — Als een opmerking geoorloofd is: in den keus hunner vakwoorden mochten de schrijvers wat kieskeuriger zijn : niet verwarren b. v. de begrippen lijn, rechte lijn, stuk rechte lijn. Alles ingezien hebben we hier te doen met een puik schoolwerk, dat warm mag aanbevolen. L. SENDEN, PR.

2634 Viaene, E. 55

◆ HET LANDIJS. — *Antwerpen, Hoogeschooluitbreiding (Verhandelingen). 1926. (20 × 13) 58 blz. 1 fr.*

V — Eene zeer belangwekkende brochuur, die ons menschen van vlakke en gematigde streken in aanraking brengt met een der voornaamste natuurlijke bewerkers van de bodemvlakten. De huidige en nog meer de machtige verschijnselen uit de ijstijdvakken worden hier alle grondelijk onderzocht. De uiteenzetting is klaar en de stijl vloeiend.
KAN. Dr J. VAN MOLLEN.

6. — Toegepaste Wetenschappen

2635 Heybroek, N. I. 61 : 649

HOE VOED EN BEHANDEL IK MIJN ZUIGELING? — *Amsterdam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Volksbibliotheek) (14 × 9) 45 blz. fl. 0,10*

VI — Heel praktisch boekje voor alle jonge moeders, vol goeden raad en wijze beschouwingen. Misschien hier en daar, te weinig uitleg over technische woorden, zooals *sterilizeeren*, enz. Fel aan te bevelen.
E. MANSION.

2636 Oort, Dr A. H. 61 : 178

OVER DEN ALKOHOL EN ZIJNE WERKING OP HET MENSCHELIJK LICHAAM. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Volksbibl.) (14 × 10) 30 blz. fl. 0,10*

IV — Een goede bladzijde wetenschappelijke volkslectuur. Ik ben blij dat de schrijver niet enkel, zooals de titel het aangeeft, de werking op het menschelijk *lichaam* behandelt, maar ook terloops den zedelijken invloed behandelt. J. BAMPS, PR.

2637 Pijnappel, Dr M. W. **614**

DE TUBERCULOSE EN HAAR BESTRIJDING. — *A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (Volksbibliotheek) 2e druk (15 × 10) 32 blz.* *fl. 0.10*

V — Op heel bevattelijke wijze wordt eerst uitgelegd wat soort ziekte de « tuberculose » is; en dan volgt daaruit het besluit op welke wijze deze besmetting kan vermeden worden. Geschreven vooral met het oog op de toestanden in Holland, mag de lezing daarvan ook in ons land ten zeerste aanbevolen worden. A. I. HENDRIX.

2638 Van Loy, A., Ingenieur **62**

PRAKTISCHE AUTOMOBIELLEERGANG. — *Brussel, Standaard, 1926, 7e druk. (21 × 17) 200 blz.* *28 fr.*

V — De praktische Automobielleergang van Ing. Van Loy, is het boek dat eenieder die zich in de automobieltechniek wil bekwamen moet instudeeren. De zevende druk heeft de techniek van al de onderdeelen nog meer uitgediept dan de vroegere reeds zoo volledige edities, en daardoor komt het werk nu op een nog hooger peil van degelijkheid te staan. Een zeer uitgebreide studie der remmen heeft het werk nog nauwer op de hoogte gebracht van de hedendaagsche techniek. Het aanbrengen van voor- en achterremmen aan een rijtuig, wordt op een zeer duidelijke en wel begrijpelijke wijze uiteengezet. Warm aanbevolen. IR. G. VAN ERMEN.

2639 Zerwer, Antonie **649**

◆ WENKEN OVER ZUIGELINGENVERPLEGING. Vertaald uit het Duitsch door Feikema, B. B. *Geïll. — Antwerpen, Opdebeek (20 × 15) 66 blz.* *5,20 fr.*

V — Zeer degelijk en praktisch boekje, bijzonder geschikt voor de scholen (4den graad), alhoewel eenige kleine punten van het Belgisch programma er niet in te vinden zijn. Ook fel aan te bevelen aan alle jonge moeders die er de beste wenken in zullen vinden om hunne kindjes te verzorgen. E. MANSION.

7. — Schoone Kunsten

2640 Augustin, Felix **3 : 781 : 79**

DE DANS IN ZIJN SOCIALE EN ARTISTIEKE BETEEKENIS. *A'dam, Emmering. (18 × 13) 44 blz.* *fl. 0,60*

II — Bladzij 11 zegt schrijver: « ... in den dans weerspiegelt zich de geheele sociale ontwikkeling der menschheid. » Niet waar. Want in het Westen blijft heden het specifiek godsdienstige er altijd buiten. En vermits godsdienst ten grondslag liggen moet aan alle kultuur, dus ook aan « sociale » ontwikkeling, kan die actueele danskunst, zoals ze door de Westerlingen tans voorgebracht wordt, niet gelden als de maatstaf van de sociale ontwikkeling der *mensheid*. Wel van een gedeelte der mensheid, wirrelend op « syncopische negermuziek » en « jazzband ». Refleks van deze tijd? Ja, refleks van dekadente tijd! Enige uitzonderingen staan natuurlik veel hoger. Maar jammer mag 't genoemd dat wij, gelovigen, die ook in hogere roeping der kunst geloven, de dans niet in dienst stellen van ons ideaal, als « zoo volmaakt mogelijk symbolisch-psychische weergave » (blz. 11) van ons visioenair leven in eigen sfeer waar we, boven cake-walk en foxtrott,

een Salomo dansen zien vóór de Arke des Verbonds... — Luister naar de schrijver waar hij 't heeft over de « verfrisschende (?) invloed van den dans in zijn spontane zinnelijkheid » (19)... Hoor je Pan niet gieren? De sociale waarde van nymfen, driaden en zo meer! — Er is in dit boekje dat toch ernstig bedoeld schijnt ook veel pseudo-wetenschappelik vulsel. Ik herhaal dat de katholiek zijn woord zeggen moet in de evolusie van de dans. Tot op heden heeft ie niet geroerd. Ook wij hebben te wijzen op het expressief-dramatiese van de dans in ons geloofsleven. Hoeven wij aan konvensie vastgeankerd te liggen en profaneering te vrezen wanneer we integendeel het hoogste — want dat bezitten wij — kunnen bieden in de plastiese weergave van de dans? Kan en moet de dans niet getransponeerd van het plan der zinnelikheid naar dat van de hogere roeping: plastieke uitdrukking onzer verering, onzer vreugde, onzer misere in een gebed, een ook artistiek-zuiver gebed, dat wij richten tot onze Schepper? Daarvan spreekt Augustin's boekje natuurlik niet; daarom lijkt het ons niet gansch eerlik en bevelen we 't niet aan. ANTON VAN DE VELDE.

2641 Coopman, H. **75 : 92**

JORDAENS. — *Brussel, Kryn (Groote Meesters) 1926. (16 × 12) 110 blz. 7.50 fr.*

IV — 'n Hartelijke causerie, uit eenen adem, levend door de warme overtuiging, wat warempel veel letterkundigen tooi overbodig maakt. Ja, die Vlaamsche toon, die ù aan Timmermans en Van Tichelen doet denken, als daar dan die rijke en doorleefde kennis van het onderwerp bijkomt, zooals hier, zal welkom zijn. Ook hoef ik het mooie boekje niet uit te rafelen: de uitmuntende voordrachtgever staat daar voor U, en, vol geestdrift spreekt hij u van Jordaens' glorie nevens Rubens, en na diens dood, van zijn prachtig burgershuis, zijn joviale tafel en zijn geheimzinnig eindigen als protestant; dan, altijd meeslepend langs zijn leerjaren, zijn onsterfelijke familie- en feestenverheerlijking, zijne vervlaamschte mythologie, tot zijne godsdienstige doeken, altijd aan, met sprekend bewijsmateriaal, gaat hij door en wint u voor zijn grooten vriend. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2642 Destrée, Jules **75 : 92**

VAN DER WEYDEN (Roger de la Pasture). *Vert. uit h. Fransch. Geïll. — Brussel, Kryn (Groote Meesters). 1926. (16 × 12) 116 blz. 7,50 fr.*

V — De reeks « Groote Meesters » verricht een nuttig werk met in eenieders bereik te brengen wat er wetenschappelijk vaststaat omtrent onze Vlaamsche groote schilders. Zij laat het beeld van het milieu en de esthetische beschouwing op het achterplan om alle aandacht te wijden aan nauwkeurige en voorzichtige vaststelling van bibliographie, chronologie en kenschetsing. In dit nummer, van de bevoegde hand van Jules Destrée, wordt dit weerom met buitengewone zorg gedaan. Men heeft daarbij den indruk dat de persoonlijkheid van den Doornikschen Meester nog met veel duisternis omsluierd is. Schrijver geeft ons o. a. een kijk op het groot vraagstuk van Rogers meester, Robert Campin. En nu, eerherstel aan de onderneming die zorgt voor de vertaling der in 't Fransch geschreven deeltjes : den erbarmelijken Memlinc van 1925 vergeten wij bij deze over het algemeen zeer geslaagde vertaling.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2643 **Leyssens, Is.** **79 : 37**

HULPBOEK BIJ HET VOORBEREIDEN DER LESSEN IN DE GYMNASTIEK, in verband met het nieuw Modelprogramma der lagere gemeentescholen. — *Aarschot, Tuerlinckx (20 × 14) 100 blz.* *4 fr.*

V — Een ware, prachtische handleiding vindt elk leeraar in dit boekje. De grondregels zijn bondig en toch kernachtig. De lessen uitgewerkt volgens opgegeven schema, houden verband met de physiologische, biologische en psychologische opvoeding. Het eigen initiatief blijft een vereischte. Steller volgt een degelijke methode. Goede keus van spelen met klare uiteenzetting. E. LAENENS.

2644 **Veys, A.** **78**

VERKLARING VAN AL DE MUZIEKUITDRUKKINGEN ONMISBAAR VOOR MUZIKANTEN EN MUZIEKLIEFHEBBERS. — *Pitthem, J. Veys. 1926. (21 × 13) 48 blz.* *2,80 fr.*

V — Het is voorzeker niet onnuttig onze musici te voorzien van een goedkoop woordenboekje waarin de technische bewoordingen in de muziek gebruikelijk — die veelal uit vreemde talen spruiten — in 't Nederlandsch worden verklaard. Vanwege den schrijver is dit een loffelijke daad. Stellig, dit boekje zal gewild worden. Het zal bijdragen tot een beter begrijpen van de vreemde woorden die bij interpretatie-aanduiding zoo 'n rol spelen in de muziek. Dr FLORIS VAN DER MUEREN.

2645 **X.** **81 : 78**

'T KINDERUURTJE. Kinderversjes. Getoonzet door W. Pelemans. — *Brussel, Libertas. 1926. (26 18) 14 blz.* *3 fr.*

VI — Eenvoudige versjes en deuntjes waar onze kleuters vreugde aan beleven. Het is een aanwinst voor lageren en middelbaren graad. De maat en toonafstanden liggen in 't bereik van kinderstemmetjes.
E. LAENENS.

8. — Letterkunde

81. GEDICHTEN

2646 ◆ **Claes, August** **81 : 37**

JEUGD EN VREUGD. Een bundel oorspronkelijke opzegverzen voor de Bewaarschool, het Lager- en Aanvankelijk Middelbaar Onderwijs. *Met een inleidend woord van E. Sneyers, schoolopziener. — Leuven, Drukk. Reekmans, 1926. (21 × 15) 64 blz.* *3.50 fr.*

V — Deze opzegverzen — die intusschen niet zoo oorspronkelijk zijn als de ondertitel wel zou laten vermoeden — zijn hopeloos saai, pedant, neuswijs en onkinderlijk. Wat we de versjes van Vrouwe Bilderdijk, Van Alphen, Courtmans, enz. verwijten vinden we hier in versterkte verhouding weer. We twijfelen niet aan de goede bedoeling van den dichter doch zijn versjes kunnen er onder geen enkel voorwendsel door. Ze zijn te braaf, te zoet, te vroom, hoogdravend, flauw en onwaar. God beware ons van zulk geslacht brave kinderen, die den grooten-menschen-praat welke ze van buiten leerden, komen voordragen thuis en

op feesten. We zouden hierover lang kunnen uitweiden met voorbeelden en teksten erbij, doch dat maakt het werkje geen zier beter. We zien alvast naar beters en mooiers uit voor onze kinderen. Het beste is amper goed genoeg voor hen. Het wordt tijd dat kenners en kunners zich met het kindergedicht gaan bemoeien : als we niets beters hebben dan dit, is het vrijwel hopeloos. ERNEST VANDER HALLEN.

2647 Dantzenberg, J. M. (1808-1869) **91**

HORATIUS' ODEN, metrisch vertaald. *Met inleiding van Dr Maur. Sabbe.* — *Brussel, W^e Monnom. (25 × 16) 84 blz.* *10 fr.*

III-IV — Nagenoeg de helft der Oden, en hieronder het heele 1^e boek (38 Oden). Ontbreekt de reeks burgersplichtoden van het 3^e boek. Dr M. Sabbedrukt uitstekend de waarde van dit werk uit, waar hij zegt : « Het is onloochenbaar dat de rythmische golving van zijn vertalingen zeer dikwijls overeenkomt met die van het oorspronkelijk vers, en zoo brengt hij ons ten slotte veel dichter bij het volledig genot van de schoonheid der Horatiaansche Oden dan de vertaler, die niet zou gepoogd hebben om het antieke metrum te volgen ». En ten tweede: « Met het oog op de smijdigheid van onze eigen Nederlandsche dichttaal was de toepassing van die oude metra ook zeer voordeelig...». Nu zijn er wel bij waar die « dichttaal » al te veel boekentaal is; denkt men bij I, 32 bijv. aan Gezelle's « Dichtergeest », ja, dan is dat nogal hard. Maar elders weet Dautzenberg waarlijk die boekentaal zoo te smeden en te drijven dat het Horatiaansch daar neergetooverd staat; zie b. v. I 3, 7, 9, 14, 22; II 9, 10. Wijl de Latijn zoozeer houdt van klankspel en klemtoon, ons Nederlanders ook zoo eigen, is deze metrische vertaling eene uitstekende bekroning der moeizame studie van Horatius voor onze studenten.

Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2648 Molkenboer, P. H., O. P. **81**

◆ VERZEN. — *Hilversum, Brand (21 × 16) 152 blz.* *fl. 1.50*

IV — Dit schoon gedrukt boekje met verzen is een vreugde voor den lezer, voor den christen lezer. Verzen van een monnik, die zijn hoogste vreugde vindt in het voortdurend wisselen der kerkelijke viering en uit de nimmer uitputtelijke dichterlijkheid van 't Heilig Jaar zijn persoonlijke zieleklanken weet te doen opstijgen, of zelfs de gezangen uit zijn Brevier tot aanleiding neemt voor vertaling of verwerking. Dan de vreugde en de rouw van vriend en bloedverwant waarin de dichterziel deelneemt, en eindelijk het breedere leven van Kerk en volk. Een bundel, nog uit den voor-oorlogschen tijd, toen men het nog niet noodig achtte, om oorspronkelijk te schijnen, alle strengheid in maat en vorm te verwerpen, alsof ook de dichtkunst geen tucht van geest en wil moest zijn. Deze dichter, hij zegt het zelf, bouwt voort op de grondslagen van St.-Thomasleer, van Vondel's en Gezelle's voorbeeld.

AL WALGRAVE, PR.

2649 Van Langendonck, Prosper **81 : 84**

◆ VERZEN. Met inleiding door Dr Jaak Boonen. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek) (18 × 12) 116 blz.* *7 fr.*

V — Wat wordt er sinds enkele jaren veel over Van Langendonck geschreven! In alle letterkundige tijdschriften wordt hij geprezen en liefdevol herdacht. Wordt hij dan zooveel gelezen? Neen! en toch verdient hij het volop. Want al heeft hij slechts één bundeltje gedichten

uitgegeven, toch mag hij gerust gerekend worden onder de grootste Nederlandsche dichters der laatste eeuw. Diep gevoel, rijke beelden, grootsche gedachten, en dat alles zoo harmonisch gegoten in een warmen edelen vorm, dat won hem de sympathie van alle critici, oudere en jongere. En waarlijk hij is echt klasssiek en blijft toch modern. Modern is hij vooral door het zieleleven dat vooral in zijn verzen schrijnt, door den ernst waarmede hij zoekt en smacht naar God en altijd hooger tot Hem opklimt. — Voor iederen ontwikkelden lezer is dit boekje een schat. Onze ernstige studenten die zich de moeite geven het te lezen of liever te herlezen zullen er rijkelijk voor beloond worden; ze zullen daartoe geholpen worden door de schoone inleiding van Dr Jaak Boonen.

Dr G. De Jaegher, S J.

82 TOONEELLITERATUUR

2650 **Brochet, Henri** **82**

◆ St. Franciscus en de venijnige Vent. Eenakter uit het leven van St. Franciscus van Assisi. *Vert. uit h. Fransch dr. M. Van Hoeck. — Antwerpen, Voor God en 't Volk, 1926, (20 × 13) 46 blz.* *4 fr.*

V — Verdienste: bondigheid. Beter dan 'n droog sermoen kan zo'n « lever de rideau », tussen twee komiese zetten in, het publiek 'n geestelike por geven. Om de kristelike zin van zijn veertig bladzijdjes verdient deze éénakter aanbeveling vooral bij onze parochiale tooneelkringen. De vertaling is populair gehouden. Enkele slordige zinswendinge hoeven verbeterd bij gebeurlike volgende oplage. — Omslagtekening van Jos. Hendrickx is goed. Anton van de Velde.

2651 **Rodenbach, Albert** **82**

Gudrun. Spel in vijf bedrijven. *Geïll. Dr. Jos. Speybrouck. — Thielt, Lannoo, 3e druk (29 × 22) 89 blz.* *7,50 fr.*

IV — Derde uitgaaf van 't bekende spel « Gudrun », Albrecht Rodenbach's meesterstuk, waaruit 't leven den lezer aanwaait gelijk een stormwind uit de zee, 't grootste drama uit den herlevingstijd van onze letteren en zinnebeeld van heel onzen Vlaamschen strijd. De uitgave kan niet heeten handig of aangenaam te zijn. Cyriel Verschaeve, pr.

83. NOVELLEN, ROMANS, LEGENDEN, SCHETSEN, SPROOKJES, VERHALEN

II — STRENG VOORBEHOUDEN LECTUUR.

Deze boeken mogen slechts bij uitzondering, om gegronde redenen, door welgevormde lezers worden gelezen.

2652 **Heine, Heinrich** **83.1**

Ideeën. Het Boek Le Grand. *Vert. uit h. Duitsch dr. N. Van Suchtelen. — A'dam, Mij v. g. e. g. Lectuur (18 × 12) 123 blz.* *fl. 0.55; geb. fl. 1.05*

II — De heer Van Suchtelen schreef een zeer puike inleiding waarin hij licht wil werpen op de ingewikkelde persoonlijkheid van Heine. Het verhaal zelf loopt over van geestige scherts waarachter men de bitterheid proeft van een geblaseerd en ontgoocheld mensch. Goedmoedige karakters zoeken geen humor die voortkomt uit geestelijke

disharmonie. Verder kunnen we aan Heine verwijten dat hij zich niet rechtzinnig laat kennen in deze schetsen en dit gemis aan overtuiging ontkracht al zijne soms rake aanvallen tegen conventie en maatschappij.
OSK. VANDER HALLEN.

2653 Jacobsen, J. P. **83.1**

NIELS LYHNE. *Vert. uit het Deensch dr. H. Van Booven. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek) (18 × 12) 227 blz.* *fl. 0,95*

II — Henri Van Booven, de vertaler, geeft ons, in z'n inleiding, het diapason van Jacobsen's werk: « Art is out of the reach of morals... ». Zoo spreekt Wilde, zoo denkt Jacobsen. En gansch deze roman ademt 'n ziekelijken weemoed, zoo zwaar, zoo bizonder, zoo doodend-zwaar, omdat hij niet evolueert in « the reach of morals », omdat geen enkele der Niels-satellieten één oogenblik zich verdiepen kan in volledige overgave aan Gods oneindige goedheid. Wrang spreekt alles in deze roman-atmosfeer van innerlijk-broeiende opstandigheid, en waar die niet losbreken kan, gaan Jacobsen's menschen hun leven vergooien aan egocentrism, aan misprijzen voor de vele eenvoudige schoonheid der alombloesemende genade. Dàt merken ze niet. — Niels Lyhne schijnt de juiste weergave van Jacobsen's eigen gemoedstoestand te zijn. Hoevele schrijvers schiepen niet 'n roman-held om eigen moreele miserie in dezelfde klei te mengen? — Litterair mag « Niels Lyhne » hoog staan, met des te meer voorbehoud dient het gelezen. In het mooie proza schuilt, met grooter suggestie, grooter gevaar. Alleen aan geloof-doordrongen lezers, aan sterk overtuigden zal die roman kunnen toevertrouwd!
ANTON VAN DE VELDE.

2654 Mikkelsen, Ejnar **83.0**

BENOORDEN WET EN RECHT. *Vert. dr. J. Lourens. — R'dam, Nijgh & v. Ditmar. (21 × 15) 154 blz.* *fl. 1,90; geb. fl. 2,90*

II — Vele ruwe tooneelen zijn er in deze bladzijden. Zinnelijk prikkelend is er niets in beschreven, maar de zeden dier inboorlingen en blanken werpen onze normaal-christelijke opvatting zoodanig 't onderste boven, de braspartijen der walvischvangers, al die blanken brengen zoo cynisch 't slechtste onzer beschaving aan die Eskimo's, en het eenige dat terloops laat doorschemeren dat er een christene zedenleer en geloof bestaat bij de blanken nl. de zendeling, is zoo op gelijken voet gesteld met een heidensch « Angekok » (toovenaar) — hij vlucht zoodra de nood in 't land komt — dat wij dit boek niet kunnen goedkeuren.
L. WATERSCHOOT.

2655 Waegener, Jan C. **83**

UIT HET LEVEN. — *Antwerpen, V. Resseler 1926. (21 × 14) 176 blz. 12 fr.*

II-III — Na een romantische inleiding, vier schetsen van wrakken in het maatschappelijk leven, drie uit het Sint Andrieskwartier te Antwerpen : *Zotte Trees*, schrijnende ellende van verwoest geluk; *Tweederlei Richting*, een hel van een huishouden naast een hemeltje; *Kristus en Maria*, drie half idioten en stompzinnigen; — een uit het leven van een vrouw uit de high-life, *Delirium tremens*. — Een mengsel van rhetoriek en ouderwetsche taal en beeldspraak met onbekookt naturalisme. — Niet geschikt voor onze bibliotheken.
Dr A. BOON, PR.

III. — LICHTELIJK VOORBEHOUDEN LECTUUR

Boeken welke, ondanks zekere passages of grondgedachten, ontspanningshale, zonder nadeel door gevormde lezers kunnen gelezen worden.

2656 Caland, Dr W. **83 : 29**

BOEDDHISTISCHE VERHALEN. *Vert. uit h. Pali. — Utrecht, A. Oosthoek (17 × 12) 100 blz.* *fl. 1,25*

III — Deze verhalen komen uit de commentaren op eenige der Boeddhistische kanonieke boeken—eerste deel der Manaratha-pûrani—gelijk die werden samengesteld door Buddhaghosa. Het fataal zwaar-bindend Boeddhisme — vermengd met hooge levenswijsheid — dat zoo karakteristisch in deze verhalen is neergelegd, doet u denken aan de groote duisternis die onze missionarissen te overwinnen hebben. Van louter literarisch standpunt uit kan men deze verhalen die voor de Boeddhisten « evangelische waarheden » zijn, als mooie sprookjes aanzien, als katholiek mensch echter is het hard ze te lezen en wordt de « charme » door de ruwe werkelijkheid stuk geslagen. Anderzijds versterken ze in ons de gedachte van Newman, dat in alle godsdiensten waarheid steekt; dat het christendom, de waarheden uit al de godsdiensten vereenigend — en daarop verder bouwend — aan alle menschen de waarheid leert die ze hebben en ze bovendien mateloos verrijkt.

VICTOR LEEMANS.

2657 Duse, S. A. **83.0**

HET RAADSEL VAN EEN NACHT. Detectieveroman. *Vert. dr. M. J. Bok. — Utrecht, De Haan. 1926. (19 × 14) 200 blz.* *fl. 1.25; geb. fl. 1.90*

III — Na heel wat verwikkelingen, die den lezer zoowel als policiecommissaris Sandersen het spoor bijster moeten laten worden, blijkt ten slotte uit de bewijzen van detective Carring, die werkelijk buitengewoon sterk is in 't verzamelen van materiaal en afleiden van gevolgtrekkingen, dat de man die minst in de zaak betrokken schijnt, feitelijk de twee moorden van dien nacht op zijn geweten heeft. — De atmosfeer van detectiveromans is gewoonlijk niet van de gezondste, en vooral in onderhavig werk wordt de lezer in aanraking gebracht met een paar milieu's en een paar types die voorbehoud verdienen. We kunnen onze bibliothekarissen nooit aanzetten hun publiek detectiveromans van dit allooi in de handen te geven.

E. AMTÉR.

2658 Koopmans, Marie **83 : 39**

DE BÔVENMEESTER. Folkloristische roman uit Twente. — *A'dam, Veen, 1926. (21 × 15) 176 blz.* *fl. 2,90; geb. fl. 3,50*

III* — Een interessante folkloristische roman uit den Twentschen buiten, waarvan de « clou » een zeer ongare geschiedenis blijkt, die ten slotte een goede oplossing krijgt dank zij het vaderlijk beleid van den pastoor en de edelmoedigheid van de twee betrokken jongelieden. Op zichzelf doet de verwikkeling het boek voorbehouden, hoewel de zaak zeer delikaat behandeld wordt. Er zijn typische en interessante kapittels in dit boek, onder meer de bruiloft op het dorp; als roman steekt het werk goed in mekaar. — Kortom, voor sommige uitzonderlijke menschen een lezenswaard boek, dat we,en om den zedelijken kant der zaak, en om het het weinig litteraire van het werk, liefst niet in al te breeden kring verspreid zagen.

ERNEST VANDER HALLEN.

2659 Poole, Ernest **83 : 1**

ZIJN GEZIN. *Vert. uit h. Engelsch dr. G. W. Elberts. — Amsterdam, Elsevier, (20 × 13) 360 blz.* *fl. 2*

III — Een lijvig roman waarin deze gedachte veruiterlijkt wordt: een man leeft voort in zijn kinderen. Roger Gale is uit de bergstreken in de grootstad New-York komen wonen. Na de dood van zijn vrouw, blijft hij lange jaren suffen tot dat hij weer de werkelijkheid inziet en zijn drie dochters gaat op 't oog houden. Ze zijn vrouwen geworden. De oudste is gehuwd; 't is de moeder enkel levend voor haar gezin; de jongste, een wispelturige, moderne, egoïstische; de tweede heeft alles van een modern meisje, dweepend met filantropie, maar ook iets van de traditioneele vrouw. Ze zal een kerngezond huwelijk aangaan en niet heelemaal afzien van haar vroeger « werk voor de menschheid ». 't Schijnt wel dat die Debora het vrouwen-ideaal is van den schrijver. Iets als een soort middenweg tusschen de leeuwin-moeder en het vrij-losse modern meisje. In ieder van die drie vindt Roger Gale iets terug van zich zelf. Zóó is het beeld van 't leven; steeds gaat de menschheid voort en nieuwe kinderen beginnen een nieuw leven. — Totale afwezigheid van Godsbegrip de wereld leidend langs wegen van de Voorzienigheid. Protestantsch. Menschlievende gedachten, maar ietwat treurig stemmend, want feitelijk: waar is het doel en waar de bestaansreden?

Dr K. ELEBAERS, PR.

2660 Ritter, P. H, Jr. **83**

HET VERWIJT. — *Edam, De Klyne Librye, 1926. (15 × 12) 60 blz. fl. 0.40*

III — Een stil eenzaam huis met een oude moeder, een jongen man, haar schoonzoon, in hetzelfde eentonige leven; de jonge vrouw ligt sedert maanden in een sanatorium. De moeder wordt doodelijk ziek; dan komt de bekoring: de jonge man geraakt bedwelmd onder de verleiding van de jeugdige huishoudster, als de angstkreet van de stervende moeder hem tot zijn plicht terugroept. — Om wille van de zwoele atmosfeer in een paar hoofdstukken, niet geschikt voor onze lezers.

Dr A. BOON. PR.

2661 Sinclair, Upton **83**

SYLVIA. *Vert. uit h. Engelsch dr. J. Kuylman. — Amsterdam, Swartsenburg. (21 × 15) 256 blz.* *fl. 3.50; geb. fl. 4.50*

III — Sylvia is de dochter van een Amerikaanschen plantage-eigenaar uit de Zuidelijke staten. Haar leven bestaat uit *flirt*. Zij wordt in de kunst om de mannen aan het lijntje te houden opgeleid door eene oude tante. Zij heeft echter een goed hart en voelt oprechte genegenheid voor een verstooteling in de samenleving die bij haar aan huis ontvangen wordt. Doch er komt bericht dat hij door de policie in een verdacht huis aangehouden werd. Zij breekt hare verloving af en stemt er in toe, onder de drukking van hare bloedverwanten, om een dollarkoning te huwen. Sylvia zelf is een goede zielkundige, die, uit eigen ervaring, de mannen kende. Een ijdel, wuft boek, een echte « Vanity's Fair ».

ANG. DOSFEL-TYSMANS.

2662 Van Assche, Piet **83**

DE ZEVEN ZONEN VAN DAVID. — *Antwerpen, Lectura (21 × 14) 80 blz. 5 fr.*

III — « Lectura » kan maar niet gelukgewenscht om de opname van

deze novellen. Want in de eerste, vermeld in den titel, en ook in de andere, zal ons Vlaamsche volk weinig gezond voedsel vinden. De zeven zonen van pachter David zijn toch maar de zeven hoofdzonden, in eigen boerenpak gestoken, die allen een weinig aangenaam geurtje verspreiden. Wilde schrijver met het fresco der nachtorgie Huysmans en de Maupassant in hun eerste proeven nadoen? Of met zijn vaardige pen sommige schilderijen van Teniers en Jordaens naschilderen? Verviezing der werkelijkheid heet ik zulk eenzijdig-aangedikt realisme. Wij maakten er een verwijt van aan Verhaeren, dat hij de Vlamingen tot brassers en geilaards verminkte. Waarom ook niet aan dezen Vlaming?

A. VAN DEN DRIES, PR.

2663 Zahn, Ernest **83**

MENSCHEN. Een verhaal uit de Alpen. *Vert. uit h. Duitsch dr. Annie De Graaff. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Wereldbibliotheek), 3e druk. (18 × 12) 135 blz.* *fl. 0,55; geb. fl. 1,05*

III — Het verhaal van de menschelijke krankheid. Dit is het wat de ijzig-korte titel luide uitschreeuwt. Want krank en zwak zijn ze de menschen in dit verhaal: niet enkel lichamelijk ondermijnd als Marianne, de vrouw van Peter Meyer, en Andres hun zoontje dat het jong besterft, maar ook zoo heel zedelijk-zwak, van Hansi het wilde weesmeisje in dienst van Peter, dat zich laat verleiden en haar kind de dood aandoet tot den krachtigen Marti haar broer die zijn vrouw zitten laat en weer zuiplappen gaat; van Regine die met hare vroomheid bij iedereen dwars zit en kopt, tot den krachtigsten van allen: boer Peter die zijn huwelijkstrouw met de voeten treedt. Hij echter bekent zijn schuld en staat op na den jammerlijken val. En dàt redt den eindindruk van het boek. Valsch echter blijft er iets: heel de sympathie gaat naar de eerlijke kracht van den *zondaar*, niet naar de strenge piëteit, den vromen godsdienstzin van die kloosterachtige zuster. Daarom, en om het passioneele van enkele bladzijden, blijft dit voorbehouden lectuur.

A. VAN DEN DRIES, PR.

IV — LECTUUR VOOR VOLWASSENEN ALLEEN

(veronderstelt zedelijke voorlichting en vorming)

2664 Berend, Alice **83.1**

LAURA HEMPEL. *Vert. uit h. Duitsch dr. Christine Oudemans. — Laren, Schoonderbeek (Boeken van Alice Berend). 1926. (15 × 12) 196 blz. fl. 1.50*

IV — Gelijk al de werken van deze schrijfster is ook dit boek vol zachte gemoedelijke scherts en humor, vol menschenliefde en raken opmerkingsgeest. Het boek is zacht en melodieus, zonder hooge vlucht en daardoor ook zonder inspanning te genieten. — Bruikbare uitspanningslectuur die niemand kwetst, en ook niemand wijzer maakt.

ERNEST VANDER HALLEN.

2665 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

HET GEHEIM VAN DORA LIND. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum.—Zeist, Swartsenburg. 1926. (19×13) 260 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Dat geheim? Dat weet Dora Planitz van de oude meid Christine en dat is: zij, Dora, is de dochter van Hans Lind, dien heer Planitz den

oceaan overjoeg en dood waande, en wiens vrouw hij huwde. De betrekkingen met haar wuften stiefvader en haar vlinderachtig-ijdele moeder zijn dan zeer gespannen. Er hangt vuur in de lucht, dat dan ook losbrandt al te mets : want van uit Amerika komt een jonge man, Frank, van wien zij het nieuws afhandig maakt dat haar vader leeft en komt. Maar dan is heur hart al aan Frank verloren. De fiere, trotsche, onverzaagde Dora zal dan den oceaan oversteken, met man en vader, wijl bij de Planitz alles te brijzel valt. Als contrast met dat niets ontziend, doortastend, wilskrachtig temperament, de episode van de schuchtere, willooze, maar goedige Raina en den snulligen Arnulf, die beide trouwen, omdat ze van de ouders moeten en hun ongeluk zeker inliepen, ware er Dora niet geweest. Het spel van opgehitste jalouzie geneest den argwanigen man. — De roman wemelt van incidenten en dramatische toestanden, die alle uitloopen in de eindscene : het treffen in het bureau van heer Planitz. Maar vele bladzijden maken het boek tot lectuur voor volwassenen alleen, en het ergst : Hans Lind trekt weer naar Amerika, zonder zijn vrouw, die gehuwd blijft aan Planitz!!

A. Van den Dries, pr.

2666 Courths-Mahler, Hedwig **83.1**

De mooie Californische. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. P. Wesselink-Van Rossum.—Zeist, Swartsenburg. 1926. (20×13) 264 blz. fl. 1,50; geb. fl. 2,25*

IV — Als hoofdacteurs : Duitsch-Amerikanen, in wien het heimwee naar het vaderland mijmert. Als grondbasis : de schuld van den vader die een kassier ooit in de dood dreef. En zie : de dochter van den vaderschuldenaar, de mooie Californische huwt ten slotte den zoon van den ouden kassier. Maar dan heeft de onthulling van het geheim zielen gemarteld. Af en toe een hymne op de Duitsche deugden en een aanvalletje op de O-Weërs. — Sommige gedachten van de schrijfster over zelfopvoeding, huwelijk en « vreugdelooze jeugd » blijven voor haar rekening. Het Amerikaan schactief, business-sterk, kalm-positief karakter wordt goed afgebeeld.

A. Van den Dries, pr.

2667 Courtmans, Vrouwe **83**

Het Plan van Heintje Barbier. — *Antwerpen, Opdebeek (Volledige Werken) Nieuwe druk. (21 × 16) 128 blz.* *6,50 fr.*

IV — Een zeer verouderd iets, dit « Plan van Heintje Barbier » zoo in opzicht van vorm als van inhoud ; niet dat er geen schoone en edele gevoelens in staan, maar 't lijkt ons nu zoo onbeholpen naïef, ja soms zoo belachelijk (waar het b. v. Frankrijk geldt), taal en stijl zijn zoo opgeschroefd bombastisch, dat we last hebben om het verhaal tot het einde toe voort te lezen... Voor simpele menschen echter is dit werkje nog wel leesbaar.

Dr V. Naveau.

2668 De Sinclair, F. **83.1**

De Griffier van Peewijk. Humoristische roman. — *Amsterdam, Van Holkema & Warendorf. 4e druk. (21 × 16) 247 blz.* *fl 1.90*

IV — Een humoristisch romannetje uit het dorpsleven van Peewijk. Veel heeft het niet om het lijf ; maar de ontvanger A. H. Van der Feen, die schuil gaat onder den naam de Sinclair, weet zoo boeiend te vertellen dat hij u maar niet los laat ; het boek zit vol gezonden humor en kostelijke grappigheid. Daar heel 't gebeuren verloopt in een *protestantsch* midden en ook om den aard van het onderwerp, acht ik het boek maar geschikt voor volwassenen alleen.

A. Corluy, pr.

2669 Duse, S. A. **83.0**

HET GEHEIM. Detectieveroman. *Vert. dr. H. M. J. Bok. — Utrecht, De Haan, 1926. (19 × 14) 226 blz.* *fl. 1,25; geb. fl. 1,90*

IV — Holger Wentele is een groote schurk, die, onder de gedaante van een ouden en een jongen Wentele, zijn webben spint rond een meisje, en daar zoo fel om bekommerd is dat hij zich door zijn neef, een leerling van hem, flink laat in de lurven leggen. De detective Carring is knapper dan de beide Wentele's, ontdekt de beide intrigues, maakt oom en neef onschadelijk, en het meisje — kan trouwen met haar uitverkorene. — Hoe kundig ook ineengestoken, wordt de roman gestoord door de beide gelijkloopende intrigues, die niet tot een verhaal kunnen ineengroeien. Toch boeiend, want de nieuwsgierigheid blijft gespannen tot de laatste bladzij; maar ten slotte aan nuttig effect voor den geest ijl als een detectiveroman. E. AMTER.

2670 Ewald, Carl **83**

IN HET DRUKKE BOSCH. *Vert. uit h. Deensch dr. D. Logeman-Van der Willigen. — Antwerpen, Opdebeek (21 × 16) 237 blz.* *4.55 fr.*

IV — Alle respect voor Carl Ewalds buitengewoon talent om in een zeer dichterlijken trant natuurwetenschappelijke onderwerpen uit te beelden en te vertellen in een soort van poëtisch vulgarisatiewerk wellicht eenig in zijn aard; alle respect ook voor de weergalooze manier waarop hij planten en dieren laat philosopheeren en handelen als zich zelf bewuste wezens, even goed, ja beter dan de meesten onder de menschen; alle respect nog eens voor de ongemeen boeiende wijze waarop hij de natuur bezielend verpersoonlijkt zoo dat zijn dichterlijke phantasieën over praehistorie en biologie zich laten lezen net als de beste novelle of roman, maar... er steekt, dunkt me, zooveel lichte spot en tevens zooveel bittere ironie in de vijf stukjes van dit werkje, zijn geestige zetten over 't geslachtsleven der dieren krijgen zoo vaak een — ja, hoe moet ik dat zeggen? — een ietsje, dat zich lastig bepalen laat, doch dat mij onaangenaam aandoet, daar ik mij in gemoede soms afvraag of die ± gewaagde geestigheid ten slotte wel de dieren of veeleer de menschen geldt; er is zooveel humoristisch doende gesjawel over mannen, vrouwen en kinderen, al gaat het dan nog over dieren, in onderhavig bundeltje voorhanden, dat ik het liefst niet zie in de handen van kinderen, ja zelfs niet van aankomelingen en om dat alles schrijf ik gerust IV: voor volwassenen. Te scrupuleus? Best mogelijk... Een aardigheidje in het stukje « Tweebeen » is wel dat Meneer de Aap er zoo dolgraag steeds terugkomt op zijn verre verwantschap met den mensch. Een vleugje Darwinisme of wat? Ernst of spot? Dat valt bij Ewald niet altijd gemakkelijk uit te maken. Anders nog eens: alle respect...
Dr V. NAVEAU.

2671 Mare, Eline **83**

LIEVEKE. — *A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek) 2e druk. (19 × 12) 223 blz.* *fl. 1,20; geb. fl. 1,90*

IV — Is de geschiedenis van een meisje dat naar de kostschool werd gezonden opdat zij een « onbeschreven blad » zou blijven. Zij droomt zich een toekomstleven dat niets is dan een droom. De teleurstelling is des te droeviger wanneer zij in aanraking komt met de ruwe werkelijk-

heid van het leven waarop de opvoeding in de school haar niet heeft voorbereid. Het boek is in een keurige taal geschreven, doch om wille van de meisjesdroomerijen voor volwassenen alleen.

A. CORLUY, PR.

672 Oppenheim, E. Phillips **83.0**

RIJK- EN GEEN GELD. *Vert. uit h. Engelsch (The amazing Quest) dr. Mevr. M. J. Landré-Tollenaar. — A'dam, J. Van Campen (Feuilleton-bibliotheek, nr 34) 1926. (15 × 10) 422 blz.* *fl. 1,75; geb. fl. 2,25*

IV — Ernest Bliss, schatrijke jonge heer, heeft er te veel van geleefd en voelt zich onlekker. Zijn dokter raadt hem, stijf weg, aan, eens een jaar te leven van zijn werk. « Maar wat baat het, gij doet het toch niet! » zegt hij schamper. Ernest Bliss doet het echter wel. Met 6 pond op zak gaat hij zijn weelderige kamers uit, en wordt handelsreiziger, portier, groentenman, chauffeur, autobusvoerder, en nog meer. Hij houdt het vol, en maakt intusschen kennis met Frances, een « Typewriter », die niet anders denkt dan dat hij een zwoeger is als zij, en hem door dik en dun getrouw blijft. Zij trouwen den laatsten dag van zijn proefjaar, en daarna gaat voor 't vrouwtje het Paradijs open. Zij heeft het verdiend! En Ernest Bliss ook. Nu weet hij wat menschen zijn in den levensstrijd, en nu zal hij zijn rijkdom nuttig besteden. — Ik heb zelden aan een gewoon verhaalboek zooveel genoegen beleefd. De lezers van een bibliotheek zullen het eenvoudig aan flarden lezen, en goed is 't.

AL. WALGRAVE, PR.

673 Van den Heuvel, F. A. **83.1**

EEN ONDER WEINIGEN. — *A'dam, R. K. Boekcentrale (Centrale Roman-Bibliotheek) (20 × 14) 207 blz.* *fl. 1; geb. fl. 1.50*

IV — Tendenz-roman, waarin de schrijver te velde trekt tegen de gemengde huwelijken, die meestal groot gevaar opleveren voor de katholieke partij. Van de vijf kinderen uit een gemengd huwelijk tusschen een protestantschen vader en een katholieke moeder gesproten, blijft er slechts één door en door katholiek. Bij al de anderen lijden het geloof en de zedelijkheid in mindere of meerdere mate schipbreuk, totdat, na moeders dood, vader inziet dat 't katholicisme alleen redding kan brengen. Zijne bekeering en zijn apostolaat dragen er machtig toe bij om zijn dwalende kinderen tot beter inzicht te brengen. Hoofdzakelijk bedoeld voor ouders, en jongelui op huwbaren leeftijd, kan dit werkje een apostelzending vervullen bij de Hollandsche jeugd, die genoeg ontwikkeld is om zoowel Fransche wijsgeerige termen, als Engelsche en Latijnsche spreuken te verstaan. Bij de Vlaamsche jeugd zal het boek minder inslaan, omdat de Vlamingen aan heel wat gemoedelijker spreektaal gewoon zijn.

J. LAUWERYS, PR.

674 Van Offel, Edmond **83**

NAAR 'T LEVEND MODEL. Prozaschetsen en verhalen. — *Antwerpen, Opdebeek, 1926. (22 × 15) 124 blz.* *5.20 fr.*

IV — Elf schetsen naar menschenleven, zeer verschillend van aard en inzicht. De eene (zooals het langere : *Een suikeren Nonkeltje*) ietwat realistisch; andere zooals : *Hendrik De Braekeleer*, veel moderner in bedoeling en ook in stijl. *Bombardement* is een rake teekening uit het eerste jaar van den oorlogstijd. — Al hebben sommige niet veel om 't lijf, toch zijn de schetsen lezenswaard om hun niet geringe typeerende kunst.

AL. WALGRAVE, PR.

V — LECTUUR VOOR ALLEN

ook voor aankomende jeugd (van 14-15 jaar) geschikt

2675 **Arens, P. Bernard, S. J.** **83.2**

◆ De Zoon van den Mufti. *Vert. uit h. Duitsch dr. C. Van Mechelen. Geïll. met penteekeningen dr. W. Hoogenbos. — Averbode, Drukkerij Abdij. (E. K. Bibliotheek, Reeks A) 1925. (20 × 11) 194 blz.* *3,75 fr.*

V-VI — Roerend verhaal van de innige vriendschap tusschen een christene jongen en den zoon van een Mohamedaan. Deze laatste wordt bekeerd door het voorbeeld van zijn jongen vriend en sterft den marteldood. — Zeer geschikt lektuur voor jonge kruistochters.

Dr A. Cardyn, pr.

2676 **Auctor** **83**

◆ De Beatuskluis. — *Antwerpen, Opdebeek (Nieuwe Roman-Bibliotheek). (21 × 13) 158 blz.* *6,50 fr.*

V — Dit verhaal uit de middeleeuwen, — hoe veel het ook zal gelezen worden —, is doorspekt met tal van onwaarschijnlijkheden. J. V. R.

2677 **Baker, Olaf** **83.0 : 59**

Shasta het Wolvenkind. *Vert. uit h. Engelsch dr. Mary De Haan. Geïll. dr. Ch. Livingston Bull. — A'dam, J. Van Campen (Amstel-Bibliotheek, nr 17), 1925, 2e druk. (20 × 14) 214 blz.* *fl. 1.75; geb. fl. 2.50*

V — Dit is een der vele Engelsche dierenboeken in navolging van Kippling. Het werk is alvast goed geschreven, vlot en luchtig verteld en zeer spannend tot het einde toe. De vertaling is alles bijeen goed. Het vleugje pantheïsme en verregaande dierenpsychologie zal wel niemand hinderen. Ernest Vander Hallen.

2678 **Claes-Vetter, Stephanie** **83**

◆ Verholen Krachten. Novelle. — *Leuven, Davidsfonds (nr 213) 1926. (20 × 14) 146 blz.* *9 fr.*

V — Al de hoedanigheden, die van Mevrouw Claes-Vetter haar jongsten roman « Stil Leven », zoo heerlijk een boek maken, worden in dezen novellenbundel teruggevonden. Zij weet steeds te boeien niet alleen, maar ook innig en diep te roeren. Vooral door het fijne van haar vrouwelijke toets. Het « Davidsfonds » haalt eer van zijn werk: alleen het beste blijkt voor zijn lezers goed genoeg. Joris Eeckhout, pr.

2679 **Crompton, Richmal** **83**

Op en top William. Een amusant boek voor jongens en meisjes van 12 tot 80. *Vert. uit h. Engelsch dr. D. De Escofet-Buijs. — Geïll. dr. Thomas Henry. — A'dam, Kosmos, 1926. (20 × 14) 248 blz. fl. 2,25; gek. fl. 2,90*

V — Een « amusant », in 't Vlaamsch: een vermakelijk, een verzettig boek voor kinderen van allen leeftijd, wil dit zijn. Het is wonder, ik heb al vele dergelijke kwa-jongens-boeken gelezen en genoten; ik moet ook zeggen dat iedere, of bijna iedere guitenstreek van William mij heeft doen lachen. En toch wanneer ik nu 't geheele boek beschouw, dan lach ik niet. In andere dergelijke boeken heb ik weleens een trek in den kwajongen gezien, die mij een kijk gaf in zijn diepste wezen,

en me zei: 't zal goed komen, 't is maar « doendigheid ». Hier vind ik dat niet. Ook vind ik in zijn familie geen een die hem verstaat, en, hem verstaande, zijne perten tot vormende kracht maakt. Moeder bemint hem blind en duldzaam; Vader leest dagbladen en snauwt den jongen toe, doch is er nooit meê bezig. De zuster is een bakvisch die hem haat, en de broeder een botte vlegel, die maar aan eigen plezier denkt. Buiten een tooneel met ratten in de kerk, is er van geen God noch gebod noch opvoeding spraak. En toch zullen de menschen die dit boek lezen, lachen. Maar men moet alles niet te diep ingaan, niet waar? Welke gevolgen die lezing kan hebben op sommige jongens, ik weet niet, maar.... 't is te zien! AL. WALGRAVE, PR.

2680 De Pillecijn, Filip **83.0 : 92 : 266**

◆ PIETER FARDÉ. De roman van een Minderbroeder. — *Brussel, Standaard, 1926. (21 × 17) 100 blz.* *9 fr.*

V* — De wondere lotgevallen van een zeventiendeeuwschen Vlaamschen Minderbroeder die naar Palestina zeilde en meer dan eens van dichte bij de dood heeft gezien! Door roovers overvallen, verkocht op een slavenmarkt, in dienst bij een Mahomedaan, aan de galg opgeknoopt voor zijn geloof, door zijn meester gered. Eens op vrije voeten doolde hij door de woestijn vol angst en ontbering, wierd door een karavaan liefdevol opgenomen en gebracht naar een have. Ingescheept leed hij schipbreuk en beleefde akelige avontuurtjes op een eilandje. Toch nog gered bereikte hij ten laatste Vlaanderen en stierf te Aken. De Pillecijn mag fier zijn over zijn boek, — vol spanning in pezig proza geschreven, doorkruid met inslaande gedachten, versierd met knappe beeldschoone beschrijvingen,— dat door onze menschen groot en klein met gretigheid zal gelezen worden. D. DE PAUW, O. P.

2681 Prims, Dr Floris **83.9 : 91**

DE REIS VAN DEN ST. CAROLUS 1724. Op de oorspronkelijke stukken uit den tijd der Oostendsche Compagnie bewerkt. — *Geïll. dr. M. Pauwaert. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1926. (23 × 18) 190 blz.* *25 fr.*

V* — Het is geen historisch werk dat E. H. Prims onder dezen titel schreef — althans niet in strengen zin —; evenmin een avontuurroman of volksleesboek. De « Reis van den St. Carolus » houdt zoowat het midden tusschen de twee. Persoonlijk vind ik het jammer dat E. H. Prims zijn stof niet verwerkte tot een boeiend reisverhaal, ofwel tot een vulgarisatie van deze zoo interessante geschiedkundige periode. De geleerde schrijver heeft de bestaande documenten gebruikt tot het reconstitueeren van de geschiedenis der befaamde Oostendsche Maatschappij, en aldus een heel stuk handelsgeschiedenis geleverd, die ook door niet-specialisten kan gelezen worden. Dat is wel de voornaamste hoedanigheid van dit boek. Literatuur is het verder alvast niet, en dat is jammer: het werk ware anders een overheerlijk volksboek geworden. Intusschen zal het nochtans zijn lezers wel vinden. Van E. H. Prims mogen we echter zooveel goeds verwachten dat het mindere ons dadelijk een désillusie wordt. Noblesse oblige. Tenslotte is het boek voor ontwikkelden en lezers die wat beters moeten hebben dan een gemakkelijken volksromans, toch een interessant werk dat vlot leest, en voorzeker zal inslaan. E. VANDER HALLEN.

2682 Van Hoof, Alfons **83**

ZONNIGE KEMPEN. — *Met penteekeningen van August Verstreken. — Antwerpen, N. V. Leeslust, 1927. (20 × 16) 102 blz* *10 fr.*

V — Een alleraardigst boekje, die Zonnige Kempen. Die titel zal velen verrassen. En in dit geval de inhoud niet minder. Van Hoof heeft inderdaad onze goede Kempen, haar landschappen en haar typen bekeken onder het zonnige licht van het blij optimisme van zijn Vlaamsch hart. Geen sociale, zedelijke of geestelijke ellende: de wereld is schoon en goed; de menschen die daarin wonen zijn plezant en in hun armoede ten hoogste typisch. — Diepe miserie is hun ten andere vrijwel onbekend: het land geeft hun zijn vruchten, en zij danken God daarom. Dat sommigen wat ruim gebruik maken van Gods gaven wordt hun gaarne vergeven: hun persoonlijkheid komt des te sterker naar voren. En boven dit alles de groote liefde tot onze goede Kempen. Zóó is dit boek van Alfons Van Hoof. Er komen daar typen in voor die vrijwel eenig zijn. — August Verstreken is een jong talent dat verbazend veel belooft. In zijn teekenwerk blijkt hij het werk van Van Hoof prachtig aangevoeld te hebben. Kortom, een boek dat te koopen en te lezen is voor alwie nog gaarne wat anders leest dan nerveuze romans. Het is ten slotte heerlijk uitgegeven door « Leeslust ». ERNEST VANDER HALLEN.

2684 **Van Passen, Robert** **83**

◆ PEPELTJE. — *Leuven, Davidsfonds (nr. 212) 1926. (20 × 14) 80 blz. 5 fr.*

V — Een kort verhaal van een veelbelovenden jongere, die zich vooral moet hoeden voor zijn markante neiging om zijn verwerkte gevalletjes al te zeer te « verlitteraturen ». — Ook het relaas van Pepeltje's ontgoochelingen lijdt aan dit euvel. Het kon ook wel wat minder zoeterig. — Hier dreigt steeds het gevaar, dat de overdadig-weelderige vorm den inhoud verstikt. En om inhoud is het den volkslezer in eerste instantie te doen. Wanneer komt deze talentvolle met een roman voor den dag?
JORIS EECKHOUT, PR.

2685 **Van Waeg, Frans** **83**

NAP. — *Brussel, Gudrun. 1926. (20 × 14) 128 blz. 7 50 fr.*

IV — De roman van den bureelist in de Ministeries te Brussel. Van Nap(oleon) namelijk, den ouden gebuisden hoogstudent en bierromantist die nu in zijn kalverliefdetijd is, een flirtje uithaalt, naar de velokoers gaat met heur, en naar het diner en... trouwt. Een vaardige pen en een pittige, gesmijdige taal, maar zoo'n erg onbeduidend en onbenullig onderwerp. Waarom deze man die werkelijk kan, zijn talenten aan zoo iets vergooit? En waarom af en toe die lichtzinnigheidjes, soms wel hatelijkheidjes op stuk van moraal of geloof? Om een gemakkelijk veroverd lachje bij de lezers? Oei, merci. Kom, meer ernst in de levensbeschouwing en in de literatuur: daar is een volk dat u dàn dankbaar mocht zijn. A. VAN DEN DRIES, PR.

2686 **Venantius, Fr. M., C. M. M.** **83 : 24 : 92**

◆ HET BROOD DER ENGELEN. Godsdienstige verhalen vooral voor de jeugdige communicanten. — *'s Bosch, G. Mosmans Zn., 2e druk. (21 × 16) fl. 1,25: prachtb. fl. 2*

V — Het geloof in en de liefde tot Jezus in zijn H. Eucharistie opwekken bij het jongere geslacht, ziedaar het vrome doel van deze, voor het meerendeel eucharistische verhalen en levensschetsen. Ik beveel dit in godsdienstig opzicht uitmuntend werkje dan ook zeer gunstig aan als geestelijke lezing in onze Katholieke onderwijsgestichten; veel zal het er toe bijdragen om Jezus te doen « zegepralen, heerschen en gebieden » in hart en geest der kleinen... Edoch, die kleinen worden en zijn eens de grooten, de ouderen en dàar ligt, met Gods genade, de redding. — Taal en stijl van dit werkje mochten soms wel wat minder stijf en plechtig zijn. Dr V. NAVEAU.

2687 White, Steward Edward **83.0**

GOUDLAND. *Vert. uit h. Engelsch dr. S. J. Barentz-Schönberg. — A'dam, Ontwikkeling. (19 × 13) 308 blz.* *fl. 1.40*

V — Niets van het romantische en romaneske van Conscience. Een tamelijk nuchter verhaal van goudzoekers rondstreeks 1845 in Californië. De snelle groei der kampen tot steden, met hun wilde gebruiken, hun toepassingen van de lynch-wet, wordt in dit boek geschetst zonder veel bekommernis voor literatuur. Dr K. ELEBAERS, PR.

VIA — KINDERLECTUUR

Voor grootere kinderen van 13, 14, 15 jaar.

2688 Baelen, Hendrik — EEN TOOVERLAND **83**

2689 Borck, Leo — BIJ ROOVERS EN KABOUTERS **83**

2690 Bovée, Juul — PARZIVAL **83**

2691 Bovée, Juul — SIEGFRIED **83**

2692 Engelen, Jozef — MEE MET DEN FOORWAGEN **83**

2693 Goossens, Armand — TOONTJE VETS **83**

◆ *Antwerpen, 6, Pompstraat, (Onze Jongens en Meisjesboeken, nr 8-13). 1926. (24 × 15) elk 16 blz.* *elk 0,50 fr. à 0,75 fr.*

VIA-B — Deze reeks kinderboeken is zeker geschikt om een betreurenswaardige leemte aan te vullen. Want wij beschikken niet in Vlaanderen over voldoende kinderlektuur. Deze korte verhaaltjes munten uit door hun eenvoud, en hun boeienden verhaaltrant. Daarbij is de strekking opvoedend en veredelend. Aanbevolen dus voor kinderbibliotheken. Dr A. CARDYN, PR.

2694 Franks, Joh. **83.0**

◆ SCHIJN BEDRIEGT. — *Antwerpen, Opdebeek. (22 × 14) 156 blz.* *3,90 fr.*

VIA — Hier krijgen we den echten ouden trant van prijsboeken. Een verhaal dat zeker niet slecht geslaagd is, de strekking is op zijn beste, maar de manier van vertellen kan er toch niet goed door. Dat belet niet dat het aan onze jonge gasten zal bevallen: er komt in het verhaal een reis voor naar Californië, waar de reizigers goud vinden met hoopen. Zulke avonturen maken voor jongere lezers de gebreken van den stijl wel goed. F. VERMUYTEN, PR.

2695 De Vletter, A. C. C. **83**

HET WITTE HUIS. *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Alkmaar, Kluitman (Ons Genoegen, Serie A. Jongensboeken). 1926. (19 × 15) 160 blz. fl. 0.75 geb. fl. 1,20*

VIA-B — Van een moedwilligen jongen die omwille van de ziekte zijner moeder in de Oost, naar Holland komt, bij z'n grootvader logeert en onder den invloed van dezen laatste en z'n dochters op een niet zeer duidelijke manier evolueert tot een model-exemplaar van zachtmoedigheid. Het boek is goed bedoeld, prettig en geestig geschreven, maar in den geest van *opvoeding-zonder-godsdienst*. De gevolgtrekking ligt ons voor de hand. ERNEST VANDER HALLEN.

2696 Heirman, Arsène **087 : 83**

VERZAMELING VAN VLAAMSCHE VOLKSVERTELLINGEN EN GRAPKENS. — *Dendermonde, Van Lantschoot (19 × 13) 69 blz.* *1,50 fr.*

VI-A-B — Die zoogezegde grapkens zijn te onnoozel om dood te doen: zonde van papier en inkt en tijd; zonde ook voor het portret van den verzamelaar, « gewezen onderwijzer », dat vooraan prijkt. We denken met weemoed terug aan de echt-vlaamsche « lachedingen » van Amaat Vyncke zaliger. Een goede noot: al de voorhanden zijnde « grapkens » blijken gansch onschuldig. Maar dat is ook al. E. V.

2697 **Lavki, Lod.** **83**

◆ MIJN PROFESSOR. Uit het leven van een rakker. Vervolg op « Mijn Broerke ». — *Antwerpen, N. V. Leeslust (Jeugd-serie), 1926. (19×15) 86 blz. 5 fr.*

V-**VI**A-B — Van een rakker? Denk toch niet aan een « Boefje » of een « De Witte ». Die rakker is wellicht schrijver zelf, althans geweest, hij heeft het nu over zijn jongen collegetijd. Een van Lavki's beste jeugdboeken, 't vervolg op « Mijn Zusterke » en « Mijn Broerke ». Eenerzijds met die enkele gegevens van: een vermoorde geit en een gendarm, een trits klasjongens en een professor en een cadeau, weet hij een heel spel te maken van intrigue en logen, zoo dramatisch-spannend dat het heel het college in rep en roer zet, — dit voor de litteratuur; en anderzijds soms opduikend, dan weer verdwijnend, op dien achtergrond van woelte en herrie de nobele, kalme, wijze figuur van den professor, de type van den priester-opvoeder en den algoeien raadsman en zieleleider, — dit voor de opvoeding: en dit is dan nog het verleidelijk-beste deel. Warm aanbevolen, hoor! A. VAN DEN DRIES, PR.

2698 **Lavki, Lod.** **83**

◆ OP ÉÉN JAAR. Uit het leven van een scout. *Met omslagteekening dr A. Verstreken. — Antwerpen, Leeslust (Jeugd-Serie) 1926. (19 × 15) 100 blz. 5 fr.*

VIA-B — L. Lavki — Foei, de leelijke deknaam! — is op weg ons een door en door katholieke kinderliteratuur te scheppen. Ik zeg: scheppen, en met recht. Wel hadden we een paar min of meer verdienstelijke schrijvers voor de jeugd, doch een *specifiek* katholieke kinderliteratuur hadden we tot nog toe niet. — Nu mogen sommige vitters gaan peuteren aan zijn werk en beweren dat « Op één Jaar », b. v., in psychologisch opzicht hier, en in stijlkundig opzicht daar, soms een ietsje te wenschen overlaat, dat Harry Vandiegen, de jonge held der historie, een te eenzijdig wijze Hendrik is, dat het werkje al te romantisch ineen steekt, basta! « Op één Jaar » is een frisch, gezond boekje, dat onze jongens van 9 tot 15 jaar doodgaarne zullen lezen. Een allerbest Nieuwjaarsgeschenk voor de Vlaamsch-Katholieke Scouts, want « Op één Jaar » is, op de keper beschouwd, een apologie van hun leven en streven.

Dr V. NAVEAU.

2699 **Lucasz, Lambert** **83**

◆ JOHN. Roman van 't jongensleven. — *Alkmaar, Van Putten en Oortmeyer (R. K. Jeugdbibliotheek, nr 8). 1926. (22 × 16) 138 blz. fl. 1,50*

VIA-J — Een bewogen levensschets van een weesjongen, die door stoere wilskracht en rotsvast vertrouwen op God de vele moeilijkheden van 't leven overwint. Hij wordt de groote Stanley, die midden Afrika openstelde voor de beschaving. Zeer boeiend en opvoedend verhaal.

E. LAENENS.

2700 Ulehake, L. A. B. **83.9**

VAN DRIE JANNEN. Een vertelling uit den tijd van den Belgischen Opstand. *Geïll. dr. J. G. Kesler. — Alkmaar, Kluitman (Stamperius-Bibliotheek) 4e druk. (21 × 16) 111 blz.* *gec. fl. 1,10; geb. fl. 1,25*

VI-A — Een alledaagsch verhaal over de Muiters van het jaar '30. Het zal niemand aanstoot geven. A. OSSENBLOK.

VIB — KINDERLECTUUR

voor ietwat gevorderde lezertjes (van 9, 10, 11, 12 jaar)

2701 Kuipers-Van der Koogh, E. **83**

MOEDER VERTELT. Nieuwe verhalen voor kleine kleuters. *Geïll. met zwartjes en witjes dr. Jan Wiegman. — A'dam, J. M Meulenhoff (Zonne-Bibliotheek). 1926, 3e druk (21 × 15) 128 blz.* *fl. 2.15; geb. fl. 2,45*

VIB-C — Moeder vertelt, en heeft ook verstand van vertellen. En Jan Wiegman die bij elk vertelsel schaduwplaatjes teekende, heeft verstand van teekenen. De meeste vertellingen zijn origineel, en de wijze van vertellen is het altijd. 't Is alleen jammer dat het boekje *neutraal* is, anders een schattig werkje voor 't klein volkje. ERN. VANDER HALLEN.

2702 Teresa, Zr. Ma. **83**

◆ IK ZAL JE EENS WAT VERTELLEN. *Geïll. dr. A. Graafland. — s' Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek) (21 × 16) 102 blz.* *fl. 0,85*

VIB-C — Hoe gretig zal dit boek gelezen worden! Mochten alle kinderboeken zóó welbegrepen zijn. Leuke versiering; natuurlijke, eenvoudige en tevens zoo aangename taal; toestanden die de kinderen misschien zelf beleefd hebben en waardoor ze hun handelen in dergelijke gevallen zullen moeten goed- of afkeuren. Zou zulke lezing zonder invloed blijven? M. VAN COPPENOLLE.

2703 Van Dijk, Adriaan **83**

◆ MET EEN BOEKSKE IN EEN HOEKSKE. *Geïll. dr. A. Graafland. — 's-Bosch, Malmberg; Antwerpen, Neerlandia (Jeugd-Bibliotheek). 1925. (21 × 15) 72 blz.* *fl. 0.60*

VIB-C — Dit werkje heeft voor een kind meer waarde dan een gewoon boek. Inderdaad buiten de lieve verhaaltjes en aardige versjes om voor te dragen bevat het een heele boel raadsels (een keurige teekening er naast is het antwoord), verschillende spelletjes om den tijd gezellig door te brengen en een blad om na te teekenen. Waarlijk een boek waar de lezertjes iets zullen aan hebben. M. VAN COPPENOLLE.

2704 Wensma-Klaasen, Anna **83 : 82**

GROOTMOEDER KOMT SPROOKJES VERTELLEN. Verhaaltjes, versjes en liedjes. *Geïll. dr. Jan Wiegman. — A'dam, J. M. Meulenhoff (Zonne-Bibliotheek) 1926, 3e druk. (21 × 15) 110 blz.* *gec. fl. 2,15; geb. fl. 2,45*

VI-B-C. — Een gelukkige uitzondering op de vele saaie kindervertelboeken, waarmee het Noorden ons bedacht heeft. Behalve sprookjes — en waarlijk aardige ook! — bevat dit boekje nog een aardig kindertooneelstukje en een kinderlied waarmee ge door het jonge volkje alvast stormerderhand zult ingenomen worden. Een werkelijk aardig doch helaas *neutraal* kinderboekje. ERNEST VAN DER HALLEN.

84. ESSAYS

2705 Bastiaense, Frans **809 : 88**

OVERZICHT VAN DE ONTWIKKELING DER NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE. *Met bloemlezing en illustraties : 1e deel (2e druk), 2e en 3e deel. — A'dam, Mij. v. g. e. g. Lectuur (Nederl. Bibliotheek) 1922-1926. 4 dln. (18 × 12) 434, 390, 424 blz.* *elk fl. 2,45; geb. fl. 3,55*

IV* — Dit overzicht, waarvan totnogtoe drie deelen verschenen zijn is tegelijkertijd een beknopte geschiedenis van onze letterkunde en een soort van beredeneerde bloemlezing, waarin de teksten door de voorafgaande toelichting worden gekarakteriseerd en verduidelijkt en waarin omgekeerd die teksten het theoretisch gedeelte aanvullen. Niet alleen werd opgenomen wat door zijn esthetische waarde tot aanmerking kwam, maar tevens wat voor het historisch verband noodzakelijk scheen of voor den vorm der letterkundige kunst ten onzent representatief. Zoo staaft de schrijver zijn kleineering van sommige schrijvers door bladzijden litterairen wansmaak (b. v. bij Bilderdijk). — Het eerste deel, met zeven illustraties, gaat tot 1650. Een groot helft van het boek spreekt over de Middeleeuwen (1-246), dan een tachtig blz. over de Rederijkers en de Vroeg-renaissance, verder een klein honderdtal over de eerste helft van de 17e eeuw. Het tweede deel behandelt eerst het overige van de 17e eeuw (1-249) en dan de 18e tot aan de Romantiek. Het derde geeft een goedgeslaagde schets van de Romantiek als internationaal verschijnsel en schetst het verdere verloop van onze letterkunde tot ongeveer 1865. Bij ieder deel een tiental bladzijden deugdelijk materiaal voor zelfstudie. — Over 't algemeen is de karakteriseering van schrijvers en werken goed en de keuze der stukken teekenend. Voor de 17e eeuw krijgt Zuid-Nederland het deel niet waar het recht op heeft; het hoofdstuk over de Vlaamsche Beweging is sympathiek geschreven. — Een werk dat voor leeraars en studenten in de Nederlandsche letterkunde veel diensten kan bewijzen. Dr A. BOON, PR.

2706 Belpaire, M. E. **84**

◆ HET LANDLEVEN IN DE LETTERKUNDE DER XIXe EEUW. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, 2e druk (20 × 13) 251 blz.* *8.50 fr.*

V — Meer dan 20 jaren geleden verschenen deze opstellen in *Dietsche Warande en Belfort.* Zij waren, en zijn nog, een veilige leiding tot het genieten van schoonheid. Dat de studenten der hoogere humaniora-klassen en der eerste hoogeschooljaren dit boek lezen en de beschouwingen die erin voorkomen, ernstig nagaan. Er werd sedert het eerste verschijnen dezer studiën zooveel aan verhalen uit het landleven gedaan en... zooveel valsche voorstelling van ons landvolk gepleegd, dat de goede « landlevens » ons des te aangenamer waren en ook des te beter met *deze* begrippen overeen blijken te komen. A. WALGRAVE, PR.

2707 Lamot, Dr Benoit **84 : 37**

◆ OP VERSCHAEVE'S ZEESYMFONIEËN. Ontleding. — *Lier, Van In, 1926. (19 × 15) 84 blz.* *3,55 fr.*

V* — Dichters ontleden, is een gewaagd stuk. Lyrische dichters ontleden, is nog gewaagder. En lyrisch- filozofeerende... is het gewaagste! Een aphorisme als een koe! — Dr Lamot heeft het gewaagste aangedurfd. *Ik* durf niet te zeggen dat hij er heelemaal in geslaagd is. Maar zijn

pogen is eerlijk en hij helpt toch tot begrijpen. Dat is al veel. — De ontleder is gestruikeld over het gevaar : te klaar willen uitleggen : alles. Waar het gaat over symbolische lyriek eischt de wet van het genre het symbool niet door te drijven tot in zijn uiterste « détails ». Het symbool werd door den dichter gezien en gevoeld « en bloc », zóó moet de ontleder het ook opnemen en toelichten. Dr Lamot gaat te ver b. v. waar hij in de eerste symphonie zondedrift bespeurt. Heel de symboliek van Verschaeve gaat over drift-zonder-meer. Ik kan daar hier niet verder over uitweiden. Men denke aan wat Bastiaense schreef in zijn « Techniek der Poëzie » : (bl. 20). « Het beeld dient niet te ver uitgewerkt te worden, anders ziet men, daar iedere vergelijking onvolkomen *moet* zijn, de onvolkomenheden sterker dan het beeld zelf en tevens moet het beeld, het plastische détail in het geheel der visie met somberheid zijn opgenomen ». Een ander verwijt dat ik mijn vriend Lamot toestuur is: zoo'n pover beoordeeling van Verschaeve's kunst ten beste hebben gegeven op bl. 7. Dat dringt niet door tot in 't merg van die kunstenaarsziel. — Hij zou ook beter vergelijkingspunten hebben kunnen kiezen. Zijn citaten zijn niet immer adaequaat. Waarom de 1ste symphonie niet vergeleken met Jacob Van Artevelde? Het drama van Verschaeve waar 't zelfde thema of 't zelfde motief in voorkomt. Waarom, als inleiding, niet gesproken over de talrijke dichters die de zee hebben gezien als beeld van de menschelijke ziel? In alle talen? Daar was voor de studenten wat uit te rapen! — En dan kon de ontleder doen begrijpen hoe dat groote zielen de groote zee in staat zijn te beschouwen... en zij alleen! Kleine zielen, middelmatige zielen zijn daartoe onbekwaam. In 't laatste tooneelstuk van J. Sarment zegt zijn voornaamste personage : « La mer est trop grande pour un garçon comme moi qui ai une âme « dans la moyenne ». La mer je ne peux l'aimer qu'en détail, de petits détails. C'est plus facile ». Zóó is 't. Niet gemakkelijk : die groote zee! En Verschaeve die de zee begreep, is ook niet gemakkelijk. Naar mijn meening: te moeilijk voor studenten. — Als ik nu nog zal gezegd hebben dat Dr Lamot niet altijd korrekt-duidelijk is, dan heb ik al het kwaad gezegd dat mijn sture kritiek mij ingeeft. Ik hou er aan te herhalen; 't is eerlijk werk en 't getuigt van veel en naarstig werk! Dr KAREL ELEBAERS, PR.

85. WELSPREKENDHEID

2708 **Cicero** **85 : 47**

PLEITREDE VOOR MILO. *Vert. uit h. Latijn dr. A. Geerebaert, S. I. — Brussel, Standaard, 2e druk (19 × 12) 69 blz.* *5.20 fr.*

V — Tweede druk van de zeer verzorgde vertaling in keurigen stijl, die in 1912 van de pers kwam. De tekst dezer herwerkte vertaling steunt op de uitgave van denzelfden schrijver (Tekst, Inleiding en Aanteekeningen) die in 1914 verscheen. Dr J. VAN HERCK, PR.

88. GEMENGDE OPSTELLEN

2709 **Boudens, Aug. A.** **009 : 88**

◆ UIT ONZE LETTERKUNDE. Leerleesboek voor R. K. Mulo-scholen en andere inrichtingen tot voortgezet Onderwijs. *Geïll. — Groningen, Wolters, 1926. (20 × 13) 360 blz.* *fl. 2.90; geb. fl. 3.25*

V* — Een met zorg gekozen bloemlezing uit onze Nederlandsche lite-

ratuur, vanaf de Middeleeuwen tot op dezen dag. Eigenlijk is het minder een bloemlezing dan een literatuurgeschiedenis. Het beste van dit boek zijn de rake en juiste biografische nota's, die alleen somtijds onvolledig en een enkele maal onjuist zijn. Jammer verwaarloosde de samensteller de jaartallen der respectievelijke auteurs mee te deelen, wat het situeeren der verschillende perioden zeer bemoeilijkt. Verder reikt jammer genoeg de kennis der Vlaamsche romantiek bij den heer Boudens niet ver; de Vlaamsche jongeren zijn hem op één na onbekend; van de Katholieke tijdgenooten kent hij enkel Streuvels en Timmermans, enz. — Al deze opmerkingen verminderen natuurlijk de waarde van het werk als geheel enkel in geringe mate. We zijn beslist blij om de prestatie van dit werk, dat, om een klassiek gezegde te bezigen, inderdaad in een leemte voorziet. Het is beter dan al de soortgelijke werken die we in Vlaanderen bezitten. ERNEST VANDER HALLEN.

2710 ◆ **De Koning, M. en Susijn, M.** **88**

VOOR EIGEN KRING. Bloemlezing voor het voortgezeg onderwijs aan R. K. Meisjesscholen. *Met medewerking van P. J. Mols.* — *Hilversum, Brand, 2e druk. 2 dln. (20 × 15) 188, 176 blz.* *elk fl. 2.25*

V-VIA.M.—We zijn toch zoo arm aan degelijke Katholieke jeugd-lectuur dat we steeds gelukkig zijn het goede dat ons geboden wordt aan onze opvoeders en bibliothecarissen aan te bevelen. Samengesteld uit lezenswaardige fragmenten uit onze Nederlandsche jeugdlectuur, wil deze bloemlezing niet alleen onze meisjes bekend maken met enkele goede schrijvers en schrijfsters, met de katholieke vooral; uitgaande van een katholiek-paedagogisch standpunt, wil ze haar voorbereiden tot het leven dat ze intreden, haar het wel en wee ervan laten mêemaken en haar laten opleven in een katholieke levenssfeer, bij welker aanvoeling ook haar godsdienstig gevoel zal opgewekt worden en verfijnd. —Als in de meeste Hollandsche boeken van dezen aard komen hier slechts enkele Vlamingen aan de beurt, nl. G. Gezelle, St. Streuvels, Fr. Verschoren, J. Lambrechts en Hilarion Thans. — Toch verdient dit werk warme aanbeveling voor onze middelbare meisjesscholen en kinderbibliotheken.
JORIS BAERS, PR.

2711 ◆ **Eeckhout, Joris** **84 : 88**

PROZA VAN VLAAMSCHE PRIESTERS: II. SCHOUWEND PROZA. 1e Deel. — *Brugge, Excelsior, 1926. (20 × 14) 206 blz.* *8 fr.*

V — Een keuze uit het werk van zeven ouderen onder de priesterprozaschrijvers, die handelen over taal- en letterkunde. Van Kan. Amaat Joos, *Onze Onomatopeeën* en *Het Stafrijm bij Gezelle;* van Kan. Jaak Muyldermans, *Het Godsdienstig Gevoel bij Conscience;* van Kan. Standaert, *Vallen Kunst en Literatuur onder de Zedenwet*; van Jozef Jacobs, *De Middelnederlandsche Spreektaal;* van Pater Salsmans, twee opstellen over *Vondel;* van Cyriel Verschaeve, zijn merkwaardige studie over *Henriette Roland Holst,* in 1925 verschenen in *Gudrun;* van Pastoor Walgrave, een hoofdstuk uit *Gezelle's Leven.* Een tweede deel volgt eerlang. — Zooals uit de inhoudsopgave blijkt heeft de verzamelaar het begrip schouwend proza tamelijk ruim opgevat. Deze bloemlezing is een verdienstelijke poging om onder het groot publiek te verspreiden wat spijtig maar al te vaak in tijdschriften en brochuren verborgen blijft. Dr A. BOON, PR.

2712 Poelhekke, M. A. P. C. **88**

◆ KULTUUR EN LEVEN. *Geïll. met 16 platen. — A'dam, Van Munster, (21 × 15) 247 blz.* *fl. 3,50; geb. fl. 4.90*

IV — Een bundel losse schetsen, meestal onafhankelijk de een van de ander. Ziehier de inhoud: Venetië, Vicenza, de Pietà van Michel-Angelo, Grond der Dichtkunst, Bezinking en Schepping, Nora Rietbergen, Folklore, Thijm herdacht, Thijm's Levenszon, Wat blijven moet, Voor Theo Molkenboer, Rabindranath Tagore, Eindigheid en Oneindigheid, Potgieter, Perk, Henriette Roland Holst en Dante, Dante, de onuitputtelijke Inspirator, La Vita nuova, Francesca da Rimini als dramatische Materie, de Zekerheid der Zegepraal in Vlaanderen, De H. Eucharistie in de Kunst, De Nood van onze Stamverwanten.—Meest alles gelegenheidsstukken. En moeilijk zou 't zijn een ruimer denkbeeld te geven van Poelhekke's veelzijdige belangstelling dan juist het aanvergaren van deze bonte schakeering. Toch was 't mij liever geweest, zoo deze bundel achterwege was gebleven. Poelhekke zal blijven leven als letterkundig paedagoog, vol bedrevenheid en toewijding; niet als essayist. Tevens lenig en grondig te zijn was hem niet weggelegd. Wel kan hij gezellig kuieren door Venetië, maar te wandelen in het land van Dante is niet hetzelfde als te peilen in Dante's geest. Dr JUL. PERSYN.

89. OORLOGSLITERATUUR.

2713 Elebaers, Dr K. **89 : 83**

◆ LIEF EN LEED. Uit dagen van lijden. — *Brussel, Dewit, 2e vermeerderde druk. (20 × 12) 216 blz.* *6 fr.*

V — Bij dezen tweeden druk kan ik niets anders dan al het goede te herhalen dat er in Boekengids II nr 884 reeds over verscheen. Al zijn het maar losse krabbels, vluchtige indrukken, zonder letterkundige pretentie neergepend midden in het daverend oorlogsgeweld, toch staat alles daar netjes en fijn, raak en juist, zooals al hetgeen uit de pen vloeit van den keurigen en voornamen stylist die Karel Elebaers is. En boven dat klein en groot krijgsgedoe, straalt de heerlijke zon van zijn alles onvattende liefde, boven dat lichamelijk en zedelijk lijden gloriet het hemelsche licht van zijn diep-menschelijk gevoel en van zijn allesopbeurend geloof. Dr A. BOON, PR.

9. — Geschiedenis

2714 Colenbrander, Dr H. T. **9**

HISTORIE EN LEVEN. — *Amsterdam, Van Kampen. 4 dln. (21 × 16) 267, 251, 244, 268 blz.* *per deel fl. 4,50; geb. fl. 5*

IV — Uit, de vier flinke bundels waarin Dr Colenbrander zijn historische opstellen verzamelde, leeren we een geschiedschrijver kennen van groote beteekenis. Hij blijkt vooral voor ons van uitzonderlijk belang, omdat hij het waagt te schrijven over de betrekkingen en de verhouding tusschen Holland en ons land, met volledigen eerbied voor ons volksbestaan en zonder de pretentieuze zelfvoldaanheid die ons van wege de Hollanders zoo vaak onaangenaam treft. Colenbrander erkent onze kwaliteiten, hij ziet onze bevoorrechte stelling in het Europeesche complex, hij bemerkt duidelijk de zwakke kanten van zijn eigen volk en vereert, lijk het moet, de groote tradities waar het is op gebouwd. —

Als historieschrijver is Colenbrander, ten overstaan van wat wij in België gewoon zijn als dusdanig te betitelen, eenigzins bevreemdend : het is meer een historisch essayist. Hij houdt van de schoone synthesen en gaat wel wat al te smalend voorbij aan de groote historische methodiekers die het materiaal bijbrengen en schiften. Hij laat zich gedurig verleiden tot breede beschouwingen die een groote feitenkennis veronderstellen en grootendeels contrôle uitsluiten. Het is echter verheugend te zien hoe ruim zijn inzicht is; hoe gemakkelijk hij zich boven de partij-twisten kan stellen. Het merkelijkste is dat hij ontsnapt — hoe groot is niet de bekoring — aan alle ijdel lyrisme waar het over onze eigen taal-verdeeldheid binnen België gaat. — In het Belgisch opzicht zijn vooral van belang de twee opstellen « Nederland, België en de Scheldmond » waarin op de meest kiesche wijze dit probleem wordt uiteengezet, en het opstel over « De staatkundige Ontwikkeling en de Nederlanden voor 100 Jaren en thans». Retrospectief handelt hij over de 16e eeuw en de vorming van Nederland in verscheidene artikels. Hij oppert de denkwijze dat Noord- en Zuid-Nederland, zelfs in het Bourgondisch tijkvak, nooit één geweest zijn : wie zijn zuivere bewijsvoering volgt zal hem grootendeels gelijk geven. Hij komt op meer dan een punt Pirenne ter hulp, wien hij vaak zijn sympathie en zijn bewondering getuigt. In zijn oordeel over de hedendaagsche geschiedschrijving geeft hij de voorkeur aan de Fransche, met grooten eerbied voor de noeste werkwijze der Duitschers. Wel is er af te dingen echter op de critiek die hij uitoefent op Rachfall wiens meesterlijk boek over Willem van Oranje wat al te vlug wordt opzij geschoven. Merkwaardig echter is het hoe we bij een Hollander het eerste objectieve oordeel over Pirenne moeten zoeken. — Over het verloop der Nederlandsche geschiedenis, vooral in de XIVe eeuw, zijn Belgen meestal bijster weinig ingelicht. Er is voor ons overvloedige gelegenheid om het indrukwekkend verloop van Thorbecke's leven en van de staatkundige actie van Gysbert Karel na te gaan in deze vier bundels. Men kan zich bezwaarlijk daaromtrent op een aangenamer wijze inlichten als door deze lectuur. — Zeer gelukkig is Dr Colenbrander geweest met de titel zijner bundels: naast de historie heeft hij steeds het leven van thans en de actueelste vraagstukken aangedurfd. Waar de meeste geschiedschrijvers zich schroomvallig achter den wal van 't verleden gedekt houden, komt hij duidelijk vooruit en verklaart ons op degelijke wijze zijn gedachte. Zijn uiteenzettingen zijn nooit dor, steeds bevattelijk en meer dan eens van een breed inzicht dat de werkelijk begaafden geschiedschrijver kenmerkt.

Dr J. A. Goris.

2715 Fris, Victor **9**

Vlaanderen omstreeks 1530. *Met een kaart.* — *Gent, Van Rijsselberghe & Rombaut, 1910. (20 × 13) 92 blz.* *0,50 fr.*

IV — Voorafgegaan door een biographische nota over J. Vuylsteke als geschiedschrijver, geeft deze studie een duidelijk beeld van dat Vlaanderen waarvan Guicciardini zegt dat het werd « gehouden voor het voornaamste en het machtigste graafschap der Christenheid ». Wijlen V. Fris had ongelijk dit overzicht willekeurig te beperken tot het specifieke « Vlaanderen » met veronachtzaming van Brabant en Limburg. Zoo diep en onoverbrugbaar was de klove wel niet welke de Schelde uitmaakt tusschen die twee deelen van het Vlaamsche land. Overigens een knap en juist beeld.

Dr J. A. Goris.

2716 **X** **97 : 9 : 37**

◆ BATAILLE'S KLEINE KERKGESCHIEDENIS VOOR ONZEN TIJD EN ONZE JEUGD OMGEWERKT. — *Brugge, Beyaert, 3e verbeterde druk. (22 × 13) 200 blz. 10 fr.*

V — Een bondige doch niettemin complete; voorzichtige doch objectieve Kerkgeschiedenis voor het onderwijs. Er wordt wel eenige kennis van beschavingsgeschiedenis veronderstelt bij den lezer, en vooral een juist begrip van cultuurtoestanden in de vroegere eeuwen, om het boek volop genietbaar te maken. Overigens bestaat er zoo weinig op dit terrein dat we de heruitgave van dit werkje volop toejuichen. B. G.

91. AARDRIJKSKUNDE EN REIZEN

2717 **Borrmann, Martin** **91**

SOENDA. Een reis door Sumatra. *Vert. uit h. Duitsch dr. J. G. Sinia. — Geïll. S. Sebba. — Utrecht, De Haan, 1926. (25 × 17) 202 blz.*

fl. 3,50; geb. fl. 4

IV — Een belangwekkend en schoon reisbeeld van Noord-Sumatra. Voor eenheid en afwisseling werd goed gezorgd door volgend plan: de openbaring der tropen in de vreeselijke havens van *Adjeh*, en de wemelende tooverwereld der hoofdstad *Medan*; dan een lang oponthoud in de plantagewereld en het mooie oord van het *Toba*meer, en ten slotte de onvergetelijke paradijsdagen op het bekoorlijk eiland *Nias* op de Westkust. Als indrukwekkend schilder streeft Borrmann de meesters der Zuid-Aziatische landschappen Morgenthaler, Feber, Augusta De Wit, Poortenaar en Loti nabij in eenige aangrijpende stemmingen van tropische vreeselijkheid, stilte, nachthelderheid, hittegloed en droomschoonheid te land of aan zee. — Toch is zijn werk eerder een monographie dan een kunstbeeld. Zijn kijk is daarbij helder en verstandig, onpartijdig ook, van den goeden nieuwen Duitschen koers. Opvallend is zijn heelmaal niet verdachte hulde aan de zendelingen bij de melaatschen en wilden. Een verrijking der steeds aangroeiende litteratuur over de Oost door De Haan, Thieme, Warendorf en Brusse om strijd op de markt geworpen. Dr JORIS CAEYMAEX, PR.

2718 **Heukels, H.** **91**

REIZEN IN FINLAND. « Het Land der duizend Meren ». — *A'dam, Holland. (19 × 13) 45 blz.* *fl. 0,75*

V — Toeristische brochuur. Praktische inlichtingen voor de reis, beschrijving van een paar tochten, Nederlandsch-Finsch-Zweedsche woordenlijst, foto's en kaart. Beknopt, maar goed opgevat. J. C.

2719 **De Beijl, K.** **83 : 91**

HENK HALBERS. Een reis door het Panamakanaal naar Indië. *Geïll. met pl. en omslagteekening van Menno Van Meeteren Brouwer. — Gouda, Van Goor. (G. B. serie VII) 1926. (23 × 16) 160 blz.* *fl. 1,10; geb. fl. 1,90*

V-VIA — Een bedroevend-effen verhaal van een interessante reis van Nederland uit naar Indië, in 't jaar 1917. — Door 't verscherpen van den duikbootoorlog is de gewone weg langs het Suez-kanaal afgesloten, zoodat de « Grotius » langs een omweg zijn doel bereiken moet. De 86 dagen lange reis gaat eerst naar Noord-Amerika, Jamaïca en Colon. Door het Panamakanaal wordt San Francisco bereikt en van daar uit

koers genomen naar Yokohama, Hong-kong en Indië. — Ondanks den banalen verhaaltrant en een opvallend gemis aan lokale kleur bij 't beschrijven der doorgemaakte streken, zal « Henk Halbers » voor jongere lezers, — die meestal geen hooge eischen stellen wat vorm en typeering betreft, — wellicht niet van belang en nut ontbloot zijn,

JORIS BAERS, PR.

92. LEVENSBESCHRIJVINGEN.

2720 **Buysse, Cyriel** **83 : 92 : 75**

EMILE CLAUS, mijn broeder in Vlaanderen. *Geïll. met portretten en reproducties. — Gent, Van Rysselberghe en Rombaut, 1926. (26 × 19) 69 blz. 10 fr.*

V* — Wat menige bewonderaar van Claus' zonnige, breedgeborstelde landschappen in dit boek zal hopen te vinden, nl. een stelselmatige studie over de kunst van dezen impressionistischen grootmeester, — wordt hem hier eigenlijk niet geboden. Evenmin een streng biografiische schets van zijn leven. Wat hem hier echter wél geboden wordt is een los-geschreven, af en toe sterk getypeerde reeks kijkjes achter de schermen op het intiemer leven van den schilder en op den kameraadschappelijken omgang van den schrijver met den vriend dien hij noemt zijn « Broeder in Vlaanderen ». En door de bonte wemeling van anecdotische trekjes en rake karakterprofileeringen, rijst ons voor den geest de eigenaardige figuur van den schilder. Maar een ontleding van zijn machtig œuvre en een teekenen van de ontwikkelingslijn zijner kunstexpressie, moeten wij tot ons spijt derven. Gelukkig komen de afbeeldingen van zijn voornaamste werken deze leemte aanschouwelijk aanvullen. — Aan iedereen, ook aan jongere studenten die zich voor literatuur interesseeren en wel iets meer dan enkele brokstukken uit het meestal aangebrande werk van Buysse wenschen te lezen, kan dit boek gerust in handen gegeven worden.

JORIS BAERS, PR.

2721 ◆ **Dominicus, Pater, C. P.** **92.2 : 266**

LEVEN VAN DEN EERBIEDWAARDIGEN PATER DOMINICUS, PASSIONIST, apostel van Engeland in de vorige eeuw. — *Haastrecht, Klooster der Passionisten. (21 × 15) 336 blz.* *fl. 1,50; geb. fl. 1,75*

V — Pas na zijn intrede in het klooster, werd Pater Dominicus begunstigd met een verschijning van de Heilige Maagd; zij beloofde hem dat hij zou mogen werken aan de bekeering van Engeland. Van af dat oogenblik kreeg hij Engeland hartstochtelijk lief, en hoopte tegen alle hoop in dat zijn droom eens werkelijkheid zou worden. Vijf en twintig jaren lang moest hij wachten, en al die jaren waren zijn geest en zijn hart vervuld van zijn plannen. Eindelijk mocht hij Engeland betreden; met al de liefde en de kracht van zijn apostelziel zette hij zich aan het werk, mocht veel goed stichten, had een groot deel in het bekeeringswerk van Newman, doch stierf zonder de massabekeering bewerkt te hebben waarvan hij gedroomd had. Toch is zijn werk groot, en tusschen diegenen die geijverd hebben voor de bekeering van Engeland neemt hij voorzeker een der eereplaatsen in. Mogen wij weldra Pater Dominicus als gelukzalige vereeren! Het boek is vlot en boeiend geschreven; het geeft een kijk op het hooger leven in Engeland ten tijde van P. Domicus, stelt ons Newman en andere van zijn groote tijdgenooten voor. Kortom, het is een prachtboek over een prachtmensch.

F. VERMUYTEN, PR.

2722 Persyn, Dr Jul. **809 : 92**

◆ AUGUST SNIEDERS EN ZIJN TIJD: 3e deel. — *Antwerpen, N. V. Leeslust, (Vlaamsche Bijdragen, X) 1926. (20 × 15) 240 blz.* *15 fr.*

V — 1870-1904. Daarin nog dertig jaar hard labeur op de redaktiekruk van *Het Handelsblad*. « Wat een leven! Wie had gewerkt en gezwoegd als hij? Een bezetenheid van arbeidslust, die toegepast op het stoffelijke, hem millioenen had kunnen bezorgen; en waarmee hij, goedheil ! een geestelijk reuzenkapitaal had veroverd, waarop tienduizenden hadden geteerd, en in de toekomst nog tienduizenden zouden teren.... Hij was de geestelijke bouwheer van een grootstad en van een wereldstad geweest. Die stad had hij de krant geschonken die haar mondde: het Vlaamsche volk en den Vlaamschen handel had hij, schier zestig jaar, dag in dag uit, gevoed met het merg van zijn geest en gemoed. » Daarnaast zijn letterkundige arbeid, in dit tijdperk het gaafste en rijpste dat hij ooit heeft geschapen : het heerlijk trio zedenromans : *Alleen op de Wereld* ('80), *Zoo werd hij rijk* ('82), *De Nachtraven* ('84); een paar sterkgebouwde geschiedkundige romans : *Antwerpen in Brand* ('76), *Onze Boeren* ('89); twee bundels novellen en schetsen, van het allerbeste dat uit zijn pen is gevloeid: *Fata Morgana* ('87), *Dit syn Sniderieën* ('93), zijn weldoordachte redevoeringen en voordrachten voor Davidsfonds, Mechelschen Katholiekendag, Vlaamsche Academie; — een nalatenschap zoo rijk en verscheiden dat het een kostbaar erfenis blijft voor het Vlaamsche volk. En daarboven het volle, schoone, evenwichtige leven van den overtuigden Flamingant en van den konsekwenten katholiek, man uit één stuk, nauwgezet en voorbeeldig in zijn ganschen handel en wandel. — Met deze drie deelen heeft Dr Persyn een waardig monument opgetrokken voor onzen grooten, helaas maar al te gauw vergeten Snieders. Leider van zijn volk, strijder voor het goede recht, staat hij daar uitgebeeld, onsterflijk; en nevems hem, raak, soms met één trek, al wie in de Vlaamsche beweging, in de Belgische politiek, in de West-Europeesche beschaving zelfs, over die heele spanne tijds op den voorgrond is getreden. — De taal, persoonlijk en pittig, rijk en gekleurd, is nochtans de eenvoud en gemoedelijkheid zelf, zoodat dit werk door al onze menschen kan gelezen worden. Moge dit monument weldra prijken in al onze boekerijen en alle Vlaamsche huiskamers. Dr A. BOON, PR.

2723 Van Herrewege, G. **92**

DE ROEM VAN 'T VADERLAND : *Ie Deel. — Antwerpen, Opdebeek. 1925. (28 × 18) 88 blz.* *5,2 fr.*

V — Negen en dertig korte levensschetsen van ± roemrijke Belgen, van Ambiorix af tot korporaal Trésignies toe, en daar tusschenin, tot verband, een zeer beknopte samenvatting der Vaderlandsche geschiedenis. Nuttig en leerrijk, voor jonge gasten voornamelijk; 't werkje lijkt me anders veeleer op *neutralen* leest geschoeid te zijn... En Karel Rogier, mag en moet dien, van een Vlaamsch standpunt uit, niet wat aangewreven worden? Ik zou denken van ja. Dr V. NAVEAU.

N. B. — Het ruitje ◆ onder het volgnummer van sommige recencies geplaatst beduidt dat de aldus aangeteekende werken in een katholieken geest geschreven zijn.

GEDENKDAGEN

Het afgeloopen jaar is rijk geweest aan huldigingen van allerhande Nederlandsche kunstenaars.

Zondag 19 September werd te Oisterwijck (Noord-Brabant) het standbeeld onthuld van PATER POIRTERS; dit gedenkteeken was het werk van den Vlaming A. De Beule. Holland en Vlaanderen hebben elkaar lang de eer betwist van hem onder hunne zonen te tellen. Adriaan Poirters werd geboren anno 1605 te Oisterwijck; jammer zijn er drie gemeenten die dezen naam dragen: Oisterwijck-bij-Tongerloo, Oisterwijck-Houtvenne (Hersselt) en Oisterwijck in Noord-Brabant. De laatste gemeente heeft haar zaak zoolang bepleit tot ze ook het pleit won. Wat er ook van zij, Pater Poirters bezat in elk geval een rijk door-en-door Vlaamsch temperament, en bezigde in zijn werken en sermoenen een massa beelden, uitdrukkingen en zegswijzen die nu nog in den mond van onze Kempische buitenmenschen leven. Hij deed zijn noviciaat te Mechelen, werd priester gewijd te Leuven, en woonde achtereenvolgens te Mechelen, Leuven en Lier, alwaar zijn sermoenen altijd een ongelooflijke massa volk lokten. Hij stierf te Mechelen den 6 Juli 1674. — Wie met Pater Poirters' werk wil kennis maken, neme « KEURBLADZIJDEN » (Ernst en Luim), die Pater Salsmans ons bezorgde, ter hand. Uit zijn beste werken zijn daar mooie fragmenten bijeengebracht. — We kunnen ten slotte nog mededeelen dat een jonge Vlaming, de heer Eduard Rombauts, dit jaar voor zijn doktoraat in de Wijsbegeerte en Letteren, promoveerde met een thesis over dezen grooten Nederlandschen Jesuiet, aan de Leuvensche Alma Mater.

De belangstelling die de pers en het boekenlezend publiek toont voor de vertegenwoordigers der Vlaamsche letterkunde, is van aard om het beste te laten verhopen voor den afzet van onze boekenmarkt. Voor de schrijvers zelf is ze trouwens de beste zedelijke steun. Ook het Noorden — dat gewoonlijk eer met een tikje minachting op de Vlaamsche letterkunde neerkijkt, met uitzondering voor sommige auteurs, — heeft zich thans meestal aangesloten bij deze huldigingen.

Te Ingoyghem werd Zondag 8 Augustus het praalgraf van HUGO VERRIEST onthuld, midden van een algemeene belangstelling. Honderden Vlamingen waren bij deze plechtigheid aanwezig; gansch de Vlaamsche kunstenaarschap, waarvan Verriest steeds de erkende koning geweest was, was hierbij vertegenwoordigd.

Noch officieel noch buitenwaarts, doch des te oprechter en welgemeender huldigde Vlaanderen in zijn pers den grooten Vlaming en den nederigen kunstenaar Dr EUG. VAN OYE, bij zijn overlijden einde Juni l.l. Te Ghistel, waar hij sedert zijn gevangenisleven in ballingschap woonde, stierf hij, met zijn aandachtig gelaat gekeerd naar het onzichtbare gelaat van God, dat berust in het Tabernakel. Heel zijn leven bleef hij de Vlaamsche strijder van in z'n studententijd, zooals Verriest hem teekende in zijn « Twintig Vlaamsche Koppen »; rotsvast kaholiek en begenadigd dichter. De hulde welke hij niet mocht genieten tijdens zijn leven, werd hem in de Vlaamsche pers ruim toegedeeld na zijn overlijden. In de Junizitting van de Koninklijke Vlaamsche Academie wijdde ook Professor Scharpé een ontroerend woord aan de nagedachtenis van den vromen man, en deed zijn beteekenis als dichter in de Gezelliaansche periode uitkomen. Deze rede werd in de « Verslagen » der K. V. A. (Juniaflevering) overgedrukt.

In het voorjaar vierden de vrienden en letterkundige bewonderaars van LODE BAEKELMANS zijn vijf-en-twintigjarig schrijversjubilé. Hoewel we ons niet altijd kunnen vereenigen met de strekking van zijn werken, erkennen we met de vierders graag de litteraire verdiensten van dezen man, die op gebied van Vlaamsche realistiek ten slotte heel wat gepresteerd heeft.

Te Averbode huldigden de « Pelgrims » op 12 September het 25-jarig schrijverschap van hun medepelgrim en dichter KAREL VAN DEN OEVER die jammer genoeg deze hulde niet lang overleefde : hij overleed te Antwerpen, den 6 October ll. We stellen het kurieuse feit vast dat Van den Oever, die niet altijd de onvermengde sympathie der Nederlandsche lezers en critici ondervond, plots het middenpunt werd van de belangstelling van een heelen boel bladen en tijdschriften, vooral uit het Noorden. Die waardeering moet den zieken dichter wel goed gedaan hebben. We hebben uit Van den Oevers werk en wezen alleen den harden, onmeedoogende Bloyiaanschen katholiek en strengen rechter over-zich zelf leeren kennen : we weten dat Gods schoot, waar hij na zijn aardsche pelgrimage zijn moede hoofd te rusten legde, hem des te milder en zachter zal zijn.

Ter gelegenheid van deze beide laatste vieringen had de Provinciale Commissie van O. B. en Vl. L. van Antwerpen beslist aan ieder van beide schrijvers een premie toe te kennen voor hun gezamenlijk werk. Door het afsterven van Karel Van den Oever verviel ten deele deze beslissing; toch werd er een premie toegekend tot het uitgeven van « Het Paviljoen » zijn nagelaten dichtbundel, die eerlang door N. V. Leeslust keurig zal uitgegeven worden.

Een groep Vlaamsche letterkundigen herdacht op 14 November ll. in allen eenvoud en intimiteit den in 1921 overleden dichter PROSPER VAN LANGENDONCK. Als medestichter van het tijdschrift « Van nu en straks » bleef hij jaren lang een der leiders der katholieke realistische richting. Op zijn graf te Evere werd namens de Vereeniging van Letterkundigen een krans neergelegd, en piëteitsvolle woorden gesproken. Hoewel hij slechts eenen bundel *Verzen* publiceerde (1900) blijkt zijn litterair en critisch werk zoo omvangrijk dat het thans in een lijvigen bundel heruitgegeven wordt door Prof. August Vermeylen.

VAN MENSCHEN EN BOEKEN

Dr Jul. PERSYN arbeidt aan een volledige heruitgave van het werk van wijlen Lodewijk Dosfel. Deze prachtige onderneming zal het monument zijn dat Vlaanderen aan de nagedachtenis van zijn grooten zoon opricht. De firma Lannoo te Thielt welke zich met de uitgave gelast, hoopt hiermee klaar te komen tegen het voorjaar. Het werk zal vijf deelen omvatten.

Er zijn weleens menschen die zich afvragen waarom er zooveel werk gemaakt wordt van onze **Katholieke Bibliographie.** Als antwoord hierop deelen we mee wat de antikatholieke publicist Merlic schrijft over het werk van abbé Bethléem in Frankrijk. Iedereen weet dat deze Fransche priester de schrijver is van het alom bekende bibliografische standaardwerk « Romans à lire et Romans à proscrire » en dat hij sinds jaren redacteur is van de « Revue des Lectures », het gewaardeerd Fransch bibliografisch tijdschrift met katholieken grondslag. Merlic schreef in « La Volonté » de volgende regelen : « De schade die deze priester aan onzen boekhandel berokkent, is niet in cijfers uit te drukken. Zijn tijdschrift en zijn boekencatalogus verschijnen reeds in een oplage van 100.000 exemplaren. Zeer opvallend is het dat hij voor rechterlijke vervolgingen niet schijnt te vreezen. Want even dikwijls als lieden van onze richting, die zich gekrenkt achtten, hem in hun woede een proces wilden aandoen, en tegen hem een proces indienen, even dikwijls werd hij ook door de rechtbanken van de godsdienstlooze republiek op ongelooflijke wijze vrijgesproken. Men zal dus andere wegen moeten uitdenken om beschermd te worden tegen den schadelijken arbeid van dezen bespottelijken verdediger van godsdienst en moraal ». — Deze woorden zouden de Vlaamsche Katholieken moeten doen nadenken. Bij ons wordt de Katholieke bibliografie blijkbaar onderschat. Wisten onze ontwikkelde Vlamingen welk goed de Katholieke bibliografie bewerkt, en hoe noodig zij het heeft te worden gesteund! Het woord van onze tegenstanders is hier van het zekerste getuigenis.

Ook in Duitschland heeft de regeering den strijd aangebonden tegen de zoogenaamde « **Schundliteratuur** ». De statistieken hebben daar verbazende getallen aan het licht gebracht. Bij het neerleggen van een wetsontwerp voor beteugeling van de « prikkellectuur », werden daar namen en cijfers genoemd die de stoutste inbeelding overtreffen. Er werden eenige romans onderzocht die te samen 2000 bladzij druks beliepen; daarin telde men 13 brandstichtingen, 10 geldvervalschingen, 3 aanslagen op spoorwegen, 1 muiterij in een gevangenis, 293 moorden, 81 pogingen tot moord, 107 verwondingen, 56 vrijheidsberoovingen, 7 overvallen, 21 ontvoeringen van menschen, 5 schakingen van minderjarigen, 1 geval van ontucht, 15 diefstallen, 5 van woeker, 15 afpersingen, 20 gevallen van bedrog, 5 waagspelknoeierijen, 25 gevallen van roof, en 14 van zakelijke beschadiging. Dat het landsbestuur den strijd aanbindt tegen de « Schundliteratuur » vinden we niet meer dan plicht; alleen vreezen we dat het daarmee zal afloopen als met het officieel droogleggen van Amerika : als de geest en de overtuiging van den enkeling niet bewerkt worden, m. a. w. als de goesting naar het kwaad niet wordt uitgeroeid in het hart van den mensch, en vooral van de jeugd, is zulke wettelijke en officieele beteugeling een stokslag in 't water.

De Provinciale Commissie van Openbare Boekerijen en Vl. Letterkunde van de provincie Antwerpen heeft premiën toegekend aan : Persijn's biografie van August Snieders (« August Snieders en zijn Tijd » — Antwerpen, Leeslust, 1925-1926) eveneens aan den gedichtenbundel « Liederen voor Maria » van August Van Cauwelaert; aan Marnix Gijsen (Albert Goris) voor zijn gedichtenbundel « Het Huis »; aan W. Grauls voor het uitgeven van zijn dichtbundel « De blauwe Vaas », en aan Lode Baekelmans bij gelegenheid van zijn schrijversjubileum, voor zijn gezamenlijk werk.

Heinrich FEDERER, de bekende Zwitsersche priester-romanschrijver, vierde in den loop der vorige maand zijn zestigsten verjaardag. Hij is geboren te Brienz op 7 October 1866. Federer is een der zuiverste vertegenwoordigers der Duitsche Roomsche literatuur; zijn romans die alle doordrongen zijn van z'n katholiek levensinzicht, worden druk gelezen in Duitschland, ook door de protestantsche massa. Zijn werk is overigens zoo subtiel en bescheiden dat de katholieke tendenz zich niet opdringt aan den lezer : geen andersdenkende zal aanstoot nemen aan zijn meest katholieke werken als « Mijn Tharcisiusverhaal », « Juffrouw Theresia » e. a. Van dit laatste — misschien wel zijn beste — verscheen verleden jaar bij N. V. Leeslust een keurige losse vertaling door E. H. Maur Van Hoeck. Het protestantsche Zwitserland kende hem tweemaal achtereen den « Schillerstiftung »-prijs toe, en dit jaar nog den « Godfried-Keller »-prijs.

We vernamen dat Eerw. Heer **Joris BAERS**, Diocesaan Bibliotheekopziener, en Voorzitter van het Algemeen Verbond van Katholieke Boekerijen benoemd werd tot lid der (Antwerpsche) Provinciale Commissie van Openb. Boekerijen en Vlaamsche Letterkunde. Een nieuws dat onze bibliothecarissen wellicht met genoegen vernemen zullen.

Onder de oorspronkelijke werken waarvan N. V. Leeslust ons het aanstaande verschijnen meedeelt, vinden we een nieuwen roman van Louisa Duyckers: « Zij die getrouw bleef » en een 2^{en} bundel « Litteraire Profielen » van Joris Eeckhout. — Enkele dagen geleden verscheen : « Zonnige Kempen » van A. Van Hoof.

Dirk VANSINA, de auteur van « De Deemstering der Zielen », legt voor 't oogenblik de laatste hand aan een uitgebreide studie over den grooten Russischen schrijver Dostojevski. Dit boek zal bij de talrijke lezers van dezen modernen romanschrijver welkom zijn.

Al de uitgaven van het Davidsfonds van 1926, « Loutering » van Jef Scheirs, « In Spanje » door Jef Simons, « Pepeltje » van Robert Van Passen, « Verholen Krachten » van Mevrouw Ernest Claes zijn uitverkocht. Al deze boeken verschenen op ongeveer 18.000 exemplaren. Het eerste boek voor 1927, « Opgang » van M. Van Hemeldonck rond 15 Januari : de eerste oplage wordt getrokken op 23.000 exemplaren. Een unicum in de Nederlandsche uitgeverij!

TE BEKOMEN BIJ HET A. S. K. B.

Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

Pas verschenen :

M. E. BELPAIRE. — *Constance Teichmann* (3e druk)	fr. 12,00
M. E. BELPAIRE. — *August Cuppens.*	fr. 8,00
VAN HOOF. — *Zonnige Kempen*	fr. 10,00
LOD. LAVKI. — *Mijn Professor.* Vervolg op « Mijn Broerke »	fr. 5,00
LOD. LAVKI. — *Mijn Broerken.* Vervolg van « Mijn Zusterke »	fr. 5,00
LOD. LAVKI. — *Op één Jaar*	fr. 5,00
FRANCIS FINN. — *Geluksvogel*	fr. 11,00
FRANCIS FINN. — *Zijn beste Jaar. Vervolg van « Geluksvogel »*	fr. 11,00
MEVR. STEPH. CLAES-VETTER. — *Stil Leven.* Roman	fr. 15,00
ERNEST VANDER HALLEN — *Begenadigden uit mystiek Vlaanderen*	fr. 10,00

Bibliotheekkundige Reeks

1. — Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen (2e druk)	fr. 1,75
2. — JORIS BAERS. — De Bibliothecaris als Opvoeder	fr. 3,50
3. — JORIS BAERS. — De Catalogen	fr. 3,50

Registers en Formulieren voor Boekerijen

Aanwinstregister		fr. 22,00
Uitleenregister		fr. 5,00
Steekkaarten (onbedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 25,00
Steekkaarten (bedrukt) in vier kleuren verkrijgbaar	de 1000 stuks	fr. 35,00
Achterstalkaarten	de 1000 stuks	fr. 35,00
Lezerskaarten en Stamkaarten	de 1000 stuks	fr. 35,00

Reeks van 40 Postkaarten met Portretten

Jozef Arras	Guido Gezelle	Maurits Sabbe	Karel Van den Oever
M. E. Belpaire	Juul Grietens	Arie Sanden	Joost Van den Vondel
Rob. Hugh Benson	Gerard Walschap	H. Schaepman	Ernest Vander Hallen
Pater Callewaert	Jan Hammenecker	Gustaaf Seghers	Anton Vande Velde
Ernest Claes	Joh. Joergensen	Jozef Simons	Dirk Vansina
Hendrik Conscience	Wies Moens	August Snieders	Theod. Van Tichelen
Fr. Crols	Kard. Newman	J. Renier Snieders	René Vermandere
Joz. De Voght	Giovanni Papini	Stijn Streuvels	Edward Vermeulen
Louisa Duykers	Jul. Persyn	Hilarion Thans	Cyriel Verschaeve
Francis Finn	Albert Rodenbach	Aug. Van Cauwelaert	Al. Walgrave

Warm aanbevolen voor het versieren van Klas- en Bibliotheeklokalen.
Aan Bibliotheken, Colleges, Onderwijsgestichten en Studentenbonden worden deze Postkaarten door het A. S. K. B. (CUYLITSSTRAAT, 27, ANTWERPEN), geleverd tegen **20 frank** *het volledig stel.*

Centrale Boekhandel « Neerlandia »

(Dir. Mej. A. GERRITS)

Gerardstraat, 12 ANTWERPEN **Telefoon 7190**

Groote keuze Boeken voor

=:= BIBLIOTHEKEN =:=

BESTE BOEKEN voor uwe BIBLIOTHEEK

— Ernstige boeken —

P. Lippert, S. J. — VAN ZIEL TOT ZIEL, vert. L. DOSFEL	fr. 12,50
Foerster, J. W. — STAATSBURGERLIJKE OPVOEDING	7,50
Lindworsky J., S. J. — OVER WEZEN EN VORMING VAN DEN WIL, vert. Dr A. DECOENE	8,00
Fleerackers E., S. J. — DE OPINIES VAN PROKE PLEBS	4,00
» » KIJKKAST	4,50
J. B. Martens. — REIS IN IERLAND	3.00
» SCHETSEN UIT DE DIERENWERELD	4.00
E. Treu. — MOEDER	3.50
H. Verriest. — TWINTIG VLAAMSCHE KOPPEN	10.00
E. Verwimp. d. j. — DE WREEDE MISSIE	7.00

— Voor Studiekringen —

BESCHERMING VAN MOEDER EN KIND	fr. 6,00
Van Langenhove F. — HOE EEN CYCLUS VAN LEGENDEN ONTSTAAT	4,00

— Boeken voor kinderen —

Hauff W. — VIER VERTELLINGEN	fr. 4,00
» HET KOUDE HART	4,00
» OVER 'T LAND DER BERGEN GEVLOGEN.	3,50

— Veel gevraagde boeken —

Vermeulen Edw. — PIOT	fr. 12,50
» » PEE VLAMINCK,	8,00
» » PEE VLAMINCK, II	8,00
» » HERWORDING	5,00
» » ZWARTE POKKEN	8,00
» » DE PAUWENSCHREEUW	12,50
» » DE DIEPERIK	8,00
Claes Ern. — NAMEN 1914	6,00
» » OORLOGSNOVELLEN	7,00
» » SICHEMSCHE NOVELLEN	7,00
Simons J. — EEN SANT	4,00
» BONIFACIUS SUYCKERBUIK	6,00

— Missiewetenschap —

Bittremieux L. — MAYOMBSCHE VOLKSKUNST	fr 15,00
Wallace W., S. J. — LANGS OOSTERSCHE PADEN	12,00

— S. V. De Vlaamsche Boekenhalle —

DE NEDERLANDSCHE BOEKHANDEL

50, St. Jacobsmarkt, ANTWERPEN

heeft de grootste keuze van KINDERBOEKEN, ROMANS en VAK-BOEKEN VOOR BIBLIOTHEKEN aan de voordeeligste voorwaarden.

VRAAGT CATALOGUS

N. V. LEESLUST

Nationalestraat, 109, ANTWERPEN

Verhalen, Sprookjes en Vertelsels

JOZEF ARRAS. — **Begijnensprookjes.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—

JOZEF ARRAS. — **Gekke Vertelsels.** (2e uitgave). Verlucht door Felix Timmermans. fr. 5.—

M. E. BELPAIRE. — **Christen Ideaal.** fr. 7.—

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar: I. Proza.** (2e uitgave) fr. 7.50

M. E. BELPAIRE. — **De vier wondere Jaren.** fr. 6.—

JOZEF BUERBAUM. — **Keldermondvertellingen.** (3e druk) fr. 5.—

Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** fr. 3.—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vert. door L. Duykers. fr. 8.—

J. A. PEETERS. — **Betty.** fr. 4.—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit mystiek Vlaanderen.** fr. 10.—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Ridder Arnold.** Dramatisch Sprookje. fr. 5.—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Sprookjes uit den Zomernacht.** Verlucht' door Felix Timmermans. fr. 5.—

ALFONS VAN HOOF. — **Zonnige Kempen.** Met penteekeningen van August Verstreken. fr. 10.—

Essays

M. E. BELPAIRE. — **Kunst- en Levensbeelden.** fr. 7.50

M. E. BELPAIRE. — **Het Landleven in de Letterkunde.** fr. 8.50

JORIS EECKHOUT. — **Litteraire Profielen.** 2e Deel.

Kunst- en Schoonheidsleer

M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld fr. 14.—

Dr. JUL. PERSYN. — **AEsthetische Verantwoordingen.** Geïllustr. fr. 15.—

ERNEST VANDER HALLEN. — **Stille Uren bij primitieve Meesters.** Rijk geïllustreerde kunstuitgave. fr. 30.—

Opvoeding, Bibliotheekkunde en Bibliographie

JORIS BAERS. — **De Bibliothecaris als Opvoeder.** fr. 3.75

JORIS BAERS. — **De Catalogen.** fr. 3.75

Dr. FLORIS PRIMS, pr. — **Naar het Geluk.** fr. 5.—

BOEKENGIDS. — **Algemeen Nederlandsch bibliographisch Tijdschrift:** 1e jaargang. fr. 8.—

2e, 3e en 4e jaargang elk fr. 18.—

X. — **Wetgeving omtrent de Openbare Boekerijen** (2e druk) fr. 1.75

Al deze boeken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

N. V. LEESLUST

Nationalestraat, 109, ANTWERPEN

Jeugd-Serie

LUIS COLOMA, S. J. — **De kleine Pilatus.** Uit het Spaansch vertaald door Jozef Simons (2e druk). fr. 5.—

LOUISA DUYKERS. — **Jantje.** (2e druk). Met penteekeningen van F. Timmermans. fr. 6.—

FRANCIS FINN, S. J. — **Bobby in Filmland.** Uit het Engelsch vertaald door Jozef Simons. fr. 11.—

FRANCIS FINN, S. J. — **Geluksvogel.** Vertaald door J. Simons fr. 11.—

FRANCIS FINN, S. J. — **Op den Loop.** Vertaald door E. Verwimp. fr. 11.—

FRANCIS FINN, S. J. — **Sneeuwwitje.** Vertaald door J. Simons (ter pers). fr. 11.—

FRANCIS FINN, S. J. — **Zijn beste Jaar. (Vervolg op "Geluksvogel")** Vertaald door Fr. Haepers. fr. 11.—

LOD. LAVKI. — **Fieneke.** fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **De kleine Koning.** (2e druk). Verhaal uit den tijd van Jezus' leven. fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **De kleine Martelaar.** Verhaal uit de Kerkvervolgingen. fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **De levende Rots** (ter pers).

LOD. LAVKI. — **Lowieke.** fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **Menschenoffer.** Verhaal uit de Oude Geschiedenis fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **Op één jaar.** Uit het leven van een Scout fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **Tuurke.** Avontuur uit het scoutsleven. fr. 5.—

LOD. LAVKI. — **Uit het leven van een Rakker :**

1. **Mijn Zusterke.** fr. 5.—
2. **Mijn Broerke.** fr. 5.—
3. **Mijn Professor.** fr. 5.—
4. **Mijn Vacantie.** fr. 5.—

Kinderboeken

M. E. BELPAIRE, H. RAM en L. DUYKERS. — **Wonderland.** Vertellingen. Met kleurplaten van F. Timmermans. 1e, 2e, 3e, 4e, 5e, 6e en 8e deel (4e en 5e druk). fr. 6.50

M. E. BELPAIRE en L. DUYKERS. — **Wonderland.** Vertellingen. Met penteekeningen van F. Timmermans. 7e deel. fr. 5.—

ANTON VAN DE VELDE. — **Duimpje's verdere Lotgevallen.** Met 25 kleurplaatjes van F. Timmermans. fr. 8.—

Godsdienst

Dr L. REYPENS, S. J. — **Ruusbroec.** Licht- en Liefdebloemen fr. 10.—

JOH. JŒRGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. DUYKERS. fr. 8.—

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B. — Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN

UITGAVEN VAN J. B. WOLTERS
GRONINGEN; DEN HAAG

Dr **G. Kalff**, Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Zeven deelen, geb. à **L. 7,90**
Dr **G. Kalff**, Westeuropeesche Letterkunde der 15e en 16e eeuw. Eerste deel, geb. **L. 8,90**
Tweede deel: Hervorming en Renaissance, geb. **L. 8,25**
M. A. P. C. Poelhekke, Lyriek, geb. **L. 5,90**
M. A. P. C. Poelhekke en Dr **C. G. N. de Vooys**, Platenatlas bij de Nederlandsche Literatuurgeschiedenis, gecart. **L. 4,50**, geb. *3e druk*, **L. 4,90**
Dr **J. Prinsen J. Lzn.** De Roman in de achttiende eeuw in West-Europa, geb. **L. 15,00**
Dr **C. G. . de Vooys**, Verzamelde taalkundige opstellen. Twee bundels, geb. **L. 5,90**

Uitgave van J. B. WOLTERS, Groningen, Den Haag

Voor uwe Leestafel
TOONEEL-GIDS

Redactie: E. H. Bernaerts,
L. Dosfel, Th. De Ronde, enz.

Redactiesecretaris:
Anton Van de Velde.

PER JAAR ELF NUMMERS:
25 FRANKS

Beheer: « DE STANDAARD- »
BOEKHANDEL, BRUSSEL

L. OPDEBEEK
UITGEVER
Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

GROOTE KEUZE VAN KINDER- en ROMANBOEKEN

Frater Frumentius: *Levens en Legenden van Gods lieve Heiligen voor alle dagen des Jaars.* Rijk geïllustreerd. In twee deelen tegen 10 fr. per deel ingenaaid of 12,50 fr. per deel gebonden. — In één deel ingenaaid tegen 20 fr. of 22,50 fr. gebonden.

Werk van Fr. Crols, Pr.: *Heeroom en zijn nichtje*, 2,50 fr. — *Heerooms nichtje is verloofd*, 2,50 fr. — *De Vrouwen uit het Evangelie*, 3,50 fr.

Joz. De Voght, Pr.: *Naar het licht*, 4 fr.

Werk van Jozef Simons: *Mastentoppen*, 5 fr. — *Mastenvlimmen*, 4 fr. — *Ons vroom en vroolijk Kempenland*, 4 fr.

Werk van Omer Wattez: *Zuid Vlaandersche Novellen*, 5 deelen, per deel 4 fr. — *Siegfried*, 7,50 fr.

Men vrage den algemeenen catalogus, die kosteloos wordt toegezonden.

DIETSCHE WARANDE & BELFORT

Prijs voor den Jaargang 1925: 35,75 fr.

S. V. DE VLAAMSCHE BOEKENHALLE, LEUVEN

N. V. LEESLUST

Nationalestraat, 109, ANTWERPEN

Gedichten

M. E. BELPAIRE. — **Na vijftig Jaar :** II. Poëzie. **fr. 7.50**
E. FLEERACKERS, S. J. — **Reineke Vos in de Kempen.** **fr. 4.—**
KAREL VAN DEN OEVER. — **'t Paviljoen** (ter pers).

Romans en Novellen

RENÉ BAZIN. — **De Slagboom.** Uit het Fransch vertaald door Dr Jaak Boonen. **fr. 12.—**
STEPHANIE CLAES-VETTER. — **Stil Leven.** Roman. **fr. 15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Gehuwd Leven.** Roman. 2 deelen. elk. **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Haar Man.** Roman. **fr. 15.—**
LOUISA DUYKERS. — **Lena.** Roman. **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Rosa.** (Vervolg op « Lena »). Roman. **fr. 10.—**
LOUISA DUYKERS. — **Zij die getrouw bleef.** Roman (ter pers).
H. FEDERER. — **Juffrouw Theresia.** Roman. Uit het Duitsch vertaald door M. Van Hoeck **fr. 15.—**
ISABELLE KAISER. — **Rachels Liefde.** **fr. 12.—**
JASSY TORRUND. — **Naar 't Zonneland.** Roman uit het Duitsch vertaald door Anna Vander Hallen (ter pers).
P. VAN OPSTAL. — **Refugeeliefde.** **fr. 5.—**
ALFONS VAN TICHEL. — **Edele Daling.** Sociale roman. **fr. 6.—**

Geschiedenis, Biografiën en Reisverhalen

M. E. BELPAIRE. — **Antwerpen vóór honderd Jaar.** **fr. 5.—**
M. E. BELPAIRE. — **August Cuppens.** 26 jaar Vl. vriendschap. **fr. 8.—**
M. E. BELPAIRE. — **Beethoven.** Een kunst- en levensbeeld. **fr. 14; geb. 15.—**
M. E. BELPAIRE. — **Constance Teichman.** **fr. 12.—**
Dr JUUL GRIETENS. — **Sint Dimfna.** **fr. 3.—**
Prachtuitgave. **fr. 5.—**
JOH. JOERGENSEN. — **Het heilig Vuur.** Uit het Deensch vertaald door L. Duykers. **fr. 8.—**
Dr JUL. PERSYN. — **August Snieders en zijn Tijd.** 3 deelen, elk. **fr. 15.—**
Dr FLORIS PRIMS. — **De Reis van den St. Carolus. 1724.** **fr. 25.—**
ERNEST VANDER HALLEN. — **Begenadigden uit Mystiek Vlaanderen.** **fr. 10.—**
X. — **Een Missionaris in Alaska** (P. W. Judge, S. J.) **fr. 4.—**

Al deze werken zijn te bekomen bij

A. S. K. B., Cuylitsstraat, 27, ANTWERPEN